

B 75 (som vedtaget):

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 tillige med den dertil knyttede aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af konventionens kapitel XI samt Danmarks tiltrædelse af aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed.

Vedtaget af Folketinget ved 2. (sidste) behandling den 29. april 2003

Folketingsbeslutning

om Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982 tillige med den dertil knyttede aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af konventionens kapitel XI samt Danmarks tiltrædelse af aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer De Forenede Nationers havretskonvention, undertegnet i Montego Bay den 10. december 1982, tillige med den dertil knyttede aftale om anvendelse af konventionens kapitel XI, undertegnet i New York den 29. juli 1994, samt at Danmark tiltræder aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed.

Bilag

Den konvention m.v., som er omtalt i folketingsbeslutningen, er optrykt som bilag til det fremsatte forslag.

Fremsat den 24. januar 2003 af udenrigsministeren (Per Stig Møller)

Forslag til folketingsbeslutning

OM DANMARKS RATIFIKATION AF DE FORENEDE NATIONERS HAVRETSKONVENTION AF 10. DECEMBER 1982 TILLIGE MED DEN DERTIL KNYTTEDE AFTALE AF 28. JULI 1994 OM ANVENDELSE AF KONVENTIONENS KAPITEL XI SAMT DANMARKS TILTRÆDELSE AF AFTALE AF 23. MAJ 1997 OM PRIVILEGIER OG IMMUNITETER FOR DEN INTERNATIONALE HAVRETSDOMSTOL OG PROTOKOL AF 27. MARTS 1998 OM PRIVILEGIER OG IMMUNITETER FOR DEN INTERNATIONALE HAVBUNDSMYNDIGHED.

Folketinget meddeler sit samtykke til, at Danmark ratificerer De Forenede Nationers Havretskonvention, undertegnet i Montego Bay den 10. december 1982 tillige med den dertil knyttede Aftale om anvendelse af Konventionens kapitel XI, undertegnet i New York den 29. juli 1994, samt at Danmark tiltræder Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed.

Indholdsfortegnelse

	Side
Bemærkninger:	
I. Almindelige bemærkninger	3
II. Bemærkninger til De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 og bemærkninger til de enkelte bestemmelser i Konventionen	4
III. Bemærkninger til Aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af Kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982	96
IV. Bemærkninger til Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol	99
V. Bemærkninger til Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed	100
 Bilag:	
De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982	101
Aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af Kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982	245
Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol	261
Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed	276

Bemærkninger til foranstående forslag til folketingsbeslutning

I. Almindelige bemærkninger

Forslaget tilsigter at muliggøre Danmarks ratifikation af De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 og af den til Konventionen knyttede Aftale af 28. juli 1994 om anvendelse af Konventionens Kapitel XI såvel som Danmarks tiltrædelse af de institutionelle instrumenter, Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol og Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed.

FN's Havretskonvention, der uofficielt betegnes som »Havets grundlov«, repræsenterer en sammenskrivning, ajourføring og videreudvikling af reglerne for staternes udøvelse af jurisdiktion over havområderne. Konventionen indeholder nye regler om beskyttelse af havmiljøet samt om adgangen til udnyttelse af havets ressourcer og den dybe havbund uden for kyststaternes suverænitet og jurisdiktion.

Aftalen af 1994 om anvendelse af Konventionens Kapitel XI om udnyttelse af den dybe havbund ændrer i væsentligt omfang Kapitel XI, som ikke var acceptabelt for de førende industrilande. Aftalen banede vejen for universel tilslutning til Konventionen. En række industrilande, herunder samtlige øvrige EU-lande og nordiske lande, har tilsluttet sig Konventionen og Aftalen.

Danmark undertegnede Konventionen den 10. december 1982 og Aftalen om anvendelse af Konventionens Kapitel XI den 29. juli 1994. Konventionen, der trådte i kraft den 16. november 1994 efter at være ratificeret eller tiltrådt af 60 stater, er nu ratificeret eller tiltrådt af 138 stater, medens Aftalen er ratificeret eller tiltrådt af 107 stater. Siden Aftalens undertegnelse har denne udgjort en integreret del af Konventionen, således at efterfølgende ratifikationer eller tiltrædelser obligatorisk omfatter begge instrumenter. En række lande, der havde ratificeret eller tiltrådt Konventionen før Aftalens undertegnelse, har imidlertid endnu ikke tilsluttet sig denne.

Danmark har en overordnet generel udenrigspolitisk interesse i at bidrage til den styrkelse af den internationale retsorden, som Konventionen og Aftalen indebærer. Konventionen og Aftalen tilgodeser desuden stort set danske interesser, der berøres heraf, såsom ressourceudnyttelse (sokkel og fiskeri), miljøbeskyttelse og skibsfart. Regeringen finder det derfor naturligt og hensigtsmæssigt, at også Danmark ved sin ratifikation tager plads blandt deltagerstaterne og dermed tillige får mulighed for at øve indflydelse i de under Konventionen oprettede institutioner.

Den tværministerielle arbejdsgruppe, der har stået bag udarbejdelsen af beslutningsforslaget, har gennemgået, hvilke lovændringer under de respektive ministerområder, der måtte blive en nødvendig konsekvens med henblik på Danmarks opfyldelse af Konventionens bestemmelser. De pågældende ministre vil selv fremsætte de nødvendige forslag for folketinget i indeværende folketingssamling.

Ratifikationen skønnes foreløbig ikke at ville medføre direkte administrative konsekvenser. Dette kan derimod blive et resultat af fremtidige tiltag, som muliggøres, men ikke nødvendiggøres, ved ratifikationen, f.eks. til håndhævelse af miljøbeskyttelsesregler. Forslaget vil imidlertid ikke indebære direkte miljømæssige og ej heller erhvervsøkonomiske konsekvenser, men Havretskonventionen indeholder som nævnt bestemmelser, hvis efterlevelse tilsigter en positiv virkning på havmiljøet. Danmark har allerede i vid udstrækning på sædvaneretligt grundlag anvendt disse bestemmelser i lovgivningen, f. eks. ved udvidelse af søterritoriet til 12 sømil (1999), hvorved Danmarks suverænitet kan håndhæves i et større område, og ved oprettelse af en eksklusiv økonomisk zone (1996) med gennemførelse af tilhørende miljøbeskyttelsesjurisdiktion.

Det Europæiske Fællesskab har indgået, dvs. ratificeret, Konventionen og Aftalen inden for sit kompetenceområde med virkning fra 1. maj 1998. I forbindelse med Fællesskabets ratifikation blev der afgivet erklæring om, hvilke områder, der er underlagt Fællesskabets kompetence, henholdsvis blandet kompetence, såsom fiskeripolitik, handels- og toldpolitik, søtransport og beskyttelse af havmiljøet. Danmark vil i forbindelse med deponeringen af sit ratifikationsinstrument henvise til Fællesskabets erklæring.

De direkte økonomiske konsekvenser af forslaget udgøres af Danmarks bidrag til henholdsvis Den Internationale Havbundsmyndighed og Den Internationale Havretsdomstol, som oprettedes i 1994 og 1996. De enkelte landes bidrag afhænger af en fordelingsnøgle, hvor foruden det samlede budgettal selvsagt såvel

antallet af deltagere som vægtningen af de enkelte landes bidrag vil være afgørende for størrelsesordenen af de beløb, Danmark skal yde. Havbundsmyndighedens budget (toårigt) andrager for årene 2003 og 2004 tilsammen USD 10.509.700 og Havretsdømmestolens budget for året 2003 USD 7.798.300. Danmarks bidrag til institutionerne anslås til kr. 1,5 mio. årlig, hvilket beløb er medtaget på forslaget til finanslov for 2003.

Konventionen hjemler tillige en ret for staterne til efter behørig videnskabelig dokumentation i overensstemmelse med gældende procedurer at fastsætte ydergrænsen for deres kontinentalsokkel ud over 200 sømil. Dette er af praktisk betydning for Færøernes og Grønlands vedkommende. Spørgsmålet om finansieringen af videnskabelige, hovedsagelig geologiske, undersøgelser til dette formål ved Færøerne og Grønland henhører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Der blev i 2002 afsat 5,6 mio. kr. på finansloven til dette formål, og på forslaget til finanslov for 2003 er afsat 21,8 mio. kr. til Kontinentalsokkelprojektet, ekskl. området nord for Grønland. Udgifter til undersøgelse af dette område kan først opgøres efter bearbejdning af forundersøgelserne i 2002. Eventuel ressourceindvinding fra soklen uden for 200 sømil belægges med en afgift på op til 7% til Den Internationale Havbundsmyndighed.

Det er hensigten, at ratifikationen skal træde i kraft for Kongeriget Danmark under ét. Med henblik herpå indhentes det færøske og grønlandske hjemmestyres tilslutning til ratifikationen. Det bemærkes, at ratifikationen for Færøernes og Grønlands vedkommende sker uden de begrænsninger, der følger af den af Danmark til Det Europæiske Fællesskab afgivne kompetence.

II. Bemærkninger til De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 samt bemærkninger til de enkelte bestemmelser i Konventionen.

Indledning

FN's Havretskonvention af 10. december 1982 (herefter betegnet Konventionen) trådte i kraft den 16. november 1994. Da var et år forløbet, i overensstemmelse med Konventionens artikel 308, stk. 1, siden antallet af stater, der havde ratificeret Konventionen, var nået op på 60. Datoen udgør en milepæl i havrettens historie.

Havrettens historie

Helt op til nyere tid har de principper, som blev beskrevet af hollænderen Hugo Grotius i hans værk »Mare Liberum« (Havenes frihed) fra 1608, udgjort grundlaget for de internationale regler om havet. Disse regler indebar, at havene - bortset fra en smal strækning langs kysterne, det såkaldte søterritorium - frit kunne udnyttes af alle til søfart, fiskeri og andre formål. Ingen nation kunne således gøre krav på suverænitæt over nogen del af dette »åbne hav«. En stat var alene beføjet til at udøve jurisdiktion på det åbne hav over fartøjer, som førte statens flag.

Inden for søterritoriet, der oftest udgjorde et område på tre til fire sømil uden for kysten (en sømil svarer til 1852 meter), havde kyststaten ret til fuld suverænitæt. Fremmede fartøjer havde dog ret til såkaldt uskadelig passage i søterritoriet. Efterhånden blev der udviklet regler om bl.a. bekæmpelse af sørøveri og slavehandel på det åbne hav. Bortset fra mindre ændringer bestod Grotius' principper imidlertid som forholdsvis ubestridte grundregler frem til tiden efter Første Verdenskrig.

I tiden efter Anden Verdenskrig så man snart tegn på den »krise«, som havretten skulle befinde sig i de følgende årtier, og som accelererede i løbet af 1960'erne og 1970'erne. Allerede i 1945 fremkom den amerikanske præsident Harry S. Truman med en proklamation, hvorved USA gjorde krav på jurisdiktion over ressourcerne på den såkaldte kontinentalsokkel, dvs. den naturlige forlængelse af landmassen ud fra kysten.

I løbet af de følgende år proklamerede flere latinamerikanske stater brede zoner ud for kysterne, som regel på 200 sømil. Bag denne tendens lå kyststaternes ønske om at opnå enerettigheder over de naturlige ressourcer, som fandtes i havet samt på og under havbunden nærmest kysten.

Den teknologiske udvikling, som gradvis muliggjorde udvinding af naturressourcer på stadig dybere hav, og den teknologiske udvikling inden for fiskeriet forstærkede herefter denne tendens.

I 1958 indledtes FN's Første Havretskonference i Genève med det formål at kodificere den på det tidspunkt hovedsagelig uskrevne havret. Konferencen, som gennem flere år var blevet forberedt inden for rammerne af FN's Folkeretskommission (ILC), resulterede i vedtagelsen af fire grundlæggende konventioner (alle fire konventioner er ratificeret af Danmark):

- Konventionen af 29. april 1958 om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone (Lovtidende C 1969 s. 205),
- Konventionen af 29. april 1958 om det åbne hav (Lovtidende C 1969 s. 224),
- Konventionen af 29. april 1958 om fiskeri på det åbne hav og bevarelse af dets levende rigdomskilder (Lovtidende C 1969 s. 245) samt
- Konventionen af 29. april 1958 om Den kontinentale Sokkel (Lovtidende C 1963 s. 83).

Endvidere vedtoges en valgfri protokol om tvungen bilæggelse af tvister angående fortolkningen eller anvendelsen af de fire konventioner, som ligeledes er ratificeret af Danmark (Lovtidende C 1969 s. 260).

Det lykkedes ikke på Første Havretskonference at løse problemet om søterritoriets udstrækning, idet der herskede forskellige opfattelser blandt staterne. Spørgsmålet forblev således uomtalt i den skrevne havret. Heller ikke på FN's Anden Havretskonference, som blev afholdt i 1960 i Genève, blev problemet løst. Her drøftede man bl.a. en løsningsmodel, der gik ud på at tillade et søterritorium på seks sømil og derudover en eksklusiv fiskerizone på yderligere seks sømil. Selv denne - i lyset af den senere udvikling - temmelig tilbageholdende løsningsmodel kunne der ikke opnås enighed om.

Af de fire Genève-konventioner fra 1958 var konventionen om den kontinentale sokkel den mest nyskabende. De øvrige konventioners indhold var hovedsagelig en kodifikation af gældende sædvaneret. I konventionen om kontinentalsoklen bestemtes det, at kyststaterne havde eneret til naturressourcerne på og under havbunden nærmest kysten ud til 200 meter-dybdekurven eller så langt, som udvinding var teknisk mulig. Det sidstnævnte kriterium - det såkaldte udvindingskriterium - har med den tekniske udvikling banet vejen for en »krybende jurisdiktion« for kyststaten ud mod stadig fjernere og dybere områder af havet.

Resultaterne fra Genève-konventionerne kunne ikke fastholdes særligt længe. Flere stater proklamerede bredere zoner, herunder fiskerizoner og vidererækkende søterritorier. Snart talte man om behovet for en ny havretskonference. Maltas ambassadør ved FN hævdede i en tale i 1967, at den dybe havbund og dens ressourcer var »menneskehedens fælles arv« (»the common heritage of mankind«). Dette ofte citerede udtryk blev nærmest den ideologiske grundstamme for bestræbelserne på at fastlægge en ny retsorden på havene og indgik i den af FN's generalforsamling i 1970 vedtagne principerklæring herom.

Udviklingen medførte, at FN's Tredje Havretskonference blev indkaldt. Den første arbejdsamling fandt sted i 1974 i Caracas. I årene 1974 til 1982 fandt der 11 arbejdsamlinger sted, som regel i otte til ti uger ad gangen. Konferencens arbejde var præget af de mange indbyrdes modsætninger: modsætninger mellem nord og syd og andre modsætninger af mere speciel karakter såsom mellem kyststater og stater uden kyster eller stater, som var geografisk forfordelte, dvs. med begrænset adgang til havets ressourcer, jf. Konventionens art. 70. Mange forudsætninger blev forandret i løbet af konferencen. Således fortsatte udviklingen mod stadig større nationale eksklusive zoner, mens området for »den fælles arv« blev stadig mindre.

Det blev allerede i begyndelsen af konferencen besluttet at arbejde med det såkaldte konsensus-princip, hvilket vil sige, at alle vedtagelser skulle ske ved enstemmighed. Metoden ansås for nødvendig for at nå frem til en tekst, der var acceptabel for alle stater. Princippet kunne dog ikke fastholdes mod slutningen. Modsætningerne blev for store i henseende til regimet på det internationale havbundsområde, »den fælles arv«. Ved den afsluttende afstemning den 30. april 1982 stemte 130 stater for, men fire stater (USA, Israel, Tyrkiet og Venezuela) imod godkendelse af teksten, og 17 stater, hovedsagelig større vestlige industrilande, men også østeuropæiske stater, afstod fra at stemme.

Det forslag til en konvention, som således blev godkendt, omfatter 320 artikler, fordelt over 17 kapitler, samt ni bilag. Hertil kommer fire konferenceresolutioner, som udgør bilag til slutakten. Resolution I angår sammensætningen af den forberedende kommission til fortsættelse af arbejdet med oprettelsen af Havbundsmyndigheden og Havretsdomstolen. Resolution II tager sigte på investeringer til pioneraktiviteter, mens Resolution III angår endnu ikke selvstændige områders status. Resolution IV tager sigte på befrielsesbevægelser.

FN's Tredje Havretskonference blev afsluttet i Montego Bay, Jamaica, den 10. december 1982, hvor Konventionen og slutakten åbnedes for undertegnelse. Slutakten blev undertegnet af 140 stater og Konventionen af 117 stater. Konventionen var, da fristen for undertegnelse udløb den 9. december 1984, underskrevet af i alt 157 stater samt EF. Stater, der ikke inden da havde undertegnet Konventionen, har mulighed for at tiltræde Konventionen (artikel 307).

Ved undertegnelse og ratifikation er der mulighed for at afgive erklæringer i henhold til Konventionens artikel 287 (valg af obligatorisk tvistbilæggelse), artikel 298 (valgfrie undtagelser med hensyn til anvendelse af obligatorisk tvistbilæggelse) samt artikel 310 (erklæringer og udtalelser i overensstemmelse med Konventionen). Der kan derimod ifølge artikel 309 som hovedregel ikke tages forbehold over for Konventionens bestemmelser.

Danmark undertegnede Konventionen den 10. december 1982. Danmark afgav ikke i den forbindelse særlige erklæringer eller udtalelser. Under forhandlinger på konferencen afgav Danmark dog indlæg om fortolkning af enkelte af Konventionens bestemmelser i forhold til særegne danske forhold, herunder navnlig de historiske stræder, omtalt under de særlige bemærkninger til Konventionens artikel 35 om de historiske stræders status. Danmark vil ved deponering af sit ratifikationsinstrument afgive særskilt erklæring til artikel 35 c) såvel som til artiklerne 287, 298 og 310.

FN's Havretskonvention er den mest omfattende konvention, der nogen sinde er forhandlet i det internationale samfund.

Indholdet af Konventionen bærer præg af at være resultatet af en balanceakt. I overensstemmelse med det såkaldte »package deal«-koncept har man i teksten forsøgt at varetage hele det internationale samfunds interesser. Forbehold til de enkelte artikler er ikke tilladt. Staterne skal enten acceptere hele Konventionen eller intet. Pakkeløsningen indebærer i praksis, at staterne i visse henseender får udvidede rettigheder og i andre henseender får pålagt nye pligter. Princippet om det åbne hav stilles over for øgede nationale beføjelser, fordelingen af havets ressourcer stilles over for nationale interesser, og miljø- og ressourcehensyn stilles over for økonomiske hensyn. For Danmarks vedkommende betyder den ved Konventionen stedfundne afvejning af modstående hensyn, at Danmarks interesser tilgodeses, såvel som søfartsnation som kyststat.

Et vigtigt spørgsmål under arbejdet med Konventionen, som stadig er af vital betydning, er, i hvilket omfang Konventionen kan anses for en kodifikation af gældende folkeret eller skabelse af nye retsregler. Mange væsentlige punkter i Konventionen, såsom retten til et søterritorium indtil 12 sømil og en eksklusiv økonomisk zone indtil 200 sømil, har nu vundet sådan udbredelse og anerkendelse i statspraksis, at de uafhængigt af Konventionen anses for en del af den almindelige folkeret.

Et alvorligt problem inden for havretten er tendensen til »krybende jurisdiktion«. Udviklingen gennem de seneste årtier har været kendetegnet af kyststaternes stadig mere vidtrækkende krav på jurisdiktion, først ved etableringen af stadig mere omfattende fiskerizoner og udvidelse af søterritoriet, siden tillige ved etableringen af eksklusive økonomiske zoner og vidererækkende krav på kontinentalsokler. Det er tvivlsomt, om Konventionen, der først efter 12 års forløb trådte i kraft, for en overskuelig fremtid vil udgøre et punktum for den »krybende jurisdiktion«, eller om tendensen fremover vil gøre sig gældende. Visse tegn tyder på, at den »krybende jurisdiktion« vil fortsætte. Blandt andet i forbindelse med etablering af eksklusive økonomiske zoner, hvor kyststater i zonerne tiltager sig jurisdiktion ud over den i Konventionen foreskrevne, og i forbindelse med regulering af fiskeri, særlig vandrende bestande på det åbne hav. I 1995 vedtoges derfor en ny FN-aftale om bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande. Folketinget har i 2001 meddelt sit samtykke til, at Danmark ratificerer 1995-Aftalen samtidig med de øvrige EU-lande og EF (blandet kompetence).

Uanset det i 1982 opnåede resultat må det, hvad dele af Konventionen selv er eksempel på, konkluderes, at folkeretten, herunder havretten, er af dynamisk karakter, og at udviklingen globalt foregår i et øget tempo i forhold til tidligere, særlig med hensyn til miljøbeskyttelse og udnyttelse af ressourcer.

Sammenfatning af Konventionens indhold

Konventionen indeholder en dækkende regulering af den fredelige udnyttelse af havene, som omfatter samtlige maritime områder, lufrummet og den dybe havbund. Konventionen afspejler som resultat af årtiers forhandlinger en fælles forståelse blandt staterne om deres rettigheder til at udøve jurisdiktion ud for kysterne under behørig iagttagelse af de tilsvarende pligter.

Konventionen fastsætter søterritoriets maksimale udstrækning til 12 sømil, mens kyststaternes suveræne rettigheder med hensyn til fiskeri og udnyttelsen af andre naturressourcer inden for en eksklusiv økonomisk zone (EEZ) strækker sig indtil 200 sømil fra kysten. Hermed underlægges hovedparten af verdens fiskeresourcer kyststatsjurisdiktion. Op imod 90 pct. af fiskeriet i verdenshavene opgives at finde sted inden for 200 sømil fra kysterne. Konventionen pålægger kyststaten pligt til at værne om disse ressourcer tillige med en

pligt til at samarbejde om bevarelsen af fiskebestandene på det åbne hav. Dette gælder også sådanne bestande, der forekommer inden for to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske zoner eller både inden for den eksklusive økonomiske zone og i et område, der støder op til denne (artikel 63), samt såkaldte stærkt vandrende arter (artikel 64). Yderligere påbyder Konventionen staterne at beskytte særlige anadrome og katadrome arter, såsom laks og ål, og havets pattedyr, f.eks. hvaler.

Konventionen giver kyststaten suveræne rettigheder til udnyttelse og beskyttelse af de ikke-levende ressourcer, herunder olie og gas, som forefindes på og under havbunden på kontinentalsoklen. Ifølge Konventionens definition strækker kontinentalsoklen sig ud til 200 sømil fra kysten eller, såfremt den naturlige forlængelse af statens landterritorium er længere, ud til det punkt, hvor den dybe havbund begynder. Konventionen fastsætter særlige regler for, hvorledes denne grænse skal beregnes, til hvilket formål der nedsættes en Kommission for Kontinentalsoklens Grænser, jf. Konventionens Bilag II. Kommissionen, der oprettedes i 1997, skal over for de berørte stater fremsætte henstillinger med hensyn til fastlæggelse af kontinentalsoklens ydre grænser uden for 200 sømil fra kysten.

Konventionen afbalancerer nøje kyststatens interesser i at kontrollere virksomhed i de kystnære områder på den ene side og alle staters ret til at udnytte det åbne hav uden unødvendige indskrænkninger på den anden side. Den regulerer sejladsrettigheder for handelsfartøjer og statsfartøjer, herunder orlogsfartøjer, samt overflyvningsrettigheder i områder underlagt kyststatens jurisdiktion såvel som på det åbne hav. Konventionen indeholder bestemmelser om passagerrettigheder i stræder og arkipelager (øgrupper), om sejlads på det åbne hav samt retten til at installere og vedligeholde kabler og rørledninger igennem den økonomiske zone og på kontinentalsoklen.

Med hensyn til de ikke-levende ressourcer på havbunden uden for enkeltstaters jurisdiktion opstiller Konventionen et internationalt regime for efterforskning og udvinding. Den indeholder regler for private virksomheders adgang til den dybe havbund og bestemmer, at der skal oprettes en international organisation, Havbundsmyndigheden, med sæde i Kingston, Jamaica, hvis opgave er at administrere aktiviteterne i Området. Myndigheden oprettedes ved Konventionens ikrafttræden i 1994. Bestemmelserne om dybhavsudvinding var i 1990-94 genstand for konsultationer ledet af FN's generalsekretær, der førte til en gennemgribende revision, udmøntet i Aftalen af 28. juli 1994 om anvendelse af Konventionens Kapitel XI, hvis indhold er beskrevet nedenfor.

Konventionen opstiller et omfattende regelværk med forpligtende bestemmelser rettet mod beskyttelsen af havmiljøet. Reglerne omfatter alle slags forurening: dumpning, forurening fra skibe, landbaseret virksomhed såvel som virksomhed på den dybe havbund. De berørte parter forpligter sig til gennem samarbejde at finde løsninger på opståede konkrete problemer. Disse regler må ses i sammenhæng med de detaljerede regelsæt vedtaget af de internationale organisationer, først og fremmest den internationale søfartsorganisation IMO (International Maritime Organization). FN's Havretskonvention fra 1982 betegner det hidtil mest omfattende internationale instrument til beskyttelse af miljøet.

Konventionen tillægger endvidere den videnskabelige forskning stor vægt for at øge forståelsen for forvaltningen af havets ressourcer. Den anerkender alle staters ret til at foretage videnskabelig havforskning og pålægger dem at samarbejde i så henseende. Kyststaten tillægges ret til at kræve tilladelse til havforskningsprojekter i områder under statens jurisdiktion. Denne ret modsvares af specifikke regler, hvis formål er at garantere, at kyststaterne udøver kontrol på en rimelig og forudsigelig måde med det formål i videst muligt omfang at fremme havforskningen.

Konventionen opstiller endelig procedurer til fredelig bilæggelse af tvister. Der tilbydes forskellige alternative fora og metoder for tvistbilæggelsen, som gør systemet fleksibelt samtidig med, at der findes metoder til bindende tvistbilæggelse. Der oprettes en international Havretsdomstol med sæde i Hamborg, Tyskland. (Oprettet 1996.)

Til præamblen:

I Konventionens præambel slås det fast

- at Konventionen må betragtes som et vigtigt bidrag til bevarelsen af fred, og til retfærdighed og fremskridt for alle verdens folkeslag,
- at udviklingen siden De Forenede Nationers havretskonferencer, afholdt i Genève i 1958 og 1960, har forstærket behovet for en ny havretskonvention, som vil kunne opnå almindelig godkendelse,

- at havområdernes problemer er tæt forbundne og skal betragtes som en helhed,
- at der med Konventionen, under behørig hensyntagen til alle staters suverænitet, skal etableres en retsorden for havene og oceanerne, som vil lette det internationale samkvem og fremme deres fredelige anvendelse, den rimelige og effektive anvendelse af deres ressourcer, bevarelsen af de levende ressourcer deri og studiet, beskyttelsen og bevarelsen af havmiljøet,
- at opnåelsen af disse mål skal bidrage til virkeliggørelsen af en retfærdig og rimelig økonomisk verdensorden, som tager hensyn til interesserne og behovene hos menneskeheden som helhed og i særdeleshed de særlige interesser hos udviklingslande, hvad enten de er kyststater eller indlandsstater,
- at det område af havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion, såvel som dens ressourcer, er menneskehedens fælles arv, hvis udforskning og udnyttelse skal gennemføres i hele menneskehedens interesse uden hensyn til staters geografiske beliggenhed,
- at den kodifikation og gradvise udvikling af havretten, som opnås i kraft af Konventionen, skal bidrage til styrkelse af fred, sikkerhed, samarbejde og venskabelige forbindelser blandt alle nationer i overensstemmelse med principperne om retfærdighed og ligeset samt fremme den økonomiske og sociale udvikling for alle verdens folkeslag i overensstemmelse med de mål og principper, som er udtrykt i FN-pagten,
- samt at spørgsmål, som ikke er omfattet af Konventionen, fortsat skal være underlagt den almindelige folkerets regler og principper.

Til Kapitel I (artikel 1)

Indledning

Til artikel 1:

Artiklen indeholder visse definitioner, som hovedsagelig angår den dybe havbund og begrebet forurening af havmiljøet. Opregningen af definitioner er langt fra udtømmende; der findes talrige definitioner i andre dele af Konventionen og dens bilag.

Det fremgår af artiklens andet stykke, at en række retssubjekter som nærmere defineret i artikel 305, herunder organisationer såsom EF, der bliver parter i Konventionen, sidestilles med begrebet »deltagende stater«.

Til Kapitel II (artikel 2 – 33)

Søterritorium og tilstødende zone

Konventionens Kapitel II indeholder bestemmelser angående afgrænsningen af og retsordenen inden for søterritoriet og den tilstødende zone. Disse to havområder hører til den traditionelle havret, som første gang blev genstand for traktatretlig regulering ved Genève-konventionen af 29. april 1958.

Kapitel II overtager adskillige af reglerne i ovennævnte konvention, i enkelte tilfælde dog med betydelige modifikationer og tilføjelser. De i Havretskonventionen foretagne ændringer angår navnlig søterritoriets og den tilstødende zones bredde (hhv. artikel 3 og 33), rette basislinier (artikel 7) og uskadelig passage (artikel 17). Kapitlet er opdelt i 4 underafsnit om søterritoriets grænser (artikel 3 – 16), uskadelig passage (artikel 17 – 32) og om den tilstødende zone (artikel 33).

Havretskonventionens terminologi anvender »søterritoriet« (territorial sea) svarende til »ydre territorialfarvand« i dansk lovgivning, og »indre farvande« (internal waters) svarende til »indre territorialfarvand«. »Søterritoriet« i Konventionens forstand er derfor ikke identisk med det danske overbegreb »søterritoriet«, der dækker både indre og ydre territorialfarvand og ikke har nogen ækvivalent i Konventionens sprogbrug.

Til artikel 2:

I artikel 2 defineres den retlige status for søterritoriet, luftrummet over søterritoriet, dets havbund og undergrund. Det bestemmes, at en kyststats suverænitet, ud over dens landterritorium og indre farvande, også omfatter et tilstødende område, som benævnes søterritoriet. Suveræniteten omfatter såvel luftrummet over søterritoriet som dets havbund og undergrund.

Til artikel 3:

Artiklerne 3 til 16 indeholder reglerne om søterritoriets bredde og hører til de mest centrale i Konventionen. Fastlæggelsen af søterritoriets bredde til højst 12 sømil, målt fra de i overensstemmelse med Konventionen fastsatte basislinier, er udtryk for et kompromis mellem på den ene side de stater, som traditionelt har hævdet et søterritorium på indtil 3 sømil, og på den anden side stater med vidererækkende krav på søterritorium, i visse ekstreme tilfælde på indtil 200 sømil. Mere end 120 stater har i dag et søterritorium på 12 sømil, mens 16 stater stiller vidererækkende krav. Danmark udvidede sit søterritorium fra 3 til 12 sømil i 1999 og søterritoriet ved Færøerne tilsvarende i 2002. Søterritoriet ved Grønland er fremdeles 3 sømil bredt.

Til artikel 4:

Søterritoriets ydre grænse defineres som den linie, der i ethvert punkt har en afstand fra det nærmeste punkt på basislinien svarende til søterritoriets bredde.

Til artikel 5:

Som hovedregel er basislinien for beregning af søterritoriets bredde identisk med lavvandslinien langs kysten som angivet på officielt anerkendte søkort i stor målestok.

Til artikel 6:

Som undtagelse fra hovedreglen i artikel 5 fastsættes basislinier omkring øer beliggende på atoller eller omkring øer med kystrev langs revets lavvandslinie mod havet.

Til artikel 7:

I artiklen fastsættes regler for anvendelsen af såkaldte rette basislinier. Formålet med at tillade rette basislinier er at muliggøre inddragelse af sådanne vandområder, som på grund af den nære forbindelse til landterritoriet har karakter af indre farvande. Ved at anvende rette basislinier kan en stat også eliminere komplekse formationer, herunder enklaver i søterritoriet, som ellers ville blive resultatet af en basisliniefastsættelse i overensstemmelse med artikel 5.

Som undtagelse fra hovedreglen i artikel 5 muliggør artikel 7 således i visse tilfælde, at basislinier fastsættes ved at forbinde »passende« punkter (rette basislinier). Denne metode må kun anvendes, hvor kystlinien har dybe indskæringer, eller hvor der umiddelbart uden for kysten ligger en bræmme af øer. I stk. 3, 4 og 6 opstilles betingelser, som skal være opfyldt for at modvirke misbrug. Således må rette basislinier ikke kendetiligt afvige fra kystens almindelige retning (stk. 3). Endvidere må rette basislinier ikke trækkes til og fra lavvandspunkter, som kun er tørre ved lavvande, medmindre der på disse er bygget fyrtårne eller lignende, som til stadighed ligger over vandet (stk. 4). Endelig må en stat ikke benytte systemet med rette basislinier på en sådan måde, at en anden stats søterritorium derved afskæres fra det åbne hav eller fra en eksklusiv økonomisk zone (stk. 6).

I visse tilfælde kan kyststaten i forbindelse med fastsættelse af rette basislinier tage hensyn til økonomiske interesser, hvis eksistens klart fremgår af lang tids sædvane (stk. 5).

Konventionen indeholder derimod ingen absolut grænse for længden af rette basislinier i almindelighed, der beror på statspraksis. Begrænsninger i særlige tilfælde er indeholdt i art. 10 og 47.

Adgangen til at trække rette basislinier er i vidt omfang benyttet ved Danmarks, Færøernes og Grønlands kyster.

Til artikel 8:

I artiklen defineres indre farvande som vandområder, der befinder sig mellem basislinier og land og derfor ikke skal henregnes til søterritoriet. Kyststaten har fuld suverænitet over de indre farvande, og der er som hovedregel ingen passageret som i søterritoriet.

Til artikel 9:

Ved flodmundinger følger basislinien en ret linie tværs over flodmundingen mellem punkter på breddernes lavvandslinie.

Til artikel 10:

Ved en bugt forstås i Konventionens forstand en tydelig indskæring, der er så dyb i forhold til bredden ved munden, at dens farvand er omsluttet af land, og at den udgør mere end blot en krumning. Såfremt afstanden mellem lavvandspunkterne ved en bugts bred ikke overstiger 24 sømil, kan der trækkes en ret basislinie mellem lavvandspunkterne. Det vandområde, som indeslutes, skal betragtes som indre farvand. Når afstanden mellem lavvandspunkterne ved en bugts naturlige munding er længere end 24 sømil, skal der trækkes en ret basislinie på 24 sømil inde i bugten på en sådan måde, at den indeslutter det størst mulige vandområde. Artiklen regulerer alene bugter, hvis bredder tilhører den samme stat. Såkaldte »historiske« bugter er også undtaget fra bestemmelsen.

Til artikel 11:

Bestemmelsen regulerer beregningen af søterritoriet uden for havne. Selve havnesystemet henregnes til de indre farvande. Med hensyn til beregning af søterritoriet gælder det, at permanente anlæg, som udgør en integreret del af havnesystemet, skal anses for en del af kysten.

Til artikel 12:

Bestemmelsen regulerer rede. Rede, som regelmæssigt benyttes til lastning, losning og opankring af skibe, er omfattet af søterritoriet.

Til artikel 13:

Lavvandsgrunde, dvs. landområder som ved højvande er beliggende under vandoverfladen, kan kun have eget søterritorium, såfremt området ikke ligger længere fra fastlandet eller en ø end en afstand svarende til søterritoriets bredde. Lavvandsgrundens lavvandsmærke kan i så fald benyttes som basislinie ved måling af søterritoriets bredde. Når en lavvandsgrund i sin helhed ligger i større afstand end søterritoriets bredde fra fastlandet eller en ø, har den intet selvstændigt søterritorium.

Til artikel 14:

Artiklen bestemmer, at kyststaten ved fastlæggelsen af grænserne for det indre farvand og søterritoriet har ret til at kombinere de i Konventionen nævnte beregningsmetoder.

Til artikel 15:

Artiklen omhandler afgrænsning af søterritoriet mellem to stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden. Det bestemmes, at afgrænsningen som hovedregel skal foretages langs en midtlinie (dvs. en linie, hvis punkter ligger lige langt fra de nærmeste punkter på de basislinier, hvorfra bredden af de to landes søterritorier måles).

Til artikel 16:

Artiklen giver anvisninger på, hvorledes afgrænsninger skal afmærkes og offentliggøres. Kyststaten har pligt til at offentliggøre søkort eller lister over de geografiske punktkoordinater og deponere eksemplarer heraf hos FN's generalsekretær.

Til artikel 17:

Artiklen indleder afsnittet om retten til uskadelig passage (i artikel 17 – 32). I artikel 17 opstilles det fundamentale princip om retten til for alle stater at nyde uskadelig passage (»innocent passage«) gennem andre stater søterritorium for alle kategorier af skibe. Konventionens bestemmelser om uskadelig passage bygger i alt væsentligt på Genève-konventionen fra 1958 om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone. Den omstændighed, at staternes søterritorium almindeligvis nu er på 12 sømil, har forstærket den praktiske betydning af retten til passage gennem fremmede stater søterritorium for den internationale søtrafik.

Til artikel 18:

Artiklen definerer »passage« som sejlads gennem søterritoriet uden at sejle ind i indre farvande, jf. dog artikel 8, stk. 2, eller anløbe en red eller havnefacilitet. Passagen skal være uafbrudt, men omfatter dog stands

ning og opankring, såfremt dette sker som led i almindelig sejlads eller nødvendiggøres af force majeure eller nød eller med henblik på at yde hjælp til personer, skibe eller luftfartøjer i nød.

Til artikel 19:

Artiklen definerer »uskadelig passage« som passage, der ikke er til skade for kyststatens fred, orden eller sikkerhed. I bestemmelsen er der opregnet en række handlinger, som er skadelige for kyststatens fred, orden eller sikkerhed.

Til artikel 20:

Artiklen, som skal læses i sammenhæng med den foregående, bestemmer, at ubåde i uskadelig passage skal sejle på overfladen og vise flag.

Til artikel 21:

Til udfyldning af Konventionen kan kyststaten i henhold til denne artikel fastsætte regler vedrørende uskadelig passage navnlig med hensyn til sikkerhed for søfarten og for installationer, kabler og rørledninger, til beskyttelse af de levende ressourcer, for at forhindre overtrædelse af kyststatens love og forskrifter vedrørende fiskeri, told, skat, indvandring og sundhed, samt for at bevare kyststatens miljø og forhindre forurening. Forskrifterne må ikke vedrøre fremmede skibes udformning, konstruktion, bemanning eller udstyr, medmindre de er en gennemførelse af almindeligt anerkendte, folkeretlige regler eller normer. Sådanne regler vedtages i almindelighed i Den Internationale Søfartsorganisations (IMO) regi.

Til artikel 22:

Artiklen giver kyststaten beføjelse til, af hensyn til sejladsens sikkerhed, under hensyn til anbefalinger fra IMO, at fastsætte sejlruiter eller trafiksepareringssystemer på søterritoriet, som skal benyttes af skibe i uskadelig passage. Dette gælder i særdeleshed for tankskibe, atomdrevne skibe samt skibe med last af nukleare materialer eller andre farlige stoffer.

Til artikel 23:

Artiklen, der angår uskadelig passage for atomdrevne skibe og skibe med last af nukleare materialer eller andre i sig selv farlige stoffer, bestemmer at sådanne skibe i uskadelig passage skal iagttage de særlige sikkerhedsforskrifter, der ved internationale aftaler er fastsat for sådanne skibe. I øvrigt gælder der ikke særlige restriktioner for sådanne skibes uskadelige passage på fremmede landes søterritorium, jf. dog art. 22.

Til artikel 24:

Kyststaten er ifølge artikel 24 forpligtet til ikke at lægge hindringer i vejen for uskadelig passage gennem søterritoriet, undtagen i overensstemmelse med Konventionen. Det påhviler endvidere kyststaten at behandle fremmede skibe uden diskrimination.

Til artikel 25:

Kyststaten har i medfør af artikel 25 ret til på sit søterritorium at træffe de nødvendige foranstaltninger over for skibe, hvis passage ikke er uskadelig. Endvidere har kyststaten ret til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at de skibe, som er på vej til indre farvande eller anløb af havne, overholder de regler, som gælder herfor. Endelig har kyststaten ret til at suspendere retten til uskadelig passage i nærmere bestemte områder af søterritoriet, når dette er af afgørende betydning for statens sikkerhed, herunder muligheden for at afholde våbenøvelser. Suspensionen, der skal fungere uden forskelsbehandling, kan først træde i kraft, når den er behørigt offentliggjort.

Til artikel 26:

Retten til uskadelig passage indebærer også, at fremmede skibe ikke må afkræves afgifter, som alene er begrundet i deres passage. Derimod kan skibene afkræves afgifter, uden diskrimination, til betaling af bestemte tjenester ydet det pågældende skib.

Til artikel 27:

Artiklen opstiller regler for kyststatens udøvelse af strafferetlig jurisdiktion over for fremmede skibe på søterritoriet. Som hovedregel bør kyststaten ikke udøve strafferetlig jurisdiktion (anholdelse/efterforskning) over for personer ombord på fremmede skibe, der hverken anløber eller forlader statens havne/indre farvande. Undtagelse gælder bl.a. i henseende til forbrydelser, der forstyrrer freden i kyststaten eller ro og orden på søterritoriet, samt i henseende til ulovlig handel med narkotika.

Til artikel 28:

Bestemmelserne i artikel 28 angående kyststatens civilretlige jurisdiktion svarer til artikel 27 for så vidt angår den strafferetlige jurisdiktion over for personer. Kyststaten bør således ikke standse eller omdirigere et fremmed skib, som passerer søterritoriet, med henblik på at udøve civilretlig jurisdiktion over for en person ombord på skibet. Tilbageholdelse og andre civilretlige skridt kan alene foretages over for skibet vedrørende forpligtelser pådraget under eller med henblik på dets rejse gennem kyststatens farvand. Hvis skibet ligger stille på søterritoriet eller passerer dette efter at have forladt indre farvande, kan kyststaten foretage udlæg og arrest i eller tilbageholde det fremmede skib i overensstemmelse med sine egne regler.

Til artikel 29:

Artiklen indeholder en definition af krigsskibe (orlogsfartøjer), som følger definitionen fra Genèvekonventionen fra 1958 om det åbne hav. Konventionen indeholder flere steder særlige regler for krigsskibe.

Til artikel 30:

Hvis et krigsskib ikke retter sig efter kyststatens love og forskrifter for passage på søterritoriet og undlader at efterkomme en anmodning om overholdelse af disse, kan kyststaten forlange, at det omgående forlader søterritoriet.

Til artikel 31:

For skader, som et krigsskib eller andet statsskib, der benyttes i ikke-kommercielt øjemed, forvolder kyststaten, gælder - i overensstemmelse med den almindelige folkeret - reglerne om statsansvar for flagstaten.

Til artikel 32:

Krigsskibes og andre ikke-kommercielle statsskibes immunitet påvirkes ikke af Konventionen bortset fra bestemmelserne i artikel 17 – 26 samt artikel 30 og 31.

Til artikel 33:

Inden for en såkaldt tilstødende zone, som kyststater kan etablere i indtil 24 sømils afstand fra basislinierne, kan kyststaten udøve den fornødne kontrol dels med henblik på at forhindre overtrædelser af dens told-, afgifts-, indvandrings- eller sundhedslove og -forskrifter på dens land- eller søterritorium, dels med henblik på at straffe sådanne overtrædelser, som allerede måtte være begået.

Statens jurisdiktion inden for en tilstødende zone er temmelig begrænset i forhold til jurisdiktionen inden for søterritoriet. En tilstødende zone åbner dog adgang for visse kontroltiltag uden for det egentlige søterritorium, bl.a. over for narkotikasmugling og ulovlig indvandring, hvilket har betydet, at flere kyststater inden for de seneste år har etableret tilstødende zoner i forlængelse af søterritoriet. Artikel 33 svarer i alt væsentligt til den tidligere bestemmelse herom i Genèvekonventionen om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone, bortset fra zonens bredde.

Danmark har indtil videre ikke oprettet en tilstødende zone, men opretholder en »arkæologisk« zone på 24 sømil fra basislinierne, jf. bemærkningerne til art. 303.

Til Kapitel III (artikel 34-45)

Stræder benyttet i international sejlads

Genève-Konventionen af 1958 om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone, herefter benævnt »Territorialfarvandskonventionen« bygger på uskadelig passage i internationale stræder. Passagen kan end

ikke midlertidigt suspenderes. Ved dette kapitel indføres en ny hovedregel for gennemfart gennem internationale stræder, den såkaldte transitpassage. Transitpassagen er overvejende i flagstaternes interesse og udgør et modstykke til den ved Konventionens artikel 3 samtidig åbnede adgang til at udvide søterritoriet indtil 12 sømil fra basislinierne, hvad der særlig er i kyststaternes interesse. En sådan udvidelse medfører i de konkrete tilfælde, at en lang række sejlruiter i snævre farvande, der tidligere befandt sig på det åbne hav, kommer til at forløbe på det udvidede søterritorium. Dette får således status af internationalt stræde og undergives transitpassagereglen. Samtidig gøres der dog undtagelse herfra for ældre stræderegimer (artikel 35, litra c)). Artikel 34, 39-43 og 45 finder tillige efter omstændighederne anvendelse på disse stræderegimer. Dette har betydning for Danmark, hvor stræderegimet bygger på København-Traktaten af 1857 om Sund- og Belttoldens Afløsning. I øvrigt vil reglerne om uskadelig passage, jf. Kapitel II, fortsat være gældende i stræder undtaget fra transitpassage.

Til artikel 34:

Artiklen definerer den retlige status for farvande, som udgør stræder benyttet i international sejlads (»internationale stræder«). Det bestemmes herved, svarende til hidtil gældende folkeret, at den særlige ordning vedrørende passageretten gennem stræderne ikke i andre henseender berører disses retlige status, eller udøvelsen af strædestatens suverænitet eller jurisdiktion over stræderne, deres luftrum, havbund og undergrund i overensstemmelse med folkeretten, jf. Territorialfarvandskonventionens artikel 1.

Med forbehold af retten til transitpassage gennem stræderne bevarer strædestaten således den sædvanlige folkeretligt hjemlede jurisdiktion og suverænitet over det af strædet omfattede territorialfarvand.

Til artikel 35:

Artiklen definerer anvendelsesområdet for kapitel III gennem tre undtagelsesbestemmelser:

- indre farvande inden for et stræde, jf. Konventionens artikel 8, medmindre der er tale om nyetableret status for sådanne i medfør af de nye regler i Konventionens artikel 7 om rette basislinier;
- den retlige status for farvande uden for søterritoriet (eksklusive økonomiske zoner, åbent hav);
- den retlige ordning for stræder omfattet af såkaldt »historiske« stræderegimer, reguleret ved gældende mangeårige internationale konventioner.

Den sidstnævnte undtagelsesbestemmelse er relevant for de danske stræder, hvis retlige status er fastlagt ved bl.a. København-Traktaten om Sund- og Belttoldens Afløsning af 14. marts 1857. Danmark vil i forbindelse med sin ratifikation af Konventionen afgive en erklæring om, at transitpassageregimet i Kapitel III i medfør af art. 35 c) ikke finder anvendelse på de danske stræder (Sundet og Bælterne). Fastholdelsen af det eksisterende historiske stræderegime er dels af forsvarsmæssig betydning i og med, at fremmede orlogsskibes mv. passage fortsat kan reguleres, jf. Anordning nr. 224 af 16. april 1999 »Adgangsordningen«; endvidere skal ubåde passere på overfladen og vise deres flag, og overflyvning kræver tilladelse. Kyststatens mulighed for regulering af skibsfarten i et historisk stræde, der bygger på uskadelig passage, er i almindelighed mere vidtgående end i transitstrædet.

Til artikel 36:

Artiklen indeholder en yderligere undtagelsesbestemmelse for internationale stræder, såfremt der gennem strædet findes en tilsvarende velegnet sejlroute på det åbne hav eller gennem en eksklusiv økonomisk zone. Sådanne ruter er ikke underlagt bestemmelserne i Kapitel III.

Bestemmelsen er særlig relevant for Danmark, idet der ved udvidelsen af søterritoriet til 12 sømil i 1999 uden begrænsninger ville være opstået »nye« stræder, der ikke ville være omfattet af det historiske stræderegime og dermed blive underkastet transitpassage. Spørgsmålet blev løst ved etableringen af »korridorer« på det åbne hav ved aftaler med nabostaterne, således at begge parter begrænsede deres udvidelse af søterritoriet til mindre end 12 sømil i de relevante områder. Det folkeretlige grundlag herfor var en aftale med Sverige af 25. juni 1979 samt en med Tyskland i 1994 indgået forståelse, begge foranlediget af disse staters udvidelse af søterritoriet til 12 sømil.

Til artikel 37:

Artiklen indleder afsnittet om transitpassage, og beskriver dets anvendelsesområde ved en definition af begrebet internationalt stræde ud fra dets geografi og benyttelse: Strædet skal benyttes i international sejlads, dvs. regelmæssigt besejles af fremmede skibe, og forbinde en del af det åbne hav/en eksklusiv økonomisk zone med en anden del af det åbne hav/en eksklusiv økonomisk zone. Strædet udgør således det mellemliggende territorialfarvand hørende til en eller flere kyststater »strædestater«.

Til artikel 38:

Artiklen definerer det retlige indhold af transitpassagebegrebet. Stk. 1 indeholder en vigtig undtagelsesbestemmelse, hvis strædet dannes af en ø og dens fastland, og der findes en lige så velegnet sejlroute på den havvendte side af øen på det åbne hav eller i den eksklusive økonomisk zone. Denne situation vil opstå i en række tilfælde som følge af den ved Konventionens artikel 3 hjemlede ret til udvidelse af søterritoriet til 12 sømil. For Danmarks vedkommende er der taget hensyn hertil ved etablering af de i bemærkningerne til artikel 36 omhandlede korridorer.

Selve den uhindrede transitpassage betyder uafbrudt og behørigt hurtig transit gennem strædet samt anløb af strædestaten i overensstemmelse med derom gældende forskrifter. Andre aktiviteter er ikke omfattet af transitpassagereglerne. Nyt i forhold til Territorialfarvandskonventionen er retten til overflyvning. Endvidere er kravet i Territorialfarvandskonventionens art. 14, stk. 6 om at undervandsbåde skal sejle på overfladen og føre deres flag ikke inddraget i transitpassageregimet.

Til artikel 39:

Heri præciseres yderligere betingelserne for transitpassage, uafbrudt og behørigt hurtig transit, bortset fra force majeure og nødsituationer, og ikke-anvendelse af magt eller trusler mod strædestaten. Endvidere skal de almindelige internationale forskrifter vedrørende sikkerheden til søs og mod havforurening overholdes, jf. dog Konventionens artikel 236 om statsskibe m.v. Luftfartøjer skal i transitpassage iagttage de tilsvarende regler som fastsat af FN's luftfartsorganisation ICAO, herunder holde lyttevagt på den foreskrevne radio- eller nødfrekvens.

Til artikel 40:

Herved bestemmes, at forsknings- og opmålingsaktiviteter ikke må finde sted under transitpassage uden strædestatens tilladelse, jf. Konventionens artikel 38, stk. 3. Om videnskabelig havforskning i almindelighed henvises til Konventionens Kapitel XIII.

Til artikel 41:

Artiklen hjemler adgang for strædestaten til regulering af skibstrafikken i overensstemmelse med almindeligt anerkendte internationale regler. Forslag til sådanne regler skal forelægges for FN's søfartsorganisation (IMO) med henblik på vedtagelse og i samarbejde med eventuelle andre berørte strædestater.

Til artikel 42:

Foruden den i artikel 41 hjemlede adgang til trafikregulering skaber artikel 42 hjemmel for strædestaten til regulering i overensstemmelse med internationale regler om miljøbeskyttelse, særlig regulering af fiskefartøjers passage samt til håndhævelse af immigrations- told- og afgifts-, samt sundhedslovgivning. De pågældende love og forskrifter skal behørigt offentliggøres, være ikke-diskriminerende, og må ikke i praksis begrænse retten til transitpassage. Fremmede skibe skal overholde sådan lovgivning under transitpassage.

For så vidt angår skibe og luftfartøjer, der nyder suveræn immunitet (militære og andre ikke-kommercielle statsfartøjer), jfr. Konventionens artikel 32, er flagstaten/registreringsstaten ansvarlig for tab og skader påført strædestaten som følge af ikke-overholdelse af sådan lovgivning eller bestemmelserne i Konventionens Kapitel III i øvrigt.

Til artikel 43:

Artiklen pålægger strædestaterne og de flagstater, der benytter et stræde, at samarbejde om installation og vedligeholdelse af udstyr til sikring af sejladsikkerhed m.v. (afmærkning) samt beskyttelse af havmiljøet mod forurening fra skibe.

Til artikel 44:

Artiklen pålægger strædestaterne pligt til ikke at hindre transitpassage samt til at offentliggøre oplysninger om kendte farer for sejlads/overflyvning i strædet. Ved »hindring« må forstås ikke blot en (midlertidig) lukning af passage, jf. nedenfor, men enhver foranstaltning der vanskeliggør passagen eller forringer sejladsikkerheden. Transitpassage må ikke suspenderes (midlertidigt ophæves). Sidstnævnte bestemmelse afviger i forhold til Territorialfarvandskonventionens artikel 16, stk. 4, ved at transitpassage konsekvent erstatter begrebet uskadelig passage.

Til artikel 45:

Artiklen opretholder reglerne for uskadelig passage gennem søterritoriet som indeholdt i Konventionens Kapitel II, afsnit 3, for de stræders vedkommende, som er undtaget fra reglerne for transitpassage ifølge Konventionens artikel 38, stk. 1, eller som forbinder en del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone og en fremmed stats søterritorium. Retten til uskadelig passage må ikke suspenderes. Bestemmelsen svarer til Territorialfarvandskonventionens art. 16, stk. 4, dog med tilføjelsen af det ved Konventionens kapitel V indførte nye begreb »eksklusiv økonomisk zone«, jf. bemærkningerne til artikel 37.

Til Kapitel IV (artikel 46-54)

Arkipelagstater

Artikel 46 til 54 opstiller havretlige regler for arkipelagstater, hvilket er et ved Konventionen indført helt nyt begreb. Reglerne er udviklet af hensyn til ø-stater, og giver disse stater et større jurisdiktionsområde. Reglerne om arkipelagstater indebærer endvidere, at farvandene inden for basislinierne ikke nødvendigvis er indre farvande, hvorfor uskadelig passage, transitpassage og overflyvning for fremmede skibe og luftfartøjer i vidt omfang er mulig.

Til artikel 46:

Artikel 46 fastlægger den terminologiske betydning af arkipelagstat og arkipelag. Definitionen på et arkipelag er en geografisk, økonomisk og politisk naturligt sammenhørende gruppe af øer og mellemliggende vande og andre naturlige forekomster. Af denne definition dannes begrebet en arkipelagstat, som kan bestå af et eller flere arkipelager, men som mangler tilknytning til et kontinent, f.eks. Indonesien og Filippinerne.

Til artikel 47:

Artikel 47 fastlægger i detaljer regimet for en arkipelagstats basislinier, der trækkes mellem de yderste punkter på de yderste øer og tørlagte rev. Udgangspunktet for dragning af rette basislinier i Konventionens artikel 7 modificeres af denne bestemmelse. Dog gælder som ved dragning af rette basislinier, at disse ikke må trækkes på en sådan måde, at de kendeligt afviger fra arkipelagets almindelige form. Basislinier må ej heller afskære en anden stats søterritorium fra det åbne hav eller fra en eksklusiv økonomisk zone. For arkipelagbasislinier gælder særlig, at deres længde som hovedregel ikke må overstige 100 sømil.

Til artikel 48:

Fastlæggelsen af basislinierne, som er udførligt beskrevet i artikel 47, suppleres af artikel 48, der fastslår, at bredden af søterritoriet, den tilstødende zone, den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen måles fra arkipelagbasislinierne.

Til artikel 49:

Artiklen definerer den retlige status for arkipelagfarvande, luftrummet over arkipelagfarvande, disses havbund og undergrund. De farvande, såvel som luftrummet over disse og havbunden, der er indesluttet af ba

sislinierne, hører uafhængig af dybde eller afstande mellem kyster under arkipelagstatens suverænitetssområde. Stk. 4 slår fast, at reglerne om uskadelig passage i arkipelagfarvande, jf. artikel 52, ikke i anden henseende berører arkipelagfarvandenens status.

Til artikel 50:

Artikel 50 fastslår retten for arkipelagstaten til i medfør af Konventionens artikel 9, 10 og 11 at afgrænse dele af arkipelagfarvandet som indre farvand. Disse bestemmelser vedrører dragning af basislinier ved flodmundinger, bugter og havne. Artikel 7 om rette basislinier, hvor kystlinien har dybe indskæringer og indhak, gælder således ikke for arkipelagstater. Denne afgrænsning af indre farvande indskrænker i de berørte områder den uskadelige passageret i arkipelagfarvande, som fremmede skibe har i medfør af artikel 52. Den uskadelige passageret gælder ifølge Konventionens artikel 17 og 18 ikke indre farvande.

Til artikel 51:

I medfør af denne artikel er arkipelagstater forpligtet til at respektere eksisterende aftaler med andre stater og anerkende nabostaters traditionelle fiskerirettigheder og andre legitime aktiviteter i visse områder inden for arkipelagfarvandene, samt fortsat at respektere andre staters eksisterende undersøiske kabler. Henvielsen til artikel 49 betyder, at arkipelagstaterne trods bestemmelserne i artikel 51 kan opretholde suveræniteten over områder, hvor der er eksisterende aftaler, undersøiske kabler eller traditionelle fiskerirettigheder.

Til artikel 52:

Som det gælder for søterritoriet, jf. kapitel II, afsnit 3, har fremmede skibe i medfør af artikel 52 ret til uskadelig passage i arkipelagfarvandene. Dog omfatter denne adgang til passage ikke indre farvande, som afgrænses efter samme regler for arkipelagstater og andre stater, jf. artikel 50. Passageretten kan under visse betingelser midlertidigt suspenderes.

Til artikel 53:

Analogt med reglerne om transitpassage i artikel 37 ff. i kapitel III, afsnit 2, indeholder artikel 53 regler for fremmede skibe og luftfartøjers uafbrudte, behørigt hurtige og uhindrede transit gennem eller over dens arkipelagfarvande og det tilstødende søterritorium. Arkipelagstaten kan i overensstemmelse med internationale forskrifter begrænse transitpassage- og overflyvningsruterne til sædvanlige og eksisterende ruter, idet der dog ikke behøver være flere lige velegnede ruter gennem samme indgangs- og udgangspunkter.

Til artikel 54:

Artikel 54 vedrører pligterne for skibe og luftfartøjer under passage gennem arkipelagfarvandet. Der henvises til visse af reglerne i kapitel III, afsnit 2 om transitpassage.

Til Kapitel V (artikel 55 - 75)

Den eksklusive økonomiske zone

Begrebet eksklusive økonomiske zoner er udviklet gradvist siden 2. verdenskrig, oprindeligt primært som fiskerizoner, hvorved en række kyststater ensidigt forbeholdt sig eksklusive udnyttelsesrettigheder på havet ud til en afstand fra land af 200 sømil. Disse krav mødtes imidlertid med indsigelser, navnlig fra stater, der traditionelt havde drevet fiskeri i de pågældende områder, og blev først efterhånden almindeligt anerkendt i folkeretten. Havretskonventionen bekræfter kyststaternes ret til at oprette eksklusive økonomiske zoner.

Ved Genève-Konventionen fra 1958 om den Kontinentale Sokkel havde man allerede givet kyststaten eksklusive rettigheder til udforskning og udnyttelse af kontinentalsoklen. Disse rettigheder udgør tilsammen med de efterhånden i den almindelige folkeretlige praksis accepterede 200 sømils fiskerizoner hovedindholdet af den eksklusive økonomiske zone, som i 1982 kom til at indgå i FN's Havretskonvention. Kapitel V definerer begrebet og fastlægger kyststaternes og andre staters rettigheder og forpligtelser i zonen. Ved oprettelsen af en eksklusiv økonomisk zone får kyststaterne ud over de allerede gældende rettigheder på kontinentalsoklen og fiskeriterritoriet nye rettigheder til udnyttelse af naturlige ressourcer i zonen. Herudover opnår kyststaten nye jurisdiktionsbeføjelser især på miljøområdet. Omfanget af kyststatens jurisdiktion i den

eksklusive økonomiske zone er dog mindre end, hvad der gælder for kyststatens søterritorium. Dette skyldes ønsket om i videst muligt omfang at opretholde det traditionelle princip om havenes frihed. Alle stater har således i zonen ret til fri sejlads, overflyvning og anden international retmæssig anvendelse svarende til, hvad der folkeretligt er gældende for det åbne hav.

Det antages, at kyststaten for lovligt at kunne hævde sine rettigheder i zonen først må proklamere oprettelsen af den økonomiske zone og specificere dens bredde. Der eksisterer en vis variation i staternes praksis med hensyn til udøvelsen af rettigheder og jurisdiktion i zonen.

For Danmarks vedkommende udvidedes fiskeriterritoriet etapevis til 200 sømil i perioden 1977-85. I medfør af Genèvekonventionen af 1958 om den kontinentale sokkel havde Danmark allerede retten til udforskning og udnyttelse af kontinentalsoklen. Danmark oprettede i 1996 ved lov en eksklusiv økonomisk zone. Loven er endnu ikke sat i kraft for Færøerne og Grønland, der fortsat har sokkel og fiskeriterritorium. For Danmarks vedkommende er fiskeriforvaltningen underlagt Fællesskabets fiskeripolitik. For Færøerne og Grønlands vedkommende er fiskeriforvaltningen omfattet af hjemmestyrekompetence.

Kapitel V falder i følgende hovedafsnit: Almindelige bestemmelser (artikel 55-60), bevarelse og udnyttelse af levende ressourcer (artikel 61-68), indlandsstaters og geografisk forfordelte staters rettigheder (artikel 69-72), retshåndhævelse (artikel 73) og afgrænsning (artikel 74-75).

Til artikel 55:

Artiklen omhandler den særlige retlige ordning for den eksklusive økonomiske zone og definerer denne som et område, der er beliggende ud over og stødende op til søterritoriet.

Til artikel 56:

Artiklen opregner i stk. 1 kyststatens rettigheder, jurisdiktion og pligter i den eksklusive økonomiske zone. De suveræne rettigheder omfatter efterforskning og udnyttelse, bevarelse og forvaltning af havbundens, undergrundens og den overliggende vandmasses naturlige ressourcer, såvel levende som ikke-levende, samt andre aktiviteter med henblik på økonomisk udnyttelse og efterforskning af zonen. Som eksempler på andre aktiviteter nævnes udvinding af energi fra vandet, strømme og vind, der bl.a. giver adgang til placering af vindmøller til havs uden for søterritoriet.

Kyststaten har endvidere jurisdiktion som fastsat i Konventionen med hensyn til anlæg og benyttelse af kunstige øer, installationer og anlæg, jf. kapitel II, videnskabelig havforskning, jf. kapitel XIII, og beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, jf. kapitel XII, og endelig andre rettigheder og forpligtelser efter Konventionen, jf. bl.a. kapitel VI.

Stk. 2 fastslår kyststatens pligt til at tage behørigt hensyn til andre staters rettigheder og pligter og forholde sig i overensstemmelse med Konventionen.

Stk. 3 henviser til kapitel VI om kontinentalsoklen som grundlag for udøvelse af rettighederne over havbunden og undergrunden.

Kyststaten har således ikke som på søterritoriet, jf. artikel 2, fuld suverænitet i den eksklusive økonomiske zone, men alene de i Konventionen indrømmede suveræne rettigheder og jurisdiktion.

Til artikel 57:

Artiklen fastsætter den maksimale bredde af den eksklusive økonomiske zone til en afstand af 200 sømil fra de basislinier, fra hvilke søterritoriets bredde måles, jfr. artikel 3 ff. Den eksklusive økonomiske zone lægges således ikke til søterritoriet, men varierer med dettes bredde, således at zonen ved et søterritorium på 12 sømils bredde vil kunne andrage op til 188 sømil. Derimod vil kontinentalsoklens ydre grænse i særlige tilfælde kunne udstrækkes ud over 200 sømil, jf. artikel 76. Uden for 200 sømil vil alene kapitel VI finde anvendelse.

Til artikel 58:

Artiklen fastslår andre staters rettigheder i den eksklusive økonomiske zone. Det fremgår også her, at kyststatens rettigheder er begrænsede, idet artiklen tager rettighederne på det åbne hav som udgangspunkt. Stk. 1

bekræfter således retten for alle stater i overensstemmelse med Konventionen til sejlads, overflyvning, kabel- og rørdlægning og anden international retmæssig anvendelse af det åbne hav.

Stk. 2 henviser direkte til Konventionens bestemmelser i Kapitel VII om det åbne hav (artikel 88-115), der tillige med andre relevante folkeretlige bestemmelser finder anvendelse på den eksklusive økonomiske zone, dog kun i det omfang, disse regler ikke er uforenelige med Kapitel V.

Stk. 3 bestemmer, at staterne ved udøvelsen af deres rettigheder og opfyldelsen af deres pligter i den eksklusive økonomiske zone skal tage hensyn til kyststatens rettigheder og pligter og overholde dens love m.v. udstedt i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser.

Til artikel 59:

Artiklen opstiller en principiel regel, hvorefter interessekonflikter mellem kyststater og andre stater, hvor ingen stat har fået tillagt rettigheder eller jurisdiktion ifølge Konventionen, bør løses efter ret og billighed, i lyset af rette relevante omstændigheder og under hensyn til betydningen af de pågældende interesser.

Til artikel 60:

Artiklen indeholder bestemmelser om kunstige øer, installationer og anlæg i den eksklusive økonomiske zone. I stk. 1 fastslås kyststatens eneret til at bygge, tillade og regulere kunstige øer, installationer og anlæg med de i artikel 56 fastsatte formål eller andre økonomiske formål, samt installationer og anlæg, der kan forstyrre udøvelsen af kyststatens rettigheder i zonen.

Stk. 2 giver kyststaten eksklusiv jurisdiktion over sådanne kunstige øer, installationer og anlæg.

Bestemmelserne i stk. 3-7 afspejler de hensyn, der påhviler kyststaten af hensyn til navnlig søfartens interesse, men også fiskeri- og miljøhensyn. Stk. 3 pålægger kyststaten at give behørig meddelelse om sine kunstige øer m.v. og at fjerne ikke længere benyttede anlæg m.v.

Stk. 4 giver kyststaten ret til at etablere sikkerhedszoner af hensyn til såvel de faste anlæg som skibsfartens sikkerhed. Disse zoner skal ifølge stk. 5 udformes med rimelige dimensioner i forhold til de kunstige øer m.v. og bredden må ikke overstige 500 meter. Der skal gives behørig meddelelse om zonernes udstrækning (til skibsfarten). Stk. 6 forpligter skibsfarten til at respektere sikkerhedszonerne. Stk. 7 forbyder etableringen af kunstige øer mv. og disses sikkerhedszoner, hvor de ville forstyrre anerkendte internationale sejlruiter. Dette vil f.eks. omfatte internationale ruter gennem danske stræder og øvrige farvande.

Stk. 8 slår endelig fast, at kunstige øer m.v. ikke besidder ø-status (som omhandlet i kapitel VIII), jf. endvidere artikel 11. De har således ingen indflydelse på afgrænsningen af kyststatens maritime områder.

Til artikel 61:

Artiklen indleder en række bestemmelser (artikel 61-68) om de levende ressourcer. Artikel 61 omhandler disses bevarelse og pålægger i stk. 1 kyststaten at fastsætte tilladte fangstmængder. Stk. 2 beskriver kyststatens forpligtelse til videnskabeligt baserede bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger til sikring mod overudnyttelse, efter behov gennem lokalt, regionalt eller globalt samarbejde.

Stk. 3 præciserer, at disse foranstaltninger skal tilsikre at bevare eller genoprette bestande på et niveau, der kan give det største vedvarende udbytte under hensyn til en række nærmere opregnede forhold.

Stk. 4 omhandler særlig bestande af sådanne arter, der er knyttet til eller afhængige af udnyttede arter, og som tilsvarende skal bevares eller genoprettes, så deres reproduktion ikke bliver alvorligt truet.

Stk. 5 indeholder en forpligtelse til international udveksling af videnskabelige oplysninger, statistikker og andre relevante data.

Til artikel 62:

Artiklen omhandler udnyttelse af de levende ressourcer. Bestemmelsen pålægger i stk. 1 kyststaten at fremme den optimale udnyttelse med forbehold af artikel 61. Princippet er således at opnå det størst mulige udbytte, uden at det går ud over bevarelsesinteressen.

Stk. 2 pålægger kyststaten at fastsætte sin egen udnyttelseskapacitet, men desuden på nærmere betingelser at dele det overskud, den ikke selv kan udnytte af den tilladte fangstmængde, med andre stater.

Stk. 3 indeholder en nærmere beskrivelse af de faktorer, der skal lægges til grund ved fordelingen af overskuddet.

Stk. 4 pålægger andre staters statsborgere, som driver fiskeri i zonen, at overholde de i kyststatens lovgivning fastsatte vilkår og betingelser i overensstemmelse med Konventionen. Der opregnes i stk. 4, litra a) - k) en række eksempler herpå.

Stk. 5 pålægger kyststaten at give behørig underretning om sin bevarelses- og forvaltningslovgivning.

Til artikel 63:

Artiklen omhandler særlig de bestande, der forekommer inden for to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske zoner eller både inden for den eksklusive økonomiske zone og i et område, der støder op til, og ligger uden for denne.

Stk. 1 omhandler det første tilfælde og pålægger de involverede kyststater at nå til enighed om de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre bevarelsen og udviklingen af sådanne fælles bestande. Som et eksempel på et bilateralt samarbejde om forvaltning af fælles bestande, som Danmark deltager i, kan nævnes, at Danmark som medlem af EU er omfattet af Fællesskabets samarbejde med Norge om forvaltningen af visse fiskerier i Nordsøen. Et eksempel på dansk deltagelse i multilateralt samarbejde om forvaltning af fælles bestande inden for flere staters EEZ/fiskerizoner er Den Baltiske Fiskerikommission (International Baltic Sea Fisheries Commission, IBSFC), hvor Danmark som medlem af EU deltager via Fællesskabets medlemskab af organisationen.

Stk. 2 omhandler det andet tilfælde, hvor kyststater og de stater, der driver fiskeri på det åbne hav uden for zonen på tilsvarende vis skal nå til enighed om de nødvendige foranstaltninger med henblik på bevarelsen af bestanden i det tilstødende område. Som eksempler på regionalt fiskerisamarbejde, der omfatter bestande, der helt eller delvis befinder sig uden for staternes 200-sømile EEZ/fiskerigrænser, kan nævnes Den Nordvestatlantiske Fiskerikommission, (Northwest Atlantic Fisheries Organization, NAFO), samt Konventionen om Den Nordøstatlantiske Fiskerikommission (Northeast Atlantic Fisheries Commission, NEAFC). Her deltager Danmark som EU-medlem via Fællesskabets medlemskab af disse organisationer og desuden med et særskilt medlemskab for Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland. Organisationerne har til formål at forvalte og bevare fiskebestandene med henblik på en bæredygtig udnyttelse af disse. Konventionen suppleres i denne forbindelse yderligere af FN-aftalen af 4. december 1995 om bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande (Agreement for the Implementation of The Provisions of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982 relating to the Conservation and Management of Straddling Fish Stocks and Highly Migratory Fish Stocks, UNFA). Folketinget traf i februar 2001 beslutning om Danmarks ratifikation af aftalen. Ratifikationsinstrumenterne skal i henhold til Rådsbeslutning deponeres samtidig for Fællesskabets og medlemsstaternes vedkommende.

Til artikel 64:

Artiklen indeholder en forpligtelse for kyststaten og andre stater, der driver fiskeri efter de stærkt vandrende arter, som er opregnet i Konventionens Bilag I, til at samarbejde med henblik på sikre bevarelsen og fremme den optimale udnyttelse af vandrende arter overalt i området, både inden for og uden for den eksklusive økonomiske zone.

Både artikel 63 og 64 er knyttet til bestemmelsen om retten til fiskeri på det åbne hav (Kapitel VII), der ikke er ubegrænset, jf. artikel 87, stk. 1, litra e, og bestemmelserne i artikel 116-120, i denne sammenhæng særlig artikel 116, litra b). Konventionen suppleres i denne forbindelse yderligere af FN-aftalen om bevarelse og forvaltning af fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande, jf. bemærkningerne til art. 63, stk. 2.

Til artikel 65:

Artiklen hjemler adgang for kyststaten eller en international organisation til at fastsætte strengere forskrifter for udnyttelse af havpattedyr end foreskrevet i kapitel V. Endvidere pålægges der staterne en samarbejdsforpligtelse til bevarelse af havpattedyr med særligt hensyn til hvaler gennem de passende internationale organisationer. Man kan i denne sammenhæng henvise til Den Internationale Hvalfangstkommission (International Whaling Commission, IWC), North Atlantic Marine Mammal Commission (NAMMCO), der er et

regionalt samarbejde om havpattedyr i Nordatlanten, og Aftalen om Småhvaler i Østersøen og Nordsøen (Agreement on the Conservation of Small Cetaceans of the Baltic and North Seas, ASCOBANS), der forvalter de små hvaler med henblik på beskyttelse. Danmark er medlem af IWC på vegne af alle tre rigsdele. I NAMMCO er Færøerne og Grønland medlemmer, medens Danmark er observatør. Endvidere deltager Danmark i ASCOBANS. Der er endelig et bilateralt samarbejde mellem Grønland og Canada om forvaltning af fælles bestande af narhvaler og hvidhvaler.

Til artikel 66:

Artiklen vedrører specifikt de såkaldte anadrome bestande, dvs. fisk som lægger deres æg i ferskvand, og hvis yngel derefter vandrer ud i havet, hvor fisken opholder sig størstedelen af sit liv, f.eks. laks. Artiklen tillægger i stk. 1 de stater, i hvis floder anadrome bestande har deres oprindelse, den primære interesse i og ansvar for sådanne bestande. Disse stater har tilsvarende efter stk. 2 et særligt ansvar for at sikre bevarelsen af disse bestande gennem passende reguleringsforanstaltninger for fiskeri i alle farvande inden for de ydre grænser af den eksklusive økonomiske zone og kan efter konsultationer med andre stater, som driver fiskeri af disse bestande, fastsætte samlede tilladte fangstmængder. Denne beføjelse rækker ud over den eksklusive økonomiske zone. Ifølge stk. 3 må fiskeri af anadrome bestande ikke finde sted uden for de økonomiske zoner. Der gøres dog undtagelse for at forebygge økonomisk forvridning for andre stater end oprindelsesstaten og andre berørte stater med henblik på regulering af fiskeriet. Forholdet til andre staters økonomiske zoner reguleres i stk. 4. Der skabes således en balance mellem oprindelsesstatens og fjernfiskerstaternes interesser, som typisk udmøntes i regionale aftaler, jf. stk. 5. Samarbejdet om forvaltningen af laksen i Nordatlanten foregår inden for rammerne af Den nordatlantiske Laksekonvention (North Atlantic Salmon Conservation Organization, NASCO), der har til formål at beskytte, bevare og forvalte laksen i Nordatlanten. Danmark deltager heri, dels som EU-medlem gennem Fællesskabets deltagelse i Laksekonventionen, dels ved et særskilt medlemskab for Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland. Samarbejdet om forvaltningen af laksen i Østersøen foregår i Den Baltiske Fiskerikommission, jf. bemærkningerne til art. 63, stk. 1.

Til artikel 67:

Artiklen omhandler de såkaldte katadrome arter. Disse indleder deres livscyklus i havet og vandrer derfra op i ferskvand, hvor de tilbringer størstedelen af deres liv, hvorefter de vender tilbage til havet for at yngle, f.eks. ål. Stk. 1 giver en kyststat, i hvis farvande katadrome arter tilbringer størstedelen af deres livscyklus, ansvaret for forvaltningen af disse arter.

Stk. 2 bestemmer, at udnyttelsen af katadrome arter alene må ske inden for de ydre grænser af de eksklusive økonomiske zoner. Ifølge stk. 3 skal i tilfælde, hvor katadrome arter vandrer gennem en anden stats eksklusive økonomiske zone, forvaltningen af disse fisk reguleres efter aftale mellem de respektive stater. Der er for tiden ingen fællesskabsregulering på området, og der foreligger ikke internationale aftaler om katadrome arter af interesse for Danmark. I den danske fiskerilovgivning er fastsat regler om mindstemål og fredning for ål.

Til artikel 68:

Artiklen præciserer, at de såkaldte sedentære (fastsiddende) arter ikke er omfattet af kapitel V, men af artikel 77, stk. 4, som finder anvendelse på disse arter, der betragtes som hørende til kontinentalsoklen.

Til artikel 69:

Artiklen indleder en række bestemmelser (artikel 69-72) om indlandsstaters og geografisk forfordelte staters rettigheder, jf. kapitel IX-X. Artikel 69, stk. 1 giver indlandsstater ret til deltagelse i udnyttelsen af en passende del af overskuddet af de levende ressourcer i eksklusive økonomiske zoner henhørende under kyststater i samme lokale eller regionale område. Ifølge stk. 2 skal betingelserne og formen for en sådan deltagelse fastsættes ved aftale mellem de pågældende stater under hensyn til visse, nærmere opregnede kriterier. Stk. 3- 5 indeholder yderligere principper for ressourcefordelingen. Artiklen har ikke været aktuel i Danmarks eller Fællesskabets fiskeripolitik.

Til artikel 70:

Artiklen omhandler de såkaldt geografisk forfordelte staters rettigheder og definerer i stk. 2 disse stater som kyststater, herunder stater, som grænser op til lukkede eller delvis lukkede have, hvis geografiske beliggenhed gør dem afhængige af udnyttelsen af de levende ressourcer i andre staters eksklusive økonomiske zoner i det lokale eller regionale område med henblik på at skaffe tilstrækkelige forsyninger af fisk til at ernære deres befolkninger eller dele deraf, samt kyststater, som ikke kan gøre krav på egne eksklusive økonomiske zoner. Disse staters rettigheder til udnyttelse af en passende del af overskuddet fra andre kyststaters eksklusive zoner er ifølge stk. 1 identiske med indlandsstaternes efter artikel 69, stk. 1. Ved stk. 3 foreskrives ligeledes fastsættelse af betingelserne for denne deltagelse på grundlag af aftale mellem staterne, og kriterierne beskrives. Stk. 4-6 modsvarer også bestemmelserne i artikel 69, stk. 3-5.

Til artikel 71:

Artiklen udelukker anvendelsen af artikel 69 og 70 på en kyststat, hvis økonomi i afgørende grad er afhængig af udnyttelsen af de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone. En sådan stat immuniseres herved over for krav fra indlandsstater og geografisk forfordelte stater.

Færøerne og Grønland er i afgørende grad økonomisk afhængige af udnyttelsen af de levende ressourcer i det omkringliggende fiskeriterritorium, hvilket der henvises til i en række bilaterale aftaler.

Til artikel 72:

Artiklen bestemmer i stk. 1, at de i artikel 69 og 70 omhandlede rettigheder ikke uden særlig aftale på nogen måde må overføres til tredjestater eller disses statsborgere. Ved stk. 2 opretholdes dog adgangen til teknisk og finansiel bistand fra tredjestater eller internationale organisationer.

Til artikel 73:

Artiklen vedrører håndhævelsen af kyststatens love og forskrifter. Stk. 1 bestemmer, at kyststaten i udøvelsen af sine suveræne rettigheder til at udforske, udnytte, bevare og forvalte de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone kan træffe forholdsregler som bording, inspektion, tilbageholdelse og andre retsskridt til sikring af overholdelse af de i overensstemmelse med Konventionen udstedte love og forskrifter. Der vil f.eks. typisk være tale om fiskeriinspektion.

Ifølge stk. 2 skal opbrugte eller tilbageholdte fartøjer og deres besætninger omgående frigives mod passende sikkerhedsstillelse, jf. i øvrigt bemærkningerne til art. 292.

Stk. 3 forbyder anvendelse af fængsling eller anden korporlig straf som sanktion, medmindre andet er aftalt mellem staterne. Danmark har ikke indgået aftaler med andre stater om, at overtrædelser af dansk fiskerilovgivning kan straffes med fængsel.

Stk. 4 forpligter kyststaten til omgående at underrette flagstaten om straf og andre foranstaltninger i forbindelse med opbringning eller tilbageholdelse.

Til artikel 74:

Artiklen, der regulerer afgrænsningen af den etablerede økonomiske zone mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden, modsvarer artikel 83, om afgrænsning af kontinentalsoklen.

Det bestemmes således i stk. 1, at afgrænsningen af den eksklusive økonomiske zone mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden, skal ske ved aftale på grundlag af folkeretten, idet artiklen henviser til Statutten for Den Internationale Domstol i Haag, artikel 38, med henblik på at nå frem til en rimelig løsning. Såfremt staterne ikke selv kan nå frem til en aftale, henvises i stk. 2 til kapitel XV om fredelig bilæggelse af tvister.

De folkeretlige regler, som Statuttens artikel 38 henviser til, er følgende:

- mellemfolkelige konventioner af almindelig eller særlig art, som hjemler regler, der udtrykkelig er anerkendt af de stridende stater;
- den mellemfolkelige sædvane som udtryk for en almindelig praksis, der er anerkendt som retsregel;
- almindelige retsgrundsætninger, som anerkendes af civiliserede nationer;

- med den begrænsning, som følger af artikel 59 (hvorefter Domstolens afgørelse kun er bindende for de stridende parter og for den sag, som er blevet afgjort): retsafgørelser samt de forskellige nationers mest ansete forfatteres meninger som hjælpemiddel ved konstateringen af, hvad der er gældende ret.

Bestemmelsen er vagt formuleret og giver ikke i sig selv nogen anvisning på et entydigt afgrænsningsprincip, hvorimod flere faktorer spiller en rolle, hvilket afspejler praksis ved Den Internationale Domstol i de konkrete afgørelser.

Statuttens artikel 38 anfører i overensstemmelse med folkeretlig teori retskilderne i faldende prioritetsorden, rækkende fra retligt bindende aftaler mellem staterne til de juridiske forfatteres meninger.

Spørgsmålet om EEZ-afgrænsning er ikke omfattet af 1958-konventionen om den kontinentale sokkel, men bygger på sædvaneret.

1982-Konventionen betegner næppe i sig selv nogen ændring i forhold til den eksisterende retstilstand. Den Internationale Domstol vil i givet fald som i hidtidig praksis kunne anvende de forskellige retskilder i overensstemmelse med Statuttens artikel 38. Med hensyn til udviklingen i Den Internationale Domstols praksis i afgrænsningssager i de senere år henvises til bemærkningerne til art. 83.

Stk. 3 foreskriver foreløbige ikke-præjudicerende ordninger indtil en aftale foreligger. Der vil typisk være tale om tilbageholdenhed med udøvelse af jurisdiktion i omstridte områder (»gråzone«), således at f.eks. begge parter accepterer hinandens udøvelse af fiskeri i området.

Stk. 4 henviser til mulige eksisterende aftaler mellem de pågældende stater som bestemmende for afgørelsen af spørgsmål om afgrænsning af den eksklusive økonomiske zone.

Til artikel 75:

Artiklen forpligter i stk. 1 kyststaterne til at angive de ydre grænser for deres eksklusive økonomiske zoner på søkort i stor målestok eller ved lister over geografiske punktkoordinater med angivelse af geodætisk datum. Disse oplysninger skal ifølge stk. 2 offentliggøres og i kopi deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Til Kapitel VI (artikel 76-85)

Kontinentalsoklen

Kontinentalsoklen er oprindelig et geologisk begreb og beskrives sædvanligvis som den naturlige forlængelse af landmassen under havet. Ved overgangen til den dybe havbund ændres de geologiske forhold.

Kontinentalsoklen udvikledes som juridisk begreb efter 2. verdenskrig, hvor U.S.A. i den såkaldte Trumanerklæring tiltog sig jurisdiktion og kontrol over ressourcerne i havbunden og dens undergrund på kontinentalsoklen under det åbne hav uden for USA's kyster. Dette begreb udformedes yderligere i Genèvekonventionen af 29. april 1958 om den kontinentale sokkel, hvori det bestemmes, at kyststaten udøver højhedsretten over den kontinentale sokkel, dvs. havbunden og undergrunden i de undersøiske områder, som grænser op til kysten, men ligger uden for det ydre territorialfarvand indtil en dybde af 200 meter eller uden for denne grænse, så langt havdybden tillader udnyttelse af de pågældende områders naturforekomster, samt havbunden og undergrunden af tilsvarende undersøiske områder omkring øer.

Genève-konventionens udnyttelseskriterium gav imidlertid anledning til krybende jurisdiktion, idet kyststaterne på grund af den fortsatte tekniske udvikling kunne gøre krav på stadig større dele af havbunden og dens undergrund. Kriterierne for afgrænsning af kyststaternes del af kontinentalsoklen blev derfor yderligere revideret i FN's Havretskonvention af 1982. Herefter har kyststaten på den ene side altid højhedsretten over havbunden og dens undergrund i havområder indtil 200 sømil fra kysten svarende til den maksimale udstrækning af den eksklusive økonomiske zone, jf. kapitel V, medens højhedsretten på den anden side kun kan udstrækkes herudover efter en række nærmere geologiske, geomorfologiske og geografiske kriterier, som er fastlagt i artikel 76. Disse kriterier er betydeligt mere restriktive end udnyttelseskriteriet i Genèvekonventionen, og kriterierne fastlægger en absolut ydre grænse for kontinentalsoklens udstrækning, den »juridiske kontinentalsokkel«.

Havbunden og dens undergrund i »Området« uden for kontinentalsoklen er i medfør af Konventionen unddraget national højhedsret. Ressourcerne heri er tillagt menneskeheden fælles arv og forvaltes af Den Inter

ationale Havbundsmyndighed, jf. kapitel XI. Hvor dele af en kyststats kontinentalsokkel ligger uden for 200 sømil fra kysten, kan de ressourcer, der findes i disse dele af kontinentalsoklen, endvidere kun udnyttes af den pågældende kyststat mod betaling af visse afgifter til Den Internationale Havbundsmyndighed, jf. artikel 82.

Til artikel 76:

Denne artikel definerer de kriterier, kyststaten kan anvende ved fastlæggelse af kontinentalsoklens udstrækning. Kriterierne omfatter såvel geologiske som geomorfologiske og geografiske elementer.

I stk. 1 defineres som udgangspunkt det juridiske kontinentalsokkelbegreb. Det omfatter havbunden og dens undergrund i et område, som strækker sig fra ydergrænsen af kyststatens søterritorium i hele den naturlige forlængelse af kyststatens landterritorium til yderkanten af kontinentalmargenen. Kontinentalsoklen kan dog altid udstrækkes til en afstand af 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, også i de tilfælde, hvor kontinentalmargenens yderkant ligger nærmere ved disse basislinier.

Kyststaten har dermed under alle omstændigheder ret til at udstrække sin kontinentalsokkel indtil 200 sømil, uanset de geologiske eller geomorfologiske forhold. Denne afstand svarer til ydergrænsen for den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 57, men rettighederne over kontinentalsoklen og dens ressourcer tilkommer i modsætning til de øvrige EEZ-rettigheder kyststaten uden videre og er ikke betinget af erklæring herom. Medens en EEZ altid er begrænset til maksimalt 200 sømil, kan kyststaten derimod udstrække sin kontinentalsokkel ud over 200 sømil ud fra geologiske/geomorfologiske kriterier, nemlig i tilfælde, hvor kontinentalmargenens yderkant ligger længere ude til havs. I de tilfælde, hvor kontinentalmargenen strækker sig meget langt ud til havs, er der dog fastsat særlige begrænsninger for, hvor langt kontinentalsoklen kan udstrækkes, jf. stk. 5 og 6.

Kontinentalmargenens udstrækning er bestemt af en kombination af geologiske og geomorfologiske forhold. I medfør af stk. 3 omfatter kontinentalmargenen således den undersøiske forlængelse af kyststatens landmassiv og består af havbunden og dens undergrund i tre formationer, nemlig soklen, skråningen og hævnningen. Den omfatter derimod ikke dybhavets bund eller oceanrygge eller undergrunden herunder. De nævnte formationer er karakteriseret ved variationer i havbundens dybde og hældning, og de repræsenterer forskellige geologiske fænomener. Specielt har dybhavets bund geologiske forhold, som sædvanligvis er meget forskellige fra de geologiske forhold på soklen.

I stk. 4, litra a) bestemmes, at kyststaten selv skal fastlægge kontinentalmargenens yderkant, når margenen strækker sig mere end 200 sømil ud fra basislinierne. Til brug ved fastlæggelsen angives to beregningsmetoder »formler«, som kyststaten kan vælge imellem. Begge disse metoder tager udgangspunkt i foden af kontinentalskråningen.

Kyststaten kan i overensstemmelse med litra a) i) vælge at trække en linie gennem de yderste faste punkter, i hvilke de faste sedimenters tykkelse stadig overstiger 1% af den korteste afstand ind til foden af kontinentalskråningen. Dette vil kræve undersøgelser af sedimenternes tykkelse over et stort område. Alternativt kan kyststaten i overensstemmelse med litra a) ii) vælge at lægge ydergrænsen i en afstand af højst 60 sømil uden for foden af kontinentalskråningen. Kyststaten kan kombinere de to metoder med henblik på fastlæggelse af den samlede »formellinie« i størst mulig afstand. Se fig. 2.2a og 2.2b.

litra b) angiver en bestemmelsesmetode for foden af kontinentalskråningen, for de tilfælde, hvor kontinentalskråningens fod ikke kan fastlægges på anden måde. I så fald fastlægges dens beliggenhed som det punkt ved skråningens basis, hvor hældningen ændrer sig mest.

I stk. 5 suppleres kriterierne i stk. 4 af to begrænsningskriterier, som kyststaten skal vælge imellem ved fastlæggelse af ydergrænsen for kontinentalsoklen i det tilfælde, hvor kontinentalmargenen strækker sig langt ud til havs. De faste punkter i kontinentalsoklens ydergrænse skal enten ligge inden for 350 sømil fra basislinierne eller alternativt må de højst ligge 100 sømil uden for 2.500 meter dybdekurven. Herved er der uanset kontinentalmargenens udstrækning fastlagt en begrænsningslinje for kontinentalsoklens udstrækning. Begge kriterier kan kombineres ved definitionen af »begrænsningslinjen«, jf. princippet ovenfor ved definitionen af »formellinien«. Se fig. 1.1, 2.1a og 2.1b. Kontinentalsoklens ydre grænse bestemmes herefter ved en kombination af formellinien og begrænsningslinjen, se Fig. 2.3a og 2.3b.

I stk. 6 fastsættes 350-sømilebegrænsningen uanset alternativet i stk. 5 som obligatorisk valg af begrænsningskriterium, hvor kontinentalsoklen ligger på en undersøisk bjergkæde. Hermed sigtes særlig til de meget langstrakte forlængelser af kontinentalmargenen, som kan forekomme på de såkaldte oceaniske rygge, medens undersøiske hævningslinjer, der er en naturlig bestanddel af kontinentalmargenen, ikke er omfattet af denne specielle regel.

I medfør af stk. 7 skal kyststaten af praktiske grunde fastlægge de ydre grænser for sin kontinentalsokkel ved hjælp af rette linier, der hver for sig ikke er længere end 60 sømil, og som forbinder punkter, der skal fastlægges i et koordinatsystem, som er baseret på længde- og breddekoordinater. Fastlæggelsen skal ske under hensyn til behovet for dokumentation over for FN's Generalsekretær og databehovet i forbindelse med offentliggørelse, jf. stk. 9.

Kyststaten skal i medfør af stk. 8 forelægge oplysninger om grænserne for den del af dens kontinentalsokkel, der ligger uden for 200 sømil fra basislinierne, for Kommissionen for Kontinentalsoklens Grænser, jf. Konventionens Bilag II. Kyststaten fastlægger som nævnt selv sine ydre kontinentalsokkelgrænser, men Kommissionen har ret og pligt til at afgive henstillinger vedrørende den ydre afgrænsning af kontinentalsoklen, hvor afgrænsningen ligger uden for 200 sømil fra basislinierne. Kommissionens henstillinger er ikke i sig selv bindende for kyststaten, men de af kyststaten fastsatte kontinentalsokkelgrænser kan kun anses for endelige og bindende, hvis de er fastlagt i overensstemmelse med Kommissionens henstillinger.

Ovenstående principper og kriterier for fastlæggelsen af kontinentalsoklens ydre grænser er uddybet i de af Kommissionen i 1999 vedtagne videnskabelige og tekniske retningslinier.

I medfør af stk. 9 skal kyststaten hos FN's generalsekretær deponere søkort og relevante oplysninger, herunder geodætiske data, som permanent beskriver de ydre grænser for dens kontinentalsokkel. Generalsekretæren skal på sin side sørge for behørig offentliggørelse heraf.

I medfør af stk. 10 vedrører artikel 76 udelukkende den ydre afgrænsning af kontinentalsoklen i forhold til de internationale havbundsområder, som forvaltes af Havbundsmyndigheden. Afgrænsning i forhold til andre kyststater sker på grundlag af artikel 83.

Fastlæggelse af kontinentalsoklens maksimale udstrækning uden for 200 sømil i henhold til artikel 76

Lodret snit gennem kontinentalmargenen

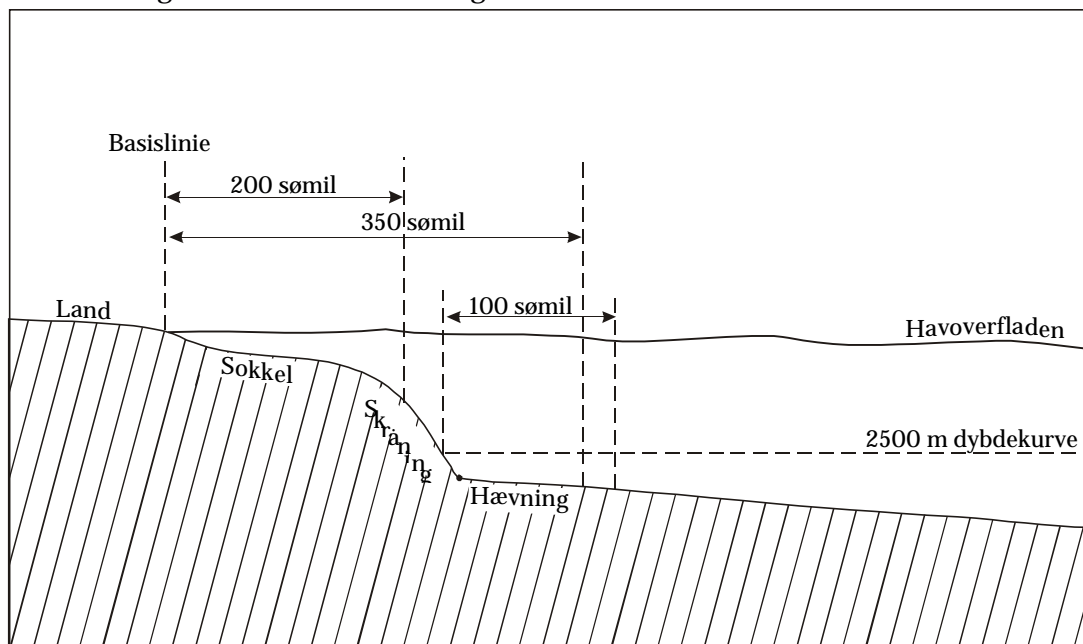

Fig. 1.1 Kontinentalsoklens yderste grænse i.h.t. art. 76, stk. 5 (se fig. 2.1a og fig. 2.1b).

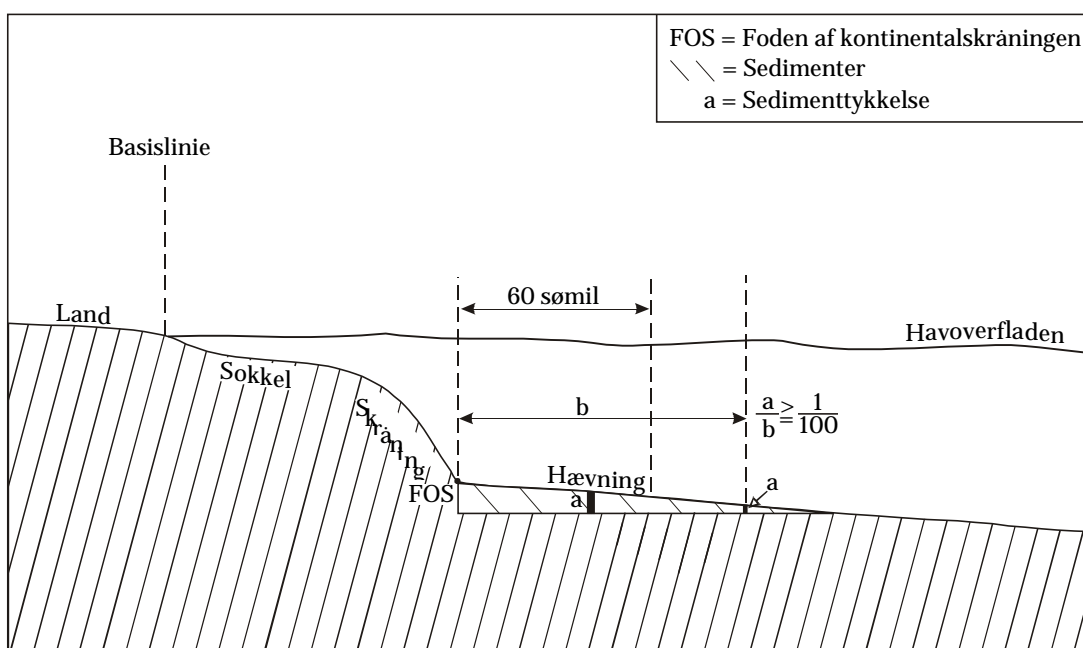

Fig. 1.2 Kontinentalsoklens yderste kant i.h.t. art. 76, stk. 4, litra a) i) og ii) (se fig. 2.2a og fig. 2.2b).

Fastlæggelse af kontinentalsoklens maksimale udstrækning uden for 200 sømil i henhold til artikel 76

Vandret snit af kontinentalmargenen

Konstruktion af den linie, der angiver den maksimale udstrækning af kontinentalsoklen (begrænsningslinien), som en kyststat an opnå. Denne linie er den bedst mulige kombination af 2 linier, nemlig: En linie der overalt ligger 350 sømil fra basislinien eller en linie der overalt ligger 100 sømil fra 2500 m dybdekurven (artikel 76, stk. 5).

Fig. 2. 1a

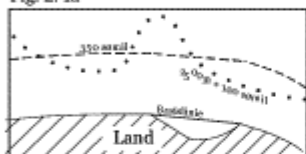

Fig. 2.1b

Konstruktion af den linie der ud fra geologiske kriterier fastlægger kontinentalmargenens yderkant
Denne linie (formellinien) er den bedst mulige kombination af 2 linier (artikel 76, stk. 4, litra a) i) og ii)):
A: En linie der højst ligger 60 sømil fra foden af kontinentalskråningen (se fig. 1.2) eller
B: En linie der er begrænset af, at sedimenttykkelsen er mindst 1 % af den korteste afstand fra foden af kontinentalskråningen.

Fig. 2.2a

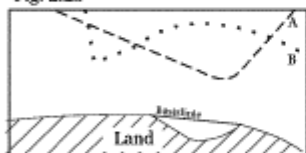

Fig. 2.2b

Den yderste begrænsning af kontinentalsoklen bestemmes herefter ved at kombinere begrænsningslinien og formellinien, idet man i hele forløbet vælger de dele af de 2 linier, der begrænser kontinentalsoklens ydre grænse, d.v.s. de dele der ligger tættest på basislinien.

Fig. 2.3a

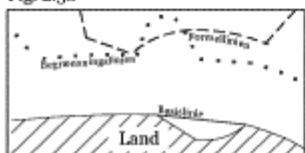
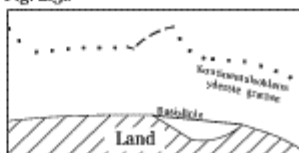

Fig. 2.3b

Til artikel 77:

Artiklen fastsætter kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen. Kyststaten udøver suveræne og eksklusive rettigheder over kontinentalsoklen for så vidt angår efterforskning og udnyttelse af dens naturlige ressourcer. Disse ressourcer omfatter mineraler og andre ikke-levende forekomster samt »sedentære« arter, dvs. levende organismer i det omfang de, når de er fangstmodne, enten er fastsiddende på kontinentalsoklen eller er ude af stand til at bevæge sig uden til stadighed at berøre havbunden. Som eksempler herpå kan nævnes muslinger, østers, sønemoner og fastsiddende alger.

Kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen er ikke betinget af effektiv eller formel okkupation eller af nogen erklæring. Disse rettigheder eksisterer således a priori og uafhængigt af, om der foreligger en afgrænsning af kontinentalsoklen. Rettighederne adskiller sig herved fra de rettigheder, der tilkommer kyststaten i medfør af Konventionens kapitel V om den eksklusive økonomiske zone, idet udøvelsen af disse rettigheder forudsætter en erklæring.

Til artikel 78:

Denne artikel begrænser de vidtgående rettigheder, kyststaten er tillagt på kontinentalsoklen, til at gælde havbunden og dens undergrund. Den retlige status for de overliggende farvande og lufrummet over disse farvande påvirkes således ikke af kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen, og kyststaten skal ved udøvelsen af sine rettigheder over kontinentalsoklen respektere sejladsrettigheder og andre staters rettigheder og friheder som foreskrevet i Konventionen. Disse rettigheder og friheder kan dog være indskrænket ved, at en del af kontinentalsoklen tillige er erklæret som eksklusiv økonomisk zone i medfør af bestemmelserne i Konventionens kapitel V.

Til artikel 79:

I medfør af stk. 1 har alle stater ret til at lægge undervandskabler og rørledninger på en kyststats kontinentalsokkel med visse nærmere begrænsninger, der er angivet i stk. 2 - 5.

Kyststaten må ifølge stk. 2 ikke hindre udlægning eller vedligeholdelse af sådanne kabler eller rørledninger, undtagen med henblik på at træffe rimelige foranstaltninger til efterforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af dens ressourcer eller forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra rørledninger.

Linieføringen for rørledninger skal ifølge stk. 3 godkendes af kyststaten. Det samme gælder ifølge denne bestemmelse ikke umiddelbart for kabler, men det antages, at hensigten har været at bevare den traditionelle frihed til at lægge kommunikationskabler, som ikke indebærer nogen væsentlig risiko for andre aktiviteter, medens bestemmelsen i lighed med rørledninger også antages at gælde for kabler til kraftoverføring, som kan være til betydelig fare for andre aktiviteter.

I øvrigt skal stater ved udlægning af såvel undersøiske kabler som rørledninger ifølge stk. 5 tage behørigt hensyn til allerede placerede kabler eller rørledninger og i særdeleshed undgå at indskrænke mulighederne for reparation af disse.

De ovennævnte regler gælder for kabler og rørledninger, der passerer en kyststats kontinentalsokkel uden at berøre søterritoriet og uden at tjene til udforskningen af kontinentalsoklen eller udnyttelsen af dens ressourcer m.v. I tilfælde, hvor et kabel eller en rørledning føres ind over søterritoriet og eventuelt videre ind til land, bibeholder kyststaten i medfør af stk. 4 sin højhedsret og herunder sin ret til at fastsætte regler for sådanne kabler eller rørledninger. Endvidere bevarer kyststaten retten til at udøve jurisdiktion over kabler og rørledninger, som er bygget til eller benyttes i forbindelse med efterforskningen af kontinentalsoklen eller udnyttelsen af dens ressourcer eller drift af kunstige øer, installationer og anlæg under dens jurisdiktion.

Alle rørledninger og undervandskabler på dansk kontinentalsokkel er, med baggrund i de rettigheder, der er tillagt den danske stat i medfør af Konventionen, reguleret af dansk lovgivning.

Det fremgår af kontinentalsokkeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 182 af 1. maj 1979, som senest ændret ved lov nr. 1276 af 20. december 2000 om ændring af lov om kontinentalsoklen. Ifølge § 4, stk. 1, kræves der tilladelse fra myndighederne til at nedlægge rørledninger og elkabler. I forbindelse med denne tilladelse kan der stilles vilkår »under hensyntagen til udforskning af soklen, udnyttelse af dens naturforekomster, forebyggelse og begrænsning af forurening fra rørledninger og muligheden for at kunne reparere eksisterende kabler og rørledninger. Tilladelse til nedlæggelse af rørledninger, der må antages at påvirke miljøet i væsentlig grad, kan kun meddeles på baggrund af en vurdering af de miljømæssige konsekvenser, og efter at offentligheden og de berørte myndigheder og organisationer har haft lejlighed til at udtale sig herom.«

Der er i lovens § 4, stk. 2, bemyndigelse til at fastsætte regler om de nærmere vilkår i tilladelser og til at fastsætte regler om de miljømæssige konsekvenser. Bemyndigelsen er udnyttet ved bekendtgørelse nr. 141 af 13. marts 1974 om rørledningsanlæg på dansk kontinentalsokkelområde til transport af kulbrinter og bekendtgørelse nr. 884 af 21. september 2000 om miljømæssig vurdering (VVM) af projekter til indvinding af kulbrinter og til etablering af rørledninger på dansk søterritorium og kontinentalsokkelområde. § 4, stk. 2 indeholder desuden en hjemmel til at forlange refusion af statens udgifter til sagsbehandling mv., jf. bekendtgørelse nr. 108 af 28. februar 2002 om refusion af udgifter ved myndighedernes sagsbehandling i forbindelse med kulbrinteaktiviteter mv.

Til artikel 80:

Artiklen fastsætter, at de regler, som ifølge artikel 60 gælder for kunstige øer, installationer og anlæg i den eksklusive økonomiske zone, finder tilsvarende anvendelse for kunstige øer, installationer og anlæg på kontinentalsoklen.

Til artikel 81:

Artiklen tillægger kyststaten eneret til at give tilladelse til og fastsætte regler for boringer i kontinentalsoklen uanset formålet med disse boringer. Hermed er også boringer med rent videnskabeligt formål omfattet af bestemmelsen.

Til artikel 82:

Artiklen fastsætter, at kyststater, som udnytter de ikke-levende ressourcer i kontinentalsoklen uden for 200 sømil fra basislinierne, skal betale en afgift til Den internationale Havbundsmyndighed, jf. stk. 1 og stk. 4. Et udviklingsland, som er nettoimportør af en mineralsk ressource, der produceres fra dets kontinentalsokkel, er dog fritaget for at betale denne afgift, jf. stk. 3.

Afgiften beregnes i medfør af stk. 2 separat for hvert udvindingssted på basis af den samlede produktion efter de første fem års produktion det pågældende sted med fradrag for benyttelse af ressourcer, der anvendes ved udnyttelsesaktiviteterne. Produktionen er afgiftsfri de første fem år. Afgiften andrager herefter 1% i det sjette år efter produktionsstarten og stiger med 1% om året indtil det tolvte år, hvor afgiften andrager 7%. For de efterfølgende år fastsættes afgiften fortsat til 7%. Afgiften kan i medfør af stk. 1 afregnes enten ved betaling af et pengebeløb eller ved levering af en del af produktionen.

Den internationale Havbundsmyndighed skal i medfør af stk. 4 fordele de modtagne betalinger eller bidrag til de deltagende stater efter retfærdige fordelingskriterier under hensyn til udviklingslandenes særlige interesser og behov. Disse kriterier svarer til de kriterier, hvorefter Myndigheden fordeler et eventuelt udbytte af produktion i havbunden og dens undergrund uden for grænserne for national jurisdiktion, jf. artikel 173.

Til artikel 83:

Artiklen regulerer afgrænsningen af kontinentalsoklen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden og modsvarer artikel 74 om afgrænsning af den eksklusive økonomiske zone. Afgrænsningen af kyststaternes kontinentalsokkel i forhold til den del af havbunden og dens undergrund, der ligger uden for national jurisdiktion, er reguleret i artikel 76.

I modsætning til den ved Sokkelkonventionen af 1958 beskrevne metode, der tager udgangspunkt i en midtlinie, som justeres under hensyn til »særlige omstændigheder«, skal afgrænsningen i medfør af art 83, stk. 1 »med henblik på at opnå en rimelig løsning ske ved aftale på grundlag af folkeretten, som anført i artikel 38 i statutten for Den Internationale Domstol.«

Bestemmelsen indebærer, at afgrænsningen skal ske på basis af gældende folkeret, jf. en række afgørelser i afgrænsningssager ved Den Internationale Domstol (ICJ). Udviklingen i ICJ's praksis synes i de senere år at tegne en mere forudseelig og konsekvent linie, som senest kom til udtryk i afgrænsningssagen Qatar/Bahrain (2001), hvor Domstolen tog udgangspunkt i en foreløbig midtlinie og derefter konstaterede, at omstændighederne tilsagde en justering af linien for at opnå en rimelig løsning. At det er denne linie, der er gældende, blev yderligere fastslået i Den internationale Domstols præsidents redegørelse i oktober 2001 på FN's generalforsamling i forbindelse med præsentationen af ICJ's rapport 2000/01. På grundlag af en gennemgang af Domstolens retspraksis konkluderede han, at ICJ i alle fremtidige afgrænsningssager først må fastlægge en foreløbig midtlinie og derefter tage stilling til, hvorvidt der er særlige eller relevante omstændigheder, der kræver en justering af midtlinien for at opnå rimelige resultater. Dette må følgelig gælde, hvad enten der er tale om afgrænsning af territorialfarvand, fiskerizoner, EEZ eller sokkelområder, og må forstås således, at uanset om man tager udgangspunkt i sædvaneretlige regler, i Sokkelkonventionens eller i Havretskonventionens afgrænsningsbestemmelser, vil samme fremgangsmåde skulle følges.

Som anført i bemærkningerne til artikel 74 betegner Konventionen derfor næppe nogen ændring i forhold til gældende international retspraksis. Afgrænsningssager må imidlertid fremdeles forventes at blive genstand for konkret begrundede afgørelser med karakter af kompromisløsninger.

Forud for indgåelse af en afgrænsningsaftale er de involverede stater i medfør af artiklens stk. 3 forpligtet til at samarbejde, særlig ved at indgå foreløbige ordninger, der kan medvirke til at undgå konflikter i perioden indtil en aftale kan indgås, og at undgå ensidige konfliktskabende handlinger, der kan modvirke eller hindre en aftale. Såfremt der ikke inden for en rimelig tid kan komme en aftale i stand, er de involverede stater i medfør af stk. 2 forpligtet til at anvende Konventionens procedurer for bilæggelse af tvister.

Stk. 4 henviser til mulige eksisterende aftaler mellem de pågældende stater som bestemmende for afgørelsen af spørgsmål om afgrænsning af kontinentalsoklen.

Til artikel 84:

Kyststater er i medfør af denne bestemmelse forpligtet til at offentliggøre afgrænsninger af kontinentalsoklen foretaget i henhold til artiklerne 76 og 83, enten ved indtegning i passende søkort eller ved offentliggørelse af koordinatlistor i et anerkendt geodætisk datum. Kopi heraf skal deponeres hos FN's generalsekretær. For så vidt angår de ydre afgrænsninger i medfør af artikel 76 skal der også deponeres en kopi hos Havbundsmyndighedens generalsekretær. Herved suppleres bestemmelsen i artikel 76, stk. 9.

Til artikel 85:

Bestemmelsen tager sigte på fortsat at tillade minedrift fra land i tunneller, uafhængigt af de bestemmelser, der gælder for installationer, faste anlæg og rørledninger m.v. på soklen. I tilfælde, hvor sådan minedrift er mulig uden for kontinentalsoklen, antages den dog at være omfattet af bestemmelserne i Konventionens kapitel XI.

Til Kapitel VII (artikel 86 - 120)

Det åbne hav

I dette kapitel gengives i stor udstrækning reglerne i Genèvekonventionen af 29. april 1958 om det åbne hav, som i alt væsentligt kodificerede allerede gældende folkeretlig sædvane. Havretskonventionen introducerer dog vigtige nydannelser.

Medens udtrykket »det åbne hav« i artikel 1 i 1958-konventionen betyder alle dele af havet, som ikke udgør nogen stats søterritorium eller indre farvand, giver Havretskonventionen afkald på en udtrykkelig definition og indskrænker sig i artikel 86 til at angive de områder, hvor kapitel VII er anvendeligt. Hermed opnås, at visse friheder, som traditionelt gælder på det åbne hav, fortsat består i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58. Den eksklusive økonomiske zone fremstår herefter som en særegen zone, hvor kyststaten har suveræne rettigheder over såvel de levende som ikke-levende naturressourcer, men hvor havets øvrige friheder stort set fortsat er gældende.

I begge konventioner er det åbne havs friheder opregnet eksempelvis. I modsætning til artikel 2 i 1958-konventionen, der nævner følgende 4 friheder; friheden til sejlads, friheden til fiskeri, friheden til udlægning af kabler og rørledninger samt friheden til at overflyve det åbne hav, opregner artikel 87 yderligere friheden til at anlægge kunstige øer og andre installationer samt friheden til videnskabelig forskning. Med undtagelse af friheden til sejlads og friheden til overflyvning indskrænkes de øvrige friheder dog af bestemmelser i kapitlerne VI, VII, afsnit 2, og XIII.

Det åbne hav er ligesom den eksklusive økonomiske zone og Området udelukkende forbeholdt fredelige formål, jf. artiklerne 58, stk. 2, 88 og 141. Dette udelukker dog ikke det åbne havs anvendelse til militære formål såsom manøvrer, øvelsesskydning etc., men tager primært sigte på trusler om eller anvendelse af vold. Begrebet fredelig udnyttelse udvikles nærmere i artikel 301, hvor det pålægges konventionsstaterne under udøvelsen af deres rettigheder og ved opfyldelsen af deres pligter i henhold til Konventionen at afholde sig fra enhver trussel eller magtanvendelse over for nogen stats territoriale integritet eller politiske uafhængighed eller nogen anden handling som er uforenelig med de folkeretlige principper, der er udtrykt i De Forenede Nationers Pagt.

Et antal artikler pålægger konventionsstaterne at samarbejde om at hindre og bekæmpe visse kriminelle handlinger begået på det åbne hav (artikel 99 om slavetransporter og artiklerne 100-107 om sørøveri samt artikel 108 om ulovlig handel med narkotika og artikel 109 om uautoriseret radiospredning).

Kapitlet falder i to afsnit: almindelige bestemmelser (artikel 86 – 115) og et særligt afsnit om de levende ressourcer (artikel 116 – 120).

Til artikel 86:

Artiklen fastslår, at bestemmelserne i kapitlet finder anvendelse på alle dele af havet, som ikke er omfattet af den eksklusive økonomiske zone, søterritoriet, en stats indre farvande eller en arkipelagstats arkipelagfarvande.

I artiklens 2. pkt., pointeres det med henvisning til artikel 58, at bestemmelsen ikke indskrænker de friheder, som alle stater nyder i den eksklusive økonomiske zone.

Til artikel 87:

Artiklen opregner de primære friheder, som alle stater, såvel kyststater som indlandsstater, nyder på det åbne hav.

Ud over de fire friheder, som opregnes i 1958-konventionen, d.v.s. sejlads, fiskeri, udlægning af kabler og rørledninger samt overflyvning, nævner artiklen yderligere friheden til at anlægge kunstige øer og andre installationer samt friheden til videnskabelig forskning, dog med de indskrænkninger, der følger af andre dele af Konventionen, dvs. kapitel VI vedrørende kabler og kunstige øer, kapitel VII, afsnit 2, om fiskeri og kapitel VI og XIII om havforskning.

I stk. 2 præciseres det, at en stat ved udøvelsen af de omhandlede friheder skal tage behørigt hensyn til andre staters interesse i udøvelsen af deres friheder på det åbne hav, ligesom der skal tages hensyn til andre staters rettigheder i henhold til Konventionen med hensyn til aktiviteter i Området.

Til artikel 88:

Grundsætningen i præambelens afsnit 4 og artikel 301 om, at havet er forbeholdt fredelige formål, er gentaget i flere af Konventionens bestemmelser. Med denne artikel refereres specielt til det åbne hav.

Artikel 58, stk. 2 hjemler anvendelse af bestemmelsen på den eksklusive økonomiske zone uden at begrænse kyststatens jurisdiktionskompetence i henhold til artikel 73.

Bestemmelsen udelukker ikke militære aktiviteter på det åbne hav, som er i overensstemmelse med De Forenede Nationers Pakt og gældende folkeretlige regler, jf. artikel 301. I denne forbindelse henvises til FN's generalsekretærs rapport A/40/535 fra 1985 om den sømilitære oprustning, der fastslår, at »militære aktiviteter som er i overensstemmelse med de folkeretlige principper i FN-pagten - især artikel 2, stk. 4 og artikel 51 - ikke er forbudt i Havretskonventionen«.

Endelig kan der henvises til artikel 298, stk. 1, litra b, som forudsætter, at militære aktiviteter kan finde sted på det åbne hav. I henhold til artiklen kan stater tage forbehold om ikke at underkaste sig tvungen tvistbilæggelse, som kan medføre bindende afgørelse af tvister vedrørende militære aktiviteter.

Til artikel 89:

Artiklen fastslår det historisk ubestridte princip om, at ingen stat retsgyldigt kan gøre krav på at lægge nogen del af det åbne hav under sin suverænitet. Princippet forbyder staterne at udøve jurisdiktion på det åbne hav over for andre end egne retssubjekter, medmindre Konventionen eller andre folkeretlige regler tillader det. Bestemmelsen svarer til artikel 2, stk. 1, i 1958-konventionen. Modstykket til dette princip er reglerne om det åbne havs frihed, og at det er åbent for alle stater.

Begrebet »suverænitet« er anvendt i dets normale folkeretlige betydning, dog her med speciel reference til søterritoriet. Begrebet er forskelligt fra udtrykket »suveræne rettigheder«, der anvendes i artiklerne 56 og 77 om kyststatens suveræne rettigheder til bestemte naturlige ressourcer i henholdsvis den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen.

Bestemmelsen gælder også for den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2, og ingen kyststat kan derfor udstrække sin suverænitet til nogen del af denne maritime zone. Det kan herefter konkluderes, at uden for søterritoriet gælder et folkeretligt princip om »ingen suverænitet«.

Princippet i artikel 89 gælder også luftrummet, jf. artikel 87, stk. 1, litra b, således at ingen stat kan kræve suverænitet over luftrummet oven over det åbne hav. På denne baggrund har ICAO's sekretariat i 1984 fast

slået, at »det åbne hav og det overliggende luftrum ligger uden for staternes jurisdiktion« og at overflyvningen af det åbne hav fortsat er reguleret ved konventionen af 1944 om den internationale civile lufttrafik (Chicago-konventionen).

Til artikel 90:

Artiklen definerer en af det åbne havs vigtigste friheder, som opregnet i artikel 87, idet den fastslår, at enhver stat - kyststat som indlandsstat - har ret til fri sejlads, dvs. »ret til at lade skibe sejle under sit flag på det åbne hav«. Artiklen svarer til 1958-konventionens artikel 4.

Indlandsstaters ret til at føre skib under eget flag på linie med kyststaterne blev først almindeligt anerkendt omkring 1920. Artikel 131 indskærper således, at indlandsstaters skibe i havne skal behandles lige med andre landes skibe.

I henhold til artikel 58, stk. 1, gælder artikel 90 også i den eksklusive økonomiske zone dog under iagttagelse af de i artikel 58, pkt. 3, angivne bestemmelser, hvorefter der ved den frie sejlads skal tages behørigt hensyn til kyststatens rettigheder og pligter, herunder overholdelse af love og forskrifter udstedt af kyststaten i overensstemmelse med Konventionen og andre folkeretlige regler.

Til artikel 91:

Artiklens stk. 1 omhandler reglerne om skibes nationalitet og svarer til reglerne i artikel 5 i 1958-konventionen. Et skibs nationalitet følger den stats flag, som skibet har ret til at føre. Det er flaget, som gennem nationaliteten udgør det retlige bindeled mellem skib og stat, og flagstatens kompetence er grundlaget for reglerne vedrørende skibsfarten på det åbne hav. Det præciseres i artiklen, at der skal bestå en reel tilknytning mellem flagstaten og skibet for at skibet skal have ret til at føre dens flag. En ikke-opfyldelse af dette krav vil kunne anses for at være misbrug af rettigheder i henhold til artikel 300. Statspraksis viser imidlertid, at der ikke stilles strenge krav til dokumentation for den reelle tilknytning (»bekvemmelighedsflag«).

Flagstatens forpligtelser er angivet i artikel 94. Det er overladt flagstaten ved national lovgivning at bestemme det nærmere indhold af disse forpligtelser ligesom det henhold til artikel 91 er pålagt flagstaten at fastsætte betingelserne for et give et skib sin nationalitet, for registrering på sit territorium og for retten til at føre statens flag.

Artiklens stk. 2 er enslydende med 1958-konventionens artikel 5, stk. 2, og pålægger flagstaten at udstede de dokumenter, som viser, at skibet har fået ret til at føre dens flag.

I dansk ret findes bestemmelser om skibes nationalitet, flagføring og registrering i søloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 39 af 20. januar 1998 med senere ændringer, samt i lovbekendtgørelse nr. 273 af 11. april 1997 om Dansk Internationalt Skibsregister. Registreringen af danske skibe sker i henholdsvis Skibsregisteret, Dansk Internationalt Skibsregister og Fartøjsfortegnelsen. Disse regler omfatter også Grønland, hvorimod skibsregistrering er færøsk særanliggende.

Til artikel 92:

Artiklen, der svarer til artikel 6, stk. 1, i 1958-konventionen, omhandler forholdet mellem flagstat og skib.

I henhold til stk. 1 kan et skib kun sejle under én stats flag, og det er under sejlads på det åbne hav undergivet flagstatens eksklusive jurisdiktion, medmindre der udtrykkeligt er hjemlet undtagelser herfra i Konventionen eller i internationale overenskomster. Endvidere kan et skib ikke ændre flag under rejse eller i anløbshavn undtagen i tilfælde af reelt ejerskifte eller reel registreringsændring. Formålet med denne bestemmelse er at hindre et skib i at unddrage sig flagstatskontrollen.

Som eksempler på undtagelser fra hovedreglen om flagstatens eksklusive jurisdiktion på det åbne hav, hvor andre stater derfor kan have konkurrerende jurisdiktion, kan fra Konventionen nævnes sørøveri (artiklerne 105 og 107), uautoriseret radiospredning (artikel 109, stk. 4) og forfølgelse in continenti (artikel 111).

Som eksempler på internationale aftaler kan nævnes konventionen af 29. november 1969 om indgreb på det åbne hav i tilfælde af olieforureningsulykker og FN-konventionen af 20. december 1988 om ulovlig håndtering af og handel med narkotika og psykotrope stoffer samt FN-Aftalen af 4. december 1995 om fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande.

I henhold til artiklens stk. 2, der har samme ordlyd som artikel 6, stk. 2, i 1958-konventionen, kan et skib, som fører to eller flere flag og benytter dem efter forgodtbefindende, betragtes som statsløst .

Til artikel 93:

Artiklen, der svarer til artikel 7 i 1958-konventionen, omhandler status for skibe, som fører FN's, dens særorganisationers eller Den Internationale Atomenergiorganisations flag. Den fastslår, at disse skibe, som ikke er omfattet af nogen stats jurisdiktion og kontrol, ikke berøres af konventionens foregående artikler d.v.s. alle relevante foregående bestemmelser.

Til artikel 94:

Artiklen, der svarer til artikel 5, 10 og 11 i 1958-konventionen om det åbne hav, beskriver flagstatens almindelige pligter. Disse er korrelateret til flagstatens eksklusive jurisdiktion og kontrol i henhold til artikel 92, stk. 1, og er gældende for dens skibe på alle maritime territorier, medmindre andre stater på enkeltområder har konkurrerende jurisdiktion eksempelvis i kraft af havnestats - eller kyststatskompetence. Artiklens efterlevelse er af central betydning for en række af Konventionens bestemmelser navnlig om sejlads, sikkerheden til søs og beskyttelsen af havmiljøet.

Hovedreglen i stk. 1 pålægger flagstaten effektivt at udøve jurisdiktion og kontrol over sine skibe i administrative, tekniske og sociale anliggender. Disse pligter er herefter nærmere beskrevet i stk. 2-5.

Stk. 2, litra a, pålægger flagstaten at føre et skibsregister indeholdende navne og detaljerede oplysninger om skibe, som fører dens flag, dog med undtagelse af skibe, som på grund af ringe størrelse ikke er omfattet af de internationale regler. Undtagelsen omfatter i praksis skibe, som normalt kun benyttes i kystsejlad, eksempelvis mindre både og lystfartøjer. Alle søgående skibe skal registreres.

Bortset fra navneoplysningen er det overladt til flagstaten selv at fastsætte betingelserne for registrering, registreringsmåden samt hvilke oplysninger i øvrigt registret skal indeholde - blot dets oplysninger er tilstrækkelige til at identificere skibet, og der kan føres effektiv kontrol med det.

Stk. 2, litra b, pålægger flagstaten at udøve jurisdiktion over såvel skibet som dets kaptajn, officerer og besætning i administrative, tekniske og sociale anliggender.

Stk. 3 pålægger flagstaten at træffe de nødvendige foranstaltninger for at betrygge sikkerheden på havet bl.a. med hensyn til skibets bygning, udrustning, sødygtighed, bemanning etc. Opregningen er ikke udtømmende.

Det er flagstaten, som bestemmer hvilke foranstaltninger, der skal effektueres - blot de holder sig inden for rammerne af de under stk. 4 og 5 fastsatte begrænsninger.

Stk. 4 er en yderligere specifikation af foranstaltninger i stk. 3, som betrygger sikkerheden til søs. Foranstaltningerne omfatter sådanne, som er nødvendige for at sikre:

- at ethvert skib før registrering og senere med passende mellemrum besigtiges af en skibsinspektør og har søkort, navigationsudstyr m.v. om bord samt
- at kaptajn og øvrige besætning har de nødvendige kvalifikationer etc. og
- at de er fortrolige med og forpligtet til at overholde gældende internationale regler om sikkerheden til søs, forebyggelse af sammenstød, begrænsning af forurening og opretholdelse af radiokommunikation.

Stk. 5 forpligter hver enkelt flagstat til ved iværksættelsen af de under stk. 3 og 4 nævnte foranstaltninger »at rette sig efter almindeligt anerkendte internationale regler, procedurer og praksis«. Bestemmelsen tager primært sigte på regler, som er nedfældet i konventioner udarbejdet af Den Internationale Søfartsorganisation, IMO, og som har opnået en betydelig grad af international tilslutning.

Af sådanne IMO-konventioner kan følgende fremhæves:

1974-konventionen om sikkerhed for menneskeliv på søen (SOLAS),

1966-konventionen om lastelinier (LL),

1972-konventionen om de internationale regler til forebyggelse af sammenstød til søs (COLREG 72),

1979-konventionen om maritim eftersøgning og redning (SAR),

1989-konventionen om bjærgning (SALVAGE) m.fl.

Herudover er området dækket af en række ILO-konventioner vedr. arbejdsbetingelser, oplæring, certificering m.v. af mandskab.

Stk. 6 supplerer det generelle princip under stk. 1, om at flagstaten skal udøve effektiv jurisdiktion og kontrol over sine skibe. Såfremt en stat f.eks. efter en havnestatskontrol har sikre holdepunkter for at antage, at dette ikke er tilfældet, kan den rapportere de faktiske forhold til flagstaten. Denne har herefter pligt til at undersøge sagen og efter behov afhjælpe situationen.

Stk. 7 pålægger enhver flagstat at undersøge »enhver søulykke eller ethvert navigationsuheld på det åbne hav« i tilfælde, hvor en borger fra en anden stat end flagstaten er omkommet eller alvorlig skadet eller anden stats skib, installationer eller havmiljøet er blevet alvorligt skadet. Staterne skal samarbejde om undersøgelsen.

Til artikel 95:

Artiklen, som svarer til artikel 8 i 1958-konventionen, gentager den gamle regel om, at krigsskibe på det åbne hav nyder »fuldstændig immunitet« mod jurisdiktion, som udøves af andre stater end flagstaten. Det samme gælder krigsskibe i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2.

Reglen indebærer, at et krigsskib ikke kan standses, bordes, inspiceres eller opbringes. Reglen indebærer endvidere, at krigsskibe ikke er omfattet af de almindelige undtagelsesbestemmelser fra hovedreglen om flagstatens eksklusive jurisdiktion, jf. kommentarerne til artikel 92. Dog er et krigsskib, hvis besætning har gjort mytteri og har begået sørøveri, at sidestille med et privat skib og nyder ikke længere immunitet, jf. artikel 102.

Til artikel 96:

Artiklen, der svarer til artikel 9 i 1958-konventionen, hjemler i lighed med, hvad der er gældende for krigsskibe »fuldstændig immunitet« på det åbne hav for skibe, som udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste.

Bestemmelsen gælder foruden militære hjælpefartøjer skibe tilhørende statens håndhævelsesmyndigheder såsom politi- og toldpatruljebåde. Endvidere antages andre statslige ikke-kommercielle fartøjer, såsom forsknings- opmålings- og bøjvedligeholdelsesskibe at være omfattet af bestemmelsen.

Til artikel 97:

Artiklen, der svarer til artikel 11 i 1958-konventionen, omhandler den strafferetlige eller disciplinære forfølgelse af kaptajn og øvrige besætning i tilfælde af skibssammenstød eller noget andet navigationsuheld på det åbne hav.

Stk. 1 fastslår det folkeretlige princip om, at i tilfælde af skibssammenstød eller andet navigationsuheld, hvorved kaptajnen eller et andet medlem af besætningen pådrager sig et strafferetligt eller disciplinært ansvar, er det alene flagstaten eller den stat, hvor vedkommende er statsborger, der er kompetent til at indlede strafferetlige eller disciplinære skridt.

I henhold til stk. 2 har i disciplinære sager alene den stat, som har udstedt skibsførerbevis, certifikat eller licens kompetence til - efter behørig rettergang - at tilbagekalde det, selvom indehaveren ikke er statsborger i denne stat.

Stk. 3 indeholder en praktisk vigtig begrænsning i andre end flagstatens mulighed for at udøve strafferetlig kompetence, idet - selv som led i efterforskningsforanstaltninger - kun flagstatens myndigheder kan foretage opbringning eller tilbageholdelse af skibet. En anden stats myndigheder kan derfor normalt ikke uden flagstatens samtykke borde skibet for at foretage efterforskning med henblik på at afgøre om der skal rejses strafferetlig eller disciplinær sag. Bestemmelsen vedrører kun forhold nævnt under stk. 1 og ikke civilretlige skridt.

Vedrørende opbringning og tilbageholdelse af skibe i andre områder end det åbne hav gælder særlige regler, jf. artiklerne 28, 73, 220 og 226.

Til artikel 98:

Artiklen, der svarer til artikel 12 i 1958-konventionen, fastslår den gamle søfartstradition og folkeretlige sædvane, hvorefter man på havet yder hjælp til alle nødstedte personer og skibe.

Stk. 1 forpligter enhver stat til at pålægge kaptajnen på et skib, som fører dens flag - såfremt det er muligt uden alvorlig fare for eget skib, besætning eller passagerer:

- a) at yde hjælp til enhver person, der befinder sig i livsfare på havet, dvs. overalt på havet
- b) så hurtigt som muligt at komme nødstedte personer til undsætning og
- c) efter skibssammenstød at yde bistand til det andet skib, jf. artikel 10 i den internationale bjærgningskonvention af 1989.

Stk. 2 pålægger kyststaten at fremme »etableringen, driften og opretholdelsen« af en effektiv eftersøgnings- og redningstjeneste på og over havet og om nødvendigt gennem gensidige regionale aftaler at samarbejde med nabostaterne herom jf. IMO-konventionen af 27. april 1979 om eftersøgning og redning til søs, som indeholder standardprocedurer for redningsarbejdet. Danmark har indgået aftaler med en række lande vedrørende eftersøgning og redning i områder af fælles interesse. Der er indgået en aftale mellem de nordiske lande af 20. januar 1989 »Aftale mellem Danmark, Finland, Norge og Sverige om samarbejde over statsgrænserne for at forhindre eller begrænse skader på mennesker eller ejendom eller miljøet i tilfælde af ulykker«. Der er endvidere indgået bilaterale aftaler mellem Danmark og Tyskland, Storbritannien, Polen, Norge og Sverige.

Artiklen indeholder en generel forpligtelse til at yde hjælp på havet. I medfør af artikel 58, stk. 2, omfatter bestemmelsen også den eksklusive økonomiske zone.

Når henses til artikel 18, stk. 2, om standsning og opankring ved passage gennem søterritoriet kan det fastslås, at der består en pligt til generelt at yde hjælp til nødstedte personer, skibe og fly overalt på havet; på søterritoriet, i internationale stræder, arkipelagfarvande, eksklusive økonomiske zoner og på det åbne hav.

Til artikel 99:

Artiklen, der svarer til artikel 13 i 1958-konventionen og i substansen er uændret, pålægger enhver stat to forpligtelser:

- 1) at træffe effektive foranstaltninger til at »hindre og straffe« slavetransporter i skibe, der er berettiget til at føre dens flag samt
- 2) at forhindre ulovlig brug af dens flag til slavetransporter.

Artiklen tilføjer, at slaver, som søger tilflugt om bord på et skib, skal uanset skibets flag uden videre være frie.

Bestemmelsen har grundlag i Genèvekonventionen af 25. september 1926 om bekæmpelse af slavehandel og slaveri og den supplerende FN-konvention af 5. september 1956. I 1926-konventionen gives for første gang en definition af de folkeretlige begreber »slavehandel« og »slaveri«.

Artikel 110, stk. 1, litra b, i Havretskonventionen supplerer ovennævnte konventioner, idet den hjemler en inspektionsret ved mistanke om, at et skib driver slavehandel. En sådan ret eksisterede ikke i de ovennævnte konventioner.

Til artikel 100:

Artiklerne 100-107 vedrører alle sørøveri.

Artikel 100, som i hele sin ordlyd er identisk med artikel 14 i 1958-konventionen, forpligter alle stater til i størst mulig udstrækning at samarbejde om bekæmpelsen af sørøveri.

Bestemmelsen er gældende på det åbne hav, i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2, og andre steder uden for nogen stats jurisdiktion, f.eks. en ø, som endnu måtte være ingenmandsland.

Til artikel 101:

Artiklen, der stort set er identisk med artikel 15 i 1958-konventionen, giver en generel definition af begrebet »sørøveri« i folkeretlig forstand. Der er tale om en international forbrydelse eller en forbrydelse mod »ordre public«.

Sørøveri omfatter enhver ulovlig voldshandling, tilbageholdelse eller plyndring, som udføres i personligt øjemed af besætningen eller passagererne på et privat skib eller privat luftfartøj mod:

- a) et andet skib eller luftfartøj eller mod personer eller ejendom ombord
- b) et skib, luftfartøj, personer eller ejendom på et område uden for nogen stats jurisdiktion.

Bestemmelsen omfatter også tilskyndelse eller forsætlig bistand til sørøveri.

Handlingen skal være foretaget »i privat øjemed.« Handlinger, som er politisk motiveret, anses ikke for at falde under begrebet sørøveri. Det er ikke nødvendigt, at der i forbindelse med handlingen foreligger forsæt til »berigelse« - alene et had eller hævnmotiv er tilstrækkeligt.

Sørøveri kan ikke begås af et krigsskib eller andet statsskib, men alene af et privat skib, jf. dog artikel 102.

Artikel 101 omfatter kun handlinger begået på det åbne hav, i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2, eller i et område uden for nogen stats jurisdiktion, se kommentaren til artikel 100.

Såfremt tilsvarende handlinger er begået inden for en stats land-, luft- og søterritorium, betragtes det ikke som sørøveri i egentlig forstand (en international forbrydelse), men en forbrydelse (røveri) underlagt den pågældende stats nationale lovgivning.

Der er ikke i definitionen af sørøveri givet nogen beskrivelse af, hvilke handlinger, som er »ulovlige« under a). Spørgsmålet må på denne baggrund afgøres af den nationale domstol i det land, hvor sagen mod det pågældende sørøverskib/luftfartøj kommer til pådømmelse. Det bemærkes i denne forbindelse, at et skib, som har gjort sig skyldig i sørøveri, er undergivet andre staters jurisdiktion, herunder også strafferetligt, og ikke kun flagstatens, jf. artikel 105.

Til artikel 102:

Artiklen, der svarer til artikel 16 i 1958-konventionen, ligestiller sørøveri begået af et krigsskib, statsskib eller statsluftfartøj med sørøveri begået af et privat skib eller privat luftfartøj, jf. artikel 101.

Virkingen af bestemmelsen er, at et krigsskib eller statsskib/statsluftfartøj, hvis besætning har gjort mytteri og derefter udøver sørøveri, ikke længere har krav på immunitet i henhold til henholdsvis artiklerne 95 og 96. Fartøjet kan således opbringes, jf. artikel 105, og bordes i tilfælde af mistanke om, at det anvendes til sørøveri, jf. artikel 110, stk. 1, litra a.

Til artikel 103:

Artiklen, der svarer til artikel 17 i 1958-konventionen, definerer et »sørøverskib« eller »piratluftfartøj«, som et fartøj, hvor de, som har den faktiske kontrol om bord, har til hensigt at bruge det, bruger det eller har brugt det til at begå sørøverihandlinger med som beskrevet i artikel 101.

Til artikel 104:

Artiklen, som svarer til artikel 18 i 1958-konventionen, fastslår, at spørgsmålet om bevarelse eller fortabelse af nationalitet for et fartøj, som er blevet sørøverskib eller piratluftfartøj, jf. artikel 103, afgøres efter flagstatens nationale lovgivning.

Et sørøverskib eller piratluftfartøj beholder således sin nationalitet, medmindre flagstatens lovgivning betragter sørøveri som grundlag for tab af nationalitet. Flagstatens jurisdiktion over skibet eller luftfartøjet, når det beholder sin nationalitet, er imidlertid ikke længere eksklusiv, jf. artikel 105, 107 og 110, stk. 1, litra a og d.

Til artikel 105:

Artiklen, der svarer til artikel 19 i 1958-konventionen, hjemler enhver stat ret til at opbringe et »sørøverskib« eller »piratluftfartøj« eller et skib eller luftfartøj, som sørøvere eller flypirater har bemægtiget sig og har kontrol over samt anholde personer og beslaglægge ejendom om bord. Opbringelsen kan ske på det åbne hav eller på et hvilket som helst andet område uden for nogen stats jurisdiktion.

Bestemmelsen hjemler en universel jurisdiktion, som enhver stat kan udøve over for et »sørøverskib« eller »piratluftfartøj« og er den mest omfattende undtagelse fra hovedreglen i artikel 92 om flagstatens enekompetence over fartøjer, som fører dens flag på det åbne hav.

Det er domstolen i den stat, som foretager opbringelsen, som på grundlag af den nationale ret idømmer straffe og afgør, hvad der skal ske med fartøj og beslaglagt ejendom, dog med forbehold af tredjemands rettigheder, såfremt denne har handlet i god tro.

Til artikel 106:

Artiklen, som er enslydende med artikel 20 i 1958-konventionen, er modstykket til artikel 105, der hjemler enhver stat ret til at opbringe et »sørøverskib« eller et »piratfly«, idet bestemmelsen gør den stat, som opbringer et mistænkt fartøj, ansvarlig for »ethvert tab eller enhver skade« som følge af en opbringning, der er foretaget »uden tilstrækkeligt grundlag«.

Bestemmelsen, der er gældende såvel på det åbne hav som i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2, skal beskytte flagstaten mod misbrug af andre staters konkurrerende jurisdiktion.

Til artikel 107:

Artiklen - der svarer til artikel 21 i 1958-konventionen - fastslår, at kun nedennævnte to grupper af skibe og luftfartøjer er berettiget til at foretage opbringning for sørøveri:

- 1) krigsskibe eller militære fartøjer eller
- 2) andre skibe eller luftfartøjer i statslig tjeneste, der er bemyndiget til at kunne foretage opbringninger, og som er »forsynet med ydre kendemærker, hvoraf det tydeligt fremgår, at de er i statstjeneste.«

Konventionen giver ingen definition af de under 2) nævnte fartøjer. Det antages i praksis at fartøjer, som er bemyndiget til at foretage håndhævelsesopgaver, såsom politi-, told og inspektionsfartøjer er omfattet.

Bestemmelsen skal sikre mod misbrug af den i artikel 105 hjemlede opbringningsret.

Til artikel 108:

Artiklen, der er ny i forhold til 1958-konventionen om det åbne hav, inkorporerer i havretten relevante bestemmelser, som kan støtte staterne i samarbejdet om kontrollen med og bekæmpelse af den stigende internationale handel med narkotika og psykotrope stoffer på det åbne hav.

Stk. 1 pålægger alle stater en forpligtelse til at »samarbejde om bekæmpelse af ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer, som drives fra skibe på det åbne hav i strid med internationale konventioner«.

Stk. 2. Bestemmelsen fastslår, at enhver stat, som har rimelig grund til at antage, at et skib, som fører dens flag, driver ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer, kan anmode andre stater om medvirken til at bekæmpe dette.

Bestemmelsen gælder også den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, stk. 2. Inden for bestemmelsens område er indgået følgende internationale konventioner:

FN's Enkelt Konvention om narkotiske midler af 30. marts 1961 og

FN's konvention af 21. februar 1971 om psykotrope stoffer samt

FN's konvention af 20. december 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.

Europarådets Aftale af 31. januar 1995 til gennemførelse af artikel 17 i FN's Konvention af 20. december 1988 imod ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.

Til artikel 109:

I henhold til stk. 1 forpligter staterne sig til at samarbejde om bekæmpelsen af uautoriseret radio og TV-spredning på det åbne hav og i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, pkt. 2.

Stk. 2 definerer begrebet »uautoriseret radiospredning«, som programmer sendt i strid med »internationale forskrifter« fra et skib eller en installation på det åbne hav, og som er »beregnet for almenheden«.

Den internationale telekommunikationsunion regulerer radiospredningen og foretager registrering af frekvenser. Af relevante konventioner kan nævnes Europæisk overenskomst af 22. januar 1965 om forhindring af radiospredning fra stationer uden for søterritoriet og Den internationale Telekonvention af 6. november 1982.

Stk. 3 angiver en bred kreds af stater, som har jurisdiktionskompetence i tilfælde af uautoriseret radiospredning.

Stk. 4 er en undtagelse fra hovedreglen i artikel 92 om flagstatens eksklusive jurisdiktionskompetence. Bestemmelsen giver stater, som har jurisdiktionskompetence i henhold til stk. 3, ret til, i overensstemmelse med artikel 110, at foretage anholdelse af personer eller opbringe ethvert skib, som driver uautoriseret radiospredning, og beslaglægge sendeudstyret. Bestemmelsen er gennemført i dansk ret ved lov nr. 421 af 6. juni 2002 om radiofrekvenser, jf. lovens § 20, der forbyder anvendelsen af radiofrekvenser til rundspredning af radio- og fjernsynsprogrammer på det åbne hav eller i luftrummet derover.

Til artikel 110:

Artiklen, der svarer til artikel 22 i 1958-konventionen om det åbne hav, indeholder en undtagelse fra hovedreglen i artikel 92 om flagstatens eksklusive jurisdiktionskompetence.

Bestemmelsen i stk. 1 omhandler visitationsretten, som giver et krigsskib eller andet behørigt bemyndiget skib eller luftfartøj i statslig tjenste ret til at borde og inspicere fremmede skibe på det åbne hav eller i den eksklusive økonomiske zone, jf. artikel 58, såfremt der foreligger et rimeligt grundlag for mistanke om, at skibet

- 1) driver sørøveri
- 2) driver slavehandel
- 3) driver uautoriseret radiospredning og krigsskibets flagstat har jurisdiktion, jf. artikel 109,
- 4) er uden nationalitet eller
- 5) i virkeligheden har samme nationalitet som krigsskibet.

Opregningen i stk. 1 er udtømmende og visitationsretten gælder over for alle fremmede skibe med undtagelse af krigsskibe og andre skibe, som nyder fuld immunitet, dvs. som udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste, jf. artikel 96.

Visitationsretten kan også udøves af militære luftfartøjer og andre behørigt bemyndiget skibe eller luftfartøjer, som er forsynet med ydre kendemærker, som klart identificerer, at det er fartøjer i statstjeneste, jf. stk. 4 og 5.

I stk. 2 angives formålet med og fremgangsmåden ved udøvelsen af visitationsretten, som omfatter standsning, bording og inspektion af et skib. Formålet er at kontrollere skibets ret til at føre sit flag. Fremgangsmåden er at det mistænkte skib standses og bordes under kommando af en officer, for at der kan foretages en kontrol af skibets papirer, jf. artikel 91 stk. 2. Såfremt mistanken efter denne kontrol fortsat består, kan der foretages videre undersøgelser. Disse undersøgelser må ikke have andre formål end de, som berettiger visitationen og de skal foretages med størst mulig hensynsfuldhed.

Stk. 3 pålægger krigsskibets flagstat erstatningsansvar for ethvert tab eller anden skade, som er påført det bordede skib, såfremt visitationen viser sig ubegrundet og skibet ikke har foretaget nogen handling, som berettigede en visitation.

I henhold til artikel 58 stk. 2, finder artikel 110 også anvendelse i den eksklusive økonomiske zone.

Til artikel 111:

Artiklen indeholder reglerne om retten til forfølgelse in continenti af fremmede fartøjer (»hot pursuit«) og bringer de hidtidige bestemmelser i artikel 23 i 1958-konventionen om det åbne hav i overensstemmelse med Havretskonventionen.

Der er fastsat nedennævnte betingelser for udøvelse af retten til forfølgelse in continenti:

- 1) retten kan udøves af kyststatens kompetente myndigheder, som skal have god grund til at tro, at skibet har overtrådt dens love og forskrifter. Der skal foreligge bevis eller en konkret begrundet formodning for, at en overtrædelse foreligger.
- 2) når forfølgelse påbegyndes, skal det fremmede skib eller en af dets både befinde sig i indre farvand, på søterritoriet eller i tilstødende zone, hvis overtrædelsen gælder rettigheder, som zonen er oprettet for at beskytte, eller i eksklusiv økonomisk zone, jf. artiklerne 55 og 56, eller over kontinentalsoklen, jf. artikel 76, herunder sikkerhedszoner rundt om installationer på kontinentalsoklen, såfremt overtrædelsen gælder love og forskrifter, som kyststaten har vedtaget for de to sidstnævnte havområder i overensstemmelse med Havretskonventionen.

For så vidt angår overtrædelse af miljøbeskyttelsesregler i økonomisk zone antages retten til forfølgelse in continenti at være begrænset til overtrædelser, som kan håndhæves i henhold til Havretskonventionen, jf. art. 220.

- 3) forfølgelse in continenti anses ikke for påbegyndt, førend det forfølgende skib har forvissat sig om, at det forfulgte skib eller et af dets både eller andre fartøjer, som opererer i fællesskab, og benytter det forfulgte skib som moderskib, befinder sig inden for grænserne af de relevante havområder. Det forfulgte skib kan således godt befinde sig uden for området, så længe en båd, som på ovennævnte måde kan siges at tilhøre skibet, har overtrådt bestemmelserne i zonen eller havområdet.
- 4) forfølgelsen in continenti kan først påbegyndes, efter at et synligt eller hørligt signal til standsning er afgivet i en afstand, som gør det muligt for det fremmede skib at høre signalet, jf. stk. 4. Ordre til standsning givet via radio eller andre telekommunikationsmidler opfylder således ikke betingelserne for at indlede forfølgelsen. Det forfølgende skib eller luftfartøj skal derfor være i nærheden af det mistænkte skib.
- 5) forfølgelsen skal være kontinuerlig og uafbrudt. Afbrydes den, kan den ikke genoptages. Forfølgelsen kan overtages af et andet skib eller fly end det, som indledte forfølgelsen, uden at forfølgelsen anses som afbrudt.
- 6) retten til forfølgelse in continenti kan udøves i andre staters økonomiske zoner, men skal ophøre, så snart det forfulgte skib kommer ind på sin egen stats eller tredjestats søterritorium, jf. stk. 3.
- 7) retten til forfølgelse in continenti kan kun udøves af krigsskibe eller militære fartøjer eller andre dertil bemyndigede skibe eller luftfartøjer, som er forsynet med ydre kendemærker, og som kan identificeres som fartøjer i statslig tjeneste som f.eks. politi- og toldkontrolskibe, jf. stk. 5.
I stk. 6, litra b, gives særregler, såfremt forfølgelse in continenti foretages af luftfartøjer.
Stk. 7 indeholder en processuel bestemmelse om krav på frigivelse af opbrugte skibe.
Stk. 8 yder beskyttelse mod misbrug af retten til forfølgelse in continenti. Når et skib er blevet standset eller opbrugt uden for søterritoriet under omstændigheder, som ikke berettiger til udøvelse af retten til forfølgelse in continenti, har det forfølgende skibs flagstat erstatningspligt for ethvert tab eller enhver skade, som forfølgelsen har medført.

Til artikel 112:

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til artikel 26 i 1958-konventionen.

I stk. 1 fastslås i overensstemmelse med artikel 87, stk. 1, litra c, såvel kyststaters som indlandsstaters ret til at lægge undersøiske kabler og rørledninger på det åbne hav uden for kontinentalsoklen, d.v.s. »Området« - havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion, jf. artikel 1, stk. 1, nr. 1.

Retten omfatter såvel tele- som elkabler samt vedligeholdelsen af undersøiske kabler og rørledninger.

I artiklens stk. 2 henvises til artikel 79, stk. 5, hvorefter der ved udlægning af kabler og rørledninger skal tages behørigt hensyn til allerede eksisterende kabler og rørledninger herunder mulighederne for reparation af disse.

Til artikel 113:

Artiklen svarer i det væsentligste til 1958-konventionens artikel 27.

Her forpligtes enhver stat til at udstede de nødvendige love og forskrifter for at kunne straffe de i artiklen nævnte overtrædelser, dvs. brud og beskadigelse af undersøiske kabler eller rørledninger. Denne bestemmelse finder imidlertid ikke anvendelse på brud eller beskadigelse forårsaget af personer, som, efter at have taget alle nødvendige forholdsregler til undgåelse af et sådant brud eller en sådan beskadigelse, alene handlede med det lovlige formål at redde liv eller fartøjer. Gennem artikel 58, stk. 2, finder artikel 113 også anvendelse i den eksklusive økonomiske zone i det omfang, det ikke er uforeneligt med konventionens øvrige bestemmelser.

Der foreligger ikke en strafbar handling, når afbrydelsen eller beskadigelsen forårsages af personer, som udelukkende forfølger lovlige formål for at redde liv eller skib.

Bestemmelsen er gennemført i dansk ret ved bekendtgørelse nr. 939 af 27. november 1992 om beskyttelse af søkabler og undersøiske rørledninger.

Til artikel 114:

Artikel 114 svarer i det væsentlige til 1958-konventionens artikel 29.

Artiklen indebærer, at kablernes og rørledningernes ejere skal erstatte reparationsomkostningerne, når han forårsager en sådan skade som angivet i artiklen, dvs. ejeren har et objektivt ansvar.

Til artikel 115:

Artikel 115 svarer til 1958-konventionens artikel 29.

Ifølge artiklen skal enhver stat udstede de nødvendige love og forordninger for at sikre at skibsejere, som kan godtgøre, at de for at undgå beskadigelse af et undersøisk kabel eller en undersøiske rørledning har ofret et anker, et net eller andre fiskeredskaber, holdes skadesløse, såfremt skibets ejer forud har truffet alle rimelige sikkerhedsforanstaltninger.

Under henvisningen i artikel 58, stk. 2, finder artikel 115 også anvendelse for den eksklusive økonomiske zone.

Til artikel 116:

Artiklen indskrænker den ved artikel 87 formulerede frihed til at fiske på det åbne hav. Ganske vist bliver der også her opstillet grundsætningen om, at enhver stat har retten til at udøve fiskeri på det åbne hav. Denne ret gælder imidlertid ikke ubegrænset. Retten til fiskeri på det åbne hav er udtrykkeligt underlagt de forbehold, der gælder for de enkelte staters traktatmæssige forpligtelser, såvel som de indskrænkende forskrifter i Konventionen, der tager hensyn til kyststaternes rettigheder, pligter og interesser, bl.a. artikel 63, stk. 2, og artiklerne 64-67.

Til artikel 117:

Artikel 117 foreskriver den almene forpligtelse for alle stater til at træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at bevare de levende ressourcer i det åbne hav.

Til artikel 118:

Staternes forpligtelse til at samarbejde om bevarelse og forvaltning af de levende ressourcer i det åbne hav er fastlagt i artikel 118. En pligt til fælles foranstaltninger påhviler de stater, hvis statsborgere udnytter identiske levende ressourcer eller forskellige levende ressourcer i det samme område. Den i bemærkningerne til artikel 63 og artikel 64 omtalte FN-aftale om fælles fiskebestande og stærkt vandrende fiskebestande udspecificerer en række af de hermed forbundne forpligtelser. Til dette formål oprettes efter behov lokale eller regionale fiskerierorganisationer. Danmark deltager som EU-medlem via EF's medlemskab, samt særskilt for så vidt angår Færøerne og Grønland i en lang række regionale fiskerierorganisationer, jf. bemærkningerne til artikel 63 ff.

Til artikel 119:

Artikel 119 konkretiserer den allerede i artikel 117 fastlagte almene grundsætning om bevarelsesforanstaltninger.

Der består en forpligtelse til at træffe foranstaltninger for at sikre det største vedvarende udbytte. Foranstaltninger baseres på det bedste videnskabelige materiale. For at opnå det førnævnte bør der tages hensyn til relevante miljømæssige og økonomiske faktorer, herunder udviklingslandenes særlige behov, samt til fiskerimønstre, bestandenes indbyrdes afhængighed og almindeligt anbefalede internationale minimumsnormer, det være sig lokale, regionale eller globale.

De fiskearter, som er knyttet til eller afhængige af udnyttede arter, må ikke blive alvorligt truet.

Der består en forpligtelse til udveksling af informationer og data over fangst og fiskebestande inden for rammerne af de kompetente internationale organisationer, det være sig lokale, regionale eller globale.

Samtidig skal det sikres, at bevarelsesforanstaltninger for bestandene ikke diskriminerer mod andre staters fiskere.

Til artikel 120:

Til bevarelse og forvaltning af havpattedyr i det åbne hav finder artikel 65 anvendelse, dvs. at også inden for området af det åbne hav kan kyststater og internationale organisationer udstede videregående forskrifter til beskyttelse af disse dyr. Danmark deltager i det internationale hvalfangstsamarbejde, og Danmark, Færøerne og Grønland deltager i relevante regionale samarbejdsfora om hvaler, henholdsvis i Nordatlanten, Arktis, og i Nordsøen og Østersøen, jf. bemærkningerne til art. 65.

Til Kapitel VIII (artikel 121)

Den retlige ordning for øer

Kapitlet betegner en vis videreudvikling i forhold til Genève-konventionen af 1958 om det ydre territorialfarvand og den tilstødende zone, »Territorialfarvandskonventionen«.

Til artikel 121:

Artiklens stk. 1 definerer en ø som et af naturen dannet landområde omgivet af vand, uden at det overskylles ved højvande. Indholdet af denne bestemmelse svarer til ovennævnte Territorialfarvandskonventionens artikel 10, stk. 1. Stk. 2 følger princippet i Territorialfarvandskonventionens artikel 10, stk. 2, idet den bestemmer, at søterritorium, tilstødende zone, eksklusiv økonomisk zone og kontinentalsokkel fastlægges efter samme regler for øer som for andet landterritorium. Ændringen i forhold til Territorialfarvandskonventionens regler findes i stk. 3, hvor klipper indføres som havretligt begreb. Det fastlægges, at klipper ikke kan nyde samme rettigheder som øer, hvis ikke de kan danne grundlag for menneskelig beboelse eller selvstændigt økonomisk liv. Disse klipper har ikke krav på en eksklusiv økonomisk zone eller en kontinentalsokkel, men alene på et søterritorium. Begrebet klipper er således ikke defineret præcist i artiklen, men kan indirekte bestemmes som værende et landområde, der opfylder betingelsen i stk. 1, men ikke i stk. 3. Reglen i stk. 3 er velbegrundet i sammenhæng med Konventionens anerkendelse af eksklusive økonomiske zoner på 200 sømil, jfr. kapitel V, idet konsekvenserne ved inddragelse af sådanne skær i beregningerne ville medføre uforholdsmæssigt brede zoner, der tillige kan give anledning til afgrænsningstvister.

Statspraksis varierer med hensyn til fortolkning af bestemmelsen. F.eks. har Island ved beregningen af sin eksklusive økonomiske zone benyttet basispunkter på klipper beliggende op til 60 sømil fra kysten, medens UK i forbindelse med sin tiltrædelse af Konventionen frafaldt tilsvarende krav for klippen Rockalls vedkommende.

Til Kapitel IX (artikel 122 – 123)

Lukkede eller delvis lukkede havområder

I kapitlet opstilles regler om øget samarbejde inden for fiskeri, miljøbeskyttelse og forskning. Et sådant samarbejde med dansk deltagelse består inden for rammerne af Nordsøkonferencerne (Konventionen om beskyttelse af miljøet i Det nordøstlige Atlanterhav (OSPAR) for miljøsamarbejdet og for så vidt angår fiskeri EF's forvaltningssamarbejde med Norge om visse fiskerier) og Agenda 21 for Østersøen (Helsingfors-Kommissionen (HELCOM) for miljøsamarbejdet og Den Baltiske Fiskerikommission (IBSFC) for fiskerisamarbejdet).

Til artikel 122:

Bestemmelsen definerer »lukkede eller delvis lukkede havområder« som en havbugt, et bassin eller hav omgivet af to eller flere stater og forbundet med et andet hav eller ocean ved et smalt udløb eller bestående helt eller hovedsageligt af to eller flere kyststaters søterritorier eller eksklusive økonomiske zoner. Denne definition omfatter havområder som Nordsøen, Østersøen, Sortehavet, Middelhavet og Barentshavet.

Til artikel 123:

Artiklen opfordrer kyststaterne til at samarbejde under udøvelsen af deres rettigheder og opfyldelsen af deres pligter i henhold til Konventionen. Navnlige tre områder skal være genstand for samarbejde: fiskeri, mil

jøbeskyttelse og forskning. Staterne skal bestræbe sig på, efter behov, at indbyde andre interesserede stater eller internationale organisationer til samarbejdet.

Til Kapitel X (artikel 124 – 132)

Indlandsstaters ret til adgang til og fra havet og transitfrihed

Kapitel X regulerer indlandsstaters adgang til og fra havet. Bestemmelsen har baggrund i artikel 3 i Genève-konventionen fra 1958 om det åbne hav, men udvider dennes anvendelsesområde. Cirka en fjerdedel af verdens stater er indlandsstater.

Det bør bemærkes, at der er opstillet yderligere rettigheder for indlandsstater eller geografisk forfordelte stater i andre dele af Konventionen (navnlig artiklerne 69, 160-161, 254, 266, 269 og 272). Adskillige af de nævnte artikler kræver særlig hensyntagen til de pågældende stater. Artikel 70, stk. 2, definerer en geografisk forfordelt stat som en kyststat, hvis geografiske beliggenhed gør den afhængig af udnyttelsen af de levende ressourcer i andre staters eksklusive økonomiske zoner i det lokale eller regionale område med henblik på at skaffe tilstrækkelige forsyninger af fisk til ernæringen af deres befolkninger eller dele deraf, samt kyststater, som ikke kan gøre krav på egne eksklusive økonomiske zoner.

Havbundsmyndigheden skal ved udvinding af ressourcer på og under den dybe havbund uden for enkeltstaters jurisdiktion tage særligt hensyn til de problemer, som gør sig gældende for indlandsstater eller geografisk forfordelte stater (artikel 160-161).

Artikel 254 giver de pågældende stater mulighed for at deltage i videnskabelig havforskning i områder tilhørende kyststater i området. Artiklerne 266, 269 og 272 pålægger herudover stater, enten direkte eller gennem internationale organisationer, at søge at udvikle indlandsstater og geografisk forfordelte staters videnskabelige og teknologiske kapacitet.

Til artikel 124:

I bestemmelsen opstilles begrebsdefinitioner. En indlandsstat er en stat, som ikke har en havkyst; en transitstat er en stat med eller uden havkyst beliggende mellem en indlandsstat og havet, og gennem hvis territorium transittrafik passerer.

Til artikel 125:

Bestemmelsen regulerer indlandsstaters og transitstaters rettigheder og pligter. En indlandsstat har ret til adgang til og fra havet for at kunne udnytte de rettigheder, som opstilles i Konventionen, bl.a. rettigheder vedrørende det åbne hav og menneskehedens fælles arv. Vilkkårene for indlandsstatens adgang til og fra havet skal aftales mellem de pågældende indlandsstater og transitstater. Bestemmelsen indskrænker ikke udøvelsen af transitstaternes suverænitæt over deres territorium.

Til artikel 126:

Artiklen bestemmer, at Konventionens bestemmelser samt de særlige aftaler om adgang til og fra havet, som måtte være indgået mellem indlandsstater og transitstater, er undtaget fra anvendelse af mestbegunstigelsesklausulen.

Til artikel 127:

Artiklen regulerer told- og skattespørgsmål.

Til artikel 128:

Artiklen opstiller regler om frizoner og andre toldfaciliteter.

Til artikel 129:

Bestemmelsen indeholder regler om samarbejde om bygning og forbedring af transportmidler.

Til artikel 130:

Artiklen åbner mulighed for foranstaltninger med henblik på at undgå eller afhjælpe forsinkelser eller andre vanskeligheder af teknisk art i transittrafikken.

Til artikel 131:

Bestemmelsen opstiller krav om ligebehandling i havne af indlandsstats skibe.

Til artikel 132:

Bestemmelsen giver stater mulighed for at aftale transitfaciliteter, som er mere vidtgående end de, der foreskrives i Konventionen.

Til Kapitel XI (artikel 133-191)

Området

I årene efter 2. verdenskrig viste der sig i takt med den tekniske udvikling stigende interesse for udnyttelse af havbundens ressourcer i stadig større afstand fra kysten og på stadig større dybder. I 1945 fremsatte USA's præsident Truman således en erklæring om, at ressourcerne på kontinentalsoklen hørte under amerikansk jurisdiktion, og i 1950'erne udvidede flere latinamerikanske stater deres suverænitetszoner, som regel ud til 200 sømil fra kysten. I konventionen af 29. april 1958 om den kontinentale sokkel fastsattes i overensstemmelse med denne udvikling, at kyststaterne havde eneret til havbundens ressourcer indtil en afstand af 200 sømil fra kysten eller så langt udover denne grænse, som udvinding var teknisk mulig.

På grund af den fortsatte tekniske udvikling blev udvindingskriteriet i 1958-konventionen efterhånden uacceptabelt, da det førte til krybende jurisdiktion til fordel for kyststaterne og dermed til fortsatte begrænsninger i havenes traditionelle frihed. I 1967 fremsatte den maltesiske FN-ambassadør Arvid Pardo den tanke, at havet og dets ressourcer burde være »menneskehedens fælles arv«. Denne tanke fik bred tilslutning, og i 1970 vedtog FN's generalforsamling en epokegørende resolution (nr. 2749/25), hvori havbunden og undergrunden uden for national jurisdiktion og ressourcerne deri erklæredes for at være menneskehedens fælles arv. På denne basis formulerede man i de følgende år under FN's tredje havretskonference det havbundsregime, der blev fastlagt i Konventionens kapitel XI og de dertil hørende Bilag III og IV. Dette regime kom imidlertid ikke til at omfatte de overliggende vandmasser »det åbne hav«, som er reguleret ved Konventionens kapitel VII.

Havbundsregimet omfatter den del af havbunden, der ikke er under national jurisdiktion. Denne del af havbunden og dens undergrund benævnes Området. Afgrænsningen af Området i forhold til områder under national jurisdiktion foretages af de enkelte kyststater efter nærmere regler og i overensstemmelse med henstillinger fra en særlig kommission under FN, jf. Konventionens Artikel 76 og Bilag II. Disse regler sætter i modsætning til reglerne i 1958-konventionen naturbestemte begrænsninger for, hvor meget kyststaterne kan udvide deres sokkelområde på bekostning af andre staters råstofinteresser.

Ressourcerne i Området forvaltes af et særligt internationalt organ, Den Internationale Havbundsmyndighed »Myndigheden«, der er oprettet til dette formål ved Konventionens ikrafttræden i 1994. Myndigheden kan tildele rettigheder til at efterforske og udvinde Områdets ressourcer, og Myndigheden kan selv deltage heri gennem en særlig virksomhed, der benævnes Produktionselskabet. Det påhviler blandt andet Myndigheden at fastlægge regler, forskrifter og procedurer for efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer og at føre tilsyn med, at Konventionens bestemmelser og de fastlagte regler, forskrifter og procedurer overholdes. Myndighedens Forsamling, jf. artikel 158, afholder en årlig mødesamling. Myndighedens aktiviteter har hidtil overvejende været af organisatorisk karakter, såsom afholdelse af valg til organerne, fastsættelse af budget og udarbejdelse af forskrifter vedrørende havbundsminedrift.

I kapitel XI og de tilhørende Bilag III og IV fastlægges Myndighedens og Produktionselskabets organisation, opgaver og beføjelser samt de rettigheder og pligter, der påhviler de deltagende stater, deres statselskaber og de dem undergivne private selskaber og personer, der deltager i aktiviteter i Området. Det er endvidere forudsat, at der oprettes et særligt tvistløsningsorgan, Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister, og dette organ er tillagt kompetencen i forbindelse med løsning af eventuelle tvister vedrørende aktiviteter i Området.

Det regime, der blev fastlagt i kapitel XI og Bilag III og IV udformedes efter planøkonomiske og bureaukratiske principper, der ikke var acceptable for de førende industrilande. Dette medførte, at Konventionen ved afslutningen af FN's tredje havretskonference i 1982 ikke fandt tilstrækkelig tilslutning. Konferencen vedtog en resolution »Resolution I« om nedsættelse af en Forberedende Kommission, som foruden at forbedre oprettelsen af de ovennævnte institutioner ved Konventionens ikrafttræden også fik til opgave at søge en løsning af de opståede problemer med havbundsregimet. Dette førte imidlertid ikke til det ønskede resultat, og på baggrund af den alvorlige situation, der derved opstod for Konventionens fremtid, tog FN's Generalsekretær i 1990 initiativ til en række uformelle konsultationer. Disse konsultationer førte til løsning af de udestående problemer, og løsningen fremlagdes og vedtoges d. 28. juli 1994 i FN's Generalforsamling i form af en resolution og en Aftale om gennemførelse af Havretskonventionens kapitel XI, Bilag III og Bilag IV.

Aftalen er nedenfor under III ledsaget af generelle bemærkninger, men ikke af særskilte bemærkninger til de enkelte bestemmelser i Aftalen og dens Bilag. I bemærkningerne til de enkelte artikler i kapitel XI og de tilhørende Bilag er derimod taget hensyn til Aftalens virkning, og der er redegjort for det kombinerede indhold af de pågældende artikler og de relevante bestemmelser i Aftalen. Citater af Aftalen og dens Bilag i den forbindelse er gengivet med kursiveret skrift.

Kapitel XI er opdelt i 5 hovedafsnit, henholdsvis almindelige bestemmelser (artikel 133 – 135), principper gældende for Området (artikel 136 – 149), udvikling af Områdets ressourcer (artikel 150 – 155), Myndigheden, dens organer og status (artikel 156 – 185), samt bilæggelse af tvister og om responsa (artikel 186 – 191).

Til artikel 133:

I denne artikel indføres en sondring mellem »ressourcer« og »minerale«. Ved »ressourcer« forstås mineralske ressourcer, der er til stede på deres oprindelige plads på eller under havbunden, og ved »minerale« forstås ressourcer, der er udvundet fra Området, hvilket ifølge artikel 1 er den del af havbunden og dens undergrund, der ligger uden for national jurisdiktion.

Ifølge artikel 136 tilhører ressourcerne i Området menneskehedens fælles arv. Disse ressourcer kan ifølge artikel 137, stk. 2 ikke overdrages. I modsætning hertil indebærer bestemmelserne i artikel 137, stk. 2 og 3, at ejendomsretten til mineraler, der er udvundet fra Området, kan overdrages til en stat eller til en juridisk eller fysisk person, men kun såfremt de pågældende mineraler er udvundet i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel XI og Aftalen af 28. juli 1994 og såfremt overdragelsen sker i overensstemmelse hermed og i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

Til artikel 134:

Anvendelsesområdet for kapitel XI og Aftalen af 28. juli 1994 begrænses i denne artikel geografisk til Området, hvilket ifølge artikel 1 er den del af havbunden og dens undergrund, som ligger uden for national jurisdiktion. Afgrænsning af Området i forhold til de dele af havbunden, der er under national jurisdiktion, sker ved, at hver enkelt stat på grundlag af henstillinger fra Kommissionen for Kontinentalsoklens Grænser fastlægger de ydre grænser for dens kontinentalsokkel, jf. bestemmelserne i artikel 76. Afgrænsningen er således et nationalt anliggende, og man har ikke tillagt Myndigheden nogen kompetence i den forbindelse.

Inden for Området reguleres alle aktiviteter vedrørende efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer, jf. artikel 1, af bestemmelserne i Kapitel XI og Aftalen af 28. juli 1994.

Til artikel 135:

Anvendelsesområdet for Kapitel XI og Aftalen er i artikel 134 begrænset til havbunden og dens undergrund. Det præciseres i denne artikel yderligere, at bestemmelserne i Kapitel XI og Aftalen af 28. juli 1994 samt de rettigheder, der tildeles eller udøves i henhold dertil, ikke berører den retlige status for de farvande, der befinder sig over Området, eller for luftrummet over disse farvande.

Bestemmelsen i artikel 135 er parallel med bestemmelsen i artikel 78, stk. 1, hvori det præciseres, at en kyststats rettigheder over kontinentalsoklen ikke påvirker den retlige status for de overliggende farvande eller luftrummet herover. I artikel 78, stk. 2 nævnes i den forbindelse særlig, at udøvelsen af rettigheder ikke må gribe ind i eller medføre nogen uberettiget krænkelse af sejladsen eller andre staters rettigheder eller friheder som foreskrevet i Konventionen. Dette gælder tilsvarende for aktiviteter i Området. I tilfælde af konflikt følger afvejningen af interessen i ressourceudnyttelse med traditionelle interesser i Området de samme

retningslinier som afvejningen af interessen i ressourceudnyttelse med traditionelle interesser på kontinentalsoklen, jf. artikel 60 og artikel 147.

På kontinentalsoklen kan den pågældende kyststat, såfremt den opretter en eksklusiv økonomisk zone, ud over rettighederne vedrørende havbunden og dens undergrund i medfør af artikel 56 også udøve suveræne rettigheder blandt andet vedrørende udnyttelse af den overliggende vandmasses naturlige ressourcer, herunder fiskeri, og udvinding af energi fra vand, havstrømme og vind. Der eksisterer ikke inden for Konventionens rammer mulighed for at udøve tilsvarende suveræne rettigheder vedrørende de farvande og luftrum, der ligger over Området, hverken for Myndigheden eller de deltagende stater.

Til artikel 136:

Artiklen fastlægger, at Området og dets ressourcer er menneskehedens fælles arv.

Af artiklens formulering fremgår, at ikke blot Områdets ressourcer, men også eventuel udnyttelse af Området, som ikke er ressourcebetinget, er omfattet af begrebet »menneskehedens fælles arv«.

Begrebet »menneskehedens fælles arv« defineres ikke nærmere, men det kan blandt andet bemærkes, at ressourcerne i området ikke kan overdrages. Mineraler, der er udvundet af Områdets ressourcer i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, kan derimod overdrages og herved udsondres fra menneskehedens fælles arv, jf. artikel 137.

Det kan endvidere bemærkes, at Myndigheden har beføjelse til at udøve alle rettigheder på menneskehedens vegne vedrørende ressourceudnyttelse i Området, jf. artikel 137, stk.2. Af artikel 157, stk. 1 fremgår, at Myndigheden også i et vist omfang har beføjelse til at koordinere de deltagende staters aktiviteter i Området vedrørende ikke ressourcebetinget udnyttelse. Denne beføjelse er imidlertid begrænset. Det kan således bemærkes, at Myndigheden har beføjelse til at koordinere og udbrede de resultater, der opnås ved videnskabelig havforskning i området, men at Myndigheden ikke har beføjelse til at koordinere selve forskningsaktiviteterne, jf. artikel 143.

Til artikel 137:

Ifølge artiklen tilkommer alle rettigheder til Områdets ressourcer hele menneskeheden. Disse ressourcer kan ikke overdrages. Ingen stat kan kræve eller udøve suverænitet eller suveræne rettigheder over nogen del af Området eller dets ressourcer og ingen stat eller fysisk eller juridisk person kan tilegne sig nogen del heraf.

I modsætning hertil kan mineraler, der udvindes fra området, overdrages. Fysiske eller juridiske personer kan kræve, erhverve og udøve rettigheder med hensyn til mineraler fra Området, men kun såfremt de er udvundet i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser.

Myndigheden pålægges at handle på hele menneskehedens vegne for så vidt angår Områdets ressourcer, og udvinding af mineraler fra Området skal ske i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

Til artikel 138:

Med denne artikel gøres det klart, at de deltagende stater ikke er frit stillet med hensyn til aktiviteter i Området, men at Havbundsmyndighedens kompetence til godkendelse og regulering af aktiviteter i Området skal tages i betragtning, jf. artikel 137 og artikel 157, stk. 1.

Endvidere præciseres det, at aktiviteter i Området skal være i overensstemmelse med anerkendte folkeretlige regler.

Til artikel 139:

I artiklen pålægges de deltagende stater pligt til hver for sig at sikre, at ikke blot de selv, men også statsvirksomheder eller fysiske og juridiske personer, der er statsborgere eller hjemmehørende i den pågældende stat eller er under dens kontrol, udøver eventuelle aktiviteter i Området i overensstemmelse med Kapitel XI. Den samme pligt gælder for internationale organisationer for så vidt angår eventuelle aktiviteter i Området.

Deltagende stater og internationale organisationer pålægges, med forbehold af folkerettens regler, ansvar for den skade, der forvoldes ved at de undlader at opfylde deres forpligtelser ifølge Kapitel XI. Dog er Myn

digheden ansvarlig for enhver skade, der er en følge af dens retsstridige udøvelse af sine beføjelser og funktioner, jf. Bilag III, artikel 22.

Deltagende stater og internationale organisationer, der optræder sammen, pålægges solidarisk ansvar.

I tilfælde af skade forvoldt af en fysisk eller juridisk person bortfalder sponsorstatens ansvar, såfremt denne stat har truffet alle nødvendige og passende forholdsregler til at sikre, at personen effektivt efterlever bestemmelserne i Kapitel XI. I den forbindelse kan særligt nævnes sponsorstatens forpligtelse til at bistå Myndigheden med at sikre, at bestemmelserne efterleves, jf. artikel 153, stk. 4.

Deltagende stater, som er medlemmer af internationale organisationer, pålægges at træffe passende foranstaltninger til at sikre, at sådanne organisationer påtager sig deres ansvar i medfør af denne artikel.

Til artikel 140:

I artiklen pålægges Myndigheden og de deltagende stater at udøve deres aktiviteter i Området i hele menneskehedens interesse og drage omsorg for en ligelig fordeling af det eventuelle udbytte af aktiviteter i Området. Der skal i den forbindelse tages særligt hensyn til interesser og behov hos udviklingslandene og hos de befolkninger, der endnu ikke har opnået fuld uafhængighed eller anden selvstyrestatus.

Til artikel 141:

I artiklen fastslås, at alle stater skal have adgang til at anvende Området uden forskelsbehandling inden for Konventionens rammer. Endvidere fastslås, at denne adgang udelukkende gælder fredelige formål. Bestemmelsen er generelt formuleret og præciseres ikke yderligere i Konventionen. Den udelukker ikke militær anvendelse af Området. Spørgsmålet om fuldstændig afmilitarisering af Området drøftedes på FN's 3. Havretskonference, men man nåede ikke til enighed herom.

Til artikel 142:

Når forekomster af ressourcer strækker sig fra Området ind over en kyststats kontinentalsokkel, har den berørte kyststat krav på, at aktiviteter i Området med henblik på udnyttelse af disse ressourcer udføres med tilbørlig hensyntagen til kyststatens rettigheder og legitime interesser.

Den, der udfører sådanne aktiviteter i Området, pålægges derfor i artiklen pligt til forudgående underretning og konsultationer med den pågældende kyststat om eventuelle grænseoverskridende forekomster, og udnyttelse af den del af forekomsten, der findes på kyststatens sokkel, kræver den pågældende kyststats forudgående samtykke.

Uanset bestemmelserne i Kapitel XI og Aftalen af 28. juli 1994 og de tilladelser, der eventuelt er givet i medfør heraf, har kyststaten ret til at træffe passende foranstaltninger til at beskytte sin kyst mod forureningsfare og andre farlige begivenheder, jf. også bestemmelserne i Kapitel XII om beskyttelse og bevaring af havmiljøet.

Til artikel 143:

I artiklen understreges, at videnskabelig havforskning i Området skal udføres udelukkende til fredelige formål og i hele menneskehedens interesse og i øvrigt følge de generelle principper for havforskning, der er fastlagt i Kapitel XIII.

Alle stater og kompetente internationale organisationer har ifølge artikel 238 med forbehold af andre staters rettigheder og pligter ret til at udføre videnskabelig havforskning. Myndigheden kan udføre videnskabelig havforskning, men kun vedrørende Området og dets ressourcer, og Myndigheden har ret til at lade andre udføre videnskabelig forskning for sig på kontraktbasis i dette øjemed.

Det pålægges Myndigheden at fremme og tilskynde til udførelsen af videnskabelig havforskning i Området og Myndigheden skal koordinere og udbrede resultaterne af sådan forskning og analyse, når de foreligger.

Deltagende stater skal på deres side fremme internationalt samarbejde vedrørende videnskabelig havforskning i Området blandt andet ved at deltage i internationale programmer og ved at sikre, at programmer udarbejdes og at resultater effektivt udbredes gennem Myndigheden eller efter behov gennem andre internationale organisationer eller kanaler. Heraf fremgår indirekte, at de deltagende stater for så vidt angår videnskabelig havforskning i Området har en vis handlefrihed i forhold til Myndigheden, idet det ikke tilkommer

Myndigheden at koordinere havforskningsaktiviteterne i Området, og de deltagende stater kan efter behov udbrede forskningsresultater ad andre kanaler.

Endelig lægges der vægt på, at de deltagende staters forskningsprogrammer for Området tilrettelægges til fordel for udviklingslande og teknologisk mindre udviklede stater med henblik på at styrke deres forskningskapacitet, at oplære deres og Myndighedens personale og at fremme anvendelsen af deres kvalificerede personale.

Til artikel 144:

I artiklen fastsættes særlige regler for overførsel af teknologi og viden vedrørende aktiviteter i Området til Myndigheden og udviklingslandene. Almindelige bestemmelser vedrørende overførsel af teknologi findes i Kapitel XIV.

I stk. 1 pålægges det Myndigheden at træffe foranstaltninger til at erhverve sådan teknologi og viden og at fremme og tilskynde til, at sådan viden overføres til udviklingslande, således at alle deltagende stater drager fordel heraf.

I stk. 2 pålægges det yderligere Myndigheden og de deltagende stater at samarbejde om overførsel af sådan viden med henblik på, at Produktionsselskabet og alle deltagende stater kan drage fordel heraf. I den forbindelse kan det bemærkes, at Konventionen pålægger Myndigheden og de deltagende stater en særlig forpligtelse til at forsyne Produktionsselskabet med teknologi, jf. artikel 170, stk. 4.

I to underpunkter specificeres nærmere, hvorledes Myndigheden og de deltagende stater bedst kan fremme teknologioverførsel. Herunder nævnes særlig, at de skal lette adgangen til den relevante teknologi på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser.

I afsnit 5 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 anføres en række yderligere principper for overførsel af teknologi. Herunder kan særligt nævnes, at adgangen til den relevante teknologi i første omgang skal søges på det åbne marked eller gennem joint venture ordninger.

Dersom dette ikke lykkes, kan Myndigheden anmode de deltagende stater og deres kontrahenter om at samarbejde om fremskaffelse af den relevante teknologi, og de deltagende stater og deres kontrahenter er forpligtet til et sådant samarbejde, dog således at deres immaterielle rettigheder skal respekteres.

Dette kan indebære en væsentlig begrænsning i Produktionsselskabets og udviklingslandenes adgang til avanceret teknologi med henblik på beskyttelse de involverede selskabers kommercielle interesser.

Til artikel 145:

Konventionens Kapitel XII indeholder generelle bestemmelser for beskyttelse og bevarelse af havmiljøet. Området behandles særligt i artikel 209 og 215. I artikel 145 pålægges de deltagende stater og Myndigheden en særlig pligt til at sikre en effektiv beskyttelse af havmiljøet mod de eventuelle skadelige virkninger af aktiviteter i Området, og det pålægges Myndigheden at udstede passende regler, forskrifter og procedurer i den forbindelse.

Som vigtige elementer i havmiljøet, der særlig skal beskyttes, nævnes kysterne, den økologiske ligevægt, flora og fauna samt de naturlige ressourcer i Området. Som et særlig væsentligt færemoment for havmiljøet nævnes forurening, særlig fra boring, opmudring, udgravning, anbringelse af affald og opførelse og drift eller vedligeholdelse af anlæg i forbindelse med havbundsminedrift.

Til artikel 146:

I artiklen pålægges Myndigheden at udstede passende regler, forskrifter og procedurer til supplerende af eksisterende folkeretlige regler med henblik på effektiv beskyttelse af menneskeliv ved aktiviteter i Området.

Til artikel 147:

Artiklen uddyber bestemmelsen i artikel 135 for så vidt angår forholdet mellem udøvelsen af aktiviteter i Området og udøvelsen af skibsfart og andre aktiviteter i havmiljøet. Ingen af aktiviteterne har forrang, idet den ene type af aktiviteter skal udføres med rimelig hensyntagen til den anden.

Vedrørende installationer, der anvendes til udførelse af aktiviteter i Området, fastsættes bestemmelser, der svarer til de bestemmelser, der gælder for tilsvarende aktiviteter i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen, jf. artikel 60.

Der skal således gives behørig meddelelse om opførelse, placering og flytning af sådanne installationer, og der skal oprettes passende sikkerhedszoner omkring dem. Endvidere skal de forsynes med permanente advarselsskiltordninger. De må ikke placeres til hinder for vitale sejlads- eller fiskeriinteresser, og de må udelukkende anvendes til fredelige formål. Installationerne har ikke folkeretlig status af øer.

Sådanne installationer må i øvrigt kun opføres, placeres og flyttes i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Sådanne regler mv. er vedtaget af Myndigheden og indarbejdet i Myndighedens standardkontraktbestemmelser.

Til artikel 148:

Artiklen indeholder en hensigtserklæring om at hjælpe udviklingslandene, og særlig de udviklingslande, der samtidig er indlandsstater eller i øvrigt geografisk forfordelt, til at overvinde de naturbestemte hindringer for deltagelse i aktiviteter i Området.

Til artikel 149:

Artiklen fastsætter, at genstande af arkæologisk eller historisk betydning i Området enten skal bevares i hele menneskehedens interesse, eller overdrages således, at hele menneskehedens interesse varetages. I den forbindelse gives fortrinsret for oprindelsesstaten eller den kulturelle eller historiske og arkæologiske oprindelsesstat. Denne bestemmelse afviger fra tidligere folkeret, hvorefter finderne frit kunne disponere over sådanne fund.

Begrebet oprindelsesstat er i denne forbindelse uklart. Artiklen angiver ikke nogen prioritering i tilfælde, hvor oprindelsesstaten ikke er den samme som den, hvori genstanden af kulturelle, historiske eller arkæologiske grunde kan siges at have sin oprindelse.

Bestemmelsen gennemføres i dansk ret ved ændring af Museumsloven.

Kyststaternes rettigheder uden for Området er reguleret ved artikel 303, jf. bemærkningerne hertil.

Til artikel 150:

Artiklen fastlægger de overordnede principper for aktiviteter i Området. Disse principper er centreret omkring udvikling af Områdets ressourcer. Hovedvægten lægges på at bidrage til en harmonisk udvikling i verdensøkonomien og en afbalanceret vækst i den internationale handel samt fremme af internationalt samarbejde med henblik på generel udvikling i alle lande og særligt udviklingslandene.

Med henblik herpå sigtes i hovedtræk mod etablering af en hensigtsmæssig forvaltning af ressourcerne i Området, kanaliseret gennem Myndigheden og Produktionsselskabet. Endvidere sigtes mod styring af udbudet af mineraler udvundet fra Området med henblik på bedst mulig forsyningssikkerhed og fremme af rimelige og stabile priser og markedsforhold for de pågældende mineraler, og der sigtes mod beskyttelse af udviklingslandene mod ugunstige virkninger af eventuelle prisændringer eller ændringer i afsætningsmuligheder.

Disse principper er modificeret ved Aftalen af 28. juli 1994, hvori vægten i højere grad er lagt på hensynet til markedsprincipper og til kommercielle interesser som grundlag for tilrettelæggelsen af aktiviteterne i Området.

Til artikel 151:

I medfør af Aftalen af 28. juli 1994 finder artiklens stk. 1-7 og stk. 9 ikke anvendelse, jf. afsnit 6, stk. 7 i Bilaget til Aftalen. Bilagets afsnit 6 indeholder de aftalte principper for Myndighedens produktionspolitik, som gengives nedenfor:

1. Myndighedens produktionspolitik skal baseres på følgende principper:
  - a) Udvikling af Områdets ressourcer skal ske efter sunde kommercielle principper;
  - b) Bestemmelserne i GATT aftalen, i dens relevante regelsæt og i dens afløser eller i de aftaler, der eventuelt fortrænger den, skal gælde for aktiviteterne i Området;

- c) Der må især ikke forekomme subsidiering af aktiviteter i Området, undtagen hvis det er tilladt i de aftaler, der er omtalt under litra b). Subsidiering skal i dette øjemed defineres i samme termer som i de aftaler, der er omtalt under litra b);
  - d) Der må ikke diskrimineres mellem mineraler udvundet fra Området og mineraler fra andre kilder. Der må ikke gives nogen fortrin i markedsadgangen til sådanne mineraler eller varer, der er produceret på basis af sådanne mineraler, herunder særlig:
    - (i) ved anvendelse af toldmæssige eller ikke-toldmæssige barrierer; og
    - (ii) givet af de deltagende stater til sådanne mineraler eller varer, som er produceret af deres statslige virksomheder eller af fysiske eller juridiske personer, som besidder deres statsborgerskab eller kontrolleres af dem eller deres statsborgere;
  - e) Den arbejdsplan for udnyttelse, som er godkendt af Myndigheden for hvert mineområde, skal angive det forventede produktionsforløb inklusive et skøn over den maksimale mængde af mineraler, som forventes produceret årligt i henhold til arbejdsplanen;
  - f) Følgende bestemmelser skal gælde vedrørende bilæggelse af tvister angående bestemmelserne i de aftaler, der henvises til i litra b):
    - (i) Hvor de involverede deltagende stater deltager i sådanne aftaler, kan de henholde sig til de procedurer for bilæggelse af tvister, der er indeholdt i disse aftaler;
    - (ii) Hvor en eller flere af de deltagende stater ikke deltager i sådanne aftaler, skal de kunne anvende de procedurer for bilæggelse af tvister, der er anført i Konventionen;
  - g) I tilfælde af, at det fastslås i henhold til de under litra b) nævnte aftaler, at en deltagende stat har været involveret i subsidiering, som er forbudt eller har medført ugunstige virkninger på en anden deltagende stats interesser, og der ikke er taget passende skridt af den eller de pågældende deltagende stater, kan en deltagende stat anmode Rådet om at træffe passende forholdsregler.
2. De principper, der er indeholdt i paragraf 1, skal ikke have nogen virkning for rettigheder og forpligtelser i henhold til nogen bestemmelse i de aftaler, der er nævnt under paragraf 1, litra b), eller for de relevante aftaler om frihandel og toldunioner i forholdet mellem de deltagende stater, som deltager i sådanne aftaler.
  3. En kontrahents accept af subsidier, bortset fra sådanne som eventuelt er tilladt i henhold til de aftaler, der er omtalt i paragraf 1, litra b), skal anses for at være et brud på de grundlæggende vilkår i den kontrakt, der udgør arbejdsplanen for udførelse af aktiviteter i Området.
  4. Enhver deltagende stat, som har grund til at antage, at vilkårene i paragraf 1, litra b) - d) eller paragraf 3 ikke er overholdt, kan indlede procedurer for bilæggelse af tvist i overensstemmelse med paragraf 1, litra f) eller g).
  5. En deltagende stat kan til enhver tid henlede Rådets opmærksomhed på aktiviteter, som efter dens opfattelse ikke er i overensstemmelse med vilkårene i paragraf 1, litra b) - d).
  6. Myndigheden skal udvikle regler, forskrifter og procedurer, som sikrer gennemførelse af bestemmelserne i dette afsnit inklusive relevante regler, forskrifter og procedurer for godkendelse af arbejdsplaner.

Hovedindholdet af de aftalte principper for produktionspolitik er, at de tidligere planøkonomisk orienterede principper nu er afløst af markedsorienterede produktionsprincipper. Eventuelle subsidier til aktiviteter i Området skal være i overensstemmelse med WTO/GATT-aftalen, og der må ikke diskrimineres mellem mineraler udvundet fra Området og mineraler fra andre kilder eller gives nogen fortrin til sådanne mineraler. Myndigheden kan ikke i forbindelse med godkendelsen af arbejdsplaner for udnyttelse af ressourcer i Området fastsætte begrænsninger i produktionen af mineraler.

Artiklens stk. 8 fastsætter på linie med afsnit 6 i Bilaget til Aftalen, at rettigheder eller forpligtelser vedrørende unfair økonomisk praksis i henhold til relevante multilaterale handelsaftaler skal finde anvendelse på efterforskning og udnyttelse af mineraler fra Området. I henhold til Bilagets afsnit 6, paragraf 6, påhviler det Myndigheden at udvikle de nødvendige regler, forskrifter og procedurer i den forbindelse.

Artiklens stk. 8 og afsnit 6 i Bilaget til Aftalen fastsætter videre, at deltagende stater, der deltager i relevante multilaterale handelsaftaler, dvs. WTO/GATT-aftalen eller tilsvarende aftaler, kan anvende de procedurer for bilæggelse af tvister, der er fastsat i den pågældende aftale.

Ifølge artiklens stk. 10 skal Myndigheden enten udarbejde en kompensationsordning med henblik på at bistå udviklingslande, som rammes af alvorlige ugunstige virkninger på deres eksportindtægter eller økonomi

som følge af en nedgang i prisen for et berørt mineral eller eksportmængden for dette mineral, i det omfang en sådan nedgang er forårsaget af aktiviteter i området, eller alternativt træffe andre foranstaltninger for økonomisk tilpasningsbistand, herunder samarbejde med særorganisationer og andre internationale organisationer, med henblik på bistand til sådanne udviklingslande.

Ved Aftalen af 28. juli 1994 er det besluttet at opgive tanken om en kompensationsordning, og kun midler, der stammer fra frivillige bidrag eller Myndighedens indtægter i forbindelse med aktiviteter i Området kan anvendes til økonomisk bistand. Bestemmelserne i artiklens stk. 10 skal i medfør af Bilagets afsnit 7 gennemføres ved hjælp af de nedenfor omtalte økonomiske bistandsforanstaltninger:

Myndighedens politik for bistand til udviklingslande, der rammes af alvorlige ugunstige virkninger på deres eksportindtægter eller økonomi som følge af en nedgang i prisen for et berørt mineral eller eksportmængden for dette mineral skal, i det omfang en sådan nedgang er forårsaget af aktiviteter i Området, baseres på følgende principper:

- a) Myndigheden skal oprette en fond for økonomisk bistand af en del af de midler, der står til rådighed for Myndigheden ud over de midler, der er nødvendige til dækning af Myndighedens administrationsudgifter. Det beløb, der afsættes til dette formål, skal fastsættes af Rådet i hvert enkelt tilfælde efter henstilling fra Finanskomiteen. Kun midler, der stammer fra betalinger fra kontrahenter, herunder Produktions-selskabet, og frivillige bidrag, kan anvendes til etablering af fonden for økonomisk bistand;
- b) Udviklingslande med landbaseret produktion, for hvem det er påvist, at deres økonomi er alvorligt berørt af produktionen af mineraler fra den dybe havbund, skal tilbydes bistand fra Myndighedens fond for økonomisk bistand;
- c) Myndigheden skal tilbyde bistand fra fonden til berørte udviklingslande med landbaseret produktion efter omstændighederne i samarbejde med eksisterende globale eller regionale institutter for udviklingsbistand, som har infrastrukturen og ekspertisen til at udføre sådanne bistandsprogrammer;
- d) Omfanget af og tidsrummet for sådan bistand skal fastlægges individuelt i hvert enkelt tilfælde. Ved fastlæggelsen skal der tages behørigt hensyn til størrelsen og arten af de problemer, de berørte udviklingslande med landbaseret produktion står overfor.

Det kan i den forbindelse bemærkes, at Finanskomiteen, som er et nyt organ, der oprettes ifølge Aftalen af 28. juli 1994, jf. Bilagets afsnit 9 og bemærkningerne til artikel 162, overtager den rolle i beslutningsprocessen, som i artiklen var tildelt Den Økonomiske Planlægningskommission.

Til artikel 152:

Artiklen fastsætter, at Myndigheden ved sin forvaltning af menneskehedens fælles arv i Området, og herunder ved sin forvaltning af Områdets ressourcer i medfør af artikel 137, stk. 2, ikke må foretage forskelsbehandling, bortset fra det særlige hensyn, som i medfør af principperne for forvaltning af menneskehedens fælles arv må tages til udviklingslandene og blandt disse især inlandsstater og geografisk forfordelte stater.

Til artikel 153:

Artiklen fastsætter nærmere regler for adgangen til at udøve havbundsminedrift i Området, jf. artikel 141.

I stk. 1 fastsættes i overensstemmelse med principperne i artikel 137, at Myndigheden skal tilrettelægge, udføre og kontrollere aktiviteterne i Området og i den forbindelse skal handle på hele menneskehedens vegne i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

Stk. 2 fastsætter, at aktiviteter i Området skal udføres enten af Produktionsselskabet eller af deltagende stater eller statsvirksomheder i samarbejde med Myndigheden, eller af fysiske eller juridiske personer eller sammenslutninger heraf, som er statsborgere eller hjemmehørende i eller effektivt kontrolleres af de deltagende stater .

Dette indebærer, at ikke-deltagende stater og personer, der ikke har det krævede nære tilhørsforhold til en deltagende stat, er afskåret fra aktiviteter i Området. Herved opnås blandt andet, at de deltagende stater kan opfylde deres forpligtelser i medfør af artikel 139 til at sikre, at aktiviteter i Området udøves i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser, jf. stk. 4.

Produktionsselskabets virksomhed må i starten ikke udføres selvstændigt, men skal udføres gennem joint ventures, jf. afsnit 2, paragraf 2 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

Ifølge stk. 3 skal aktiviteter i Området udføres i overensstemmelse med en arbejdsplan, der er godkendt af Myndigheden. I medfør af dette stykke og afsnit 2, paragraf 4 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 skal arbejdsplanen have form af en kontrakt med Myndigheden, hvad enten det er Produktionsselskabet eller andre enheder, der skal udføre aktiviteterne. Kontrakten udarbejdes efter ansøgning i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i Bilag III til Konventionen og i afsnit 1 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

I stk. 4 pålægges Myndigheden at føre tilsyn med, at aktiviteterne i Området udføres i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og godkendte arbejdsplaner. De deltagende stater pålægges i den forbindelse at bistå Myndigheden med at sikre, at aktiviteterne i Området udøves i overensstemmelse med disse bestemmelser. Som følge af stykkets henvisning til artikel 139 er opfyldelsen af denne forpligtelse nødvendig for kunne opnå fritagelse for ansvar i medfør af artikel 139, stk. 2.

I stk. 5 tillægges Myndigheden beføjelser, som skal give den mulighed for at føre et effektivt tilsyn. Herunder gives den adgang til at inspicere alle installationer i Området, der anvendes i forbindelse med aktiviteterne i Området. Denne formulering indebærer, at Myndigheden ikke umiddelbart har adgang til at inspicere installationer uden for Området, men sådanne installationer vil være undergivet den stat, på hvis sokkel den er anbragt, og denne stat vil være forpligtet til at bistå Myndigheden i medfør af stk. 4, hvis den er en deltagende stat.

En kontrakt, der er udarbejdet i henhold til stk. 3, giver ifølge stk. 6 kontrahenten garanti for sin adkomst, og må således antages at opfylde vilkårene for overdragelse i henhold til artikel 137, stk. 2. Kontrakten kan ifølge Bilag III, artikel 18 ikke af Myndigheden kræves suspenderet eller ophævet, undtagen i tilfælde af grove overtrædelser af kontraktens eller Konventionens bestemmelser eller Myndighedens regler, forskrifter eller procedurer eller undladelse af at efterkomme en endelig og bindende afgørelse, der er truffet af bilægelsesorganet i en tvist.

Kontrakten kan ifølge Bilag III, artikel 19, kun ændres med parternes samtykke.

Til artikel 154:

Artiklen pålægger Myndigheden at foretage en generel og systematisk revision af Kapitel XI og de tilknyttede bilag hvert femte år på basis af de praktiske erfaringer med Konventionens ordning for Området.

Til artikel 155:

Artiklen indeholder bestemmelser vedrørende revision af Kapitel XI og de tilhørende bilag. I afsnit 4 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 bestemmes, at de særlige procedurer, der er beskrevet i artiklens stk. 1, 3 og 4 ikke finder anvendelse. Ændringer i Kapitel XI skal ifølge Aftalen følge de procedurer, der findes i Konventionens artikel 314, 315 og 316.

Proceduren for ændringer i de af Konventionens bestemmelser, der udelukkende vedrører Området, er fastlagt i artikel 314. Ifølge denne procedure skal Myndighedens Forsamling efter godkendelse i Rådet tage stilling til ændringsforslag, der skriftligt fremsættes af en deltagende stat. Ifølge Aftalen kan Myndighedens Forsamling endvidere efter henstilling fra Rådet uanset bestemmelserne i Konventionens artikel 314, stk. 2 til enhver tid tage de spørgsmål, der er omtalt i stk. 1 i denne artikel, op til revision.

Ændringer, som udelukkende vedrører aktiviteter i Området, træder ifølge artikel 316, stk. 5 i kraft for alle deltagende stater et år efter at tre fjerdedele af de deltagende stater har ratificeret eller tiltrådt de pågældende ændringer. Dette indebærer ikke nogen reel risiko for at blive bundet af andre staters beslutninger, idet ændringer som nævnt skal vedtages i Myndighedens Forsamling efter henstilling fra Rådet, hvilket ifølge Rådets beslutningsregler kræver enstemmighed.

Stk. 2 fastlægger de principper, det regime og de øvrige vilkår, der skal tages i betragtning ved revisionen. Bestemmelsen sigter mod at bevare de hovedprincipper, der er indeholdt i Kapitel XI.

Stk. 5 fastsætter, at rettigheder ifølge allerede indgåede kontrakter skal respekteres.

Til artikel 156:

Myndigheden oprettedes i medfør af stk. 1 ved Konventionens ikrafttræden d. 16. november 1994. Myndighedens opgaver er beskrevet i Kapitel XI og i Aftalen af 28. juli 1994.

Myndighedens hovedsæde er i overensstemmelse med stk. 4 lagt i Kingston på Jamaica.

Alle deltagende stater, jf. artikel 305, er ifølge stk. 2 medlemmer af Myndigheden. Observatører ved FN's 3. Havretskonference, som har underskrevet slutakten, har ifølge stk. 3 ret til at deltage i Myndighedens virksomhed som observatører i overensstemmelse med dens regler, forskrifter og procedurer.

Herudover blev der i Aftalen af 28. juli 1994 åbnet mulighed for deltagelse på foreløbig basis ved foreløbig anvendelse af Aftalen, jf. Aftalens artikel 7, med henblik på at sikre bredest mulig deltagelse i Myndighedens arbejde i perioden indtil de stater og enheder, der ønsker det, havde haft tilstrækkelig tid til at gennemføre deres nationale procedure for tiltrædelse eller ratifikation af Konventionen og Aftalen.

Foreløbig anvendelse skete i givet fald i overensstemmelse med den pågældende stats eller enheds nationale eller interne love og forskrifter og med de samme rettigheder og forpligtelser som andre medlemmer. Foreløbig anvendelse var tidsbegrænset og ophørte senest d. 16. november 1998.

Til artikel 157:

Artiklen præciserer i stk. 1, at de deltagende stater skal tilrettelægge og kontrollere aktiviteterne i Området gennem Myndigheden, især med henblik på forvaltning af Områdets ressourcer. Dette er i overensstemmelse med, at ingen stat kan kræve eller udøve suverænitet over nogen del af Området eller dets ressourcer, og at Myndigheden skal handle på hele menneskehedens vegne for så vidt angår Områdets ressourcer, jf. artikel 137, stk. 1 og 2.

Stk. 2 begrænser Myndighedens funktioner til hvad der udtrykkeligt tillægges den i Konventionen og Aftalen af 28. juli 1994. Myndigheden tillægges de beføjelser, der er udtrykkeligt nævnt i Konventionen og Aftalen og herudover sådanne øvrige beføjelser, som er i overensstemmelse med Konventionen og som følger af og er nødvendige for udøvelsen af Myndighedens funktioner og beføjelser med hensyn til aktiviteter i Området.

Ifølge stk. 3 er alle medlemmer af Myndigheden ligestillet og ifølge stk. 4 skal medlemmerne af hensyn til de øvrige medlemmer loyalt opfylde deres forpligtelser med henblik på at sikre de rettigheder og fordele, der følger af medlemskabet.

Til artikel 158:

Artiklen bestemmer i stk. 1, at Myndighedens hovedorganer skal være en Forsamling, et Råd og et Sekretariat. Denne opbygning svarer til den sædvanlige opbygning af internationale organisationer. De nærmere bestemmelser for disse organer findes i artiklerne 159-162 og 166-169.

Endvidere skal der i medfør af stk. 2 oprettes et Produktionselskab med henblik på den direkte gennemførelse af aktiviteter i Området i henhold til artikel 153 såvel som transport, forarbejdning og afsætning af mineraler, som udvindes i Området, jf. artikel 170, stk. 1.

Stk. 3 giver Myndighedens hovedorganer bemyndigelse til oprettelse af de nødvendige underorganer. Ifølge artikel 163 skal der oprettes to underorganer under Rådet, nemlig Kommissionen for Økonomisk Planlægning og Den Juridiske og Tekniske Kommission, og i artikel 164 og 165 foreskrives bemanningen og arbejdsopgaverne for disse to underorganer. Ifølge Aftalen skal der endvidere oprettes en Finanskomite til opfyldelse af kravet i Konventionens artikel 162, stk. 2, litra y) om oprettelse af et underordnet organ til at behandle finansielle spørgsmål, jf. Bilagets afsnit 9 og bemærkningerne til artikel 162. Denne komité overtager en del af de opgaver, som oprindeligt var tiltænkt Kommissionen for Økonomisk Planlægning, jf. bemærkningerne til artikel 151.

Med henblik på minimering af de deltagende staters omkostninger skal alle de organer og underorganer, der etableres i henhold til Konventionen og Aftalen af 28. juli 1994 ifølge afsnit 1, paragraf 2 i Bilaget til Aftalen, være omkostningseffektive. Dette princip skal ligeledes gælde for antallet, varigheden og tilrettelæggelsen af møder.

Oprettelsen af Myndighedens organer og underorganer og deres funktion skal endvidere ifølge afsnit 1, paragraf 3 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 baseres på evolutionære principper, idet der skal tages hensyn til de pågældende organers og underorganers funktionelle behov med henblik på, at de effektivt skal kunne udføre deres respektive opgaver under de forskellige faser af udviklingen i aktiviteterne i Området.

Dette indebærer, at Forsamlingen i den indledende fase, indtil dybhavsminedrift bliver aktuel, kun bør træde sammen i det omfang dens opgaver gør det nødvendigt, og bør tilrettelægge sin forretningsorden med henblik på omkostningseffektivitet og evolutionære principper.

Artiklens stk. 4 fastsætter, at hvert af Myndighedens hovedorganer og Produktionselskabet skal være selvstændigt ansvarlige for udøvelsen af deres beføjelser og funktioner, og at de skal respektere de andre hovedorganers udførelse af deres særlige beføjelser og funktioner. Produktionselskabet er i et vist omfang tillagt en selvstændig status i forhold til Myndighedens hovedorganer.

Ifølge afsnit 1, paragraf 4 i Bilaget til Aftalen skal Myndighedens funktioner i den første tid efter Konventionens ikrafttræden udføres af Forsamlingen, Rådet, Sekretariatet, den Juridiske og Tekniske Kommission og Finanskomiteen. De funktioner, der er tillagt Kommissionen for Økonomisk Planlægning, skal udføres af den Juridiske og Tekniske Kommission indtil Rådet træffer anden beslutning eller indtil godkendelsen af den første arbejdsplan for udnyttelse.

Myndighedens beføjelser og funktioner er nærmere beskrevet i forbindelse med beskrivelsen af de enkelte organers beføjelser og funktioner, jf. særlig artikel 160 og 162.

I tidsrummet mellem Konventionens ikrafttræden og godkendelse af den første arbejdsplan for udnyttelse skal Myndigheden ifølge afsnit 1, paragraf 5 i Bilaget til Aftalen koncentrere sig om:

- a) Behandling af ansøgninger om godkendelse af arbejdsplaner for efterforskning i overensstemmelse med Kapitel XI og Aftalen;
- b) Gennemførelse af beslutninger truffet af Den Forberedende Kommission vedrørende de indregistrerede pionerinvestorer og deres certificerende stater, herunder deres rettigheder og forpligtelser, i overensstemmelse med artikel 308, stk. 5 og paragraf 13 i resolution II;
- c) Overvågning af overholdelse af arbejdsplaner for efterforskning godkendt i form af kontrakter;
- d) Overvågning og undersøgelse af udviklingstendenser og ændringer i forholdene for havbundsminedrift, herunder regelmæssig analyse af vilkårene og prisforholdene på verdensmarkedet for metaller samt udviklingstendenser og fremtidsudsigter;
- e) Studier af den mulige indflydelse fra mineralproduktion fra Området på den økonomiske situation for udviklingslande, der har landbaseret produktion af sådanne mineraler, og som må forventes at blive meget alvorligt påvirket heraf, med henblik på at begrænse deres vanskeligheder og bistå dem i deres økonomiske tilpasning, idet der tages hensyn til det arbejde, der er gjort af Den Forberedende Kommission i så henseende;
- f) Vedtagelse af de regler, forskrifter og procedurer, som viser sig nødvendige for gennemførelse af aktiviteterne i Området efterhånden som de udvikler sig. Uanset bestemmelserne i Bilag III, artikel 17, stk. 2, litra b) og c) skal sådanne regler, forskrifter og procedurer tage hensyn til vilkårene i Aftalen, til den langvarige forsinkelse af kommerciel havbundsminedrift og til det sandsynlige aktivitetsniveau i Området;
- g) Vedtagelse af regler, forskrifter og procedurer med relevante standarder inkorporeret for beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
- h) Støtte og fremme af videnskabelige havundersøgelser med hensyn til aktiviteter i Området og indsamling og udbredelse af resultater af sådanne undersøgelser og analyser, når de er tilgængelige, med særlig vægt på undersøgelser relateret til de miljømæssige virkninger af aktiviteter i Området;
- i) Indhentning af videnskabelige oplysninger og overvågning af udviklingen i marin teknologi, som er relevant for aktiviteter i Området, herunder særligt teknologi i relation til beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
- j) Bedømmelse af til rådighed værende data vedrørende forundersøgelser og efterforskning;
- k) Rettidig udarbejdelse af regler, forskrifter og procedurer for udnyttelse, inklusive regler vedrørende beskyttelse og bevaring af havmiljøet.

Til artikel 159:

Forsamlingen er Myndighedens øverste organ, jf. artikel 160, og består ifølge stk. 1 af alle medlemmer af Myndigheden. Hvert medlem skal have en repræsentant i Forsamlingen, og repræsentanten kan ledsages af suppleanter og rådgivere.

Forsamlingen skal ifølge stk. 2 afholde ordinære årlige samlinger. Herudover afholdes sådanne ekstraordinære samlinger som måtte blive besluttet af Forsamlingen eller indkaldt af Generalsekretæren efter anmodning fra Rådet eller et flertal af Myndighedens medlemmer. Samlingerne skal ifølge stk. 3 afholdes ved Myndighedens sæde på Jamaica, med mindre andet bestemmes af Forsamlingen. Ifølge stk. 4 fastsætter Forsamlingen selv sin forretningsorden og den vælger selv sin formand og sit forretningsudvalg.

Hvert medlem disponerer ifølge stk. 6 over én stemme i Forsamlingen, og et flertal af Forsamlingen er ifølge stk. 5 beslutningsdygtigt.

I Aftalen af 28. juli 1994 er det fastsat, at afgørelser i Myndighedens organer generelt skal træffes ved konsensus, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 2.

Hvis alle muligheder for at nå til en afgørelse ved konsensus er udtømt, skal afgørelser ved afstemning i Forsamlingen vedrørende procedurespørgsmål træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 3, og afgørelser om substansspørgsmål skal træffes med to tredjedels flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, forudsat at dette flertal udgør et flertal af de medlemmer, der deltager i Forsamlingen, jf. stk. 8.

Stk. 8 bestemmer videre, at såfremt der er tvivl om, hvorvidt et givet spørgsmål skal anses for at være et substansspørgsmål, skal det pågældende spørgsmål behandles som et substansspørgsmål, med mindre andet besluttet af forsamlingen med det flertal, der kræves til afgørelsen af substansspørgsmål.

Ifølge Aftalen, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 4, skal Forsamlingens afgørelser i sager, hvor Rådet også har kompetence og i alle sager vedrørende administration, budget eller finansielle spørgsmål endvidere baseres på Rådets henstillinger. Hvis Forsamlingen ikke accepterer Rådets henstilling i en given sag, skal sagen tilbagesendes til Rådet til videre behandling. Rådet skal genbehandle sagen i lyset af de synspunkter, der er fremført af Forsamlingen.

Denne bestemmelse er indført med henblik på at sikre, at Forsamlingen ikke træffer afgørelser i strid med de enkelte landegrupperes vitale interesser, som er tilgodeset ved Rådets beslutningsregler, jf. bemærkningerne til artikel 161.

Forsamlingens formand kan ifølge stk. 9 udsætte afgørelsen af et substansspørgsmål i indtil 5 dage, dog ikke udover den løbende samling, og han skal foretage en sådan udsættelse, hvis mindst en femtedel af Forsamlingens medlemmer anmoder ham derom. Denne bestemmelse er indsat med det formål at åbne mulighed for uformelle konsultationer i de ofte forekommende vanskelige forhandlinger om substansspørgsmål.

Dersom mindst en fjerdedel af Forsamlingens medlemmer anmoder skriftligt derom, skal Forsamlingen ifølge stk. 10 anmode Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstviser om at afgive et responsum om, hvorvidt et givet forslag er i overensstemmelse med Konventionens bestemmelser, og Forsamlingen skal udsætte afstemningen om det pågældende forslag, indtil Havretsdomstolens responsum er modtaget.

Til artikel 160:

Artiklen tildeler Forsamlingen betydelig selvstændig kompetence. Forsamlingen skal betragtes som Myndighedens øverste organ, og Myndighedens øvrige organer gøres ansvarlige overfor Forsamlingen, jf. stk. 1. Forsamlingen gives beføjelse til at drøfte og fastlægge den generelle politik vedrørende ethvert spørgsmål eller enhver sag indenfor Myndighedens kompetenceområde i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i Konventionen samt træffe bestemmelse om, hvilket af Myndighedens organer, der skal behandle et spørgsmål, som ikke udtrykkeligt er overdraget til et særligt organ, jf. stk. 1 og stk. 2, litra n). Forsamlingens kompetence i forhold til Rådet er væsentligt modificeret ved Aftalen af 28. juli 1994, jf. bemærkningerne til artikel 162, stk. 1.

Ifølge artikel 159, stk. 4 fastsætter Forsamlingen selv sin forretningsorden og den vælger selv sin formand og sit forretningsudvalg. Forsamlingen gives endvidere beføjelse til at vælge Rådets medlemmer og at vælge Generalsekretæren og Produktionsselskabets bestyrelse og Generaldirektør efter indstilling fra Rådet, jf. stk. 2, litra a), b) og c), samt at oprette sådanne underorganer, som den finder nødvendigt til udøvelsen af sine funktioner i overensstemmelse med dette kapitel, jf. stk. 2, litra d) og artikel 158, stk. 3. I henhold til artikel 185 har Forsamlingen i tilfælde af grov og vedvarende overtrædelse af Konventionens eller Aftalens

bestemmelser bemyndigelse til at suspendere de rettigheder og privilegier, der er knyttet til medlemskab, jf. stk. 2, litra m).

Forsamlingens skal behandle og godkende Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og eventuelle ændringer heri, jf. stk. 2, litra f), ii) og afsnit 1, paragraf 15 i Bilaget til Aftalen.

Disse regler, forskrifter og procedurer skal ifølge stk. 2, litra f), ii) blandt andet vedrøre undersøgelse, efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer og Myndighedens finansielle forvaltning og interne administration samt overførsel af midler fra Produktionsselskabet til Myndigheden.

Endvidere skal Forsamlingen i medfør af afsnit 1, paragraf 15 i Bilaget til Aftalen behandle og godkende regler, forskrifter og procedurer baseret på de principper, der er indeholdt i Bilaget til Aftalen vedrørende Produktionsselskabet, overførsel af teknologi, produktionspolitik, økonomisk bistand og finansielle kontraktvilkår såvel som de supplerende regler, forskrifter og procedurer, som måtte vise sig nødvendige for at fremme godkendelsen af arbejdsplaner for efterforskning eller udnyttelse.

Forsamlingen skal ifølge afsnit 1, paragraf 16 i Bilaget til Aftalen tage de udkast til regler, forskrifter og procedurer samt eventuelle henstillinger i relation til bestemmelserne i Kapitel XI, som måtte findes i rapporter og henstillinger fra Den Forberedende Kommission, i betragtning ved vedtagelse af regler, forskrifter og procedurer i overensstemmelse med Kapitel XI og Aftalen.

Forsamlingen skal i henhold til stk. 2, litra f), i) og litra g) specielt behandle og godkende regler, forskrifter og procedurer for retfærdig fordeling af finansielt og andet økonomisk udbytte, som hidrører fra aktiviteter i Området samt betalinger og bidrag for kyststaternes eventuelle udnyttelse af kontinentalsoklen uden for 200 sømil efter henstilling fra Rådet og træffe bestemmelse om retfærdig fordeling heraf, jf. artikel 82.

Ved behandlingen og udarbejdelsen af de i stk. 2, litra f), i) nævnte regler, forskrifter og procedurer skal Forsamlingen særligt tage hensyn til interesserne og behovene hos de udviklingslande og de folk, der ikke har opnået fuld selvstændighed eller anden selvstyrestatus. Denne bestemmelse understreger Konventionens generelle bestemmelser om disse særlige hensyn i forbindelse med Myndighedens forvaltning af menneskeheden fælles arv.

I stk. 2, litra f), i) findes yderligere en bestemmelse om tilbagesendelse af sager til Rådet. Denne bestemmelse er afløst af en generel bestemmelse herom, jf. bemærkningerne til artikel 159 og 162.

Forslag om regler, forskrifter eller procedurer eller ændringer heri vedrørende undersøgelse, efterforskning og udnyttelse i Området og Myndighedens finansielle forvaltning vil forud for fremlæggelsen for Forsamlingen være midlertidigt vedtaget og bragt i anvendelse af Rådet i henhold til artikel 162, stk. 2, litra o), ii).

Behandling og godkendelse af regler, forskrifter og procedurer vedrørende overførsel af midler fra Produktionsselskabet til Myndigheden sker efter henstilling fra Produktionsselskabets bestyrelse, jf. litra f), ii).

Forsamlingen bemyndiges i henhold til stk. 2, litra e) til at fastsætte medlemmernes bidrag til Myndigheden. De nærmere regler herfor er i medfør af afsnit 1, paragraf 14 i Bilaget til Aftalen ændret til følgende:

Myndigheden skal have sit eget budget. Indtil udgangen af året efter det år, i hvilket Aftalen træder i kraft, skal Myndighedens administrationsudgifter dækkes af De Forenede Nationers budget. Herefter skal Myndighedens administrationsudgifter som ovenfor nævnt dækkes ved fastsatte bidrag fra dens medlemmer, herunder medlemmer på foreløbig basis, i overensstemmelse med artikel 171, litra a) og artikel 173 samt Aftalen, indtil Myndigheden råder over tilstrækkelige midler fra andre kilder til dækning af disse udgifter.

Det kan i den forbindelse særligt bemærkes, at man med henblik på at undgå bevillingsmæssige vanskeligheder for stater, der ønskede at deltage på foreløbig basis, fastsatte i Aftalen, at Myndighedens administrationsudgifter indtil udgangen af året efter det år, hvori Aftalen træder i kraft, ikke skulle dækkes ved særskilte bidrag fra medlemslandene, men finansieres direkte af De Forenede Nationers budget.

Forsamlingen skal behandle og godkende det af Rådet forelagte forslag til Myndighedens budget, jf. stk. 2, litra h) og gennemgå årsberetninger og andre regelmæssige beretninger fra Rådet og Produktionsselskabet samt de særlige beretninger, som Forsamlingen eventuelt har rekvireret fra Rådet eller andre organer, jf. stk. 2, litra i).

Forsamlingen har ifølge stk. 2, litra l) og afsnit 7 i Bilaget til Aftalen en særlig forpligtelse til efter henstilling fra Rådet at træffe de i Konventionen og Aftalen fastsatte foranstaltninger med henblik på økonomisk

tilpasningsbistand. Bestemmelserne om en kompensationsordning er bortfaldet, jf. bemærkningerne til artikel 151, stk. 10.

Forsamlingens finansielle og budgetmæssige beføjelser er i Aftalen modificeret ved, at afgørelser i Forsamlingen, som har finansielle eller budgetmæssige konsekvenser, skal baseres på Finanskomiteens henstillinger, jf. afsnit 3, paragraf 7 i Bilaget til Aftalen. Dette indebærer, at de største bidragydere gives en stærkere indflydelse på disse beslutninger i tiden indtil Myndigheden opnår tilstrækkelige indtægter til dækning af sine administrationsudgifter, jf. Bilagets afsnit 9, paragraf 3.

Endelig er Forsamlingen forpligtet til at behandle generelle opgaver, der opstår i forbindelse med aktiviteter i Området, herunder udvikling af den folkeretlige ramme for internationalt samarbejde og behandling af de problemer, der opstår for udviklingslandene og især for indlandsstater og geografisk forfordelte stater, jf. stk. 2, litra j) og k).

Til artikel 161:

Rådet er Myndighedens udøvende organ, jf. artikel 162, og består i modsætning til Forsamlingen af en begrænset kreds af medlemmer. Udvælgelseskriterierne i artiklens stk. 1 er ændret ved Aftalen. De ændrede valgregler er, jf. afsnit 3, paragraf 15 i Bilaget, fastsat til følgende:

Rådet skal bestå af 36 medlemmer af Myndigheden, valgt af Forsamlingen i nedennævnte rækkefølge:

- a) Fire medlemmer blandt de deltagende stater, som i løbet af de sidste fem år, for hvilke der foreligger statistisk materiale, enten har forbrugt mere end 2 procent af værdien af det samlede verdensforbrug, eller havde en nettoimport på mere end 2 procent af værdien af den samlede verdensimport af varer, fremstillet af de kategorier af mineraler, der skal udvindes fra Området, idet det forudsættes, at de fire medlemmer skal omfatte den stat fra det østeuropæiske område, som har den største økonomiske kapacitet i området i henseende til dens bruttonationalprodukt, samt den stat, som ved Konventionens ikrafttræden har den største økonomiske kapacitet målt ved dens bruttonationalprodukt, såfremt disse stater ønsker at lade sig repræsentere i denne gruppe;
- b) Fire medlemmer blandt de otte deltagende stater, som har foretaget de største investeringer med henblik på forberedelse og udførelse af aktiviteter i Området, enten direkte eller gennem deres statsborgere;
- c) Fire medlemmer blandt de deltagende stater, som på grundlag af produktion i områder under deres jurisdiktion er vigtige nettoeksportører af de kategorier af mineraler, som skal indvindes fra Området, herunder mindst to udviklingslande, hvis eksport af sådanne mineraler har væsentlig betydning for deres økonomi;
- d) Seks medlemmer blandt deltagende udviklingslande, som repræsenterer særlige interesser. De særlige interesser, der skal repræsenteres, skal omfatte stater med store befolkninger, indlandsstater eller geografisk forfordelte stater, ø-stater, stater, som er vigtige importører af de kategorier af mineraler, som skal udvindes fra Området, stater, som er potentielle producenter af sådanne mineraler, og de mindst udviklede stater;
- e) Atten medlemmer, der vælges i overensstemmelse med princippet om en ligelig geografisk fordeling af pladser i Rådet som helhed, idet hvert geografisk område skal have mindst et medlem valgt i henhold til dette litra. I dette øjemed skal de geografiske områder være Afrika, Asien, Østeuropa, Latinamerika og Caraibien samt Vesteuropa og Andre.

I Aftalens bestemmelse gives der i førstnævnte landegruppe fortrinsret til adgang for den stat fra det østeuropæiske område, som har den største økonomiske kapacitet i området i henseende til dens bruttonationalprodukt, samt den stat, som ved Konventionens ikrafttræden har den største økonomiske kapacitet målt ved dens bruttonationalprodukt, såfremt disse stater ønsker at lade sig repræsentere i denne gruppe. De stater, der i den forbindelse sigtes til, er Rusland og U.S.A. Fortrinsretten i artiklens stk. 1 for et medlem af den socialistiske landegruppe ved valg til de to førstnævnte grupper er bortfaldet. Ø-stater er nævnt som en undergruppe med særlige interesser i gruppen af udviklingslande.

Ved opdelingen af medlemmerne i fem valggrupper sigtes mod afbalancering af geografiske interesser med visse grupper særlige interesser ved afstemninger i Rådet, jf. stk. 8. Man har ved opdelingen valgt særligt at tilgodese de store industrilande, de lande, der har investeret mest i havbundsminedrift, de store mineralproducenter og udviklingslandene. Ved valget til den femte gruppe skal Forsamlingen tilgodese hensynet til ligelig geografisk repræsentation bedst muligt.

Ved valget til gruppe d) og e) pålægges det særligt Forsamlingen at sikre, at såvel indlandsstater og geografisk forfordelte stater som kyststater, og herunder særligt udviklingslande, der ikke kan indgå i de fire førstnævnte grupper, hver for sig får en repræsentation, der står i et rimeligt forhold til deres repræsentation i Forsamlingen, jf. stk. 2, litra a) og b).

I afsnit 3, paragraf 10 i bilaget til Aftalen, jf. stk. 2, litra c), fastsættes nærmere om gruppernes repræsentation i Rådet, at *hver gruppe af stater i litra a) - d) skal repræsenteres i Rådet af de medlemmer, der er indstillet af den pågældende gruppe. Hver gruppe kan kun indstille et antal kandidater, der svarer til det antal pladser, som skal besættes af den pågældende gruppe. Når antallet af potentielle kandidater i hver af de i litra a) - e) omtalte grupper overskrider antallet af pladser i hver af de respektive grupper, skal rotationsprincippet anvendes som hovedregel. De stater, der er medlemmer af hver af disse grupper bestemmer, hvorledes princippet skal anvendes for de pågældende grupper.*

Rådets medlemmer skal vælges for fire år og kan genvælges, jf. stk. 3 og 4.

Rådet skal mødes mindst 3 gange om året, jf. stk. 5.

Et flertal af Rådets medlemmer er beslutningsdygtigt, og hvert medlem af Rådet har en stemme, jf. stk. 6 og 7. Ethvert af Myndighedens medlemmer kan deltage i Rådets møder med en repræsentant uden stemmeret, jf. stk. 9.

Bestemmelserne i stk. 8 om Rådets afgørelser er modificeret ved afsnit 3 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994, og stykkets litra b) og c) finder ikke anvendelse.

Generelt skal Rådets afgørelser træffes ved konsensus, jf. afsnit 3, paragraf 2 i Bilaget til Aftalen. Spørgsmål vedrørende beskyttelse af udviklingslandene mod ugunstige virkninger af eventuelle prisændringer eller ændringer i afsætningsmuligheder som følge af udbud af mineraler, der hidrører fra Området, spørgsmål vedrørende henstillinger til Forsamlingen angående Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og midlertidig anvendelse heraf samt spørgsmål vedrørende ændringer i Kapitel XI skal ifølge stk. 8, litra d) altid afgøres ved konsensus.

Hver gruppe af stater valgt i henhold til litra a) - c) skal behandles som ét kammer med henblik på afstemning i Rådet. De udviklingslande, som er valgt i henhold til litra d) og e) skal behandles som et samlet kammer med henblik på afstemninger i Rådet, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 9, litra a).

Hvis alle muligheder for at nå til afgørelse ved konsensus er udtømt, skal afgørelser ved afstemning i Rådet om procedurespørgsmål træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, jf. stk. 8, litra a).

Afgørelser om substansspørgsmål skal, undtagen i de tilfælde, hvor der er foreskrevet afgørelse ved konsensus, jf. stk. 8, litra d), træffes med to tredjedeles flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, forudsat der ikke er flertal mod en given afgørelse i nogen af ovenfor omtalte kamre. Ved sine afgørelser skal Rådet søge at fremme alle Forsamlingens medlemmers interesser, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 5.

Stk. 8, litra e) fastsætter, at konsensus i denne sammenhæng skal forstås således, at der ikke er indvendinger mod forslaget. Det nævnte litra foreskriver behandling af eventuelle indvendinger i et særligt forligsudvalg, og Ifølge Bilagets afsnit 3, paragraf 6 kan Rådet *udsætte en afgørelse med henblik på at lette fortsat forhandling i tilfælde, hvor det ser ud til, at alle muligheder for at nå til konsensus ikke er udtømt.*

I forbindelse med godkendelse af arbejdsplaner for aktiviteter i Området skal Rådet følge en særlig beslutningsregel, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 11. *Rådet skal godkende en henstilling fra den Juridiske og Tekniske Kommission om godkendelse af en arbejdsplan, med mindre Rådet beslutter at forkaste arbejdsplanen med mindst to tredjedeles flertal blandt de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, inklusive et flertal af medlemmer af hvert af Rådets kamre, som er til stede og afgiver deres stemme. Hvis Rådet ikke træffer afgørelse vedrørende en henstilling om godkendelse af en arbejdsplan indenfor en foreskreven periode, skal henstillingen anses for at være godkendt af Rådet ved udløbet af denne periode. Den foreskrevne periode skal normalt være 60 dage, med mindre Rådet beslutter at foreskrive en længere periode. Hvis Kommissionen henstiller, at en arbejdsplan forkastes, eller ikke afgiver nogen henstilling, kan Rådet ikke desto mindre godkende arbejdsplanen i overensstemmelse med sine procedureregler for afgørelser i substansspørgsmål.*

Ved afgørelser, som Rådet er bemyndiget til at træffe i henhold til Myndighedens regler, forskrifter og procedurer eller på anden måde, skal Rådet i øvrigt følge de beslutningsregler, som er angivet i de pågældende

de regler, forskrifter og procedurer, eller sådanne andre beslutningsregler, som Rådet eventuelt har vedtaget ved konsensus, jf. stk. 8, litra f).

Til artikel 162:

Det fastsættes i artiklen, jf. stk. 1, at Rådet er Myndighedens udøvende organ, og inden for Konventionens rammer og den af Forsamlingen fastsatte generelle politik gives Rådet beføjelse til at fastsætte den særlige politik, som skal følges af Myndigheden i ethvert spørgsmål eller i enhver sag indenfor Myndighedens kompetenceområde.

Ifølge stk. 1 er Rådet underordnet Forsamlingen, idet Rådets beføjelse er givet inden for rammerne af den af Forsamlingen fastsatte generelle politik. Imidlertid fastsættes i Aftalen af 28. juli 1994, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 1 og 4, at *Myndighedens generelle politik skal fastlægges af Forsamlingen i samarbejde med Rådet* og at *Forsamlingens afgørelser i sager, hvor Rådet også har kompetence og i alle sager vedrørende administration, budget eller finansielle spørgsmål skal baseres på Rådets henstillinger. Hvis Forsamlingen ikke accepterer Rådets henstilling i en given sag skal sagen tilbagesendes til Rådet til videre behandling. Rådet skal genbehandle sagen i lyset af de synspunkter, der er fremført af Forsamlingen.* Herved er kompetenceforholdet mellem de to organer væsentligt modificeret.

Bestemmelsen er indsat med henblik på at give de store industrilande, de lande, der har investeret mest i havbundsminedrift og de store mineralproducenter en øget indflydelse på Myndighedens afgørelser. Forsamlingen kan i substansspørgsmål træffe beslutninger med kvalificeret flertal, jf. artikel 159, hvilket indebærer en risiko for, at disse lande kan nedstemmes af udviklingslandene. Beslutninger i Rådet kræver derimod, foruden kvalificeret flertal i Rådet som helhed, også flertal i hvert enkelt af Rådets kamre, og en række vigtige substansspørgsmål kan kun afgøres i Rådet ved konsensus, jf. bemærkningerne til artikel 161, stk. 8. De pågældende stater gives derfor med det ændrede kompetenceforhold mellem Rådet og Forsamlingen bedre mulighed for at varetage deres særlige interesser ved Myndighedens afgørelser gennem deres indflydelse på Rådets beslutninger i de tre kamre, hvori disse stater er repræsenteret, jf. bemærkningerne til artikel 161, stk. 1.

Rådets særlige kompetenceområder er angivet i artiklens stk. 2.

Blandt de sagsområder, hvor Rådet har særlig kompetence i forhold til Forsamlingen i medfør af sin henstillingsret, kan specielt nævnes sager vedrørende økonomisk bistand, jf. litra n) og afsnit 7 i Bilaget til Aftalen, og fastlæggelse af Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, jf. litra o). Herudover kan nævnes en række sager af intern karakter, såsom valg af Generalsekretæren, jf. litra b), valg af Produktionsselskabets bestyrelse og generaldirektør, jf. litra c), behandling af Produktionsselskabets beretninger, jf. litra g) og Bilagets afsnit 1, paragraf 15, Myndighedens årsbudget, jf. litra r), suspension af de rettigheder og pligter, der er knyttet til medlemskab, jf. litra t), og foranstaltninger i anledning af afgørelser i havbundstvister, jf. litra u).

Med forbehold af Forsamlingens godkendelse kan Rådet indgå aftaler med De Forenede Nationer og andre internationale organisationer inden for rammerne af Myndighedens beføjelser, jf. litra f).

Rådet har endvidere en lang række selvstændige opgaver. Heraf kan nævnes kontrol med og koordinering af interne anliggender, jf. litra a), oprettelse af underorganer, jf. litra d) og Bilagets afsnit 1, paragraf 4, Fastlæggelse af retningslinier for Produktionsselskabet, jf. litra i) og artikel 170, godkendelse af arbejdsplaner, jf. Bilagets afsnit 3, paragraf 11 og litra k) (ifølge paragraf 11 finder litra j) ikke anvendelse), tilsyn med aktiviteterne i Området, jf. litra l), beskyttelse af udviklingslande mod ugunstige virkninger af aktiviteter i Området, jf. litra m), foreløbig vedtagelse og midlertidig anvendelse af Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og enhver ændring heraf, jf. litra o), ii) og Bilagets afsnit 1, paragraf 15, kontrol med betalinger til og fra Myndigheden, jf. litra p), indbringelse af sager om manglende efterlevelse for Afdelingen for Havbundstvister på Myndighedens vegne, jf. litra u), foranstaltninger i krisesituationer, særlig med henblik på at forebygge skade på havmiljøet, jf. litra w) udelukkelse af visse områder fra udnyttelse i tilfælde af risiko for skade på havmiljøet, jf. litra x) og etablering af en passende tilsynsfunktion, jf. litra z).

Blandt disse opgaver kan det bemærkes, at godkendelsen af arbejdsplaner er en væsentlig selvstændig arbejdsopgave for Rådet, og at den er undergivet særlige beslutningsregler, jf. bemærkningerne til artikel 161. Behandling af en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan skal ifølge Aftalen ske efter henstilling fra den Juridiske og Tekniske Kommission og skal følge bestemmelserne i denne artikel og Bilag III samt de nærmere vilkår, der er opstillet i Bilagets afsnit 1, paragraf 6 - 10, jf. bemærkningerne til Bilag III. Endvidere

kan arbejdet med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer tillægges særlig betydning, jf. bemærkningerne til artikel 160. I Bilagets afsnit 1, paragraf 15 er der i den forbindelse nærmere fastsat følgende om Rådets arbejde med disse opgaver:

- a) Rådet kan iværksætte udarbejdelse af sådanne regler, forskrifter og procedurer når som helst det skønner, at der er behov for disse med henblik på udførelse af aktiviteter i Området, eller når det finder, at kommerciel udnyttelse er umiddelbart forestående, eller på anmodning af en stat, hvor en af dens statsborgere har til hensigt at søge godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse;
- b) Hvis en stat som omtalt i litra a) anmoder herom, skal Rådet i overensstemmelse med artiklens stk.2, litra o) færdiggøre vedtagelsen af sådanne regler, forskrifter og procedurer inden for 2 år efter anmodningen;
- c) Hvis Rådet ikke har afsluttet udarbejdelsen af regler, forskrifter og procedurer inden for den foreskrevne tid, og en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse udestår, skal det ikke desto mindre behandle og foreløbigt godkende en sådan arbejdsplan på basis af bestemmelserne i Konventionen og eventuelle regler, forskrifter og procedurer, som Rådet måtte have vedtaget foreløbigt, eller på basis af de normer, der findes i Konventionen og de vilkår og principper, der er indeholdt i Bilaget til Aftalen samt princippet om ikke-diskriminering af kontrahenter.

Bestemmelsen i litra q) om udvælgelse af ansøgere til produktionstilladelser er bortfaldet, jf. Bilagets afsnit 6, paragraf 7.

Bestemmelsen i litra y) anses for opfyldt ved, at der i medfør af Bilagets afsnit 1, paragraf 4 og afsnit 9 etableres en Finanskomiteé, jf. afsnittets paragraf 9. Denne komité har imidlertid en væsentlig mere selvstændig og betydningsfuld rolle i forhold til både Rådet og Forsamlingen end det underorgan, der var forudset i litra y).

Medlemmerne af Finanskomiteen skal således vælges direkte af Forsamlingen og skal bestå af medlemmer med den højst mulige kompetence og integritet. I perioden indtil Myndigheden råder over tilstrækkelige midler er de fem største bidragydere fødte medlemmer af Finanskomiteen. Sammensætningen skal i øvrigt i det væsentlige afspejle Rådets sammensætning. Ved alle væsentlige beslutninger i finansielle anliggender skal Forsamlingen og Rådet tage Finanskomiteens henstillinger i betragtning. Finanskomiteen skal træffe alle afgørelser i substansspørgsmål ved konsensus. Det er ikke nærmere fastlagt, hvad Finanskomiteen skal foretage sig i tilfælde af manglende enighed, men det antages, at komiteen i så fald skal afgive en delt henstilling.

De detaljerede bestemmelser for Finanskomiteen er som følger, jf. Bilagets afsnit 9:

1. Komiteen skal bestå af 15 medlemmer med passende kvalifikationer, som er relevante i finansanliggender. De deltagende stater skal nominere kandidater af den højst mulige standard i henseende til kompetence og integritet.
2. Der må ikke være to medlemmer af Finanskomiteen af samme nationalitet.
3. Medlemmerne af Finanskomiteen skal vælges af Forsamlingen, og der skal herved tages passende hensyn til behovet for ligelig geografisk fordeling og repræsentation af særlige interesser. Hver gruppe af stater som er anført i afsnit 3, paragraf 15, litra a), b), c) og d) i nærværende Bilag skal være repræsenteret i komiteen med mindst et medlem. Indtil Myndigheden råder over tilstrækkelige midler ud over de fastsatte bidrag til dækning af dens administrationsudgifter, skal medlemskaren i komiteen omfatte repræsentanter for de fem største finansielle bidragydere til Myndighedens administrationsbudget. Derefter skal valget af ét medlem fra hver gruppe ske på basis af nominering foretaget af medlemmerne i den pågældende gruppe uden præjudice for muligheden for valg af yderligere medlemmer fra hver gruppe.
4. Medlemmerne af Finanskomiteen skal beklæde deres hverv i en periode på 5 år. De kan genvælges for yderligere en periode.
5. I tilfælde af et medlems død, indisponering eller fratræden forud for udløbet af funktionsperioden, skal Forsamlingen for den resterende del af perioden vælge et medlem fra samme geografiske område eller gruppe af stater.
6. Medlemmer af Finanskomiteen må ikke have finansiell interesse i nogen af de aktiviteter, som komiteen har ansvaret for at fremsætte henstillinger om. De må ikke, selv efter deres fratræden, afsløre fortrolige oplysninger, som kommer til deres kendskab som følge af udførelsen af deres opgaver for Myndigheden.
7. Ved beslutning om følgende emner skal Forsamlingen og Rådet tage Finanskomiteens henstillinger i betragtning:

- a) Udkast til finansielle regler, forskrifter og procedurer for Myndighedens organer og Myndighedens finansielle styring og interne finansielle administration;
  - b) Fastsættelse af medlemmernes bidrag til Myndighedens administrationsbudget i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra e);
  - c) Alle relevante finansielle spørgsmål, herunder forslag til det årlige budget udarbejdet af Myndighedens generalsekretær i overensstemmelse med artikel 172 og de finansielle aspekter af gennemførelsen af Sekretariatets arbejdsprogram;
  - d) Administrationsbudgettet;
  - e) De deltagende staters finansielle forpligtelser som følge af gennemførelsen af denne Aftale og Kapitel XI såvel som de administrative og budgetmæssige konsekvenser af forslag og henstillinger, der medfører udgifter af Myndighedens midler;
  - f) Regler, forskrifter og procedurer vedrørende ligelig deling af finansielle eller andre økonomiske goder, der fremkommer som følge af aktiviteter i Området, og beslutninger, der skal træffes i den forbindelse.
8. Beslutning i Finanskomiteen om procedurespørgsmål skal træffes med almindeligt flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme. Beslutninger vedrørende substansspørgsmål skal træffes ved konsensus.

Til artikel 163:

Artiklen fastsætter i stk. 1, at der oprettes to underorganer under Rådet, en Kommission for Økonomisk Planlægning og en Juridisk og Teknisk Kommission.

Disse underorganer skal normalt bestå af 15 medlemmer, der vælges efter indstilling af de deltagende stater. Kandidaterne skal i første række vælges under hensyn til deres faglige niveau og i øvrigt under hensyn til behovet for ligelig geografisk repræsentation og ligelig repræsentation af særinteresser, jf. stk. 2, 3 og 4. Medlemmerne vælges for 5 år og kan genvælges for yderligere en periode, jf. stk. 6.

Medlemmerne har tavshedspligt og de må ikke have økonomiske interesser i aktiviteter i Området, jf. stk. 8.

Kommissionerne skal arbejde efter Rådets retningslinier og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, jf. stk. 9, 10, 11 og 12.

Hver Kommission er ifølge stk. 13 berettiget til at konsultere en anden Kommission internt i Myndigheden, men er også berettiget til at konsultere ethvert kompetent organ i De Forenede Nationer eller enhver anden international organisation, som har kompetence indenfor det pågældende sagsområde.

De nævnte Kommissioner har ingen selvstændige beføjelser, men virker som rådgivende organer for Rådet. Imidlertid kan de komme til at spille en væsentlig rolle i praksis afhængig af den faglige kvalitet af deres rådgivning.

Til artikel 164:

Ifølge stk. 1 skal medlemmerne af Kommissionen for Økonomisk Planlægning navnlig besidde kvalifikationer inden for minedrift, forvaltning af virksomhed forbundet med mineralske ressourcer eller international handel eller økonomi.

Stk. 2 angiver, at Kommissionens arbejdsopgaver vedrører rådgivning i forbindelse med iværksættelse af Rådets afgørelser vedrørende aktiviteter i Området, analyser af tendenser i efterspørgsel, udbud og priser på de relevante mineraler, undersøgelse og henstilling til Rådet vedrørende situationer, som kan medføre ugunstige virkninger for udviklingslandene som følge af aktiviteter i Området samt forslag til økonomisk bistand til afhjælpning heraf, jf. artikel 151, stk. 10 og afsnit 7 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

Ifølge Bilagets afsnit 1, paragraf 4 udøves de funktioner, der er tillagt Kommissionen for Økonomisk Planlægning, af den Juridiske og Tekniske Kommission, indtil Rådet træffer anden beslutning eller indtil godkendelsen af den første arbejdsplan for udnyttelse.

Til artikel 165:

Ifølge stk. 1 skal medlemmerne af den Juridiske og Tekniske Kommission navnlig besidde kvalifikationer vedrørende efterforskning, udnyttelse og bearbejdelse af mineralske ressourcer, økonomiske og juridiske spørgsmål vedrørende havbundsminedrift og beslægtede sagsområder samt oceanologi og beskyttelse af havmiljøet. Hertil kommer, at Kommissionen også indtil videre skal varetage de opgaver, der hører under Kommissionen for Økonomisk Planlægning, jf. bemærkningerne til artikel 164. Udvælgelsen af medlemmerne skal så vidt muligt ske således, at alle disse sagsområder er forsvarligt dækket.

Efter anmodning fra Rådet varetager Kommissionen tilsynet med aktiviteter i Området. Efter behov sker dette i samarbejde med de enheder, der udfører sådanne aktiviteter, jf. stk. 2, litra c).

Kommissionen skal i øvrigt foretage sagsbehandling og rådgive Rådet vedrørende en lang række af Rådets opgaver, jf. stk. 2. Af særlig betydning er Kommissionens pligt til at gennemgå formelle skriftlige arbejdsplaner for aktiviteter i Området og fremsætte passende henstillinger herom til Rådet, jf. stk. 2, litra b) samt artikel 153, stk. 3 og bemærkningerne hertil. Endvidere kan nævnes udformning og forelæggelse af Myndighedens regler, forskrifter og procedurer under hensyntagen blandt andet til de miljømæssige konsekvenser af aktiviteter i Området.

Til artikel 166:

Artiklen bestemmer, at Myndighedens Sekretariat ledes af en Generalsekretær, der er Myndighedens øverste administrative chef. Han vælges af Forsamlingen for en fireårig periode og kan genvælges. Han skal forelægge Forsamlingen en årlig beretning om Myndighedens virksomhed.

Til artikel 167:

Artiklen bestemmer, at Myndighedens personale ansættes af Generalsekretæren i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Udvælgelsen af personale skal primært ske på basis af effektivitet, dygtighed, hæderlighed samt relevante videnskabelige, tekniske eller andre kvalifikationer og i øvrigt på det bredest mulige geografiske grundlag.

Til artikel 168:

Artiklens stk. 1 forbyder Generalsekretæren og personalet at tage mod instrukser fra de deltagende staters regeringer eller nogen anden kilde uden for Myndigheden. Overtrædelse heraf påtales administrativt. De deltagende stater pålægges at respektere dette forbud og undlade at søge at øve indflydelse på Myndighedens personale.

Stk. 2 forbyder Generalsekretæren og personalet at have økonomiske interesser i aktiviteter i Området eller at afsløre fortrolige oplysninger herom. Personalets overtrædelse heraf skal i medfør af stk. 3 efter anmodning fra den forurettede part indbringes for en domstol, og Generalsekretæren skal, dersom domstolen anbefaler det, afskedige det pågældende medlem af personalet.

Til artikel 169:

I artiklen pålægges Generalsekretæren at tage passende skridt til konsultationer og samarbejde med internationale og ikke-statlige organisationer, som er anerkendt af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd. De organisationer, som Generalsekretæren indgår samarbejde med, gives ret til at deltage som observatører i Myndighedens organer. Generalsekretæren bemyndiges til at fremsende redegørelser fra sådanne organisationer i sager, hvor de er særligt kompetente, og som er forbundet med Myndighedens arbejde, til de deltagende stater. Myndigheden har således indgået en aftale om forbindelser til De Forenede Nationer (i kraft 26. november 1997).

Til artikel 170:

Artiklen stk. 1 bemyndiger Produktionsselskabet til på Myndighedens vegne at deltage direkte i aktiviteterne i Området og transport, forarbejdning og afsætning af mineraler, som udvindes i Området. Produktionsselskabet benævnes som et Organ under Myndigheden, men i forbindelse med disse opgaver er det pålagt Produktionsselskabet at opbygge en delvis selvstændig organisation. Tilhørsforholdet understreges dog i stk. 3 ved bestemmelsen om, at Produktionsselskabets hovedkontor skal ligge ved Myndighedens sæde.

Ifølge stk. 2 er Produktionsselskabet ved udførelsen af sine opgaver underlagt Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, og det skal følge Forsamlingens generelle politiske retningslinier samt Rådets direktiver, jf. artikel 162, stk. 2, litra i).

Stk. 4 foreskriver, at Produktionsselskabet skal forsynes med de økonomiske midler og den teknologi, som er nødvendige for at kunne udføre dets funktioner.

I lyset af, at havbundsminedrift ikke bliver aktuel inden for den nærmeste fremtid, er Produktionsselskabets opgaver i perioden indtil havbundsminedrift bliver aktuel, modificeret ved Aftalen af 28. juli 1994, således at det kun skal udføre analyse- og overvågningsopgaver, og dets funktioner skal i denne periode udføres af Myndighedens sekretariat.

Produktionsselskabets indledende virksomhed vedrørende havbundsminedrift skal ifølge Aftalen udføres gennem joint ventures med kommercielle produktionsselskaber, og de deltagende stater forpligtelse til at finansiere et produktionssted for Produktionsselskabet bortfalder. De nærmere bestemmelser i Aftalen vedrørende Produktionsselskabet findes i Bilagets afsnit 2.

Til artikel 171:

Artiklen fastsætter i litra a), at Myndigheden blandt andet skal finansieres ved bidrag fra de deltagende stater. Disse bidrag fastsættes og opkræves af Forsamlingen efter henstilling fra Finanskomiteen, jf. artikel 160, stk. 2, litra e) og afsnit 9, paragraf 7, litra b) i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994. I medfør af afsnit 1, paragraf 14 i Bilaget til Aftalen blev Myndighedens administrationsudgifter imidlertid dækket af De Forenede Nationers budget og ikke ved direkte bidrag fra de deltagende stater indtil udgangen af året efter det år, i hvilket Aftalen trådte i kraft. I praksis betød dette, at finansieringen via FN ophørte med udgangen af 1997. Denne ordning blev blandt andet indført med henblik på at undgå bevillingsmæssige vanskeligheder for stater, der ønskede at deltage i Myndighedens arbejde på foreløbig basis.

Myndighedens indtægter skal i øvrigt komme fra afgifter fra kontrahenter i forbindelse med aktiviteter i Området, jf. litra b), midler, overført fra Produktionsselskabet, jf. litra c) og frivillige bidrag fra medlemmer eller andre kilder, jf. litra e). Afgifterne fra kontrahenter fastsættes på basis af de finansielle kontraktvilkår som angivet i Bilag III, artikel 13 og modificeret i henhold til afsnit 8 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994. Beslutning vedrørende overførsel af midler fra Produktionsselskabet træffes i henhold til regler, forskrifter og procedurer, der vedtages af Forsamlingen efter henstilling fra Produktionsselskabets bestyrelse og Finanskomiteen, jf. artikel 160, litra f), ii) og afsnit 9, paragraf 7, litra a) i Bilaget til Aftalen.

ad litra e) bemærkes særligt, at Myndigheden ikke må optage lån til finansiering af sine administrationsudgifter, jf. afsnit 1, paragraf 14 i Bilaget til Aftalen.

De i litra f) nævnte frivillige indbetalinger kan ske til en fond, der oprettes af Myndigheden med henblik på økonomisk tilpasningsbistand, jf. afsnit 7, paragraf 1, litra a) i Bilaget til Aftalen.

Til artikel 172:

Artiklen pålægger Generalsekretæren at udarbejde et udkast til Myndighedens årsbudget og forelægge det for Rådet. Rådet pålægges at behandle budgetudkastet og forelægge det sammen med eventuelle bemærkninger for Forsamlingen til videre behandling og eventuel godkendelse. Rådets forelæggelse af budgettet skal ske på basis af henstilling fra Finanskomiteen, jf. afsnit 9, paragraf 7, litra c) i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

Til artikel 173:

Artiklens stk. 1 pålægger Myndigheden at reservere de midler, der indbetales af Myndighedens medlemmer i medfør af artikel 171, litra a) eller i begyndelsen modtages som bidrag fra De Forenede Nationers budget, jf. bemærkningerne til artikel 171, litra a), til dækning af Myndighedens administrationsudgifter.

Artiklens stk. 2 pålægger videre Myndigheden at reservere de yderligere midler, den måtte få til rådighed, fortrinsvis til dækning af sine administrationsudgifter. Den del af disse midler, som herefter er til rådighed, kan efter Myndighedens skøn anvendes til udbyttebetaling, finansiering af Produktionsselskabets aktiviteter eller økonomisk tilpasningsbistand.

Til artikel 174:

Artiklen bemyndiger i stk. 1 Myndigheden til at optage lån. Denne bemyndigelse indskrænkes i Aftalen af 28. juli 1994, idet det i afsnit 1, paragraf 14 i Bilaget til Aftalen fastsættes, at Myndigheden ikke må optage lån til finansiering af sine administrationsudgifter. Ifølge stk. 4 kan de deltagende stater ikke gøres ansvarlige for Myndighedens gæld.

Forsamlingen pålægges i stk. 3 at fastsætte grænserne for Myndighedens lånebeføjelse i de finansielle forskrifter, som Forsamlingen skal behandle og godkende efter henstilling fra Rådet og Finanskomiteen i henhold til artikel 160, stk. 2, litra f), jf. afsnit 9, paragraf 7, litra a) i Bilaget til Aftalen, og Rådet pålægges i stk. 4 at udøve lånebeføjelsen.

Til artikel 175:

Artiklen pålægger Forsamlingen at udpege en uafhængig revisor, der skal gennemføre årlig revision af Myndighedens akter, regnskabsbøger og konti samt dens årsregnskab.

Til artikel 176:

Artiklen fastlægger Myndighedens retlige status som international juridisk person.

Til artikel 177:

Artiklen tillægger Myndigheden sådanne privilegier og immuniteter, som er nærmere omhandlet i de følgende artikler. Disse bestemmelser suppleres af Protokollen af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed, jf. bemærkningerne til Protokollen.

Til artikel 178:

Artiklen hjemler immunitet for Myndigheden, dens ejendom og formue fra retsforfølgning.

Til artikel 179:

Artiklen hjemler immunitet for ransagning og enhver form for beslaglæggelse af Myndighedens ejendom og formue.

Til artikel 180:

Bestemmelsen fritager Myndighedens ejendom og formue for enhver form for restriktioner, regulering, kontrol og moratorier.

Til artikel 181:

Artiklen fastslår ukrænkeligheden af Myndighedens arkiver (stk. 1). Stk. 2 indeholder sikkerhedsforskrifter for visse data og registre. Ved stk. 3 forpligtes deltagerstaterne til med hensyn til dens officielle meddelelser at indrømme Myndigheden en lige så gunstig behandling som andre internationale organisationer.

Til artikel 182:

Artiklen hjemler nærmere definerede privilegier og immuniteter for visse personer tilknyttet Myndigheden.

Til artikel 183:

På de ved artiklen fastlagte vilkår indrømmes Myndigheden og dens personale m.v. fritagelse for skatter og toldafgifter.

Til artikel 184:

Artiklen bestemmer, at en deltagerstats stemmeret suspenderes, såfremt staten er i restance med finansielle bidrag til Myndigheden svarende til eller overskridende bidragssummen for de sidste to år. Forsamlingen kan dog på nærmere fastsatte betingelser alligevel tillade staten at stemme.

Til artikel 185:

Herved bestemmes, at en deltagende stat, som groft og vedvarende har overtrådt bestemmelserne i Kapitel XI, kan udelukkes fra at udøve et medlems rettigheder og privilegier. Overtrædelsen skal være fastslået ved kendelse af Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister.

Til artikel 186:

Artiklen henviser til bestemmelserne i de følgende artikler samt Kapitel XV og Bilag VI om Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvisters oprettelse og kompetenceudøvelse. Afdelingen integreres således i Konventionens almindelige tvistbilægningssystem og Domstolens statut, men har samtidig særlig kompetence i havbundstvister i Området i overensstemmelse med de følgende artikler.

Til artikel 187:

Artiklen opregner de tilfælde, hvor Afdelingen for Havbundstvister har kompetence til at afgøre tvister.

Til artikel 188:

Artiklen hjemler adgang til forelæggelse af visse tvister for en særlig afdeling af Den Internationale Havretsdomstol eller for en ad hoc afdeling af Afdelingen for Havbundstvister eller for bindende handelsvoldgift.

Til artikel 189:

Artiklen fastlægger begrænsninger i Afdelingen for Havbundstvisters kompetence over for Myndigheden med hensyn til dennes skønmæssige beføjelser samt med hensyn til Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

Til artikel 190:

Artiklen regulerer deltagende sponsorstaters deltagelse i og fremmøde ved retsforhandlinger.

Til artikel 191:

Artiklen pålægger Afdelingen for Havbundstvister at afgive retlige responsa efter anmodning fra Forsamlingen eller Rådet inden for rammerne af deres virksomhed.

Til Kapitel XII (artikel 192-237)

Beskyttelse og bevarelse af havmiljøet

Konventionen betegnes ofte som den hidtil mest omfattende miljøkonvention. Konventionens kapitel XII rummer da også visse bestemmelser af materielt indhold, men fastslår først og fremmest de folkeretlige principper om staters forpligtelse til at beskytte og bevare havmiljøet og udstikker normerne for indgåelse af specialkonventioner på miljøområdet, såvel regionalt som globalt. Et betydeligt arbejde i så henseende er pågået inden for rammerne af den »kompetente internationale organisation«, hvortil der hyppigst henvises i Konventionen. Det drejer sig om den internationale søfartsorganisation IMO under FN.

Alle, herunder fremtidige, konventioner »bør opfyldes på en måde, der er forenelig med Konventionens principper og mål.« Med dette citat bekræftes Konventionens status som »Havets grundlov« også på miljøområdet.

Kapitel XII giver staterne såvel rettigheder som pligter til at gennemføre og håndhæve miljøbeskyttelsesregler. Også dette kapitel afspejler det ligevægtsprincip mellem kyststater og flagstater, der er tilstræbt ved Konventionen.

Kapitel XII er bygget op over følgende systematik: Almindelige bestemmelser (artikel 192-196), globalt og regionalt samarbejde (artikel 197-201), teknisk bistand (artikel 202-203) overvågning og miljømæssig vurdering (artikel 202-206), internationale regler og national lovgivning til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet (artikel 207-212), håndhævelse (artikel 213-222), garantier i forbindelse med håndhævelsen (artikel 223-233), isdækkede områder (artikel 234), ansvar og erstatning (artikel 235), suve

ræn immunitet (artikel 236), og forpligtelser i henhold til andre konventioner om beskyttelse og bevarelse af havmiljøet (artikel 237).

Kapitel XII omfatter alle havområder og afspejler den øgede internationale miljøbevidsthed, her i en global, almindelig folkeretlig forpligtelse for staterne til at beskytte og bevare havmiljøet i overensstemmelse med Konventionen og almindeligt accepterede folkeretlige regler.

Til artikel 192:

Ved artiklen, som er en rammebestemmelse og »programerklæring«, fastsættes en almindelig forpligtelse for staterne til at beskytte og bevare havmiljøet. Indholdet af forpligtelsen er nærmere beskrevet i de følgende artikler. Det bemærkes herved, at staten kan være forpligtet såvel i egenskab af kyststat som flagstat.

Til artikel 193:

Artiklen bekræfter staternes suveræne ret til at udnytte deres naturlige ressourcer i henhold til deres miljøpolitik og i overensstemmelse med deres pligt til at beskytte og bevare havmiljøet som bestemt ved artikel 192. Artiklen indrømmer således staterne mulighed for en vis interesseafvejning mellem ressourceudnyttelse og miljøbeskyttelse.

Til artikel 194:

Artiklen pålægger staterne at træffe de nødvendige foranstaltninger til at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet. Forpligtelsen skal efter behov opfyldes af staterne »i fællesskab« og de skal »bestræbe sig på at koordinere deres politik i så henseende.« Denne samarbejds politik er hovedsagelig udmøntet i regionale aftaler, f.eks.: Helsingfors-Konventionen (HELCOM) om beskyttelse af havmiljøet i Østersøområdet (1974, rev. 1992) og Konventionen om beskyttelse af havmiljøet i det nordøstlige Atlanterhav (OSPAR, 1992) m.fl.

Stk. 2 omhandler staternes særlige forpligtelser til ikke at påføre andre stater eller disses miljø skade ved forurening.

I stk. 3 opregnes, specificeret i litra a) - d) de forureningskilder, som skal formindskes, hvilket i princippet vil sige alle kilder til forurening af havmiljøet.

Stk. 4 pålægger staterne i udøvelsen af miljøbeskyttelsesforanstaltningerne at afholde sig fra uberettiget indgriben i aktiviteter udført af andre stater i overensstemmelse med Konventionen.

Til artikel 195:

Artiklen pålægger staterne at hindre, at miljøskader og risici flyttes fra et område til et andet, eller at en type af forurening omdannes til en anden.

Til artikel 196:

Staterne skal ifølge artiklen træffe alle nødvendige foranstaltninger til at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet, som hidrører fra deres anvendelse af teknologi, samt af indførelse i en særlig del af havmiljøet af fremmede eller nye arter, som kan forårsage betydelige og skadelige forandringer heri.

Til artikel 197:

Artiklen pålægger direkte, jf. artikel 194, stater at samarbejde globalt og regionalt om at tilvejebringe internationale forskrifter og procedurer m.v. til beskyttelse af havmiljøet.

Til artikel 198:

Artiklen indeholder en underretningspligt over for andre stater og internationale organisationer i de tilfælde, hvor en stat bliver opmærksom på en (truende) forureningskilde, som skønnes at kunne berøre andre stater.

Til artikel 199:

Ifølge artiklen skal staterne i berørte områder og de kompetente internationale organisationer samarbejde om at fjerne virkningerne af forurening samt forebygge og formindske skaden. De skal til dette formål udarbejde beredskabsplaner til forureningsbekæmpelse.

Til artikel 200:

Den samarbejdsforpligtelse, der pålægges staterne ved artiklen, vedrører videnskabelig forskning, herunder udveksling af data om forurening af havmiljøet. Endvidere skal staterne deltage aktivt i regionale og globale programmer til erhvervelse af større viden om forurening og afhjælpning heraf.

Til artikel 201:

På baggrund af de i artikel 200 omhandlede data skal staterne samarbejde om at fastsætte passende videnskabelige kriterier for regler og procedurer m.v. til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet.

Til artikel 202:

Artiklen vedrører videnskabelig og teknisk bistand til udviklingslandene, hvorunder staterne skal fremme bistandsprogrammer til u-landene til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, herunder forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening. Eksempler på sådan bistand er opregnet i artiklens litra a). Litra b) indeholder en særlig bistandsforpligtelse med henblik på formindskelse af virkningerne af større uheld, som kan forårsage ulovlig forurening, og litra c) forpligter staterne til at yde passende bistand, især til u-landene vedrørende udarbejdelse af miljømæssige vurderinger.

Til artikel 203:

Artiklen indrømmer u-landene en række fortrin med hensyn til tildeling af passende midler og teknisk bistand fra internationale organisationer og anvendelsen af disses specialiserede tjenestegrene.

Til artikel 204:

Artiklen pålægger staterne en overvågningspligt med hensyn til risici ved eller følger af forurening af havmiljøet, især følgerne af alle aktiviteter, som de deltager i eller tillader, med henblik på at afgøre, hvorvidt disse aktiviteter vil kunne forurene havmiljøet.

Til artikel 205:

Ifølge artiklen skal de i henhold til artikel 204 opnåede resultater offentliggøres eller indberettes til de kompetente internationale organisationer.

Til artikel 206:

Artiklen forpligter staterne til at vurdere de potentielle havmiljøkonsekvenser af aktiviteter, som er planlagt under deres jurisdiktion eller kontrol og rapportere herom efter proceduren i artikel 205.

Til artikel 207:

Artiklen indeholder en række bestemmelser om internationale regler og national lovgivning til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet. Artikel 207 vedrører specifikt landbaseret forurening. Staterne skal ifølge stk. 1 i overensstemmelse med international ret udstede den nødvendige lovgivning til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra landbaserede kilder. Ifølge stk. 2 skal staterne tillige træffe andre nødvendige foranstaltninger i så henseende. Stk. 3 pålægger staterne regionalt at samordne deres politik i denne forbindelse.

Samarbejdsforpligtelserne beskrives mere detaljeret i stk. 4, hvorefter staterne gennem de internationale kompetente organisationer eller ved en diplomatisk konference skal fastsætte globale og regionale regler m.v. til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra landbaserede kilder.

I stk. 5 indskræpes, at de i artiklen omhandlede love m.v. skal omfatte sådanne, som har til formål at formindske udledning af giftige, skadelige eller ødelæggende stoffer, særligt de ikke-nedbrydelige.

Til artikel 208:

Artiklen vedrører forurening fra havbundsaktiviteter under national jurisdiktion, dvs. i praksis off-shore industrien. Kyststaterne forpligtes til at udstede love m.v. til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra havbundsaktiviteter, kunstige øer, installationer m.v. under deres jurisdiktion, som omhandlet i artiklerne 60 og 80, jf. artiklens stk.1. Artiklen er i øvrigt stort set bygget op som artikel 207. Stk. 2 vedrører de »andre foranstaltninger«, stk. 3 et krav om, at national lovgivning skal leve op til internationale regler m.v. Stk. 4 indeholder en regional samordningsforpligtelse, og stk. 5 pligten til vedtagelse af internationale forskrifter m.v.

Til artikel 209:

Artiklen omhandler særlig forurening fra aktiviteter i Området. Stk.1 foreskriver fastsættelse af internationale regler i overensstemmelse med Kapitel XI i så henseende. De pågældende forskrifter forventes udarbejdet af Den internationale Havbundsmyndighed, jf. artikel 145. Stk. 2 pålægger staterne, særligt i egenskab af flagstater, at lovgive for fartøjer m.v., som er underlagt deres myndighed. Kravene i den nationale lovgivning skal svare til standarden i de internationale forskrifter ifølge stk. 1.

Til artikel 210:

Artiklen pålægger staterne at lovgive til forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening ved dumpning (stk. 1). I lighed med de foregående artikler indeholder artikel 210 forskrifter om »andre foranstaltninger« mod forurening (stk.2). Dumpning må ikke finde sted uden tilladelse fra de kompetente myndigheder (stk.3). Stk. 4 omhandler tilvejebringelsen af de relevante internationale regler og forskrifter m.v. Stk. 5 bemyndiger kyststaten til (i overensstemmelse med international ret) at administrere tilladelser m.v. til dumpning, dog sammen med andre stater, der kan blive ugunstigt berørt af dumpningen. Stk. 6 kræver samme standard af den nationale lovgivning som af de globale regler og normer.

Til artikel 211:

Artiklen omhandler forurening fra fartøjer. Stk. 1 pålægger staterne at tilvejebringe det i denne henseende nødvendige internationale regelsæt og at vedtage rutesystemer, der mindsker risikoen for søulykker, der kan medføre forurening af havmiljøet og kystlinien. Stk. 2 beskriver staternes forpligtelse til som flagstater at lovgive for deres fartøjer med henblik på forebyggelse, kontrol og begrænsning af havforurening fra disse fartøjer. Lovgivningen skal også i dette tilfælde mindst svare til de internationalt fastsatte regler og normer. Stk. 3 bekræfter staternes ret til at stille betingelser for fremmede fartøjers adgang til deres havne, i indre farvande og off-shore terminaler. Disse betingelser skal offentliggøres og meddeles den kompetente internationale organisation, dvs. IMO. Samordning mellem kyststater i så henseende skal ligeledes meddeles. Endvidere forpligter stk. 3 enhver stat til at pålægge kaptajnen på et fartøj under dens flag, såfremt fartøjet befinder sig på søterritoriet til en deltagerstat i en sådan samordning, efter anmodning fra denne stat at oplyse, om fartøjet er på vej til en anden deltagerstat i samordningen i den samme region og i givet fald angive, hvorvidt fartøjet opfylder betingelserne for adgang til denne stats havne. Bestemmelsen berører dog ikke udøvelsen af retten til uskadelig passage eller kyststatens ret til beskyttelse efter artikel 25, stk. 2.

Stk.4 hjemler kyststaterne adgang til at lovgive med virkning for søterritoriet til forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening fra fremmede fartøjer, herunder fartøjer i uskadelig passage. Denne lovgivning må dog ikke hindre den uskadelige passage, jfr. kapitel II (artikel 17-32).

Stk. 5 hjemler tilsvarende kyststaterne adgang til at lovgive for deres eksklusive økonomiske zoner i overensstemmelse med og til gennemførelse af almindeligt accepterede internationalt vedtagne regler m.v. med henblik på håndhævelse (jf. artikel 217-222) og til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer.

Stk. 6 omhandler særlige områder, der kræver mere vidtgående beskyttelsesforanstaltninger. Kyststaten kan gennemføre sådanne under iagttagelse af de i bestemmelsen omhandlede procedurer, herunder særlig konsultationsprocedurer med andre berørte stater og den internationale søfartsorganisation.

Stk. 7 præciserer, at de i artiklen nævnte internationale regler og normer bl.a. skal omfatte sådanne, som vedrører øjeblikkelig underretning af de kyststater, hvis kystlinie eller beslægtede interesser kan blive berørt af uheld, herunder søulykker, som medfører (mulighed for) udtømminger.

Til artikel 212:

Artiklen, der vedrører forurening fra eller gennem atmosfæren, pålægger i stk. 1 staterne under hensyntagen til internationalt vedtagne regler m.v. at lovgive for deres luftrum og luftfartøjer med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet fra eller gennem atmosfæren. Stk. 2 forpligter staterne til at træffe andre nødvendige forestillinger i så henseende. Stk. 3 fastslår staternes pligt til på internationalt plan at fastsætte globale og regionale regler mod denne type forurening. Det bemærkes, at artikel 212 ikke vedrører luftforurening som sådan, men den afledede virkning på havmiljøet.

Til artikel 213:

Artiklen indleder en række bestemmelser (artikel 213-222) om staternes håndhævelse af miljøbeskyttelseslove og forskrifter. Der sondres her dels mellem typer af forurening, dels mellem staternes retlige grundlag, alt efter i hvilken egenskab de optræder. Retsforfølgning sker med forbehold af de følgende bestemmelser (art. 223-233).

Artikel 213 indeholder en almindelig forpligtelse for staterne til at håndhæve deres love og forskrifter udstedt i overensstemmelse med artikel 207 samt til at skabe den nødvendige hjemmel for håndhævelse af internationale regler og normer med hensyn til beskyttelse af havmiljøet mod forurening fra landbaserede kilder.

Til artikel 214:

Artiklen forpligter staterne til at håndhæve deres love og forskrifter udstedt i overensstemmelse med artikel 208 samt til at skabe den nødvendige hjemmel for håndhævelse af internationale regler og normer til beskyttelse af havmiljøet mod forurening fra havbundsaktiviteter.

Til artikel 215:

Artiklen er en henvisning til Kapitel XI, hvis bestemmelser skal anvendes på håndhævelsen af de i overensstemmelse med Kapitel XI fastsatte internationale regler m.v. til beskyttelse af havmiljøet i forbindelse med aktiviteter i Området, jf. artikel 145 og 209.

Til artikel 216:

Artiklen indeholder forskrifter for håndhævelsen af de i overensstemmelse med Konventionens udstedte love og forskrifter og internationale regler og normer til beskyttelse af havmiljøet mod forurening ved dumpning. Håndhævelsen påhviler ifølge stk. 1, litra a) kyststaten for så vidt angår dumpning uden for dens søterritorium eller eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel, ifølge litra b) flagstaten for så vidt angår fartøjer under dens flag eller registre, ifølge litra c) enhver stat for så vidt angår lastning af affald inden for dens territorium eller ved dens off-shore terminaler. Stk. 2 begrænser forpligtelsen til at indlede retsforfølgning til én stat.

Til artikel 217:

Artiklen pålægger flagstaterne særlige håndhævelsesforpligtelser. Stk. 1 forpligter dem således til at sikre, at fartøjer, der fører deres flag eller er optaget i deres registre bl.a. overholder de internationale regler om forebyggelse, begrænsning og kontrol af fartøjers forurening af havmiljøet. Flagstaterne skal i den forbindelse træffe de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af disse regler. Den effektive håndhævelse af sådanne regler påhviler flagstaten uden hensyn til, hvor en overtrædelse finder sted.

Stk. 2 pålægger flagstaterne at sikre, at det forbydes deres fartøjer at sejle, før de opfylder de internationale standarder.

Stk. 3 forpligter flagstaterne til at sikre, at deres fartøjer underkastes periodiske syn og medfører internationalt foreskrevne certifikater. Disse certifikaters gyldighed skal som hovedregel accepteres af andre stater.

Såfremt et fartøj overtræder internationalt fastsatte regler og normer, påhviler det ifølge stk. 4 flagstaten, med forbehold af konventionens bestemmelser om håndhævelse fra havnestatens og kyststatens side, jf. artiklerne 218, 220 og 228, at iværksætte en øjeblikkelig undersøgelse og, hvis det er hensigtsmæssigt, at indlede retsforfølgning af den påståede overtrædelse, uanset hvor overtrædelsen fandt sted, eller hvor forurening forårsaget af en sådan overtrædelse har fundet sted eller er blevet observeret.

Når flagstaten gennemfører en undersøgelse af overtrædelsen, kan den i henhold til stk. 5 anmode om bistand fra enhver anden stat, hvis medvirken skønnes at være nyttig med henblik på at klarlægge sagens omstændigheder. Staterne skal bestræbe sig på at imødekomme rimelige anmodninger fra flagstatens side.

Stk. 6 pålægger flagstaterne efter skriftlig anmodning fra enhver stat at undersøge enhver overtrædelse, som påstås at være begået af fartøjer, som fører deres flag. Såfremt flagstaten finder, at der foreligger tilstrækkeligt bevis til retsforfølgning af den påståede overtrædelse, skal den uopholdeligt indlede retsforfølgning i overensstemmelse med sin lovgivning.

Flagstaten skal ifølge stk. 7 endvidere straks underrette den stat, som har indgivet anmodningen, og den kompetente internationale organisation (IMO) om, hvilke foranstaltninger, den har truffet, og udfaldet heraf. Denne underretning skal være tilgængelig for alle stater.

Stk. 8 foreskriver, at flagstaternes lovgivning skal være af en sådan strengthed, at de modvirker overtrædelser, uanset hvor disse finder sted.

Til artikel 218:

Artiklen retter sig mod havnestaterne, dvs. en stat, i hvis havne eller ved hvis off-shore terminaler et fremmed fartøj frivilligt befinder sig. Havnestaten kan således foretage undersøgelse og ved tilstrækkeligt bevis retsforfølge fartøjet med hensyn til enhver udtømming fra dette uden for havnestatens indre farvande, søterritoriet eller eksklusive økonomiske zoner, der udgør en overtrædelse af gældende internationale regler og normer. Bestemmelsen vedrører alene overtrædelse begået på det åbne hav eller i andre staters maritime områder. Havnestatens beføjelser som kyststat vedrørende egne maritime områder er behandlet i artikel 220.

Stk. 2 præciserer, at retsforfølgning i henhold til stk. 1 med hensyn til udtømming i en anden stats maritime områder forudsætter en anmodning fra denne stat, flagstaten eller en skadelidt henholdsvis truet stat, medmindre overtrædelsen har medført eller risikerer at medføre forurening af den retsforfølgende stats maritime områder (selve overtrædelsen forudsættes at have fundet sted uden for disse). Havnestatens umiddelbare adgang til retsforfølgning forudsætter således, at overtrædelsen er sket på det åbne hav.

Stk. 3 pålægger havnestaten at efterkomme en anmodning fra enhver stat om undersøgelse af en udtømmingsovertrædelse som nævnt i stk. 1, og som antages at have fundet sted, skadet eller truet med at skade den anmodende stats maritime områder. Ligeledes skal havnestaten efterkomme flagstatens anmodninger om undersøgelse af en sådan overtrædelse uden hensyn til, hvor overtrædelsen fandt sted.

Ifølge stk. 4 skal aktstykker vedrørende de af havnestaten foretagne undersøgelser efter anmodning fremsendes til flagstaten eller kyststaten. Enhver retsforfølgning, som er indledt af havnestaten på grundlag af en sådan undersøgelse, kan efter anmodning fra kyststaten opsættes, når overtrædelsen har fundet sted inden for dens indre farvande, søterritorium eller eksklusive økonomiske zone, dog under forbehold af Konventionens regler om garantier i forbindelse med håndhævelsen. Sagens akter, bevismateriale og enhver sikkerhedsstillelse, deponeret hos havnestaten, skal i så fald fremsendes til kyststaten. Herefter udelukkes fortsættelse af retsforfølgning i havnestaten.

Til artikel 219:

Artiklen pålægger havnestaterne ved konstatering af, at et fartøj har overtrådt gældende internationale regler og normer vedrørende sødygtighed og derved truet med at skade havmiljøet, i praktisk muligt omfang administrativt at forhindre fartøjet i at sejle, indtil årsagerne til overtrædelsen er fjernet.

Til artikel 220:

Artiklen omhandler håndhævelse fra kyststaternes side. Artiklens bestemmelser er afpasset efter, hvor skibet befinder sig, hvor overtrædelsen er sket samt overtrædelsens grovhed.

Det udenlandske fartøj befinder sig i havn:

Det fremgår af stk. 1, at når et fartøj frivilligt befinder sig i havn/off-shore terminal, kan kyststaten indlede retsforfølgning med hensyn til enhver overtrædelse af de miljøregler, som er udstedt i overensstemmelse med gældende internationale regler, når overtrædelsen har fundet sted inden for statens søterritorium eller den eksklusive økonomiske zone.

Fartøjet befinder sig på søterritoriet og overtrædelsen er sket på søterritoriet:

Stk. 2 fastsætter, at hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig på en stats søterritorium, under sin passage heraf, har overtrådt miljøregler, som er udstedt i overensstemmelse med gældende internationale regler, kan kyststaten - med forbehold af reglerne om uskadelig passage - foretage fysisk inspektion for at konstatere overtrædelsen og kan, hvor beviserne berettiger dertil, indlede retsforfølgning, herunder tilbageholde fartøjet i henhold til kyststatens lovgivning.

Fartøjet befinder sig i den eksklusive økonomiske zone eller på søterritoriet og overtrædelsen er sket i den eksklusive økonomiske zone:

I tilfælde, hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig i den eksklusive økonomiske zone eller på søterritoriet, i den eksklusive økonomiske zone har overtrådt miljøregler, som er udstedt i overensstemmelse med gældende internationale regler, kan kyststaten for det første anmode fartøjet om at give oplysninger vedrørende dets identitet og registreringshavn, den sidste og næste anløbshavn, og andre relevante oplysninger, som er nødvendige for at fastslå, hvorvidt en overtrædelse har fundet sted, jf. stk. 3.

Stk. 4 pålægger flagstaterne at skabe hjemmel for, at deres fartøjer efterkommer de i stk. 3 nævnte anmodninger om oplysninger.

I tilfælde hvor der er åbenbar grund til at antage, at fartøjet har begået en overtrædelse af miljøforskrifter, som nævnt i art. 220, stk. 3, hvorved der er sket en betydelig udtømning, som har medført eller truer med at medføre væsentlig forurening af havmiljøet, kan kyststaten foretage fysisk inspektion af fartøjet, såfremt fartøjet har afslået at afgive oplysninger eller de afgivne oplysninger afviger åbenlyst fra den faktiske situation, og såfremt sagens omstændigheder i øvrigt retfærdiggør en fysisk inspektion, jf. stk. 5.

I tilfælde hvor der foreligger klart objektive bevis for, at et fartøj, som befinder sig i en stats eksklusive økonomiske zone eller på dens søterritorium, i den eksklusive økonomiske zone har begået en overtrædelse af miljøforskrifter, som nævnt i art. 220, stk. 3, hvorved der er sket en udtømning, som har medført betydelig skade eller trussel om betydelig skade på kystlinien eller på kyststatens beslægtede interesser eller på nogen ressourcer i dens søterritorium eller i den eksklusive økonomiske zone, kan kyststaten, såfremt beviserne berettiger dertil, indlede retsforfølgning, herunder tilbageholde fartøjet, jf. stk. 6.

Der stilles således betydeligt strengere krav til indgreb vedrørende overtrædelse i den eksklusive økonomiske zone end på søterritoriet, men der er ved bestemmelsen i stk. 6 skabt hjemmel for at gribe ind over for den frie sejlads i grove forureningstilfælde. Selve vurderingen af skadens karakter og omfang må bero på domspraksis.

Stk. 7 henviser til internationale procedurer om sikkerhedsstillelse til frigivelse af tilbageholdte fartøjer.

Stk. 8 præciserer, at bestemmelserne i stk. 3-7 ligeledes finder anvendelse med hensyn til nationale love og forskrifter, som er udstedt i henhold til artikel 211, stk. 6.

Til artikel 221:

Artiklen omhandler foranstaltninger til undgåelse af forurening, som hidrører fra søulykker.

Det bekræftes i stk. 1, at intet i kapitel XII præjudicerer den ret, som staterne har i henhold til folkeretten, til at træffe forholdsregler uden for søterritoriet for at beskytte deres kystlinie eller beslægtede interesser i visse forureningssituationer, som opstår efter en søulykke. Der er således ikke tale om en egentlig håndhævelsesbestemmelse, men en bekræftelse af et folkeretligt nødretsprincip. Stk. 2 definerer nærmere begrebet »søulykke«.

Til artikel 222:

Denne artikel vedrører håndhævelse med henblik på forurening fra eller gennem atmosfæren. Artiklen pålægger staterne i deres luftrum samt over for deres indregistrerede skibe og fly at håndhæve de i forhold til artikel 212, stk. 1 vedtagne love og forskrifter og Konventionens bestemmelser, samt tage øvrige forholdsregler til gennemførelse af gældende internationale regler og normer til beskyttelse af havmiljøet mod forurening fra eller gennem atmosfæren.

Til artikel 223:

Artiklen indleder en række bestemmelser (artikel 223-233) om garantier i forbindelse med håndhævelsen. Artikel 223 omhandler foranstaltninger til at lette retsforfølgning. Der er tale om internationale anmodninger om retshjælp, optagelse af bevis m.m. i forbindelse med retssager, der er anlagt i henhold til dette Kapitel (XII) i Konventionen.

Til artikel 224:

Artiklen begrænser udøvelsen af håndhævelsesmyndighed over for fremmede fartøjer i henhold til Kapitel XII til embedsmænd eller krigsskibe, militære luftfartøjer eller andre dertil bemyndigede skibe eller luftfartøjer, forsynet med statstjenestekendemerker. Bestemmelsen afspejler de almindelige krav til identifikation af inspektionsfartøjer m.v.

Til artikel 225:

Artiklen pålægger staterne pligt til at undgå skadelige virkninger under udøvelsen af deres håndhævelsesmyndighed. De må således ikke sætte sejladssikkerheden på spil eller udsætte havmiljøet for urimelig risiko.

Til artikel 226:

Artiklen vedrører undersøgelse af fremmede fartøjer. Stk. 1, litra a) bestemmer, at staterne ikke må opholde et fartøj længere end strengt nødvendigt for undersøgelsen. Fysisk inspektion skal begrænses til undersøgelse af de pligtige skibspapirer, men yderligere fysisk inspektion dog efterfølgende iværksættes, hvis der er åbenbar grund til at antage, at fartøjets stand og udrustning afviger væsentligt fra oplysningerne i dokumenterne - eller dokumenterne ikke er tilstrækkelige til at bekræfte mistanke om en overtrædelse - eller fartøjet slet ikke medfører gyldige skibspapirer.

Litra b) fastsætter, at såfremt undersøgelsen bekræfter en overtrædelse, skal der straks ske frigivelse mod sikkerhedsstillelse. Ifølge litra c) kan frigivelse dog nægtes eller gøres betinget, såfremt fartøjet ikke er sødygtigt og dette ville medføre betydelig risiko for skade på havmiljøet. Flagstaten skal underrettes herom.

Stk. 2 pålægger staterne at samarbejde om udarbejdelsen af procedurer til undgåelse af unødvendig fysisk inspektion af fartøjer til søs (inspektion i havn).

Til artikel 227:

Artiklen forpligter staterne til ikke-forskelsbehandling af fremmede fartøjer.

Til artikel 228:

Artiklen vedrører suspension af retsforfølgning og begrænsning i adgangen til at indlede retsforfølgning.

Stk.1 fastslår, at retsforfølgning af et fremmed fartøj vedrørende straf for nogen overtrædelse, som er begået uden for søterritoriet, (efter flagstatens anmodning) skal suspenderes, såfremt der inden 6 måneder fra datoen for retsforfølgningens begyndelse af flagstaten anlægges sag til idømmelse af straf. Når den af flagstaten anlagte retssag er sluttet, skal den suspenderede retsforfølgning afsluttes, og efter betaling af sagsomkostninger skal kyststaten frigive enhver kaution eller lignende, som er stillet i forbindelse med den suspenderede retsforfølgning.

Hovedreglen om suspension fraviges i de tilfælde, hvor der er tale om, at retsforfølgningen angår en sag om betydelig skade for kyststaten, eller hvor den pågældende flagstat gentagne gange har ignoreret sin forpligtelse til effektivt at håndhæve de pågældende internationale regler.

Retsforfølgning må ifølge stk. 2 ikke indledes i tilfælde, hvor en anden stat allerede har indledt retsforfølgning. Denne bestemmelse må antages at tage sigte på at beskytte et skib mod retsforfølgning for samme overtrædelse af to forskellige stater. Retsforfølgning med henblik på at idømme fremmede skibe straf må endvidere ikke indledes efter udløbet af tre år fra den dato, på hvilken overtrædelsen er begået.

Til artikel 229:

Artiklen bekræfter retten til anlæg af civilretterstatningssøgsmål for tab eller skade, som hidrører fra forurening af havmiljøet.

Til artikel 230:

Artiklen begrænser som hovedregel den strafferetlige sanktion til pengebøder. Andre sanktioner forudsætter dels, at der er tale om forsætlig og alvorlig forurening, dels at den har fundet sted på søterritoriet. Definitionen heraf må bero på domspraksis.

Til artikel 231:

Artiklen beskriver den håndhævende stats forpligtelse til at underrette flagstaten og enhver anden berørt stat om de truffene foranstaltninger.

Til artikel 232:

Artiklen gør staterne ansvarlige for skader eller tab som følge af håndhævelsesforanstaltninger, der er ulovlige eller går ud over det nødvendige og rimelige. Sådanne sager skal kunne indbringes for staternes egne domstole.

Til artikel 233:

Artiklen indeholder særlige bestemmelser for så vidt angår internationale stræder. Ifølge artiklen gælder de forudgående bestemmelser vedrørende retten til at regulere udledning fra bl. a. skibe, jf. afsnit 5 (art. 207-212), retten til at håndhæve disse regler, jf. afsnit 6 (art. 213-222), og reglerne om garantier (krav) i forbindelse med denne håndhævelse, jf. afsnit 7 (art. 223-233), ikke for de internationale stræder. Strædestaten kan således eksempelvis ikke foretage national regulering af udledning i et internationalt stræde eller håndhæve sådanne bestemmelser i et internationalt stræde.

Dette princip fraviges dog, hvis der er tale om overtrædelse af regler, der vedrører sejladsikkerhed, eller internationale regler vedrørende udtømning af olie eller andre skadelige stoffer, hvis overtrædelsen er begået af et fremmed skib – med undtagelse af orlogs- og statsskibe, som har suveræn immunitet, jf. artikel 236 – og hvis overtrædelsen har forårsaget eller truer med at forårsage betydelig skade på havmiljøet. I sådanne tilfælde kan strædestaten foretage håndhævelse.

Da de danske stræder, som følge af bestemmelsen i artikel 35, litra c, er undtaget fra reguleringen af de internationale stræder, vil artikel 233 ikke finde anvendelse på disse stræder. Reguleringen af udledning i de danske stræder, håndhævelse af disse regler samt garantierne (kravene), Danmark skal opfylde i forbindelse med håndhævelse af sådanne regler, er således de almindelige regler, der følger af afsnit 5, 6 og 7 i kapitel XII.

Til artikel 234:

Der er tale om en bestemmelse, som giver kyststaten særlige beføjelser i isdækkede områder inden for grænserne af en eksklusiv økonomisk zone. Kyststaten har her ret til at udstede og håndhæve ikke-diskriminerende love og forskrifter. Betingelsen er, at isen skaber forhindringer eller usædvanlig fare for sejladsen, og forurening af havmiljøet ville kunne forårsage betydelig skade på eller uoprettelig forstyrrelse af den økologiske balance. Artiklen tilstræber en balance mellem retten til fri sejlads og miljøbeskyttelses hensyn baseret på de bedste, foreliggende videnskabelige data i de love, der udstedes, men er i forhold til traditionel folkeret mere i kyststaternes og miljøbeskyttelsens favør.

Artiklen vil for Kongeriget Danmarks vedkommende være af stor betydning, idet sådanne bestemmelser efter oprettelsen af en eksklusiv økonomisk zone omkring Grønland, hvortil der er hjemmel i lov nr. 134 af

1. juli 1996 om eksklusive økonomiske zoner, vil kunne vedtages med virkning for isdækkede farvande omkring Grønland.

Til artikel 235:

Artiklen omhandler staternes folkeretlige ansvar for deres forpligtelser til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, hvilket principielt slås fast i stk. 1.

Stk. 2 forpligter staterne til at sikre den nødvendige klageadgang for erstatningskrav på grund af forurening af havmiljøet af (juridiske) personer under deres jurisdiktion.

Stk. 3 pålægger staterne at samarbejde om gennemførelse af eksisterende folkeret og videre udvikling af folkeretten for så vidt angår opgørelse af erstatning m.m. for miljøskader.

Til artikel 236:

Artiklen fastslår det folkeretlige princip om suveræn immunitet for krigsskibe og andre ikke-kommercielle statsskibe og luftfartøjer, dog således at disse så vidt det er rimeligt og praktisk muligt, forholder sig på en måde, der er forenelig med Konventionen.

Til artikel 237:

Artiklen vedrører forpligtelser i henhold til andre konventioner om beskyttelse og bevarelse af havmiljøet.

Ved artiklens stk. 1 bekræftes, at bestemmelserne i Kapitel XII om havmiljøet ikke berører særlige forpligtelser i henhold til tidligere indgåede særlige aftaler eller fremtidige aftaler til gennemførelse af Konventionens principper.

Stk. 2 præciserer, at forpligtelser i henhold til særlige konventioner bør opfyldes på en måde, som er forenelig med Konventionen.

Bestemmelsen understreger Konventionens karakter af rammekonvention, der som det fremgår af adskillige bestemmelser, skal opfyldes af særlige regionale eller globale konventioner. Der findes eksempler på sådanne konventioner såvel fra tiden før Konventionens vedtagelse i 1982 som fra den efterfølgende periode, både før og efter dens ikrafttræden i 1994. Ud over de i bemærkningerne til artikel 194 nævnte eksempler på regionale konventioner kan nævnes London-konventionen om forhindring af havforurening ved dumpning af affald og andre stoffer (1972, rev. 1994), MARPOL-Konventionen om forebyggelse af forurening fra skibe (1973/78) og OPRC-Konventionen om beredskab, bekæmpelse og samarbejde ved olieforurening (1990).

Til Kapitel XIII (artikel 238-265)

Videnskabelig havforskning

Kapitel XIII udgør sammen med andre bestemmelser i Konventionen om videnskabelig havforskning det første forsøg på at etablere et samlet regelsæt om videnskabelig havforskning og integrere dem i den almindelige havret. Behovet for folkeretlige regler om havforskning er først opstået inden for de senere årtier. Før FN's første havretskonference (1958) foregik forskningen i mindre målestok og var regionalt begrænset. Siden hen åbnede den teknologiske udvikling nye forudsætninger for forskningen, blandt andet til økonomiske og militære formål. Forskningen i fremmede staters kystzoner baserede sig på overenskomster, som aftaltes bilateralt fra gang til gang. Ved FN's første havretskonference rettedes opmærksomheden sig først og fremmest mod forskning på kontinentalsoklen. Videnskabelig forskning på det åbne hav antog man for at høre til et af det åbne havs friheder.

Ved FN's tredje havretskonference rettedes der stor opmærksomhed mod reguleringen af videnskabelig forskning i de forskellige maritime zoner. De stater, som talte for en så stor forskningsfrihed som muligt, ønskede, at der skulle skelnes mellem »rent videnskabelig« forskning og efterforskning med henblik på udvinding af de naturlige ressourcer. Uden for søterritoriet skulle kyststaternes kontrolrettigheder kun omfatte ressourceforskning. Kyststaterne fandt denne sondring svær at leve med. De fandt, at al videnskabelig forskning også havde en økonomisk betydning. Desuden havde de en mistanke om, at forskningen kunne anvendes til at skaffe oplysninger med fjendtlighetsindrettede formål om kyststaterne.

Tanken om en specifik adgang til ressourcerelateret forskning blev dog ikke totalt opgivet. Dette var måske det vigtigste aspekt i det kompromis, der nu er indeholdt i artikel 246, som sammen med bestemmelserne om stiltiende samtykke (artikel 252) og bilæggelsen af tvister (artiklerne 264 og 297, stk. 2) udgør det retlige grundlag for videnskabelig havforskning i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen. Kompromiset anerkender forskellen mellem rent videnskabelig forskning og ressourceforskning. Man går derfor ud fra, at kyststaten skal samtykke til aktiviteten, men kyststatens muligheder for at nægte tilladelse er mere begrænset, når det gælder anden forskning end ressourceforskning.

Kapitel XIII bekræfter alle staters ret til at udføre videnskabelig havforskning og fastslår de forpligtelser, som gælder for at fremme et internationalt samarbejde om sådan forskning.

Konventionen anbefaler størst mulig åbenhed gennem spredning af informationer om forskningsresultater.

I modsætning til tidligere gældende havret, hvor retten til forskning begrænsede sig til det åbne hav, tilkender Konventionen visse udvidede rettigheder for andre stater eller internationale organisationer til at forske inden for en stats jurisdiktionsområde under forudsætning af udtrykkeligt samtykke fra kyststaten selv. Kapitel XIII tager først og fremmest sigte på forskning i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen, men omhandler også forskning på søterritoriet.

Begrebet »videnskabelig havforskning« defineres ikke i Konventionen. Normalt anses selve aktiviteten i oceaner og de indre farvande, som har til formål at øge kendskabet til miljøet og dets udvikling, for videnskabelig havforskning. Begrebet videnskabelig havforskning omfatter derimod ikke søopmåling, militære aktiviteter og heller ikke efterforskning og udvinding af de naturlige ressourcer.

Foruden i kapitel XIII findes der desuden regler om videnskabelig havforskning i artiklerne 40, 87, 143 og 147 samt i slutakten og bilag VIII.

Kapitlet falder i 6 afsnit om henholdsvis almindelige bestemmelser (artikel 238 – 241), internationalt samarbejde (artikel 242 – 244), udførelse og fremme af videnskabelig havforskning (artikel 245 – 257), videnskabelige forskningsinstallationer eller videnskabeligt udstyr i havmiljøet (artikel 258 – 262), ansvar og erstatning (artikel 263) samt om bilæggelse af tvister og om foreløbige foranstaltninger (artikel 264 – 265).

Til artikel 238:

Artiklen fastslår en ret for alle stater uanset deres geografiske beliggenhed, og for kompetente internationale organisationer til at udføre videnskabelig havforskning med forbehold af andre staters rettigheder og pligter. Rettighederne og pligterne, der refereres til, er specielt de, »som fastsat i denne Konvention« såvel i de mere specifikke bestemmelser i kapitel XIII som andetsteds. Dette indebærer, at retten til at udføre videnskabelig havforskning begrænses af kyststaternes suverænitet og jurisdiktion på deres søterritorium og i deres maritime zoner, hvor havforskning kræver kyststatens samtykke, jf. artikel 245 ff.

Til artikel 239:

Artiklen bekræfter princippet om, at stater og kompetente internationale organisationer skal fremme og lette udviklingen og udførelsen af videnskabelig havforskning.

Til artikel 240:

Artiklen indeholder de almindelige principper for udførelsen af videnskabelig havforskning, herunder fredsfulde formål, videnskabelige metoder, respekt af andres anvendelse af havet såvel som miljøbeskyttelse.

Til artikel 241:

Videnskabelig havforskning kan ifølge artiklen på ingen måde begrunde retlige krav på dele af havmiljøet eller dets ressourcer. Bestemmelsen er parallel med artiklerne 89 og 137, stk. 1 og 3, som vedrører det åbne hav og Området, men beskytter tillige kyststaternes suveræne ret til ressourcerne fra kontinentalsoklen og den eksklusive økonomiske zone.

Til artikel 242:

Med respekt af staternes suverænitet og jurisdiktion skal samarbejdet inden for havforskningsområdet fremmes, hvilket især gælder kontrol og forebyggelse af skadelige indvirkninger på menneskers helbred og

sikkerhed og på havmiljøet. Det Internationale Havundersøgelsesråd »The International Council for the Exploration of the Sea« (ICES) virker til fremme og koordination af den marine og fiskerimæssige forskning i Nordatlanten og Østersøen. ICES yder videnskabelig rådgivning til fiskerimyndighederne i medlemsstaterne, herunder Danmark, samt i henhold til særlige aftaler også til de færøske og grønlandske fiskerimyndigheder samt EF og regionale fiskeri- og havmiljøorganisationer i Nordatlanten og Østersøen.

Til artikel 243:

Til skabelse af gunstige betingelser for havforskningen skal staterne og de kompetente internationale organisationer indgå bilaterale og multilaterale aftaler for udførelsen af havforskningen.

Til artikel 244:

Ifølge artiklen skal staterne offentliggøre og udbrede informationer om påtænkte væsentlige programmer og deres formål og om forskningsresultater. Der er specielt lagt vægt på videreformidling af videnskabelige data og oplysninger fra den videnskabelige havforskning til udviklingslandene, jfr. artikel 202. Offentliggørelsen af militære forskningsprojekter begrænses i hemmeligholdelseskravet af data, procedurer, materiale; jf. artikel 302.

Til artikel 245:

Det i artikel 238 beskrevne retskrav på videnskabelig havforskning bliver i denne artikel for søterritoriets vedkommende betinget af kyststatens tilladelse.

Det er formålet med artiklen og ordningen at opnå en balance mellem de modstridende interesser fra kyststatens side og fra det internationale samfunds side, særlig efter anerkendelsen i folkeretten af staternes udvidelse af søterritoriet til 12 sømil.

Artiklen anerkender videnskabelig havforskning på en stats søterritorium, men giver kyststaten en ubetinget ret til at regulere, tillade og udføre sådan forskning. Retten til uskadelig passage i søterritoriet, jf. artikel 17, inkluderer ikke retten til at udføre opmålings- eller forskningsaktiviteter i søterritoriet (artikel 19, stk. 1 og 2, litra j). Adgang til søterritoriet og vilkårene, under hvilket et forskningsprojekt kan udføres, er derfor underlagt eksklusiv kontrol af kyststaten (jfr. også artikel 21, stk. 1, litra g, og artiklerne 40 og 54).

I Konventionen findes ingen særlige bestemmelser for forskning i en kyststats indre farvande. Det siger imidlertid sig selv, at forskning i disse områder omfattes af kyststatens suverænitet.

Til artikel 246:

Over for artikel 245, der opstiller grundsætningen om statslig suverænitet over søterritoriet, behandles den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen i artiklerne 246-255, som differentieret fastlægger kyststaternes og forskningsdrivende staters gensidige rettigheder og pligter. Kyststaten har ifølge artikel 246, stk. 1 og 2 retten til at regulere, tillade og udføre videnskabelig havforskning i sin eksklusive økonomiske zone og på sin kontinentalsokkel, således at kyststatens samtykke kræves til videnskabelig havforskning. Kyststaten har suveræne rettigheder og jurisdiktion over den eksklusive økonomiske zone til de formål, der er anført i artikel 56, jf. stk. 1, litra b) ii) og suveræne rettigheder over kontinentalsoklen til de formål, der er anført i artikel 77, særlig stk. 1.

Ved stk. 3 bestemmes imidlertid, at kyststaten normalt (hvilket præciseres i stk. 4) skal give sit samtykke til videnskabelige havforskningsprojekter. Der statueres hermed i modsætning til forskning på søterritoriet i artikel 245 en forpligtelse for staterne til at meddele samtykke på kontinentalsoklen og i den eksklusive økonomiske zone. Staterne skal fastsætte regler og procedurer herom. Danmark har i så henseende tilrettelagt en administrativ praksis med ansøgningsfrist på 30 dage.

Ifølge stk. 5 kan kyststaten dog skønmæssigt nægte samtykke til visse projekter, f.eks. sådanne, som er direkte relateret til efterforskning og udnyttelse af naturressourcerne, medfører boring i kontinentalsoklen, anvender sprængstoffer eller miljøskadelige stoffer, involverer kunstige øer, installationer og anlæg (jf. artikel 60 og 80) eller indeholder unøjagtige oplysninger.

Væsentligst i denne forbindelse er den klare sondring i stk. 5, litra a) mellem egentlig videnskabelig forskning og efterforskning/udnyttelse af ressourcer.

Stk. 6 opstiller endnu en sondring, nemlig mellem kontinentalsoklen inden for 200 sømil og den del af soklen uden for 200 og op til 350 sømil, som en kyststat ifølge artikel 76 kan gøre krav på. I dette ydre sokkelområde kan kyststaten ikke udøve den i stk. 5 fastsatte skønmæssige ret til at nægte samtykke til visse havforskningsprojekter, bortset fra områder, der officielt er udpeget som efterforsknings- eller udnyttelsesområder. Bestemmelsen i stk. 6 berører imidlertid ifølge stk. 7 ikke kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen efter artikel 77.

Stk. 8 regulerer de tilfælde, hvor der er en interessekonflikt mellem kyststaternes aktiviteter og (fremmede) videnskabelige havforskningsaktiviteter.

Til artikel 247:

Ifølge artiklen anses en kyststat, der er medlem af en international organisation eller har indgået en bilateral aftale med en sådan, i det tilfælde hvor organisationen ønsker at udføre et videnskabeligt havforskningsprojekt i kyststatens eksklusive økonomiske zone/kontinentalsokkel, for implicit at have givet tilladelse her til, når kyststaten har godkendt selve organisationens projekt, da dets iværksættelse blev besluttet, eller er villig til at deltage i det og ikke har givet udtryk for nogen indvending inden for 4 måneder fra organisationens meddelelse om projektet til kyststaten.

Organisationen skal således ikke ansøge kyststaten om tilladelse til udførelse af de enkelte dele af projektet, men det er i artiklen forudsat, at disse på forhånd er fastlagt, jf. udtrykkene »...aftalte specifikationer...« og »...godkendte det detaljerede projekt...«. Ændringer i projektet må følgelig forudsætte kyststatens samtykke, jf. artikel 249, stk. 1, litra f) og 253.

Til artikel 248:

Formålet med artikel 248 er at sikre, at kyststaten får tilstrækkelig med informationer til at kunne træffe beslutningen, hvorvidt den skal give sin tilladelse til det ansøgte forskningsprojekt eller ej, herunder i lyset af betingelserne i artikel 246, stk. 2-6. Beskrivelserne, der skal leveres til kyststaten, skal omfatte alle seks kategorier af informationer, som specificeret i artikel 248, litra a) – f). Behovet for at modtage detaljerede informationer om projektet mindst seks måneder før den forventede iværksættelse kan imidlertid begrænse fleksibiliteten i projektets planlægningsfase. Adskillige stater anvender da også kortere tidsfrister i praksis, Danmark f. eks. 30 dage.

Undladelse af at informere kyststaten om større ændringer i det ansøgte projekt kan føre til suspension af forskningsaktiviteter fra kyststatens side i henhold til artikel 253, så snart den forskende stat eller organisation begynder sit modificerede projekt. Hvis forskergruppen foretager en ændring, som kun kyststaten finder kan karakteriseres som større, vil enhver tvist i tilfælde af uenighed mellem kyststaten og forskerstaten falde inden for rammerne af kapitel XV uden begrænsningen i artikel 297, stk. 2.

Til artikel 249:

Medens artikel 248 opstiller krav til information i forbindelse med ansøgning, omhandler artikel 249 pligten for forskerstaten til at opfylde visse betingelser under projektets udførelse og efter dets afslutning, som er opregnet i stk. 1, litra a) – g). Det drejer sig hovedsagelig om kyststatens adgang til forskningsresultater/deltagelse i projektet. Forskningsresultater skal i almindelighed offentliggøres, men dette kan ifølge stk. 2 kun ske efter aftale med kyststaten, såfremt projektet er af direkte betydning for efterforskningen og udnyttelsen af naturlige ressourcer, jf. artikel 246, stk. 5, litra a).

Til artikel 250:

Meddelelser vedrørende videnskabelige havforskningsprojekter skal gives gennem passende officielle kanaler, medmindre andet er aftalt.

Artikel 250 finder anvendelse på alle former for kommunikation vedrørende videnskabelige havforskningsprojekter, herunder hvad der er påkrævet efter Konventionens artikler 247, 248, 249 og 254. Artikel 253 refererer yderligere til de i henhold til artikel 248 meddelte oplysninger.

Der har ikke været noget forsøg på at definere udtrykket »passende officielle kanaler«. Sidste led i artikel 250 »medmindre andet er aftalt«, sikrer den nødvendige fleksibilitet.

I praksis foregår kommunikationen typisk »ad diplomatisk vej«, dvs. via udenrigstjenesterne (ministerier og repræsentationer). Det bemærkes, at ansøgerstaten i Konventionen ikke forudsættes at være forsknings-skibets flagstat. Kapitel XIII henviser derimod til staten, der udfører forskningsaktiviteterne, men anvender ikke selve udnyttet »forskerstat«. Hvor chartrede forskningsskibe benyttes, vil ansøgningen derfor normalt fremkomme fra forskerstatens diplomatiske repræsentation, men kan i princippet også ekspederes via flagstaten.

Til artikel 251:

Artikel 251, som følger af artikel 246, afspejler den grundlæggende sondring mellem videnskabelig havforskning af direkte betydning for efterforskning og udnyttelse af de naturlige ressourcer i den eksklusive økonomiske zone og på den kontinentale sokkel, og al anden videnskabelig havforskning. Afgørelsen af, hvorvidt et konkret projekt er af direkte betydning for efterforskning og udnyttelse af den eksklusive økonomiske zones og kontinentalsoklens naturlige ressourcer vil have indflydelse på, hvorvidt kyststaten vil nægte tilladelse til at udføre projektet.

Med hjælp fra kompetente internationale organisationer skal staterne søge at fremme fastsættelsen af almindelige kriterier og retningslinier for at bistå stater, som ønsker oplysninger om den videnskabelige havforskningens beskaffenhed og betydning. Artikel 251 fastsætter ikke direkte almindelige kriterier og retningslinier, men kræver, at staterne skal fremme deres fastsættelse gennem internationale organisationer.

Til artikel 252:

Artiklen handler om stiltiende samtykke. Som i artikel 246 finder de samme bestemmelser anvendelse både i den eksklusive økonomiske zone og på den kontinentale sokkel.

Staterne eller de kompetente internationale organisationer kan iværksætte et projekt 6 måneder efter den dato, hvor de har meddelt kyststaten dette og opfyldt de krav, som er opstillet i artikel 248. Kyststaten kan ifølge litra a) – d) inden for 4 måneder fra modtagelsen underrette projektstaten eller -organisationen om, at den ikke vil give sit samtykke efter bestemmelserne i artikel 246, at givne oplysninger er forkerte, at den kræver yderligere oplysninger angående betingelser og information, som foreskrevet i artiklerne 248 og 249, eller at der udestår uopfyldte forpligtelser efter artikel 249 med hensyn til et tidligere projekt. Efter yderligere 2 måneder kan forskningsarbejdet indledes, såfremt kyststaten ikke har gjort indvendinger.

Det stiltiende samtykke eller anerkendelse har ligesom den (her skal der skelnes skarpt) implicite tildelte tilladelse (artikel 247) for så vidt stor betydning, idet dette muliggør havforskning dér, hvor et udtrykkeligt samtykke ellers kunne udeblive, fordi kyststaten af organisatorisk-tekniske grunde ikke ser sig i stand til objektivt at træffe en beslutning om ansøgningen eller af politiske grunde udskyder beslutningen på ubestemt tid.

Artikel 252 beskytter således forskningsstater og internationale organisationers interesser, for så vidt det er foreneligt med anerkendelse af kyststatens rettigheder i relation til den eksklusive økonomiske zone og den kontinentale sokkel. Såfremt kyststatens tilbageholdelse af samtykke i henhold til artikel 246 fører til en tvist, vil artiklerne 264, 265 og 297, stk. 2, være anvendelige. Artiklens underforståede tilladelsesbestemmelse vil ikke kunne finde anvendelse under disse omstændigheder, og i kraft af artikel 265 vil kyststatens udtrykkelige tilladelse være påkrævet for påbegyndelse eller fortsættelse af forskningsaktiviteter under bilægelse af en tvist.

Til artikel 253:

Artiklen giver kyststaten mulighed for at sikre en effektiv overholdelse af de pligter, som pålægges forskningsstaten eller den kompetente internationale organisation til at videregive information til kyststaten før udførelsen af et anmeldt videnskabeligt havforskningsprojekt (artikel 248) og til at efterkomme de accepterede betingelser, mens der udføres forskning (artikel 249).

Når et forskningsprojekt ikke opfylder forpligtelserne efter artiklerne 248, 249 og 254, kan kyststaten under nærmere angivne omstændigheder udøve ret til at kræve afbrydelse eller ophør af den videnskabelige havforskningsaktivitet.

Artikel 253, stk. 1, anerkender kyststatens ret til at kræve forskningsprojektet suspenderet af to grunde, der er nævnt i litra a) og b). Stk. 2 og 3 fastsætter grundene, der for kyststaten muliggør forskningsprojektets ophør. Ordet »standse« i stk. 4 må, hvor det refererer til suspension, opfattes som midlertidig standsning. Artikel 253 angiver ingen tidsfrist, fra hvilken suspensionen eller ophøret skal begynde, og i overensstemmelse hermed er det generelle koncept om rimelighed og god tro anvendeligt (jf. artikel 300). Stk. 4 er ikke nødvendigvis anvendeligt for hele forskningsprojektet – afhængigt af uoverensstemmelsens omfang. Stk. 5 omhandler tilbagekaldelse af suspension, når betingelserne efter artikel 248 og 249 er opfyldt.

Til artikel 254:

Artikel 254 omhandler rettigheder for tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater, såvel udviklingslande som industrilande. Den foreskriver, på hvilken måde disse staters rettighed til at udføre videnskabelig havforskning i kyststatens eksklusive økonomiske zone eller på den kontinentale sokkel kan udøves. Den er begrænset til en tilgrænsende indlandsstat eller geografisk forfordelt stat. Dette sidste begreb findes ikke i Konventionens kapitel X om indlandsstater. Definitionen af »indlandsstater« er givet i artikel 124, stk. 1, litra a) som en stat der ikke har en havkyst, og betydningen af »geografisk forfordelte stater« findes i artikel 70, stk. 2. For så vidt videnskabelig havforskning relaterer sig til den eksklusive økonomiske zone, kan betydningen anvendes på artikel 254.

I Konventionens kapitel V er der opregnet nogle rettigheder for tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater til at deltage i udnyttelse af det overskud af levende ressourcer i kyststatens eksklusive økonomiske zone. Disse rettigheder er givet særskilt til de to grupper lande i artiklerne 69 og 70.

Planlægger en stat eller en kompetent international organisation et forskningsprojekt i den eksklusive økonomiske zone henholdsvis på kontinentalsoklen, jf. artikel 246, stk. 3, har den pligt til at meddele dette til de tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater. Ved ansøgning skal disse såvel som kyststaten informeres ifølge stk. 2, jf. artiklerne 248 og 249, stk. 1, litra f), og har den berørte kyststat givet tilsagn, kan de tilgrænsende indlandsstater og geografiske forfordelte stater ifølge stk. 3 på visse vilkår deltage i projektet.

På denne måde opnår man, at mulighederne for et bredt anlagt samarbejde allerede bliver inddraget i overvejelserne ved planlægningen og forberedelse af forskningsprojektet. Dermed forhindres også, at uforudsete konflikter opstår med berørte eller ikke-deltagende tredjestater, som kunne forstyrre, forlænge eller i yderste tilfælde blokere for forskningsprojektet.

Til artikel 255:

Artiklen opfordrer stater til at bestræbe sig på at fastsætte rimelige regler, forskrifter og procedurer til at fremme og lette fremmed videnskabelig havforskning uden for deres søterritorium, deriblandt at lette adgangen til havne (også gennem de indre farvande) for forskningsfartøjer, jf. artikel 243 om skabelse af gunstige betingelser for den videnskabelig havforskning.

Til artikel 256:

Artiklen bekræfter som et havretligt princip alle staters ret til forskning på det åbne hav (jfr. artikel 87, stk. 1 litra f), artikel 143, stk. 1 og artikel 238). Artikel 256 bekræfter dette princip, hvad angår Området, og fastslår retten for alle stater (herunder tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater) og alle kompetente internationale organisationer til at udføre videnskabelig havforskning i Området i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel XI. Artiklens placering i Kapitel XIII omfatter et vigtigt element for det retlige grundlag for videnskabelig havforskning, og det integrerer videnskabelig havforskning, der udføres i Området, i havretten som helhed. Gennem reference til Området finder artiklen kun anvendelse på havbunden og undergrunden uden for de nationale jurisdiktionsgrænser. Vandsøjlen i Området behandles i artikel 257.

Uanset artikel 143, stk. 3, kun omtaler, at deltagerstater (i Konventionen) kan udføre videnskabelig havforskning i Området, indrømmer artikel 256 alle stater, uanset geografisk beliggenhed, og kompetente internationale organisationer, retten til at udføre videnskabelig havforskning i Området. Dette indebærer, at også stater, som ikke har ratificeret Konventionen, har en sådan ret.

Til artikel 257:

Artiklen giver alle stater (forstået absolut som i artikel 256) ret til i overensstemmelse med Konventionen at udføre videnskabelig havforskning i vandsøjlen uden for grænserne for den eksklusive økonomiske zone. Artiklen bekræfter friheden til videnskabelig forskning på det åbne hav, jf. artikel 87, stk. 1, litra f). I og med at artikel 257 begrænser retten til vandsøjlen, berøres den ikke af bestemmelserne i artikel 246, stk. 6 om kontinentalsoklen uden for 200 sømil.

Til artikel 258:

For placering og anvendelsen af alle typer af videnskabelige forskningsinstallationer eller videnskabeligt udstyr i noget område af havmiljøet gælder ifølge artiklen de samme betingelser som for udførelsen af forskningsprojekter.

Til artikel 259:

Artiklen fastslår retlig status for videnskabelige installationer eller udstyr; de har ikke status af øer, hvorfor de ikke kan have eget søterritorium eller indvirke på afgrænsningen af søterritoriet, den eksklusive økonomiske zone eller kontinentalsoklen.

Til artikel 260:

Til sikring af forskningsinstallationer kan zoner af en rimelig bredde, der ikke overstiger 500 m, etableres. Alle skibe skal respektere sådanne sikkerhedszoner, og det pålægges staterne at sikre, at deres fartøjer gør det, jf. artikel 60, stk. 5.

Artiklen hænger sammen med artikel 94 om flagstatens pligt til effektivt at udøve sin jurisdiktion og kontrol over skibe, som fører dens flag. Artikel 260 udskiller sig fra andre bestemmelser i Konventionen ved simpel reference til »deres fartøjer« i stedet for udtrykket »skibe, som fører deres flag eller er optaget i deres registre« (jf. artiklerne 211, 212, 216, 217 og 222). Der er dog næppe grund til at antage, at bestemmelsen skal forstås anderledes, idet bemærkes, at forskningsskibe normalt er (ikke-kommercielle) statsskibe.

Til artikel 261:

De nævnte installationer og udstyr må ikke udgøre en hindring for etablerede internationale skibruter. Udtrykket »etablerede internationale skibruter« findes ikke andre steder i Konventionen. Artikel 60, stk. 7, bruger udtrykket »anerkendte sejlruiter«, og artikel 147, stk. 2, litra c, bruger udtrykket »internationale sejlruiter«. Artikel 261 må imidlertid udelukke placering af hindrende udstyr i IMO-godkendte eller andre afmærkede internationale sejlruiter.

Til artikel 262:

Det kræves, at installationer og udstyr, herunder markeringen af sikkerhedszoner, bliver udstyret med identifikationsmærker, således at ejerforhold og ansvar kan fastslås.

Herudover skal installationerne og udstyret forsynes med nødvendige advarselssignaler. Regler og anbefalinger for, hvornår der skal anbringes advarselssignaler, fastsættes af IMO (International Maritime Organization) for så vidt angår sejladsens sikkerhed, og for så vidt angår lufttrafikkens sikkerhed baseres reglerne på ICAO-standarder (International Civil Aviation Organization). ITU (International Telecommunication Union) fastsætter formen for advarselssignaler over radio, medens de almindelige foranstaltninger til vejledning for sejladsen, som f. eks. lysafmærkning, tågesignal, radarsvarefyre (racons), båker og bøjers udformning, fastsættes efter anbefalinger fra IALA (International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities). Udformningen af signaturerne i søkortene fastsættes efter anbefalinger fra IHO (International Hydrographic Organization). IMO, ICAO, ITU og IHO er organisationer opbygget i FN-regi, mens IALA formelt set er en forening af autoritative myndigheder for søafmærkning.

Til artikel 263:

Artiklen specificerer de generelle regler for staters ansvar, som udspringer af manglende opfyldelse af en folkeretlig aftale, jf. artikel 304.

Stater eller internationale organisationer bør sikre sig, at forskning udføres i overensstemmelse med Konventionen og overvåge den forskning, som de ikke selv foretager, jf. stk. 1, hvorfor der bør være et ansvar for en skade, hvor de har forsømt deres tilsynspligt.

For den folkeretlige opfyldelse hæfter staten, det være sig flagstaten, hvor forskningsskibet er registreret, eller den stat, hvor de ansvarlige forskningsinstitutioner har deres sæde. En undtagelse herfra er kompetente internationale organisationer (de bliver i Havretskonventionens kapitel XIII nævnt på lige fod med forskningsstater), for så vidt de selv udfører projekter eller lader dem udføre for deres regning. Kompetente internationale organisationer hæfter i disse tilfælde alene, jf. stk. 2.

Særligt bliver staters eller kompetente internationale organisationers ansvar for forurening af havmiljøet på grund af den af dem eller på deres vegne udførte videnskabelige havforskning fremhævet, jf. stk. 3, der i spørgsmål om miljøansvar som følge af videnskabelig havforskning henviser til bestemmelserne i artikel 235.

Til artikel 264:

Spørgsmål om videnskabelig havforskning har indtil nu ikke været genstand for en retssag. For så vidt der inden for havforskningen overhovedet har været internationale konflikter, er de blevet løst gennem direkte forhandling mellem parterne.

Artiklen omfatter alle tvister »vedrørende fortolkning eller anvendelse af bestemmelserne i denne konvention med hensyn til videnskabelig havforskning« og er ikke begrænset til tvister angående fortolkning eller anvendelighed af kapitel XIII. Tvister om videnskabelig havforskning skal bilægges efter de samme principper og med den samme fremgangsmåde som ellers i Konventionen, jf. henvisningen til kapitel XV, afsnit 2 og 3).

Til artikel 265:

Artiklen skal ses i sammenhæng med artikel 264.

»Foreløbige foranstaltninger« har til formål at sikre, at den endelige afgørelse af en tvist ikke præjudiceres. Et omtvistet havforskningsprojekt, hvortil tilladelse er meddelt, suspenderes derfor, medmindre kyststaten giver sit udtrykkelige samtykke til »forskningsaktiviteter«. Heri ligger, at kyststaten på foreløbig basis kan nøjes med at begrænse sit samtykke til en del af projektet.

Til Kapitel XIV (artikel 266 – 278)

Udvikling og overførsel af havteknologi

Kapitel XIV indeholder bestemmelser om samarbejde mellem de industrialiserede lande og udviklingslandene med hensyn til videnskabelig forskning med det formål at reducere de bestående skel i den teknologiske udvikling. Kapitlet er for langt størstedelens vedkommende af deklatorisk karakter og pålægger de kontraherende parter få konkrete forpligtelser. Bestemmelserne nødvendiggør ikke ændring af dansk praksis. De i kapitlet forekommende målsætninger er hovedsagelig af uforbindende karakter. Det er grundtanken, at overførslen af teknologi skal ske på markedsmæssige vilkår.

Kapitlet falder i 4 afsnit: Almindelige bestemmelser (artikel 266 – 269), internationalt samarbejde (artikel 270 – 274), nationale og regionale havforskningscentre og teknologiske centre (artikel 273 – 277) og samarbejde mellem internationale organisationer (278).

Til artikel 266:

Formålet med regelsættet er som nævnt at højne udviklingslandenes teknologiske niveau ved hjælp af overførsel af forskningsresultater. Dette kan ske gennem bilateralt samarbejde eller gennem samarbejde med de kompetente internationale organisationer. Samarbejdet kan også formidles gennem Myndigheden, jf. artikel 143. Bestemmelserne har karakter af hensigtserklæringer og samarbejdsmålsætninger, der ikke pålægger de kontraherende parter egentlige pligter. Bestemmelserne har således en fakultativ karakter.

Til artikel 267:

Bestemmelsen, der angår beskyttelse af legitime interesser, indebærer en modifikation af den foregående bestemmelse. Der skal tages behørigt hensyn til alle legitime interesser, herunder bl.a. rettigheder og pligter for indehavere, leverandører og modtagere af havteknologi.

Til artikel 268:

Principperne i artikel 266 udmøntes i denne bestemmelse. Med henblik på at forstærke udviklingslandenes forskningskapacitet skal staterne direkte eller gennem internationale organisationer fremme bl.a. udbredelsen af havteknologisk viden, udviklingen af passende havteknologi og den nødvendige teknologiske infrastruktur samt uddannelse af statsborgere fra udviklingslande.

Til artikel 269:

Bestemmelsen opregner nogle af de vigtigste foranstaltninger til gennemførelse af de mål, som opstilles i artiklerne 266-268, nemlig etablering af programmer for teknisk samarbejde, fremme af gunstige betingelser for indgåelse af aftaler m.v., fremme af udveksling af videnskabsmænd m.m.

Til artikel 270:

Bestemmelsen understreger betydningen af internationalt samarbejde om udvikling og overførsel af havteknologi gennem bilaterale, regionale eller multilaterale programmer, overførsel af havteknologi særlig inden for nye områder samt passende international finansiering af oceanforskning og -udvikling. Der kan ikke af bestemmelsen udledes umiddelbare finansielle forpligtelser for den enkelte medlemsstat.

Til artikel 271:

I henhold til denne bestemmelse pålægges staterne, direkte eller gennem internationale organisationer, at fremme etableringen af almindeligt accepterede retningslinier, kriterier og normer for overførsel af havteknologi.

Til artikel 272:

Staterne skal ifølge denne bestemmelse bestræbe sig på at sikre, at kompetente internationale organisationer koordinerer deres aktiviteter med hensyn til overførsel af havteknologi.

Til artikel 273:

Staterne pålægges at samarbejde med kompetente internationale organisationer og Myndigheden for at tilskynde til og lette overførslen af havteknologi til udviklingslande.

Til artikel 274:

Med forbehold for alle legitime interesser, såsom bl.a. rettigheder og pligter for indehavere, leverandører og modtagere skal Myndigheden - med hensyn til aktiviteter i Området - bl.a. sikre, at uddannelse af forskere fra udviklingslande gennemføres, at teknisk dokumentation om udstyr, maskiner og andet gøres tilgængelig for alle stater, og at staterne modtager hjælp med hensyn til overførsel af teknologi samt finansiell bistand til havforskning.

Til artikel 275:

Også de her følgende bestemmelser har en fakultativ karakter. De har til formål at fremme udbyttet af forskningsresultater og teknologi. Staterne skal fremme oprettelsen og udviklingen af nationale havforskningscentre med henblik på at stimulere havforskningen i udviklingslande, der har behov herfor.

Til artikel 276:

Udviklingslandene skal også støttes i forbindelse med oprettelse af regionale havforskningscentre ved hjælp af samarbejde fra samtlige staters side i den pågældende region.

Til artikel 277:

I bestemmelsen opstilles en detaljeret liste over de regionale centres funktioner med henblik på at fremme udviklingslandenes havteknologiske niveau.

Til artikel 278:

De internationale organisationer, som er omhandlet i dette kapitel og kapitel XIII, skal træffe alle de passende foranstaltninger til, enten direkte eller i et nært indbyrdes samarbejde, at sikre, at deres funktioner og forpligtelser i henhold til kapitlet udføres på en effektiv måde.

Til Kapitel XV (artikel 279 - 299)

Bilæggelse af tvister

Procedurer for fredelig bilæggelse af tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelse af Konventionen, som er indeholdt i Kapitel XV, samt de dertil knyttede bilag V - VIII, er tillige beskrevet andre steder i Konventionen såsom kapitel XI, afsnit V (artikel 186 - 191), Kapitel XIII (artikel 264) og Bilag IX (artikel 7).

Bestemmelserne finder kun anvendelse, hvor parterne ikke har aftalt andet.

Udgangspunktet for reglerne er bestemmelserne om fredelig bilæggelse af tvister i FN's Pagt. Inden for disse rammer kan tvisterne afgøres ved forhandling mellem parterne eller tredjepartsafgørelse (voldgift eller domstolsbehandling) efter parternes eget aftalte valg.

Kan en sådan aftalt løsningsprocedure ikke opnås, finder reglerne i afsnit 2 (artikel 286 - 296) om obligatoriske procedurer anvendelse. Kapitlets afsnit 3 (artikel 297 - 299) opregner en række begrænsninger og undtagelser i anvendelsen af afsnit 2.

Til artikel 279:

Artiklen indleder afsnit 1 (Almindelige bestemmelser) og indeholder en generel forpligtelse til at bilægge enhver indbyrdes tvist vedrørende fortolkning eller anvendelse af Konventionen ved fredelige midler i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3 i De Forenede Nationers Pagt, der lyder som følger: »Alle medlemmer skal bilægge deres mellemfolkelige tvistigheder ved fredelige midler på en sådan måde, at mellemfolkelig fred og sikkerhed såvel som retfærdighed ikke bringes i fare.« I dette øjemed skal staterne søge en løsning ved de midler, der er angivet i Pagtens artikel 33, stk. 1, der er sålydende: »Parterne i enhver tvist, hvis fortsættelse kan antages at ville bringe opretholdelsen af mellemfolkelig fred og sikkerhed i fare, skal først og fremmest søge en løsning ved forhandling, undersøgelse, mægling, forlig, voldgift, domsafgørelse, benyttelse af regionale institutioner eller aftaler, eller ved andre fredelige midler efter deres eget valg.«

Til artikel 280:

Bestemmelsen bekræfter staternes ret til selv at træffe aftale om bilæggelse af indbyrdes tvister.

Til artikel 281:

Artiklen beskriver bilæggelse efter Kapitel XV som en subsidær procedure i tilfælde, hvor det ikke er lykkedes parterne selv at bilægge en tvist.

Til artikel 282:

Bestemmelsen henviser til eksisterende aftaler, der indebærer en bindende afgørelse af tvister. Procedurer i overensstemmelse med sådanne aftaler har herefter forrang fremfor procedurerne i Kapitel XV, medmindre parterne aftaler andet.

Til artikel 283:

Artiklen pålægger parterne i en tvist at udveksle synspunkter vedrørende dens bilæggelse, og om nødvendigt tillige vedrørende gennemførelse af bilæggelsens resultat.

Til artikel 284:

Artiklen muliggør en aftale mellem parterne om at lade tvisten underkaste forligsprocedure i overensstemmelse med Bilag V, afsnit 1, eller en anden forligsprocedure (stk. 1 - 2). Opnås der ikke enighed herom, skal forligsforhandlingerne anses for afsluttet (stk. 3). En aftalt forligsprocedure er bindende, indtil parterne aftaler andet (stk. 4).

Til artikel 285:

Artiklen bekræfter, at de forudgående bestemmelser i afsnit 1 (artikel 279 - 284) finder anvendelse på enhver tvist, som i henhold til Kapitel XI, afsnit 5, skal bilægges i overensstemmelse med procedurerne i Kapitel XV.

Til artikel 286:

Artiklen indleder afsnit 2 (artikel 286 - 296) om obligatoriske procedurer, der medfører bindende afgørelser. Såfremt en tvist ikke er blevet bilagt efter afsnit 1, skal tvisten efter anmodning fra en af parterne forelægges for den domstol, der er kompetent i henhold til afsnit 2.

Til artikel 287:

Spørgsmålet om, hvilken domstol, der er kompetent, beror på det valg af procedure, der tilkommer enhver deltager i Konventionen. Valget af en eller flere fremgangsmåder til bilæggelse af tvister står åben for konventionsparterne ved afgivelse af en erklæring i forbindelse med undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse af Konventionen eller på ethvert senere tidspunkt. Erklæringen behøver således ikke afgives i forbindelse med ratifikationen, men kan afvente et senere tidspunkt. Erklæringen kan endvidere senere på visse betingelser ændres eller trækkes tilbage, jf. nedenfor. Ikke-afgivelse af erklæring medfører imidlertid, at parten anses for at have accepteret voldgift i overensstemmelse med Bilag VII. Dette gælder således indtil videre for EF's vedkommende.

Danmark har i forvejen i almindelighed accepteret Den Internationale Domstol i Haag's (ICJ) jurisdiktion og har oprådt ved ICJ både som sagsøger og sagsøgt i havretlige sager. Da det skønnes mest hensigtsmæssigt indtil videre at opretholde status quo i så henseende, agter man i forbindelse med ratifikationen at afgive erklæring om udelukkende at vælge ICJ som forum under Konventionen i henhold til artikel 287, stk. 1, litra b.

De valgmuligheder, der opregnes i artiklens stk. 1, er følgende:

- a) Den Internationale Havretsdømstol i Hamborg, jf. Bilag VI;
- b) Den Internationale Domstol i Haag;
- c) en voldgiftsdømstol, jf. Bilag VII;
- d) en særlig voldgiftsdømstol, jf. Bilag VIII.

Stk. 2 bekræfter Den Internationale Havretsdømstols Afdeling for Havbundstvisters bindende enekompetence, jf. Kapitel XI, afsnit 5.

Stk. 3 indeholder en formodningsregel, hvorefter en deltager, der ikke har afgivet erklæring efter stk. 1, anses for at have accepteret voldgift i overensstemmelse med Bilag VII.

Stk. 4 fastslår, at en af begge parter godkendt bilæggelsesprocedure skal finde eksklusiv anvendelse, medmindre parterne aftaler andet.

Stk. 5 bestemmer, at en tvist i mangel af parternes godkendelse af samme bilæggelsesprocedure eller anden aftale kun kan indbringes til voldgift efter Bilag VII. Bestemmelsens rækkevidde kan indskrænkes ved erklæring i henhold til artikel 298.

Stk. 6 sætter en frist på tre måneder, inden en skriftlig meddelt tilbagekaldelse af en erklæring efter stk. 1 træder i kraft.

Stk. 7 bestemmer, at en erklæring om tilbagekaldelse af en stk. 1-erklæring ikke berører igangværende forhandlinger ved en kompetent domstol, medmindre parterne aftaler andet.

Stk. 8 foreskriver, at de omhandlede erklæringer m.v. skal deponeres hos FN's generalsekretær, som skal sende kopier heraf til de deltagende stater.

Til artikel 288:

Artiklen beskriver indholdet af de i artikel 287 nævnte domstoles kompetence. Stk. 1 forklarer, at en sådan domstol har kompetence vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af Konventionen i enhver tvist, der indbringes for den i overensstemmelse med Kapitel XV.

Stk. 2 hjemler den samme kompetence i forhold til andre internationale aftaler, der vedrører Konventionens formål.

Stk. 3 bekræfter Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvisters eksklusive kompetence, jf. Bilag VI, samt Kapitel XI, afsnit 5.

Stk. 4 bestemmer, at tvister om en domstols kompetence afgøres af domstolen selv.

Til artikel 289:

Artiklen omhandler anvendelsen af videnskabeligt/tekniske sagkyndige. Den kompetente domstol kan efter anmodning fra en af parterne eller på eget initiativ i samråd med parterne udvælge mindst to sådanne sagkyndige, til at tiltræde domstolen uden stemmeret.

Til artikel 290:

Bestemmelsen vedrører procedurer for de såkaldte »foreløbige foranstaltninger«, der er retligt bindende for parterne, indtil den endelige afgørelse i en tvist foreligger. Af særlig interesse er bestemmelsen i stk. 5, der i mangel af anden aftale giver Den Internationale Havretsdomstol kompetence til at træffe afgørelse om foreløbige foranstaltninger i voldgiftssager, uanset om parterne kun (evt. stiltiende) har accepteret voldgift, men i øvrigt ikke har anerkendt Domstolens kompetence efter artikel 287.

Til Artikel 291:

Artiklens stk. 1 bekræfter, at bilægelsesprocedurerne i Kapitel XV står åbne for de deltagende stater i Konventionen. I stk. 2 præciseres, at bilægelsesprocedurerne kun står åbne for andre enheder end stater, når det er særligt fastsat i Konventionen. Bestemmelsen er af relevans for EF, jf. bemærkningerne til Bilag IX (artikel 7).

Til artikel 292:

Bestemmelsen tilsikrer en hurtig sagsbehandling i forbindelse med tilbageholdelsen af skibe. Såfremt en flagstat påstår, at en anden stat tilbageholder et fartøj eller dets besætning i strid med Konventionens bestemmelser, efter at der er stillet sikkerhed, kan spørgsmålet om frigivelse indbringes for en domstol, som parterne er enige om. Opnås sådan enighed ikke inden 10 dage fra tilbageholdelsen, kan sagen indbringes for en i henhold til artikel 287 kompetent domstol eller Den Internationale Havretsdomstol i Hamborg. Havretsdomstolen har således uanset erklæringen efter artikel 287 under alle omstændigheder kompetence, hvor ingen anden domstol kan komme på tale efter parternes valg.

Stk. 2 bestemmer, at alene fartøjets flagstat kan optræde på dets vegne med anmodning om frigivelse.

Stk. 3 pålægger den anvendte domstol at behandle frigivelsessagen omgående uden præjudice for behandling ved nationale domstole af en sag mod skibet, ejer eller besætning.

Stk. 4 pålægger den tilbageholdende stat omgående at frigive skibet.

Til artikel 293:

Artiklen indeholder en henvisning til anvendelige retskilder for den kompetente domstol. Det drejer sig først og fremmest om selve Konventionen samt andre folkeretlige regler, som ikke er uforenelige med Konventionen. Stk. 2 åbner i tilfælde af parternes enighed herom mulighed for, at domstolen træffer sin afgørelse efter ret og billighed.

Bestemmelsen er sammenlignet med artikel 38 i statuten for Den Internationale Domstol i Haag (ICJ) på én gang mere specifik ved sin henvisning til Konventionen, og mere generel ved henvisningen til »andre folkeretlige regler«. Det bemærkes dog, at Konventionens artikel 74 og 83 om afgrænsningsspørgsmål henviser til Den Internationale Domstols statut (artikel 38). Bestemmelsen i artikel 293, stk. 2 om afgørelse efter ret og billighed svarer til ICJ-statuttens artikel 38, stk. 2.

Til artikel 294:

Bestemmelsen vedrører proceduren for indledende forhandlinger for domstolen. Når der er indgivet anmodning vedrørende en i artikel 297 omhandlet tvist, skal domstolen efter en parts anmodning eller på eget initiativ afgøre, hvorvidt kravet er velbegrunderet eller indebærer et misbrug af den retslige procedure. I sidstnævnte tilfælde skal domstolen ikke foretage sig yderligere, dvs. sagen kan ikke fremmes i realiteten.

Til artikel 295:

Ved artiklen stilles krav om, at de nationale retskilder er udtømt efter folkerettens krav, inden en sag kan behandles efter procedurerne i afsnit 2.

Til artikel 296:

Artiklen bestemmer, at den kompetente domstols afgørelser skal være endelige, og skal efterkommes af alle parterne i tvisten. Bestemmelsen svarer således for så vidt angår endeligheden af afgørelsen til statuten for Den Internationale Domstol i Haag (ICJ), artikel 60, men indeholder ingen forskrifter om fortolkning eller fornyet prøvelse (statuttens artikel 61). En havretlig sag for ICJ må dog forudsættes som hidtil at skulle behandles i overensstemmelse med statuten og Domstolens procesreglement. Afgørelserne har ifølge stk. 2 (svarende til ICJ's statut artikel 59) kun retskraft for parterne og kun vedrørende den konkret pådømte tvist.

Til artikel 297:

Artiklen indleder afsnit 3, der omhandler visse begrænsninger i anvendelsen af afsnit 2.

I stk. 1 opregnes indledningsvis sådanne former for tvister, der uden undtagelse skal underkastes procedurerne i afsnit 2.

Stk. 2 - 3 omhandler tvister vedrørende videnskabelig havforskning henholdsvis fiskeri, der som hovedregel skal afgøres i overensstemmelse med afsnit 2, men bestemmelsen opregner tillige visse undtagelser herfra.

Stk. 3 er en procedureregel, hvorefter enhver part i en tvist i tilfælde, hvor ingen bilæggelse er opnået efter afsnit 1, kan kræve tvisten underkastet forligsprocedure efter Bilag V, afsnit 2, under visse nærmere betingelser (vedrørende forvaltning af levende ressourcer). Endelig fremhæves visse procedurer i forbindelse med aftaler i henhold til artikel 69 og 70 (om indlandsstaters, henholdsvis geografisk forfordelte staters, rettigheder.)

Til artikel 298:

Artiklen opregner i stk. 1 en række valgfrie undtagelser med hensyn til anvendelse af afsnit 2. Enhver stat kan således ved sin undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse af Konventionen eller senere - med forbehold af sine forpligtelser efter afsnit 1, afgive skriftlig erklæring over for FN's generalsekretær (jf. stk. 6) om ikke-accept af en eller flere procedurer efter afsnit 2 med hensyn til visse nærmere opregnede kategorier af tvister.

Erklæringen kan ifølge stk. 2 til enhver tid trækkes tilbage eller ændres, hvilket dog, jf. stk. 5, ikke kan berøre en verserende sag, medmindre parterne aftaler andet. Artiklen bestemmer endvidere (stk. 3-4), hvorledes der skal forholdes mellem parter, der ikke har afgivet identiske erklæringer.

Danmark agter i forbindelse med sin ratifikation at afgive erklæring om, at man ikke accepterer en voldgiftsdomstol nedsat efter Bilag VII med hensyn til nogen af de kategorier af tvister, der er opregnet i artikel 298. Dette indebærer ingen indskrænkning i Danmarks erklæring under artikel 287. De pågældende tvister kan herefter ikke indbringes for voldgift i henhold til artikel 287, stk. 5.

Til artikel 299:

Artiklen bestemmer (stk. 1) at tvister, som i henhold til artikel 296 eller erklæring efter artikel 298 er undtaget fra procedurerne i afsnit 2, kun kan underkastes sådanne procedurer efter aftale mellem parterne,

I stk. 2 bekræftes parternes ret til i alle tilfælde frit at aftale en procedure for bilæggelsen af en tvist eller til at nå til en mindelig ordning.

Almindelige bestemmelser

Kapitel XVI indeholder regler af vidt forskellig karakter. Reglerne angår samtlige Konventionens dele og bilag og har derfor fået betegnelsen almindelige bestemmelser.

Til artikel 300:

Artikel 300 bekræfter den almindelige grundsætning om, at traktater skal opfyldes i god tro og uden misbrug af rettigheder, jf. bl.a. artikel 26 i Wiener-konventionen af 23. maj 1969 om traktatretten.

Til artikel 301:

Princippet i artikel 301 om fredelig udnyttelse af havene, der flere steder kommer til udtryk i Konventionens øvrige dele, er ligeledes en bekræftelse af en almindelig grundsætning i folkeretten, jf. FN-Pagtens artikel 2, stk. 4.

Til artikel 302:

Artiklen bestemmer, at nationale sikkerhedsinteresser har fortrin frem for Konventionens regler om udlevering af information. Artiklen tager ikke mindst sigte på teknologioverførsel, jf. Konventionens kapitel XIV.

Til artikel 303:

Bestemmelsen angår retten til arkæologiske og historiske havfund og skal læses i sammenhæng med artikel 149, som regulerer fund gjort i Området.

Ifølge artikel 303 har kyststaterne inden for søterritoriet og en eventuel tilstødende zone, men modsætningsvis ikke i den eksklusive økonomiske zone eller på kontinentalsoklen uden for den tilstødende zone, jf. artikel 33, ret til at kontrollere handlen med sådanne genstande. Efter stk. 3 berøres de nationale ejendomsretlige, bjærgnings- og søretlige regler ikke af artiklen. Danmark har ikke formelt oprettet en tilstødende zone, men har på sædvaneretligt grundlag udstrakt sin beskyttelse af arkæologiske fund i havet indtil 24 sømil fra basislinierne, jf. Lov nr. 9 af 3. januar 1992 om Naturbeskyttelse, § 14, samt Museumslov (Lov nr. 473 af 7. juni 2001), § 28, der fastslår statens ejendomsret til fortidsminder. Under UNESCO's auspicer vedtoges i 2001 en konvention om beskyttelse af undervandskulturarven med særligt sigte på det af Havretskonventionen ikke dækkede område, dvs. kyststaternes sokkel/EEZ fra den ved artikel 303 fastlagte 24-sømilegrænse og ud til Området, der er reguleret ved artikel 149. UNESCO-konventionen er endnu ikke trådt i kraft.

Til artikel 304:

Bestemmelsen fastslår, at Konventionens regler om ansvar og erstatning for skade ikke berører anvendelsen af eksisterende eller kommende folkeretlige regler vedrørende erstatning for skade.

Til Kapitel XVII (artikel 305 – 320)

Afsluttende bestemmelser

Kapitel XVII indeholder visse, i forhold til flertallet af multilaterale konventioner og tidligere havretskonventioner, bemærkelsesværdige bestemmelser. Således fremgår det, at andre retssubjekter end stater kan blive konventionsparter (artikel 305). Endvidere kræves der til Konventionens ikrafttræden ratifikation af et relativt højt antal stater (artikel 308). Forholdet mellem Konventionen og andre internationale konventioner reguleres relativt detaljeret (artikel 311). Med hensyn til ændringer i Konventionen opstilles der ligeledes detaljerede regler (artiklerne 312-314).

Til artikel 305:

Konventionen kan undertegnes af alle stater, visse associerede stater og områder med fuldt indre selvstyre samt af visse internationale organisationer, i praksis EF. Internationale organisationers undertegnelse er underlagt en række detaljerede bestemmelser i Konventionens Bilag IX.

Til artikel 306:

Konventionen kræver ratifikation henholdsvis bekræftelse af undertegnende stater og internationale organisationer for at disse kan opnå status som konventionspart.

Til artikel 307:

Stater og de retssubjekter, som nævnes i artikel 305, har ret til at tiltræde Konventionen efter udløbet af undertegnelsesfristen.

Til artikel 308:

Konventionen træder i kraft 12 måneder efter datoen for deponeringen af det tresindstyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument. Dette skete den 16. november 1994. For stater eller organisationer, som ratificerer eller tiltræder Konventionen efter denne dato, træder Konventionen i kraft 30 dage efter deponeringen af det pågældende instrument hos generalsekretæren for FN. Med hensyn til ikrafttræden for Aftalen af 28. juli 1994 gælder særlige regler (se særskilte bemærkninger hertil). Myndighedens Forsamling skal træde sammen den dag, Konventionen træder i kraft og skal her udpege Myndighedens Råd. Regler, forskrifter og procedurer, som Den Forberedende Kommission har udarbejdet, skal anvendes foreløbigt. Det første valg af Rådet fandt sted under Forsamlingens møde i Kingston, Jamaica, i marts 1996.

Til artikel 309:

Der kan ikke tages forbehold over for Konventionen, som ikke er udtrykkeligt hjemlede. Sådant hjemmel findes bl.a. i artikel 298, som giver en stat ret til at undtage visse kategorier af tvister fra den obligatoriske tvistbilæggelse.

Til artikel 310:

Ifølge artikel 310 er artikel 309 dog ikke til hinder for, at en stat afgiver erklæringer og udtalelser i forbindelse med undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse af Konventionen. Disse erklæringer må dog ikke i realiteten udgøre forbehold. Hvorvidt dette er tilfældet, ses allerede i et vist omfang at være omstridt i statspraksis. Danmark agter i forbindelse med ratifikationen at afgive en erklæring til artikel 310 om, at man ikke anser sig for bundet af erklæringer fra andre konventionsparter, som reelt udgør forbehold.

Til artikel 311:

Artiklen regulerer Konventionens forhold til henholdsvis tidligere og senere indgåede konventioner og aftaler på en måde, som i det store hele svarer til reglerne i Wiener-konventionen fra 1969 om traktatretten. Genève-konventionerne fra 1958 ophæves således ikke, og bidrager fremdeles til en udfyldende fortolkning af Havretskonventionen, uanset denne får forrang. Allerede eksisterende eller fremtidige aftaler, som er forenelige med Konventionen, påvirkes ikke af Konventionen. Et eksempel kan være en afgrænsningsoverenskomst mellem to stater med kyster, der ligger over for hinanden.

Til artikel 312:

Bestemmelsen opstiller regler med hensyn til ændringer af Konventionen. Efter udløbet af en periode på 10 år fra ikrafttrædelsesdatoen (dvs. i november 2004) kan konventionsparterne sammenkalde en ændringskonference, såfremt mere end halvdelen af deltagerstaterne samtykker heri.

Til artikel 313:

Bestemmelsen opstiller regler om ændring ved en forenklet procedure. En deltagerstat kan i medfør heraf når som helst efter Konventionens ikrafttræden skriftligt stille ændringsforslag til Konventionen. Sådanne ændringsforslag vedtages uden indkaldelse af en konference, såfremt ingen deltagerstat inden for 12 måneder har gjort indsigelser imod ændringsforslaget.

Til artikel 314:

Artiklen fastsætter særlige regler om ændringer af reglerne om Området. Ændringer til Konventionen, som angår Området, kan kun vedtages efter godkendelse af Rådet og Forsamlingen. Rådet kan kun træffe beslut

ning ved konsensus. Eftersom dybhavsudvinding bygger på en institutionel struktur, som kun kan fungere på grundlag af et fælles regelsæt, der gælder for alle parter, træder en ændring i kraft for alle stater et år efter, at 3/4 af alle deltagerstater har ratificeret. Aftalen af 28. juli 1994 har imidlertid afløst Konventionens regler om revisionskonferencer med hensyn til Området, jf. bemærkningerne hertil.

Til artikel 315:

Det følger af bestemmelsen, at vedtagne ændringer skal ratificeres eller tiltrædes i overensstemmelse med Konventionens artikel 306, 307 og 320.

Til artikel 316:

Ændringer til Konventionen træder i kraft, efter at de er blevet ratificeret af 2/3 eller 60 af deltagerstaterne, alt efter hvilket antal er størst. Artiklen indeholder endvidere procedureforskrifter vedrørende ændringernes ikrafttræden i forhold til deltagerstaterne.

Til artikel 317:

En deltagerstat har ret til at opsiges Konventionen med et års varsel.

Til artikel 318:

Det bestemmes, at bilagene til Konventionen udgør en integreret del af Konventionen.

Til artikel 319:

FN's generalsekretær er depositar for Konventionen og pålægges i medfør af artikel 319 de opgaver, som normalt pålægges en depositar.

Til artikel 320:

Konventionsteksterne på FN's seks officielle sprog (arabisk, engelsk, fransk, kinesisk, russisk og spansk) har som autentiske tekster samme gyldighed.

En uofficiel oversættelse til dansk af Konventionen og Aftalen er medtaget som bilag til beslutningsforslaget. Teksterne er endvidere offentliggjort i De Europæiske Fællesskabers Tidende L 179 af 23. juni 1998.

Til Bilag I

Stærkt vandrende arter

Bilaget indeholder en fortegnelse over de af Konventionen omfattede »stærkt vandrende arter« af fisk, jf. artikel 64. Der er tale om i alt 17 arter, herunder 10 arter af tunfisk.

Til Bilag II

Kommissionen for Kontinentalsoklens Grænser

Ved Konventionens artikel 76, stk. 8, forudsættes nedsat en Kommission for Kontinentalsoklens Grænser uden for en afstand af 200 sømil fra basislinierne. Bilag II indeholder de nærmere regler om Kommissionens nedsættelse og arbejdsprocedurer. Kommissionens hovedopgave er at medvirke ved kyststaternes fastlæggelse af deres kontinentalsokkelgrænse uden for en afstand af 200 sømil fra basislinierne, hvor dette er hjemlet ved Konventionen (artikel 76). Der er alene tale om afgrænsningen til Området, hvorimod Kommissionen ikke har noget mandat i indbyrdes grænsedragningsspørgsmål mellem kyststater. Kommissionen holdt sit første møde i juni 1997 og har siden udarbejdet sin forretningsorden og videnskabelige og tekniske retningslinier m.v. Den første sag for Kommissionen blev forelagt af Rusland i 2001 og taget under behandling i 2002. Danmark afgav i denne forbindelse en erklæring til FN's Generalsekretær om, at behandlingen af den russiske sag ikke kunne præjudicere forelæggelsen af dokumentation for et muligt dansk/grønlandsk overlappende krav i Arktis.

Til artikel 1:

Artiklen danner grundlaget for nedsættelsen af Kommissionen i henhold til bestemmelserne i Konventionens artikel 76.

Til artikel 2:

Artiklen indeholder procedurene for Kommissionens sammensætning, valg og valgperiode samt finansiering. Kommissionen skal bestå af 21 medlemmer, som skal være eksperter inden for geologi, geofysik eller hydrografi. Valgret og valgbarhed er begrænset til deltagerstaterne i Konventionen under behørig hensyntagen til ligelig geografisk fordeling. Der skal således vælges mindst tre medlemmer fra hvert af de fem geografiske områder.

Det første valg skal afholdes på et møde mellem deltagerstaterne senest 18 måneder efter Konventionens ikrafttræden, dvs. den 16. maj 1996. Valgperioden er fem år med mulighed for genvalg. (Kommissionen trådte som ovenfor anført sammen første gang i juni 1997, og nyvalg fandt sted i 2002.)

Finansieringen deles således, at FN's generalsekretær stiller et sekretariat til rådighed for Kommissionen, hvorimod det enkelte medlems udgifter afholdes af den stat, som har indstillet medlemmet. Den enkelte kyststat skal endvidere afholde Kommissionens udgifter i forbindelse med ydelse af videnskabelig og teknisk rådgivning efter anmodning som omhandlet i artikel 3, stk. 1, litra b.

Til artikel 3:

Artiklen definerer Kommissionens funktioner, som er at gennemgå data m.v., forelagt af kyststaterne vedrørende kontinentalsokkelgrænser uden for 200 sømil. På grundlag heraf fremsætter Kommissionen henstillinger i overensstemmelse med Konventionens artikel 76 vedrørende fastlæggelsen af de ydre grænser for kontinentalsoklen. Henstillingerne er ikke i sig selv bindende, men grænser fastlagt af en kyststat på grundlag af disse henstillinger er endelige og bindende. Endvidere kan Kommissionen yde videnskabelig og teknisk rådgivning efter anmodning. Kommissionen kan under udførelsen af sit hverv samarbejde med kompetente internationale organisationer.

Til artikel 4:

Ved artiklen sættes fristen for den kyststat, der agter at fastsætte ydre kontinentalsokkelgrænser ud over 200 sømil, til snarest muligt og inden 10 år efter, at Konventionen er trådt i kraft for den pågældende stat, at forelægge Kommissionen detaljerede oplysninger om grænserne underbygget med videnskabelige tekniske data. Fristen blev i 2001 af Deltagerstaternes Forsamling besluttet udsat til tidligst 10 år efter vedtagelsen af Kommissionens tekniske og videnskabelige retningslinier, dvs. indtil maj 2009. Flere stater forventes dog allerede i de førstkommande år at ville forelægge dokumentation for Kommissionen. I Danmark er foreløbig iværksat et kontinentalsokkelprojekt under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Til artikel 5:

Artiklen indeholder procedureregler for Kommissionens virke, der som hovedregel skal ske gennem underkommissioner bestående af syv medlemmer. Sammensætningen sker under hensyntagen til de særlige faktorer i ethvert andragende fra en kyststat under iagttagelse af artiklens habilitetsregler. Disse er i praksis udvidet til ikke blot at udelukke andragerstatens statsborgere i egen sag, men tillige medlemmer fra andre stater med konkurrerende sokkelkrav i samme sag.

Til artikel 6:

Artiklen indeholder yderligere procedureregler for behandlingen af sagerne i underkommissionen og Kommissionen.

Til artikel 7:

Artiklen bekræfter kyststaternes forpligtelse til at fastsætte kontinentalsoklens ydre grænser i overensstemmelse med Konventionens artikel 76, stk. 8 (om forelæggelse af oplysninger om grænserne for Kommissionen).

Til artikel 8:

Artiklen bestemmer, at kyststaten, såfremt den er uenig i Kommissionens henstillinger, inden for rimelig tid skal indgive et revideret eller nyt andragende til Kommissionen.

Til artikel 9:

Artiklen fastsætter svarende til princippet i Konventionens artikel 76, stk. 10, at Kommissionens handlinger ikke berører indbyrdes afgrænsningssager mellem kyststater.

*Til Bilag III**Grundlæggende betingelser for forundersøgelse, efterforskning og udvinding*

Bilaget omhandler grundlæggende betingelser for forundersøgelser, efterforskning og udvinding.

Der etableres således en række principper for ejendomsretten til mineraler samt de tildelingsprocedurer, der skal gælde for forundersøgelser, efterforskning og udvinding i Området. Principperne vedrører bl.a. krav til ansøgers kvalifikationer, godkendelse af arbejdsplaner samt de vilkår, der skal gælde for aktiviteterne. De opstillede krav følger generelt de principper i nationale regler, der gælder for aktiviteter på sokkelområder, som f.eks. i Danmark vedrørende olie- og gasaktiviteter i Nordsøen.

Til artikel 1:

Artiklen fastslår i overensstemmelse med artikel 137, stk. 3 i Konventionen, at ejendomsretten til mineraler, der udvindes af Områdets ressourcer, overgår ved udvindingen. I Konventionens artikel 137, stk. 2 er det nærmere fastsat, at ejendomsretten til de pågældende mineraler kun kan overdrages i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionens Kapitel XI og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. I den forbindelse skal opmærksomheden særligt henledes på Konventionens artikel 153, stk. 3, der blandt andet fastsætter, at udvinding skal ske i henhold til en kontrakt, der indeholder en godkendt arbejdsplan. En kontrakt, der er udformet i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 153, stk. 3, giver i medfør af samme artikels stk. 6 garanti for adkomst til de udvundne mineraler og må således antages at opfylde vilkårene for overdragelse i henhold til artikel 137, stk. 2.

Til artikel 2:

Artiklens stk. 1, litra a) pålægger Myndigheden at tilskynde til forundersøgelser i Området. Dette pålæg er en naturlig konsekvens af Myndighedens opgave som forvalter af ressourcerne i Området på menneskehedens vegne.

Stk. 1, litra b) pålægger Myndigheden at sikre sig et tilfredsstillende skriftligt tilsagn fra forundersøgeren om at samarbejde vedrørende uddannelsesprogrammer og vedrørende beskyttelse af havmiljøet i overensstemmelse med Konventionens artikel 143 og 144 og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og at acceptere Myndighedens kontrol med, at disse bestemmelser overholdes. Det pålægges samtidig forundersøgeren at meddele Myndigheden det omtrentlige område for forundersøgelsen.

Stk. 1, litra c) præciserer, at to eller flere forundersøgere kan udføre forundersøgelser samtidig i et givet område. Herved understreges, at retten til forundersøgelser i modsætning til retten til efterforskning og udvinding af mineraler ikke er en eneret.

Bestemmelsen i stk. 2 tillader forundersøgeren at udvinde og disponere over mineraler i rimeligt omfang til forundersøgelser. Denne tilladelse omfatter ikke udvinding af mineraler til kommercielle formål, og bestemmelsen ændrer således ikke ved det forhold, at der principielt kun kan erhverves ejendomsret til udvundne mineraler, når de er udvundet i henhold til en kontrakt og efter en godkendt arbejdsplan som nævnt i Konventionens artikel 153.

Til artikel 3:

Denne artikel uddyber og præciserer bestemmelserne i Konventionens artikel 153 om efterforskning og udvinding af mineraler.

Ifølge stk. 1 kan såvel Produktionsselskabet som de deltagende stater eller statslige virksomheder eller personer, der er underlagt dem som nævnt i Konventionens artikel 153, stk. 2, litra b), søge om Myndighedens godkendelse af arbejdsplaner for aktiviteter i Området.

I stk. 2 præciseres, at Produktionsselskabet kan tage initiativ til efterforskning og udvinding i enhver del af Området, medens ansøgninger fra andre kun kan omfatte reserverede områder og skal opfylde de yderligere betingelser, der er fastsat i artikel 9.

I stk. 3 understreges på linie med Konventionens artikel 153, stk. 3, at efterforskning og udnyttelse i Området kun må foregå i overensstemmelse med godkendte arbejdsplaner. Sådanne arbejdsplaner skal ifølge afsnit 2, paragraf 4 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 have form af en kontrakt med Myndigheden.

I stk. 4 præciseres i overensstemmelse med Konventionens artikel 153, at en godkendt arbejdsplan skal være i overensstemmelse med Konventionen og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Arbejdsplanen skal sikre Myndighedens kontrol med aktiviteterne i Området. Kontrahentens operatør skal sikres eneret til de kategorier af ressourcer, som arbejdsplanen omfatter. Hvis arbejdsplanen kun omfatter enten efterforskning eller udnyttelse, skal eneretten kun gælde for den pågældende fase. Dog har en operatør ifølge en arbejdsplan, der udelukkende omfatter efterforskning, fortrinsret til at søge om en arbejdsplan for udnyttelse, jf. artikel 10.

I overensstemmelse med Konventionens artikel 153, stk. 3, undtages Produktionsselskabet i stk. 5 fra bestemmelserne om, at arbejdsplaner skal have form af kontrakter med Myndigheden. Denne undtagelse er imidlertid ophævet i afsnit 2, paragraf 4 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994. Herefter skal enhver arbejdsplan have form af en kontrakt mellem Myndigheden og ansøgeren.

Til artikel 4:

Artiklen uddyber bestemmelsen i Konventionens artikel 153, stk. 2, litra b) ved at fastslå, at ansøgere, der opfylder betingelserne i det nævnte litra, er kvalificerede til at ansøge om godkendelse af arbejdsplaner, såfremt de yderligere opfylder visse nærmere bestemte krav til deres tekniske og finansielle kapacitet og såfremt deres præstationer i forbindelse med tidligere kontrakter med Myndigheden har været tilfredsstillende, jf. stk. 1 og 2.

Enhver ansøger skal ifølge stk. 6 forpligte sig til at overholde Konventionens bestemmelser og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt Myndighedens afgørelser og betingelserne i ansøgerens kontrakt, underkaste sig Myndighedens kontrol og loyalt medvirke til, at disse forpligtelser og betingelser bliver opfyldt.

I stk. 3 og 4 præciseres kravet om, at en ansøger skal være sponsoreret af den eller de deltagende stater, hvori ansøgeren er statsborger eller hjemmehørende, eller af den eller de deltagende stater, der effektivt kontrollerer ansøgeren, og at sponsorstaten eller -staterne i overensstemmelse med Konventionens artikel 139 har pligt til at sikre, at ansøgerne overholder deres forpligtelser ifølge Konventionen.

Til artikel 5:

Ifølge afsnit 5, paragraf 2 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 finder denne artikel ikke anvendelse. De deri indeholdte bestemmelser erstattes ifølge paragraf 1 i samme afsnit af følgende bestemmelser:

I tillæg til bestemmelserne i Konventionens artikel 144 skal overførsel af teknologi i de øjemed, der er angivet i Kapitel XI, ske efter følgende principper:

- a) Produktionsselskabet og de udviklingslande, der ønsker at få adgang til teknologi vedrørende havbundsminedrift, skal forsøge at opnå adgang til sådan teknologi på retfærdige og rimelige vilkår på det åbne marked eller gennem joint venture ordninger;
- b) Hvis Produktionsselskabet eller udviklingslandene er ude af stand til at få adgang til teknologi vedrørende havbundsminedrift, kan Myndigheden anmode nogle af kontrahenterne eller dem alle og deres respektive sponsorstat eller -stater om at samarbejde med sig med henblik på at lette erhvervelsen af havbundsminedriftsteknologi for Produktionsselskabet eller dets joint venture eller for et eller flere udviklingslande, der søger at erhverve sådan teknologi på retfærdige og rimelige kommercielle vilkår og betingelser, idet der samtidig skal tages behørigt hensyn til effektiv beskyttelse af immaterielle rettigheder.

- De deltagende stater forpligter sig til at samarbejde effektivt og fuldt ud med Myndigheden i dette øje-med og at sikre, at kontrahenter, der sponsoreres af dem, også samarbejder fuldt ud med Myndigheden;
- c) Som hovedregel skal de deltagende stater fremme internationalt teknisk og videnskabeligt samarbejde med hensyn til aktiviteter i Området, enten mellem de berørte parter eller ved udvikling af programmer for uddannelse, teknisk bistand og videnskabeligt samarbejde inden for havforskning og marin teknologi og beskyttelse og bevaring af havmiljøet.

Til artikel 6:

I artiklen fastlægges de nærmere procedurer for Myndighedens behandling og godkendelse af arbejdsplaner for efterforskning og udvinding af ressourcer i Området.

Myndigheden pålægges at tage de indkomne ansøgninger om godkendelse af arbejdsplaner op til behandling med regelmæssige mellemrum, jfr. stk. 1, og at behandle dem i den rækkefølge, hvori de er indkommet, jf. stk. 3. Derimod er der ikke fastsat noget om varigheden af Myndighedens behandling, se dog nedenfor om særlige bestemmelser.

Myndigheden pålægges endvidere at sikre sig, at ansøger har overholdt formalia og besidder de fornødne kvalifikationer, jfr. stk. 2.

Når de krævede formalia er overholdt, og når ansøger findes kvalificeret, har ansøger krav på godkendelse af sin arbejdsplan, jf. stk. 3, medmindre det ansøgte område helt eller delvis er omfattet af en tidligere godkendt arbejdsplan eller en arbejdsplan, der er under behandling, Myndigheden helt eller delvis har udelukket området fra udnyttelse, eller ansøgers allerede godkendte arbejdsplaner omfatter mere end et nærmere angivet areal. Myndigheden kan dog ifølge stk. 4 dispensere fra arealbegrænsningen, såfremt der ikke derved sker monopolisering af aktiviteterne i Området.

Den i stk. 5 givne bemyndigelse til Myndigheden til at fastsætte ændrede procedurer og retningslinier for hvilke ansøgere, der skal have godkendt arbejdsplaner, er ophævet i medfør af afsnit 6, paragraf 7 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

Ifølge afsnit 1, paragraf 6, litra a) i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 er der fastsat følgende særlige vilkår for de såkaldte pionerinvestorer og for andre ansøgere, som allerede har investeret betydelige midler i havbundsminedrift:

- (i) En arbejdsplan for efterforskning, som indsendes på vegne af en stat eller enhed, eller del af en sådan enhed, som omtalt i resolution II, paragraf 1 (a) (ii) eller (iii), som ikke er registreret pionerinvestor og som allerede har udført betydelige aktiviteter i Området forud for Konventionens ikrafttræden, eller den, som succederer i dens interesse, skal anses for at have opfyldt de finansielle og tekniske kvalifikationer, der kræves for godkendelse af en arbejdsplan, hvis den sponsorerende stat eller de sponsorerende stater officielt bekræfter, at ansøger har anvendt et beløb svarende til mindst USD 30 mio. til forsknings- og efterforskningsaktiviteter og har anvendt ikke mindre end 10% af dette beløb på afgrænsning, undersøgelse og evaluering af det område, arbejdsplanen vedrører. Hvis arbejdsplanen i øvrigt opfylder vilkårene i Konventionen og eventuelle regler, forskrifter og procedurer vedtaget på grundlag heraf, skal den godkendes af Rådet i form af en kontrakt. Bestemmelserne i afsnit 3, paragraf 11 i nærværende Bilag skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed;
- (ii) Uanset bestemmelserne i resolution II, paragraf 8 (a) kan en registreret pionerinvestor kræve godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning inden for 36 måneder efter Konventionens ikrafttræden. Arbejdsplanen skal bestå af dokumenter, rapporter og andre data fremsendt til Den Forberedende Kommission såvel før som efter registrering og skal ledsages af et opfyldelsescertifikat, som skal bestå af en faktuel rapport, der beskriver status for opfyldelse af forpligtelserne i henhold til pionerinvestorregimet, udstedt af Den Forberedende Kommission i overensstemmelse med resolution II, paragraf 11 (a). En sådan arbejdsplan skal anses for godkendt. En sådan godkendt arbejdsplan skal være i form af en kontrakt, der er indgået mellem Myndigheden og den registrerede pionerinvestor i overensstemmelse med Kapitel XI og nærværende Aftale. Afgiften på USD 250.000, som er betalt i medfør af resolution II, paragraf 7 (a), skal anses for at dække den afgift, der vedrører efterforskningsfasen i medfør af afsnit 8, paragraf 3, i nærværende Bilag. Afsnit 3, paragraf 11, i nærværende Bilag skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed;

- (iii) I overensstemmelse med princippet om ikke-diskriminering skal en kontrakt med en stat eller enhed eller del af en sådan enhed som omtalt i litra a) (i) indeholde ordninger, som svarer til og ikke er mindre gunstige end de, der er aftalt med enhver anden pionerinvestor som omtalt i litra a) (ii). Hvis nogen af de stater eller enheder eller dele af enheder, som er omtalt i litra a) (i), opnår mere fordelagtige ordninger, skal Rådet indgå tilsvarende og ikke mindre gunstige ordninger med hensyn til de rettigheder og forpligtelser, som påhviler de registrerede pionerinvestorer, som er omtalt i litra a) (ii), forudsat sådanne ordninger ikke påvirker eller præjudicerer Myndighedens interesser.

Til artikel 7:

Ifølge afsnit 6, paragraf 7 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 finder denne artikel ikke anvendelse. Princippet for Myndighedens produktionspolitik er fastlagt i afsnit 6, jfr. bemærkningerne til Konventionens artikel 151.

Til artikel 8:

Artiklen foreskriver, at ansøgninger om godkendelse af arbejdsplaner skal omfatte et areal, der er dobbelt så stort som nødvendigt for ansøgerens egne formål med henblik på, at halvdelen kan reserveres for Produktionsselskabet eller interesserede udviklingslande. Ansøger skal foretage en opdeling af arealet i to dele således, at hver del har lige stor kommerciel værdi og skal kunne danne basis for kommerciel produktion, og ressourcerne i hver del skal være veldokumenterede. Produktionsselskabet skal på basis heraf udvælge den ene del som reserveret område.

Til artikel 9:

Produktionsselskabet er ifølge stk. 1 i princippet frit stillet med hensyn til, hvorvidt det ønsker at udføre aktiviteter i et reserveret område. Dog skal Produktionsselskabet beslutte sig inden for en rimelig tid, dersom en kvalificeret ansøger fra et udviklingsland tilkendegiver interesse for at forelægge en arbejdsplan vedrørende et reserveret område. Såfremt Produktionsselskabet beslutter sig til ikke at udføre aktiviteter i det pågældende reserverede område, skal Myndigheden ifølge stk. 4 tage denne ansøgers arbejdsplan op til behandling. Endvidere gælder ifølge afsnit 2, paragraf 5 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994, at *hvis Produktionsselskabet ikke indsender en ansøgning om arbejdsplan for aktiviteter vedrørende et sådant reserveret område inden 15 år efter påbegyndelsen af dets drift uafhængigt af Myndighedens sekretariat eller inden 15 år fra den dato, hvor området blev reserveret til Myndigheden, idet den seneste af disse to datoer er afgørende, har den kontrahent, som stillede området til rådighed, ret til at ansøge om en arbejdsplan for det nævnte område, forudsat han loyalt tilbyder at medtage Produktionsselskabet som joint venture partner.*

Produktionsselskabet bemyndiges i stk. 2 til at indgå joint ventures med kvalificerede enheder om udførelsen af aktiviteter på de reserverede områder og kan ifølge stk. 3 foreskrive materielle og formelle krav til sådanne joint venture arrangementer. Produktionsselskabet skal ifølge afsnit 2, paragraf 2 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 *udføre sin indledende virksomhed vedrørende havbundsminedrift gennem joint ventures.*

Produktionsselskabet skal ifølge stk. 2 tilbyde kvalificerede enheder fra udviklingslande mulighed for deltagelse i eventuelle joint ventures. Ifølge afsnit 2, paragraf 5 i Bilaget til Aftalen *har en kontrahent, som har stillet et bestemt område til rådighed for Myndigheden som reserveret område, endvidere fortrinsret til at indgå en joint venture ordning med Produktionsselskabet med henblik på efterforskning og udnyttelse i dette område.*

Til artikel 10:

Artiklen giver fortrinsret til udnyttelse af ressourcerne i et givet område til den, der påtager sig efterforskningen i dette område. Fortrinsretten kan dog trækkes tilbage, dersom efterforskningsindsatsen ikke har været tilfredsstillende. Ifølge afsnit 1, paragraf 13 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 skal dette forstås således, *at kontrahenten ikke har opfyldt vilkårene i en godkendt arbejdsplan for efterforskning til trods for en eller flere skriftlige advarsler fra Myndigheden til kontrahenten om at overholde disse.*

Til artikel 11:

Artiklen tillader ifølge stk. 1, at de kontrakter, der udgør de godkendte arbejdsplaner, kan indeholde bestemmelser om fællesarrangementer mellem kontrahenten og Produktionsselskabet. Produktionsselskabet handler i denne sammenhæng på Myndighedens vegne, og sådanne fællesarrangementer nyder samme beskyttelse som kontrakter indgået med Myndigheden. Fællesarrangementer kan indgå i form af joint ventures, produktionsdelingsordninger eller enhver anden form for fællesarrangementer.

Ifølge stk. 2 kan der gives finansielle incitamenter til kontrahenter, der således vælger at samarbejde med Myndigheden, jf. artikel 13, stk. 14. I stk. 3 fastsættes, at hæftelsen i sådanne fællesarrangementer som udgangspunkt skal være pro rata, men at en lempelse af hæftelsen kan indgå som et finansielt incitament.

Til artikel 12:

Artiklen præciserer, at Produktionsselskabet på linie med andre ansøgere er undergivet Konventionens bestemmelser og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt Myndighedens afgørelser og skal dokumentere sine kvalifikationer overfor Myndigheden.

Til artikel 13:

Artiklen omhandler de finansielle vilkår, der skal indgå i kontrakter vedrørende efterforskning og udnyttelse af ressourcer i Området. De detaljerede bestemmelser i stk. 3-10 er ophævet ved Aftalen af 28. juli 1994. Under forhandlingerne om Aftalen var der enighed om, at fastlæggelse af detaljerede bestemmelser kan vente, til havbundsminedrift bliver aktuel. Ifølge afsnit 8, paragraf 1 i Bilaget til Aftalen er det foreløbig aftalt, at *følgende principper skal danne grundlag for opstilling af regler, forskrifter og procedurer for finansielle kontraktvilkår:*

- a) Systemet for betaling til Myndigheden skal være rimeligt, både over for kontrahenten og over for Myndigheden, og skal give tilfredsstillende muligheder for at afgøre, om kontrahenten efterlever systemet;
- b) Betalingssatserne i henhold til systemet skal ligge inden for samme niveau som de satser, der er fremherskende med hensyn til landbaseret udvinding af de samme eller tilsvarende mineraler med henblik på at undgå at give dem, der udfører dybhavsminedrift, en kunstig konkurrencemæssig fordel eller pålægge dem en konkurrencemæssig ulempe;
- c) Systemet må ikke være kompliceret og må ikke pålægge Myndigheden eller en kontrahent betydelige administrationsomkostninger. Det skal overvejes at vedtage et royalty system eller et kombineret system af royalties og overskudsdeling. Hvis det besluttet at anvende flere alternative systemer, har kontrahenten ret til at vælge det system, der skal anvendes på hans kontrakt. Enhver efterfølgende ændring i valg mellem alternative systemer skal imidlertid ske efter aftale mellem Myndigheden og kontrahenten;
- d) Der skal betales en fast årlig afgift med virkning fra datoen for påbegyndelse af kommerciel produktion. Denne afgift kan fradrages i andre betalinger, der forfalder i henhold til systemet i overensstemmelse med litra c). Afgiftens størrelse fastsættes af Rådet;
- e) Betalingssystemet kan revideres periodisk i lyset af ændrede omstændigheder. Enhver ændring skal foretages på en ikke-diskriminatorisk måde. Sådanne ændringer kan kun anvendes på eksisterende kontrakter, hvis kontrahenten vælger dette. Enhver efterfølgende ændring i valg mellem alternative systemer skal ske efter aftale mellem Myndigheden og kontrahenten;
- f) Tvister vedrørende fortolkning eller anvendelse af regler og forskrifter baseret på disse principper skal underkastes de procedurer for bilæggelse af tvister, der er anført i Konventionen.

Ifølge stk. 1 skal Myndigheden ved vedtagelsen af regler, forskrifter og procedurer vedrørende finansielle kontraktvilkår have for øje at sikre sig optimale indtægter af udbyttet fra kommerciel produktion. I den forbindelse skal Myndigheden lægge vægt på at tiltrække investeringer og teknologi til efterforskning og udnyttelse i Området samt at sætte Produktionsselskabet og interesserede udviklingslande i stand til at deltage i aktiviteterne på lige fod, blandt andet ved at give incitamenter for kontrahenterne til at indgå fællesarrangementer med dem og at uddanne deres personel.

Myndigheden skal sikre ligelig finansiell behandling og ensartede finansielle forpligtelser for kontrahenterne, og give eventuelle incitamenter på et ligeligt og ikke diskriminerende grundlag, således at disse ikke indebærer subsidier eller kunstige konkurrencefordele.

I medfør af stk. 2 bemyndiges Myndigheden til opkræve en afgift på USD 500.000 til dækning af de administrative omkostninger ved behandlingen af en ansøgning om efterforskning og udnyttelse af ressourcer i Området. Ifølge afsnit 8, paragraf 3 i Bilaget til Aftalen skal afgiften for behandling af ansøgninger om godkendelse af en arbejdsplan, der er begrænset til én fase, enten efterforskningsfasen eller udnyttelsesfasen, udgøre USD 250.000.

Myndigheden skal fra tid til anden revidere afgiften, således at den dækker de faktiske omkostninger, og i tilfælde, hvor de faktiske omkostninger viser sig at blive mindre end afgiften, skal det overskydende beløb betales tilbage.

Stk. 11-13 fastsætter, at der skal anvendes almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, at betalinger skal ske i frit omsættelig valuta og at kontraktens finansielle forpligtelser m.v. skal indexreguleres.

Ifølge stk. 14 gives Myndigheden beføjelse til på basis af henstillinger fra Kommissionen for Økonomisk Planlægning og den Juridiske og Tekniske Kommission at yde incitamerter til kontrahenter som nævnt i stk. 1 og i artikel 11, stk. 2. I medfør af afsnit 9, paragraf 7 i Bilaget til Aftalen skal Myndigheden endvidere tage Finanskomiteens henstilling i betragtning.

Stk. 15 fastsætter, at eventuelle tvister altid kan afgøres ved handelsvoldgift, men at parterne er frit stillet til at aftale at bilægge tvisten på anden måde i overensstemmelse med reglerne i Konventionens artikel 188, stk. 2.

Til artikel 14:

Artiklen fastsætter reglerne for overførsel af data til Myndigheden og Produktionsselskabet og for adgangen til sådanne data. Yderligere bestemmelser vedrørende Myndighedens arkiver er indeholdt i Konventionens artikel 181.

Ifølge stk. 1 skal kontrahenten via sin operatør stille alle nødvendige og relevante data vedrørende det område, arbejdsplanen omfatter, til rådighed for Myndigheden. Data, der er omfattet af kommerciel ejendomsret, må ifølge stk. 2 og stk. 3 ikke videregives eller anvendes til andet end udøvelsen af Myndighedens beføjelser og funktioner. Dog kan data vedrørende reserverede områder videregives til Produktionsselskabet. Data, som er nødvendige for udarbejdelse af regler, forskrifter og procedurer vedrørende beskyttelse af havmiljøet og sikkerheden, er ifølge stk. 2 som hovedregel undtaget fra den industrielle ejendomsret. Dog kan data vedrørende udstyrets konstruktion også i dette tilfælde være omfattet af den industrielle ejendomsret.

Til artikel 15:

Artiklen præciserer kontrahentens forpligtelse til at tilrettelægge uddannelsesprogrammer for Myndighedens og interesserede udviklingslandes personel i overensstemmelse med Konventionens artikel 144 ved at fastsætte, at disse programmer skal have et praktisk tilsnit og omfatte deltagelse i alle aktiviteter i det område, der omfattes af kontrakten.

Til artikel 16:

Artiklen præciserer, at kontrahenten skal tillægges eneret til efterforskning og udnyttelse af det areal, kontrakten omfatter, at denne eneret skal omfatte en nærmere angivet kategori af ressourcer, og at kontrahenten skal have garanti for sin adkomst ifølge kontrakten. I tilfælde, hvor der udføres aktiviteter i samme område vedrørende en anden kategori af ressourcer, skal Myndigheden påse, at dette ikke forstyrrer kontrahentens aktiviteter.

Til artikel 17:

Artiklen fastlægger i detaljer Myndighedens opgave med udarbejdelse af regler, forskrifter og procedurer under hensyn til Forsamlingens og Rådets kompetence, jf. Konventionens artikel 160, stk. 2, litra f) ii) og artikel 162, stk. 2, litra o) ii) og de tilhørende bemærkninger. I den forbindelse gives i stk. 1 en liste over emner, der skal dækkes af opgaven.

I stk. 2 gennemgås de enkeltspørgsmål, for hvilke der stilles særlige krav til Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

I litra a) bestemmes, at Myndigheden skal fastsætte størrelsen af efterforskningsområderne under hensyn til bestemmelserne i Konventionen. Størrelsen skal være indtil det dobbelte af størrelsen af udnyttelsesområder, der er tilstrækkelig til at sikre en senere effektiv produktion med den disponible teknologi.

I litra b) fastlægges rammerne for aktiviteternes varighed. Forundersøgelsestilladelser skal være uden tidsbegrænsning, efterforskning skal være af tilstrækkelig lang varighed til at tillade en grundig undersøgelse af det pågældende område og udformning og konstruktion af det nødvendige afprøvningsudstyr, og varigheden af udnyttelsesfasen skal stå i forhold til projektets økonomiske levetid. I afsnit 1, paragraf 5, litra f) i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 bestemmes herudover, at uanset bestemmelserne i litra b) skal Myndighedens regler, forskrifter og procedurer *tage hensyn til vilkårene i Aftalen, til den langvarige forsinkelse af kommerciel havbundsminedrift og til det sandsynlige aktivitetsniveau i Området.*

I afsnit 1, paragraf 9, i Bilaget til Aftalen fastsættes nærmere om efterforskningsfasens varighed, at en arbejdsplan for efterforskning skal godkendes for en periode på 15 år. Når en arbejdsplan for efterforskning udløber, skal kontrahenten ansøge om en arbejdsplan for udnyttelse, med mindre kontrahenten allerede har gjort det eller har opnået en forlængelse af arbejdsplanen for efterforskning. Kontrahenter kan ansøge om sådanne forlængelser for perioder, der ikke hver for sig er længere end fem år. Sådanne forlængelser skal godkendes, hvis kontrahenten loyalt og efter bedste evne har arbejdet for at opfylde forpligtelserne i arbejdsplanen, men af grunde, som han ikke er herre over, har været ude af stand til fuldføre det nødvendige forberedende arbejde for overgang til udnyttelsesfasen, eller hvis de herskende økonomiske forhold ikke berettiger til overgang til udnyttelsesfasen.

Vedrørende udnyttelsesfasens varighed fastsættes nærmere i ovennævnte litra b), at udnyttelsesfasen udover at være tilstrækkelig lang til at tillade en kommerciel udvinding af mineraler fra området også skal omfatte en rimelig periode til konstruktion af minedrifts- og forarbejdningssystemer i kommerciel målestok. Ved vurdering af den økonomiske levetid skal der blandt andet tages hensyn til opbrugen af malmen og minedriftsudstyrets og forarbejdningssystemernes levetid. På den anden side skal varigheden også være så begrænset, at Myndigheden får tilfredsstillende mulighed for at ændre vilkårene og betingelserne i arbejdsplanen på det tidspunkt, den behandler spørgsmålet om eventuel fornyelse i lyset af sådanne regler, forskrifter og procedurer, som den har vedtaget efter godkendelsen af arbejdsplanen.

I litra c) er fastsat de krav, som Myndigheden skal stille til operatørens aktivitet i kontraktperioden. I efterforskningsfasen skal Myndigheden kræve, at operatøren afholder efterforskningsudgifter, der står i et rimeligt forhold til det område, tilladelsen omfatter, og som kan forventes af en operatør, der har til hensigt at tage området i brug til kommerciel produktion inden for de tidsrammer, Myndigheden har fastsat. Endvidere påhviler det Myndigheden at fastsætte en maksimal tidsfrist for igangsættelse af kommerciel produktion under hensyn til behovet for tid til konstruktion af minedrifts- og forarbejdningssystemer efter afslutningen af efterforskningsfasen og inden den kommercielle produktion kan igangsættes. I produktionsperioden skal Myndigheden inden for rimelige grænser kræve, at produktionen holdes i gang. I afsnit 1, paragraf 5, litra f) i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994 bestemmes herudover, at uanset bestemmelserne i litra c) skal Myndighedens regler, forskrifter og procedurer *tage hensyn til vilkårene i Aftalen, til den langvarige forsinkelse af kommerciel havbundsminedrift og til det sandsynlige aktivitetsniveau i Området.*

I litra d) fastsættes rammerne for Myndighedens opdeling af ressourcerne i kategorier med henblik på udnyttelse, jfr. bestemmelserne i artikel 16. Myndigheden skal ved opdelingen blandt andet lægge vægt på, at visse ressourcer kræver samme udvindingsudstyr, og at nogle ressourcer kan udvindes samtidigt uden gensidige forstyrrelser. Myndigheden er berettiget til at godkende en arbejdsplan for samme område til den samme ansøger for flere forskellige kategorier af ressourcer.

I litra e) fastsættes, at operatøren når som helst har ret til at opgive sine rettigheder ifølge en kontrakt, uden at dette medfører sanktioner. Denne bestemmelse må imidlertid ses i lyset af bestemmelserne under litra c), hvorefter operatøren er forpligtet til en vis aktivitet og næppe kan undslå sig for denne aktivitet, med mindre han dokumenterer, at projektet ikke er rentabelt, og på den basis opgiver alle rettigheder ifølge kontrakten.

I litra f) bestemmes, at Myndigheden skal udarbejde regler, forskrifter og procedurer med henblik på effektiv beskyttelse af havmiljøet mod skadelige virkninger af aktiviteter i forbindelse med havbundsminedrift. I afsnit 1, paragraf 7 i Bilaget til Aftalen fastsættes yderligere, at *en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan skal ledsages af en vurdering af de potentielle miljømæssige virkninger af de foreslåede aktiviteter*

og af en beskrivelse af et program for oceanografiske undersøgelser og grundlæggende miljøundersøgelser i overensstemmelse med de regler, forskrifter og procedurer, der er vedtaget af Myndigheden.

Ifølge litra g) anses kommerciel produktion for at være påbegyndt, når operatøren har indledt vedholdende produktion i stor målestok, som klart går udover at fremskaffe materiale til analyser eller at afprøve udstyr eller anlæg.

Til artikel 18:

Artiklen uddyber bestemmelsen i Konventionens artikel 153, stk. 6, hvori det er fastsat, at kontrahenten som hovedregel har garanti for sin adkomst ifølge kontrakten. I stk. 1 og 2 i nærværende artikel fastsættes i overensstemmelse hermed, at Myndigheden i tilfælde af overtrædelse af kontraktens bestemmelser i almindelighed kun kan pålægge kontrahenten bøder, der står i forhold til overtrædelsens grovhed. Myndigheden kan dog kræve kontrakten suspenderet eller ophævet i tilfælde, hvor kontrahenten groft overtræder kontraktens eller Konventionens bestemmelser eller Myndighedens regler, forskrifter eller procedurer eller undlader at efterkomme en endelig og bindende afgørelse, der er truffet af bilæggelsesorganet i en tvist. Ifølge stk. 3 skal kontrahenten gives rimelige muligheder for en udtømmende retslig prøvelse efter Konventionens bestemmelser, jfr. Kapitel XI, afsnit 5, med opsættende virkning for fuldbyrdelsen af Myndighedens afgørelse.

Til artikel 19:

Ligesom den foregående artikel uddyber denne artikel bestemmelsen i Konventionens artikel 153, stk. 6 om at kontrahenten som hovedregel har garanti for sin adkomst ifølge kontrakten. Det pålægges parterne at indlede forhandlinger om passende ændringer af kontrakten i tilfælde af ændrede omstændigheder, der gør kontraktvilkårene urimelige eller gør det vanskeligt eller umuligt at opnå de mål, der er angivet i kontrakten eller i Konventionen. Blandt andet med henblik på beskyttelse af kontrahentens garanti er det imidlertid fastsat, at kontrakten ikke kan ændres, med mindre parterne er enige herom.

Til artikel 20:

Artiklen giver som udgangspunkt kontrahenten ret til at overdrage sine rettigheder og forpligtelser ifølge kontrakten til andre kvalificerede ansøgere. Overdragelsen skal dog ske med Myndighedens samtykke og i overensstemmelse med dens regler, forskrifter og procedurer, og ansøgeren skal påtage sig alle overdragelsesforpligtelser. Myndigheden kan nægte at give sit samtykke til overdragelsen, men er i så fald forpligtet til at give tilstrækkelig begrundelse for sit afslag. I lighed med behandlingen af en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan kan det antages, at Myndigheden i overdragelsessager skal sikre sig, at ansøgeren er kvalificeret, jfr. artikel 6, stk. 2, litra b), og overdragelse kan ikke ske i strid med arealbegrænsningerne i artikel 6.

Til artikel 21:

Artiklen definerer i stk. 1 gældende ret ved at præcisere, at kontrakten foruden kontraktvilkårene er undergivet Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, Konventionens kapitel XI og andre folkeretlige regler, som ikke er uforenelige med Konventionen. Herudover kan kontrahenten i et vist omfang være undergivet national ret i forbindelse med sit statslige tilhørsforhold og flagstatsprincippet.

Med henblik på effektiv håndhævelse af gældende ret fastsættes i stk. 2, at en endelig afgørelse, som er truffet af en domstol, der er kompetent ifølge Konventionen, i en sag vedrørende parternes rettigheder og forpligtelser ifølge kontrakten, skal kunne håndhæves ikke blot i Området, men også på enhver deltagende stats territorium.

Ifølge stk. 3 viger national ret for Konventionens retsregler. Dog kan en deltagende stat med henblik på beskyttelse af havmiljøet stille strengere krav end Myndigheden til de kontrahenter, den sponsorerer eller de skibe, der fører dens flag.

Til artikel 22:

Artiklen fastsætter, at Myndigheden og kontrahenten hver for sig skal bære ansvaret for de skader, de forvolder ved retsstridige handlinger, idet der dog skal tages hensyn til den anden parts eventuelle medvirken. Myndighedens ansvar i forbindelse med eventuel afsløring af forretningshemmeligheder og fortrolige data

nævnes særskilt. I tilfælde af skade fastsættes, at der skal ydes en erstatning, som svarer til skadens virkelige størrelse. Der er således ikke mulighed for at afgøre en eventuel erstatningssag med en summarisk erstatning, der ikke fuldt ud tilgodeser den skadelidte, og det er heller ikke muligt at pålægge parterne en erstatning, som indeholder et strafelement.

Til Bilag IV

Produktionsselskabets statut

Bestemmelserne om Produktionsselskabets retlige status, dets organisation, opgaver og finansiering er gennemgribende modificeret ved afsnit 2 i Bilaget til Aftalen af 28. juli 1994.

I afsnit 2, paragraf 1 i Bilaget er det således blandt andet fastsat, at Myndighedens sekretariat skal udføre Produktionsselskabets opgaver, indtil det begynder sin virksomhed uafhængigt af Sekretariatet. Myndighedens generalsekretær skal inden for Myndighedens stab udpege en midlertidig generaldirektør til at føre tilsyn med sekretariatets udførelse af disse opgaver.

Produktionsselskabets aktiviteter er endvidere ifølge afsnit 2, paragraf 1, begrænset, således at der i perioden indtil dybhavsminedrift bliver aktuel, kun skal udføres analyse- og overvågningsopgaver. I paragraf 1 er det nærmere bestemt, at *der skal udføres følgende opgaver:*

- a) Overvågning og undersøgelse af udviklingstendenser og ændringer i forholdene for havbundsminedrift, herunder regelmæssig analyse af vilkårene og prisforholdene på verdensmarkedet for metaller samt udviklingstendenser og fremtidsudsigter;
- b) Bedømmelse af resultaterne af videnskabelige havundersøgelser med hensyn til aktiviteter i Området med særlig vægt på undersøgelser relateret til den miljømæssige virkning af aktiviteter i Området;
- c) Bedømmelse af til rådighed værende data relateret til forundersøgelser og efterforskning, inklusive kriterier for sådanne aktiviteter;
- d) Bedømmelse af teknologisk udvikling, som er relevant for aktiviteter i Området, herunder især teknologi relateret til beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
- e) Vurdering af oplysninger og data relateret til områder, som er reserveret for Myndigheden;
- f) Bedømmelse af oplæg til joint venture aktiviteter;
- g) Indsamling af oplysninger om mulighederne for at skaffe uddannet arbejdskraft;
- h) Studier af mulige ledelsesstrategier for styring af Produktionsselskabet i de forskellige stadier af dets virksomhed.

I afsnit 1, paragraf 3 i Bilaget til Aftalen er det fastsat, at Oprettelsen af Myndighedens organer og underorganer og deres funktion skal baseres på evolutionære principper, idet der skal tages hensyn til de pågældende organers og underorganers funktionelle behov med henblik på, at de effektivt skal kunne udføre deres respektive opgaver under de forskellige faser af udviklingen i aktiviteterne i Området.

I overensstemmelse hermed er det i afsnit 2, paragraf 2, fastsat, at Produktionsselskabet skal udføre sin indledende virksomhed vedrørende havbundsminedrift gennem joint ventures. I forbindelse med godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse for en anden enhed end Produktionsselskabet eller i forbindelse med Rådets modtagelse af en ansøgning om virksomhed i joint venture med Produktionsselskabet, skal Rådet tage spørgsmålet om Produktionsselskabets driftsmæssige uafhængighed af Myndighedens sekretariat op til drøftelse. Hvis virksomhed i joint venture med Produktionsselskabet er i overensstemmelse med sunde kommercielle principper, skal Rådet udstede et direktiv, der giver adgang til uafhængig drift i henhold til Konventionens artikel 170, stk. 2.

Endvidere kan særlig nævnes følgende bestemmelse i afsnit 2, paragraf 3: De deltagende stater forpligtes til at finansiere et udvindingssted for Produktionsselskabet som foreskrevet i Konventionens Bilag IV, artikel 11, stk. 3 skal ikke være gældende, og de deltagende stater skal ikke være forpligtet til at finansiere nogen del af aktiviteterne for nogen af Produktionsselskabets udvindingssteder eller udvindingssteder, der drives i joint venture med Produktionsselskabet.

I afsnit 2, paragraf 6, i Bilaget til Aftalen er det præciseret, at Bilag IV og andre bestemmelser i Konventionen med hensyn til Produktionsselskabet skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nærværende afsnit. Herved må bestemmelserne i Konventionens Bilag IV i vidt omfang anses for at være gjort uaktuelle. Følgelig er der ikke udarbejdet bemærkninger til de enkelte artikler i Bilag IV.

Til Bilag V

Forlig

Bilag V refererer til Konventionens Kapitel XV. Teksten falder i to afsnit, hvoraf afsnit 1 (artikel 1-10) omhandler forligsproceduren i henhold til Kapitel XV, afsnit 1. Bilagets 2. afsnit (artikel 11 - 14) vedrører tvungen indbringelse til behandling ved forligsprocedure i henhold til Kapitel XV, afsnit 3.

Til artikel 1:

Ifølge denne artikel kan enhver part i en tvist indlede forligsforhandlinger i henhold til afsnit 1, såfremt parterne i overensstemmelse med Konventionens artikel 284 har truffet aftale herom.

Til artikel 2:

Artiklen indeholder detaljerede forskrifter for udarbejdelse af en liste over forligsmænd. Hver af Konventionens deltagerstater er berettiget til at indstille fire forligsmænd til listen, der skal udarbejdes og føres af FN's generalsekretær.

Til artikel 3:

Bestemmelsen indeholder en række detaljerede procedureforskrifter for nedsættelse af forligskommissionen.

Til artikel 4:

Artiklen bemyndiger forligskommissionen til selv at fastsætte sine procedureregler, medmindre parterne aftaler andet.

Til artikel 5:

Forligskommissionen kan herefter henlede parternes opmærksomhed på foranstaltninger, der vil kunne fremme en mindelig afgørelse af tvisten.

Til artikel 6:

Artiklen indeholder en beskrivelse af forligskommissionens funktioner.

Til artikel 7:

Ved artiklen pålægges det forligskommissionen at aflægge beretning inden 12 måneder efter dens nedsættelse. Beretningen er ikke bindende for parterne.

Til artikel 8:

Artiklen definerer, hvornår forhandlingerne skal betragtes som afsluttet.

Til artikel 9:

Artiklen bestemmer, at kommissionens honorarer og udgifter skal afholdes af parterne i tvisten.

Til artikel 10:

Artiklen fastslår parternes ret til ved aftale vedrørende den pågældende tvist at ændre enhver bestemmelse i Bilag V.

Til artikel 11:

Artiklen indleder afsnit 2 om tvungen indbringelse til behandling ved forligsprocedure i henhold til Kapitel XV, afsnit 3. En part i en tvist under disse regler kan indlede forhandlinger ved en skriftlig meddelelse til den anden part, der derefter er forpligtet til at lade sig underkaste sådan forligsprocedure.

Til artikel 12:

Artiklen forholder sig til de tilfælde, hvor en part undlader at svare eller at lade sig underkaste forligsprocedure, jfr. artikel 11. Dette forhold skal således ikke stå i vejen for forligsforhandlingerne.

Til artikel 13:

Uenighed om forligskommissionens kompetence afgøres efter denne artikel af kommissionen selv.

Til artikel 14:

Ifølge denne artikel finder artikel 2 - 10 i afsnit 1 i Bilag V anvendelse med forbehold af Bilagets afsnit 2.
Til Bilag VI

Statut for Den Internationale Havretsdømstol

Bilag VI indeholder statuten for Den Internationale Havretsdømstol, der oprettedes i Hamborg den 18. oktober 1996 efter at medlemsstaternes forsamling havde valgt de 21 dommere. I modsætning til hvad der er tilfældet med Statuten for Den Internationale Dømstol i Haag, »ICJ-Statuten«, findes ud over reglerne i selve statuten nogle tilsvarende bestemmelser vedrørende Dømstolen i selve Konventionen, særlig dennes Kapitel XV. Dette hænger bl.a. sammen med, at Kapitel XV indeholder fælles overordnede bestemmelser for såvel Den Internationale Havretsdømstol som andre fora. Bilag VI er ud over de almindelige bestemmelser i artikel 1 opdelt i 5 afsnit. Afsnit 1 (artikel 2 - 19) vedrører Dømstolens organisation, afsnit 2 (artikel 20 - 23) dens kompetence, afsnit 3 (artikel 24 - 34) proceduren og afsnit 4 (artikel 35 - 40) er et særligt afsnit om Dømstolens Afdeling for Havbundstvister. Bilag VI afsluttes med afsnit 5, der udgøres af en enkelt artikel (41) om ændringer til bilaget.

Til artikel 1:

Artiklen fastslår Konventionen og Statuten som grundlag for Dømstolens oprettelse og virke. Endvidere skal Dømstolens sæde være i Hamborg, men Dømstolen kan også træde sammen andetsteds, når den anser det for ønskeligt, jf. tilsvarende ICJ-Statuttens artikel 22. Endelig bestemmes, at indbringelse af en tvist for Dømstolen skal ske i henhold til Konventionens Kapitel XI (vedrørende den dybe havbund) og XV (om bilæggelse af tvister).

Til artikel 2:

Artiklen indleder afsnit 1 om Dømstolens organisation, jfr. ICJ-statuttens Kapitel I. Dømstolen skal sammensættes af 21 uafhængige medlemmer (ICJ kun 15) valgt blandt kvalificerede personer med særlig anerkendt sagkundskab i havretsspørgsmål, jf. ICJ- Statuttens artikel 2. Der skal endvidere (stk. 2) sikres en repræsentation af de væsentligste retssystemer samt en ligelig geografisk fordeling, jf. ICJ-Statuttens artikel 9.

Til artikel 3:

Artiklen begrænser antallet af medlemmer, der er statsborgere i samme stat til én, jf. ICJ-Statuttens artikel 3, samt fastsætter et minimum på tre repræsentanter for hver af de geografiske grupper i FN.

Til artikel 4:

Artiklen omhandler indstilling og valg af kandidater.

Ved stk. 1 begrænses den enkelte deltagerstats kandidatantal til to. Bestemmelsen udelukker ikke, at en deltagerstat indstiller en kandidat, der er statsborger i en anden stat. Kandidatens hjemstat behøver ej heller være deltager i Konventionen. Stk. 2 fastsætter frister for kandidatanmeldelser. Bestemmelsen i stk. 3, hvorefter det første valg skal afholdes inden seks måneder efter Konventionens ikrafttræden, dvs. senest den 16. marts 1995, blev i praksis fraveget efter aftale mellem Konventionens parter og de stater, der stod foran snarlig ratifikation, således at valggrundlaget kunne omfatte en bredere deltagerkreds, ikke mindst med større repræsentation fra industrilandenes side. Stk. 4 indeholder procedureregler for afstemningen. Som ved kandidatindstillingerne er også selve afstemningen alene et anliggende for Konventionens parter. Der er ikke som ved ICJ involveret FN-organer, bortset fra Generalsekretærens praktiske funktioner ved det første valg.

Valgbehandlingen fandt sted i forbindelse med deltagerstaternes 5. møde i New York, der afsluttedes den 2. august 1996, og Domstolens officielle åbning skete ved en højtidelighed i Hamborg den 18. oktober 1996. Domstolen indledte behandlingen af sin første sag i 1997.

Til artikel 5:

Artiklen indeholder forskrifter for dommernes funktionstid.

Til artikel 6:

Artiklen indeholder procedureregler for behandling af ledige pladser i Domstolen.

Til artikel 7:

Artiklen indeholder habilitetsregler om uforenelig virksomhed med dommerhvervet. Der lægges således begrænsninger på dommernes mulighed for samtidig at udøve en række funktioner. Af særlig relevans er forbudet mod politisk eller administrativ virksomhed, dvs. at dommeren ikke f.eks. tillige kan være embedsmand, men derimod nok universitetsprofessor. Dommeren kan ej heller optræde som agent, rådgiver eller advokat i nogen sag - at forstå som nogen sag overhovedet, ikke blot en sag han skal dømme i, jf. ICJ-Statuttens artikel 16 og 17, stk. 1.

Til artikel 8:

Artiklen er en regel om speciel habilitet, der opregner betingelserne for en dommers deltagelse i en konkret sag, jf. ICJ-Statuttens artikel 17, stk. 2.

Til artikel 9:

Følgen af, at en dommer efter samtlige øvrige dommers enstemmige opfattelse ikke længere opfylder de stillede betingelser i de foregående artikler er ifølge denne artikel, at retspræsidenten skal erklære hans plads for ledig, dvs. afsætte ham, jf. ICJ-Statuttens artikel 18.

Til artikel 10:

Artiklen tillægger Domstolens medlemmer diplomatiske privilegier og immuniteter under udøvelsen af deres hverv, jf. ICJ-Statuttens artikel 19. Artikel 10 er udmøntet i en særlig aftale om privilegier og immuniteter svarende til sædvanen for så vidt angår internationale organisationer.

Til artikel 11:

Artiklen pålægger et tiltrædende medlem af Domstolen at afgive en højtidelig erklæring om upartiskhed og samvittighedsfuldhed i udøvelsen af hvervet, jf. ICJ-Statuttens artikel 20.

Til artikel 12:

Artiklen vedrører præsidentens, vicepræsidentens og justitssekretærens særlige forhold. Domstolen vælger således selv præsidenten og vicepræsidenten (for en treårig periode med mulighed for genvalg) samt udnævner justitssekretæren og eventuelt andre embedsmænd efter behov. Præsidenten og justitssekretæren skal have bopæl ved Domstolens sæde, dvs. i Hamborg, jf. ICJ-Statuttens artikel 21-22. Modsætningsvis gælder dette ikke for Domstolens øvrige medlemmer. I praksis vil der i den indledende fase af Domstolens virke ikke blive tale om et større antal residerende dommere i Hamborg.

Til artikel 13:

Bestemmelsen er en procedureregel om beslutningsdygtighed, hvortil kræves 11 dommers medvirken, jf. ICJ-Statuttens artikel 25 (9 dommere). I konkrete sager kan et mindre antal dog udgøre en beslutningsdygtig Domstol, hvilket er nærmere bestemt i de følgende artikler.

Til artikel 14:

Artiklen henviser til reglerne vedrørende den særlige Afdeling for Havbundstvister, der skal oprettes i henhold til afsnit 4, og hvis kompetence i øvrigt er fastlagt i Konventionens Kapitel XI, afsnit 5.

Til artikel 15:

Bestemmelsen giver i stk. 1 Domstolen beføjelser til at nedsætte sådanne afdelinger, bestående af tre eller flere medlemmer, som den anser for nødvendig til behandling af bestemte kategorier af tvister. Ifølge stk. 2 skal Domstolen efter parternes anmodning nedsætte en afdeling til behandling af en bestemt tvist. Stk. 3 forpligter Domstolen til hvert år at nedsætte en afdeling på 5 medlemmer samt to stedfortrædere til behandling af tvister efter summarisk procedure. Ifølge stk. 4 er Domstolen efter parternes begæring forpligtet til at behandle tvister i afdelinger. Formålet er selvsagt at opnå en hurtigere procesgang. Ved stk. 5 bekræftes, at en dom afsagt af en afdeling skal betragtes som afsagt af Domstolen (uanset et mindre antal dommere end 11 har deltaget i pådømmelsen), jf. ICJ-Statuttens artikel 26 og 27 samt 29.

Til artikel 16:

Bestemmelsen giver Domstolen beføjelser til selv at fastsætte sit reglement, jf. ICJ-Statuttens artikel 30.

Til artikel 17:

Artiklen indeholder regler vedrørende tvister involverende en stat, hvor en dommer har statsborgerskab. Dette forhold gør ikke i sig selv dommeren inhabil (stk. 1). Derimod vil en anden part ifølge stk. 2 kunne udpege en ad hoc-dommer til at deltage som medlem af Domstolen. Stk. 3 vedrører det forhold, hvor ingen af parterne har et medlem af Domstolen med deres statsborgerskab. I så fald kan parterne hver især udpege en ad hoc-dommer. Ifølge stk. 4 gælder disse bestemmelser ligeledes for de afdelinger af Domstolen, der er omtalt i artikel 14 og 15. Stk. 5 bestemmer, at flere parter med sammenfaldende interesser i forhold til bestemmelserne i artikel 17 skal anses som én part. I stk. 6 sidestilles ad hoc-dommerne, der i øvrigt skal opfylde de samme betingelser i artikel 2, 8 og 11, med hensyn til sagens afgørelse med deres faste kolleger, jf. ICJ-Statuttens artikel 31.

Til artikel 18:

Artiklen indeholder bestemmelser om aflønning, vederlag og godtgørelse samt pension. Størrelsen heraf fastsættes af deltagerstaterne, der ifølge artikel 19 afholder udgifterne. Beløbene er skattefrie. Indtil videre er der i princippet taget udgangspunkt i aflønningen af dommerne ved Den Internationale Domstol i Haag. I indledningsfasen vil dog ikke alle medlemmer oppebære fuld aflønning. Deltagerstaterne kan på deres møder vedtage ændringer i lønninger m.v., jf. ICJ-Statuttens artikel 32.

Til artikel 19:

Ved artiklen pålægges det deltagerstaterne samt Den Internationale Havbundsmyndighed at afholde Domstolens udgifter (stk. 1). Omkostningerne afholdes således ikke af FN-systemet som ved Den Internationale Domstol i Haag, jf. ICJ-Statuttens artikel 33. Omkostningerne vil derfor variere for den enkelte deltagerstat med antallet af de øvrige deltagerstater og størrelsen af disses bidrag, der fastsættes efter en fordelingsnøgle, baseret på FN-medlemsbidragene. Ved stk. 2 åbnes mulighed for, at en anden enhed end en deltagende stat eller Myndigheden kan være part i en tvist for Domstolen. I så fald betaler den pågældende part et af Domstolen fastsat regningsbeløb. Bestemmelsen vil være praktisk i tilfælde, hvor EF inden for sin kompetence vil kunne optræde som part for Domstolen, jf. artikel 20, stk. 2 samt Bilag IX, artikel 7.

Til artikel 20:

Artiklen indleder afsnit 2 om kompetence. Stk. 1 fastslår hovedreglen om, at Domstolen står åben for de deltagende stater, dvs. Konventionens parter, i princippet svarende til ICJ-Statuttens artikel 35, stk. 1. Ved stk. 2 åbnes der imidlertid tillige adgang for andre enheder end deltagende stater, dels i henhold til Konventionens Kapitel XI eller i henhold til en af tvistens parter godkendt aftale, der giver Domstolen kompetence. Der er således mulighed for, at andre enheder end stater, jf. artikel 19, samt de særlige kompetenceregler i Konventionens artikel 288 om Afdelingen for Havbundstvister, såvel som stater, der ikke er deltagere i Konventionen, kan benytte Domstolen, jf. Konventionens artikel 291.

Til artikel 21:

Domstolens kompetence er ifølge artiklen dels umiddelbar i forhold til alle tvister og anmodninger, der indbringes i overensstemmelse med Konventionen, dels afledt af en kompetencegivende aftale.

Til artikel 22:

Artiklen henviser til andre traktater eller konventioner af havretlig karakter. Såfremt parterne heri er enige, kan enhver tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af den pågældende traktat eller konvention forelægges Domstolen.

Til artikel 23:

Domstolens afgørelser træffes ifølge artiklen i overensstemmelse med Konventionens artikel 293, jf. bemærkningerne hertil.

Til artikel 24:

Artiklen indleder afsnit 3 om procedure. Den foreskriver, hvorledes en tvist i praksis indbringes for Domstolen gennem justitssekretæren og svarer i princippet til indholdet af ICJ-Statuttens artikel 40.

Til artikel 25:

Artiklen giver ved stk. 1 Domstolen beføjelser til at foreskrive foreløbige foranstaltninger, jfr. Konventionens artikel 290 og ICJ-Statuttens artikel 41. Stk. 2 indeholder særlige forskrifter i de tilfælde, hvor Domstolen ikke er samlet eller der ikke er et beslutningsdygtigt antal dommere til stede.

Til artikel 26:

Artiklen bestemmer, at den mundtlige retsforhandling ledes af præsidenten, subsidiært vicepræsidenten eller ældste dommer. Den mundtlige forhandling er offentlig, medmindre andet bestemmes. Artiklen svarer til ICJ-Statuttens artikel 45-46.

Til artikel 27:

Domstolen fastsætter forskrifter for sagens gang i hvert enkelt tilfælde, herunder i hvilken form og med hvilke frister parterne skal afslutte deres fremstilling og træffe alle foranstaltninger vedrørende bevisoptagelsen. Bestemmelsen svarer til ICJ-Statuttens artikel 48. Derimod indeholder Havretsdomstolens statut ikke specifikke forskrifter om skriftlig og mundtlig forhandling svarende til ICJ-Statuttens artikel 43.

Til artikel 28:

Artiklen foreskriver fremgangsmåden i tilfælde af en parts udeblivelse. I overensstemmelse hermed kan Domstolen fastsætte retsforhandlingen og træffe afgørelse efter den anden parts anmodning. Bestemmelsen svarer i det store og hele til ICJ-Statuttens artikel 53, men adskiller sig navnlig fra denne ved at den fremmødte part ikke kan forlange sagen afgjort i overensstemmelse med sin påstand.

Til artikel 29:

Ifølge artiklen træffes Domstolens afgørelser af et flertal af de tilstedeværende dommere. Hvor stemmerne står lige, afgøres sagen af præsidenten eller dennes stedfortræder, jfr. ICJ-Statuttens artikel 55.

Til artikel 30:

Artiklen indeholder formforskrifter vedrørende domme, herunder dissens. Forskrifterne svarer i princippet til ICJ-Statuttens artikel 56-58.

Til artikel 31:

Artiklen åbner mulighed for, at en deltagerstat, som har en retlig interesse, der kan berøres af afgørelsen i en tvist, kan få adgang til at intervenere i sagen. Artiklen svarer til ICJ-Statuttens artikel 62. Herudover be

skriver artikel 31, stk. 3, at afgørelsen er bindende for den intervenerende stat i spørgsmål, med hensyn til hvilke den intervenerede.

Til artikel 32:

Artiklen fastslår en ret til intervention i sager vedrørende fortolkning eller anvendelse af Konventionen eller en anden international aftale, jfr. artikel 21 og 22. I så tilfælde antages den pågældende uden videre at have en retlig interesse, og skal ikke først som ifølge artikel 21 indhente Domstolens afgørelse; tværtimod skal justitssekretæren af egen drift underrette parterne i Konventionen eller den pågældende aftale om de rejste spørgsmål. Afgørelsen er bindende for den intervenerende part på samme måde som ifølge artikel 31. Princippet i bestemmelsen svarer til ICJ-Statuttens artikel 63.

Til artikel 33:

Artiklen bestemmer, at Domstolens afgørelser er endelige og bindende for alle tvistens parter, men kun har retsvirkning mellem disse og kun i den konkrete tvist. Ved uenighed om afgørelsens forståelse eller rækkevidde, skal Domstolen efter en parts begæring fortolke afgørelsen. Der findes ikke nogen bestemmelse om fornyet prøvelse svarende til ICJ-statuttens artikel 61.

Til artikel 34:

Ved artiklen pålægges det, med mindre Domstolen bestemmer andet, hver part at bære egne sagsomkostninger. Bestemmelsen svarer til ICJ-Statuttens artikel 64.

Til artikel 35:

Artiklen indleder afsnit 4 om Domstolens særlige Afdeling for Havbundstvister (Artikel 35-40). Den omhandler Afdelingens sammensætning, bestående af 11 af Domstolens medlemmer repræsenterende de væsentligste retssystemer og en ligelig geografisk fordeling. Afdelingens medlemmer vælges af et flertal af Domstolen selv for 3 år ad gangen og kan genvælges for yderligere 3 år. Afdelingen vælger selv sin præsident for den pågældende periode. Såfremt en verserende sag ikke er afsluttet ved udløbet af en treårs periode, skal Afdelingen dog fuldføre sagen i sin oprindelige sammensætning. Ved ledighed i utide, vælger Domstolen en efterfølger for resten af forgængerens funktionstid. Der kræves mindst syv dommers medvirken for at gøre Afdelingen beslutningsdygtig.

Til artikel 36:

Bestemmelsen indeholder procedureforskrifter for sammensætningen af de særlige ad hoc afdelinger på tre medlemmer af Afdelingen for Havbundstvister, der nedsættes med henblik på behandling af tvister, indbragt i overensstemmelse med Konventionens artikel 188, stk. 1, litra b).

Til artikel 37:

Artiklen bekræfter, at Konventionens parter, Myndigheden og de andre enheder omhandlet i Kapitel XI, afsnit 25 (artikel 187-190) har adgang til at benytte Afdelingen for Havbundstvister.

Til artikel 38:

Artiklen indeholder en henvisning til retskilder. Den afspejler Afdelingen for Havbundstvisters særlige funktion ved, at Afdelingen ud over de i Konventionens artikel 293 omhandlede kilder skal anvende Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt vilkår i kontrakter vedrørende aktiviteter i området i sager, der vedrører sådanne kontrakter.

Til artikel 39:

Ved artiklen bestemmes, at Afdelingens afgørelser skal kunne håndhæves på konventionsparternes territorium på samme måde som domme og kendelser afsagt af den højeste domstol i den pågældende stat. Bestemmelsen er begrundet i den omstændighed, at Afdelingen ikke blot som Domstolen træffer mellemstatslige afgørelser, men dømmer i sager af privatretlig karakter, involverende privatpersoner, firmaer, m.v., jf. Konventionens artikel 187, litra c-e, sammenholdt med artikel 153, stk. 2, litra b.

Justitsministeren fremsætter forslag til lov om bestemmelsens gennemførelse i dansk ret.

Til artikel 40:

Artiklen er en opsamlingsbestemmelse, der i stk. 1 henviser til Statutten for Havbundsdomstolen som helhed som anvendelig på Afdelingen for Havbundstvister, med mindre de pågældende bestemmelser strider mod afsnit 4 (de særlige bestemmelser vedrørende Afdelingen). Ved stk. 2 pålægges det Afdelingen vedrørende afgivelse af responsa at lade sig vejlede af bestemmelserne i Statutten vedrørende Domstolens procedure i den udstrækning, den anser dem for anvendelige.

Til artikel 41:

Artiklen udgør samtidig Bilagets Afsnit 5 om ændringer. Bortset fra ændringer til Afsnit 4 kan ændringer i Statutten kun vedtages i overensstemmelse med Konventionens artikel 313, jf. bemærkningerne hertil, eller ved konsensus under en konference sammenkaldt i overensstemmelse med Konventionen (stk. 1). Ændringer til Afsnit 4 kan kun vedtages i overensstemmelse med Konventionens artikel 314, jf. bemærkningerne hertil (stk. 2). Artiklen hjemler i stk. 3 en initiativret for Domstolen til at stille forslag til ændringer med henblik på behandlingen i overensstemmelse med stk. 1 og 2.

Til Bilag VII

Voldgift

Bilag VII indeholder nærmere forskrifter for den almindelige voldgiftsprocedure, der åbnes mulighed for ved Konventionens bestemmelser i Kapitel XV om bilæggelse af tvister. Bilaget består af 13 artikler, der tilsammen udgør ét afsnit.

Til artikel 1:

Artiklen foreskriver proceduren for indledning af retsforhandlinger, der sker ved skriftlig meddelelse mellem parterne.

Til artikel 2:

Artiklen omhandler den liste over voldgiftsmænd, der skal udarbejdes og føres af FN's generalsekretær. Hver deltagerstat har ret til at stille fire medlemmer til listen. Voldgiftsmændene skal ud over almindelige kvalifikationer have erfaring i maritime anliggender.

Til artikel 3:

Artiklen beskriver nedsættelsen af selve voldgiftsdomstolen.

Domstolen skal som hovedregel bestå af fem medlemmer. Hver af parterne udpeger et medlem, fortrinsvis fra den i artikel 2 omhandlede liste. Medlemmet kan have partens statsborgerskab. De tre øvrige medlemmer udpeges efter aftale mellem parterne, fortrinsvis fra listen. De skal i mangel af anden aftale være statsborgere i tredjelande. Parterne udpeger præsidenten blandt disse tre medlemmer. Artiklen forudsiger den situation, hvor en part ikke udpeger sit medlem, eller at parterne ikke kan enes om udpegningen af de tre øvrige medlemmer, herunder hvem af dem, der skal være præsident. Med mindre parterne har overladt udpegningen til en af dem valgt person eller tredjestat, skal præsidenten for Den Internationale Havretsdomstol overtage udpegningen, eller hvis han er inhabil, det medlem af Domstolen, som har højeste anciennitet og i øvrigt er habil. De medlemmer af voldgiftsdomstolen, præsidenten eller stedfortræder udpeger, skal have forskelligt statsborgerskab og må ikke have nærmere tilknytning til nogen af parterne.

Parter, som har sammenfaldende interesser, skal efter aftale udpege et medlem i fællesskab. Antallet af dommere kan dermed variere, men hovedprincippet bevares derved, at antallet af medlemmer særskilt udpeget af parterne, altid skal være én mindre end de af parterne i fællesskab udpegede dommere.

Til artikel 4:

Voldgiftsdomstolens funktioner er ifølge artiklen at virke i overensstemmelse med Bilag VII og Konventionens øvrige bestemmelser.

Til artikel 5:

Artiklen hjemler ret for voldgiftsdomstolen til at fastsætte sin egen procedure, med mindre parterne aftaler andet.

Til artikel 6:

Bestemmelsen forpligter parterne i en tvist til at lette domstolens arbejde, herunder særlig at forsyne den med dokumentation og muliggøre indkaldelse af vidner og eksperter m.v.

Til artikel 7:

Artiklen fastsætter, at domstolens udgifter, medmindre den bestemmer andet, skal bæres ligeligt af tvistens parter.

Til artikel 8:

Ifølge artiklen træffes afgørelserne ved almindeligt flertal. Afgørelse kan træffes, selv om et mindretal af medlemmerne er fraværende eller undlader at stemme. I tilfælde af stemmelighed er præsidentens stemme afgørende.

Til artikel 9:

Artiklen bestemmer, at en parts udeblivelse ikke udelukker, at voldgiftsdomstolen på de i artiklen fastsatte betingelser kan fortsætte retsforhandlingen og afgive kendelse.

Til artikel 10:

Bestemmelsen indeholder de formelle forskrifter vedrørende voldgiftsdomstolens kendelse.

Til artikel 11:

Bestemmelsen fastsætter kendelsens endelighed og bindende virkning for tvistens parter, medmindre disse på forhånd har aftalt en appelprocedure.

Til artikel 12:

Artiklen indeholder forskrifter vedrørende kendelsens fortolkning og gennemførelse. En eventuel uoverensstemmelse herom mellem parterne kan forelægges for voldgiftsdomstolen. Efter aftale mellem tvistens parter kan en sådan uoverensstemmelse endvidere forelægges for en anden domstol ifølge Konventionens artikel 287.

Til artikel 13:

Den afsluttende artikel gør Bilag VII anvendeligt på enhver tvist, som omfatter andre enheder end deltagerstaterne i Konventionen.

*Til Bilag VIII**Særlig voldgiftsprocedure*

Bilagets består af i alt 5 artikler, udgørende ét samlet afsnit. Bilaget omhandler den særlige voldgiftsprocedure, der er begrænset til de i dets artikel 1 omhandlede tvister, der imidlertid må forventes at kunne blive særdeles relevante, jfr. nedenfor.

Til artikel 1:

Artiklen definerer de tvister, der er omfattet af Bilag VIII. Det drejer sig om tvister vedrørende fortolkning eller anvendelse af Konventionen i sager om fiskeri, havmiljø, havforskning og sejlads. I forbindelse med sejlads omfatter Bilag VIII tillige miljø-sager, nemlig i forbindelse med forurening fra fartøjer eller dumpning. Sådanne tvister kan, jf. de generelle bestemmelser om bilæggelse af tvister i Kapitel XV, indbringes til behandling ved den særlige voldgiftsprocedure. Proceduren er ikke begrænset til deltagerstaterne i Konventionen.

Til artikel 2:

Artiklen bestemmer i overensstemmelse med procedurens specialiserede karakter, at der skal oprettes en liste over eksperter med hensyn til de respektive områder, der er dækket af Bilag VIII. For så vidt angår fiskeri, skal listen udarbejdes af FN's fødevare- og landbrugsorganisation (FAO), på miljøområdet af FN's miljøprogram (UNEP), med hensyn til havforskning af Den Internationale Oceanografiske Kommission (IOC), og inden for sejlads af Den Internationale Søfartsorganisation (IMO), eller et underordnet organ, hvortil beføjelserne måtte være delegeret.

Hver deltager i Konventionen er desuden berettiget til at indstille to fagligt kompetente eksperter inden for hvert område til listen.

Til artikel 3:

Artiklen omhandler nedsættelsen af den særlige voldgiftsdomstol. Medmindre parterne aftaler andet, skal domstolen bestå af fem medlemmer. Den part, som indleder proceduren, udpeger to medlemmer, fortrinsvis fra den i artikel 2 omhandlede relevante liste. Det ene medlem kan have partens statsborgerskab. Den anden part udpeger tilsvarende to medlemmer. Præsidenten udpeges efter aftale mellem parterne, fortrinsvis fra den i artikel 2 omhandlede relevante liste. Præsidenten skal, medmindre parterne aftaler andet, være statsborger i en tredjestat.

Bestemmelsen forudsætter det tilfælde, at den indstævnedede part ikke udpeger voldgiftsmænd, eller at parterne ikke udpeger eller lader præsidenten udpege. I så fald skal FN's generalsekretær efter anmodning foretage de fornødne udpegninger, fortrinsvis fra den i artikel 2 omhandlede relevante liste. Medlemmer af voldgiftsdomstolen udpeget af generalsekretæren skal have forskelligt statsborgerskab og må ikke have nærmere tilknytning til nogen af tvistens parter. I tilfælde, hvor parterne har sammenfaldende interesser, udpeger de i fællesskab to medlemmer til domstolen. I andre tilfælde udpeger de hver et medlem. I tvister omfattende mere end to parter skal bestemmelserne finde anvendelse i størst muligt udstrækning. Det er således muligt, at domstolen undtagelsesvis kan bestå af et andet antal end fem.

Til artikel 4:

Artiklen er en henvisningsbestemmelse, der gør Bilag VII, artikel 4 - 13 anvendelig på den særlige voldgiftsprocedure, hvilket vil sige, at de samme procedureregler finder anvendelse.

Til artikel 5:

Artiklen beskriver gennemførelse af undersøgelse af faktiske omstændigheder. Parterne kan i overensstemmelse hermed anmode den særlige voldgiftsdomstol om at gennemføre en undersøgelse og konstatere de forskellige omstændigheder, som har givet anledning til tvisten. En sådan konstatering af faktiske omstændigheder er endelig mellem parterne, medmindre disse aftaler andet. Såfremt alle tvistens parter anmoder herom, kan domstolen endvidere fremsætte henstillinger, som uden en kendelses retsvirkning skal danne grundlag for parternes gennemgang af de spørgsmål, som gav anledning til tvisten. Det slås endelig fast, at domstolen skal virke i overensstemmelse med Bilag VIII's bestemmelser medmindre parterne aftaler andet. Slutbestemmelsen bekræfter herved på ny den gennemgående henvisning til parterne selv som rådende over sagen og dens behandling.

Til Bilag IX

Internationale organisationers deltagelse

Konventionens artikel 305, stk.1, litra f, bestemmer, at Konventionen skal stå åben for undertegnelse af internationale organisationer i overensstemmelse med Bilag IX.

Bilag IX betegnes uofficielt som »EF-klausulen«, idet bestemmelsen om internationale organisationers deltagelse er udformet særlig med henblik på Det Europæiske Fællesskabs mulighed for at blive deltager i Konventionen. Fællesskabet er fremdeles den eneste internationale organisation, der opfylder betingelserne for deltagelse efter bestemmelserne i Bilag IX.

Da traktater efter almindelig folkeret kun kan indgås mellem stater, betegner Bilag IX en ændret statspraksis, der senere har afspejlet sig i tilsvarende klausuler i andre mellemfolkelige overenskomster.

Den retlige baggrund er den omstændighed, at EU-medlemsstaterne ikke længere selv kan indgå mellemfolkelige aftaler på områder, hvor de har overdraget kompetencen til Fællesskabet. Fællesskabets deltagelse er følgelig begrænset til dets specifikke kompetenceområder. Dette er relevant for Danmark, men ikke for Færøerne og Grønland, hvor den fulde kompetence fremdeles ligger hos rigsmyndighederne i samarbejde med de respektive hjemmestyrer.

Fællesskabet undertegnede Konventionen den 7. december 1984.

En analog bestemmelse er optaget i Aftalen vedrørende anvendelsen af Konventionens Kapitel XI af 28. juli 1994, artikel 8, stk. 2. Aftalen undertegnedes af Fællesskabet den 29. juli 1994.

Konventionen og Aftalen trådte i kraft for Fællesskabet den 1. maj 1998, efter at Fællesskabet havde deponeret sit bekræftelsesinstrument den 1. april 1998 i henhold til Rådets afgørelse (98/392/EF) af 23. marts 1998, jf. De Europæiske Fællesskabers Tidende L 179 af 23. juni 1998.

Til artikel 1:

Artiklen definerer en »international organisation« som omhandlet i Konventionens artikel 305 og Bilag IX, som en mellemstatslig organisation, hvis medlemsstater har overdraget organisationen kompetence på områder, der falder ind under Konventionen, herunder kompetencen til at indgå traktater.

Til artikel 2:

Til en international organisations undertegnelse af Konventionen forudsætter artiklen, at et flertal af medlemsstaterne har undertegnet Konventionen. Endvidere skal organisationen ved undertegnelsen afgive en erklæring, indeholdende specifikation af den fra medlemsstaterne overførte kompetence inden for Konventionens område. Fællesskabet afgav i forbindelse med undertegnelsen en sådan erklæring, der nu er afløst af Fællesskabets erklæring ved indgåelse af Konventionen, jf. bemærkningerne til artikel 3.

Til artikel 3:

På samme måde som ved undertegnelsen i artikel 2 opstiller artikel 3, stk. 1 som forudsætning for en international organisations bekræftelse eller tiltrædelse, at et flertal af medlemsstaterne har ratificeret eller tiltrådt Konventionen. Artikel 3, stk. 2, stiller derhos krav om at de af organisationen deponerede instrumenter indeholder de i Bilag IX, artikel 4 og 5 krævede tilsagn og erklæringer.

Fællesskabet deponerede sit bekræftelsesinstrument den 1. april 1998 ledsaget af bl.a. en kompetenceerklæring, hvis tekst er gengivet nedenfor som bilag til bemærkningerne til Bilag IX. Konventionen trådte i kraft for Fællesskabet den 1. maj 1998.

Til artikel 4:

Artiklen pålægger en international organisation at give tilsagn om at påtage sig de af Konventionen flydende rettigheder og forpligtelser, som er omfattet af den fra medlemsstaterne overførte kompetence, jf. de i henhold til Bilag IX, artikel 5 afgivne erklæringer m.v. Organisationen er deltager i Konventionen i det omfang, den har kompetence. Tilsvarende må medlemsstaterne ikke udøve den kompetence, de har overdraget til organisationen. En international organisations deltagelse medfører imidlertid ingen forøgelse af medlemsstaternes repræsentation; f.eks. får organisationen ikke en ekstra stemme ud over medlemsstaternes »15 + 1 = 15«. Ligeledes kan organisationens deltagelse ikke skabe rettigheder for sådanne af dens medlemsstater, der ikke er deltagere i Konventionen. Endelig bestemmes det, at Konventionen har forrang i forhold til aftalen om oprettelse af organisationen og deraf afledte retsakter.

Til artikel 5:

Artiklen specificerer de obligatoriske erklæringer om overførsel af kompetence, dens art og omfang, der skal afgives af organisationen henholdsvis af dens medlemsstater i forbindelse med bekræftelse, tiltrædelse eller ratifikation af Konventionen. Ændringer i kompetencefordelingen skal løbende meddeles depositaren og oplysninger om kompetencefordelingen skal på forlangende meddeles andre stater, som er deltagere i Konventionen. Endvidere indeholder artiklen en formodningsregel, der tillægger deltagerstaten kompetence på alle de områder, der ikke er omfattet af den oplyste kompetenceoverdragelse.

Til artikel 6:

Ifølge artiklen pålægges ansvar og erstatningspligt i overensstemmelse med kompetencefordelingen mellem den internationale organisation og dens medlemsstater. Undladelse af oplysning om, hvem der i et konkret tilfælde er ansvarlig, vil dog medføre solidarisk ansvar.

Til artikel 7:

I henhold til artiklen kan en international organisation frit vælge en eller flere af de i Konventionens artikel 287, stk. 1, litra a), c) eller d) omhandlede former for bilæggelse af tvister.

Som ikke-stat er organisationen således afskåret fra at vælge Den Internationale Domstol i Haag. Konventionens Kapitel XV finder imidlertid analogt anvendelse på enhver tvist mellem konventionsparter, hvoraf en eller flere er internationale organisationer. Når en international organisation og en eller flere dens medlemsstater sammen er parter i en tvist, skal organisationen antages at have accepteret samme bilæggelsesprocedure som medlemsstaterne. Såfremt en medlemsstat alene har valgt Den Internationale Domstol i henhold til artikel 287, anses organisationen og medlemsstaten for i mangel af anden aftale at have accepteret voldgift i overensstemmelse med Bilag VII.

Fællesskabet har indtil videre ikke valgt forum for tvistbilæggelse efter artikel 287.

Til artikel 8:

Artiklen fastslår, at Kapitel XVII tilsvarende finder anvendelse på en international organisation, dog med en række undtagelser, der opregnes ved artiklen:

- en organisations bekræftelsesinstrument tæller ikke med i de til Konventionens ikrafttræden nødvendige 60 ratifikationer eller tiltrædelser;
- eksklusivkompetencen med hensyn til ændringer af Konventionen (artikel 312 - 315) forudsætter, at organisationen har kompetence over hele det sagsområde, som ændringen omfatter;
- i henseende til ikrafttrædelsen af ændringer, jfr. Konventionens artikel 316, stk. 1 - 3, betragtes en international organisations formelle bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument til et ændringsforslag, hvis hele indhold falder ind under dens kompetence, som notifikations- eller tiltrædelsesinstrument for enhver medlemsstat, som er deltager i Konventionen; med hensyn til alle andre ændringer skal den internationale organisations formelle bekræftelses- eller tiltrædelsesinstrument ikke tages i betragtning ved anvendelsen af artikel 316, stk. 1 og 2. Ved opregningen tæller organisationen således for samtlige medlemsstater, når den har eksklusiv kompetence. I modsat fald tæller hver enkelt medlemsstat. I begge tilfælde opretholdes princippet i Bilag IX, artikel 4, stk. 4, hvorefter organisationens deltagelse ikke kan medføre forøget repræsentation for medlemsstaterne;
- en international organisation kan ikke opsigte Konventionen efter artikel 317, så længe en af dens medlemsstater er deltager i Konventionen; derimod skal en international organisation opsigte Konventionen, når ingen af dens medlemsstater længere er deltagende stat. Organisationens medlemskab forudsætter, at de i Bilag IX, artikel 1, angivne kvalifikationer fremdeles er opfyldt.

Bilag til bemærkningerne til Bilag IX:

Kompetenceerklæring fra det europæiske fællesskab om de anliggender, der behandles i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 og aftalen af 28. juni 1994 om anvendelse af kapitel XI i denne konvention

(erklæring afgivet i medfør af artikel 5, stk. 1, bilag IX til konventionen og artikel 4, stk. 4, i aftalen)

Artikel 5, stk. 1, i De Forenede Nationers havretskonvention fastsætter, at en international organisations instrument for formel bekræftelse skal indeholde en erklæring med angivelse af de anliggender i konventionen, for hvilke de af dens medlemsstater, der er part i konventionen, har overdraget den kompetence¹⁾.

Artikel 4, stk. 4, i aftalen om anvendelse af kapitel XI i De Forenede Nationers havretskonvention af 10. december 1982²⁾ fastsætter, at internationale organisationers formelle bekræftelse sker i overensstemmelse med bilag IX til konventionen.

De Europæiske Fællesskaber er oprettet ved Paris-traktaten (EKSF) og Rom-traktaterne (EØF og Euratom), undertegnet henholdsvis den 18. april 1951 og den 25. marts 1957. Disse traktater trådte efter signatarstaternes ratifikation i kraft den 25. juli 1952 og den 1. januar 1958. De er ændret ved traktaten om Den Europæiske Union, undertegnet i Maastricht den 7. februar 1992, og trådte i kraft efter signatarstaternes ratifikation den 1. november 1993, og senest ændret ved tiltrædelsestraktaten, undertegnet på Korfu den 24. juni 1994, som trådte i kraft den 1. januar 1995³⁾.

I øjeblikket er følgende medlemmer af Fællesskaberne: Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Forbundsrepublikken Tyskland, Den Helleniske Republik, Kongeriget Spanien, Den Franske Republik, Irland, Den Italienske Republik, Storhertugdømmet Luxembourg, Kongeriget Nederlandene, Republikken Østrig, Den Portugisiske Republik, Republikken Finland, Kongeriget Sverige og Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland.

De Forenede Nationers havretskonvention og aftalen om anvendelsen af kapitel XI i denne konvention gælder, hvad angår de til Det Europæiske Fællesskab overdragne beføjelser, på de områder, hvor traktatens oprettelse af dette Fællesskab, finder anvendelse, og på de i nævnte traktat anførte betingelser, særlig artikel 227.

Denne erklæring gælder ikke for de af medlemsstaternes områder, hvor nævnte traktat ikke finder anvendelse, og den berører ikke de berørte medlemsstaters handlinger og holdning inden for rammerne af konventionen og aftalen på disse områders vegne eller i deres interesse.

I denne erklæring angives i overensstemmelse med ovennævnte bestemmelser de beføjelser, som medlemsstaterne har overdraget Fællesskabet i medfør af traktaterne i de anliggender, der behandles i konventionen og aftalen.

Udstrækningen og udøvelsen af Fællesskabets beføjelser undergår i sagens natur en vedvarende udvikling, og Fællesskabet vil om fornødent supplere eller ændre denne erklæring i overensstemmelse med artikel 5, stk. 4, i bilag IX til konventionen.

Det skal præciseres, at Fællesskabet i visse anliggender har en enekompetence, medens dets kompetence i andre deles med dets medlemsstater.

1. Områder, hvor Fællesskabet har enekompetence:

- Hvad angår bevarelse og forvaltning af havfiskeriressourcerne skal Fællesskabet oplyse, at dets medlemsstater har overdraget enekompetence. Det tilkommer det i denne egenskab på dette område at vedtage de relevante regler og forordninger (som anvendes af medlemsstaterne) og inden for rammerne af sine beføjelser at påtage sig forpligtelser over for tredjelande eller de kompetente internationale organisationer. Denne kompetence gælder fiskeri i farvande henhørende under national jurisdiktion og højsøfiskeri. Hvad derimod angår udøvelsen af beføjelser vedrørende skibene, tildeling af adgang til at føre flag, indregistrering af skibe og ret til at anvende straffebestemmelser og administrative sanktioner, har medlemsstaterne kompetence, idet de handler under overholdelse af fællesskabsretten. Fællesskabsretten omfatter også administrative sanktioner.

-
- I medfør af sin handels- og toldpolitik har Fællesskabet kompetence i henseende til bestemmelserne i kapitel X og XI i konventionen og aftalen af 28. juli 1994 vedrørende den internationale samhandel.
2. Områder, hvor Fællesskabet deler kompetence med medlemsstaterne
- Hvad angår fiskeri, deles kompetencen på en række områder, der ikke direkte henhører under foranstaltninger til bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne, f.eks. forskning, teknologisk udvikling og udviklingsamarbejde.
  - Hvad angår bestemmelserne om søtransport og sikkerhed i søtrafikken, forebyggelse af havforurening, der bl.a. findes i kapitel II, III, VII og XII i konventionen, har Fællesskabet kun enekompetence i det omfang, hvor disse bestemmelser i konventionen eller retsinstrumenter vedtaget i medfør deraf påvirker bestående fællesskabsregler. Når der findes fællesskabsregler, men disse ikke berøres, navnlig i tilfælde af EF-minimumsregler, deles kompetencen mellem Fællesskabet og dets medlemsstater. I de andre tilfælde har medlemsstaterne kompetence. Der findes i bilaget en liste over de relevante EF-retsakter. Udstrækningen af fællesskabskompetencen i henhold til disse tekster skal vurderes i forhold til deres præcise bestemmelser, særlig hvor disse bestemmelser fastlægger fælles regler.
  - Hvad angår bestemmelserne i kapitel XIII og XIV i konventionen, har Fællesskabet kompetence til at fremme samarbejdet inden for forskning og teknologisk udvikling med tredjelande og internationale organisationer. Fællesskabets virksomhed på dette område supplerer medlemsstaternes. Konkret realiseres denne kompetence i form af de i bilaget anførte programmer.
3. Generel henvisning til mulige virkninger for anden EF-politik
- Det skal desuden fremhæves, at Fællesskabet fører en politik og aktiviteter med hensyn til kontrol med illoyal økonomisk praksis, offentlige aftaler og konkurrence inden for industrien samt på området udviklingsbistand. Denne EF-politik kan navnlig med henvisning til visse bestemmelser i kapitel VI og XI være af interesse i henseende til konventionen og aftalen.

Erklæringen er ledsaget af et bilag, indeholdende en fortegnelse over EF-retsakter med berøring til de anliggender, der behandles i Konventionen og Aftalen (ikke optrykt her).

III. Bemærkninger til Aftale om anvendelse af Kapitel XI i FN's Havretskonvention af 1982

Baggrund

Som anført i de indledende bemærkninger til Havretskonventionens Kapitel XI stod det allerede ved Konventionens vedtagelse klart, at visse større industrilande ikke engang ville være i stand til at undertegne Konventionen. Det drejede sig først og fremmest om USA, der under Carter-administrationen havde været positiv, men efter Reagan-administrationens tiltrædelse indtog den stik modsatte holdning. Blandt EU-staterne placerede UK og Forbundsrepublikken Tyskland sig på linie med USA.

Det væsentligste problem for disse lande var administrationen af det ved Konventionens Kapitel XI knæsatte nye folkeretlige koncept om »menneskehedens fælles arv«, der omfatter den dybe havbund i området uden for kyststaternes suverænitet og jurisdiktion. I princippet blev hermed hidtil frit tilgængelig udnyttelse af havbundens mineralforekomster i dette område underlagt international kontrol til sikring af en ligelig fordeling af værdien af den dybe havbunds ressourcer. Kontrollen henlægges til Den Internationale Havbundsmyndighed »Myndigheden«, der oprettedes ved Konventionens ikrafttrædelse den 16. november 1994.

De omhandlede industrilande fandt, at der var tale om uhensigtsmæssige »planøkonomiske« og bureaukratiske tiltag, som ikke var acceptable.

En række andre industrilande, som ikke umiddelbart havde vanskeligheder ved at acceptere Konventionen i dens helhed, heriblandt de nordiske samt de øvrige EU-lande, udviste derfor også tilbageholdenhed med hensyn til ratifikation, så længe universel deltagelse i Konventionen ikke var sikret. Af industrilandene havde oprindeligt alene Island ratificeret Konventionen.

I forbindelse med Konventionen vedtog FN's 3. Havretskonference i 1982 tillige en resolution om oprettelse af en Forberedende Kommission (»Prep.Com.«), hvis opgave var at forberede de institutioners oprettelse og funktion, der skulle indlede deres virksomhed efter Konventionens ikrafttræden, samt at søge en løsning på de udestående problemer og derved muliggøre universel tilslutning til Konventionen.

Disse forsøg lykkedes imidlertid ikke fuldt ud, samtidig med at også udviklingslandene blev mere tilbageholdende med deres ratifikationer, ikke mindst ved udsigten til alene at skulle bære omkostningerne ved de fremtidige institutioner uden bidrag fra industrilandene.

På baggrund af den alvorlige situation, der herved opstod for Konventionens fremtid, tog FN's generalsekretær i 1990 initiativ til at indkalde til »uformelle konsultationer« om Konventionens havbundsregime, først begrænset til de mest interesserede stater blandt såvel u-landene som industrilandene. USA, der i modsætning til UK og Tyskland ikke havde ønsket at deltage som observatør i Prep.Com., mødte nu også op til konsultationerne, der i 1992 åbnedes for alle interesserede stater. Danmark deltog også i denne 2. konsultationsrunde, hvorunder der blev afholdt i alt 9 møder.

Konsultationsproceduren accelereredes, da det i efteråret 1993 blev klart, at Konventionen var nær på at opnå det tilstrækkelige antal (60) ratifikationer til ikrafttræden; de nye ratifikationer kom alle fra udviklingslande, idet industrilandene fortsat holdt sig tilbage. Det 60. ratifikationsinstrument blev deponeret hos FN's generalsekretær den 16. november 1993 af Guyana.

Dermed blev det en kendsgerning, at Konventionen ville træde i kraft den 16. november 1994, og presset øgedes for at opnå det kompromis, der kunne muliggøre industrilandenes ratifikation og samtidig tage hensyn til de stater, der allerede havde ratificeret Konventionen. Indsættelsen af den

nye amerikanske administration under præsident Clinton afspejledes i en mere aktiv og konstruktiv deltagelse fra USA's side, der bidrog væsentligt til fremskridt i forhandlingerne.

På det afsluttende møde i New York færdiggjordes den 3. juni 1994 udkast til en aftale om anvendelse af Konventionens Kapitel XI samt til en resolution i FN's generalforsamling om vedtagelse af aftaleteksten, herefter benævnt henholdsvis »Resolutionen« og »Aftalen«. Samtidig planlagdes det, at Resolutionen skulle vedtages under FN's genoptagne 48. generalforsamling i dagene 27.-29. juli 1994 og Aftalen i tilknytning hertil åbnes for undertegnelse.

Resolutionsforslaget vedtoges den 28. juli, og Danmark underskrev Aftalen med ratifikationsforbehold, da den åbnedes for undertegnelse den 29. juli. Ved denne lejlighed undertegnede i alt 41 stater, heraf 22 industrilande, herunder USA og samtlige EU-medlemmer, samt Kommissionens repræsentant på vegne af Fællesskabet.

Teksten, der som udgangspunkt fastholder princippet om »menneskehedens fælles arv«, udgør et acceptabelt kompromis for begge sider, dvs. de udviklingslande, der i princippet fastholdt Konventionens bestemmelser efter bogstaven, og de industrialiserede lande, der ønskede en mere pragmatisk, markedsøkonomisk orienteret linje i gennemførelsen af Konventionens bestemmelser om organisationen af udnyttelsen af den dybe havbunds ressourcer. Et afgørende argument i så henseende var, at Konventionens bestemmelser ikke længere passede ind i nutidens verdensbillede, dels økonomisk med den forøgede orientering i markedsøkonomisk retning, dels fordi udnyttelsen af den dybe havbunds ressourcer i modsætning til forventningerne i 1982 ikke kan påregnes at være teknisk/økonomisk gennemførlig før - måske - adskillige tiår frem i tiden, og næppe kan forventes at give det i 1982 påregnede udbytte.

Det opnåede kompromis afstedkom et flertal af de industrialiserede landes ratifikation eller tiltrædelse af Konventionen i løbet af 1995-97.

Set fra et dansk synspunkt har det været af afgørende betydning, at der opnås universel tilslutning til Konventionen. Kun derved vil den blive det tilsigtede bidrag til en styrkelse af den internationale retsorden såvel som stabiliteten og den økonomiske udvikling i verdenssamfundet.

Konventionen og Aftalen

Resolutionsforslaget, hvorved Aftalens tekst blev vedtaget, understreger stærkt den afgørende betydning af universel tilslutning til Konventionen og bekræfter, at Konventionen og Aftalen udgør en helhed, således at fremtidige ratifikationer/tiltrædelser af Konventionen automatisk tillige er retligt bindende i forhold til Aftalen, samt at en tilslutning til Aftalen alene udelukkes. Medens de fremtidige ratifikationer/tiltrædelser således nødvendigvis må omfatte hele pakkelsen, har 31 stater, der forud for Aftalens vedtagelse havde ratificeret Konventionen, (endnu) ikke tilsluttet sig Aftalen.

Aftalen falder i to dele, en proceduredel med almindelige bestemmelser om tilslutning m.m., samt et bilag indeholdende substansen med hensyn til gennemførelse af Konventionens Kapitel XI.

Ved at åbne mulighed for flere - til dels utraditionelle - tiltrædelsesformer tager proceduredelen hensyn til den omstændighed, at nogle lande allerede har ratificeret Konventionen inklusive det oprindelige Kapitel XI, andre ikke. Aftalen træder i kraft, når 40 lande har ratificeret/tilsluttet sig den, forudsat der er et i Aftalen nærmere defineret antal industrilande blandt disse. Ikrafttrædelsen fandt sted den 28. juli 1996.

Aftalen indeholder imidlertid tillige en bestemmelse om foreløbig anvendelse af denne, dvs. af Havretskonventionens Kapitel XI og de i Aftalens bilag indeholdte gennemførelsesbestemmelser. Man blev således forpligtet til foreløbig anvendelse af Aftalen ved at stemme for Resolutionen i FN's generalforsamling eller ved at undertegne Aftalen, med mindre man samtidig skriftligt meddelte FN's generalsekretær, at man ikke ville anvende Aftalen foreløbigt. Bestemmelsen om foreløbig anvendelse er indføjet dels som følge af, at Aftalen er en integreret del af Konventionen og

derfor må kunne bringes i anvendelse fra dennes ikrafttrædelsesdato, dels ud fra ønsket om at give især industrilandene mulighed for på foreløbig basis at indtræde i Myndigheden, der oprettedes efter Konventionens ikrafttræden, med deraf flydende rettigheder og forpligtelser, indtil de havde gennemført deres ratifikationsprocedurer med hensyn til Konventionen. Den foreløbige anvendelse kunne maksimalt udstrækkes til 4 år efter Konventionens ikrafttræden, dvs. den 16. november 1998. Det bemærkes, at stater, der valgte at udelukke foreløbig anvendelse, dermed afskar sig fra foreløbigt medlemskab af Myndigheden. Dette var bl.a. tilfældet for Danmarks vedkommende, idet regeringen foretrak at opnå fuldt medlemskab i forbindelse med ratifikationen af Konventionen og Aftalen.

I bemærkningerne til de enkelte artikler i Kapitel XI og de tilhørende Bilag III og IV er der taget hensyn til Aftalens virkning, og der er redegjort for det kombinerede indhold af de pågældende artikler og de relevante bestemmelser i Aftalen.

EF's forhold til Havretskonventionen og Aftalen

EF (Kommissionen) er som international organisation medunderskriver af Konventionen og har i tilknytning hertil afgivet erklæring om den af medlemslandene overdragne kompetence inden for Konventionens område, jfr. bemærkningerne til Konventionens Bilag IX.

I konsekvens heraf vil EF ifølge Aftalen (artikel 3 og 8) på samme præmisser selvstændigt kunne tilslutte sig denne inden for sin kompetence, hvilket er særlig relevant under hensyn til de i Kapitel XI indeholdte handelspolitiske bestemmelser om produktion og omsætning af råvarer (minerale). Samtlige medlemsstater såvel som Kommissionen er enige om, at det opnåede kompromis er tilfredsstillende, og har alle undertegnet Aftalen den 29. juli 1994. EF indgik, dvs. ratificerede, Aftalen samtidig med Konventionen med virkning fra 1. maj 1998.

IV. Bemærkninger til Aftale af 23. maj 1997 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol

Forsamlingen af deltagerstater i FN's Havretskonvention af 1982 vedtog ved afslutningen af sit 7. møde i New York den 23. maj 1997 Aftalen om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havretsdomstol. Aftalen omhandler Havretsdomstolens privilegier og immuniteter som en udmøntning af bestemmelsen i Statutten (Konventionens bilag VI), artikel 10, der henviser til »diplomatisk privilegier og immuniteter«, der må forstås som beskrevet i Wienerkonventionen af 1961 om diplomatiske forbindelser.

I modsætning til den særlige procedure for så vidt angik privilegier og immuniteter for Den Internationale Domstol i Haag, der gik ud på tiltrædelse af værtskabsaftalen ved FN-generalforsamlingsresolution 90 (I) af 11.12.1946 med rekommendationer om tilsvarende diplomatiske privilegier og immuniteter i andre medlemslande, er privilegier og immuniteter for Havretsdomstolen specifikt beskrevet i de enkelte artikler i princippet svarende til, hvad der er gældende for internationale ikke-judicielle organisationer, jf. Konventionen af 13. februar 1946 om De Forenede Nationers Rettigheder og Immuniteter. Herved adskiller Aftalen sig også fra krigsforbrydertribunalerne vedrørende Rwanda og det tidligere Jugoslavien, der samler privilegier og immuniteter i en enkelt artikel i statutterne med generel henvisning til FN-konventionen af 13. februar 1946.

Aftalen stod åben for undertegnelse til 1.7.1999 og derefter for tiltrædelse eller ratifikation. Den trådte i kraft den 30. december 2001, 30 dage efter at være ratificeret eller tiltrådt af ti stater.

Aftalens gennemførelse i dansk ret sker i kraft af lov nr. 567 af 30. november 1983 om rettigheder og privilegier for internationale organisationer m.v.

V. Bemærkninger til Protokol af 27. marts 1998 om privilegier og immuniteter for Den Internationale Havbundsmyndighed

Protokollen blev vedtaget ved konsensus på Havbundsmyndighedens forsamlings 54. møde den 27. marts 1998. Protokollen omhandler Myndighedens privilegier og immuniteter i det omfang, de ikke allerede er dækket af selve Konventionen, jf. artikel 176 – 183. Protokollen, som i substansen er baseret på artiklerne I, II, IV, V, VI og VII i Konventionen af 13. februar 1946 om De Forenede Nationers Rettigheder og Immuniteter (Bkg. nr. 37 af 10. juli 1948, Lovtidende C), svarer dermed til den sædvanlige ordning for internationale organisationer i så henseende. Protokollen, der skal ratificeres eller tiltrædes af deltagerstaterne, stod åben for undertegnelse frem til den 16. august 2000 og derefter for ratifikation/tiltrædelse. Protokollen er endnu ikke trådt i kraft. Den træder i kraft 30 dage efter at være ratificeret eller tiltrådt af ti stater.

Protokollens gennemførelse i dansk ret sker i kraft af lov nr. 567 af 30. november 1983 om rettigheder og immuniteter for internationale organisationer m.v.

De Forenede Nationers Havretskonvention

INDHOLDSFORTEGNELSE

PRÆAMBEL

INDLEDNING

KAPITEL

L I.

Artikel 1. Terminologi og anvendelsesområde

SØTERRITORIUM OG TILSTØDENDE ZONE

KAPITEL

L II.

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 2. Retlig status for søterritoriet, lufrummet over søterritoriet, dets havbund og undergrund

AFSNIT 2

SØTERRITORIETS GRÆNSER

Artikel 3. Søterritoriets bredde
 Artikel 4. Søterritoriets ydre grænse
 Artikel 5. Normal basislinie
 Artikel 6. Rev
 Artikel 7. Rette basislinier
 Artikel 8. Indre farvande
 Artikel 9. Flodmundinger
 Artikel 10. Bugter
 Artikel 11. Havne
 Artikel 12. Rede
 Artikel 13. Lavvandsgrunde
 Artikel 14. Kombination af fremgangsmåder til fastsættelse af basislinier
 Artikel 15. Afgrænsning af søterritoriet mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden
 Artikel 16. Søkort og lister med geografiske koordinater

AFSNIT 3

USKADELIG PASSAGE I SØTERRITORIET

	REGLER FOR ALLE SKIBE
UNDERAFSNI	
T A	<p>Artikel 17 Retten til uskadelig passage</p> <p>Artikel 18 Betydning af passage</p> <p>Artikel 19 Betydning af uskadelig passage</p> <p>Artikel 20 Ubåde og andre under- vandsfartøjer</p> <p>Artikel 21 Kyststatens love og for- skrifter vedrørende uska- delig passage</p> <p>Artikel 22 Sejlruiter og trafiksepare- ringssystemer på søterrito- riet</p> <p>Artikel 23 Fremmede atomdrevne skibe og skibe med last af nukleare materialer eller andre i sig selv farlige eller skadelige stoffer</p> <p>Artikel 24 Kyststatens pligter</p> <p>Artikel 25 Kyststatens ret til beskyt- telse</p> <p>Artikel 26 Afgifter som kan afkræves fremmede skibe</p>
	REGLER FOR HANDELSSKIBE OG
UNDERAFSNI	STATSSKIBE, DER BENYTTES I
T B	KOMMERCIELT ØJEMED
	<p>Artikel 27 Strafferetlig jurisdiktion om bord på et fremmed skib</p> <p>Artikel 28 Civilretlig jurisdiktion i forhold til fremmede skibe</p>
	REGLER FOR KRIGSSKIBE OG
UNDERAFSNI	ANDRE STATSSKIBE, DER
T C	BENYTTES I IKKE- KOMMERCIELT ØJEMED
	<p>Artikel 29 Definition af krigsskibe</p> <p>Artikel 30 Krigsskibes overtrædelse af kyststatens love og for- skrifter</p> <p>Artikel 31 Flagstatens ansvar for ska- de forvoldt af et krigsskib eller andet statskib, der benyttes i ikke-kommercielt øjemed</p> <p>Artikel 32 Immunitet for krigsskibe og</p>

andre statsskibe, der benyttes i ikke-kommercielt øjemed

AFSNIT 4 DEN TILSTØDENDE ZONE
Artikel 33 Den tilstødende zone

KAPITEL III.
STRÆDER BENYTTET I INTERNATIONAL SEJLADS

AFSNIT 1 ALMINDELIGE BESTEMMELSER
Artikel 34 Retlig status for farvande, som udgør stræder benyttet i international sejlads
Artikel 35 Dette kapitels anvendelsesområde
Artikel 36 Sejlruter på det åbne hav eller ruter gennem eksklusive økonomiske zoner i stræder benyttet i international sejlads

AFSNIT 2 TRANSITPASSAGE
Artikel 37 Dette afsnits anvendelsesområde
Artikel 38 Retten til transitpassage
Artikel 39 Skibes og luftfartøjers pligter under transitpassage
Artikel 40 Forsknings- og opmålingsaktiviteter
Artikel 41 Sejlruter og trafiksepareringssystemer i stræder benyttet i international sejlads
Artikel 42 Strædestaters love og forskrifter vedrørende transitpassage
Artikel 43 Hjælpemidler for sejlads og sikkerhed og andet udstyr samt forureningsforebyggelse, -begrænsning og -kontrol
Artikel 44 Strædestaters pligter

AFSNIT 3 USKADELIG PASSAGE
Artikel 45 Uskadelig passage

KAPITEL IV.
ARKIPELAGSTATER

- Artikel 46 Terminologi
- Artikel 47 Basislinier for arkipelagstater
- Artikel 48 Måling af bredden af søteritoriet, den tilstødende zone, den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen
- Artikel 49 Retlig status for arkipelagfarvande, luftrummet over arkipelagfarvande, disses havbund og undergrund
- Artikel 50 Afgrænsning af indre farvande
- Artikel 51 Eksisterende aftaler, traditionelle fiskerettigheder og eksisterende undersøiske kabler
- Artikel 52 Retten til uskadelig passage
- Artikel 53 Retten til passage i arkipelager
- Artikel 54 Skibes og luftfartøjers pligter under passage, forsknings- og opmålingsaktiviteter, arkipelagstatens pligter og arkipelagstatens love og forskrifter vedrørende passage i arkipelager

DEN EKSKLUSIVE ØKONOMISKE ZONE

KAPITEL V.

- Artikel 55 Den særlige retlige ordning for den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 56 Kyststatens rettigheder, jurisdiktion og pligter i den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 57 Bredden af den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 58 Andre staters rettigheder og pligter i den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 59 Grundlaget for løsning af konflikter vedrørende tillæggelsen af rettigheder og jurisdiktion i den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 60 Kunstige øer, installationer

- og anlæg i den eksklusive økonomiske zone
- Artikel 61 Bevarelse af de levende ressourcer
- Artikel 62 Udnyttelse af de levende ressourcer
- Artikel 63 Bestande, der forekommer inden for to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske zoner eller både inden for den eksklusive økonomiske zone og i et område, der støder op til denne
- Artikel 64 Stærkt vandrende arter
- Artikel 65 Havpattedyr
- Artikel 66 Anadrome bestande
- Artikel 67 Katadrome arter
- Artikel 68 Sedentære arter
- Artikel 69 Indlandsstaters rettigheder
- Artikel 70 Geografisk forfordelte staters rettigheder
- Artikel 71 Tilfælde hvor artikel 69 og 70 ikke er anvendelige
- Artikel 72 Begrænsninger i overførsel af rettigheder
- Artikel 73 Håndhævelse af kyststatens love og forskrifter
- Artikel 74 Afgrænsning af den eksklusive økonomiske zone mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden
- Artikel 75 Søkort og lister med geografiske koordinater

KONTINENTALSOKLEN

KAPITEL VI.

- Artikel 76 Definition af kontinental-soklen
- Artikel 77 Kyststatens rettigheder over kontinental-soklen
- Artikel 78 Retlig status for de overliggende farvande og luft-rummet, og andre staters rettigheder og friheder
- Artikel 79 Undersøiske kabler og rørledninger på kontinental

- soklen
- Artikel 80 Kunstige øer, installationer og anlæg på kontinentalsoklen
- Artikel 81 Boringer i kontinentalsoklen
- Artikel 82 Betalinger og bidrag for udnyttelsen af kontinentalsoklen uden for 200 sømil
- Artikel 83 Afgrænsning af kontinentalsoklen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden
- Artikel 84 Søkort og lister med geografiske koordinater
- Artikel 85 Tunnelgravning

DET ÅBNE HAV

KAPITEL VII.

AFSNIT 1

- ALMINDELIGE BESTEMMELSER
- Artikel 86 Dette kapitels anvendelsesområde
- Artikel 87 Friheden på det åbne hav
- Artikel 88 Anvendelse af det åbne hav til fredelige formål
- Artikel 89 Ugyldigheden af krav om suverænitet over det åbne hav
- Artikel 90 Retten til sejlads
- Artikel 91 Skibes nationalitet
- Artikel 92 Skibes status
- Artikel 93 Skibe, som fører De Forenede Nationers, dens særorganisationers eller Den Internationale Atomenergiorganisationens flag
- Artikel 94 Flagstatens pligter
- Artikel 95 Krigsskibes immunitet på det åbne hav
- Artikel 96 Immunitet for skibe, som udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste
- Artikel 97 Strafferetlig kompetence i sager om sammenstød eller noget andet navigationsuheld

-
- Artikel 98 Pligten til at yde hjælp
- Artikel 99 Forbud mod slavetransport
- Artikel 100 Pligten til samarbejde om bekæmpelsen af sørøveri
- Artikel 101 Definition af sørøveri
- Artikel 102 Sørøveri begået af et krigsskib, statsskib eller statsluftfartøj, hvis besætning har gjort mytteri
- Artikel 103 Definition af et sørøverskib eller piratluftfartøj
- Artikel 104 Bevarelse eller fortabelse af et sørøverskibs eller piratluftfartøjs nationalitet
- Artikel 105 Opbringning af et sørøverskib eller piratluftfartøj
- Artikel 106 Ansvar for opbringning uden tilstrækkeligt grundlag
- Artikel 107 Skibe og luftfartøjer, som er berettiget til af foretage opbringning for sørøveri
- Artikel 108 Ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer
- Artikel 109 Uautoriseret radiospredning fra det åbne hav
- Artikel 110 Retten til visitation
- Artikel 111 Retten til forfølgelse in continenti
- Artikel 112 Retten til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger
- Artikel 113 Brud på eller beskadigelse af undersøiske kabler eller rørledninger
- Artikel 114 Brud eller beskadigelse forårsaget af ejere af undersøiske kabler eller rørledninger på andre undersøiske kabler eller rørledninger
- Artikel 115 Skadesløsholdelse for tab, som er påført under bestræbelser på at undgå beskadigelse af undersøiske kabler eller rørledninger

AFSNIT 2	BEVARELSE OG FORVALTNING AF DE LEVENDE RESSOURCER I DET ÅBNE HAV
Artikel 116	Retten til fiskeri på det åbne hav
Artikel 117	Pligt for staterne til over for deres statsborgere at træffe foranstaltninger til bevarelse af de levende ressourcer i det åbne hav
Artikel 118	Staternes samarbejde om bevarelse og forvaltning af de levende ressourcer
Artikel 119	Bevarelse af de levende ressourcer i det åbne hav
Artikel 120	Havpattedyr

DEN RETLIGE ORDNING FOR ØER

KAPITE L VIII.

Artikel 121	Den retlige ordning for øer
----------------	-----------------------------

LUKKEDE ELLER DELVIS LUKKEDE HAVOMRÅDER

KAPITE L IX.

Artikel 122	Definition
Artikel 123	Samarbejde mellem stater, som grænser op til lukkede eller delvis lukkede havområder

INDLANDSSTATERS RET TIL ADGANG TIL OG FRA HAVET OG TRANSITFRIHED

KAPITE L X.

Artikel 124	Terminologi
Artikel 125	Adgang til og fra havet og transitfrihed
Artikel 126	Udelukkelse fra anvendelse af mestbegunstigelsesklausulen
Artikel 127	Told, skatter og andre afgifter
Artikel 128	Frizoner og andre toldfaciliteter
Artikel	Samarbejde om bygning og

129	for bedring af transportmidler
Artikel 130	Foranstaltninger til undgåelse og fjernelse af forsinkelser og andre vanskeligheder af teknisk art i transittrafikken
Artikel 131	Lige behandling i havne
Artikel 132	Tildeling af større transitfaciliteter

OMRÅDET

KAPITEL XI.

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 133	Terminologi
Artikel 134	Dette kapitels anvendelsesområde
Artikel 135	Retlig status for de overliggende farvande og luftrummet

AFSNIT 2

PRINCIPPER GÆLDENDE FOR OMRÅDET

Artikel 136	Menneskehedens fælles arv
Artikel 137	Retlig status for Området og dets ressourcer
Artikel 138	Staternes almindelige adfærd for så vidt angår Området
Artikel 139.	Pligt til at sikre overholdelse af denne konvention og ansvar for skade
Artikel 140	Menneskehedens interesse
Artikel 141	Anvendelse af Området udelukkende til fredelige formål
Artikel 142.	Kyststaternes rettigheder og legitime interesser
Artikel 143	Videnskabelig havforskning
Artikel 144	Overførsel af teknologi
Artikel 145	Beskyttelse af havmiljøet

	Artikel	Beskyttelse af menneskeliv
	146	
	Artikel	Tilpasning af aktiviteter i
	147	Området og i havmiljøet
	Artikel	Udviklingslandenes delta-
	148	gelse i aktiviteter i Området
	Artikel	Arkæologiske og historiske
	149	genstande
AFSNIT 3		UDVIKLING AF OMRÅDETS
		RESSOURCER
	Artikel	Politik vedrørende aktivi-
	150	teter i Området
	Artikel	Produktionspolitik
	151	
	Artikel	Myndighedens udøvelse af
	152	beføjelser og funktioner
	Artikel	Ordning for efterforskning
	153	og udnyttelse
	Artikel	Periodisk revision
	154	
	Artikel	Revisionskonferencen
	155	
AFSNIT 4		MYNDIGHEDEN
		ALMINDELIGE BESTEMMELSER
UNDERAFSNI		
T A	Artikel	Oprettelse af Myndigheden
	156	
	Artikel	Myndighedens art og
	157	grundlæggende principper
		for dens virksomhed
	Artikel	Myndighedens organer
	158	
		FORSAMLINGEN
UNDERAFSNI		
T B	Artikel	Sammensætning, procedure
	159	og afstemning
	Artikel	Beføjelser og funktioner
	160	
		RÅDET
UNDERAFSNI		
T C	Artikel	Sammensætning, procedure
	161	og afstemning
	Artikel	Beføjelser og funktioner
	162	

	Artikel 163	Rådets organer
	Artikel 164	Kommissionen for Økono- misk Planlægning
	Artikel 165	Den Juridiske og Tekniske Kommission
UNDERAFSNI T D	SEKRET ARIATE	
	Artikel 166	Sekretariatet
	Artikel 167	Myndighedens personale
	Artikel 168	Sekretariatets internationale karakter
	Artikel 169	Konsultationer og samar- bejde med internationale og ikke-statslige organisatio- ner
		PRODUKTIONSSELSKABET
UNDERAFSNI T E	Artikel 170	Produktionsselskabet
		MYNDIGHEDENS FINANSIELLE FORHOLD
UNDERAFSNI T F	Artikel 171	Myndighedens midler
	Artikel 172	Myndighedens årsbudget
	Artikel 173	Myndighedens udgifter
	Artikel 174	Myndighedens lånebeføjel- se
	Artikel 175	Årlig revision
		RETLIG STATUS, PRIVILEGIER OG IMMUNITETER
UNDERAFSNI T G	Artikel 176	Retlig status
	Artikel 177	Privilegier og immuniteter
	Artikel 178	Immunitet for retsforfølg- ning
	Artikel 179	Immunitet for ransagning og enhver form for be

	slaglæggelse
Artikel 180	Fritagelse for restriktioner, regulering, kontrol og mo- ratorier
Artikel 181	Myndighedens arkiver og officielle meddelelser
Artikel 182	Privilegier og immuniteter for visse personer tilknyttet Myndigheden
Artikel 183	Fritagelse for skatter og toldafgifter

UNDERAFSNIT H
SUSPENSION AF UDØVELSEN AF
DE RETTIGHEDER OG
PRIVILEGIER, SOM ER KNYTTET
TIL MEDLEMSKAB

Artikel 184	Suspension af udøvelsen af stemmeret
Artikel 185	Suspension af udøvelsen af de rettigheder og privilegi- er, som er knyttet til med- lemskab

AFSNIT 5
BILÆGGELSE AF TVISTER OG
RESPONSA

Artikel 186	Den Internationale Hav- retsdomstols Afdeling for Havbundstvister
Artikel 187	Afdelingen for Hav- bundstvisters kompetence
Artikel 188.	Forelæggelse af tvister for en særlig afdeling af Den Internationale Havretsdom- stol eller for en ad hoc af- deling af Afdelingen for Havbundstvister eller for bindende handelsvoldgift
Artikel 189	Begrænsning i kompetence med hensyn til Myndighe- dens afgørelser
Artikel 190	Deltagende sponsorstaters deltagelse i og fremmøde ved retsforhandlinger
Artikel 191	Responsa

BESKYTTELSE OG BEVARELSE AF HAVMILJØET

AFSNIT 1	ALMINDELIGE BESTEMMELSER
Artikel 192	Almindelig forpligtelse
Artikel 193	Staternes suveræne ret til at udnytte deres naturlige resourcer
Artikel 194.	Foranstaltninger til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet
Artikel 195	Pligt til ikke at overføre skade eller fare eller omdanne en type af forurening til en anden
Artikel 196	Anvendelse af teknologi eller indførelse af fremmede eller nye arter
AFSNIT 2	GLOBALT OG REGIONALT SAMARBEJDE
Artikel 197	Samarbejde på global eller regional basis
Artikel 198	Underretning om truende eller aktuel skade
Artikel 199	Beredskabsplaner imod forurening
Artikel 200	Studier, forskningsprogrammer og udveksling af oplysninger og data
Artikel 201	Videnskabelige kriterier for udarbejdelsen af forskrifter
AFSNIT 3	TEKNISK BISTAND
Artikel 202	Videnskabelig og teknisk bistand til udviklingslandene
Artikel 203	Fortrinsbehandling for udviklingslandene
AFSNIT 4	OVERVÅGNING OG MILJØMÆSSIG VURDERING
Artikel 204	Overvågning af risici ved eller følger af forurening
Artikel 205	Offentliggørelse af beretninger
Artikel 206	Vurdering af aktiviteterets potentielle følger

AFSNIT 5	INTERNATIONALE REGLER OG NATIONAL LOVGIVNING TIL FOREBYGGELSE, BEGRÆNSNING OG KONTROL AF FORURENING AF HAVMILJØET
Artikel 207	Forurening fra landbaserede kilder
Artikel 208	Forurening fra havbundsaktiviteter, der henhører under national jurisdiktion
Artikel 209	Forurening fra aktiviteter i Området
Artikel 210	Forurening ved dumpning
Artikel 211	Forurening fra fartøjer
Artikel 212	Forurening fra eller gennem atmosfæren
AFSNIT 6	HÅNDHÆVELSE
Artikel 213	Håndhævelse med hensyn til forurening fra landbase- rede kilder
Artikel 214	Håndhævelse med hensyn til forurening fra havbunds- aktiviteter
Artikel 215	Håndhævelse med hensyn til forurening fra aktiviteter i Området
Artikel 216	Håndhævelse med hensyn til forurening ved dumpning
Artikel 217	Håndhævelse fra flagstater- nes side
Artikel 218	Håndhævelse fra havnesta- ternes side
Artikel 219	Foranstaltninger vedrøren- de fartøjers sødygtighed med henblik på at undgå forurening
Artikel 220	Håndhævelse fra kyststa- ternes side
Artikel 221	Foranstaltninger til undgå- else af forurening, som hid- rører fra søulykker
Artikel 222	Håndhævelse med hensyn til forurening fra eller gen- nem atmosfæren

AFSNIT 7	GARANTIER I FORBINDELSE MED HÅNDHÆVELSEN
Artikel 223	Foranstaltninger til at lette retsforfølgning
Artikel 224	Udøvelse af håndhævelsesmyndighed
Artikel 225	Pligt til at undgå skadelige virkninger under udøvelsen af håndhævelsesmyndighed
Artikel 226	Undersøgelse af fremmede fartøjer
Artikel 227	Ikke-forskelsbehandling af fremmede fartøjer
Artikel 228.	Suspension af retsforfølgning og begrænsninger i adgangen til at indlede retsforfølgning
Artikel 229	Anlæg af civilt søgsmål
Artikel 230	Pengebøder og iagttagelse af den anklagedes anerkendte rettigheder
Artikel 231	Underretning af flagstaten og andre berørte stater
Artikel 232	Ansvar for staterne for håndhævelsesforanstaltninger
Artikel 233	Garantier med hensyn til stræder benyttet i international trafik
AFSNIT 8	ISDÆKKEDE OMRÅDER
Artikel 234	Isdækkede områder
AFSNIT 9	ANSVAR OG ERSTATNING
Artikel 235	Ansvar og erstatning
AFSNIT 10	SUVERÆN IMMUNITET
Artikel 236	Suveræn immunitet
AFSNIT 11	FORPLIGTELSE I HENHOLD TIL ANDRE KONVENTIONER OM BESKYTTELSE OG BEVARELSE AF HAVMILJØET
Artikel 237	Forpligtelser i henhold til andre konventioner om

beskyttelse og bevarelse af
havmiljøet

VIDENSKABELIG HAVFORSKNING

KAPITEL
L XIII.

AFSNIT 1	ALMINDELIGE BESTEMMELSER
Artikel 238	Retten til at udføre videnskabelig havforskning
Artikel 239	Fremme af videnskabelig havforskning
Artikel 240	Almindelige principper for udførelsen af videnskabelig havforskning
Artikel 241	Ikke-anerkendelse af videnskabelig havforskning som et retsgrundlag for krav
AFSNIT 2	INTERNATIONALT SAMARBEJDE
Artikel 242	Fremme af internationalt samarbejde
Artikel 243	Skabelse af gunstige betingelser
Artikel 244	Offentliggørelse og udbredelse af oplysninger og viden
AFSNIT 3	UDFØRELSE OG FREMME AF VIDENSKABELIG HAVFORSKNING
Artikel 245	Videnskabelig havforskning på søterritoriet
Artikel 246	Videnskabelig havforskning i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsokkelen
Artikel 247	Videnskabelige havforskningsprojekter iværksat af eller under internationale organisationers auspicer
Artikel 248	Pligt til at give oplysninger til kyststaten
Artikel 249	Pligt til at opfylde visse betingelser
Artikel 250	Meddelelser vedrørende videnskabelige havforskningsprojekter
Artikel	Almindelige kriterier og

	251	retningslinier
	Artikel	Stiltiende samtykke
	252	
	Artikel	Suspension eller ophør af
	253	videnskabelige havforsk- ningsaktiviteter
	Artikel	Rettigheder for tilgrænsen-
	254	de indlandsstater og geo- grafisk forfordelte stater
	Artikel	Foranstaltninger til at lette
	255	videnskabelig havforskning og til at yde bistand til forskningsfartøjer
	Artikel	Videnskabelig havforsk-
	256	ning i Området
	Artikel	Videnskabelig havforsk-
	257	ning i vandsøjlen uden for den eksklusive økonomiske zone
AFSNIT 4		VIDENSKABELIGE FORSKNINGSINSTALLATIONER ELLER VIDENSKABELIGT FORSKNINGSUDSTYR I HAVMILJØET
	Artikel	Placering og anvendelse
	258	
	Artikel	Retlig status
	259	
	Artikel	Sikkerhedszoner
	260	
	Artikel	Forbud mod at lægge sej-
	261	ladsen hindringer i vejen
	Artikel	Identifikationsmærker og
	262	advarselssignaler
AFSNIT 5		ANSVAR OG ERSTATNING
	Artikel	Ansvar og erstatning
	263	
AFSNIT 6		BILÆGGELSE AF TVISTER OG FORELØBIGE FORANSTALTNINGER
	Artikel	Bilæggelse af tvister
	264	
	Artikel	Foreløbige foranstaltninger
	265	

KAPITEL XIV.	UDVIKLING OG OVERFØRSEL AF HAVTEKNOLOGI	
	AFSNIT 1	ALMINDELIGE BESTEMMELSER
	Artikel 266	Fremme af udvikling og overførsel af havteknologi
	Artikel 267	Beskyttelse af legitime interesser
	Artikel 268	Grundlæggende mål
	Artikel 269	Foranstaltninger til gennemførelse af de grundlæggende mål
	AFSNIT 2	INTERNATIONALT SAMARBEJDE
	Artikel 270	Former for internationalt samarbejde
	Artikel 271	Retningslinier, kriterier og normer
	Artikel 272	Koordination af internationale programmer
	Artikel 273	Samarbejde med internationale organisationer og Myndigheden
	Artikel 274	Myndighedens mål
	AFSNIT 3	NATIONALE OG REGIONALE HAVFORSKNINGSCENTRE OG TEKNOLOGISKE CENTRE
	Artikel 275	Oprettelse af nationale centre
	Artikel 276	Oprettelse af regionale centre
	Artikel 277	De regionale centres funktioner
	AFSNIT 4	SAMARBEJDE MELLEML INTERNATIONALE ORGANISATIONER
	Artikel 278	Samarbejde mellem internationale organisationer
KAPITEL XV.	BILÆGGELSE AF TVISTER	
	AFSNIT 1	ALMINDELIGE BESTEMMELSER
	Artikel 279	Forpligtelse til at bilægge tvister ved fredelige midler

Artikel 280	Bilæggelse af tvister ved fredelige midler valgt af parterne
Artikel 281	Procedure hvor parterne ikke er nået til en bilæggelse
Artikel 282	Forpligtelser i henhold til generelle, regionale eller bilaterale aftaler
Artikel 283	Forpligtelse til at udveksle synspunkter
Artikel 284	Forlig
Artikel 285	Anvendelse af dette afsnit på tvister, der er indbragt i henhold til kapitel XI

AFSNIT 2 OBLIGATORISKE PROCEDURER, DER MEDFØRER BINDEDE AFGØRELSER

Artikel 286	Anvendelse af procedurer i henhold til dette afsnit
Artikel 287	Valg af procedure
Artikel 288	Kompetence
Artikel 289	Sagkyndige
Artikel 290	Foreløbige foranstaltninger
Artikel 291	Adgang
Artikel 292	Omgående frigivelse af fartøjer og besætninger
Artikel 293	Anvendelig lovgivning
Artikel 294	Indledende forhandlinger
Artikel 295	Udtømmelse af nationale retsmidler
Artikel 296	Afgørelses endelighed og retsvirkning

AFSNIT 3 BEGRÆNSNINGER OG UNDTAGELSER I ANVENDELSEN AF AFSNIT 2

Artikel 297	Begrænsninger og undtagelser i anvendelsen af afsnit 2
----------------	--

Artikel 298	Valgfrie undtagelser med hensyn til anvendelse af afsnit 2
Artikel 299	Parternes ret til at aftale en procedure

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

KAPITEL XVI.

Artikel 300	God tro og misbrug af rettigheder
Artikel 301	Fredelig anvendelse af havene
Artikel 302	Udlevering af oplysninger
Artikel 303	Arkæologiske og historiske genstande, fundet i havet
Artikel 304	Ansvar og erstatning for skade

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

KAPITEL XVII.

Artikel 305	Undertegnelse
Artikel 306	Ratifikation og formelbekræftelse
Artikel 307	Tiltrædelse
Artikel 308	Ikrafttræden
Artikel 309	Forbehold og undtagelser
Artikel 310	Erklæringer og udtalelser
Artikel 311	Forholdet til andre konventioner og internationale aftaler
Artikel 312	Ændringer
Artikel 313	Ændring ved forenklet procedure
Artikel 314	Ændringer i de af denne konventions bestemmelser, som udelukkende vedrører aktiviteter i Området
Artikel 315	Undertegnelse, ratifikation og tiltrædelse af og autentiske tekster til ændringer
Artikel	Ikrafttræden af ændringer

316	
Artikel	Opsigelse
317	
Artikel	Bilagens status
318	
Artikel	Depositaren
319	
Artikel	Autentiske tekster
320	

BILAG I. STÆRKT VANDRENDE ARTER

BILAG II. KOMMISSIONEN FOR KONTINENTALSOKLENS GRÆNSER

BILAG III. GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR FORUNDERSØGELSE, EFTERFORSKNING OG UDNYTTELSE

Artikel 1	Ejendomsretten til mineraler
Artikel 2	Forundersøgelse
Artikel 3	Efterforskning og udnyttelse
Artikel 4	Ansøgers kvalifikationer
Artikel 5	Overførsel af teknologi
Artikel 6	Godkendelse af arbejdsplaner
Artikel 7	Udvælgelse blandt ansøgere til produktionstilladelser
Artikel 8	Reservation af områder
Artikel 9	Aktiviteter i reserverede områder
Artikel 10	Fortrinsret blandt ansøgere
Artikel 11	Fællesarrangementer
Artikel 12	Aktiviteter udført af Produktionselskabet
Artikel 13	Finansielle kontraktvilkår
Artikel 14	Overførsel af data
Artikel 15	Uddannelsesprogrammer
Artikel 16	Eneret til efterforskning og udnyttelse
Artikel 17	Myndighedens regler, forskrifter og procedurer
Artikel 18	Sanktioner
Artikel 19	Revision af kontrakten
Artikel 20	Overdragelse af rettigheder og forpligtelser
Artikel 21	Anvendelig ret
Artikel 22	Ansvar

BILAG PRODUKTIONSSKABETS STATUT
IV.

- Artikel 1 Formål
- Artikel 2 Forholdet til Myndigheden
- Artikel 3 Ansvarsbegrænsning
- Artikel 4 Struktur
- Artikel 5 Bestyrelsen
- Artikel 6 Bestyrelsens beføjelser og funktioner
- Artikel 7 Produktionsselskabets generaldirektør og personale
- Artikel 8 Placering
- Artikel 9 Beretninger og finansoversigter
- Artikel 10 Fordeling af nettoindtægt
- Artikel 11 Finanser
- Artikel 12 Aktiviteter
- Artikel 13 Retlig status, privilegier og immuniteter

BILAG FORLIG
V.

AFSNIT 1 FORLIGSPROCEDURE I HENHOLD
TIL KAPITEL XV, AFSNIT 1

- Artikel 1 Indledning af forhandlinger
- Artikel 2 Liste over forligsmænd
- Artikel 3 Nedsættelse af forligskommissionen
- Artikel 4 Procedureregler
- Artikel 5 Mindelig afgørelse
- Artikel 6 Kommissionens funktioner
- Artikel 7 Beretning
- Artikel 8 Afslutning
- Artikel 9 Honorarer og udgifter
- Artikel 10 Parternes ret til at ændre procedure

AFSNIT 2 TVUNGEN INDBRINGELSE TIL
BEHANDLING VED
FORLIGSPROCEDURE I HENHOLD
TIL KAPITEL XV, AFSNIT 3

- Artikel 11 Indledning af forhandlinger
- Artikel 12 Undladelse af at svare eller lade sig underkaste forligsprocedure
- Artikel 13 Kompetence
- Artikel 14 Anvendelse af afsnit 1

BILAG VI.	STATUT FOR DEN INTERNATIONALE HAVRETSDOMSTOL
	Artikel 1 Almindelige bestemmelser
AFSNIT 1	DOMSTOLENS ORGANISATION
	Artikel 2 Sammensætning
	Artikel 3 Medlemmer
	Artikel 4 Indstillinger og valg
	Artikel 5 Funktionstid
	Artikel 6 Ledige pladser
	Artikel 7 Uforenelig virksomhed
	Artikel 8 Betingelser for medlemmers deltagelse i en konkret sag
	Artikel 9 Følgen af ikke længere at opfylde de stillede betingelser
	Artikel 10 Privilegier og immuniteter
	Artikel 11 Højtidelig erklæring fra medlemmer
	Artikel 12 Præsident, vicepræsident og justitssekretær
	Artikel 13 Beslutningsdygtighed
	Artikel 14 Afdelingen for Havbundstvister
	Artikel 15 Særlige afdelinger
	Artikel 16 Domstolens reglement
	Artikel 17 Medlemmers statsborgerskab
	Artikel 18 Aflønning af medlemmer
	Artikel 19 Domstolens udgifter
AFSNIT 2	KOMPETENCE
	Artikel 20 Adgang til Domstolen
	Artikel 21 Kompetence
	Artikel 22 Indbringelse af tvister, der er omfattet af andre aftaler
	Artikel 23 Anvendelig ret
AFSNIT 3	PROCEDURE
	Artikel 24 Indledning af retsforhandlinger
	Artikel 25 Foreløbige foranstaltninger
	Artikel 26 Mundtlig forhandling
	Artikel 27 Sagens gang
	Artikel 28 Udeblivelse
	Artikel 29 Flertalsafgørelse
	Artikel 30 Dom

- Artikel 31 Anmodning om intervention
 Artikel 32 Ret til intervention i sager vedrørende fortolkning eller anvendelse
 Artikel 33 Afgørelses endelighed og retsvirkning
 Artikel 34 Sagsomkostninger

AFSNIT 4

AFDELINGEN FOR
HAVBUNDSTVISTER

- Artikel 35 Sammensætning
 Artikel 36 Ad hoc afdelinger
 Artikel 37 Adgang
 Artikel 38 Anvendelig ret
 Artikel 39 Håndhævelse af afdelingens afgørelse
 Artikel 40 Anvendelse af de andre afsnit i dette bilag

AFSNIT 5

ÆNDRINGER

- Artikel 41 Ændringer

BILAG VII.
VOLDGIFT

- Artikel 1 Indledning af retsforhandlinger
 Artikel 2 Liste over voldgiftsmænd
 Artikel 3 Nedsættelse af voldgiftsdomstolen
 Artikel 4 Voldgiftsdomstolens funktioner
 Artikel 5 Procedure
 Artikel 6 Pligter for tvistens parter
 Artikel 7 Udgifter
 Artikel 8 Det krævede flertal til afgørelser
 Artikel 9 Udeblivelse
 Artikel 10 Kendelse
 Artikel 11 Kendelsens endelighed
 Artikel 12 Kendelsens fortolkning og gennemførelse
 Artikel 13 Anvendelse på andre enheder end deltagende stater

BILAG VIII.
SÆRLIG VOLDGIFTSPROCEDURE

- Artikel 1 Indledning af retsforhand

	linger
Artikel 2	Liste over eksperter
Artikel 3	Nedsættelse af den særlige voldgiftsdomstol
Artikel 4	Almindelige bestemmelser
Artikel 5	Undersøgelse af faktiske omstændigheder

BILAG INTERNATIONALE ORGANISATIONERS
IX. DELTAGELSE

Artikel 1	Terminologi
Artikel 2	Undertegnelse
Artikel 3	Formel bekræftelse og tiltrædelse
Artikel 4	Omfanget af deltagelse og rettigheder og forpligtelser
Artikel 5	Erklæringer, notifikationer og meddelelser
Artikel 6	Ansvar og erstatning
Artikel 7	Bilæggelse af tvister
Artikel 8	Anvendelse af kapitel XVII

De deltagende stater i denne konvention.

Som er tilskyndet af ønsket om, i en ånd af gensidig forståelse og samarbejde, at afgøre alle spørgsmål vedrørende havretten og i erkendelse af den historiske betydning af denne konvention som et vigtigt bidrag til bevarelsen af fred, og til retfærdighed og fremskridt for alle verdens folkeslag,

som konstaterer, at udviklingen siden De Forenede Nationers havretskonferencer, afholdt i Genève i 1958 og 1960, har forstærket behovet for en ny havretskonvention, som vil kunne opnå almindelig godkendelse,

som er sig bevidst, at havområdernes problemer er tæt forbundne og skal betragtes som en helhed,

som erkender, at det er ønskværdigt, ved denne konvention og med behørig hensyntagen til alle staters suverænitæt, at oprette en retsorden for havene og oceanerne, som vil lette det internationale samkvem, og fremme deres fredelige anvendelse, den rimelige og effektive anvendelse af deres ressourcer, bevarelsen af de levende ressourcer deri og studiet, beskyttelsen og bevarelsen af havmiljøet,

som tager i betragtning, at opnåelsen af disse mål vil bidrage til virkeliggørelsen af en retfærdig og rimelig international økonomisk orden, som tager hensyn til interesserne og behovene hos menneskeheden som helhed og i særdeleshed de særlige interesser og behov hos udviklingslande, hvad enten de er kyststater eller indlandsstater,

som ønsker ved denne konvention at udvikle de principper, som er udtrykt i resolution 2749 (XXV) af 17. december 1970, ved hvilken De Forenede Nationers Generalforsamling højtideligt erklærede bl.a., at det område af havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for

national jurisdiktion, såvel som dens ressourcer, er menneskehedens fælles arv, og at efterforskningen og udnyttelsen heraf skal gennemføres i hele menneskehedens interesse, uden hensyn til staters geografiske beliggenhed,

som er overbevist om, at den kodifikation og progressive udvikling af havretten, som er opnået ved denne konvention, vil bidrage til styrkelse af fred, sikkerhed, samarbejde og venskabelige forbindelser blandt alle nationer i overensstemmelse med principperne om retfærdighed og ligheder samt fremme den økonomiske og sociale udvikling hos alle verdens folkeslag, i overensstemmelse med De Forenede Nationers formål og principper, som udtrykt i dens Pagt,

som bekræfter, at den almindelige folkerets regler og principper fortsat skal være gældende for spørgsmål, som ikke er omfattet af denne konvention,

er blevet enige om følgende:

KAPITEL I

INDLEDNING

Artikel 1

Terminologi og anvendelsesområde

1. I denne konvention betyder:

- 1) »Området« havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion;
- 2) »Myndigheden« Den Internationale Havbundsmyndighed;
- 3) »aktiviteter i Området« alle aktiviteter vedrørende efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer;
- 4) »forurening af havmiljøet« den tilførsel, foretaget af mennesket, direkte eller indirekte i havmiljøet, herunder i flodmundinger, af stoffer eller energi, som medfører eller kan medføre sådanne ødelæggende virkninger som skade på levende ressourcer, havets dyre- og planteliv, fare for menneskelig sundhed, hindringer for aktiviteter i havet, herunder fiskeri og anden retmæssig brug af havet, forandring af kvaliteten af havvand, set i relation til dets udnyttelse, samt forringelse af naturværdierne;
- 5) a) »dumpning« :
  - i) enhver forsætlig bortskaffelse af affald eller andet materiale fra fartøjer, luftfartøjer, platforme eller andre anlæg på havet;
  - ii) enhver forsætlig bortskaffelse af fartøjer, luftfartøjer, platforme eller andre anlæg på havet;
- b) »dumpning« omfatter ikke:
  - i) bortskaffelse af affald eller andet materiale, der følger af eller stammer fra den normale drift af fartøjer, luftfartøjer, platforme eller andre anlæg på havet og deres udstyr, bortset fra affald og andet materiale, som transporteres af eller til sådanne fartøjer, luftfartøjer, platforme eller andre anlæg på havet, der anvendes til bortskaffelse af sådant materiale eller materiale, som hidrører fra behandlingen af affald og andet materiale ombord på sådanne fartøjer, luftfartøjer, platforme eller anlæg;
  - ii) anbringelse af materiale med andet formål end blot bortskaffelse, forudsat at sådan anbringelse ikke er i strid med denne konventions formål.

2.

- 1) »Deltagende stater« betyder stater, som er indgået på at være bundet af denne konvention, og over for hvem denne konvention er i kraft.
- 2) Denne konvention finder tilsvarende anvendelse på de i artikel 305, stk. 1, litra b), c), d), e) og f) omhandlede enheder, som bliver parter i denne konvention i overensstemmelse med de betingelser, som er relevante for hver af dem, og i denne udstrækning omfatter udtrykket »deltagende stater« disse enheder.

KAPITEL II

SØTERRITORIUM OG TILSTØDENDE ZONE

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 2

Retlig status for søterritoriet, luftrummet over søterritoriet, dets havbund og undergrund

1. En kyststats suverænitet omfatter, udover dens landterritorium og indre farvande, samt, hvor der er tale om en arkipelagstat, dens arkipelagfarvande, et tilstødende havbælte, benævnt søterritoriet.
2. Denne suverænitet omfatter såvel luftrummet over søterritoriet som dets havbund og undergrund.
3. Suveræniteten over søterritoriet udøves på de betingelser, der er fastsat i denne konvention og andre folkeretlige regler.

AFSNIT 2

SØTERRITORIETS GRÆNSER

Artikel 3

Søterritoriets bredde

Enhver stat har ret til at fastsætte bredden af sit søterritorium op til en grænse på højst 12 sømil målt fra de i overensstemmelse med denne konvention fastsatte basislinier.

Artikel 4

Søterritoriets ydre grænse

Søterritoriets ydre grænse er den linie, som i ethvert punkt har en afstand fra det nærmeste punkt på basislinien svarende til søterritoriets bredde.

Artikel 5

Normal basislinie

Medmindre andet er fastsat i denne konvention, er den normale basislinie for måling af søterritoriets bredde lavvandslinien langs kysten, som angivet på søkort udfærdiget i stor målestok og officielt anerkendt af kyststaten.

Artikel 6

Rev

Hvor der er tale om øer beliggende på atoller eller øer med kystrev, er basislinien for måling af søterritoriets bredde revets havvendte lavvandslinie, som angivet ved det pågældende symbol på søkort officielt anerkendt af kyststaten.

Artikel 7

Rette basislinier

1. På steder, hvor kystlinien har dybe indskæringer og indhak, eller hvor der umiddelbart uden for kysten ligger en bræmme af øer, kan den basislinie, hvorfra søterritoriets bredde måles, trækkes ved at benytte den metode, der består i at forbinde passende punkter med rette basislinier.

2. Når kystlinien i høj grad forandrer sig på grund af tilstedeværelse af et delta eller andre naturlige forhold, kan de pågældende punkter vælges langs med den yderste havvendte lavvandslinie, og den rette basislinie skal uden hensyn til efterfølgende tilbagetrækning af lavvandslinien forblive gældende, indtil den ændres af kyststaten i overensstemmelse med denne konvention.

3. Rette basislinier må ikke trækkes på en sådan måde, at de kendeligt afviger fra kystens almindelige retning, og de havområder, der ligger inden for linierne, skal være tilstrækkelig nært knyttet til landområdet for at være undergivet reglerne for indre farvande.

4. Rette basislinier må ikke trækkes til og fra skær eller grunde, der kun er tørre ved lavvande, medmindre der på disse er bygget fyrtårne eller lignende installationer, der til stadighed ligger over havoverfladen, eller hvor der er tale om tilfælde, hvor sådanne rette basislinier har vundet almindelig international anerkendelse.

5. Når metoden med rette basislinier finder anvendelse i henhold til stk. 1, kan der ved fastsættelsen af de enkelte basislinier tages hensyn til økonomiske interesser, der er særegne for det pågældende område, og hvis tilstedeværelse og betydning klart fremgår af lang tids sædvane.

6. En stat er ikke berettiget til at anvende metoden med rette basislinier på en sådan måde, at en anden stats søterritorium derved afskæres fra det åbne hav eller fra en eksklusiv økonomisk zone.

Artikel 8

Indre farvande

1. Med forbehold af bestemmelserne i kapitel IV udgør farvandene på den landvendte side af søterritoriets basislinie en del af statens indre farvande.

2. Hvor fastsættelsen af en ret basislinie i overensstemmelse med artikel 7 medfører, at områder, der ikke tidligere blev betragtet som indre farvande, afgrænses som sådanne, skal der i disse farvande bestå en ret til uskadelig passage, som foreskrevet i denne konvention.

Artikel 9

Flodmundinger

Hvis en flod løber direkte ud i havet, er basislinien en ret linie trukket tværs flodmundingen mellem punkter på breddernes lavvandslinie.

Artikel 10

Bugter

1. Denne artikel vedrører alene bugter, hvis kyster tilhører en enkelt stat.

2. I denne konvention forstås ved en bugt en tydelig indskæring, der er så dyb i forhold til bredden ved munden, at dens farvand er omsluttet af land, og at den udgør mere end blot en krumning af kysten. En indskæring anses dog ikke for en bugt, medmindre dens areal er lige så stor som, eller større end, arealet af den halvcirkel, hvis diameter er en linie trukket tværs over indskæringens munding.

3. Ved opmåling udgør en indskærings areal det område, der ligger mellem lavvandsmærket langs indskæringens kyst og en linie trukket til lavvandsmærket ved indskæringens naturlige munding. Hvor en indskæring på grund af forekomsten af øer har mere end én munding, skal halvcirkelns diameter være lig med den samlede længde af linierne tværs over de enkelte munding. Øer beliggende inde i en indskæring skal medregnes, som om de udgjorde en del af indskæringens vandområde.

4. Hvis afstanden mellem lavvandsmærkerne ved en bugts naturlige munding ikke overstiger 24 sømil, kan en afskæringslinie trækkes mellem disse to lavvandsmærker, og det derved indesluttede farvand vil være at anse som indre farvand.

5. Hvor afstanden mellem lavvandsmærkerne ved en bugts naturlige munding overstiger 24 sømil, skal en ret basislinie på 24 sømil trækkes inde i bugten på en sådan måde, at den omslutter et så stort vandområde, som det er muligt, med en linie af denne længde.

6. Foranstående bestemmelser finder ikke anvendelse på såkaldte »historiske« bugter, og ej heller, hvor rette basislinier anvendes i overensstemmelse med artikel 7.

Artikel 11

Havne

Ved afgrænsningen af søterritoriet anses de yderste faste havneinstallationer, der udgør en integrerende del af et havneanlæg, som en del af kysten. Off-shore installationer og kunstige øer anses ikke som faste havneinstallationer.

Artikel 12

Rede

Rede, som regelmæssigt benyttes til lastning, losning og opankring af skibe, og som ellers ville være beliggende helt eller delvis uden for søterritoriets ydre grænse, er omfattet af søterritoriet.

Artikel 13

Lavvandsgrunde

1. En lavvandsgrund er et af naturen dannet landområde, som omgives af og ligger over vandet ved lavvande, men overskyldes ved højvande. Hvor en lavvandsgrund helt eller delvis er beliggende således, at afstanden fra fastlandet eller fra en ø ikke overstiger søterritoriets bredde, kan den pågældende lavvandsgrunds lavvandsmærke benyttes som basislinie ved måling af søterritoriets bredde.

2. Når en lavvandsgrund i sin helhed ligger i større afstand end søterritoriets bredde fra fastlandet eller en ø, har den intet selvstændigt søterritorium.

Artikel 14

Kombination af fremgangsmåder til fastsættelse af basislinier

Kyststaten kan alt efter omstændighederne fastsætte basislinier efter enhver af de fremgangsmåder, der er omhandlet i de foregående artikler.

Artikel 15

Afgrænsning af søterritoriet mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden

Hvor to staters kyster ligger over for eller grænser op til hinanden, har ingen af staterne, medmindre der foreligger en anden aftale mellem dem, ret til at udvide sit søterritorium ud over den midtlinie, som i ethvert punkt ligger lige langt fra de nærmeste punkter på de basislinier, hvorfra bredden af de to landes søterritorier måles. Denne bestemmelse finder dog ikke anvendelse, når det på grund af historiske rettigheder eller andre særlige omstændigheder er nødvendigt at afgrænse de to staters søterritorier på en måde, som afviger herfra.

Artikel 16

Søkort og lister med geografiske koordinater

1. Basislinierne for måling af søterritoriets bredde fastlagt i overensstemmelse med artikel 7, 9 og 10 eller grænserne udledt deraf og afgrænsningslinierne fastlagt i overensstemmelse med artikel 12 og 15 skal fremgå af søkort i tilstrækkelig stor målestok til at bestemme deres position. Alternativt kan de erstattes af en liste over geografiske punktkoordinater med angivelse af geodætisk datum.

2. Kyststaten skal behørigt offentliggøre sådanne søkort eller lister over geografiske koordinater og skal deponere en kopi heraf hos De Forenede Nationers generalsekretær.

AFSNIT 3
USKADELIG PASSAGE I SØTERRITORIET

UNDERAFSNIT A
REGLER FOR ALLE SKIBE

Artikel 17

Retten til uskadelig passage

Skibe fra alle stater, uanset om de er kyststater eller indlandsstater, har ret til uskadelig passage gennem søterritoriet under iagttagelse af denne konventions bestemmelser.

Artikel 18

Betydning af passage

1. Ved passage forstås sejlads gennem søterritoriet med det formål at:
  - a) gennemsejle søterritoriet uden at sejle ind i indre farvande eller anløbe en red eller havnefacilitet uden for de indre farvande; eller
  - b) sejle ind i eller ud fra indre farvande eller anløbe en sådan red eller havnefacilitet.

2. Passage skal ske uden afbrydelse og behørigt hurtig. Den omfatter dog standsning og opankring, men kun i det omfang dette sker som led i almindelig sejlads eller nødvendiggøres af force majeure eller nød eller med henblik på at yde hjælp til personer, skibe eller luftfartøjer i fare eller nød.

Artikel 19

Betydning af uskadelig passage

1. Passage er uskadelig i det omfang, den ikke er til skade for kyststatens fred, orden eller sikkerhed. Sådan passage skal finde sted i overensstemmelse med denne konvention og andre folkeretlige regler.

2. Passage af et fremmed skib betragtes som skadelig for kyststatens fred, orden eller sikkerhed, såfremt det på søterritoriet foretager én eller flere af følgende handlinger:

- a) trussel om eller brug af vold mod kyststatens suverænitet, territoriale integritet eller politiske uafhængighed eller på nogen anden måde krænker de folkeretlige principper, der er udtrykt i De Forenede Nationers Pagt;
- b) anvendelse af eller øvelse med våben af nogen art;
- c) handlinger, der tilsigter indsamling af oplysninger til skade for kyststatens forsvar eller sikkerhed;
- d) propaganda, der tilsigter at skade kyststatens forsvar eller sikkerhed;
- e) start, landing eller ombordtagning af ethvert luftfartøj;
- f) start, landing eller ombordtagning af enhver militær indretning;
- g) lastning eller losning af varer, valuta eller personer stridende imod kyststatens told-, afgifts-, indvandrings- eller sundhedslove og -forskrifter;
- h) forsætlig og alvorlig forurening stridende imod denne konvention;
- i) fiskeriaktiviteter af enhver art;

- j) forsknings- eller opmålingsaktiviteter;
- k) handlinger, der tilsigter forstyrrelse af kyststatens kommunikationssystemer eller andre faciliteter eller installationer;
- l) enhver anden aktivitet, der ikke har direkte forbindelse med passage.

Artikel 20

Ubåde og andre undervandsfartøjer

På søterritoriet skal ubåde og andre undervandsfartøjer sejle på overfladen og vise deres flag.

Artikel 21

Kyststatens love og forskrifter vedrørende uskadelig passage

1. Kyststaten kan i overensstemmelse med bestemmelserne i denne konvention og andre folkeretlige regler udstede love og forskrifter vedrørende uskadelig passage gennem søterritoriet med hensyn til følgende:

- a) sejladsens sikkerhed og regulering af trafikken på havet;
- b) beskyttelse af navigationshjælpemidler og -faciliteter samt af andre faciliteter og installationer;
- c) beskyttelse af kabler og rørledninger;
- d) bevarelse af havets levende ressourcer;
- e) forebyggelse af overtrædelse af kyststatens fiskerilove og -forskrifter;
- f) bevarelse af kyststatens miljø og forebyggelse, begrænsning og kontrol med forurening heraf;
- g) videnskabelig havforskning og hydrografiske opmålinger;
- h) forebyggelse af overtrædelse af kyststatens told-, afgifts-, indvandrings- eller sundhedslove og -forskrifter.

2. Sådanne love og forskrifter må ikke vedrøre fremmede skibes udformning, konstruktion, bemanning eller udstyr, medmindre de er en gennemførelse af almindeligt anerkendte, folkeretlige regler eller normer.

3. Kyststaten skal behørigt offentliggøre alle sådanne love og forskrifter.

4. Fremmede skibe, der gør brug af retten til uskadelig passage gennem søterritoriet, skal overholde alle sådanne love og forskrifter samt alle almindeligt anerkendte internationale forskrifter vedrørende forhindring af sammenstød på havet.

Artikel 22

Sejlruter og trafiksepareringssystemer på søterritoriet

1. Kyststaten kan, når det skønnes nødvendigt af hensyn til sejladsens sikkerhed, pålægge fremmede skibe, der gør brug af retten til uskadelig passage gennem dets søterritorium, at anvende sådanne sejlruter eller trafiksepareringer, som den fastlægger eller foreskriver for regulering af skibenes passage.

2. I særdeleshed kan det kræves, at tankskibe, atomdrevne skibe eller skibe med last af nukleare materialer eller andre i sig selv farlige eller skadelige stoffer eller materialer begrænser deres passage til sådanne sejlruter.

3. Kyststaten skal, når den fastlægger sejlruiter og foreskriver trafiksepareringer i henhold til denne artikel, tage hensyn til:

- a) anbefalinger fra den kompetente internationale organisation;
- b) sejlruiter, der almindeligvis benyttes i international sejlads;
- c) visse skibes og sejlruters særlige karakter; og
- d) trafiktætheden.

4. Kyststaten skal tydeligt angive sådanne sejlruiter og trafiksepareringer på behørigt offentliggjorte søkort.

Artikel 23

Fremmede atomdrevne skibe og skibe med last af nukleare materialer eller i sig selv farlige eller skadelige stoffer

Fremmede atomdrevne skibe og skibe med last af nukleare materialer eller andre i sig selv farlige eller skadelige stoffer skal, når de benytter retten til uskadelig passage gennem søterritoriet, medføre de dokumenter og iagttage de særlige sikkerhedsforskrifter, der ved internationale aftaler er fastsat for sådanne skibe.

Artikel 24

Kyststatens pligter

1. Kyststaten må ikke lægge hindringer i vejen for uskadelig passage gennem søterritoriet, undtagen i overensstemmelse med denne konvention. I særdeleshed må kyststaten under anvendelse af denne konvention eller af nogen lov eller forskrift udstedt i overensstemmelse med denne konvention ikke:

- a) pålægge fremmede skibe forpligtelser, som har den praktiske virkning at hindre eller indskrænke benyttelsen af retten til uskadelig passage; eller
- b) forskelsbehandle formelt eller reelt en bestemt stats skibe eller skibe, der medfører ladninger til eller fra en bestemt stat eller på en bestemt stats vej.

2. Kyststaten skal behørigt offentliggøre oplysninger om enhver fare for sejladsen inden for dens søterritorium, hvorom den har kendskab.

Artikel 25

Kyststatens ret til beskyttelse

1. Kyststaten er berettiget til på sit søterritorium at træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre passage, som ikke er uskadelig.

2. Over for skibe på vej til indre farvande eller til anløb af havnefaciliteter uden for de indre farvande har kyststaten ligeledes ret til at træffe de nødvendige foranstaltninger til at hindre enhver overtrædelse af de bestemmelser, som gælder for skibes adgang til sådant farvand eller for et sådant anløb.

3. Kyststaten er berettiget til uden formel eller reel forskelsbehandling af fremmede skibe i nærmere bestemte områder af dets søterritorium midlertidigt at suspendere fremmede skibes ret til uskadelig passage, såfremt en sådan suspension er af afgørende betydning for dens sikkerhed, her

under muligheden for at foretage våbenøvelser. En sådan suspension træder først i kraft, når den er behørigt offentliggjort.

Artikel 26

Afgifter, som kan afkræves fremmede skibe

1. Der må ikke afkræves fremmede skibe nogen afgift, som alene er begrundet i deres passage gennem søterritoriet.

2. Der kan alene afkræves fremmede skibe, som passerer gennem søterritoriet, afgifter til betaling af bestemte tjenester ydet det pågældende skib. Disse afgifter skal afkræves uden forskelsbehandling.

UNDERAFSNIT B

REGLER FOR HANDELSSKIBE OG STATSSKIBE, DER BENYTTES I KOMMERCIELT ØJEMED

Artikel 27

Strafferetlig jurisdiktion om bord på et fremmed skib

1. Kyststatens strafferetlige jurisdiktion bør ikke udøves på fremmede skibe, der passerer søterritoriet, for at anholde en person eller foretage efterforskning i forbindelse med en forbrydelse begået om bord på skibet under dets passage, undtagen i følgende tilfælde:

- a) hvis forbrydelsens følger berører kyststaten;
- b) hvis forbrydelsen er af en sådan art, at den forstyrrer opretholdelsen af ro og orden i landet eller på søterritoriet;
- c) hvis skibets kaptajn eller en af flagstatens diplomatiske eller konsulære repræsentanter har anmodet de lokale myndigheder om bistand; eller
- d) hvis det er nødvendigt til bekæmpelse af ulovlig handel med narkotika eller psykotropiske stoffer.

2. Stk. 1 berører ikke kyststatens ret til at tage ethvert skridt hjemlet i dens love med henblik på anholdelse eller efterforskning om bord på et fremmed skib, som er på vej gennem søterritoriet efter at have forladt de indre farvande.

3. I de i stk. 1 og 2 omhandlede tilfælde skal kyststaten på kaptajnens begæring underrette en af flagstatens diplomatiske eller konsulære repræsentanter, før der træffes nogen foranstaltning, og skal lette forbindelsen mellem en sådan repræsentant og skibets besætning. I nødstilfælde kan denne underretning gives samtidig med iværksættelsen af de pågældende foranstaltninger.

4. Ved overvejelsen af, hvorvidt og på hvilken måde en anholdelse vil være at foretage, skal de lokale myndigheder tage behørigt hensyn til søfartens interesser.

5. Med undtagelse af bestemmelserne i kapitel XII eller i tilfælde af krænkelser af love og forskrifter, som er udstedt i overensstemmelse med kapitel V, må kyststaten ikke om bord på et fremmed skib, som passerer søterritoriet, træffe nogen foranstaltning til at anholde en person eller foretage efterforskning i forbindelse med en forbrydelse begået, før skibet sejlede ind i søterritoriet,

såfremt skibet undervejs fra fremmed havn alene passerer gennem søterritoriet uden at komme ind i de indre farvande.

Artikel 28

Civilretlig jurisdiktion i forhold til fremmede skibe

1. Kyststaten bør ikke standse eller omdirigere et fremmed skib, som passerer søterritoriet, med henblik på at udøve civilretlig jurisdiktion over for en person om bord på skibet.
2. Kyststaten kan ikke foretage udlæg eller arrest i eller tilbageholde skibet til fremme af civilt søgsmål, medmindre dette vedrører forpligtelser eller ansvar, som skibet har påtaget eller pådraget sig under eller med henblik på dets rejse gennem kyststatens farvand.
3. Stk. 2 indebærer ikke nogen indskrænkning i kyststatens ret til i overensstemmelse med sine love at foretage udlæg eller arrest i eller tilbageholde et fremmed skib for derved at fremme et civilt søgsmål, når skibet ligger stille på søterritoriet eller passerer dette efter at have forladt de indre farvande.

UNDERAFSNIT C

REGLER FOR KRIGSSKIBE OG ANDRE STATSSKIBE, DER BENYTTES I IKKE-KOMMERCIELT ØJEMED

Artikel 29

Definition af krigsskibe

I denne konvention betyder »krigsskib« et skib, som tilhører en stats væbnede styrker, og som er forsynet med de ydre kendetegn for krigsskibe af dens nationalitet, som er under kommando af en af statens regering behørigt udnævnt officer, hvis navn fremgår af den officielle fortegnelse over flådens officerer, eller et tilsvarende dokument, og hvis besætning er underkastet almindelig militær disciplin.

Artikel 30

Krigsskibes overtrædelse af kyststatens love og forskrifter

Såfremt et krigsskib ikke overholder kyststatens love og forskrifter for passage gennem søterritoriet og undlader at efterkomme en anmodning om overholdelse af disse, som rettes til skibet, kan kyststaten forlange, at det omgående forlader søterritoriet.

Artikel 31

Flagstatens ansvar for skade forvoldt af et krigsskib eller andet statsskib, der benyttes i ikke-kommercielt øjemed

Flagstaten er internationalt ansvarlig over for kyststaten for ethvert tab eller enhver skade, som skyldes, at et krigsskib eller andet statsskib, der benyttes i ikke-kommercielt øjemed, ikke overholder kyststatens love og forskrifter for passage gennem søterritoriet eller denne konventions bestemmelser eller andre folkeretlige regler.

Artikel 32

Krigsskibes og andre ikke-kommercielt benyttede statskibes immunitet

Med undtagelse af bestemmelserne i underafsnit A og artikel 30 og 31 har intet i denne konvention indvirkning på krigsskibes og andre ikke-kommercielt benyttede statskibes immunitet.

AFSNIT 4

DEN TILSTØDENDE ZONE

Artikel 33

Den tilstødende zone

1. I en zone, som støder op til søterritoriet, benævnt den tilstødende zone, er kyststaten berettiget til at udøve den fornødne kontrol med henblik på:

- a) at forhindre, at dens told-, afgifts-, indvandrings- eller sundhedslove og -forskrifter overtrædes på dens land- eller søterritorium;
- b) at straffe overtrædelse af ovennævnte love og forskrifter begået på dens land- eller søterritorium.

2. Den tilstødende zone må ikke strække sig ud over 24 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles.

KAPITEL III**STRÆDER BENYTTET I INTERNATIONAL SEJLADS**

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 34

Retlig status for farvande, som udgør stræder benyttet i international sejlads

1. Den i dette kapitel fastsatte ordning for passage gennem stræder benyttet i international sejlads berører ikke i andre henseender den retlige status for de farvande, som udgør sådanne stræder, eller udøvelsen af strædestaters suverænitet eller jurisdiktion over disse farvande og deres luftrum, havbund og undergrund.

2. Strædestaters suverænitet eller jurisdiktion udøves på de betingelser, der er fastsat i henhold til dette kapitel og til andre folkeretlige regler.

Artikel 35

Dette kapitels anvendelsesområde

Intet i dette kapitel har virkning for:

- a) områder af indre farvande inden for et stræde, undtagen hvor fastlæggelsen af en ret basislinie i overensstemmelse med metoden i artikel 7 medfører, at områder, der tidligere ikke blev betragtet som sådanne, afgrænses som indre farvande;

- b) den retlige status for farvande uden for strædestaters søterritorium som eksklusive økonomiske zoner eller åbent hav; eller
- c) den retlige ordning for stræder, i hvilke passage er reguleret helt eller delvis af mangeårige internationale konventioner, som stadig er i kraft, og som særligt vedrører sådanne stræder.

Artikel 36

Sejlruter på det åbne hav eller ruter gennem eksklusive økonomiske zoner i stræder benyttet i international sejlads

Dette kapitel finder ikke anvendelse på et stræde, som benyttes i international sejlads, såfremt der gennem strædet findes en sejlroute på det åbne hav eller gennem en eksklusiv økonomisk zone, der er lige så velegnet i navigationsmæssig og hydrografisk henseende. Med hensyn til sådanne ruter anvendes de andre relevante kapitler i denne konvention, herunder bestemmelserne om fri sejlads og overflyvning.

AFSNIT 2

TRANSITPASSAGE

Artikel 37

Dette afsnits anvendelsesområde

Dette afsnit finder anvendelse på stræder, som benyttes i international sejlads fra en del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone til en anden del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone.

Artikel 38

Retten til transitpassage

1. I de i artikel 37 omhandlede stræder har alle skibe og luftfartøjer ret til uhindret transitpassage, undtagen hvis strædet er dannet af en strædestats ø og dens fastland. I så fald gælder retten til transitpassage ikke, såfremt der findes en sejlroute på den havvendte side af øen, på det åbne hav eller gennem en eksklusiv økonomisk zone, der er lige så velegnet i navigationsmæssig og hydrografisk henseende.

2. Transitpassage betyder benyttelsen i overensstemmelse med dette kapitel af friheden til sejlads og overflyvning, udelukkende med henblik på uafbrudt og behørigt hurtig transit gennem strædet fra en del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone til en anden del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone. Kravet om uafbrudt og behørigt hurtig transit udelukker dog ikke passage gennem strædet med henblik på at sejle ind til, forlade eller vende tilbage fra en strædestat med forbehold af den pågældende stats indrejseforskrifter.

3. Enhver aktivitet, som ikke kan betragtes som benyttelsen af retten til transitpassage gennem et stræde, er fortsat underkastet de andre relevante bestemmelser i denne konvention.

Artikel 39

Skibes og luftfartøjers pligter under transitpassage

1. Skibe og luftfartøjer skal under benyttelsen af retten til transitpassage:

- a) fortsætte uden forsinkelse gennem eller over strædet;
- b) afstå fra enhver trussel eller brug af magt, som er rettet mod strædestaters suverænitet, territoriale integritet eller politiske uafhængighed, eller som på nogen anden måde krænker de folkeretlige principper, der er udtrykt i De Forenede Nationers Pagt;
- c) afstå fra enhver anden aktivitet end den, nor male form for uafbrudt og behørigt hurtig transit, medmindre den er nødvendiggjort af force majeure eller en nødsituation;
- d) overholde andre relevante bestemmelser i dette kapitel.

2. Skibe i transitpassage skal:

- a) overholde almindeligt accepterede internationale forskrifter, procedurer og praksis vedrørende sikkerheden til søs, herunder de internationale regler til forebyggelse af sammenstød på havet;
- b) overholde almindeligt accepterede internationale forskrifter, procedurer og praksis til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra skibe.

3. Luftfartøjer i transitpassage skal:

- a) iagttage luftrafikreglerne fastsat af Den Internationale Organisation for Civil Luftfart, som gælder for civile luftfartøjer; statsluftfartøjer vil normalt følge sådanne sikkerhedsforanstaltninger og vil til enhver tid flyve med behørig hensyntagen til flyvesikkerheden;
- b) til enhver tid holde lyttevagt på den radiofrekvens, der er foreskrevet af den kompetente internationalt udpegede flyvekontrolmyndighed, eller på den pågældende internationale nødfrekvens.

Artikel 40

Forsknings- og opmålingsaktiviteter

Under transitpassage må fremmede skibe, herunder videnskabelige havforsknings- og hydrografiske opmålingsskibe, ikke uden forudgående godkendelse fra strædestaterne udføre forsknings- eller opmålingsaktiviteter.

Artikel 41

Sejlruter og trafiksepareringssystemer i stræder benyttet i international sejlads

1. I overensstemmelse med dette kapitel kan strædestater, hvor det er nødvendigt til fremme af skibenes sikre passage, fastlægge sejlruter og foreskrive trafiksepareringer for sejlads i stræder.

2. Sådanne stater kan, når omstændighederne taler derfor og efter behørig offentliggørelse, erstatte sejlruter og trafiksepareringer, som de tidligere har fastlagt eller foreskrevet, med andre sejlruter og trafiksepareringer.

3. Sådanne sejlruter og trafiksepareringer skal være i overensstemmelse med almindeligt anerkendte internationale regler.

4. Strædestater skal, før de fastlægger eller erstatter sejlruter eller foreskriver eller erstatter trafiksepareringer, med henblik på vedtagelse fremsætte forslag for den kompetente internationale organisation. Organisationen må kun vedtage sådanne sejlruter og trafiksepareringer, som der kan opnås enighed om med strædestaterne, hvorefter staterne kan fastlægge, foreskrive eller erstatte dem.

5. Med hensyn til et stræde, hvor sejlruiter eller trafiksepareringer der berører to eller flere strædestaters farvande er blevet foreslået, skal vedkommende stater i samråd med den kompetente internationale organisation samarbejde om formuleringen af forslag.

6. Strædestater skal klart angive alle sejlruiter og trafiksepareringer, som de har fastlagt eller foreskrevet, på behørigt offentliggjorte søkort.

7. Skibe i transitpassage skal respektere de sejlruiter og trafiksepareringer, der er fastlagt i overensstemmelse med denne artikel.

Artikel 42

Strædestaters love og forskrifter vedrørende transitpassage

1. Medmindre andet er bestemt i dette afsnit, kan strædestater udstede love og forskrifter vedrørende transitpassage gennem stræder med hensyn til et eller flere af følgende forhold:

- a) sejladsens sikkerhed og regulering af trafikken på havet, som fastsat i artikel 41;
- b) forureningsforebyggelse, -begrænsning og -kontrol, ved at iværksætte gældende internationale regler vedrørende udtømning af olie, olieaffald og andre skadelige stoffer i strædet;
- c) med hensyn til fiskefartøjer, forbud mod fiskeri, herunder anbringelse af fiskeredskaber;
- d) ombordtagning eller ilandbringning af varer, valuta eller personer stridende imod strædestaters told-, afgifts-, indvandrings- eller sundhedslove og -forskrifter.

2. Sådanne love og forskrifter må ikke formelt eller reelt forskelsbehandle fremmede skibe eller ved deres anvendelse have den praktiske virkning at nægte, lægge hindringer i vejen for eller begrænse retten til transitpassage, som defineret i dette afsnit.

3. Strædestater skal behørigt offentliggøre alle sådanne love og forskrifter.

4. Fremmede skibe, som gør brug af retten til transitpassage skal overholde sådanne love og forskrifter.

5. Et skibs flagstat eller et luftfartøjs registreringsstat, som er berettiget til suveræn immunitet, men som handler i strid med sådanne love og forskrifter eller med andre bestemmelser i dette kapitel, skal være internationalt ansvarlig for ethvert tab eller enhver skade, som derved påføres strædestater.

Artikel 43

Hjælpemidler for sejlads og sikkerhed og andet udstyr samt forureningsforebyggelse, -begrænsning og -kontrol

Stater, som benytter, og stater, som grænser op til stræder, bør efter aftale samarbejde om:

- a) installation og vedligeholdelse i et stræde af nødvendige hjælpemidler for sejlads og sikkerhed eller andet udstyr til hjælp for international sejlads; og
- b) forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra skibe.

Artikel 44

Strædestaters pligter

Strædestater må ikke lægge hindringer i vejen for transitpassage og skal behørigt offentliggøre enhver oplysning om fare for sejlads eller overflyvning i eller over strædet, som de har kendskab til. Der må ikke foretages suspension af retten til transitpassage.

AFSNIT 3

USKADELIG PASSAGE

Artikel 45

Uskadelig passage

1. Reglerne for uskadelig passage i overensstemmelse med kapitel II, afsnit 3, finder anvendelse i stræder, som benyttes i international sejlads:

- a) som er undtaget fra anvendelsen af reglerne for transitpassage ifølge artikel 38, stk 1; eller
- b) mellem en del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone og en fremmed stats søterritorium.

2. Der må ikke foretages suspension af retten til uskadelig passage gennem sådanne stræder.

KAPITEL IV**ARKIPELAGSTATER**

Artikel 46

Terminologi

I denne konvention betyder:

- a) »arkipelagstat« en stat, som er dannet helt af et eller flere arkipelager, og som kan omfatte andre øer;
- b) »arkipelag« en gruppe øer, herunder dele af øer, indbyrdes forbundne farvande og andre naturlige forekomster, som er så nært forbundne, at sådanne øer, farvande og andre naturlige forekomster udgør en naturlig geografisk, økonomisk og politisk enhed, eller som historisk er blevet betragtet som sådan.

Artikel 47

Basislinier for arkipelagstater

1. En arkipelagstat kan trække rette arkipelagbasislinier, som forbinder de yderste punkter på de yderste øer og tørlagte rev i arkipelaget, forudsat at hovedøerne og et område, for hvilket forholdet mellem vandområdet og landområdet, herunder atoller, er mellem 1 til 1 og 9 til 1, befinder sig inden for sådanne basislinier.

2. Sådanne basisliniers længde må ikke overskride 100 sømil, med undtagelse af, at op til 3 procent af det samlede antal basislinier, som indeslutter et arkipelag, kan overskride denne længde, idet de dog højst må have en længde på 125 sømil.

3. Sådanne basislinier må ikke trækkes på en sådan måde, at de kendeligt afviger fra arkipelagets almindelige form.

4. Sådanne basislinier må ikke trækkes til eller fra lavvandsgrunde, medmindre der på disse er bygget fyrtårne eller lignende installationer, der til stadighed ligger over havoverfladen, eller hvor en lavvandsgrund er beliggende helt eller delvist i en afstand, som ikke overskrider søterritoriets bredde fra den nærmeste ø.

5. En arkipelagstat må ikke anvende basisliniesystemet på en sådan måde, at en anden stats søterritorium derved afskæres fra det åbne hav eller fra en eksklusiv økonomisk zone.

6. Såfremt en del af en arkipelagstats arkipelagfarvande ligger mellem to dele af en umiddelbart tilstødende nabostat, skal eksisterende rettigheder og alle andre legitime interesser, som den sidstnævnte stat traditionelt har udøvet over sådanne farvande, og alle mellem disse stater ved aftale fastsatte rettigheder opretholdes og respekteres.

7. Ved beregningen af forholdet mellem vand og land i henhold til stk. 1 kan landområder omfatte farvande beliggende inden for øers og atollers kystrev, herunder den del af et stejlt oceanisk plateau, som er indesluttet eller næsten indesluttet af en kæde af kalkstensøer og rev, tørre ved lavvande, beliggende på omkredsen af plateauet.

8. Basislinier trukket i overensstemmelse med denne artikel skal fremgå af søkort i tilskrækkelig stor målestok til at bestemme deres position. Alternativt kan de erstattes af lister over geografiske punktkoordinater med angivelse af geodætisk datum.

9. Arkipelagstaten skal behørigt offentliggøre sådanne søkort eller lister over geografiske koordinater og skal deponere en kopi af sådanne søkort eller lister hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 48

Måling af bredden af søterritoriet, den tilstødende zone, den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen

Bredden af søterritoriet, den tilstødende zone, den eksklusive økonomiske zone og kontinentalsoklen måles ud fra arkipelagbasislinier trukket i overensstemmelse med artikel 47.

Artikel 49

Retlig status for arkipelagfarvande, luftrummet over arkipelagfarvande, disses havbund og undergrund

1. En arkipelagstats suverænitet omfatter de farvande, der er indesluttet af de arkipelagbasislinier, som er trukket i overensstemmelse med artikel 47 og benævnt arkipelagfarvande, uden hensyn til deres dybde eller afstand fra kysten.

2. Suveræniteten omfatter såvel luftrummet over arkipelagfarvandene som disses havbund og undergrund og de deri indeholdte ressourcer.

3. Suveræniteten udøves på de betingelser, der er fastsat i henhold til dette kapitel.

4. De i dette kapitel fastsatte regler for passage i arkipelager berører ikke i anden henseende arkipelagfarvandenes status, herunder sejlruterne, eller arkipelagstatens udøvelse af dens suverænitet over sådanne farvande og deres luftrum, havbund og undergrund og de deri indeholdte ressourcer.

Artikel 50

Afgrænsning af indre farvande

Arkipelagstaten kan i overensstemmelse med artikel 9, 10 og 11 inden for sine arkipelagfarvande trække skæringslinier til afgrænsning af de indre farvande.

Artikel 51

Eksisterende aftaler, traditionelle fiskerettigheder og eksisterende undersøiske kabler

1. Uden at dette berører artikel 49 skal en arkipelagstat respektere eksisterende aftaler med andre stater og anerkende umiddelbart tilstødende nabostatens traditionelle fiskerettigheder og andre legitime aktiviteter i visse områder inden for arkipelagfarvandene. Vilklårene og betingelserne for udøvelsen af sådanne rettigheder og aktiviteter, herunder deres art, omfang og hvilke områder, de vedrører, skal efter anmodning fra enhver af de pågældende stater reguleres gennem bilaterale aftaler mellem dem. Sådanne rettigheder må ikke overføres eller deles med trediestater eller deres statsborgere.

2. Arkipelagstaten skal respektere eksisterende undersøiske kabler udlagt af andre stater gennem dens farvande uden at berøre land. En arkipelagstat skal tillade vedligeholdelse og udskiftning af sådanne kabler, når den modtager behørig underretning om deres beliggenhed og om den påtænkte reparation eller udskiftning.

Artikel 52

Ret til uskadelig passage

1. Med forbehold af artikel 53 og uden at dette berører artikel 50 nyder skibe fra alle stater ret til uskadelig passage gennem arkipelagfarvande i overensstemmelse med kapitel II, afsnit 3.

2. Arkipelagstaten kan, hvis det er af afgørende betydning for beskyttelsen af dens sikkerhed og uden formelt eller reelt at forskelsbehandle fremmede skibe, midlertidigt suspendere retten til uskadelig passage for fremmede skibe i bestemte områder af dens arkipelagfarvande. En sådan suspension får først virkning efter behørig offentliggørelse.

Artikel 53

Retten til passage i arkipelager

1. En arkipelagstat kan fastlægge sejlruter og flyrufter, som er hensigtsmæssige for fremmede skibe og luftfartøjers uafbrudte og behørigt hurtige passage gennem eller over dens arkipelagfarvande og det tilstødende søterritorium.

2. Alle skibe og luftfartøjer har ret til passage i arkipelager i sådanne sejlruter og flyrufter.

3. Passage i arkipelager betyder benyttelsen i overensstemmelse med denne konvention af retten til normal sejlads og overflyvning udelukkende med henblik på uafbrudt, behørigt hurtig og uhin

dret transit mellem en del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone og en anden del af det åbne hav eller en eksklusiv økonomisk zone.

4. Sådanne sejlruiter og flyruiter skal gå gennem arkipelagfarvandene og det tilstødende søterritorium og skal omfatte alle sædvanlige ruter, som benyttes i international sejlads eller overflyvning gennem eller over arkipelagfarvandene, og, inden for sådanne ruter, for så vidt angår skibe, alle sædvanlige sejlruiter, idet det forudsættes, at det ikke er nødvendigt at fastlægge flere lige velegnede ruter mellem de samme indgangs- og udgangspunkter.

5. Sådanne sejlruiter og flyruiter skal bestemmes ud fra en serie sammenhængende akselinier fra ruterne indgangspunkter til udgangspunkterne. Skibe og luftfartøjer under passage i arkipelager må ikke under passage afvige mere end 25 sømil til hver side fra sådanne akselinier, forudsat at sådanne skibe og luftfartøjer ikke sejler tættere til kysten end 10 procent af afstanden mellem de nærmeste punkter på øer, som grænser op til sejlruiten.

6. En arkipelagstat, som fastlægger sejlruiter i henhold til denne artikel, kan også oprette trafiksepareringer for skibes sikre passage gennem snævre løb i sådanne sejlruiter.

7. En arkipelagstat kan efter omstændighederne og efter behørig offentliggørelse erstatte sejlruiter og trafiksepareringer, som de tidligere har fastlagt eller oprettet, med andre sejlruiter og trafiksepareringer.

8. Sådanne sejlruiter og trafiksepareringer skal være i overensstemmelse med almindeligt anerkendte internationale regler.

9. En arkipelagstat skal, når den fastlægger eller erstatter sejlruiter eller opretter eller erstatter trafiksepareringer, med henblik på vedtagelse fremsætte forslag for den kompetente internationale organisation. Organisationen må kun vedtage sådanne sejlruiter og trafiksepareringer, som der kan blive enighed om med arkipelagstaten, hvorefter arkipelagstaten kan fastlægge, oprette eller erstatte dem.

10. Arkipelagstaten skal tydeligt angive akserne på de sejlruiter og trafiksepareringer, som den har fastlagt eller foreskrevet på søkort, som behørigt skal offentliggøres.

11. Skibe skal under passage i arkipelager overholde de sejlruiter og trafiksepareringer, som er fastsat i overensstemmelse med denne artikel.

12. Såfremt en arkipelagstat ikke fastlægger sejlruiter eller flyruiter, kan retten til passage i arkipelager udøves gennem ruter, som normalt benyttes i international trafik.

Artikel 54

Skibes og luftfartøjers pligter under passage, forsknings- og opmålingsaktiviteter, arkipelagstatens pligter og arkipelagstatens love og forskrifter vedrørende passage i arkipelager

Artikel 39, 40, 42 og 44 finder tilsvarende anvendelse ved passage i arkipelager.

KAPITEL V

DEN EKSKLUSIVE ØKONOMISKE ZONE

Artikel 55

Den særlige retlige ordning for den eksklusive økonomiske zone

Den eksklusive økonomiske zone er et område beliggende udover og stødende op til søterritoriet, der er undergivet den i dette kapitel fastsatte særlige retlige ordning, i henhold til hvilken kyststatens rettigheder og jurisdiktion og andre staters rettigheder og friheder er fastlagt ved denne konventions relevante bestemmelser.

Artikel 56

Kyststatens rettigheder, jurisdiktion og pligter i den eksklusive økonomiske zone

1. I den eksklusive økonomiske zone har kyststaten:
  - a) suveræne rettigheder for så vidt angår efterforskning og udnyttelse, bevarelse og forvaltning af havbundens, undergrundens og den overliggende vandmasses naturlige ressourcer, såvel levende som ikke-levende, samt med hensyn til andre aktiviteter med henblik på økonomisk udnyttelse og efterforskning af zonen, såsom udvinding af energi fra vandet, strømme og vind;
  - b) jurisdiktion som fastsat i de relevante bestemmelser i denne konvention med hensyn til:
    - i) anlæg og benyttelse af kunstige øer, installationer og anlæg;
    - ii) videnskabelig havforskning;
    - iii) beskyttelse og bevarelse af havmiljøet;
  - c) andre rettigheder og forpligtelser som fastsat i denne konvention.

2. Ved udøvelsen af sine rettigheder og opfyldelsen af sine pligter i henhold til denne konvention skal kyststaten tage behørigt hensyn til andre staters rettigheder og pligter og forholde sig på en måde, som er forenelig med denne konventions bestemmelser.

3. De i denne artikel omhandlede rettigheder med hensyn til havbunden og undergrunden udøves i overensstemmelse med kapitel VI.

Artikel 57

Bredden af den eksklusive økonomiske zone

Den eksklusive økonomiske zone må ikke strække sig ud over 200 sømil fra de basislinier, fra hvilke søterritoriets bredde måles.

Artikel 58

Andre staters rettigheder og pligter i den eksklusive økonomiske zone

1. I den eksklusive økonomiske zone nyder alle stater, kyststater såvel som indlandsstater, i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne konvention, de i artikel 87 omhandlede friheder til sejlads og overflyvning, udlægning af undersøiske kabler og rørledninger samt anden international retmæssig anvendelse af det åbne hav, der er knyttet til disse friheder, såsom anvendelse af havet i forbindelse med skibsfart, luftfart, undersøiske kabler og rørledninger, og som er forenelige med denne konventions øvrige bestemmelser.

2. Artikel 88 til 115 og andre relevante folkeretlige regler finder anvendelse på den eksklusive økonomiske zone i det omfang, de ikke er uforenelige med dette kapitel.

3. Stater skal ved udøvelsen af deres rettigheder og opfyldelsen af deres pligter i den eksklusive økonomiske zone ifølge denne konvention tage behørigt hensyn til kyststatens rettigheder og pligter og skal overholde love og forskrifter udstedt af kyststaten i overensstemmelse med denne konventions bestemmelser og andre folkeretlige regler, for så vidt de ikke er uforenelige med dette kapitel.

Artikel 59

Grundlaget for løsning af konflikter vedrørende tillæggelsen af rettigheder og jurisdiktion i den eksklusive økonomiske zone

I tilfælde, hvor denne konvention ikke tillægger kyststaten eller andre stater rettigheder eller jurisdiktion inden for den eksklusive økonomiske zone, og der opstår en konflikt mellem kyststatens og en anden stats eller andre staters interesser, bør konflikten løses på grundlag af ret og billighed, i lyset af alle relevante omstændigheder og under hensyn til betydningen af de pågældende interesser såvel for parterne som for det internationale samfund som helhed.

Artikel 60

Kunstige øer, installationer og anlæg i den eksklusive økonomiske zone

1. Kyststaten har i den eksklusive økonomiske zone eneret til at bygge, give tilladelse til og regulere opførelsen, driften og brugen af:

- a) kunstige øer;
- b) installationer og anlæg med de formål, som er fastsat i artikel 56 eller med andre økonomiske formål;
- c) installationer og anlæg, som kan gribe forstyrrende ind i kyststatens udøvelse af sine rettigheder i denne zone.

2. Kyststaten skal have eksklusiv jurisdiktion over sådanne kunstige øer, installationer og anlæg, herunder jurisdiktion med hensyn til told-, afgifts-, sundheds-, sikkerheds- og indvandringslove og -forskrifter.

3. Der skal gives behørig meddelelse om opførelsen af sådanne kunstige øer, installationer eller anlæg, og der skal opretholdes permanente anordninger, som giver advarsel om deres tilstedeværelse. Enhver installation eller ethvert anlæg, som er forladt eller ikke mere er i brug, skal fjernes for at sikre sejladsen under behørig hensyntagen til almindeligt anerkendte internationale normer fastlagt i denne forbindelse af den kompetente internationale organisation. En sådan fjernelse skal også tage behørigt hensyn til fiskeriet, beskyttelsen af havmiljøet og andre staters rettigheder og pligter. Passende offentliggørelse skal gives om dybde, position og dimensioner for enhver installation eller ethvert anlæg, som ikke er fuldstændigt fjernet.

4. Kyststaten kan om nødvendigt etablere rimelige sikkerhedszoner rundt om sådanne kunstige øer, installationer og anlæg, inden for hvilke den kan tage passende forholdsregler for at sikre såvel sejladsens som de kunstige øers, installationers og anlægs sikkerhed.

5. Kyststaten skal fastsætte bredden af sikkerhedszonerne under hensyn til gældende internationale normer. Disse zoner skal udformes på en sådan måde, at de har en rimelig forbindelse med de kunstige øers, installationers eller anlægs art og funktion. Bredden af sikkerhedszonerne rundt om

dem må ikke overstige 500 meter, beregnet fra noget punkt på deres ydre kant, undtagen hvor dette er tilladt ifølge almindeligt anerkendte internationale normer eller anbefalet af den kompetente internationale organisation. Behørig meddelelse skal gives om udstrækningen af sikkerhedszoner.

6. Alle skibe skal respektere disse sikkerhedszoner og skal overholde almindeligt anerkendte internationale normer vedrørende sejlads i nærheden af kunstige øer, installationer, anlæg og sikkerhedszoner.

7. Kunstige øer, installationer, anlæg og sikkerhedszonerne rundt om disse må ikke etableres, hvor de kan virke forstyrrende på brugen af anerkendte sejlruiter af væsentlig betydning for international sejlads.

8. Kunstige øer, installationer og anlæg besidder ikke ø-status. De har intet søterritorium, og deres tilstedeværelse berører ikke afgrænsningen af søterritoriet, den eksklusive økonomiske zone eller kontinentalsoklen.

Artikel 61

Bevarelse af de levende ressourcer

1. Kyststaten skal fastsætte de tilladte fangstmængder af de levende ressourcer i sin eksklusive økonomiske zone.

2. Kyststaten skal under hensyntagen til det mest pålidelige videnskabelige materiale, der står til dens rådighed, gennem passende bevarelses- og forvaltningsforanstaltninger sikre, at opretholdelsen af de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone ikke bringes i fare ved overudnyttelse. Efter behov skal kyststaten og kompetente internationale organisationer, det være sig lokale, regionale eller globale, samarbejde herom.

3. Sådanne foranstaltninger skal ligeledes være udformet med henblik på at bevare eller genoprette bestandene af udnyttede arter på niveauer, som kan give det største vedvarende udbytte, under hensyntagen til relevante miljømæssige og økonomiske faktorer, herunder de økonomiske behov hos kystfiskersamfund og udviklingslandes særlige behov, samt under hensyntagen til fiskerimønstre, bestandenes indbyrdes afhængighed og almindeligt anbefalede internationale minimumsnormer, det være sig lokale, regionale eller globale.

4. Når kyststaten træffer sådanne foranstaltninger, skal den tage hensyn til virkningerne på arter, som er knyttet til eller afhængige af udnyttede arter, med henblik på at bevare eller genoprette bestandene af sådanne tilknyttede eller afhængige arter på eller over niveauer, hvor deres reproduktion ikke kan blive alvorligt truet.

5. Tilgængelige videnskabelige oplysninger, statistikker over fangst- og fiskeindsats og andre relevante data for bevarelsen af fiskebestandene skal stilles til rådighed og udveksles regelmæssigt gennem kompetente internationale organisationer, det være sig lokale, regionale eller globale, efter behov og med deltagelse af alle de berørte stater, herunder stater, hvis statsborgere har tilladelse til at fiske i den eksklusive økonomiske zone.

Artikel 62

Udnyttelse af de levende ressourcer

1. Kyststaten skal med forbehold af artikel 61 fremme den optimale udnyttelse af de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone.

2. Kyststaten skal fastsætte sin kapacitet for udnyttelsen af de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone. Hvor kyststaten ikke har kapacitet til at udnytte hele den tilladte fangstmængde, skal den ved aftale eller andre arrangementer og ifølge de i stk. 4 omhandlede vilkår, betingelser, love og forskrifter give andre stater adgang til overskuddet af den tilladte fangstmængde under særlig hensyntagen til artikel 69 og 70, særligt i forhold til de deri omhandlede udviklingslande.

3. Kyststaten skal, når den ifølge denne artikel giver andre stater adgang til sin eksklusive økonomiske zone, tage alle relevante faktorer i betragtning, herunder, bl.a., betydningen af områdets levende ressourcer for vedkommende kyststats økonomi og dens øvrige nationale interesser, artikel 69 og 70, udviklingslandenes behov i det lokale eller regionale område for at udnytte dele af overskuddet og behovet for at formindske økonomisk forvriddning i stater, hvis statsborgere efter sædvanen har drevet fiskeri i zonen, eller som har gjort sig væsentlige bestræbelser inden for forskning og identifikation af bestandene.

4. Andre staters statsborgere, som driver fiskeri i den eksklusive økonomiske zone, skal overholde de bevarelsesforanstaltninger og andre vilkår og betingelser, der er fastsat i kyststatens love og forskrifter. Disse love og forskrifter skal være i overensstemmelse med denne konvention og kan bl.a. omfatte følgende:

- a) udstedelse af licenser til fiskere, fiskefartøjer og fangstredskaber, herunder betaling af gebyrer og andre former for godtgørelse, som, hvor der er tale om udviklingskyststater, kan bestå af passende kompensation til fiskeindustrien inden for finansiering, udstyr og teknologi;
- b) fastsættelse af, hvilke arter der må fanges, fangstkvoter, det være sig i relation til bestemte bestande eller grupper af bestande eller fangstmængder pr. fartøj inden for et bestemt tidsrum eller til fangstmængden for nogen stats statsborgere i løbet af et nærmere angivet tidsrum;
- c) regulering af fangstsæsoner og fiskeriområder, type, størrelse og omfang af redskaber, samt type, størrelse og antal af de fiskefartøjer, som må benyttes;
- d) fastsættelse af, alder og størrelse for fisk og andre arter, som må fanges;
- e) angivelse af, hvilke oplysninger der kræves om fiskefartøjer, herunder statistik for fangstmængde og -indsats, og fartøjspositionsberetninger;
- f) forpligtelse til, med kyststatens bemyndigelse og under dennes kontrol, at udføre og regulere nærmere angivne fiskeriforskningsprogrammer, herunder indsamle og fordele fangstprøver og rapportere om videnskabelige data i forbindelse hermed;
- g) kyststatens placering af observatører eller praktikanter ombord på sådanne fartøjer;
- h) landing af hele eller en del af sådanne fartøjers fangstmængde i kyststatens havne;
- i) vilkår og betingelser i forbindelse med joint ventures eller andre samarbejdsarrangementer;
- j) krav til uddannelse af personale og overførsel af fiskeriteknologi, herunder styrkelse af kyststatens fiskeriforskningskapacitet;
- k) håndhævelsesprocedurer.

5. Kyststater skal give behørig underretning om love og forskrifter vedrørende bevarelse og forvaltning.

Artikel 63

Bestande, der forekommer inden for to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske zoner eller både inden for den eksklusive økonomiske zone og i et område, der støder op til denne

1. Hvor samme bestand eller bestande af tilknyttede arter forekommer inden for to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske zoner, skal disse stater søge, enten direkte eller gennem passende lokale eller regionale organisationer, at nå til enighed om de nødvendige foranstaltninger med henblik på at koordinere og sikre bevarelsen og udviklingen af sådanne bestande, uden at dette berører de øvrige bestemmelser i dette kapitel.

2. Hvor den samme bestand eller de samme bestande af tilknyttede arter forekommer både inden for den eksklusive økonomiske zone og i et område, som støder op til zonen, skal kyststaten og stater, som driver fiskeri af sådanne bestande i det tilstødende område, søge, enten direkte eller gennem passende lokale eller regionale organisationer, at nå til enighed om de nødvendige foranstaltninger med henblik på bevarelsen af disse bestande i det tilstødende område.

Artikel 64

Stærkt vandrende arter

1. Kyststaten og andre stater, hvis statsborgere i området driver fiskeri efter de i bilag I omhandlede stærkt vandrende arter, skal samarbejde direkte eller gennem passende internationale organisationer med henblik på at sikre bevarelsen af og fremme den optimale udnyttelse af sådanne arter overalt i området, både inden for og uden for den eksklusive økonomiske zone. I områder, hvor der ikke findes en passende international organisation, skal kyststaten og andre stater, hvis statsborgere udnytter disse arter i det pågældende område, samarbejde med henblik på at etablere en sådan organisation og deltage i dens arbejde.

2. Stk. 1 finder anvendelse i tilslutning til de andre bestemmelser i dette kapitel.

Artikel 65

Havpattedyr

Intet i dette kapitel begrænser kyststatens ret, eller i givet fald en international organisations kompetence, til at forbyde, indskrænke eller regulere udnyttelsen af havpattedyr på en strengere måde end foreskrevet i dette kapitel. Stater skal samarbejde med henblik på bevarelsen af havpattedyr og skal i særlig grad gennem de passende internationale organisationer arbejde med henblik på bevarelse, forvaltning og studium af hvaler.

Artikel 66

Anadrome bestande

1. Stater, i hvis floder anadrome bestande har deres oprindelse, skal have den primære interesse i og ansvar for sådanne bestande.

2. Den stat, i hvilken anadrome bestande har deres oprindelse, skal sikre bevarelsen af disse gennem indførelse af passende reguleringsforanstaltninger for fiskeri i alle farvande, som ligger inden for de ydre grænser af dens eksklusive økonomiske zone, og for det i stk. 3, litra b), omhandlede fiskeri. Oprindelsesstaten kan, efter konsultationer med de i stk. 3 og 4 nævnte andre stater, som

driver fiskeri af disse bestande, fastsætte samlede tilladte fangstmængder for bestande, som har deres oprindelse i dens floder.

3.

- a) Fiskeri af anadrome bestande må kun drives i farvande, som ligger inden for de ydre grænser af eksklusive økonomiske zoner, undtagen i tilfælde, hvor denne bestemmelse vil medføre økonomisk forvriddning for en anden stat end oprindelsesstaten. Med hensyn til fiskeri uden for de ydre grænser af den eksklusive økonomiske zone skal de pågældende stater afholde konsultationer med henblik på at nå til enighed om vilkår og betingelser for sådant fiskeri, under behørig hensyntagen til kravene om bevarelse og oprindelsesstatens behov for disse bestande.
- b) Oprindelsesstaten skal medvirke til at formindske økonomisk forvriddning i sådanne andre stater, som driver fiskeri efter disse bestande, under hensyntagen til sådanne staters normale fangstmængde og udnyttelsesmetoder samt til alle områder, inden for hvilke sådant fiskeri har fundet sted.
- c) Oprindelsesstaten skal for så vidt angår udnyttelsen af bestande, som har deres oprindelse i dens floder, vise særligt hensyn til de i litra b) omhandlede stater, som efter aftale med oprindelsesstaten deltager i foranstaltninger til fornyelse af anadrome bestande, især ved at deltage i finansieringen af disse foranstaltninger.
- d) Håndhævelse af forskrifter vedrørende anadrome bestande uden for den eksklusive økonomiske zone skal ske ved aftale mellem oprindelsesstaten og de øvrige berørte stater.

4. I tilfælde, hvor anadrome bestande vandrer ind i eller gennem farvande, som ligger inden for en anden stats end oprindelsesstatens eksklusive økonomiske zones ydre grænser, skal denne anden stat samarbejde med oprindelsesstaten med henblik på bevarelse og forvaltning af sådanne bestande.

5. Den stat, i hvilken anadrome bestande har deres oprindelse, og andre stater, som driver fiskeri efter disse bestande, skal træffe foranstaltninger til gennemførelsen af denne artikel, efter behov gennem regionale organisationer.

Artikel 67

Katadrome arter

1. En kyststat, i hvis farvande katadrome arter tilbringer den største del af deres livscyklus, skal have ansvaret for forvaltningen af disse arter og skal sikre, at vandrende fisk kan komme ind og ud af disse farvande.

2. Udnyttelse af katadrome arter må kun ske i farvande, som ligger inden for de ydre grænser af eksklusive økonomiske zoner. Udnyttelsen i eksklusive økonomiske zoner skal finde sted i henhold til denne artikel og de øvrige bestemmelser i denne konvention vedrørende fiskeri i disse zoner.

3. I tilfælde, hvor katadrome fisk vandrer gennem en anden stats eksklusive økonomiske zone, enten som yngel eller kønsmodne fisk, skal forvaltningen, herunder udnyttelsen, af sådanne fisk reguleres i henhold til aftale mellem den i stk. 1 omhandlede stat og vedkommende anden stat. En sådan aftale skal sikre en rationel forvaltning af arterne og tage hensyn til den i stk. 1 nævnte stats ansvar for opretholdelsen af disse arter.

Artikel 68

Sedentære arter

Dette kapitel finder ikke anvendelse på sedentære arter som defineret i artikel 77, stk. 4.

Artikel 69

Indlandsstaters rettigheder

1. Indlandsstater skal i overensstemmelse med denne artikel og artikel 61 og 62, på et retfærdigt grundlag, have ret til at deltage i udnyttelsen af en passende del af overskuddet af de levende ressourcer i eksklusive økonomiske zoner henhørende under kyststater i samme lokale eller regionale område, under hensyntagen til alle de pågældende staters relevante økonomiske og geografiske forhold.

2. Betingelserne og formen for en sådan deltagelse skal fastsættes af vedkommende stater gennem bilaterale, lokale eller regionale aftaler, under hensyntagen til bl.a.:

- a) behovet for at undgå ugunstige indvirkninger på kyststaternes fiskerisamfund eller fiskeindustri;
- b) den udstrækning, i hvilken indlandsstaten, i overensstemmelse med denne artikel, ifølge eksisterende bilaterale, lokale eller regionale aftaler deltager eller er berettiget til at deltage i udnyttelsen af de levende ressourcer i andre kyststaters eksklusive økonomiske zoner;
- c) den udstrækning, i hvilken andre indlandsstater og geografisk forfordelte stater deltager i udnyttelsen af de levende ressourcer i kyststatens eksklusive økonomiske zone og det deraf følgende behov for at undgå at udsætte nogen enkelt kyststat eller en del heraf for en særlig byrde;
- d) det ernæringsmæssige behov hos de respektive staters befolkninger.

3. Når en kyststats udnyttelseskapacitet nærmer sig et punkt, som vil kunne sætte den i stand til at udnytte hele den tilladte fangstmængde af de levende ressourcer i dens eksklusive økonomiske zone, skal den og vedkommende andre stater samarbejde om etableringen af retfærdige ordninger på et bilateralt, lokalt eller regionalt grundlag med henblik på at tillade, at udviklingslande, som er indlandsstater, i samme lokale eller regionale område deltager i udnyttelsen af de levende ressourcer i eksklusive økonomiske zoner, som henhører under kyststater i det lokale eller regionale område, på en sådan måde, som forholdene taget i betragtning måtte findes passende, og på vilkår, som er tilfredsstillende for alle parter. Ved gennemførelsen af denne bestemmelse skal der ligeledes tages hensyn til de i stk. 2 nævnte faktorer.

4. Ifølge denne artikel skal udviklede indlandsstater kun være berettigede til at deltage i udnyttelsen af de levende ressourcer i udviklede kyststaters eksklusive økonomiske zoner i samme lokale eller regionale område under hensyntagen til, i hvilken udstrækning kyststaten, ved at give andre stater adgang til de levende ressourcer i sin eksklusive økonomiske zone, har taget behovet for at formindske ugunstige indvirkninger på fiskerisamfund og økonomisk forvriddning i stater, hvis statsborgere efter sædvane har drevet fiskeri i denne zone, i betragtning.

5. De ovennævnte bestemmelser griber ikke ind i ordninger, som måtte være aftalt i lokale eller regionale områder, hvor kyststaterne kan overdrage indlandsstater i samme lokale eller regionale område lige rettigheder eller fortrinsrettigheder til udnyttelsen af de levende ressourcer i deres eksklusive økonomiske zoner.

Artikel 70

Geografisk forfordelte staters rettigheder

1. Geografisk forfordelte stater skal i overensstemmelse med denne artikel og artikel 61 og 62 have ret til, på et ligeligt grundlag, at deltage i udnyttelsen af en passende del af overskuddet af de levende ressourcer i eksklusive økonomiske zoner henhørende under kyststater i samme lokale eller regionale område, under hensyntagen til alle de pågældende staters relevante økonomiske og geografiske forhold.

2. I dette kapitel betyder »geografisk forfordelte stater« kyststater, herunder stater, som grænser op til lukkede eller delvis lukkede have, hvis geografiske beliggenhed gør dem afhængige af udnyttelsen af de levende ressourcer i andre staters eksklusive økonomiske zoner i det lokale eller regionale område med henblik på at skaffe tilstrækkelige forsyninger af fisk til ernæringen af deres befolkninger eller dele deraf, samt kyststater, som ikke kan gøre krav på egne eksklusive økonomiske zoner.

3. Betingelserne og formen for en sådan deltagelse skal fastsættes af vedkommende stater gennem bilaterale, lokale eller regionale aftaler, under hensyntagen til bl.a.:

- a) behovet for at undgå ugunstige indvirkninger på kyststaternes fiskerisamfund eller fiskeindustrier;
- b) den udstrækning, i hvilken en geografisk forfordelt stat i overensstemmelse med denne artikel, ifølgeeksisterende bilaterale, lokale eller regionale aftaler deltager eller er berettiget til at deltage i udnyttelsen af levende ressourcer i andre kyststaters eksklusive økonomiske zoner;
- c) den udstrækning, i hvilken andre geografisk forfordelte stater og indlandsstater deltager i udnyttelsen af de levende ressourcer i kyststatens eksklusive økonomiske zone og det deraf følgende behov for at undgå en særlig byrde for nogen enkelt kyststat eller en del af den;
- d) de ernæringsmæssige behov hos de respektive staters befolkninger.

4. Når en kyststats udnyttelseskapacitet nærmer sig et punkt, som vil kunne sætte den i stand til at udnytte hele den tilladte fangstmængde af de levende ressourcer i dens eksklusive økonomiske zone, skal den og vedkommende andre stater samarbejde om etableringen af retfærdige ordninger på et bilateralt, lokalt eller regionalt grundlag med henblik på at tillade, at geografisk forfordelte udviklingslande i samme lokale eller regionale område deltager i udnyttelsen af de levende ressourcer i eksklusive økonomiske zoner, henhørende under kyststater i det lokale eller regionale område, på en sådan måde, som forholdene taget i betragtning måtte findes passende, og på vilkår, som er tilfredsstillende for alle parter. Ved gennemførelsen af denne bestemmelse skal der ligeledes tages hensyn til de i stk. 3 nævnte faktorer.

5. Ifølge denne artikel skal udviklede geografisk forfordelte stater kun være berettiget til at deltage i udnyttelsen af de levende ressourcer i udviklede kyststaters eksklusive økonomiske zoner i samme lokale eller regionale område under hensyntagen til, i hvilken udstrækning kyststaten, ved at give andre stater adgang til de levende ressourcer i sin eksklusive økonomiske zone, har taget behovet for at formindske ugunstige indvirkninger på fiskerisamfund og økonomisk forvriddning i stater, hvis statsborgere efter sædvane har drevet fiskeri i denne zone, i betragtning.

6. De ovennævnte bestemmelser griber ikke ind i ordninger, som måtte være aftalt i lokale eller regionale områder, hvor kyststaterne kan overdrage geografisk forfordelte stater i samme lokale eller regionale område lige rettigheder eller fortrinsrettigheder til udnyttelsen af de levende ressourcer i deres eksklusive økonomiske zoner.

Artikel 71

Tilfælde, hvor artikel 69 og 70 ikke er anvendelige

Artikel 69 og 70 finder ikke anvendelse på en kyststat, hvis økonomi i afgørende grad er afhængig af udnyttelsen af de levende ressourcer i dens eksklusive økonomiske zone.

Artikel 72

Begrænsninger i overførsel af rettigheder

1. De i artikel 69 og 70 omhandlede rettigheder til at udnytte levende ressourcer må ikke, medmindre andet er aftalt af vedkommende stater, direkte eller indirekte overføres til trediestater eller disses statsborgere ved forpagtning eller licens, ved indgåelse af joint ventures eller på nogen anden måde, der har virkning som en sådan overførsel.

2. Førnævnte bestemmelse udelukker ikke vedkommende stater fra at opnå teknisk eller finansiel hjælp fra trediestater eller internationale organisationer med henblik på at lette udøvelsen af rettighederne i henhold til artikel 69 og 70, forudsat at det ikke har den i stk. 1 nævnte virkning.

Artikel 73

Håndhævelse af kyststatens love og forskrifter

1. Kyststaten kan i udøvelsen af sine suveræne rettigheder til at udforske, udnytte, bevare og forvalte de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone træffe sådanne forholdsregler, herunder bording, inspektion, tilbageholdelse og andre retsskridt, som måtte være nødvendige for at sikre overholdelse af de love og forskrifter, som den har udstedt i overensstemmelse med denne konvention.

2. Opbragte eller tilbageholdte fartøjer og deres besætninger skal omgående frigives mod passende kaution eller anden sikkerhedsstillelse.

3. Kyststatens straffeforanstaltninger for overtrædelse af fiskerilove og -forskrifter i den eksklusive økonomiske zone må ikke, medmindre der foreligger aftaler mellem de pågældende stater om det modsatte, omfatte fængsling eller nogen anden form for korporlig afstraffelse.

4. I tilfælde af opbringning eller tilbageholdelse af fremmede fartøjer skal kyststaten, gennem passende kanaler, omgående underrette flagstaten om, hvilke foranstaltninger, der er truffet, såvel som om enhver straf, der i den anledning måtte være pålagt.

Artikel 74

Afgrænsning af den eksklusive økonomiske zone mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden

1. Afgrænsningen af den eksklusive økonomiske zone mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden, skal ske ved aftale på grundlag af folkeretten, som anført i artikel 38 i statuttten for Den Internationale Domstol, med henblik på at nå frem til en rimelig løsning.

2. Såfremt der ikke inden for et rimeligt tidsrum kan komme en aftale i stand, skal de pågældende stater anvende de i kapitel XV foreskrevne procedurer.

3. De pågældende stater skal, indtil den i stk. 1 omhandlede aftale foreligger, i forståelsens og samarbejdets ånd bestræbe sig mest muligt på at aftale foreløbige ordninger af praktisk art samt på i denne overgangsperiode ikke at hindre eller bringe opnåelsen af den endelige aftale i fare. Sådanne ordninger griber ikke ind i den endelige afgrænsning.

4. I tilfælde, hvor der foreligger en aftale mellem de pågældende stater, skal spørgsmål vedrørende afgrænsningen af den eksklusive økonomiske zone afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 75

Søkort og lister med geografiske koordinater

1. I overensstemmelse med dette kapitel skal den eksklusive økonomiske zones ydre grænselinier, og afgrænsningen foretaget i overensstemmelse med artikel 74 fremgå af søkort i tilstrækkelig stor målestok til at bestemme deres position. Hvor det måtte findes hensigtsmæssigt, kan lister over geografiske punktkoordinater med angivelse af geodætisk datum erstatte sådanne ydre grænselinier eller afgrænsningslinier.

2. Kyststaten skal behørigt offentliggøre sådanne søkort eller lister over geografiske koordinater og skal deponere en kopi af sådanne søkort eller lister hos De Forenede Nationers generalsekretær.

KAPITEL VI

KONTINENTALSOKLEN

Artikel 76

Definition af kontinentalsoklen

1. En kyststats kontinentalsokkel omfatter havbunden i de undersøiske områder, der i hele den naturlige forlængelse af dens landterritorium strækker sig ud over søterritoriet, til yderkanten af kontinentalmargenen, eller til en afstand af 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, i tilfælde hvor kontinentalmargenens yderkant ikke strækker sig ud hertil.

2. En kyststats kontinentalsokkel må ikke strække sig ud over de grænser, der er fastsat i stk. 4-6.

3. Kontinentalmargenen omfatter den undersøiske forlængelse af kyststatens landmassiv og består af den til soklen, skråningen og hævningsen hørende havbund og undergrund. Den omfatter ikke dybhavsbunden med dens undersøiske bjergkæder eller dens undergrund.

4.

- a) For så vidt angår denne konvention skal kyststaten fastsætte kontinentalmargenens yderkant overalt, hvor margenen strækker sig ud over 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, ved enten:
- i) en linie trukket i overensstemmelse med stk. 7 på grundlag af de yderste faste punkter, i hvilke tykkelsen af faste sedimenter er mindst 1 procent af den korteste afstand fra et sådant punkt til foden af kontinentalskråningen; eller
  - ii) en linie trukket i overensstemmelse med stk. 7 på grundlag af faste punkter, som er beliggende højst 60 sømil fra foden af kontinentalskråningen.

b) Såfremt andet ikke kan godtgøres, skal foden af kontinentalskråningen fastsættes som det punkt, hvor der er den største ændring i hældningsgraden ved skråningsens basis.

5. De faste punkter omfattende linien for kontinentalsoklens yderpunkter på havbunden draget i overensstemmelse med stk. 4, litra a), i) og ii), skal enten ikke ligge mere end 350 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, eller skal ikke ligge mere end 100 sømil fra 2.500 meter-isobathen, som er en linie, der forbinder dybder på 2.500 meter.

6. Uanset stk. 5 må kontinentalsoklens ydergrænser på undersøiske bjergkæder ikke være mere end 350 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles. Dette stk. finder ikke anvendelse på undersøiske hævnings, som er naturlige bestanddele af kontinentalmarginen, såsom dens plateauer, forhøjninger, højderygge, banker og udløbere.

7. Kyststaten skal drage de ydre grænser for sin kontinentalsokkel, hvor denne sokkel strækker sig ud over 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, ved hjælp af rette linier med en længde på højst 60 sømil, og som forbinder faste punkter, fastlagt ved hjælp af bredde- og længdegradskoordinater.

8. Oplysninger om grænserne for den del af kontinentalsoklen, der strækker sig ud over 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles, skal af kyststaten forelægges for Kommissionen for Kontinentalsoklens Grænser nedsat i henhold til bilag II på grundlag af ligelig geografisk repræsentation. Kommissionen skal fremsætte henstillinger til kyststaterne om anliggender vedrørende fastlæggelsen af de ydre grænser for deres kontinentalsokkel. Grænserne for soklen fastlagt af en kyststat på grundlag af disse henstillinger er endelige og bindende.

9. Kyststaten skal hos De Forenede Nationers generalsekretær deponere søkort og relevante oplysninger, herunder geodætisk datum, som permanent beskriver de ydre grænser for dens kontinentalsokkel. Generalsekretæren skal sørge for behørig offentliggørelse af disse dokumenter.

10. Bestemmelserne i denne artikel berører ikke spørgsmålet om afgrænsning af kontinentalsoklen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden.

Artikel 77

Kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen

1. Kyststaten udøver suveræne rettigheder over kontinentalsoklen for så vidt angår efterforskningen af den og udnyttelsen af dens naturlige ressourcer.

2. De i stk. 1 nævnte rettigheder er eksklusive i den forstand, at hvis kyststaten ikke efterforsker kontinentalsoklen eller udnytter dens naturlige ressourcer, må ingen foretage disse aktiviteter uden kyststatens udtrykkelige samtykke.

3. Kyststatens rettigheder til kontinentalsoklen er ikke betinget af effektiv eller formel okkupation, eller af nogen udtrykkelig erklæring.

4. De i dette kapitel nævnte naturlige ressourcer består af havbundens og undergrundens mineraliske og andre ikke-levende forekomster samt levende organismer, som tilhører sedentære arter, dvs. at de, når de er fangstmodne, enten er fastsiddende på eller under havbunden, eller er ude af stand til at bevæge sig uden at være i stadig fysisk berøring med havbunden eller undergrunden.

Artikel 78

Retlig status for de overliggende farvande og luftrummet, og andre staters rettigheder og friheder

1. Kyststatens rettigheder over kontinentalsoklen påvirker ikke den retlige status for de overliggende farvande eller luftrummet over disse farvande.
2. Kyststatens udøvelse af rettigheder over kontinentalsoklen må ikke gribe ind i eller medføre nogen uberettiget krænkelse af sejladsen eller andre staters rettigheder eller friheder som foreskrevet i denne konvention.

Artikel 79

Undersøiske kabler og rørledninger på kontinentalsoklen

1. Alle stater er berettiget til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger på kontinentalsoklen i overensstemmelse med denne artikel.
2. Med forbehold af sin ret til at træffe rimelige foranstaltninger med henblik på efterforskning af kontinentalsoklen, udnyttelse af dens naturlige ressourcer og forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra rørledninger, må kyststaten ikke hindre udlægning eller vedligeholdelse af sådanne kabler eller rørledninger.
3. Linieføringen for udlægningen af sådanne rørledninger på kontinentalsoklen skal godkendes af kyststaten.
4. Intet i dette kapitel påvirker kyststatens ret til at fastsætte regler for kabler eller rørledninger, som fortsætter ind på dens land- eller søterritorium, eller dens jurisdiktion over kabler eller rørledninger bygget eller benyttet i forbindelse med efterforskningen af dens kontinentalsokkel eller udnyttelsen af dens ressourcer eller driften af kunstige øer, installationer og anlæg under dens jurisdiktion.
5. Stater skal ved udlægning af undersøiske kabler eller rørledninger tage behørigt hensyn til allerede placerede kabler eller rørledninger. I særdeleshed må der ikke gøres indskrænkning i mulighederne for at reparere eksisterende kabler eller rørledninger.

Artikel 80

Kunstige øer, installationer og anlæg på kontinentalsoklen

Artikel 60 finder tilsvarende anvendelse på kunstige øer, installationer og anlæg på kontinentalsoklen.

Artikel 81

Boringer i kontinentalsoklen

Kyststaten har den eksklusive ret til at give tilladelse til og regulere boringer i kontinentalsoklen til ethvert formål.

Artikel 82

Betalinger og bidrag for udnyttelsen af kontinentalsoklen uden for 200 sømil

1. Kyststaten skal betale eller bidrage in natura for udnyttelsen af de ikke-levende ressourcer i kontinentalsoklen uden for 200 sømil fra de basislinier, hvorfra bredden af søterritoriet måles.
2. Betalingerne og bidragene skal erlægges årligt under hensyn til et udvindingssteds samlede produktion efter de første fem års produktion det pågældende sted. I det sjette år skal betalings- eller bidragsatsen andrage 1 procent af værdien eller omfanget af produktionen på udvindingsstedet. Satsen skal stige med 1 procent for hvert følgende år indtil det tolvte år og skal derefter forblive 7 procent. Produktion omfatter ikke ressourcer benyttet i forbindelse med udnyttelse.
3. Et udviklingsland, som er nettoimportør af en mineralsk ressource produceret fra dets kontinentalsokkel, er fritaget for at erlægge sådanne betalinger eller bidrag med hensyn til denne mineralske ressource.
4. Betalingerne eller bidragene skal erlægges til Myndigheden, som på grundlag af retfærdige delingskriterier skal fordele dem til de deltagende stater i denne konvention, under hensyntagen til udviklingslandenes interesser og behov, i særdeleshed de mindst udviklede og de udviklingslande, som er indlandsstater.

Artikel 83

Afgrænsning af kontinentalsoklen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden

1. Afgrænsningen af kontinentalsoklen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden, skal med henblik på at nå frem til en rimelig løsning ske ved aftale på grundlag af folkeretten, som anført i artikel 38 i statuten for Den Internationale Domstol.
2. Såfremt der ikke inden for et rimeligt tidsrum kan komme en aftale i stand, skal de pågældende stater anvende de i kapitel XV foreskrevne procedurer.
3. De pågældende stater skal indtil den i stk. 1 omhandlede aftale foreligger, i forståelsens og samarbejdets ånd bestræbe sig mest muligt på at aftale foreløbige ordninger af praktisk art samt på i denne overgangsperiode ikke at hindre eller bringe opnåelsen af den endelige aftale i fare. Sådanne ordninger berører ikke den endelige afgrænsning.
4. I tilfælde, hvor der foreligger en aftale mellem de pågældende stater, skal spørgsmål vedrørende afgrænsningen af kontinentalsoklen afgøres i overensstemmelse med bestemmelserne i denne aftale.

Artikel 84

Søkort og lister med geografiske koordinater

1. Med forbehold af dette kapitel skal de ydre grænselinier for kontinentalsoklen og afgrænsningen foretaget i overensstemmelse med artikel 83 fremgå af søkort i tilstrækkelig stor målestok til at bestemme deres position. Hvor det måtte findes hensigtsmæssigt, kan lister over geografiske punkt-koordinater med angivelse af geodætisk datum erstatte sådanne ydre grænselinier eller afgrænsningslinier.

2. Kyststaten skal behørigt offentliggøre sådanne søkort eller lister over geografiske koordinater og skal deponere en kopi heraf hos De Forenede Nationers generalsekretær og, for så vidt angår sådanne, som angiver kontinentalsoklens ydre grænselinjer, hos Myndighedens generalsekretær.

Artikel 85

Tunnelgravning

Dette kapitel gør ingen indskrænkning i kyststatens ret til at udnytte undergrunden ved tunnelgravning, uanset havdybden over undergrunden.

KAPITEL VII

DET ÅBNE HAV

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 86

Dette kapitels anvendelsesområde

Dette kapitel finder anvendelse på alle dele af havet, som ikke er omfattet af den eksklusive økonomiske zone, søterritoriet, en stats indre farvande eller en arkipelagstats arkipelagfarvande. Denne artikel medfører ingen indskrænkning i de friheder, som alle stater nyder i den eksklusive økonomiske zone i overensstemmelse med artikel 58.

Artikel 87

Friheden på det åbne hav

1. Det åbne hav er åbent for alle stater, såvel kyststater som indlandsstater. Friheden på det åbne hav udøves på de betingelser, som er fastsat i denne konvention og i andre folkeretlige regler. Den omfatter både for kyststater og indlandsstater bl.a.:

- a) frihed til sejlads;
- b) frihed til overflyvning;
- c) frihed til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger, dog med forbehold af kapitel VI;
- d) frihed til at anlægge kunstige øer og andre installationer, som er tilladt i henhold til folkeretten, dog med forhold af kapitel VI;
- e) frihed til fiskeri, dog med forbehold af betingelserne i afsnit 2;
- f) frihed til videnskabelig forskning, dog med forbehold af kapitel VI og XIII.

2. Disse friheder skal udøves af hver stat under behørig hensyntagen til andre staters interesser i udøvelse af friheden på det åbne hav samt under behørig hensyntagen til rettighederne i henhold til denne konvention med hensyn til aktiviteter i Området.

Artikel 88

Anvendelse af det åbne hav til fredelige formål

Det åbne hav skal være forbeholdt fredelige formål.

Artikel 89

Ugyldigheden af krav om suverænitet over det åbne hav

Ingen stat kan retsgyldigt underlægge nogen del af det åbne hav sin suverænitet.

Artikel 90

Retten til sejlads

Enhver stat har, hvad enten den er en kyststat eller en indlandsstat, ret til at lade skibe sejle under sit flag på det åbne hav.

Artikel 91

Skibes nationalitet

1. Enhver stat skal fastsætte betingelserne for at give skibe sin nationalitet, for registrering af skibe på sit territorium samt for retten til at føre sit flag. Skibe har den stats nationalitet, hvis flag de er berettiget til at føre. Der skal være en ægte forbindelse mellem staten og skibet.

2. Enhver stat skal til skibe, som den har givet retten til at føre sit flag, udstede dokumenter, der viser dette.

Artikel 92

Skibes status

1. Skibe er kun berettiget til at sejle under én stats flag, og bortset fra de undtagelsestilfælde, som udtrykkeligt er hjemlet ved internationale overenskomster eller i denne konvention, er de på det åbne hav alene undergivet denne stats jurisdiktion. Et skib må ikke ændre sit flag i løbet af en rejse eller under ophold i en anløbshavn, undtagen i tilfælde af reelt ejerskifte eller reel registreringsændring.

2. Et skib, som sejler under to eller flere staters flag og benytter disse efter forgodtbefindende, kan ikke påberåbe sig nogen af de pågældende nationaliteter over for nogen anden stat og kan sidestilles med et skib uden nationalitet.

Artikel 93

Skibe, som fører De Forenede Nationers, dens særorganisationers eller Den Internationale Atomenergiorganisations flag

De foregående artikler tager ikke stilling til spørgsmålet om adgangen for skibe, som benyttes i De Forenede Nationers, dens særorganisationers eller Den Internationale Atomenergiorganisations tjeneste, til at føre organisationens flag.

Artikel 94

Flagstatens pligter

1. Enhver stat skal effektivt udøve sin jurisdiktion og kontrol i administrative, tekniske og sociale anliggender over skibe, som fører dens flag.

2. I særdeleshed skal enhver stat:

- a) føre et skibsregister, som indeholder navne på og detaljerede oplysninger om skibe, som fører dens flag, bortset fra sådanne, som på grund af deres ringe størrelse er undtaget fra almindeligt anerkendte internationale regler; og
- b) udøve jurisdiktion i henhold til sit interne retssystem over ethvert skib, som fører dens flag, og over dets kaptajn, officerer og besætning med hensyn til administrative, tekniske og sociale anliggender, som vedrører skibet.

3. Enhver stat skal for skibe, som fører dens flag, træffe de foranstaltninger som er nødvendige for sikkerheden på havet, bl.a. med hensyn til:

- a) skibes bygning, udrustning og sødygtighed;
- b) bemanningen af skibe, arbejdsvilkår og besætnings uddannelse, under hensyntagen til gældende internationale aftaler;
- c) brugen af signaler, kommunikationstjeneste og forebyggelsen af sammenstød.

4. Disse foranstaltninger skal omfatte sådanne, som er nødvendige for at sikre:

- a) at ethvert skib, før registreringen og derefter med passende mellemrum, synes af en kvalificeret skibsinspektør og om bord har sådanne søkort, nautiske publikationer samt navigationsudstyr og -instrumenter, som er nødvendige for skibets sikre sejlads;
- b) at ethvert skib er under kommando af en kaptajn og officerer, som har de fornødne kvalifikationer, især med hensyn til sømandskab, navigation, kommunikation og skibsmaskintjeneste, og at besætningen i henseende til kvalifikationer og antal er passende til det pågældende skibs type, størrelse, maskineri og udrustning;
- c) at kaptajnen, officererne og, i fornødent omfang, besætningen er fuldt fortrolige med og forpligtet til at overholde de gældende internationale regler vedrørende sikkerheden til søs, forebyggelse af sammenstød, forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening, samt radio-kommunikationstjeneste.

5. Ved iværksættelsen af de i stk. 3 og 4 omhandlede foranstaltninger skal hver enkelt stat rette sig efter almindeligt anerkendte internationale regler, procedurer og praksis og tage ethvert skridt, som kan være nødvendigt for at sikre deres overholdelse.

6. En stat, som har sikre holdepunkter for at antage, at den rette jurisdiktion og kontrol over et skib ikke er udøvet, kan meddele flagstaten kendsgerningerne herom. Ved modtagelsen af en sådan meddelelse skal flagstaten lade sagen undersøge og, efter behov, tage ethvert nødvendigt skridt for at afhjælpe situationen.

7. Enhver stat skal foranledige, at der af eller under ledelse af en eller flere behørigt kvalificerede personer foretages en undersøgelse af enhver søulykke eller ethvert navigationsuheld på det åbne hav, hvori et skib, som fører dens flag, er impliceret, og som har medført at statsborgere i en anden stat har mistet livet eller er blevet alvorligt kvæstet, eller at der er sket alvorlig skade på en anden stats skibe eller installationer eller på havmiljøet. Flagstaten og den anden stat skal samarbejde om enhver undersøgelse, som sidstnævnte stat iværksætter af sådanne søulykker eller navigationsuheld.

Artikel 95

Krigsskibes immunitet på det åbne hav

Krigsskibe har på det åbne hav fuldstændig immunitet over for enhver anden end flagstatens jurisdiktion.

Artikel 96

Immunitet for skibe, som udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste

Skibe, som tilhører eller drives af en stat og som udelukkende benyttes i ikke-kommerciel statstjeneste, har på det åbne hav fuldstændig immunitet over for enhver anden end flagstatens jurisdiktion.

Artikel 97

Strafferetlig jurisdiktion i sager om sammenstød eller noget andet navigationsuheld

1. I tilfælde af sammenstød eller noget andet navigationsuheld i forbindelse med et skibs sejlads på det åbne hav, hvorved kaptajnen eller noget andet medlem af skibets besætning pådrager sig strafferetligt eller disciplinært ansvar, kan der kun indledes strafferetlige eller disciplinære skridt imod en sådan person for de retlige eller administrative myndigheder i flagstaten eller i den stat, i hvilken vedkommende person er statsborger.

2. I disciplinære sager er alene den stat, som har udstedt skibsførerbevis eller andet certifikat eller licens, berettiget til efter behørig rettergang at tilbagekalde sådanne beviser eller certifikater, selv om indehaveren ikke er statsborger i den pågældende stat.

3. Opbringning eller tilbageholdelse af skibet kan, selv som efterforskningsforanstaltning, ikke beordres af andre myndigheder end flagstatens.

Artikel 98

Pligten til at yde hjælp

1. Enhver stat skal, så vidt det kan ske uden alvorlig fare for skibet, besætningen eller passagererne, pålægge kaptajnen på et skib, som fører dens flag:

- a) at yde hjælp til enhver person i livsfare, som findes på havet;
- b) hurtigst muligt at komme nødstedte personer til undsætning, såfremt han underrettes om deres behov for hjælp, og for så vidt en sådan handling med rimelighed kan forventes af ham;
- c) efter et sammenstød at yde hjælp til det andet skib, dets besætning og passagerer samt, om muligt, at underrette det andet skib om navnet på hans eget skib, dets registreringshavn og den nærmeste havn, det vil anløbe.

2. Enhver kyststat skal fremme etableringen, driften og opretholdelsen af en hensigtsmæssig og effektiv eftersøgnings- og redningstjeneste af hensyn til sikkerheden på og over havet samt, hvor omstændighederne kræver det, ved gensidige regionale ordninger samarbejde med nabostater herom.

Artikel 99

Forbud mod slavetransport

Enhver stat skal træffe effektive foranstaltninger til at hindre og straffe slavetransport med skibe, der er berettigede til at føre dens flag, samt til at hindre ulovlig brug af dens flag til dette formål. Enhver slave, som søger tilflugt om bord på et skib, skal uanset det pågældende skibs flag uden videre være fri.

Artikel 100

Pligten til samarbejde om bekæmpelsen af sørøveri

Alle stater skal i størst muligt omfang samarbejde om bekæmpelsen af sørøveri på det åbne hav eller på andre steder uden for nogen stats jurisdiktion.

Artikel 101

Definition af sørøveri

Sørøveri omfatter enhver af følgende handlinger:

- a) enhver ulovlig voldshandling, tilbageholdelse eller plyndring, som i personligt øjemed begås af besætningen eller passagererne på et privat skib eller luftfartøj, og som er rettet:
  - i) på det åbne hav mod et andet skib eller luftfartøj eller mod personer eller ejendom om bord på et sådant skib eller luftfartøj;
  - ii) mod et skib, luftfartøj, personer eller ejendom på et område uden for nogen stats jurisdiktion;
- b) enhver frivillig deltagelse i et skibs eller luftfartøjs drift med viden om kendsgerninger, hvoraf det følger, at der er tale om et sørøverskib eller et piratluftfartøj;
- c) enhver tilskyndelse eller forsætlig bistand til de under litra a) eller b) anførte handlinger.

Artikel 102

Sørøveri begået af et krigsskib, statsskib eller statsluftfartøj, hvis besætning har gjort mytteri

Sørøveri, som defineret i artikel 101, begået af et krigsskib, statsskib eller statsluftfartøj, hvis besætning har gjort mytteri og overtaget skibets eller luftfartøjets ledelse, sidestilles med handlinger begået af et privat skib eller privat luftfartøj.

Artikel 103

Definition af et sørøverskib eller piratluftfartøj

Et skib eller et luftfartøj betragtes som et sørøverskib eller piratluftfartøj, dersom de personer, der effektivt udøver kontrol herover, har til hensigt at benytte det til udførelse af en af de i artikel 101 anførte handlinger. Det samme gælder, såfremt skibet eller luftfartøjet er blevet benyttet til at begå en sådan handling, så længe det kontrolleres af de personer, som er skyldige i den pågældende handling.

Artikel 104

Bevarelse eller fortabelse af et sørøverskibs eller piratluftfartøjs nationalitet

Et skib eller luftfartøj kan bevare sin nationalitet, uagtet det er blevet et sørøverskib eller piratluftfartøj. Spørgsmålet om bevarelse eller fortabelse af nationalitet afgøres på grundlag af lovgivningen i den stat, hvorfra den pågældende nationalitet hidrører.

Artikel 105

Opbringning af et sørøverskib eller piratluftfartøj

På det åbne hav eller på et hvilket som helst andet område uden for nogen stats jurisdiktion kan enhver stat opbringe et sørøverskib eller piratluftfartøj eller et skib eller et luftfartøj, som sørøvere

eller flypirater har bemægtiget sig og har kontrol over, samt anholde personer og beslaglægge ejendom om bord. Domstolene i den stat, som har foretaget opbringningen, kan fastsætte de straffe, der skal idømmes, og kan ligeledes afgøre, hvilke skridt, der skal tages med hensyn til de pågældende skibe, luftfartøjer eller den pågældende ejendom, dog med forbehold af tredjemands rettigheder, når denne har handlet i god tro.

Artikel 106

Ansvar for opbringning uden tilstrækkeligt grundlag

Når et skib eller luftfartøj uden tilstrækkeligt grundlag er blevet opbragt som mistænkt for sørøveri, er den stat, som foretager opbringningen, ansvarlig over for den stat, hvis nationalitet skibet eller luftfartøjet har, for ethvert tab eller enhver skade som følge af opbringningen.

Artikel 107

Skibe og luftfartøjer, som er berettiget til at foretage opbringning for sørøveri

Opbringning for sørøveri kan kun foretages af krigsskibe eller militære luftfartøjer eller andre dertil bemyndigede skibe eller luftfartøjer, som er forsynet med ydre kendemærker, hvoraf det tydeligt fremgår, at de er i statstjeneste.

Artikel 108

Ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer

1. Alle stater skal samarbejde om bekæmpelsen af ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer, som drives af skibe på det åbne hav i strid med internationale konventioner.

2. Enhver stat, som har rimelig grund til at antage, at et skib, som fører dens flag, driver ulovlig handel med narkotika eller psykotrope stoffer, kan anmode om andre staters medvirken til at bekæmpe en sådan handel.

Artikel 109

Uautoriseret radiospredning fra det åbne hav

1. Alle stater skal samarbejde om bekæmpelsen af uautoriseret radiospredning fra det åbne hav.

2. I denne konvention betyder »uautoriseret radiospredning« den udsendelse af radio- og fjernsynsprogrammer, der i strid med internationale forskrifter finder sted fra et skib eller en installation på det åbne hav, og som er beregnet for almenheden, dog bortset fra udsendelse af nødsignaler.

3. Enhver person, som driver uautoriseret radiospredning, kan retsforfølges ved domstolene i:

- a) skibets flagstat;
- b) installationens registreringsstat;
- c) den stat, i hvilken den pågældende person er statsborger;
- d) enhver stat, hvor udsendelserne kan modtages; eller
- e) enhver stat, hvis autoriserede radiokommunikation forstyrres.

4. En stat, som har jurisdiktion ifølge stk. 3, kan, i overensstemmelse med artikel 110, på det åbne hav anholde enhver person eller opbringe ethvert skib, som driver uautoriseret radiospredning, og beslaglægge sendeudstyret.

Artikel 110

Retten til visitation

1. Medmindre andet er hjemlet i en traktat, må et krigsskib, som på det åbne hav møder et fremmed skib, med undtagelse af et skib, som er berettiget til fuldstændig immunitet i overensstemmelse med artikel 95 og 96, kun borde dette, såfremt der er et rimeligt grundlag for mistanke om:

- a) at skibet anvendes til sørøveri; eller
- b) at skibet anvendes til slavehandel;
- c) at skibet driver uautoriseret radiospredning, og krigsskibets flagstat har jurisdiktion ifølge artikel 109;
- d) at skibet er uden nationalitet; eller
- e) at skibet, skønt det fører et fremmed flag eller nægter at vise flag, i virkeligheden har samme nationalitet som krigsskibet.

2. I de i stk. 1 omhandlede tilfælde kan krigsskibet tage skridt til at få bekræftet skibets ret til at føre sit flag. I dette øjemed kan det sende en båd under kommando af en officer til det mistænkte skib. Hvis der efter gennemgang af papirerne fortsat er mistanke, kan der foretages en yderligere undersøgelse om bord på skibet; denne skal udføres med al mulig hensyntagen.

3. Såfremt mistanken viser sig ubegrundet, og forudsat det bordede skib ikke har begået nogen handling, der berettigede den, skal der ydes skibet erstatning for ethvert tab eller enhver skade, som måtte være blevet påført dette.

4. Disse bestemmelser finder tilsvarende anvendelse på militære luftfartøjer.

5. Disse bestemmelser finder ligeledes anvendelse på et hvilket som helst andet behørigt bemyndiget skib eller luftfartøj, som er forsynet med ydre kendemærker, hvoraf det tydeligt fremgår, at det er i statstjeneste.

Artikel 111

Retten til forfølgelse in continenti

1. Forfølgelse in continenti af et fremmed skib kan iværksættes, når kyststatens kompetente myndigheder har god grund til at tro, at skibet har overtrådt den pågældende stats love og forskrifter. Sådant forfølgelse skal påbegyndes, medens det fremmede skib eller en af dets både befinder sig i den forfølgende stats indre farvande, arkipelagfarvande, tilstødende zone eller på dets søterritorium, og kan kun fortsættes uden for søterritoriet eller den tilstødende zone, såfremt forfølgelsen ikke har været afbrudt. Det er ikke nødvendigt, at også det skib, som giver ordre til at standse, befinder sig på søterritoriet eller i en tilstødende zone på det tidspunkt, da det fremmede skib på søterritoriet eller i den tilstødende zone modtager ordren. Hvis det fremmede skib befinder sig i en tilstødende zone, som defineret i artikel 33, kan forfølgelsen kun iværksættes, såfremt der har fundet krænkelse sted af de rettigheder, til hvis beskyttelse zonen er oprettet.

2. Retten til forfølgelse in continenti finder tilsvarende anvendelse for overtrædelser i den eksklusive økonomiske zone eller på kontinentalsoklen, herunder i sikkerhedszoner omkring installationer på kontinentalsoklen, af de af kyststatens love og forskrifter, som finder anvendelse i overensstemmelse med denne konvention på den eksklusive økonomiske zone eller kontinentalsoklen, herunder sådanne sikkerhedszoner.

3. Retten til forfølgelse in continenti ophører, så snart det forfulgte skib kommer ind på sin egen stats eller en tredie stats søterritorium.

4. Forfølgelse in continenti anses ikke for at være indledt, medmindre det forfølgende skib med sådanne praktiske hjælpemidler, som måtte stå til dets rådighed, har forvissat sig om, at det forfulgte skib eller en af dets både eller andre fartøjer, der arbejder sammen og bruger det forfulgte skib som moderskib, befinder sig inden for søterritoriets grænser eller, alt efter omstændighederne, inden for den tilstødende zone eller den eksklusive økonomiske zone eller over kontinentalsoklen. Forfølgelsen kan kun påbegyndes, efter at et synligt eller hørligt signal til standsning er afgivet i en afstand, som gør det muligt for det fremmede skib at se eller høre signalet.

5. Retten til forfølgelse in continenti kan kun udøves af krigsskibe eller militære luftfartøjer eller andre dertil bemyndigede skibe eller luftfartøjer, som er forsynet med ydre kendemærker, hvoraf det tydeligt fremgår, at de er i statstjeneste.

6. Hvor forfølgelse in continenti foretages af et luftfartøj:

- a) skal stk. 1 til 4 finde tilsvarende anvendelse.
- b) skal luftfartøjet, som giver ordre til at standse, selv aktivt forfølge skibet, indtil et af luftfartøjet tilkaldt skib eller luftfartøj fra kyststaten ankommer for at overtage forfølgelsen, medmindre luftfartøjet selv er i stand til at opbringe skibet. En opbringning uden for søterritoriet er ikke tilstrækkeligt berettiget ved, at skibet blot er blevet observeret af luftfartøjet som lovovertræder eller mistænkt lovovertræder, medmindre det både er blevet beordret til at standse og er blevet forfulgt af luftfartøjet selv eller af andre luftfartøjer eller skibe, som fortsætter forfølgelsen uden afbrydelse.

7. Et skib, som er blevet opbragt inden for en stats jurisdiktion og ledsaget til en havn i denne stat med henblik på en undersøgelse for de kompetente myndigheder, kan ikke kræves frigivet alene under henvisning til, at skibet undervejs, fordi omstændighederne nødvendiggjorde dette, blev ledsaget over en del af den eksklusive økonomiske zone eller det åbne hav.

8. Når et skib er blevet standset, tilbageholdt eller opbragt uden for søterritoriet under omstændigheder, som ikke berettiger til udøvelse af retten til forfølgelse in continenti, skal der ydes skibet erstatning for ethvert tab eller enhver skade, som derved måtte være blevet påført dette.

Artikel 112

Retten til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger

1. Alle stater er berettiget til at udlægge undersøiske kabler og rørledninger på bunden af det åbne hav uden for kontinentalsoklen.

2. Artikel 79, stk. 5, finder anvendelse på sådanne kabler og rørledninger.

Artikel 113

Brud på eller beskadigelse af undersøiske kabler eller rørledninger

Enhver stat skal udstede de nødvendige love og forskrifter for at kunne straffe brud på eller beskadigelse af et undersøisk kabel under det åbne hav, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvoldes af et skib, som fører dens flag, eller af en person, som er underlagt dens jurisdiktion, på en sådan måde, at det indebærer fare for afbrydelse eller hindring af telegrafiske eller telefoniske for

bindelser. På tilsvarende måde skal brud på eller beskadigelse af undersøiske rørledninger eller højspændingskabler være strafbart. Denne bestemmelse gælder ligeledes for adfærd, som er beregnet på eller sandsynligvis kan medføre sådant brud eller beskadigelse. Den finder imidlertid ikke anvendelse på brud eller beskadigelse forårsaget af personer, som, efter at have taget alle nødvendige forholdsregler til undgåelse af et sådant brud eller en sådan beskadigelse, alene handlede med det lovlige formål at redde deres liv eller skibe.

Artikel 114

Brud eller beskadigelse forårsaget af ejere af undersøiske kabler eller rørledninger på andre undersøiske kabler eller rørledninger

Enhver stat skal udstede de nødvendige love og forskrifter med henblik på at sikre, at personer, der er undergivet dens juridiktion, og som ejer et undersøisk kabel eller en undersøisk rørledning, bærer omkostningerne ved reparation, såfremt de ved udlægning eller reparation af kablet eller rørledningen forårsager brud på eller beskadigelse af et andet kabel eller en anden rørledning.

Artikel 115

Skadesløsholdelse for tab, som er påført under bestræbelser på at undgå beskadigelse af undersøiske kabler eller rørledninger

Enhver stat skal udstede de nødvendige love og forskrifter med henblik på at sikre, at skibsejere, som kan godtgøre, at de for at undgå beskadigelse af et undersøisk kabel eller en undersøisk rørledning har ofret et anker, et net eller andre fiskeredskaber, holdes skadesløse af kablets eller rørledningens ejer under forudsætning af, at skibets ejer forud har truffet alle rimelige sikkerhedsforanstaltninger.

AFSNIT 2

BEVARELSE OG FORVALTNING AF DE LEVENDE RESSOURCER I DET ÅBNE HAV

Artikel 116

Retten til fiskeri på det åbne hav

Alle stater er berettiget til at lade deres statsborgere drive fiskeri på det åbne hav med forbehold af:

- a) deres traktatmæssige forpligtelser;
- b) kyststaters rettigheder, pligter og interesser fastsat bl.a. i artikel 63, stk. 2 og artikel 64 til 67; og
- c) dette afsnit.

Artikel 117

Pligt for staterne til over for deres statsborgere at træffe foranstaltninger til bevarelse af de levende ressourcer i det åbne hav

Alle stater har pligt til selv eller i samarbejde med andre stater over for deres respektive statsborgere at træffe sådanne foranstaltninger, som måtte være nødvendige til bevarelse af det åbne havs levende ressourcer.

Artikel 118

Staternes samarbejde om bevarelse og forvaltning af de levende ressourcer.

Staterne skal samarbejde med hinanden om bevarelse og forvaltning af de levende ressourcer i det åbne hav. Stater, hvis statsborgere udnytter identiske levende ressourcer, eller forskellige levende ressourcer i det samme område, skal indlede forhandlinger med henblik på at træffe de nødvendige foranstaltninger til bevarelse af de pågældende levende ressourcer. De skal efter behov samarbejde om at oprette lokale eller regionale fiskeriorganisationer i dette øjemed.

Artikel 119

Bevarelse af de levende ressourcer i det åbne hav

1. Ved fastsættelsen af de tilladte fangstmængder og af andre bevarelsesforanstaltninger for de levende ressourcer i det åbne hav skal staterne:

- a) træffe foranstaltninger, som på grundlag af det bedste videnskabelige materiale, der står til deres rådighed, er udformet med henblik på at bevare eller genoprette bestandene af udnyttede arter på størrelser, der kan give det største vedvarende udbytte under hensyn til relevante miljømæssige og økonomiske faktorer, herunder udviklingslandenes særlige behov, samt til fiskerimønstre, bestandenes indbyrdes afhængighed og almindeligt anbefalede internationale minimumsnormer, det være sig lokale, regionale eller globale;
- b) tage hensyn til virkningerne på arter, som er knyttet til eller afhængige af udnyttede arter, med henblik på at bevare eller genoprette bestandene af sådanne tilknyttede eller afhængige arter på størrelser, som ligger over de størrelser, hvor deres reproduktion kan blive alvorligt truet.

2. Tilgængelige videnskabelige oplysninger, statistikker over fangst og fiskeindsats og andre relevante data for bevarelse af fiskebestandene skal stilles til rådighed og udveksles regelmæssigt via kompetente internationale organisationer, det være sig lokale, regionale eller globale, efter behov, og med deltagelse af alle de pågældende stater.

3. De pågældende stater skal sikre, at bevarelsesforanstaltninger og deres gennemførelse ikke formelt eller reelt diskriminerer mod nogen stats fiskere.

Artikel 120

Havpattedyr

Artikel 65 finder ligeledes anvendelse på bevarelsen og forvaltningen af havpattedyr i det åbne hav.

KAPITEL VIII

DEN RETLIGE ORDNING FOR ØER

Artikel 121

Den retlige ordning for øer

1. En ø er et af naturen dannet landområde, som er omgivet af vand, og som ikke overskylles ved højvande.

2. Med undtagelse af stk. 3 fastlægges en ø's søterritorium, tilstødende zone, eksklusive økonomiske zone og kontinentalsokkel i overensstemmelse med denne konventions bestemmelser vedrørende andet landterritorium.

3. Klipper, som ikke kan danne grundlag for menneskelig beboelse eller selvstændigt økonomisk liv, har ingen eksklusiv økonomisk zone eller kontinentalsokkel.

KAPITEL IX

LUKKEDE ELLER DELVIS LUKKEDE HAVOMRÅDER

Artikel 122

Definition

I denne konvention betyder »lukkede eller delvis lukkede havområder« en havbugt, et bassin eller hav omgivet af to eller flere stater og forbundet med et andet hav eller oceanet ved et smalt udløb eller bestående helt eller hovedsageligt af to eller flere kyststaters søterritorier eller eksklusive økonomiske zoner.

Artikel 123

Samarbejde mellem stater, som grænser op til lukkede eller delvis lukkede havområder

Stater, som grænser op til lukkede eller delvis lukkede havområder, bør samarbejde under udøvelsen af deres rettigheder og opfyldelsen af deres pligter i henhold til denne konvention. I dette øjemed skal de direkte eller gennem en passende regional organisation bestræbe sig på:

- a) at koordinere forvaltningen, bevarelsen, efterforskningen og udnyttelsen af havets levende ressourcer;
- b) at koordinere udøvelsen af deres rettigheder og opfyldelsen af deres pligter med hensyn til beskyttelsen og bevarelsen af havmiljøet;
- c) at koordinere deres forskningspolitik og efter behov at iværksætte fælles forskningsprogrammer i det pågældende område;
- d) efter behov at indbyde andre interesserede stater eller internationale organisationer til samarbejde med henblik på gennemførelse af bestemmelserne i denne artikel.

KAPITEL X

INDLANDSSTATERS RET TIL ADGANG TIL OG FRA HAVET OG TIL TRANSITFRIHED

Artikel 124

Terminologi

1. I denne konvention betyder:

- a) »indlandsstat« en stat, som ikke har en havkyst;
- b) »transitstat« en stat med eller uden havkyst beliggende mellem en indlandsstat og havet, og gennem hvis territorium transittrafik passerer;
- c) »transittrafik« transit af personer, bagage, varer og transportmidler over én eller flere transitstaters territorium, når passagen over sådant territorium med eller uden omlastning, oplagring,

opdeling af lasten eller ændring af transportmåden kun er en del af en hel rejse, som begynder eller slutter inden for indlandsstatens territorium;

d) »transportmidler«:

- i) rullende jernbanemateriel, hav-, sø- og flodfartøjer og vejkøretøjer;
- ii) hvor lokale forhold kræver det, bærere og lastdyr.

2. Indlandsstater og transitstater kan efter indbyrdes aftale bestemme, at transportrørledninger, gasledninger og andre transportmidler end de i stk. 1 nævnte falder ind under transportmidler.

Artikel 125

Adgang til og fra havet og transitfrihed

1. Indlandsstater skal have ret til adgang til og fra havet med det formål at udøve de i denne konvention omhandlede rettigheder, herunder sådanne, som vedrører friheden på det åbne hav og menneskehedens fælles arv.

I dette øjemed skal indlandsstater nyde transitfrihed gennem transitstaters territorium med alle transportmidler.

2. De nærmere betingelser og formen for udøvelsen af transitfriheden skal aftales mellem de pågældende indlandsstater og transitstater gennem bilaterale, lokale og regionale aftaler.

3. Under udøvelsen af deres uindskrænkede suverænitet over deres territorium skal transitstater have ret til at træffe alle nødvendige forholdsregler til at sikre, at de i dette kapitel omhandlede rettigheder og faciliteter for indlandsstater ikke på nogen måde griber ind i deres legitime interesser.

Artikel 126

Udelukkelse fra anvendelse af mestbegunstigelsesklausulen

Såvel bestemmelserne i denne konvention som særlige aftaler om udøvelsen af retten til adgang til og fra havet, der fastsætter rettigheder og faciliteter til fordel for indlandsstater på grundlag af disses særlige geografiske beliggenhed, er udelukket fra anvendelse af mestbegunstigelsesklausulen.

Artikel 127

Told, skatter og andre afgifter

1. Transittrafik må ikke underkastes told, skatter og andre afgifter bortset fra afgifter, som pålægges for særlige tjenesteydelser i forbindelse med sådan trafik.

2. Transportmidler i transit og andre faciliteter, som stilles til rådighed for og bruges af indlandsstater, må ikke pålægges skatter eller afgifter, der er højere end sådanne, der pålægges for brugen af transitstaternes transportmidler.

Artikel 128

Frizoner og andre toldfaciliteter

For at lette transittrafikken kan der efter aftale mellem transitstaterne og indlandsstaterne i transitstater etableres frizoner og andre toldfaciliteter i transitstaternes ind- og udskibningshavne.

Artikel 129

Samarbejde om bygning og forbedring af transportmidler

Såfremt der i transitstater ikke er transportmidler til effektiv udøvelse af transitfriheden, eller hvor eksisterende midler, herunder havneinstallationer og udstyr, er utilstrækkelige i nogen henseende, kan de pågældende transitstater og indlandsstater samarbejde om at bygge eller forbedre dem.

Artikel 130

Foranstaltninger til undgåelse og fjernelse af forsinkelser og andre vanskeligheder af teknisk art i transittrafikken

1. Transitstater skal træffe alle hensigtsmæssige foranstaltninger for at undgå forsinkelse og andre vanskeligheder af teknisk art i transittrafikken.

2. Såfremt sådanne forsinkelser eller vanskeligheder indtræffer, skal de kompetente myndigheder fra de pågældende transitstater og indlandsstater samarbejde om en hurtig fjernelse af årsagerne hertil.

Artikel 131

Lige behandling i havne

Skibe, der fører indlandsstaters flag, skal i havne nyde samme behandling som den, der gives andre fremmede skibe.

Artikel 132

Tildeling af større transitfaciliteter

Denne konvention medfører ikke på nogen måde tilbagetrækning af transitfaciliteter, som er mere omfattende end de i denne konvention omhandlede, og som er aftalt mellem deltagende stater i denne konvention eller tildelt af en deltagende stat. Denne konvention udelukker heller ikke sådan tildeling af mere omfattende faciliteter i fremtiden.

KAPITEL XI**OMRÅDET**

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 133

Terminologi

I dette kapitel:

- a) betyder »ressourcer« alle faste, flydende eller luftformige mineralske ressourcer in situ i Området på eller under havbunden, herunder polymetalliske noduler;
- b) benævnes ressourcer »minerale«, når de er udvundet fra Området.

Artikel 134

Dette kapitels anvendelsesområde

1. Dette kapitel finder anvendelse på Området.
2. Aktiviteter i Området reguleres af bestemmelserne i dette kapitel.
3. Kravene vedrørende deponering af og offentliggørelse af søkort eller lister med geografiske koordinater udvisende de i artikel 1, stk. 1, nr.1, nævnte grænser er fastsat i kapitel VI.
4. Intet i denne artikel berører fastlæggelsen af de ydre grænser for kontinentalsoklen i overensstemmelse med kapitel VI eller gyldigheden af aftaler vedrørende afgrænsningen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden.

Artikel 135

Retlig status for de overliggende farvande og luftrummet

Hverken dette kapitel eller rettigheder, som er tildelt eller udøvet i henhold hertil, berører den retlige status for de farvande, der befinder sig over Området, eller for luftrummet over disse farvande.

AFSNIT 2

PRINCIPPER GÆLDENDE FOR OMRÅDET

Artikel 136

Menneskehedens fælles arv

Området og dets ressourcer er menneskehedens fælles arv.

Artikel 137

Retlig status for Området og dets ressourcer

1. Ingen stat kan kræve eller udøve suverænitet eller suveræne rettigheder over nogen del af Området eller dets ressourcer; ej heller kan nogen stat eller fysisk eller juridisk person tilegne sig nogen del heraf. Intet sådant krav eller nogen sådan udøvelse af suverænitet eller suveræne rettigheder eller nogen sådan tilegnelse kan anerkendes.
2. Alle rettigheder til Områdets ressourcer tilkommer hele menneskeheden, på hvis vegne Myndigheden skal handle. Disse ressourcer kan ikke overdrages. Mineraler, der udvindes fra Området, kan dog overdrages, men kun i overensstemmelse med dette kapitel og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.
3. En stat eller en fysisk eller juridisk person kan kun kræve, erhverve eller udøve rettigheder med hensyn til mineraler udvundet fra Området i overensstemmelse med dette kapitel. Herudover kan et sådant krav, en sådan erhvervelse eller udøvelse af sådanne rettigheder ikke anerkendes.

Artikel 138

Staternes almindelige adfærd for så vidt angår Området

Staternes almindelige adfærd for så vidt angår Området skal være i overensstemmelse med dette kapitel, principperne i De Forenede Nationers Pakt og andre folkeretlige regler med henblik på opretholdelsen af fred og sikkerhed og til fremme af internationalt samarbejde og gensidig forståelse.

Artikel 139

Pligt til at sikre overholdelse af denne konvention og ansvar for skade

1. Deltagende stater har pligt til at sikre, at aktiviteter, der udøves i Området af deltagende stater eller statslige virksomheder, eller af fysiske eller juridiske personer, som er statsborgere eller hjemmehørende i deltagende stater, eller som effektivt kontrolleres af disse eller af personer, der er statsborgere eller hjemmehørende heri, udøves i overensstemmelse med dette kapitel. Den samme pligt gælder for internationale organisationer for så vidt angår de aktiviteter, de udøver i Området.

2. Med forbehold af folkerettens regler og bilag III, artikel 22, skal en deltagende stat eller international organisation være ansvarlig for den skade, der er forårsaget af dens undladelse af at opfylde forpligtelser i henhold til dette kapitel; deltagende stater eller internationale organisationer, der optræder sammen, skal være underkastet solidarisk ansvar. En deltagende stat skal dog ikke ifalde ansvar for skade forårsaget af, at en person, som staten er sponsor for i henhold til artikel 153, stk. 2, litra b), undlader at efterkomme bestemmelserne i dette kapitel, såfremt den deltagende stat har truffet alle nødvendige og passende foranstaltninger til at sikre effektiv efterlevelse i henhold til artikel 153, stk. 4, og bilag III, artikel 4, stk. 4.

3. Deltagende stater, som er medlemmer af internationale organisationer, skal træffe passende foranstaltninger til sikring af sådanne organisationers opfyldelse af denne artikel.

Artikel 140

Menneskehedens interesse

1. Aktiviteterne i Området skal, som udtrykkeligt anført i dette kapitel, udføres i hele menneskehedens interesse, uanset staternes geografiske beliggenhed, hvad enten der er tale om kyststater eller indlandsstater, og med særlig hensyntagen til interesser og behov hos udviklingslandene samt hos befolkninger, der ikke har opnået fuld uafhængighed eller anden selvstyrestatus anerkendt af De Forenede Nationer i overensstemmelse med generalforsamlingens resolution 1514 (XV) og andre relevante generalforsamlingsresolutioner.

2. Myndigheden skal uden at forskelsbehandle og på enhver hensigtsmæssig måde i overensstemmelse med artikel 160 stk. 2, litra f), i), drage omsorg for ligelig fordeling af de finansielle og andre økonomiske fordele, der hidrører fra aktiviteter i Området.

Artikel 141

Anvendelse af Området udelukkende til fredelige formål

Området skal være åbent udelukkende til fredelige formål for alle stater, kyststater såvel som indlandsstater uden forskelsbehandling, og uden at dette berører de øvrige bestemmelser i dette kapitel.

Artikel 142

Kyststaternes rettigheder og legitime interesser

1. Aktiviteter i Området, som angår forekomster af ressourcer, som strækker sig uden for grænserne for national jurisdiktion, skal udføres med tilbørlig hensyntagen til rettigheder og legitime interesser hos enhver kyststat, henover hvis jurisdiktion sådanne forekomster strækker sig.

2. Med henblik på at undgå krænkelse af sådanne rettigheder og interesser skal der med den pågældende stat føres konsultationer, herunder en ordning om forudgående underretning. I tilfælde, hvor aktiviteterne i Området kan føre til udnyttelse af ressourcer, der befinder sig inden for national jurisdiktion, kræves der forudgående samtykke fra den pågældende kyststat.

3. Hverken dette kapitel eller rettigheder, der er tildelt eller udøvet i henhold hertil, berører kyststaternes ret til at træffe sådanne foranstaltninger, der er forenelige med de relevante bestemmelser i kapitel XII, og som måtte vise sig nødvendige for at forebygge, formindske eller fjerne alvorlig og overhængende fare for deres kystlinie eller for hermed forbundne interesser hidrørende fra forurening, trussel herom eller fra andre farlige begivenheder, der er forårsaget af en hvilken som helst aktivitet i Området.

Artikel 143

Videnskabelig havforskning

1. Videnskabelig havforskning i Området skal udføres udelukkende til fredelige formål og i hele menneskehedens interesse i overensstemmelse med kapitel XIII.

2. Myndigheden kan udføre videnskabelig havforskning vedrørende Området og dets ressourcer og kan indgå kontrakter i dette øjemed. Myndigheden skal fremme og

tilskynde til udførelsen af videnskabelig havforskning i Området og skal koordinere og udbrede resultaterne af sådan forskning og analyse, når de foreligger.

3. Deltagende stater kan udføre videnskabelig havforskning i Området. Deltagende stater skal fremme internationalt samarbejde vedrørende videnskabelig havforskning i Området ved:

- a) at deltage i internationale programmer og at tilskynde til samarbejde om videnskabelig havforskning, som udføres af personale fra forskellige lande og fra Myndigheden;
- b) at sikre, at programmer udarbejdes gennem Myndigheden eller efter behov gennem andre internationale organisationer til fordel for udviklingslande og teknologisk mindre udviklede stater med henblik på:
  - i) at styrke deres forskningskapacitet;
  - ii) at oplære deres og Myndighedens personale i forskningens metoder og anvendelse;
  - iii) at fremme anvendelsen af deres kvalificerede personale ved forskning i Området
- c) effektivt at udbrede resultaterne af forskning og analyse, når de foreligger, enten gennem Myndigheden eller efter behov gennem andre internationale kanaler.

Artikel 144

Overførsel af teknologi

1. I overensstemmelse med denne konvention skal Myndigheden træffe foranstaltninger til:

- a) at erhverve teknologi og videnskabelig viden vedrørende aktiviteter i Området; og

- b) at fremme og tilskynde til overførslen af sådan teknologi og videnskabelig viden til udviklingslande, således at alle deltagende stater drager fordel heraf.

2. I dette øjemed skal Myndigheden og deltagende stater samarbejde om at fremme overførslen af teknologi og videnskabelig viden vedrørende aktiviteter i Området, således at Produktionselskabet og alle deltagende stater kan drage fordel heraf. I særdeleshed skal de iværksætte og fremme:

- a) programmer for overførsel af teknologi til Produktionselskabet og til udviklingslandene vedrørende aktiviteter i Området, herunder bl.a. lette Produktionselskabets og udviklingslandenes adgang til den relevante teknologi på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser;
- b) foranstaltninger, der tager sigte på udvikling af Produktionselskabets teknologi og udviklingslandenes egen teknologi, især ved at tilvejebringe muligheder for uddannelse af Produktionselskabets og udviklingslandenes personale i havvidenskab og -teknologi samt for deres deltagelse fuldt ud i aktiviteter i Området.

Artikel 145

Beskyttelse af havmiljøet

Der skal træffes de nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med denne konvention vedrørende aktiviteter i Området med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af havmiljøet mod de skadelige virkninger, som måtte opstå som følge af sådanne aktiviteter. I dette øjemed skal Myndigheden udstede passende regler, forskrifter og procedurer, bl.a. med henblik på:

- a) forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening og andre farer for havmiljøet, herunder kystlinien, samt forstyrrelse af havmiljøets økologiske ligevægt. Opmærksomheden skal især være rettet mod nødvendigheden af beskyttelse mod skadelige virkninger af sådanne aktiviteter såsom boring, opmudring, udgravning, anbringelse af affald, opførelse og drift eller vedligeholdelse af installationer, rørledninger samt andre anlæg, der har forbindelse med sådanne aktiviteter;
- b) beskyttelse og bevarelse af de naturlige ressourcer i Området samt forebyggelse af skade på havmiljøets flora og fauna.

Artikel 146

Beskyttelse af menneskeliv

Der skal med hensyn til aktiviteter i Området træffes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre en effektiv beskyttelse af menneskeliv. I dette øjemed skal Myndigheden udstede passende regler, forskrifter og procedurer til supplerende af eksisterende folkeret, som nedfældet i relevante traktater.

Artikel 147

Tilpasning af aktiviteter i Området og i havmiljøet

1. Aktiviteter i Området skal udføres med rimelig hensyntagen til andre aktiviteter i havmiljøet.
2. For installationer, der anvendes til udførelse af aktiviteter i Området, gælder følgende betingelser:
  - a) de må kun opføres, placeres og flyttes i overensstemmelse med dette kapitel og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Der skal gives behørig meddelelse om opførelse, placering og

flytning af sådanne installationer, og der skal opretholdes permanente anordninger med henblik på advarsel om deres tilstedeværelse;

- b) de må ikke placeres, hvor de kan hindre passage gennem sejlrunder af vital betydning for den internationale sejlads eller i områder med intensiv fiskeriaktivitet;
- c) der skal oprettes sikkerhedszoner omkring sådanne installationer forsynet med passende afmærkninger til sikkerhed for såvel installationerne som for sejladsen. Udformningen og beliggenheden af sådanne sikkerhedszoner må ikke være således, at de udgør et bælte, der hindrer den retmæssige adgang for skibsfarten til særlige maritime zoner eller sejladsen ad internationale sejlrunder;
- d) de må udelukkende anvendes til fredelige formål;
- e) de har ikke status af øer. De har intet eget søterritorium og deres tilstedeværelse har ingen indflydelse på afgrænsningen af søterritoriet, den eksklusive økonomiske zone eller kontinental-soklen.

3. Andre aktiviteter i havmiljøet skal udføres med rimelighensyntagen til aktiviteter i Området.

Artikel 148

Udviklingslandenes deltagelse i aktiviteter i Området

Udviklingslandenes effektive deltagelse i aktiviteter i Området skal fremmes, som udtrykkeligt fastsat i dette kapitel, med tilbørlig hensyntagen til disse landes særlige interesser og behov og især til det særlige behov, som indlandsstater og geografisk forfordelte stater blandt dem har, for at overvinde de hindringer, der følger af deres ufordelagtige beliggenhed, herunder afstand fra Området og vanskeligheden ved adgang til og fra dette.

Artikel 149

Arkæologiske og historiske genstande

Alle genstande af arkæologisk eller historisk art, der findes i Området, skal bevares eller overdrages i hele menneskeheden interesse, under særlig hensyntagen til den fortrinsret, der tilfalder oprindelsesstaten eller -landet eller den kulturelle eller historiske og arkæologiske oprindelsesstat.

AFSNIT 3

UDVIKLING AF OMRÅDETS RESSOURCER

Artikel 150

Politik vedrørende aktiviteter i Området

Aktiviteter i Området skal, som udtrykkeligt fastsat i dette kapitel, udføres på en sådan måde, at de begunstiger en harmonisk udvikling i verdensøkonomien og en afbalanceret vækst i den internationale handel samt fremmer det internationale samarbejde med henblik på den generelle udvikling af alle lande, især udviklingslandene, og med henblik på at sikre:

- a) udvikling af Områdets ressourcer;
- b) metodisk, sikker og rationel forvaltning af ressourcerne i Området, herunder effektiv udførelse af aktiviteter i Området, og undgåelse af unødvendigt spild i overensstemmelse med sunde bevarelsesprincipper;
- c) forøgelse af mulighederne for deltagelse i sådanne aktiviteter i overensstemmelse navnlig med artikel 144 og 148;

- d) Myndighedens andel i indtægter, og overførsel af teknologi til Produktionselskabet og udviklingslandene som fastsat i denne konvention;
- e) øget udbud af de mineraler, som hidrører fra Området, og som i forening med mineraler hidrørende fra andre kilder er nødvendige for at sikre for syninger til forbrugerne af sådanne mineraler;
- f) fremme af rimelige og stabile priser, som er rentable for producenterne og rimelige over for forbrugerne, for mineraler hidrørende både fra Området og fra andre kilder, samt af ligevægt på langt sigt mellem udbud og efterspørgsel;
- g) forøgelse af mulighederne for alle deltagende stater uanset deres sociale og økonomiske systemer eller geografiske beliggenhed for deltagelse i udviklingen af ressourcerne i Området og forebyggelse af monopolisering af aktiviteterne i Området;
- h) beskyttelse af udviklingslandene mod ugunstige virkninger på deres økonomi eller på deres eksportindtægter som følge af en reduktion i prisen på det pågældende mineral eller i mængden af eksporten af dette mineral, i det omfang sådanne reduktioner er forårsaget af de i artikel 151 omhandlede aktiviteter i Området;
- i) udvikling af den fælles arv i hele men neskehedens interesse;
- j) vilkår for adgang til markeder for importen af mineraler produceret fra ressourcerne i Området og for importen af råvarer produceret fra sådanne mineraler, som ikke må være gunstigere end de mest gunstige vilkår, som gælder for importen fra andre kilder.

Artikel 151

Produktionspolitik

1.

- a) Med forbehold af de i artikel 150 fastlagte mål og med det formål at gennemføre nævnte artikels litra h) skal Myndigheden gennem eksisterende fora eller sådanne nye arrangementer eller aftaler, som måtte være hensigtsmæssige, og hvori alle interesserede parter, herunder både producenter og forbrugere, deltager, træffe de nødvendige foranstaltninger for at fremme væksten, effektiviteten og stabiliteten af markeder for de råvarer, der produceres fra de fra Området hidrørende mineraler, til priser, som er rentable for producenterne og rimelige for forbrugerne. Alle deltagende stater skal samarbejde med dette formål for øje.
- b) Myndigheden skal have ret til at deltage i enhver råvarekonference, som beskæftiger sig med disse råvarer, og i hvilken alle interesserede parter, herunder både producenter og forbrugere, deltager. Myndigheden skal have ret til at blive part i ethvert arrangement eller enhver aftale, der er resultatet af sådanne konferencer. Myndighedens deltagelse i organer, oprettet i henhold til disse arrangementer eller aftaler, skal vedrøre produktionen i Området og være i overensstemmelse med disse organers relevante regler.
- c) Myndigheden skal udøve sine forpligtelser i henhold til de i dette stk. omhandlede arrangementer eller aftaler på en måde, som sikrer en ensartet og ikke-diskriminerende gennemførelse med hensyn til al produktion i Området af de pågældende mineraler. I denne forbindelse skal Myndigheden handle på en måde, som er forenelig med vilkårene i eksisterende kontrakter og godkendte arbejdsplaner for Produktionselskabet.

2.

- a) I den i stk. 3 fastlagte overgangsperiode må der ikke iværksættes kommerciel produktion i henhold til en godkendt arbejdsplan, før havbundsproducenten har ansøgt om og fået udstedt en produktionstilladelse fra Myndigheden. Der kan ikke ansøges om eller udstedes en sådan produktionstilladelse før højst fem år forud for den planlagte påbegyndelse af kommerciel produktion.

tion i henhold til arbejdsplanen, medmindre Myndigheden under hensyn til arten af og tidsplanen for projektudviklingen foreskriver en anden periode i sine regler, forskrifter og procedurer.

- b) Havbundsproducenten skal i ansøgningen om produktionstilladelse angive den årlige mængde nikkel, der forventes udvundet i henhold til den godkendte arbejdsplan. Ansøgningen skal indeholde en oversigt over udgifter, som havbundsproducenten efter at have modtaget tilladelsen skal afholde og som med rimelighed er beregnet til at tillade påbegyndelse af kommerciel produktion på det planlagte tidspunkt.
- c) For så vidt angår litra a) og b) skal Myndigheden fastsætte passende krav til indsats i overensstemmelse med bilag III, artikel 17.
- d) Myndigheden skal udstede en produktionstilladelse for det produktionsniveau, der ansøges om, medmindre summen af dette niveau og de niveauer, der allerede er givet tilladelse til, i et hvilket som helst produktionsår inden for overgangsperioden overstiger produktionsloftet for nikkel, som beregnet i overensstemmelse med stk. 4 for det år, hvor tilladelsen udstedes.
- e) Når produktionstilladelsen er udstedt, skal denne og den godkendte ansøgning være en del af den godkendte arbejdsplan.
- f) Såfremt havbundsproducentens ansøgning om produktionstilladelse afslås i henhold til litra d), kan den pågældende på ny til enhver tid indgive ansøgning til Myndigheden.

3. Overgangsperioden skal regnes fra fem år før den 1. januar i det år, i hvilket den tidligste kommercielle produktion er planlagt påbegyndt i henhold til en godkendt arbejdsplan. Såfremt den tidligste kommercielle produktion forsinkes ud over det år, i hvilket den oprindeligt var planlagt, skal begyndelsen af overgangsperioden og det oprindeligt beregnede produktionsloft tilpasses tilsvarende. Overgangsperioden skal vare 25 år eller indtil afslutningen af den i artikel 155 omhandlede revisionskonference eller indtil den dato, hvor de i stk. 1 nævnte nye arrangementer eller aftaler træder i kraft, afhængig af hvilken dato der indtræffer først. Myndigheden skal igen tillægges de i denne artikel omhandlede beføjelser for resten af overgangsperioden, såfremt de nævnte arrangementer eller aftaler skulle bortfalde eller blive virkningsløse af en hvilken som helst grund.

4.

- a) Produktionsloftet for ethvert år i overgangsperioden skal være summen af:
  - i) forskellen mellem tendenskurveværdierne for nikkelforbrug, som beregnet i overensstemmelse med litra b), for året umiddelbart forud for året for den tidligste kommercielle produktion og for året umiddelbart før overgangsperiodens begyndelse; og
  - ii) tres procent af forskellen mellem tendenskurveværdierne for nikkelforbruget, som beregnet i henhold til litra b) for det år, for hvilket der ansøges om produktionstilladelse, og for året umiddelbart før året for den tidligste kommercielle produktion.
- b) Med hensyn til litra a):
  - i) skal tendenskurveværdien, der anvendes til beregning af produktionsloftet for nikkel, være værdien af det årlige nikkelforbrug på en tendenskurve beregnet i det år, i hvilket en produktionstilladelse udstedes. Tendenskurven skal udledes af en lineær regression af logaritmen for det faktiske nikkelforbrug for den seneste 15 års periode, for hvilken sådanne data er tilgængelige, med tiden som den uafhængige variabel. Denne tendenskurve skal benævnes den oprindelige tendenskurve;
  - ii) såfremt den årlige stigningsrate for den oprindelige tendenskurve er mindre end 3 procent, skal den tendenskurve, der anvendes til at bestemme de i litra a) omhandlede mængder, i stedet være en kurve, som skærer den oprindelige tendenskurve på det punkt, hvor denne giver værdien for det første år af den relevante 15 års periode, og som har en stigning på 3 procent om året. Produktionsloftet må dog ikke for noget år i overgangsperioden overstige

forskellen mellem den oprindelige tendenskurveværdi for dette år og den oprindelige tendenskurveværdi for året umiddelbart forud for overgangsperiodens begyndelse.

5. Myndigheden skal forbeholde Produktionselskabet en indledende produktion af en mængde på 38.000 t nikkel inden for det disponible produktionsloft beregnet i henhold til stk. 4.

6.

- a) En havbundsproducent kan i ethvert år producere mindre end eller op til 8 procent mere end det årlige produktionsniveau for mineraler fra polymetalliske noduler, som er angivet i hans produktionstilladelse, forudsat at den samlede produktionsmængde ikke overstiger den i tilladelsen angivne. Enhver overskridelse på over 8 procent og op til 20 procent i et hvilket som helst år eller enhver overskridelse i det første og de efterfølgende år efter to på hinanden følgende år, hvor der er sket overskridelser, skal forhandles med Myndigheden, som kan kræve, at havbundsproducenten indhenter en yderligere produktionstilladelse til at dække den ekstra produktion.
- b) Ansøgninger om sådanne yderligere produktionstilladelser må først behandles af Myndigheden, når den har truffet afgørelse om alle indgivne ansøgninger fra havbundsproducenter, som endnu ikke har modtaget produktionstilladelser, og der er taget behørigt hensyn til andre sandsynlige ansøgere. Myndigheden skal ledes af princippet om at det samlede produktionsloft ikke må overskrides i noget år i overgangsperioden. Den må ikke tillade produktion i henhold til nogen arbejdsplan af en mængde, som overstiger 46.500 t nikkel pr. år.

7. Produktionsniveauerne for andre metaller såsom kobber, kobolt og mangan fremstillet fra polymetalliske noduler, der er udvundet i henhold til en produktionstilladelse, bør ikke være større end dem, der ville være blevet produceret, såfremt havbundsproducenten havde produceret den maksimale mængde nikkel fra disse noduler i henhold til denne artikel. Myndigheden skal med henblik på at gennemføre dette stk. udstede regler, forskrifter og procedurer i henhold til bilag III, artikel 17.

8. Rettigheder eller forpligtelser vedrørende unfair økonomisk praksis i henhold til relevante multilaterale handelsaftaler skal finde anvendelse på efterforskning og udnyttelse af mineraler fra Området. Med henblik på bilæggelse af tvister, der opstår i henhold til denne bestemmelse, skal deltaende stater, som er parter i sådanne multilaterale handelsaftaler, anvende de i disse aftaler fastsatte bilæggelsesprocedurer.

9. Myndigheden skal have beføjelse til at begrænse produktionsniveauet for andre mineraler fra Området end mineraler fra noduler på sådanne betingelser og under anvendelse af sådanne metoder, som måtte være hensigtsmæssige i forbindelse med vedtagelsen af forskrifter i overensstemmelse med artikel 161, stk. 8.

10. Efter anbefaling fra Rådet på grundlag af udtalelse fra Den Økonomiske Planlægningskommission skal Forsamlingen udarbejde en kompensationsordning eller træffe andre foranstaltninger for økonomisk tilpasningsbistand, herunder samarbejde med særorganisationer og andre internationale organisationer, med henblik på at bistå udviklingslande, som rammes af alvorlige ugunstige virkninger på deres eksportindtægter eller økonomi som følge af en nedgang i prisen for et berørt mineral eller i eksportmængden for dette mineral, i det omfang en sådan nedgang er forårsaget af aktiviteter i Området. Myndigheden skal på begæring indlede en undersøgelse af problemerne for de stater, som er i fare for at blive hårdest ramt, med henblik på at formindske deres vanskeligheder mest muligt og bistå dem i deres økonomiske tilpasning.

Artikel 152

Myndighedens udøvelse af beføjelser og funktioner

1. Myndigheden skal undgå forskelsbehandling i udøvelsen af sine beføjelser og funktioner, herunder når den indrømmer muligheder for aktiviteter i Området.

2. Ikke desto mindre kan den, som udtrykkeligt fastsat i dette kapitel, tage særlige hensyn til udviklingslandene, herunder især indlandsstater og de geografisk forfordelte blandt dem.

Artikel 153

Ordning for efterforskning og udnyttelse

1. Aktiviteter i Området skal tilrettelægges, udføres og kontrolleres af Myndigheden på hele menneskehedens vegne i overensstemmelse med denne artikel såvel som andre relevante bestemmelser i dette kapitel og de relevante bilag samt Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

2. Aktiviteter i Området skal udføres som foreskrevet i stk. 3:

- a) af Produktionsselskabet, og
- b) i associering med Myndigheden af de deltagende stater, statslige virksomheder eller fysiske eller juridiske personer, som er statsborgere eller hjemmehørende i de deltagende stater eller effektivt kontrolleres af disse eller af personer, der er statsborgere eller hjemmehørende heri, når sådanne stater er sponsorer for dem, eller af enhver sammenslutning af førnævnte, som opfylder kravene i dette kapitel og i bilag III.

3. Aktiviteter i Området skal udføres i overensstemmelse med en formel skriftlig arbejdsplan udarbejdet i overensstemmelse med bilag III og godkendt af Rådet efter at være gennemgået af Den Juridiske og Tekniske Kommission. I tilfælde, hvor aktiviteter i Området udføres efter tilladelse fra Myndigheden af de i stk. 2, litra b), omhandlede enheder, skal arbejdsplanen i overensstemmelse med bilag III, artikel 3, have form af en kontrakt. Sådanne kontrakter kan indeholde bestemmelser vedrørende fællesarrangementer i overensstemmelse med bilag III, artikel 11.

4. Myndigheden skal føre en sådan kontrol med aktiviteterne i Området, som er nødvendig for at sikre overholdelse af de relevante bestemmelser i dette kapitel og bilagene hertil samt Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og de i overensstemmelse med stk. 3 godkendte arbejdsplaner. De deltagende stater skal bistå Myndigheden med at træffe alle foranstaltninger, som er nødvendige for at sikre en sådan overholdelse i overensstemmelse med artikel 139.

5. Myndigheden skal have ret til på ethvert tidspunkt at træffe en hvilken som helst foranstaltning i henhold til dette kapitel for at sikre overholdelse af dets bestemmelser og for at kunne udøve de kontrol- og reguleringsfunktioner, der er tillagt den i henhold hertil eller en hvilken som helst kontrakt. Myndigheden skal have ret til at inspicere alle installationer i Området, der anvendes i forbindelse med aktiviteter i Området.

6. En kontrakt i henhold til stk. 3 skal give garanti for adkomsten. Følgelig kan den ikke ændres, suspenderes eller ophæves undtagen i overensstemmelse med bilag III, artikel 18 og 19.

Artikel 154

Periodisk revision

Hvert femte år efter denne konventions ikrafttræden skal Forsamlingen iværksætte en generel og systematisk revision af den måde, på hvilken den ved denne konvention fastlagte retlige ordning for Området har virket i praksis. I lyset af denne revision kan Forsamlingen træffe eller anbefale andre organer at træffe foranstaltninger i overensstemmelse med bestemmelserne og procedurerne i dette kapitel og de dertil knyttede bilag, som vil kunne føre til en forbedring af den retlige ordnings virkning i praksis.

Artikel 155

Revisionskonferencen

1. Femten år fra den 1. januar i det år, i hvilket den tidligste kommercielle produktion begynder i henhold til en godkendt arbejdsplan, skal Forsamlingen indkalde en konference med henblik på revision af de bestemmelser i dette kapitel og de relevante bilag, som gælder for efterforsknings- og udnyttelsessystemet for Områdets ressourcer. Revisionskonferencen skal i lyset af den erfaring, der er indvundet i den pågældende periode, i detaljer overveje:

- a) hvorvidt bestemmelserne i dette kapitel vedrørende efterforsknings- og udnyttelsessystemet for Områdets ressourcer har opfyldt deres formål i enhver henseende, herunder om de har gavnet hele menneskeheden;
- b) hvorvidt reserverede områder i 15-års-perioden har været udnyttet på en effektiv og afbalanceret måde i sammenligning med ikke-reserverede områder;
- c) hvorvidt udviklingen og anvendelsen af Området og dets ressourcer er sket på en sådan måde, at den har begunstiget en harmonisk udvikling af verdensøkonomien og en afbalanceret vækst i den internationale handel;
- d) hvorvidt monopolisering af aktiviteter i Området er blevet forhindret;
- e) hvorvidt den i artikel 150 og 151 omhandlede politik er blevet fulgt;
- f) hvorvidt systemet har resulteret i ligelig fordeling af udbyttet hidrørende fra aktiviteter i Området under særlig hensyntagen til udviklingslandenes interesser og behov.

2. Revisionskonferencen skal sikre hævdelser af princippet om menneskehedens fælles arv, den internationale retlige ordning udformet med henblik på sikring af ligelig udnyttelse af Områdets ressourcer til gavn for alle lande, især udviklingslandene, samt myndigheden til at tilrettelægge, gennemføre og kontrollere aktiviteter i Området. Den skal ligeledes sikre hævdelser af de principper, der er nedfældet i dette kapitel med hensyn til udelukkelse af krav eller udøvelse af suverænitet over nogen del af Området, staternes rettigheder og deres almindelige handlemåde med hensyn til Området og deres deltagelse i aktiviteter i Området i overensstemmelse med denne konvention, forhindring af monopolisering af aktiviteter i Området, anvendelsen af Området udelukkende til fredelige formål, økonomiske aspekter af aktiviteter i Området, videnskabelig havforskning, overførsel af teknologi, beskyttelse af menneskeliv, kyststaternes rettigheder, den retlige status for farvande, der ligger over Området, og for luftrummet over disse farvande samt overensstemmelse mellem aktiviteterne i Området og andre aktiviteter i havmiljøet.

3. Konferencens beslutningsprocedure skal være den samme, som var gældende for De Forenede Nationers Tredie Havretskonference. Konferencen skal bestræbe sig mest muligt på at nå til enighed vedrørende enhver ændring ved consensus, og der bør ikke stemmes om sådanne sager, før alle bestræbelser for consensus er udtømt.

4. Såfremt revisionskonferencen ikke fem år efter sin begyndelse er nået til enighed om efterforsknings- og udnyttelsessystemet for Områdets ressourcer, kan den i løbet af de følgende 12 måneder med tre fjerdedels flertal af de deltagende stater beslutte at vedtage og forelægge for de deltagende stater med henblik på ratifikation eller tiltrædelse sådanne ændringer, som den skønner nødvendige eller hensigtsmæssige til ændring eller tilpasning af systemet. Disse ændringer skal for alle deltagende stater træde i kraft 12 måneder efter, at tre fjerdedele af de deltagende stater har deponeret deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter.

5. Ændringer vedtaget af revisionskonferencen i henhold til denne artikel berører ikke rettigheder erhvervet under eksisterende kontrakter.

AFSNIT 4

MYNDIGHEDEN

UNDERAFSNIT A

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 156

Oprettelse af Myndigheden

1. Herved oprettes Den Internationale Havbundsmyndighed, som skal virke i overensstemmelse med dette kapitel.

2. Alle deltagende stater er uden videre medlemmer af Myndigheden.

3. Observatører ved De Forenede Nationers Tredie Havretskonference, som har undertegnet slutakten, og som ikke er nævnt i artikel 305, stk. 1, litra c), d), e) og f), har ret til at deltage i Myndighedens virksomhed som observatører i overensstemmelse med dens regler, forskrifter og procedurer.

4. Myndighedens sæde skal være i Jamaica.

5. Myndigheden kan oprette sådanne regionale centre eller kontorer, som den finder nødvendige for udøvelsen af sine funktioner.

Artikel 157

Myndighedens art og grundlæggende principper for dens virksomhed

1. Myndigheden er den organisation, gennem hvilken de deltagende stater i overensstemmelse med dette kapitel skal tilrettelægge og kontrollere aktiviteter i Området, især med henblik på forvaltning af Områdets ressourcer.

2. Myndighedens beføjelser og funktioner er sådanne, som udtrykkeligt tillægges den i denne konvention. Myndigheden skal have sådanne øvrige beføjelser i overensstemmelse med denne konvention, som følger af og er nødvendige for udøvelsen af disse beføjelser og funktioner med hensyn til aktiviteter i Området.

3. Myndigheden har som grundlag princippet om suveræn lighed for alle dens medlemmer.

4. Alle Myndighedens medlemmer skal loyalt opfylde de forpligtelser, som de har påtaget sig i overensstemmelse med dette kapitel med henblik på for dem alle at sikre de rettigheder og fordele, som følger af medlemskabet.

Artikel 158

Myndighedens organer

1. Herved oprettes som Myndighedens hovedorganer en Forsamling, et Råd og et Sekretariat.
2. Herved oprettes Produktionsselskabet, der skal være det organ, gennem hvilket Myndigheden skal udøve de i artikel 170, stk. 1, omhandlede funktioner.
3. Sådanne underorganer, som måtte findes nødvendige, kan oprettes i overensstemmelse med dette kapitel.
4. Hvert af Myndighedens hovedorganer og Produktionsselskabet skal være ansvarlig for udøvelsen af de beføjelser og funktioner, som er tillagt det. Under udøvelsen af sådanne beføjelser og funktioner skal hvert organ undgå at foretage sig nogen handling, som kan begrænse eller hindre udøvelsen af de særlige beføjelser og funktioner, som er tillagt et andet organ.

UNDERAFSNIT B

FORSAMLINGEN

Artikel 159

Sammensætning, procedure og afstemning

1. Forsamlingen består af alle medlemmer af Myndigheden. Hvert medlem skal have en repræsentant i Forsamlingen, og denne repræsentant kan ledsages af suppleanter og rådgivere.
2. Forsamlingen skal afholde ordinære årlige samlinger og sådanne ekstraordinære samlinger, som måtte blive besluttet af Forsamlingen eller indkaldt af generalsekretæren efter anmodning fra Rådet eller et flertal af Myndighedens medlemmer.
3. Samlingerne skal afholdes ved Myndighedens sæde, medmindre andet bestemmes af Forsamlingen.
4. Forsamlingen skal vedtage sin forretningsorden. Ved begyndelsen af enhver ordinær samling skal den vælge sin præsident og sådanne andre medlemmer af forretningsudvalget, som der måtte være behov for. De skal fungere indtil valget under næste ordinære samling af en ny præsident og nyt forretningsudvalg.
5. Et flertal af Forsamlingens medlemmer er beslutningsdygtigt.
6. Hvert medlem af Forsamlingen skal have én stemme.
7. Afgørelser vedrørende procedurespørgsmål, herunder om indkaldelse af Forsamlingen til ekstraordinære samlinger, skal træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme.

8. Afgørelser om substansspørgsmål skal træffes med to trediedels flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, forudsat at dette flertal udgør et flertal af de medlemmer, der deltager i samlingen. Såfremt der er tvivl om, hvorvidt det drejer sig om et substansspørgsmål, skal det pågældende spørgsmål behandles som et sådant, medmindre andet beslutes af Forsamlingen med det flertal, der kræves til afgørelsen af substansspørgsmål.

9. Når et substansspørgsmål sættes til afstemning for første gang, kan præsidenten, og skal, såfremt mindst en femtedel af Forsamlingens medlemmer anmoder derom, udsætte afgørelsen om, hvorvidt der skal foretages afstemning om spørgsmålet i et tidsrum, der ikke overstiger 5 kalenderdage. Denne regel kan kun anvendes én gang for hvert spørgsmål og må ikke benyttes til at udsætte spørgsmålet ud over samlingens slutning.

10. Efter modtagelsen af en skriftlig anmodning rettet til præsidenten og støttet af mindst en fjerdedel af Myndighedens medlemmer om indkaldelse af et responsum gående ud på, hvorvidt et forslag om en hvilken som helst sag forelagt for Forsamlingen er i overensstemmelse med denne konvention, skal Forsamlingen anmode Den Internationale Havretsdomsstols Afdeling for Havbundstviser om at afgive et responsum herom og skal udsætte afstemningen om det pågældende forslag, indtil afdelingens responsum er modtaget. Hvis det omhandlede responsum ikke er modtaget før den sidste uge af den samling, hvor det er udbedt, skal Forsamlingen beslutte, hvornår den skal træde sammen for at stemme om det udsatte forslag.

Artikel 160

Beføjelser og funktioner

1. Forsamlingen skal som det eneste organ, der omfatter samtlige medlemmer af Myndigheden, betragtes som Myndighedens øverste organ, over for hvilket de øvrige hovedorganer skal være ansvarlige som nærmere bestemt i denne konvention. Forsamlingen skal have beføjelse til at fastlægge den generelle politik i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne konvention vedrørende ethvert spørgsmål eller enhver sag inden for Myndighedens kompetenceområde.

2. Forsamlingens beføjelser og funktioner skal endvidere være:

- a) at vælge Rådets medlemmer i overensstemmelse med artikel 161;
- b) at vælge generalsekretæren blandt de af Rådet foreslåede kandidater;
- c) efter anbefaling fra Rådet at vælge medlemmer til Produktionsselskabets bestyrelse og Produktionsselskabets generaldirektør;
- d) at oprette sådanne underorganer, som den finder nødvendigt til udøvelsen af sine funktioner i overensstemmelse med dette kapitel. Ved sammensætningen af disse underorganer skal der tages behørigt hensyn til princippet om ligelig geografisk fordeling og om særlige interesser og behovet for medlemmer med kvalifikationer og kompetence inden for de relevante tekniske spørgsmål, som sådanne organer beskæftiger sig med;
- e) at fastsætte medlemmernes bidrag til Myndighedens administrative budget i overensstemmelse med en aftalt bidragsskala, baseret på den til De Forenede Nationers ordinære budget anvendte skala, indtil Myndigheden har tilstrækkelige indtægter fra andre kilder til dækning af sine administrative udgifter;
- f) i) efter henstilling fra Rådet behandle og godkende regler, forskrifter og procedurer vedrørende en retfærdig fordeling af finansielt og andet økonomisk udbytte, som hidrører fra aktiviteter i Området, samt vedrørende beta ligger og bidrag i henhold til artikel 82, under særlig hensyntagen til interesserne og behovene hos udviklingslandene og de folk, som ikke har opnået fuld uafhængighed eller anden selvstyrestatus. Såfremt Forsamlingen ikke godkender Rådets

- henstillinger, skal Forsamlingen tilbagesende dem til Rådet til fornyet behandling i lyset af de af Forsamlingen udtrykte synspunkter;
- ii) at behandle og godkende Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, og enhver ændring heri, som midlertidigt er vedtaget af Rådet i henhold til artikel 162, stk. 2, litra o), ii). Disse regler, forskrifter og procedurer skal vedrøre undersøgelse, efterforskning og udnyttelse i Området, Myndighedens finansielle forvaltning og interne administration og, efter henstilling fra Produktionsselskabets bestyrelse, overførsel af midler fra Produktionsselskabet til Myndigheden;
  - g) at træffe bestemmelse om en retfærdig fordeling af finansielt og andet økonomisk udbytte, som hidrører fra aktiviteter i Området, i overensstemmelse med denne konvention og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer;
  - h) at behandle og godkende det af Rådet forelagte forslag til Myndighedens årsbudget;
  - i) at gennemgå regelmæssige beretninger fra Rådet og Produktionsselskabet og særlige beretninger, som den har anmodet Rådet eller noget andet af Myndighedens organer om at udarbejde;
  - j) at igangsætte studier og fremsætte henstillinger med henblik på at fremme internationalt samarbejde vedrørende aktiviteter i Området og anspore til en progressiv udvikling af den dermed forbundne folkeret og dennes kodificering;
  - k) at behandle generelle problemer, som opstår i forbindelse med aktiviteter i Området, især for udviklingslande, såvel som de problemer, som med hensyn til aktiviteter i Området opstår for visse stater som følge af deres geografiske beliggenhed, i særdeleshed for indlandsstater og geografisk forfordelte stater;
  - l) efter henstilling fra Rådet og på grundlag af udtalelse fra Kommissionen for Økonomisk Planlægning, at fastlægge en kompensationsordning eller andre foranstaltninger for økonomisk tilpasningsbistand som bestemt i artikel 151, stk. 10;
  - m) i henhold til artikel 185 at suspendere de rettigheder og privilegier, der er knyttet til medlemskab;
  - n) at diskutere ethvert spørgsmål eller enhver sag inden for Myndighedens kompetenceområde og i overensstemmelse med fordelingen af beføjelser og funktioner blandt Myndighedens organer træffe bestemmelse om, hvilket af Myndighedens organer der skal behandle noget sådant spørgsmål eller nogen sådan sag, som ikke udtrykkeligt er overdraget til et særligt organ.

UNDERAFSNIT C

RÅDET

Artikel 161

Sammensætning, procedure og afstemning

1. Rådet skal bestå af 36 af Myndighedens medlemmer valgt af Forsamlingen i følgende rækkefølge:
  - a) fire medlemmer blandt de deltagende stater, som i løbet af de sidste fem år, for hvilke der foreligger statistisk materiale, enten har forbrugt mere end 2 procent af det samlede verdensforbrug, eller som havde en nettoimport på mere end 2 procent af den samlede verdensimport af de råvarer, som omfattes af de kategorier af mineraler, som skal udvindes i Området, og under alle omstændigheder én stat fra det østeuropæiske (socialistiske) område såvel som den største forbruger;
  - b) fire medlemmer blandt de otte deltagende stater, som har foretaget de største investeringer med henblik på forberedelsen og udførelsen af aktiviteter i Området, enten direkte eller gennem deres statsborgere, herunder mindst én stat fra det østeuropæiske (socialistiske) område;

- c) fire medlemmer fra deltagende stater, som på grundlag af produktion i områder under deres jurisdiktion er vigtige nettoeksportører af de kategorier af mineraler, som skal udvindes fra Området, herunder mindst to udviklingslande, hvis eksport af sådanne mineraler har væsentlig betydning for deres økonomi;
- d) seks medlemmer blandt deltagende udviklingslande, som repræsenterer særlige interesser. De særlige interesser, som skal repræsenteres, skal omfatte stater med store befolkninger, indlandsstater eller geografisk forfordelte stater, stater som er vigtige importører af de kategorier af mineraler, som skal udvindes fra Området, stater som er potentielle producenter af sådanne mineraler, og de mindst udviklede stater;
- e) atten medlemmer, som vælges i overensstemmelse med princippet om en ligelig geografisk fordeling af pladser i Rådet som helhed, idet hvert geografisk område skal have mindst ét medlem valgt i henhold til dette litra. I dette øjemed skal de geografiske områder være Afrika, Asien, Østeuropa (socialistisk), Latinamerika samt Vesteuropa og andre.

2. Ved valg af medlemmer til Rådet i overensstemmelse med stk. 1 skal Forsamlingen sikre, at:

- a) indlandsstater og geografisk forfordelte stater får en repræsentation, som står i rimeligt forhold til deres repræsentation i Forsamlingen;
- b) kyststater, i særdeleshed udviklingslande, som ikke kan opfylde betingelserne i henhold til stk. 1, litra a), b), c) eller d), får en repræsentation, som står i rimeligt forhold til deres repræsentation i Forsamlingen;
- c) hver gruppe af deltagende stater, som skal repræsenteres i Rådet, bliver repræsenteret af de medlemmer, som denne gruppe eventuelt har udpeget.

3. Valg skal finde sted under Forsamlingens ordinære samlinger. Hvert medlem af Rådet skal vælges for fire år. Ved det første valg skal funktionstiden imidlertid for halvdelen af medlemmerne af hver af de i stk. 1 omhandlede grupper være to år.

4. Rådets medlemmer kan genvælges, men der bør dog tages behørigt hensyn til det ønskværdige i, at medlemskab går på omgang.

5. Rådet skal udøve sin virksomhed ved Myndighedens sæde og skal afholde møde så ofte, som Myndighedens arbejde måtte kræve det, dog ikke mindre end tre gange om året.

6. Et flertal af Rådets medlemmer er beslutningsdygtigt.

7. Hvert medlem af Rådet har én stemme.

8.

- a) Afgørelser om procedurespørgsmål skal træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme.
- b) Afgørelser om substansspørgsmål, som opstår i forbindelse med følgende bestemmelser, skal træffes med to trediedels flertal af de medlemmer, som er til stede og afgiver deres stemme, forudsat at et sådant flertal omfatter et flertal af Rådets medlemmer: artikel 162, stk. 2, litra f), g), h), i), n), p), v), og artikel 191.
- c) Afgørelser om substansspørgsmål, som opstår i forbindelse med følgende bestemmelser, skal træffes med tre fjerdedels flertal af de medlemmer, som er til stede og afgiver deres stemme, forudsat at et sådant flertal omfatter et flertal af Rådets medlemmer: artikel 162, stk. 1, artikel 162, stk. 2, litra a), b), c), d), e), l), q), r), s), t); litra u) i tilfælde af en kontrahents eller sponsors ikke-efterlevelse; litra w) idet det dog er en forudsætning, at ordrer udstedt med hjemmel heri ikke er bindende i mere end 30 dage, medmindre de bliver bekræftet ved en afgørelse, som

er truffet i overensstemmelse med litra d); artikel 162, stk. 2, litra x), y), z); artikel 163, stk. 2; artikel 174, stk. 3; bilag IV, artikel 11.

- d) Afgørelser om substansspørgsmål, som opstår i forbindelse med artikel 162, stk. 2, litra m) og o), og vedrørende vedtagelse af ændringer af kapitel XI skal træffes med konsensus.
- e) I litra d), f) og g) betyder »konsensus«, at der ikke er rejst formel indvending. Inden 14 dage efter et forslags forelæggelse for Rådet skal Rådets præsident undersøge, om der vil fremkomme en formel indvending mod forslaget. Såfremt præsidenten konstaterer, at der vil fremkomme en sådan indvending, skal præsidenten inden tre dage herefter nedsætte og indkalde et forligsudvalg, bestående af højst ni medlemmer af Rådet med præsidenten som formand, med henblik på at bilægge uoverensstemmelserne og udarbejde et forslag, som kan vedtages med konsensus. Udvalget skal arbejde hurtigt og afgive beretning til Rådet inden 14 dage efter dets nedsættelse. Såfremt udvalget er ude af stand til at fremsætte et forslag, som kan vedtages med konsensus, skal det i sin beretning angive grundene til, at der bliver rejst indvendinger mod forslaget.
- f) Afgørelser af spørgsmål, som ikke er nævnt ovenfor, og som Rådet er bemyndiget til at træffe i henhold til Myndighedens regler, forskrifter og procedurer eller på anden måde, skal træffes i henhold til de bestemmelser i dette stk., som er nærmere angivet i nævnte regler, forskrifter og procedurer eller, såfremt de ikke er angivet heri, i henhold til den bestemmelse, som Rådet, om muligt på forhånd, har truffet afgørelse om med konsensus.
- g) Når der opstår tvivl, om et spørgsmål hører ind under litra a), b), c) eller d), skal spørgsmålet behandles efter den bestemmelse, som kræver det største flertal eller konsensus alt efter omstændighederne, medmindre Rådet med det nævnte flertal eller konsensus træffer anden afgørelse.

9. Rådet skal fastlægge en procedure, hvorefter et medlem af Myndigheden, som ikke er repræsenteret i Rådet, kan sende en repræsentant som deltager i et møde i Rådet, når et sådant medlem anmoder derom, eller når en sag, som særligt vedrører dette medlem, er til behandling. En sådan repræsentant skal være berettiget til at deltage i drøftelserne, men har ikke stemmeret.

Artikel 162

Beføjelser og funktioner

1. Rådet er Myndighedens udøvende organ. Rådet skal have beføjelse til i overensstemmelse med denne konvention og den af Forsamlingen fastsatte generelle politik at fastlægge den særlige politik, som skal følges af Myndigheden i ethvert spørgsmål eller i enhver sag inden for Myndighedens kompetenceområde.

2. Rådet skal endvidere:

- a) føre kontrol med og koordinere gennemførelsen af dette kapitels bestemmelser i alle spørgsmål og sager inden for Myndighedens kompetenceområde og gøre Forsamlingen opmærksom på sager vedrørende manglende efterlevelse;
- b) til Forsamlingen foreslå en kandidatliste med henblik på valg af generalsekretæren;
- c) til Forsamlingen foreslå kandidater til valget af medlemmer af Produktionselskabets bestyrelse og Produktionselskabets generaldirektør;
- d) oprette, efter behov og med behørig hensyntagen til økonomi og effektivitet, sådanne underorganer, som det skønner nødvendige med henblik på udøvelsen af sine funktioner i overensstemmelse med dette kapitel. Ved sammensætningen af underorganer skal der lægges vægt på behovet for medlemmer med kvalifikationer og kompetence inden for de relevante tekniske om-

råder, som disse organer beskæftiger sig med, idet der dog skal tages behørigt hensyn til princippet om ligelig geografisk fordeling og til særlige interesser;

- e) vedtage sin forretningsorden, herunder fremgangsmåden ved valg af præsident;
- f) på Myndighedens vegne indgå aftaler med De Forenede Nationer eller andre internationale organisationer, inden for rammerne af Myndighedens beføjelser og med forbehold af Forsamlingens godkendelse;
- g) behandle Produktionsselskabets beretninger og oversende dem til Forsamlingen med sine henstillinger;
- h) forelægge årlige beretninger for Forsamlingen og sådanne særlige beretninger, som Forsamlingen måtte anmode om;
- i) give Produktionsselskabet direktiver i overensstemmelse med artikel 170;
- j) godkende arbejdsplaner i overensstemmelse med bilag III, artikel 6. Rådet skal træffe afgørelse om hver arbejdsplan inden 60 dage, efter at Den Juridiske og Tekniske Kommission har forelagt den ved en samling i Rådet i overensstemmelse med de følgende procedurer:
  - i) Såfremt Kommissionen henstiller, at en arbejdsplan godkendes, skal den anses som godkendt af Rådet, medmindre et medlem af Rådet inden 14 dage skriftligt for præsidenten forelægger en specifik indvending om, at betingelserne i bilag III, artikel 6, ikke er overholdt. Såfremt der fremkommer en indvending, skal forligsproceduren i henhold til artikel 161, stk. 8, litra e), finde anvendelse.
Såfremt indvendingen stadig opretholdes ved forligsprocedures slutning, skal arbejdsplanen anses som godkendt af Rådet, medmindre Rådet forkaster den med konsensus blandt sine medlemmer med undtagelse af den stat eller de stater, som har indgivet ansøgningen eller er sponsorer for ansøgeren;
  - ii) såfremt Kommissionen henstiller, at en arbejdsplan forkastes eller ikke fremsætter en henstilling, kan Rådet godkende arbejdsplanen med tre fjerdedels flertal af de medlemmer, som er til stede og afgiver deres stemme, forudsat at et sådant flertal omfatter et flertal af de medlemmer, som deltager i samlingen;
- k) godkende arbejdsplaner forelagt af Produktionsselskabet i overensstemmelse med bilag IV, artikel 12, ved på tilsvarende måde at anvende de under litra j) nævnte procedurer;
- l) føre kontrol med aktiviteterne i Området i overensstemmelse med artikel 153, stk. 4, og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer;
- m) efter henstilling fra Kommissionen for Økonomisk Planlægning træffe nødvendige og passende forholdsregler i overensstemmelse med artikel 150, litra h), med henblik på at yde beskyttelse mod de deri nævnte ugunstige økonomiske virkninger;
- n) fremsætte henstillinger til Forsamlingen, på grundlag af en udtalelse fra Kommissionen for Økonomisk Planlægning, om en kompensationsordning eller andre foranstaltninger for økonomisk tilpasningsbistand, som bestemt i artikel 151, stk. 10;
- o) i) til Forsamlingen fremsatte henstillinger om regler, forskrifter og procedurer for en retfærdig fordeling af finansielt og andet økonomisk udbytte, som hidrører fra aktiviteter i Området, samt af betalinger og bidrag, som er foretaget i henhold til artikel 82, under særlig hensyntagen til interesserne og behovene hos udviklingslandene og de folk, som ikke har opnået fuld uafhængighed eller anden selvstyrestatus;
- ii) indtil Forsamlingens godkendelse foreligger, under hensyntagen til henstillinger fra Den Juridiske og Tekniske Kommission eller andre berørte underordnede organer, vedtage og midlertidigt anvende Myndighedens regler, forskrifter og procedurer og enhver ændring heraf. Disse regler, forskrifter og procedurer skal vedrøre undersøgelse, efterforskning og udnyttelse i Området samt Myndighedens finansielle forvaltning og udnyttelsen af poly-metalliske noder skal have fortrinsret. Regler, forskrifter og procedurer for efterforskning og udnyttelsen af enhver anden ressource end polymetalliske noder skal vedtages inden 3

år fra den dag, Myndigheden modtager en anmodning herom fra et af sine medlemmer. Alle regler, forskrifter og procedurer skal midlertidigt forblive i kraft, indtil de godkendes af Forsamlingen, eller de ændres af Rådet i lyset af de af Forsamlingen udtrykte synspunkter;

- p) føre kontrol med alle betalinger, som skal foretages af eller til Myndigheden i forbindelse med aktiviteter i henhold til dette kapitel;
- q) foretage udvælgelsen blandt ansøgere til produktionstilladelser i henhold til bilag III, artilel 7, i tilfælde, hvor denne bestemmelse kræver en sådan udvælgelse;
- r) forelægge forslag til Myndighedens årsbudget for Forsamlingen til dennes godkendelse;
- s) fremsætte henstillinger til Forsamlingen vedrørende den politik, der skal følges med hensyn til noget spørgsmål eller nogen sag inden for Myndighedens kompetenceområde;
- t) i henhold til artikel 185 fremsætte henstillinger til Forsamlingen vedrørende suspension af udøvelsen af de rettigheder og privilegier, der er knyttet til medlemsskab;
- u) på Myndighedens vegne indbringe sager om manglende efterlevelse for Afdelingen for Havbundstvister;
- v) underrette Forsamlingen om en afgørelse truffet af Afdelingen for Havbundstvister i sager indbragt i henhold til litra u), og fremsætte passende henstillinger om de foranstaltninger, der bør træffes i den anledning;
- w) i krisesituationer udstede ordrer, herunder eventuelt ordrer med henblik på at forebygge alvorlig skade på havmiljøet som følge af aktivitet i Området;
- x) udelukke visse områder fra udnyttelse for kontrahenter eller Produktionsselskabet i tilfælde, hvor vægtigt bevismateriale indicerer risiko for alvorlig skade på havmiljøet;
- y) oprette et underorgan med henblik på udarbejdelsen af udkast til finansielle regler, forskrifter og procedurer vedrørende:
  - i) finansiel forvaltning i overensstemmelse med artikel 171 til 175; og
  - ii) finansielle arrangementer i henhold til bilag III, artikel 13 og artikel 17, stk. 1, litra c);
- z) etablere en passende mekanisme til ledelse og kontrol af en inspektionsstab, som skal inspicere aktiviteter i Området med henblik på at afgøre, om såvel dette kapitel, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, som vilkårene og betingelserne i kontrakter indgået med Myndigheden efterleves.

Artikel 163

Rådets organer

1. Herved oprettes følgende organer under Rådet:

- a) en Kommission for Økonomisk Planlægning;
- b) en Juridisk og Teknisk Kommission.

2. Hver kommission skal bestå af 15 medlemmer, valgt af Rådet blandt de kandidater, som de deltagende stater indstiller. Rådet kan dog om fornødent beslutte at forøge størrelsen af begge kommissioner under behørig hensyntagen til økonomi og effektivitet.

3. En kommissions medlemmer skal besidde fornødne kvalifikationer inden for den pågældende kommissions kompetenceområde. De deltagende stater skal med henblik på at sikre en effektiv udøvelse af kommissionernes funktioner indstille kandidater, hvis dygtighed og hæderlighed er på det højeste niveau og med de fornødne kvalifikationer inden for relevante områder.

4. Ved valget af kommissionernes medlemmer skal der tages behørigt hensyn til behovet for ligelig geografisk fordeling og repræsentationen af særlige interesser.

5 Ingen deltagende stat kan indstille mere end én kandidat til samme kommission. Ingen person skal kunne vælges til mere end én kommission.

6. Kommissionernes medlemmer vælges for fem år. De kan genvælges for yderligere en mandatperiode.

7. I tilfælde, hvor et medlem af en kommission afgår ved døden, bliver inhabil eller fratræder før udløbet af mandatperioden, skal Rådet for den resterende del af perioden vælge et medlem fra det samme geografiske område eller den samme interessekategori.

8. Kommissionernes medlemmer må ikke have nogen økonomisk interesse i nogen aktivitet, som vedrører efterforskning og udnyttelse i Området. Med forbehold af deres forpligtelser over for de kommissioner, som de sidder i, må de ikke selv efter udløbet af deres funktionsperiode afsløre nogen industrihemmelighed eller data, som er undergivet industriel ejendomsret, og som er overført til Myndigheden i overensstemmelse med bilag III, artikel 14, eller nogen anden fortrolig oplysning, som er kommet til deres kundskab som følge af deres tjeneste for Myndigheden.

9. Hver kommission skal udøve sine funktioner i overensstemmelse med sådanne retningslinier og direktiver, som Rådet måtte udstede.

10. Hver kommission skal udarbejde og forelægge for Rådet til godkendelse sådanne regler og forskrifter, som skønnes nødvendige for en effektiv udøvelse af kommissionens funktioner.

11. Kommissionernes beslutningsprocedure skal fastlægges ved Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Henstillinger til Rådet skal, om fornødent, være vedlagt et resumé af de divergerende synspunkter i kommissionen.

12. Hver kommission skal normalt udøve sin virksomhed ved Myndighedens sæde og skal afholde møde så ofte, som hensynet til den effektive udøvelse af dens funktioner kræver.

13. Hver kommission kan, efter behov, under udøvelsen af sine funktioner konsultere en anden kommission, ethvert af de kompetente organer i De Forenede Nationer eller dens særorganisationer eller enhver anden international organisation, som har kompetence inden for det pågældende sagsområde.

Artikel 164

Kommissionen for Økonomisk Planlægning

1. Medlemmer af Kommissionen for Økonomisk Planlægning skal besidde fornødne kvalifikationer bl.a. i henseende til minedrift, forvaltning af virksomhed forbundet med mineralske ressourcer, international handel eller international økonomi. Rådet skal bestræbe sig på at sikre, at Kommissionens medlemmer besidder alle fornødne kvalifikationer. Kommissionen skal omfatte mindst to medlemmer fra sådanne udviklingslande, hvis eksport af de kategorier af mineraler, som skal udvindes fra Området, har væsentlig betydning for deres økonomi.

2. Kommissionen skal:

- a) efter Rådets anmodning foreslå foranstaltninger til iværksættelse af de i overensstemmelse med denne konvention truffne afgørelser vedrørende aktiviteter i Området;

- b) gennemgå de tendenser og faktorer, som påvirker udbud, efterspørgsel og priser på de mineraler, som kan udvindes fra Området, under hensyntagen til både importerende og eksporterende lande, og i særdeleshed til udviklingslandene blandt disse;
- c) undersøge enhver situation, som vil kunne medføre de i artikel 150, litra h), nævnte ugunstige virkninger, og som vedkommende deltagende stat eller stater har gjort den opmærksom på, samt fremsætte passende henstillinger til Rådet;
- d) til forelæggelse for Forsamlingen foreslå Rådet, som foreskrevet i artikel 151, stk. 10, en kompensationsordning eller andre foranstaltninger for økonomisk tilpasningsbistand til udviklingslande, som lider under ugunstige virkninger, som skyldes aktiviteter i Området. Kommissionen skal fremsætte de nødvendige henstillinger til Rådet med henblik på anvendelse af den ordning eller andre foranstaltninger, som Forsamlingen har vedtaget i hvert enkelt tilfælde.

Artikel 165

Den Juridiske og Tekniske Kommission

1. Medlemmer af Den Juridiske og Tekniske Kommission skal besidde de fornødne kvalifikationer bl.a. i henseende til efterforskning, udnyttelse og bearbejdelse af mineralske ressourcer, oceanologi, beskyttelse af havmiljøet, eller økonomiske eller juridiske spørgsmål vedrørende havminedrift og beslægtede sagsområder. Rådet skal bestræbe sig på at sikre, at Kommissionens medlemmer tilsammen besidder alle fornødne kvalifikationer.

2. Kommissionen skal:

- a) efter anmodning fra Rådet fremsætte henstillinger vedrørende udøvelsen af Myndighedens funktioner;
- b) gennemgå formelle skriftlige arbejdsplaner for aktiviteter i Området i overensstemmelse med artikel 153, stk. 3, og fremsætte passende henstillinger til Rådet. Kommissionen skal udelukkende basere sine henstillinger på bestemmelserne i bilag III og skal afgive fuldstændig beretning derom til Rådet;
- c) efter anmodning fra Rådet overvåge aktiviteter i Området, efter behov i konsultationer og samarbejde med enhver enhed, som udfører sådanne aktiviteter, eller vedkommende stat eller stater samt afgive beretning til Rådet;
- d) udarbejde vurderinger af de miljømæssige konsekvenser af aktiviteter i Området;
- e) fremsætte henstillinger til Rådet om beskyttelsen af havmiljøet under hensyntagen til synspunkterne hos anerkendte eksperter inden for dette område;
- f) udforme og forelægge de i artikel 162, stk. 2, litra o), omhandlede regler, forskrifter og procedurer for Rådet, under hensyntagen til alle relevante faktorer, herunder vurdering af miljømæssige konsekvenser af aktiviteter i Området;
- g) foretage fornyet gennemgang af sådanne regler, forskrifter og procedurer og fra tid til anden fremsætte henstillinger til Rådet om sådanne ændringer, som den måtte anse for nødvendige eller ønskelige;
- h) fremsætte henstillinger til Rådet om etablering af en kontrolplan med henblik på efter anerkendte videnskabelige metoder regelmæssigt at iagttage, beregne, vurdere og analysere risici og virkninger af forurening af havmiljøet som følge af aktiviteter i Området, sikre, at eksisterende forskrifter er hensigtsmæssige og bliver overholdt, samt koordinere iværksættelsen af den af Rådet godkendte kontrolplan;
- i) henstille til Rådet, at der på Myndighedens vegne indbringes sager for Afdelingen for Havbundstviser i overensstemmelse med dette kapitel og de relevante bilag under særlig hensyntagen til artikel 187;

- j) fremsætte henstillinger til Rådet om de foranstaltninger, som skal træffes som følge af en afgørelse truffet af Afdelingen for Havbundstvister i forbindelse med sager indbragt i overensstemmelse med litra i);
- k) med henblik på at forebygge alvorlig skade på havmiljøet som følge af aktiviteter i Området, henstille til Rådet at udstede ordrer i krisesituationer, herunder eventuelt ordrer om suspension eller regulering af aktiviteterne. Sådanne henstillinger skal have fortrinsstilling ved behandlingen i Rådet;
- l) fremsætte henstillinger til Rådet om at udelukke visse områder fra udnyttelse for kontrahenter eller Produktionsselskabet, når der er afgørende grunde til at antage at udnyttelsen ville medføre risiko for alvorlig skade på havmiljøet;
- m) fremsætte henstillinger til Rådet vedrørende ledelse af og kontrol med en inspektionsstab, som skal inspicere aktiviteterne i Området med henblik på at afgøre, hvorvidt dette kapitel, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt vilkårene og betingelserne i enhver kontrakt med Myndigheden overholdes;
- n) beregne produktionsloftet og udstede produktionstilladelser på Myndighedens vegne i henhold til artikel 151, stk. 2 til 7, efter at Rådet eventuelt har foretaget en nødvendig udvælgelse blandt ansøgere til produktionstilladelser i overensstemmelse med bilag III, artikel 7.

3. Efter anmodning fra nogen deltagende stat eller anden vedkommende part skal Kommissionens medlemmer ledsages af en repræsentant fra en sådan stat eller part under udøvelsen af deres kontrol- eller inspektionsfunktioner.

UNDERAFSNIT D

SEKRETARIATET

Artikel 166

Sekretariatet

1. Myndighedens sekretariat skal bestå af en generalsekretær samt sådant personale, som Myndigheden har behov for.

2. Generalsekretæren vælges for en fireårig periode af Forsamlingen blandt de kandidater, som Rådet har foreslået, og kan genvælges.

3. Generalsekretæren skal være Myndighedens øverste administrative chef og skal virke i denne egenskab ved alle møder i Forsamlingen, Rådet eller noget andet underorgan samt udføre sådanne andre administrative funktioner, som disse organer har pålagt generalsekretæren.

4. Generalsekretæren skal forelægge Forsamlingen en årlig beretning om Myndighedens virksomhed.

Artikel 167

Myndighedens personale

1. Myndighedens personale skal bestå af sådant specielt uddannet videnskabeligt, teknisk og andet personel, som der måtte være behov for til udførelsen af Myndighedens administrative funktioner.

2. Hovedhensynet ved personalets rekruttering og ansættelse og ved fastsættelsen af dets tjenestevilkår skal være nødvendigheden af at sikre den højeste grad af effektivitet, dygtighed og hæderlighed. Med forbehold heraf skal der tages behørigt hensyn til betydningen af at rekruttere personalet på det bredest mulige geografiske grundlag.

3. Personalet skal ansættes af generalsekretæren. Vilkårene og betingelserne for deres ansættelse, aflønning og afskedigelse skal være i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

Artikel 168

Sekretariatets internationale karakter

1. Generalsekretæren og personalet må i udøvelsen af deres pligter ikke søge eller modtage instrukser fra nogen regering eller fra nogen anden kilde uden for Myndigheden. De skal afstå fra enhver handling, som kunne bringe deres stilling som internationale embedsmænd, alene ansvarlige over for Myndigheden, i tvivl. Hver deltagende stat påtager sig at respektere den særlige internationale karakter af generalsekretærens og hans personales funktioner og ikke at søge at øve indflydelse på dem i udførelsen af deres hverv. Enhver pligtforsømmelse af et medlem af personalet skal indbringes for en administrativ retsinstans som fastsat i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

2. Generalsekretæren og personalet må ikke have økonomisk interesse i nogen virksomhed forbundet med efterforskningen og udnyttelsen i Området. Med forbehold af deres forpligtelser over for Myndigheden må de ikke afsløre, selv efter afslutningen af deres funktionsperiode, nogen industrihemmelighed eller data, som er undergivet industriel ejendomsret, og som er overført til Myndigheden i overensstemmelse med bilag III, artikel 14, eller nogen anden fortrolig oplysning, som er kommet til deres kundskab som følge af deres ansættelse i Myndigheden.

3. I tilfælde af overtrædelser af de forpligtelser, som i henhold til stk. 2 påhviler et medlem af Myndighedens personale, skal Myndigheden, efter anmodning fra en deltagende stat, hvis interesser er krænket ved en sådan overtrædelse, eller fra en fysisk eller juridisk person, som en deltagende stat er sponsor for i henhold til artikel 153, stk. 2, litra b), og som berøres af en sådan overtrædelse, indlede retsforfølgning mod det pågældende medlem af personalet for en domstol, som Myndighedens regler, forskrifter og procedurer anviser. Den krænkede part skal have ret til at deltage i processen. Generalsekretæren skal, såfremt domstolen anbefaler det, afskedige det pågældende medlem af personalet.

4. Myndighedens regler, forskrifter og procedurer skal indeholde sådanne bestemmelser, som er nødvendige til gennemførelsen af denne artikel.

Artikel 169

Konsultationer og samarbejde med internationale og ikke-statslige organisationer

1. Generalsekretæren skal i sager, som falder inden for Myndighedens kompetence, med Rådets godkendelse træffe passende foranstaltninger med henblik på konsultationer og samarbejde med internationale og ikke-statslige organisationer, som er anerkendt af De Forenede Nationers Økonomiske og Sociale Råd.

2. Enhver organisation, som generalsekretæren har indgået aftale med i henhold til stk. 1, kan udpege repræsentanter til som observatører at deltage i møder i Myndighedens organer i overensstemmelse med disse organers forretningsorden. Der skal fastsættes regler med henblik på at give sådanne organisationer lejlighed til at tilkendegive deres synspunkter, hvor det måtte være hensigtsmæssigt.

3. Generalsekretæren kan til deltagende stater fremsende skriftlige redegørelser fra de i stk. 1 nævnte ikke-statslige organisationer vedrørende sager, i hvilke de har særlig kompetence, og som er forbundet med Myndighedens arbejde.

UNDERAFSNIT E

PRODUKTIONSSKABET

Artikel 170

Produktionsselskabet

1. Produktionsselskabet skal være det organ under Myndigheden, som direkte skal gennemføre aktiviteter i Området i henhold til artikel 153, stk. 2, litra a), såvel som transport, forarbejdning og afsætning af mineraler, som udvindes i Området.

2. Inden for rammerne af Myndighedens status som international juridisk person skal Produktionsselskabet have sådan habilitet som bestemt i bilag IV. Produktionsselskabet skal handle i overensstemmelse med denne konvention og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, såvel som med den af Forsamlingen vedtagne generelle politik, samt være underlagt Rådets direktiver og kontrol.

3. Produktionsselskabets hovedkontor skal være beliggende ved Myndighedens sæde.

4. Produktionsselskabet skal, i overensstemmelse med artikel 173, stk. 2, og bilag IV, artikel 11, forsynes med sådanne midler, som kræves til udførelsen af dets funktioner, og skal råde over teknologi som anført i artikel 144 og andre relevante bestemmelser i denne konvention.

UNDERAFSNIT F

MYNDIGHEDENS FINANSIELLE FORHOLD

Artikel 171

Myndighedens midler

Myndighedens midler skal omfatte:

- a) bidrag fra Myndighedens medlemmer fastsat i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra e);
- b) Myndighedens indtægter i henhold til bilag III, artikel 13, i forbindelse med aktiviteter i Området;
- c) midler overført fra Produktionsselskabet i overensstemmelse med bilag IV, artikel 10;
- d) lån i henhold til artikel 174;
- e) frivillige bidrag fra medlemmer eller andre kilder; og

- f) indbetalinger til en kompensationsfond, i overensstemmelse med artikel 151, stk. 10, fra kilder, som anbefales af Kommissionen for Økonomisk Planlægning.

Artikel 172

Myndighedens årsbudget

Generalsekretæren skal udarbejde et udkast til Myndighedens årsbudget og forelægge det for Rådet. Rådet skal behandle budgetudkastet og forelægge det for Forsamlingen sammen med eventuelle bemærkninger. Forsamlingen skal behandle og godkende budgetudkastet i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra h).

Artikel 173

Myndighedens udgifter

1. De i artikel 171, litra a), nævnte bidrag skal indbetales på en særlig konto til dækning af Myndighedens administrationsudgifter, indtil Myndigheden har tilstrækkelige midler fra andre kilder til dækning af disse udgifter.

2. Myndighedens midler skal primært anvendes til dækning af dens administrationsudgifter. Med undtagelse af de i artikel 171, litra a), nævnte bidrag kan midler, som er tilbage efter betaling af administrationsudgifter, bl.a.:

- a) fordeles i overensstemmelse med artikel 140 og artikel 160, stk. 2, litra g);
- b) benyttes til at forsyne Produktionselskabet med midler i overensstemmelse med artikel 170, stk. 4;
- c) benyttes til at kompensere udviklingslande i overensstemmelse med artikel 151, stk. 10 og artikel 160, stk. 2, litra l).

Artikel 174

Myndighedens lånebeføjelse

1. Myndigheden skal have beføjelse til at optage lån.
2. Forsamlingen skal i de finansielle forskrifter, som vedtages i henhold til artikel 160, stk. 2, litra f), fastsætte grænserne for Myndighedens lånebeføjelse.
3. Rådet skal udøve Myndighedens lånebeføjelse.
4. De deltagende stater skal ikke være ansvarlige for Myndighedens gæld.

Artikel 175

Årlig revision

Myndighedens akter, regnskabsbøger og konti, herunder dens årsregnskab, skal årligt revideres af en uafhængig revisor udpeget af Forsamlingen.

UNDERAFSNIT G

RETLIG STATUS, PRIVILEGIER OG IMMUNITETER

Artikel 176

Retlig status

Myndigheden er en international juridisk person og har den nødvendige habilitet til udøvelsen af sine funktioner og til opnåelsen af sine mål.

Artikel 177

Privilegier og immuniteter

For at Myndigheden skal kunne udøve sine funktioner, skal den på hver deltagende stats territorium nyde de privilegier og immuniteter, som er fastsat i dette underafsnit. De privilegier og immuniteter, som vedrører Produktionsselskabet, er fastsat i bilag IV, artikel 13.

Artikel 178

Immunitet fra retsforfølgning

Myndigheden, dens ejendom og formue nyder immunitet fra retsforfølgning undtagen i den udstrækning, Myndigheden i et særligt tilfælde udtrykkeligt giver afkald på denne immunitet.

Artikel 179

Immunitet for ransagning og enhver form for beslaglæggelse

Myndighedens ejendom og formue, hvor den end befinder sig, og hvem der end bestyrer den, kan ikke gøres til genstand for ransagning, udlevering, konfiskation, ekspropriation eller nogen anden form for beslaglæggelse foretaget af en udøvende eller lovgivende myndighed.

Artikel 180

Fritagelse for restriktioner, regulering, kontrol og moratorier

Myndighedens ejendom og formue er fritaget for enhver form for restriktioner, regulering, kontrol og moratorier.

Artikel 181

Myndighedens arkiver og officielle meddelelser

1. Myndighedens arkiver, hvor de end befinder sig, er ukrænkelige.
2. Data, som er undergivet industriel ejendomsret, industrihemmeligheder eller lignende oplysninger og personaleregistre må ikke opbevares i offentligt tilgængelige arkiver.
3. Myndigheden skal med hensyn til sine officielle meddelelser af hver deltagende stat indrømmes en behandling, som ikke er mindre gunstig end den, som den pågældende stat indrømmer andre internationale organisationer.

Artikel 182

Privilegier og immuniteter for visse personer tilknyttet Myndigheden

De deltagende staters repræsentanter, som deltager i møder i Forsamlingen, Rådet eller i Forsamlingens eller Rådets organer, samt generalsekretæren og Myndighedens personale nyder på hver deltagende stats territorium:

- a) immunitet for retsforfølgning i forbindelse med handlinger foretaget under udøvelsen af deres funktioner, undtagen i den udstrækning, hvor den stat, som de repræsenterer, henholdsvis Myndigheden, udtrykkeligt i et særligt tilfælde giver afkald på denne immunitet;
- b) såfremt de ikke er statsborgere i den deltagende stat, de samme fritagelser for indvandringsrestriktioner, krav om registrering af udlændinge og værnepligt, de samme lempelser med hensyn til valutarestriktioner og den samme behandling med hensyn til rejsemuligheder, som staten indrømmer andre deltagende staters repræsentanter, embedsmænd og ansatte i lignende stillinger.

Artikel 183

Fritagelse for skatter og toldafgifter

1. Inden for rammerne af sine officielle aktiviteter skal Myndigheden, herunder dens formue og ejendom, dens indtægter samt dens virksomhed og transaktioner, hvortil den er bemyndiget i henhold til denne konvention, fritages for enhver direkte beskatning, ligesom varer, som er importeret eller eksporteret til dens officielle brug, skal fritages for alle toldafgifter. Myndigheden kan ikke kræve fritagelse for beskatning, som alene er betaling for tjenesteydelser.

2. I tilfælde, hvor indkøb af varer eller tjenesteydelser af væsentlig værdi, som er nødvendige for Myndighedens officielle aktiviteter, foretages af eller på Myndighedens vegne, og hvor skatter og afgifter er indbefattet i prisen på sådanne varer eller tjenesteydelser, skal de deltagende stater, i den udstrækning det er praktisk muligt, træffe passende foranstaltninger med henblik på fritagelse for sådanne skatter eller afgifter eller på refusion af disse. Varer, som er importeret eller købt med den i denne artikel omhandlede fritagelse, må ikke sælges eller på anden måde afhændes på territoriet for den deltagende stat, som gav tilladelsen til fritagelsen, undtagen på betingelser, som aftales med denne deltagende stat.

3. De deltagende stater må ikke beskatte udbetalte lønninger, honrarer eller nogen anden form for betaling fra Myndigheden til generalsekretæren og Myndighedens personale såvel som til eksperter, der udfører opgaver for Myndigheden, og som ikke er statsborgere i den pågældende deltagende stat.

UNDERAFSNIT H

SUSPENSION AF UDØVELSEN AF DE RETTIGHEDER OG PRIVILEGIER, SOM ER KNYTTET TIL MEDLEMSKAB

Artikel 184

Suspension af udøvelsen af stemmeret

En deltagende stat, som er i restance med betalingen af sine finansielle bidrag til Myndigheden, har ingen stemmeret, hvis restancebeløbet svarer til eller overskrider summen af de skyldige bidrag for de to foregående år. Forsamlingen kan, ikke desto mindre, tillade denne stat at stemme, såfremt

det godtgøres, at den manglende betaling skyldes forhold, som den pågældende stat ikke er herre over.

Artikel 185

Suspension af udøvelsen af de rettigheder og privilegier, som er knyttet til medlemskab

1. En deltagende stat, som groft og vedvarende har overtrådt bestemmelserne i dette kapitel, kan efter Rådets indstilling af Forsamlingen udelukkes fra at udøve de rettigheder og privilegier, som er knyttet til medlemskab.

2. Ingen foranstaltning må træffes i henhold til stk. 1, før Afdelingen for Havbundstvister har afsagt kendelse om, at en deltagende stat groft og vedvarende har overtrådt bestemmelserne i dette kapitel.

AFSNIT 5

BILÆGGELSE AF TVISTER OG RESPONSA

Artikel 186

Den Internationale Havretsdomsstols Afdeling for Havbundstvister

Oprettelsen af Afdelingen for Havbundstvister og måden, hvorpå den skal udøve sin kompetence, er undergivet bestemmelserne i dette afsnit, kapitel XV og bilag VI.

Artikel 187

Afdelingen for Havbundstvisters kompetence

Afdelingen for Havbundstvister skal have kompetence i henhold til dette kapitel og de hertil knyttede bilag i tvister, som vedrører aktiviteter i Området, og som falder ind under følgende kategorier:

- a) tvister mellem deltagende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af dette kapitel og de hertil knyttede bilag;
- b) tvister mellem en deltagende stat og Myndigheden vedrørende:
  - i) Myndighedens eller en deltagende stats handlinger eller undladelser, som påstås at være en overtrædelse af dette kapitel eller de hertil knyttede bilag, eller Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, som er fastsat i overensstemmelse dermed; eller
  - ii) handlinger foretaget af Myndigheden, som påstås at være overskridelse af dens kompetence eller magtfordrejning;
- c) tvister mellem kontraktsparter, det være sig deltagende stater, Myndigheden eller Produktions-selskabet, statslige virksomheder og fysiske eller juridiske personer, som nævnt i artikel 153, stk. 2, litra b), vedrørende:
  - i) fortolkningen eller anvendelsen af en relevant kontrakt eller arbejdsplan; eller
  - ii) en kontraktsparts handlinger eller undladelser, som vedrører aktiviteter i Området, og som retter sig mod den anden part eller direkte berører dennes retlige interesser;
- d) tvister vedrørende afslag på en kontrakt eller et retligt spørgsmål, som opstår under kontraktforhandlingerne mellem Myndigheden og en ansøger, som en stat er sponsor for, i overensstemmelse med artikel 153, stk. 2, litra b), og som behørigt har opfyldt de i bilag III, artikel 4, stk. 6, og artikel 13, stk. 2, omhandlede betingelser;

- e) tvister mellem Myndigheden og en deltagende stat, en statslig virksomhed eller en fysisk eller juridisk person, som en deltagende stat er sponsor for i overensstemmelse med artikel 153, stk. 2, litra b), når det påstås, at Myndigheden har pådraget sig det i bilag III, artikel 22, omhandlede ansvar;
- f) enhver anden tvist, hvor afdelingen udtrykkeligt har kompetence i henhold til denne konvention.

Artikel 188

Forelæggelse af tvister for en særlig afdeling af Den Internationale Havretsdømstol eller for en ad hoc afdeling af Afdelingen for Havbundstvister eller for bindende handelsvoldgift

1. Tvister mellem deltagende stater som nævnt i artikel 187, litra a), kan forelægges:
  - a) efter anmodning fra tvistens parter, for en særlig afdeling af Den Internationale Havretsdømstol, nedsat i overensstemmelse med bilag VI, artikel 15 og 17; eller
  - b) efter anmodning fra enhver af tvistens parter, for en ad hoc afdeling under Afdelingen for Havbundstvister, nedsat i overensstemmelse med bilag VI, artikel 36.
2.
  - a) Tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af en kontrakt, som nævnt i artikel 187, litra c), i), skal, efter anmodning af enhver af tvistens parter, underkastes bindende handelsvoldgift, medmindre parterne aftaler andet. En handelsvoldgiftsdømstol, for hvilken tvisten forelægges, må ikke have kompetence til afgørelse af noget spørgsmål vedrørende fortolkningen af denne konvention. I tilfælde, hvor tvisten ligeledes omfatter spørgsmål om fortolkningen af kapitel XI og de hertil knyttede bilag med hensyn til aktiviteter i Området, skal spørgsmålet henvises til Afdelingen for Havbundstvister med henblik på en afgørelse.
  - b) Såfremt voldgiftsdømstolen ved begyndelsen eller i løbet af en sådan voldgift bestemmer enten efter anmodning fra nogen af tvistens parter eller på eget initiativ, at dens kendelse afhænger af en afgørelse fra Afdelingen for Havbundstvister, skal voldgiftsdømstolen henvide et sådant spørgsmål til Afdelingen for Havbundstvister med henblik på en sådan afgørelse. Voldgiftsdømstolen skal derefter afgive sin voldgiftskendelse i overensstemmelse med afgørelsen fra Afdelingen for Havbundstvister.
  - c) I mangel af en bestemmelse i kontrakten om den voldgiftsprocedure, som skal anvendes på tvisten, skal voldgiften udføres i overensstemmelse med voldgiftsreglerne fastsat af De Forenede Nationers Kommission for International Handelslovgivning, UNCITRAL, eller sådanne andre voldgiftsregler, som måtte være foreskrevet i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, medmindre tvistens parter aftaler andet.

Artikel 189

Begrænsning i kompetence med hensyn til Myndighedens afgørelser

Afdelingen for Havbundstvister har ikke kompetence med hensyn til Myndighedens skønsmæssige beføjelser i overensstemmelse med dette kapitel og kan i intet tilfælde sætte sit skøn i stedet for Myndighedens. Med forbehold af artikel 191 skal Afdelingen for Havbundstvister i udøvelsen af sin kompetence, i henhold til artikel 187, hverken udtale sig om spørgsmålet om, hvorvidt Myndighedens regler, forskrifter og procedurer er i overensstemmelse med denne konvention, eller erklære sådanne regler, forskrifter eller procedurer ugyldige. Dens kompetence i denne henseende skal være begrænset til afgørelse af påstande om, hvorvidt anvendelsen af Myndighedens regler, forskrifter og procedurer i individuelle sager ville være i strid med de kontraktlige forpligtelser hos tvistens parter

eller deres forpligtelser i henhold til denne konvention, til påstande vedrørende overskridelse af kompetence eller magtfordrejning samt til erstatningskrav eller andet retsmiddel, som vedkommende part har adgang til for den anden parts undladelse af at opfylde sine kontraktlige forpligtelser eller sine forpligtelser i henhold til denne konvention.

Artikel 190

Deltagende sponsorstaters deltagelse i og fremmøde ved retsforhandlinger

1. Såfremt en fysisk eller juridisk person er part i en i artikel 187 omhandlet tvist, skal der gives sponsorstaten meddelelse herom, og denne skal have ret til at deltage i retsforhandlingerne ved afgivelse af skriftlige eller mundtlige erklæringer.

2. Såfremt der anlægges sag mod en deltagende stat af en fysisk eller juridisk person, som en anden deltagende stat er sponsor for, i en tvist, som omhandlet i artikel 187, litra c), kan den sagsøgte stat anmode den stat, som er sponsor for personen, om at give møde under retsforhandlingerne på denne persons vegne. Undlades sådant fremmøde, kan den sagsøgte stat lade sig repræsentere af en juridisk person, som er hjemmehørende i den sagsøgte stat.

Artikel 191

Responsa

Afdelingen for Havbundstvister skal efter anmodning fra Forsamlingen eller Rådet afgive responsa om retlige spørgsmål, som opstår inden for rammerne af deres virksomhed. Sådanne responsa skal afgives hurtigst muligt.

KAPITEL XII

BESKYTTELSE OG BEVARELSE AF HAVMILJØET

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 192

Almindelig forpligtelse

Staterne er forpligtede til at beskytte og bevare havmiljøet.

Artikel 193

Staternes suveræne ret til at udnytte deres naturlige ressourcer

Staterne har suveræn ret til at udnytte deres naturlige ressourcer i henhold til deres miljøpolitik og i overensstemmelse med deres pligt til at beskytte og bevare havmiljøet.

Artikel 194

Foranstaltninger til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet

1. Staterne skal enkeltvis eller efter behov i fællesskab træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med denne konvention med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere

forurening af havmiljøet fra enhver kilde, idet de i dette øjemed efter evne skal anvende de mest hensigtsmæssige midler, som står til deres rådighed, ligesom de skal bestræbe sig på at koordinere deres politik i så henseende.

2. Staterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol udføres på en sådan måde, at de ikke påfører andre stater eller disses miljø skade ved forurening, samt at forurening, som skyldes uheld eller aktiviteter under deres jurisdiktion eller kontrol, ikke breder sig uden for de områder, hvor de udøver deres suveræne rettigheder i overensstemmelse med denne konvention.

3. De foranstaltninger, som træffes i henhold til dette kapitel, skal vedrøre alle kilder til forurening af havmiljøet. De skal bl.a. omfatte sådanne foranstaltninger, som har til formål i videst muligt omfang at formindske:

- a) udledning af giftige, skadelige eller ødelæggende stoffer, især sådanne, som er ikke-nedbrydelige fra landbaserede kilder, fra eller gennem atmosfæren eller ved dumpning;
- b) forurening fra fartøjer, i særdeleshed foranstaltninger, som skal forebygge ulykker, imødegå nødsituationer, opretholde sikkerheden til søs, forebygge forsætlig og uagtsom udtømmning og fastsætte regler for fartøjers konstruktion, bygning, udrustning, drift og bemanning;
- c) forurening fra installationer og anlæg, der anvendes til efterforskning eller udnyttelse af naturlige ressourcer på havbunden eller i dennes undergrund, i særdeleshed foranstaltninger, som skal forebygge ulykker, imødegå nødsituationer, opretholde sikkerheden til søs og fastsætte regler for sådanne installationers eller anlægs konstruktion, bygning, udstyr, drift og bemanning.
- d) forurening fra andre installationer og anlæg, som er i drift i havmiljøet, i særdeleshed foranstaltninger, som skal forebygge ulykker, imødegå nødsituationer og fastsætte regler for sådanne installationers og anlægs konstruktion, bygning, udstyr, drift og bemanning.

4. Staterne skal, når de træffer foranstaltninger til at forebygge, begrænse eller kontrollere forurening af havmiljøet, afholde sig fra uberettiget indgriben i aktiviteter udført af andre stater, som udøver deres rettigheder og opfylder deres pligter i overensstemmelse med denne konvention.

5. De foranstaltninger, som træffes i overensstemmelse med dette kapitel, skal omfatte sådanne, som er nødvendige for at beskytte og bevare sjældne eller følsomme økosystemer såvel som levestederne for arter i tilbagegang, truede eller uddøende arter samt andre former for liv i havet.

Artikel 195

Pligt til ikke at overføre skade eller fare eller omdanne en type af forurening til en anden

Staterne skal, når de træffer foranstaltninger til at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet, handle således, at der hverken direkte eller indirekte overføres skade eller fare fra et område til et andet, eller at en type af forurening omdannes til en anden.

Artikel 196

Anvendelse af teknologi eller indførelse af fremmede eller nye arter

1. Staterne skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet, som hidrører fra anvendelse af teknologi under deres jurisdiktion eller kontrol, eller forsætlig eller hændelig indførelse i en særlig del af havmiljøet af fremmede eller nye arter, som kan forårsage betydelige og skadelige forandringer heri.

2. Denne artikel berører ikke anvendelsen af denne konvention med hensyn til forbyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet.

AFSNIT 2

GLOBALT OG REGIONALT SAMARBEJDE

Artikel 197

Samarbejde på global eller regional basis

Staterne skal direkte eller gennem kompetente internationale organisationer på global og, efter behov, regional basis samarbejde om formulering og udarbejdelse af internationale regler, normer og anbefalede fremgangsmåder og procedurer, som er forenelige med denne konvention, for beskyttelse og bevarelse af havmiljøet og under hensyntagen til karakteristiske regionale særpræg.

Artikel 198

Underretning om truende eller aktuel skade

Når en stat bliver opmærksom på tilfælde, hvor havmiljøet er i overhængende fare for at blive skadet eller er blevet skadet af forurening, skal den øjeblikkelig underrette andre stater, som den skønner kan blive berørt af en sådan skade, såvel som de kompetente internationale organisationer.

Artikel 199

Beredskabsplaner imod forurening

I de i artikel 198 omhandlede tilfælde skal staterne i de berørte områder, efter evne, og de kompetente internationale organisationer i videst muligt omfang, samarbejde om at fjerne virkningerne af forurening og forebygge eller formindske skaden. I dette øjemed skal staterne i fællesskab udarbejde og fremme beredskabsplaner til bekæmpelse af forureningsuheld i havmiljøet.

Artikel 200

Studier, forskningsprogrammer og udveksling af oplysninger og data

Staterne skal direkte eller gennem kompetente internationale organisationer samarbejde med henblik på at fremme studier, iværksætte videnskabelige forskningsprogrammer og opmuntre udveksling af oplysninger og data om forurening af havmiljøet. De skal bestræbe sig på at deltage aktivt i regionale og globale programmer, for at erhverve viden med henblik på vurderingen af arten og omfanget af forurening, udsættelse for forurening og forureningens veje, risici og afhjælpning.

Artikel 201

Videnskabelige kriterier for udarbejdelsen af forskrifter

På baggrund af de oplysninger og data, som er erhvervet i henhold til artikel 200, skal staterne direkte eller gennem kompetente internationale organisationer samarbejde om at fastsætte passende videnskabelige kriterier for formulering og udarbejdelse af regler, normer og anbefalede fremgangsmåder og procedurer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet.

AFSNIT 3

TEKNISK BISTAND

Artikel 202

Videnskabelig og teknisk bistand til udviklingslandene

Staterne skal direkte eller gennem kompetente internationale organisationer:

- a) fremme bistandsprogrammer til udviklingslandene af videnskabelig, uddannelsesmæssig, teknisk eller anden art til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet samt forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening. Sådant bistand skal bl.a. bestå i:
  - i) uddannelse af udviklingslandenes videnskabelige og tekniske personel;
  - ii) lettelse af deres deltagelse i relevante internationale programmer;
  - iii) forsyning af disse lande med nødvendigt udstyr og faciliteter;
  - iv) forøgelse af deres kapacitet til at producere sådant udstyr;
  - v) rådgivning om udvikling af faciliteter for programmer af forsknings-, overvågnings- og uddannelsesmæssig eller anden art;
- b) yde passende bistand, især til udviklingslandene, med henblik på formindskelse af virkningerne af større uheld, som kan forårsage alvorlig forurening af havmiljøet;
- c) yde passende bistand, især til udviklingslandene, vedrørende udarbejdelse af miljømæssige vurderinger.

Artikel 203

Fortrinsbehandling for udviklingslandene

Udviklingslandene skal med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet eller formindskelse af virkningerne heraf af internationale organisationer gives fortrin vedrørende:

- a) tildeling af passende midler og teknisk bistand; og
- b) anvendelsen af disses specialiserede tjenestegrene.

AFSNIT 4

OVERVÅGNING OG MILJØMÆSSIG VURDERING

Artikel 204

Overvågning af risici ved eller følger af forurening

1. Staterne skal under hensyntagen til andre staters rettigheder bestræbe sig på, så vidt det er praktisk muligt, direkte eller gennem kompetente internationale organisationer og under anvendelse af anerkendte videnskabelige metoder, at observere, måle, vurdere og analysere risici ved eller følger af forurening af havmiljøet.

2. Staterne skal især overvåge følgerne af alle aktiviteter, som de tillader eller tager del i, med henblik på at afgøre, hvorvidt disse aktiviteter vil kunne forurene havmiljøet.

Artikel 205

Offentliggørelse af beretninger

Staterne skal offentliggøre rapporter om de resultater, som er opnået i henhold til artikel 204, eller med passende mellemrum sende sådanne rapporter til de kompetente internationale organisationer, som bør gøre dem tilgængelige for alle stater.

Artikel 206

Vurdering af aktiviteterets potentielle følger

Når staterne har rimelig grund til at antage, at aktiviteter, som er planlagt under deres jurisdiktion eller kontrol, kan forårsage betydelig forurening af eller væsentlige og skadelige forandringer i havmiljøet, skal de, så vidt det er praktisk muligt, vurdere de potentielle følger af sådanne aktiviteter på havmiljøet og fremsende rapporter om resultaterne af disse vurderinger på den i artikel 205 fastsatte måde.

AFSNIT 5

INTERNATIONALE REGLER OG NATIONAL LOVGIVNING TIL FOREBYGGELSE,
BEGRÆNSNING OG KONTROL AF FORURENING AF HAVMILJØET

Artikel 207

Forurening fra landbaserede kilder

1. Staterne skal, under hensyntagen til internationalt vedtagne regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer, udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra landbaserede kilder, herunder floder, flodmundinger, rørledninger og udløbsanlæg.

2. Staterne skal træffe andre foranstaltninger, som kan være nødvendige til at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening.

3. Staterne skal bestræbe sig på at samordne deres politik i denne forbindelse på passende regionalt plan.

4. Staterne skal under hensyntagen til karakteristiske regionale særpræg, udviklingslandenes økonomiske kapacitet og disses behov for økonomisk udvikling bestræbe sig på, især gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference, at fastsætte globale og regionale regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra landbaserede kilder. Sådanne regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer skal fra tid til anden tages op til revision i fornødent omfang.

5. De i stk. 1, 2 og 4 omhandlede love, forskrifter, foranstaltninger og procedurer skal omfatte sådanne, som er udformet med henblik på i videst muligt omfang at formindske udledning i havmiljøet af giftige, skadelige eller ødelæggende stoffer, især sådanne, som er ikke-nedbrydelige.

Artikel 208

Forurening fra havbundsaktiviteter, der henhører under national jurisdiktion

1. Kyststaterne skal udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet, som hidrører fra eller står i forbindelse med havbundsaktiviteter, der henhører under deres jurisdiktion, eller fra kunstige øer, installationer og anlæg under deres jurisdiktion i henhold til artikel 60 og 80.
2. Staterne skal træffe andre foranstaltninger, som kan være nødvendige til at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening.
3. Sådanne love, forskrifter og foranstaltninger må ikke være mindre effektive end internationale regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer.
4. Staterne skal bestræbe sig på at samordne deres politik i denne forbindelse på passende regionalt plan.
5. Staterne skal, især gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference, fastsætte globale og regionale regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer til at forebygge, begrænse og kontrollere den i stk. 1 omhandlede forurening af havmiljøet. Sådanne regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer skal fra tid til anden tages op til revision i fornødent omfang.

Artikel 209

Forurening fra aktiviteter i Området

1. Der skal i overensstemmelse med kapitel XI fastsættes internationale regler, forskrifter og procedurer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra aktiviteter i Området. Sådanne regler, forskrifter og procedurer skal fra tid til anden tages op til revision i fornødent omfang.
2. Med forbehold af de relevante bestemmelser i dette afsnit skal staterne udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra aktiviteter i Området, der alt efter omstændighederne udføres af fartøjer, installationer, anlæg eller andre indretninger, som fører deres flag eller er optaget i deres registre eller underlagt deres myndighed. De krav, der stilles i disse love og forskrifter, må ikke være mindre effektive end de i stk. 1 nævnte internationale regler, forskrifter og procedurer.

Artikel 210

Forurening ved dumpning

1. Staterne skal udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet ved dumpning.
2. Staterne skal træffe andre foranstaltninger, som kan være nødvendige for at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening.
3. Sådanne love, forskrifter og foranstaltninger skal sikre, at dumpning ikke sker uden tilladelse fra staternes kompetente myndigheder.

4. Staterne skal, især gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference, bestræbe sig på at fastsætte globale og regionale regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af en sådan forurening. Disse regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer skal fra tid til anden tages op til revision i fornødent omfang.

5. Dumpning inden for søterritoriet og den eksklusive økonomiske zone eller på kontinentalsoklen må ikke finde sted uden udtrykkelig forudgående godkendelse fra kyststaten; denne er, efter passende undersøgelse af sagen, sammen med andre stater, der på grund af deres geografiske beliggenhed kan blive ugunstigt berørt heraf, berettiget til at tillade, regulere og kontrollere denne dumpning.

6. Nationale love, forskrifter og foranstaltninger må ikke være mindre effektive til at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening end de globale regler og normer.

Artikel 211

Forurening fra fartøjer

1. Staterne skal gennem den kompetente internationale organisation eller ved en almindelig diplomatisk konference fastsætte internationale regler og normer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra fartøjer og skal på tilsvarende måde efter behov fremme vedtagelsen af rutesystemer, som er udformet med henblik på at formindske risikoen for ulykker, som vil kunne medføre forurening af havmiljøet, herunder kystlinien, og forureningsskade på kyststaternes beslægtede interesser. Sådanne regler og normer skal på tilsvarende måde fra tid til anden tages op til revision i fornødent omfang.

2. Staterne skal udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra fartøjer, som fører deres flag eller er optaget i deres registre. Sådanne love og forskrifter skal mindst have samme virkning som de almindeligt accepterede internationale regler og normer, der er fastsat gennem den kompetente internationale organisation eller ved en almindelig diplomatisk konference.

3. Stater, som med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet fastsætter særlige betingelser for et fremmed fartøjs adgang til deres havne, indre farvande eller for anløb af deres off-shore terminaler, skal behørigt offentliggøre sådanne betingelser og skal meddele dem til den kompetente internationale organisation. Når to eller flere kyststater har fastsat identiske betingelser med henblik på at samordne deres politik, skal meddelelsen angive, hvilke stater der deltager i sådanne samarbejdsarrangementer. Enhver stat skal pålægge kaptajnen på et fartøj, som fører dens flag, eller som er optaget i dens register, når fartøjet befinder sig på søterritoriet til en stat, som deltager i sådanne samarbejdsarrangementer, efter anmodning fra denne stat at give oplysninger om, hvorvidt fartøjet er på vej til en i samme region beliggende stat, som deltager i sådanne samarbejdsarrangementer, og i bekræftende fald angive, hvorvidt fartøjet opfylder betingelserne for adgang til denne stats havne. Denne artikel berører ikke et fartøjs fortsatte udøvelse af retten til uskadelig passage eller anvendelsen af artikel 25, stk. 2.

4. Kyststaterne kan, under udøvelsen af deres suverænitet inden for deres søterritorium, udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening fra fremmede fartøjer, herunder fartøjer, der udøver retten til uskadelig passage. Sådanne love og forskrifter må i overensstemmelse med kapitel II, afsnit 3, ikke hindre fremmede skibes uskadelige passage.

5. Kyststaterne kan, for så vidt angår deres eksklusive økonomiske zoner med henblik på den i afsnit 6 omhandlede håndhævelse og til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, udstede love og forskrifter, som er i overensstemmelse med og, som gennemfører almindeligt accepterede internationale regler og normer fastsat af den kompetente internationale organisation eller ved en almindelig diplomatisk konference.

6.

- a) I tilfælde, hvor de i stk. 1 omhandlede internationale regler og normer er utilstrækkelige til at imødegå særlige situationer, og en kyststat har rimelig grund til at antage, at et bestemt, klart angivet område i dens respektive eksklusive økonomiske zoner repræsenterer et område, for hvilket gennemførelse af særlige obligatoriske foranstaltninger af anerkendte tekniske grunde såvel i relation til dets oceanografiske og økologiske forhold som til anvendelse eller beskyttelse af dets ressourcer og sejladsens særlige karakter er nødvendige til forebyggelse af forurening fra fartøjer, kan den pågældende stat, efter passende konsultationer gennem den kompetente internationale organisation med enhver anden berørt stat, rette henvendelse til denne organisation vedrørende dette område, idet der fremlægges videnskabeligt og teknisk bevis til støtte for henvendelsen samt oplysning om nødvendige modtagefaciliteter. Inden 12 måneder efter modtagelsen af en sådan henvendelse skal organisationen afgøre, hvorvidt forholdene i det pågældende område opfylder de ovenfor stillede krav. I bekræftende fald kan kyststaten for dette område udstede love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, idet den gennemfører sådanne internationale regler og normer eller retningslinier for sejlads, som af organisationen er gjort anvendelige på særlige områder. Disse love og forskrifter finder ikke anvendelse over for fremmede skibe før 15 måneder efter, at henvendelsen er forelagt for organisationen.
- b) Kyststaten skal offentliggøre grænserne for ethvert sådant bestemt, klart angivet område.
- c) Såfremt kyststaten har til hensigt at udstede yderligere love og forskrifter for det samme område med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, skal den, når den forelægger den førnævnte henvendelse, samtidig underrette organisationen herom. Sådanne yderligere love og forskrifter kan vedrøre udtømning eller retningslinier for sejlads, men må ikke kræve, at fremmede fartøjer skal overholde andre normer vedrørende konstruktion, bygning, bemanning eller udrustning end de almindeligt accepterede internationale regler og normer; de finder anvendelse på fremmede skibe 15 måneder efter forelæggelsen af henvendelsen til organisationen, forudsat at organisationen erklærer sig indforstået hermed inden for 12 måneder efter forelæggelsen.

7. De i denne artikel nævnte internationale regler og normer skal bl.a. omfatte sådanne, som vedrører øjeblikkelig underretning af de kyststater, hvis kystlinie eller beslægtede interesser kan blive berørt af uheld, herunder søulykker, som medfører udtømminger eller mulighed for udtømminger.

Artikel 212

Forurening fra eller gennem atmosfæren

1. Staterne skal under hensyntagen til internationalt vedtagne regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer samt sikkerheden for lufttrafikken, med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet fra eller gennem atmosfæren, udstede love og forskrifter, som skal finde anvendelse på luftrummet undergivet deres suverænitæt og på fartøjer, som fører deres flag eller fartøjer eller luftfartøjer, som er opført i deres registre.

2. Staterne skal træffe andre foranstaltninger, som kan være nødvendige til at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening.

3. Staterne skal især gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference bestræbe sig på at fastsætte globale og regionale regler, normer, anbefalede fremgangsmåder og procedurer til at forebygge, begrænse og kontrollere en sådan forurening.

AFSNIT 6

HÅNDHÆVELSE

Artikel 213

Håndhævelse med hensyn til forurening fra landbaserede kilder

Staterne skal håndhæve deres love og forskrifter udstedt i overensstemmelse med artikel 207 og skal udstede love og forskrifter og træffe andre nødvendige foranstaltninger til at gennemføre relevante internationale regler og normer, som gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference er fastsat med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet fra landbaserede kilder.

Artikel 214

Håndhævelse med hensyn til forurening fra havbundsaktiviteter

Staterne skal håndhæve deres love og forskrifter udstedt i overensstemmelse med artikel 208 og skal udstede love og forskrifter og træffe andre nødvendige foranstaltninger til at gennemføre relevante internationale regler og normer, som gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference er fastsat med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet, som hidrører fra eller står i forbindelse med havbundsaktiviteter, som henhører under deres jurisdiktion, eller som stammer fra kunstige øer, installationer og anlæg under deres jurisdiktion i henhold til artikel 60 og 80.

Artikel 215

Håndhævelse med hensyn til forurening fra aktiviteter i Området

Håndhævelse af de internationale regler, forskrifter og procedurer fastsat i overensstemmelse med kapitel XI til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet fra aktiviteter i Området skal være underkastet bestemmelserne i nævnte kapitel.

Artikel 216

Håndhævelse med hensyn til forurening ved dumpning

1. De i overensstemmelse med denne konvention udstedte love og forskrifter og de gennem kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference fastsatte relevante internationale regler og normer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet ved dumpning skal håndhæves:

- a) af kyststaten for så vidt angår dumpning inden for dens søterritorium eller dens eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel;

- b) af flagstaten for så vidt angår fartøjer, som fører dens flag, eller fartøjer eller luftfartøjer, som er optaget i dens registre;
- c) af enhver stat for så vidt angår lastning af affald eller andre stoffer inden for dens territorium eller ved dens off-shore terminaler.

2. Ingen stat er i medfør af denne artikel forpligtet til at indlede retsforfølgning, når en anden stat allerede har indledt retsforfølgning i overensstemmelse med denne artikel.

Artikel 217

Håndhævelse fra flagstaternes side

1. Staterne skal sikre, at fartøjer, der fører deres flag eller er optaget i deres registre, overholder de af den kompetente internationale organisation eller ved en diplomatisk konference fastsatte relevante internationale regler og normer og de af dem i overensstemmelse med denne konvention udstedte love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af fartøjers forurening af havmiljøet. De skal i overensstemmelse hermed udstede love og forskrifter og træffe andre nødvendige foranstaltninger til deres gennemførelse. Den effektive håndhævelse af sådanne regler, normer, love og forskrifter påhviler flagstaten uden hensyn til, hvor en overtrædelse finder sted.

2. Staterne skal især træffe passende foranstaltninger til at sikre, at fartøjer, som fører deres flag eller er optaget i deres registre, forbydes at sejle, før de opfylder kravene i de i stk. 1 nævnte internationale regler og normer, herunder krav vedrørende fartøjers konstruktion, bygning, udrustning og bemanning.

3. Staterne skal sikre, at fartøjer, som fører deres flag eller er optaget i deres registre, om bord medfører de certifikater, som kræves og er udstedt i henhold til de i stk. 1 nævnte internationale regler og normer. Staterne skal sikre, at fartøjer, som fører deres flag, underkastes periodiske syn med henblik på at konstatere, om disse certifikater er i overensstemmelse med fartøjernes faktiske stand. Disse certifikater skal af andre stater accepteres som bevis for fartøjets stand og skal anses for at have samme gyldighed som de af dem selv udstedte certifikater, medmindre der er åbenbar grund til at tro, at fartøjets stand afviger væsentligt fra oplysningerne i certifikatet.

4. Såfremt et fartøj overtræder de af den kompetente internationale organisation eller ved en almindelig diplomatisk konference fastsatte regler og normer, påhviler det flagstaten, med forbehold af artikel 218, 220 og 228, at iværksætte en øjeblikkelig undersøgelse og, hvis det er hensigtsmæssigt, at indlede retsforfølgning af den påståede overtrædelse, uanset hvor overtrædelsen fandt sted, eller hvor forurening forårsaget af en sådan overtrædelse har fundet sted eller er blevet observeret.

5. Når flagstaten gennemfører en undersøgelse af overtrædelsen, kan den anmode om bistand fra enhver anden stat, hvis medvirken skønnes at være nyttig med henblik på at klarlægge sagens omstændigheder. Staterne skal bestræbe sig på at imødekomme rimelige anmodninger fra flagstatens side.

6. Staterne skal efter skriftlig anmodning fra enhver stat undersøge enhver overtrædelse, som påstås at være begået af fartøjer, som fører deres flag. Såfremt flagstaten finder, at der foreligger tilstrækkeligt bevis til retsforfølgning af den påståede overtrædelse, skal den uopholdeligt indlede retsforfølgning i overensstemmelse med dens lovgivning.

7. Flagstaten skal straks underrette den stat, som har indgivet anmodningen, og den kompetente internationale organisation om hvilke foranstaltninger, der er truffet, og udfaldet heraf. Denne underretning skal være tilgængelig for alle stater.

8. De i staternes love og forskrifter fastsatte straffe over for fartøjer, som fører deres flag, skal være af en sådan strengthed, at de modvirker overtrædelser, uanset hvor de finder sted.

Artikel 218

Håndhævelse fra havnestaternes side

1. Når et fartøj frivilligt befinder sig i en stats havn eller ved en stats off-shore terminal, kan denne stat foretage undersøgelser, og såfremt beviset berettiger hertil, indlede retsforfølgning med hensyn til enhver udtømmning fra dette fartøj uden for denne stats indre farvande, søterritorium eller eksklusive økonomiske zone, der udgør en overtrædelse af gældende internationale regler og normer fastsat af den kompetente internationale organisation eller ved en almindelig diplomatisk konference.

2. Der må ikke indledes retsforfølgning i henhold til stk. 1 med hensyn til en udtømmningsovertrædelse i en anden stats indre farvande, på dens søterritorium eller i dens eksklusive økonomiske zone, medmindre der foreligger en anmodning herom fra denne stat, flagstaten eller en stat, der har lidt skade ved eller er truet af denne udtømmningsovertrædelse, eller medmindre overtrædelser har medført eller risikerer at medføre forurening af den retsforfølgende stats indre farvande, søterritorium eller eksklusive økonomiske zone.

3. Når et fartøj frivilligt befinder sig i en havn eller ved en off-shore terminal, skal havnestaten, så vidt det er praktisk muligt, efterkomme en anmodning fra enhver stat om undersøgelse af den i stk. 1 nævnte udtømmningsovertrædelse, som antages at have fundet sted, have forårsaget eller truet med at forårsage skade i de indre farvande, på søterritoriet eller i den eksklusive økonomiske zone henhørende under den stat, som indgav anmodningen. Den skal ligeledes, så vidt det er praktisk muligt, efterkomme flagstatens anmodninger om undersøgelse af en sådan overtrædelse uden hensyn til, hvor overtrædelser fandt sted.

4. Aktstykker vedrørende de undersøgelser, som udføres af en havnestat i henhold til denne artikel, skal efter anmodning fremsendes til flagstaten eller kyststaten. Enhver retsforfølgning, som er indledt af havnestaten på grundlag af en sådan undersøgelse, kan efter anmodning fra kyststaten med forbehold af afsnit 7 opsættes, når overtrædelser har fundet sted inden for dens indre farvande, søterritorium eller eksklusive økonomiske zone. Sagens bevismateriale og aktstykker skal sammen med enhver kaution eller anden finansiel sikkerhed, som er deponeret hos havnestatens myndigheder, i dette tilfælde fremsendes til kyststaten. En sådan fremsendelse skal udelukke fortsættelse af retsforfølgning i havnestaten.

Artikel 219

Foranstaltninger vedrørende fartøjers sødygtighed med henblik på at undgå forurening

Med forbehold af afsnit 7 skal stater, som enten efter anmodning eller på eget initiativ har konstateret, at et fartøj i en af deres havne eller ved en af deres off-shore terminaler har overtrådt gældende internationale regler og normer vedrørende fartøjers sødygtighed og derved truer med at påføre havmiljøet skade, i det omfang, det er praktisk muligt, træffe administrative foranstaltninger til at forhindre fartøjet i at sejle. Sådanne stater kan tillade, at fartøjet alene anløber det nærmeste pas

sende reparationsværft og skal, efter at årsagerne til overtrædelsen er fjernet, tillade skibet at fortsætte uden ophør.

Artikel 220

Håndhævelse fra kyststaternes side

1. Når et fartøj frivilligt befinder sig i en stats havn eller ved en stats off-shore terminal, kan denne stat i overensstemmelse med afsnit 7 indlede retsforfølgning med hensyn til enhver overtrædelse af dens love og forskrifter, som er udstedt i overensstemmelse med denne konvention eller gældende internationale regler og normer med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, når overtrædelsen har fundet sted inden for denne stats søterritorium eller eksklusive økonomiske zone.

2. I tilfælde, hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig på en stats søterritorium, under sin passage heraf, har overtrådt de af denne stat i overensstemmelse med denne konvention udstedte love og forskrifter eller gældende internationale regler og normer med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, kan denne stat med forbehold af anvendelsen af de relevante bestemmelser i kapitel II, afsnit 3, foretage fysisk inspektion af fartøjet for at konstatere overtrædelsen og kan, hvor beviserne berettiger dertil, indlede retsforfølgning, herunder tilbageholdelse af fartøjet i henhold til dens lovgivning, dog med forbehold af afsnit 7.

3. I tilfælde, hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig i en stats eksklusive økonomiske zone eller på dens søterritorium, i den eksklusive økonomiske zone har begået en overtrædelse af gældende internationale regler og normer med henblik på forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer eller de love og forskrifter, som denne stat har udstedt i overensstemmelse med og til gennemførelse af sådanne regler og normer, kan denne stat anmode fartøjet om at give oplysninger vedrørende dets identitet og registreringshavn, dets sidste og næste anløbshavn og andre relevante oplysninger, som er nødvendige for at fastslå, hvorvidt en overtrædelse har fundet sted.

4. Staterne skal udstede love og forskrifter samt træffe andre foranstaltninger med henblik på, at fartøjer, som fører deres flag, efterkommer anmodninger om oplysninger i henhold til stk. 3.

5. I tilfælde hvor der er åbenbar grund til at antage, at et fartøj, som befinder sig i en stats eksklusive økonomiske zone eller på dens søterritorium, i den eksklusive økonomiske har begået en i stk. 3 omhandlet overtrædelse, hvorved der er sket en betydelig udtømmning, som har medført eller truer med at medføre væsentlig forurening af havmiljøet, kan denne stat foretage fysisk inspektion af fartøjet vedrørende forhold, der har forbindelse med overtrædelsen, såfremt fartøjet har afslået at give oplysninger, eller såfremt de af fartøjet givne oplysninger åbenlyst afviger fra den faktiske situation, og såfremt sagens omstændigheder retfærdiggør en sådan inspektion.

6. I tilfælde hvor der foreligger klart objektive bevis for, at et fartøj, som befinder sig i en stats eksklusive økonomiske zone eller på dens søterritorium, i den eksklusive økonomiske zone har begået en i stk. 3 omhandlet overtrædelse, hvorved der er sket en udtømmning, som har medført betydelig skade eller trussel om betydelig skade på kystlinien eller på kyststatens beslægtede interesser eller på nogen ressourcer i dens søterritorium eller i den eksklusive økonomiske zone, kan denne stat, såfremt beviserne berettiger dertil, med forbehold af afsnit 7 indlede retsforfølgning i overensstemmelse med dens lovgivning, herunder tilbageholdelse af fartøjet.

7. Uanset bestemmelserne i stk. 6 skal kyststaten, i tilfælde hvor der enten gennem den kompetente internationale organisation, eller på anden måde er fastsat passende procedurer, hvorved der er sikret overholdelse af krav om kaution eller anden passende finansiel sikkerhed, tillade fartøjet at fortsætte dets sejlads, såfremt den er bundet af sådanne procedurer.

8. Bestemmelserne i stk. 3, 4, 5, 6 og 7 finder ligeledes anvendelse med hensyn til nationale love og forskrifter, som er udstedt i henhold til artikel 211, stk. 6.

Artikel 221

Foranstaltninger til undgåelse af forurening, som hidrører fra søulykker

1. Intet i dette kapitel skal begrænse staternes ret til i henhold til såvel sædvanemæssig som traktatmæssig folkeret at træffe og håndhæve foranstaltninger uden for søterritoriet, afpasset til den indtrufne eller truende skade for at beskytte deres kystlinie eller beslægtede interesser, herunder fiskeri, mod forurening eller trussel om forurening som følge af en søulykke eller handlinger i forbindelse med en sådan ulykke, som med rimelighed kan forventes at have alvorlige skadelige følger.

2. I denne artikel betyder »søulykke« en skibskollision, en stranding eller et andet navigationsuheld eller anden hændelse om bord på eller uden for et fartøj, som medfører materiel skade eller umiddelbar trussel om materiel skade på et fartøj eller en last.

Artikel 222

Håndhævelse med henblik på forurening fra eller gennem atmosfæren

Stater skal i det luftrum, som henhører under deres suverænitet, eller over for skibe, som fører deres flag, eller skibe eller luftfartøjer, der er registreret i deres land, håndhæve deres love og regler, der er vedtaget i henhold til artikel 212, stk. 1, og til denne konventions bestemmelser, samt tage sådanne øvrige forholdsregler, som er nødvendige for at gennemføre gældende internationale regler og normer, som er fastlagt af kompetente internationale organisationer eller ved en diplomatisk konference, med henblik på at forebygge, begrænse og kontrollere forurening af havmiljøet fra eller gennem atmosfæren, i overensstemmelse med alle relevante internationale regler og normer for sikkerhed i lufttrafikken.

AFSNIT 7

GARANTIER I FORBINDELSE MED HÅNDHÆVELSEN

Artikel 223

Foranstaltninger til at lette retsforfølgning

I retssager, som er anlagt i henhold til dette kapitel, skal staterne træffe foranstaltninger til at lette vidneafhøring og fremlæggelse af bevismateriale, som er fremsendt af myndighederne i en anden stat eller af den kompetente internationale organisation. De skal ligeledes træffe foranstaltninger til at lette deltagelsen i sådanne retssager for officielle repræsentanter for den kompetente internationale organisation, flagstaten og enhver stat, der er berørt af forurening hidrørende fra nogen overtrædelse. De officielle repræsentanter, som er til stede ved sådanne retssager, skal have de rettighe-der og pligter, som måtte være fastsat i henhold til nationale love og forskrifter eller folkeretten.

Artikel 224

Udøvelse af håndhævelsesmyndighed

Håndhævelsesmyndigheden over for fremmede fartøjer i henhold til dette kapitel kan kun udøves af embedsmænd eller af krigsskibe, militære luftfartøjer eller andre dertil bemyndigede skibe eller luftfartøjer, som er forsynet med ydre kendemærker, hvoraf det tydeligt fremgår, at de er i statstjeneste.

Artikel 225

Pligt til at undgå skadelige virkninger under udøvelsen af håndhævelsesmyndighed

Staterne må ikke under udøvelsen af håndhævelsesmyndighed i henhold til denne konvention over for fremmede fartøjer sætte sejladsens sikkerhed på spil eller på anden måde fremkalde fare for et fartøj, bringe det til en usikker havn eller ankerplads eller udsætte havmiljøet for urimelig risiko.

Artikel 226

Undersøgelse af fremmede fartøjer

1.

- a) Staterne må ikke opholde et fremmed fartøj længere end strengt nødvendigt for gennemførelsen af de i artikel 216, 218 og 220 omhandlede undersøgelser. Enhver fysisk inspektion af et fremmed fartøj skal begrænses til en undersøgelse af sådanne certifikater, journaler eller andre dokumenter, som fartøjet ifølge almindeligt anerkendte internationale regler og normer skal medføre, eller af noget lignende dokument, som det medfører; yderligere fysisk inspektion af fartøjet kan kun iværksættes efter en sådan undersøgelse og kun når:
  - i) der er åbenbar grund til at antage, at fartøjets stand eller dets udrustning afviger væsentligt fra oplysningerne i disse dokumenter;
  - ii) indholdet af sådanne dokumenter ikke er tilstrækkeligt til at bekræfte eller verificere en mistanke om en overtrædelse; eller
  - iii) fartøjet ikke medfører gyldige certifikater og journaler.
- b) Såfremt undersøgelsen viser, at der er sket overtrædelse af gældende love og forskrifter eller internationale regler og normer til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, skal der straks ske frigivelse under iagttagelse af rimelige procedurer såsom kaution eller anden passende finansiel sikkerhedsstillelse
- c) Med forbehold af gældende internationale regler og normer vedrørende fartøjers sødygtighed kan frigivelse af et fartøj, såfremt det ville frembyde en unødigt risiko for skade på havmiljøet, afslås eller gøres betinget af anløb af det nærmeste passende reparationsværft. Når frigivelsen er afslået eller gjort betinget, skal fartøjets flagstat straks underrettes og kan søge fartøjet frigivet i overensstemmelse med kapitel XV.

2. Staterne skal samarbejde om udarbejdelse af procedurer til undgåelse af unødvendig fysisk inspektion af fartøjer til søs.

Artikel 227

Ikke-forskelsbehandling af fremmede fartøjer

Staterne må ikke under udøvelsen af rettigheder og opfyldelsen af pligter i henhold til dette kapitel udøve formel eller reel forskelsbehandling imod fartøjer fra nogen anden stat.

Artikel 228

Suspension af retsforfølgning og begrænsninger i adgangen til at indlede retsforfølgning

1. Retsforfølgning vedrørende straf for nogen overtrædelse af gældende love og forskrifter eller internationale regler og normer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening fra fartøjer, som er begået af et fremmed fartøj uden for den retsforfølgende stats søterritorium, skal suspenderes, såfremt der inden seks måneder fra datoen for retsforfølgningens begyndelse af flagstaten anlægges sag til idømmelse af straf for tilsvarende anklager, medmindre denne retsforfølgning angår en sag om betydelig skade for kyststaten, eller såfremt den pågældende flagstat gentagne gange har ignoreret sin forpligtelse til effektivt at håndhæve de gældende internationale regler og normer vedrørende overtrædelser, som er begået af dens fartøjer. Flagstaten skal i alle tilfælde, hvor den har anmodet om suspension af retsforfølgningen i overensstemmelse med denne artikel, i tide tilstille den stat, som først indledte retsforfølgning, samtlige sagens akter og udskrifter fra retssagen. Når den af flagstaten anlagte retssag er sluttet, skal den suspenderede retsforfølgning afsluttes. Efter betaling af sagsomkostninger, som er påløbet i forbindelse med en sådan retsforfølgning, skal kyststaten frigive enhver kaution eller anden finansiel sikkerhed, som er stillet i forbindelse med den suspenderede retsforfølgning.

2. Retsforfølgning med henblik på at idømme fremmede fartøjer straf må ikke indledes efter udløbet af tre år fra den dato, på hvilken overtrædelsen blev begået, og må med forbehold af stk. 1 ikke indledes af nogen stat i tilfælde, hvor en anden stat allerede har indledt retsforfølgning.

3. Denne artikel berører ikke flagstatens ret til uanset en anden stats forudgående retsforfølgning at træffe enhver foranstaltning, herunder at indlede straffesager, i overensstemmelse med sin lovgivning.

Artikel 229

Anlæg af civilt søgsmål

Intet i denne konvention griber ind i retten til at anlægge civilt søgsmål for noget erstatningskrav for tab eller skade, der hidrører fra forurening af havmiljøet.

Artikel 230

Pengebøder og iagttagelse af den anklagedes anerkendte rettigheder

1. Kun pengebøder kan pålægges for overtrædelser, begået af fremmede fartøjer uden for søterritoriet, af nationale love og forskrifter eller gældende internationale regler og normer til forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening af havmiljøet.

2. Kun pengebøder kan pålægges for overtrædelser, begået af fremmede fartøjer på søterritoriet, af nationale love og forskrifter eller gældende internationale regler og normer til forebyggelse, be

grænsning og kontrol af forurening af havmiljøet, undtagen hvor der er tale om forsætlig og alvorlig forurening.

3. I sager, der er anlagt for sådanne overtrædelser begået af fremmede fartøjer, og som kan føre til pålæggelse af straf, skal den anklagedes anerkendte rettigheder iagttages.

Artikel 231

Underretning af flagstaten og andre berørte stater

Staterne skal omgående underrette flagstaten og enhver anden berørt stat om enhver foranstaltning, der i henhold til afsnit 6 træffes over for fremmede fartøjer, og skal fremsende alle officielle beretninger om sådanne foranstaltninger til flagstaten. For overtrædelser begået på søterritoriet finder førnævnte forpligtelser for kyststaten dog kun anvendelse på sådanne foranstaltninger, som træffes under retsforfølgning. Flagstatens diplomatiske eller konsulære repræsentanter og, når det er muligt, dens søfartsmyndigheder skal straks underrettes om enhver sådan foranstaltning.

Artikel 232

Ansvar for staterne for håndhævelsesforanstaltninger

Staterne er ansvarlige for skade eller tab, som kan henføres til dem, og som hidrører fra foranstaltninger, der er truffet i henhold til afsnit 6, såfremt sådanne foranstaltninger er ulovlige eller går ud over, hvad der med rimelighed kan anses for nødvendigt på baggrund af foreliggende oplysninger. Staterne skal drage omsorg for, at sager vedrørende sådan skade eller sådant tab kan indbringes for deres domstole.

Artikel 233

Garantier med hensyn til stræder benyttet i international trafik

Intet i afsnit 5, 6 og 7 berører den retlige ordning for stræder, der benyttes i international trafik. Såfremt et fremmed skib, med undtagelse af de i afsnit 10 nævnte, har begået en overtrædelse af de i artikel 42, stk. 1, litra a) og b), omhandlede love og forskrifter, som har forårsaget eller truer med at forårsage betydelig skade på strædernes havmiljø, kan strædestaterne dog træffe passende håndhævelsesforanstaltninger under tilsvarende iagttagelse af bestemmelserne i dette afsnit.

AFSNIT 8

ISDÆKKEDE OMRÅDER

Artikel 234

Isdækkede områder

Kyststaterne har ret til at udstede og håndhæve ikkeforskelsbehandlende love og forskrifter til forebyggelse, begrænsning og kontrol af havforurening fra fartøjer i isdækkede områder inden for grænserne af den eksklusive økonomiske zone, hvor særligt strenge klimatiske forhold og tilstedeværelsen af is, som dækker sådanne områder det meste af året, skaber forhindringer eller usædvanlige farer for sejladsen, og hvor forurening af havmiljøet vil kunne forårsage betydelig skade på eller uoprettelig forstyrrelse af den økologiske balance. Sådanne love og forskrifter skal tage rime

lige hensyn til sejladsen samt til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, baseret på de bedste foreliggende videnskabelige data.

AFSNIT 9

ANSVAR OG ERSTATNING

Artikel 235

Ansvar og erstatning

1. Det påhviler staterne at opfylde deres internationale forpligtelser vedrørende beskyttelse og bevarelse af havmiljøet. De ifalder ansvar i overensstemmelse med folkeretten.

2. Staterne skal sikre, at der er klageadgang i overensstemmelse med deres retssystemer med henblik på hurtig og passende erstatning eller anden godtgørelse for skade, der skyldes forurening af havmiljøet forårsaget af fysiske eller juridiske personer under deres jurisdiktion.

3. Staterne skal med henblik på at sikre hurtig og passende erstatning for enhver skade forårsaget af forurening af havmiljøet samarbejde om gennemførelsen af eksisterende folkeret og den videre udvikling af folkeretten for så vidt angår opgørelse af og erstatning for skade og bilæggelse af tvister i forbindelse hermed, og efter behov om udarbejdelse af kriterier og procedurer for betaling af passende erstatning, som f.eks. lovpligtig forsikring eller erstatningsfonds.

AFSNIT 10

SUVERÆN IMMUNITET

Artikel 236

Suveræn immunitet

Bestemmelserne i denne konvention vedrørende beskyttelse og bevarelse af havmiljøet finder ikke anvendelse på krigsskibe, marinehjelpefartøjer eller andre fartøjer eller luftfartøjer, som ejes eller drives af en stat, og som på det pågældende tidspunkt udelukkende anvendes i ikke-kommerciel statstjeneste. Enhver stat skal dog sikre gennem vedtagelse af passende forholdsregler, som ikke må gribe forstyrrende ind i driften eller driftsmuligheden for de fartøjer eller luftfartøjer, som den ejer eller har i drift, at sådanne fartøjer eller luftfartøjer, såvidt det er rimeligt og praktisk muligt, forholder sig på en måde, som er forenelig med denne konvention.

AFSNIT 11

FORPLIGTELSER I HENHOLD TIL ANDRE KONVENTIONER OM BESKYTTELSE OG BEVARELSE AF HAVMILJØET

Artikel 237

Forpligtelser i henhold til andre konventioner om beskyttelse og bevarelse af havmiljøet

1. Bestemmelserne i dette kapitel berører ikke de særlige forpligtelser, som staterne har påtaget sig i henhold til tidligere indgåede særlige konventioner og aftaler vedrørende beskyttelse og beva-

relse af havmiljøet og aftaler, som måtte blive indgået til gennemførelse af de i denne konvention opstillede almindelige principper.

2. Særlige forpligtelser, som staterne har påtaget sig med hensyn til beskyttelse og bevarelse af havmiljøet i henhold til særlige konventioner, bør opfyldes på en måde som er forenelig med denne konventions almindelige principper og mål.

KAPITEL XIII

VIDENSKABELIG HAVFORSKNING

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 238

Retten til at udføre videnskabelig havforskning

Alle stater, uanset deres geografiske beliggenhed, og kompetente internationale organisationer har med forbehold af andre staters rettigheder og pligter som fastsat i denne konvention ret til at udføre videnskabelig havforskning.

Artikel 239

Fremme af videnskabelig havforskning

Staterne og de kompetente internationale organisationer skal fremme og lette udviklingen og udførelsen af videnskabelig havforskning i overensstemmelse med denne konvention.

Artikel 240

Almindelige principper for udførelsen af videnskabelig havforskning

Videnskabelig havforskning skal udføres efter følgende principper:

- a) videnskabelig havforskning skal udelukkende udføres til fredelige formål;
- b) videnskabelig havforskning skal udføres ved anvendelse af passende videnskabelige metoder og midler, som er forenelige med denne konvention;
- c) videnskabelig havforskning må ikke uretmæssigt gribe ind i anden lovlig anvendelse af havet, som er forenelig med denne konvention, og skal behørigt respekteres under sådan anvendelse;
- d) videnskabelig havforskning skal udføres i overensstemmelse med alle relevante forskrifter udstedt i henhold til denne konvention, herunder sådanne der vedrører beskyttelse og bevarelse af havmiljøet.

Artikel 241

Ikke-ankendelse af videnskabelig havforskning som retsgrundlag for krav

Videnskabelig havforskning udgør ikke et retsgrundlag for krav på nogen del af havmiljøet eller dets ressourcer.

AFSNIT 2

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Artikel 242

Fremme af internationalt samarbejde

1. Staterne og de kompetente internationale organisationer skal i overensstemmelse med princippet om respekt for suverænitet og jurisdiktion og på grundlag af gensidig fordel fremme internationalt samarbejde om videnskabelig havforskning til fredelige formål.

2. I denne sammenhæng og med forbehold af staternes rettigheder og pligter i henhold til denne konvention skal en stat, ved anvendelsen af dette kapitel, efter behov give andre stater en rimelig mulighed for, fra den eller med dens bistand at få de oplysninger, der er nødvendige for at forebygge og kontrollere skade på menneskers helbred og sikkerhed og på havmiljøet.

Artikel 243

Skabelse af gunstige betingelser

Staterne og de kompetente internationale organisationer skal, gennem indgåelse af bilaterale og multilaterale aftaler, samarbejde for at skabe gunstige betingelser for udførelsen af videnskabelig havforskning i havmiljøet og for at samordne videnskabsmænds bestræbelser med hensyn til studier af fænomener og processer i havmiljøet og deres indbyrdes forbindelse.

Artikel 244

Offentliggørelse og udbredelse af oplysninger og viden

1. Staterne og de kompetente internationale organisationer skal, i overensstemmelse med denne konvention, ved offentliggørelse og udbredelse gennem passende kanaler gøre oplysninger tilgængelige om påtænkte væsentlige programmer og deres formål samt om viden, som hidrører fra videnskabelig havforskning.

2. Staterne skal i dette øjemed, både individuelt og i samarbejde med andre stater og med kompetente internationale organisationer, aktivt fremme udbredelsen af videnskabelige data og oplysninger samt overførslen af viden, som hidrører fra videnskabelig havforskning, særligt til udviklingslande, og fremme styrkelsen af udviklingslandenes kapacitet til selvstændig videnskabelig havforskning, bl.a. gennem programmer for passende uddannelse og træning af deres tekniske og videnskabelige personel.

AFSNIT 3

UDFØRELSE OG FREMME AF VIDENSKABELIG HAVFORSKNING

Artikel 245

Videnskabelig havforskning på søterritoriet

Kyststaterne har under udøvelsen af suverænitet eneret til at regulere, give tilladelse til og udføre videnskabelig havforskning på deres søterritorium. Videnskabelig havforskning herpå må kun udføres med udtrykkeligt samtykke fra og på vilkår fastsat af kyststaten.

Artikel 246

Videnskabelig havforskning i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen

1. Kyststaterne har under udøvelsen af jurisdiktion ret til at regulere, give tilladelse til og udføre videnskabelig havforskning i deres eksklusive økonomiske zone og på deres kontinentalsokkel i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i denne konvention.
2. Videnskabelig havforskning i den eksklusive økonomiske zone og på kontinentalsoklen må kun udføres med kyststatens samtykke.
3. Kyststaterne skal under normale omstændigheder give deres samtykke til andre stater eller kompetente internationale organisationers videnskabelige havforskningsprojekter, som skal udføres i kyststaternes eksklusive økonomiske zone eller på deres kontinentalsokkel, og som i overensstemmelse med denne konvention udføres udelukkende til fredelige formål og for at øge videnskabelig viden om havmiljøet til gavn for hele menneskeheden. Kyststaterne skal i dette øjemed fastsætte regler og procedurer for at sikre, at et sådant samtykke ikke vil blive forsinket eller nægtet uden rimelig grund.
4. For så vidt angår anvendelsen af stk. 3 kan forholdene anses for normale, selvom der ikke er diplomatisk forbindelse mellem kyststaten og den stat, som udfører forskning.
5. Kyststaterne kan dog skønmæssigt nægte samtykke til en anden stat eller kompetent international organisations udførelse af et videnskabeligt havforskningsprojekt i kyststatens eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel, såfremt dette projekt:
  - a) er af direkte betydning for efterforskningen og udnyttelsen af de naturlige ressourcer, såvel levende som ikke-levende;
  - b) medfører boring i kontinentalsoklen, anvendelse af sprængstoffer eller tilførelse af skadelige stoffer i havmiljøet;
  - c) medfører bygning, drift eller anvendelse af kunstige øer, installationer og anlæg som nævnt i artikel 60 og 80;
  - d) indeholder oplysninger meddelt i henhold til artikel 248 vedrørende arten af og formålene med projektet, som er unøjagtige, eller såfremt den stat eller den kompetente internationale organisation, der udfører forskningen, har uopfyldte forpligtelser over for kyststaten i forbindelse med et tidligere forskningsprojekt.
6. Kyststaterne kan uanset stk. 5 ikke udøve den skønmæssige ret til, i henhold til punkt a) i dette stk., at nægte samtykke til videnskabelige havforskningsprojekter, der skal iværksættes i overensstemmelse med dette kapitel på kontinentalsoklen, mere end 200 sømil fra de basislinier, hvorfra søterritoriets bredde måles og uden for de særlige områder, som kyststaterne til enhver tid officielt kan udpege som områder, i hvilke udnyttelse eller nærmere angivet efterforskningsvirksomhed, koncentreret i disse områder, finder sted eller vil finde sted inden for et rimeligt tidsrum. Kyststaterne skal inden for en rimelig frist give meddelelse om udpegningen af sådanne områder og om enhver ændring heri, men er ikke forpligtet til at give detaljerede oplysninger om selve virksomheden i områderne.
7. Bestemmelserne i stk. 6 berører ikke kyststaternes rettigheder over kontinentalsoklen som fastsat i artikel 77.

8. Videnskabelige havforskningsaktiviteter omhandlet i denne artikel må ikke utilbørligt gribe ind i de aktiviteter, som kyststaterne har iværksat under udøvelsen af suveræne rettigheder og jurisdiktion som fastsat i denne konvention.

Artikel 247

Videnskabelige havforskningsprojekter iværksat af eller under internationale organisationers auspicier

En kyststat, som er medlem af eller har en bilateral aftale med en international organisation, og i hvis eksklusive økonomiske zone eller på hvis kontinentalsokkel denne organisation ønsker at udføre et videnskabeligt havforskningsprojekt direkte eller under organisationens auspicier, anses for at have givet tilladelse til projektets udførelse i overensstemmelse med de aftalte specifikationer, såfremt den pågældende stat godkendte det detaljerede projekt, da afgørelsen om projektets iværksættelse blev truffet af organisationen, eller er villig til at deltage i det og ikke har givet udtryk for nogen indvending inden fire måneder fra organisationens meddelelse om projektet til kyststaten.

Artikel 248

Pligt til at give oplysninger til kyststaten

Staterne og de kompetente internationale organisationer, som har til hensigt at iværksætte videnskabelige havforskningsprojekter i en kyststats eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel, skal mindst seks måneder før den forventede igangsættelse af det videnskabelige havforskningsprojekt give denne stat en fuldstændig beskrivelse af:

- a) projektets art og formål;
- b) den metode og de midler, der skal anvendes, herunder fartøjernes navne, tonnager, typer og klasser og en beskrivelse af videnskabeligt udstyr;
- c) de nøjagtige geografiske områder, i hvilke projektet skal udføres;
- d) den forventede dato for forskningsfartøjernes første ankomst og sidste afgang eller for placeringen af udstyret henholdsvis dets fjernelse;
- e) navnet på den institution, der er sponsor for projektet, dens chef og projektlederen ; og
- f) det omfang, i hvilket det anses for muligt, at kyststaten deltager eller er repræsenteret i projektet.

Artikel 249

Pligt til at opfylde visse betingelser

1. Staterne og de kompetente internationale organisationer skal, når de iværksætter videnskabelig havforskning i en kyststats eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel, opfylde følgende betingelser:

- a) sikre kyststatens ret til, såfremt den ønsker det, at deltage i eller være repræsenteret i det videnskabelige havforskningsprojekt, især ombord på forskningsfartøjer og andre fartøjer eller videnskabelige forskningsinstallationer, når det er praktisk muligt, uden betaling af noget vederlag til kyststatens videnskabsmænd og uden forpligtelse for kyststaten til at bidrage til projektets finansiering;
- b) på kyststatens anmodning forsyne denne med foreløbige beretninger, så snart det er praktisk muligt, samt med de endelige resultater og konklusioner efter forskningens afslutning;
- c) påtage sig efter anmodning fra kyststaten at give denne adgang til alle data og prøver, der hidrører fra det videnskabelige havforskningsprojekt, samt at forsyne den med sådanne data, som

kan mangfoldiggøres, og sådanne prøver, som kan deles uden skade for deres videnskabelige værdi;

- d) efter anmodning forsyne kyststaten med en vurdering af sådanne data, prøver og forskningsresultater eller yde den bistand til vurdering eller fortolkning af disse;
- e) med forbehold af stk. 2 sikre at forskningsresultaterne gøres internationalt tilgængelige gennem passende nationale eller internationale kanaler, så snart det er praktisk muligt;
- f) øjeblikkeligt underrette kyststaten om enhver større ændring i forskningsprogrammet;
- g) medmindre andet er aftalt, fjerne de videnskabelige forskningsinstallationer eller udstyr, når forskningen er afsluttet.

2. Denne artikel berører ikke de betingelser, der er fastsat i kyststatens love og forskrifter vedrørende udøvelsen af dens skønsmæssige ret til at give eller nægte tilladelse i henhold til artikel 246, stk. 5, herunder kravet om forudgående aftale om at gøre forskningsresultaterne for et projekt, der er af direkte betydning for efterforskningen og udnyttelsen af naturlige ressourcer, internationalt tilgængelige.

Artikel 250

Meddelelser vedrørende videnskabelige havforskningsprojekter

Meddelelser vedrørende videnskabelige havforskningsprojekter skal gives gennem passende officielle kanaler, medmindre andet er aftalt.

Artikel 251

Almindelige kriterier og retningslinier

Staterne skal gennem kompetente internationale organisationer søge at fremme fastsættelsen af almindelige kriterier og retningslinier med henblik på at bistå staterne i at fastlægge beskaffenheden og betydningen af videnskabelig havforskning.

Artikel 252

Stiltiende samtykke

Staterne eller de kompetente internationale organisationer kan igangsætte et videnskabeligt havforskningsprojekt seks måneder efter den dato, på hvilken de i henhold til artikel 248 krævede oplysninger blev meddelt kyststaten, medmindre kyststaten inden fire måneder fra modtagelsen af meddelelsen indeholdende sådanne oplysninger har underrettet den stat eller organisation, der udfører forskningen, om at :

- a) den har nægtet samtykke i henhold til bestemmelserne i artikel 246; eller
- b) de oplysninger, der er givet af denne stat eller kompetente internationale organisation vedrørende arten af eller formålene med projektet, ikke er i overensstemmelse med åbenbart indlysende kendsgerninger; eller
- c) den forlanger supplerende oplysninger, som er relevante for de i artikel 248 og 249 fastsatte betingelser og oplysninger; eller
- d) der er uopfyldte forpligtelser for så vidt angår betingelserne fastsat i artikel 249 med hensyn til et tidligere videnskabeligt havforskningsprojekt udført af denne stat eller organisation.

Artikel 253

Suspension eller ophør af videnskabelige havforskningsaktiviteter

1. En kyststat har ret til at kræve suspension af videnskabelige havforskningsaktiviteter, der finder sted inden for dens eksklusive økonomiske zone eller på dens kontinentalsokkel, såfremt:

- a) forskningsaktiviteterne ikke udføres i overensstemmelse med de i henhold til artikel 248 meddelte oplysninger, på hvilke kyststatens samtykke var baseret; eller
- b) staten eller den kompetente internationale organisation, der udfører forskningsaktiviteterne, ikke efterlever bestemmelserne i artikel 249 vedrørende kyststatens rettigheder med hensyn til det videnskabelige havforskningsprojekt.

2. En kyststat har ret til at kræve, at enhver videnskabelig havforskningsaktivitet bringes til ophør i tilfælde af, at nogen ikke-efterlevelse af artikel 248 fører til en større ændring i forskningsprojektet eller forskningsaktiviteterne.

3. En kyststat kan ligeledes kræve, at videnskabelige havforskningsaktiviteter bringes til ophør, såfremt en af de situationer, der er omhandlet i stk. 1, ikke er berigtiget inden for en rimelig tid.

4. Efter at have modtaget kyststatens meddelelse om dens beslutning om at beordre suspension eller ophør skal stater eller kompetente internationale organisationer, der har fået tilladelse til at udføre havforskningsaktiviteter, standse de forskningsaktiviteter, der omfattes af en sådan meddelelse.

5. En ordre om suspension i henhold til stk. 1 skal tilbagekaldes af kyststaten og de videnskabelige havforskningsaktiviteter tillades at fortsætte, så snart den stat eller den kompetente internationale organisation, der udfører forskningen, har opfyldt betingelserne i henhold til artikel 248 og 249.

Artikel 254

Rettigheder for tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater

1. Stater og kompetente internationale organisationer, som har forelagt en kyststat et projekt om iværksættelse af videnskabelig havforskning, som omhandlet i artikel 246, stk. 3, skal underrette tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater om det foreslåede forskningsprojekt og skal give kyststaten meddelelse om denne underretning.

2. Efter at den pågældende kyststat har givet samtykke til det foreslåede videnskabelige havforskningsprojekt i overensstemmelse med artikel 246 og andre relevante bestemmelser i denne konvention, skal de stater og kompetente internationale organisationer, der iværksætter et sådant projekt efter anmodning, og når det skønnes rimeligt, forsyne tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater med relevante oplysninger, som omhandlet i artikel 248 og artikel 249, stk. 1, litra f).

3. Efter anmodning, og når det er muligt, skal de ovenfor nævnte tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater gives lejlighed til at deltage i det foreslåede videnskabelige havforskningsprojekt gennem kvalificerede eksperter udpeget af dem, og imod hvilke kyststaten ikke har indvendinger, i overensstemmelse med de betingelser, der i henhold til denne konventions bestemmelser er aftalt for projektet mellem den pågældende kyststat og den stat eller de kompetente internationale organisationer, der udfører den videnskabelige havforskning.

4. De i stk. 1 nævnte stater og kompetente internationale organisationer skal, når de tilgrænsende indlandsstater og geografisk forfordelte stater anmoder derom, og med forbehold af bestemmelserne i artikel 249, stk. 2, give disse stater de i artikel 249, stk. 1, litra d), omhandlede oplysninger og bistand.

Artikel 255

Foranstaltninger til at lette videnskabelig havforskning og til at yde bistand til forskningsfartøjer

Staterne skal bestræbe sig på at fastsætte rimelige regler, forskrifter og procedurer til at fremme og lette videnskabelig havforskning, som udføres i overensstemmelse med denne konvention uden for deres søterritorium, samt efter behov i overensstemmelse med deres love og forskrifter at lette adgangen til deres havne for videnskabelige havforskningsfartøjer, som opfylder de relevante bestemmelser i dette kapitel og fremme bistand til disse fartøjer.

Artikel 256

Videnskabelig havforskning i Området

Alle stater, uanset deres geografiske beliggenhed, og kompetente internationale organisationer, har ret til i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel XI at udføre videnskabelig havforskning i Området.

Artikel 257

Videnskabelig havforskning i vandsøjlen uden for den eksklusive økonomiske zone

Alle stater, uanset deres geografiske beliggenhed og kompetente internationale organisationer, har ret til i overensstemmelse med denne konvention at udføre videnskabelig havforskning i vandsøjlen uden for grænserne for den eksklusive økonomiske zone.

AFSNIT 4

VIDENSKABELIGE FORSKNINGSINSTALLATIONER ELLER VIDENSKABELIGT UDSTYR I HAVMILJØET

Artikel 258

Placering og anvendelse

Placeringen og anvendelsen af alle typer af videnskabelige forskningsinstallationer eller videnskabeligt udstyr i noget område af havmiljøet er underlagt de samme betingelser, som i denne konvention er foreskrevet for udførelsen af videnskabelig havforskning i et sådant område.

Artikel 259

Retlig status

Installationer eller udstyr, som er omhandlet i dette afsnit, har ikke status af øer. De har intet eget søterritorium, og deres tilstedeværelse har ingen indflydelse på afgrænsningen af søterritoriet, den eksklusive økonomiske zone eller kontinentalsoklen.

Artikel 260

Sikkerhedszoner

Sikkerhedszoner af en rimelig bredde, der ikke overstiger 500 m, kan etableres omkring videnskabelige forskningsinstallationer i overensstemmelse med de relevante betingelser i denne konvention. Alle stater skal sikre, at sådanne sikkerhedszoner respekteres af deres fartøjer.

Artikel 261

Forbud mod at lægge sejladsen hindringer i vejen

Placeringen og anvendelsen af enhver type af videnskabelige forskningsinstallationer eller videnskabeligt udstyr må ikke udgøre en hindring for etablerede internationale skibruter.

Artikel 262

Identifikationsmærker og advarselssignaler

Installationer eller udstyr, som er omhandlet i dette afsnit, skal være påført identifikationsmærker, som angiver den registreringsstat eller den internationale organisation, som de tilhører. De skal ligeledes være forsynet med internationalt aftalte passende advarselssignaler til at sikre sejladsens sikkerhed og sikkerheden for lufttrafikken under hensyntagen til de regler og normer, der er fastsat af kompetente internationale organisationer.

AFSNIT 5

ANSVAR OG ERSTATNING

Artikel 263

Ansvar og erstatning

1. Det påhviler staterne og de kompetente internationale organisationer at sikre, at videnskabelig havforskning, hvadenten den udføres af dem selv eller på deres vegne, udføres i overensstemmelse med denne konvention.
2. Staterne og de kompetente internationale organisationer er ansvarlige for foranstaltninger, som de træffer i strid med denne konvention, der vedrører videnskabelig havforskning udført af andre stater, disses fysiske eller juridiske personer eller af kompetente internationale organisationer, og skal yde erstatning for den skade, der hidrører fra sådanne foranstaltninger.
3. Staterne og de kompetente internationale organisationer er ansvarlige i henhold til artikel 235 for skade forårsaget ved forurening af havmiljøet, opstået som følge af videnskabelig havforskning udført af dem selv eller på deres vegne.

AFSNIT 6

BILÆGGELSE AF TVISTER OG FORELØBIGE FORANSTALTNINGER

Artikel 264

Bilæggelse af tvister

Tvister vedrørende fortolkning eller anvendelse af bestemmelserne i denne konvention med hensyn til videnskabelig havforskning skal bilægges i overensstemmelse med kapitel XV, afsnit 2 og 3.

Artikel 265

Foreløbige foranstaltninger

Så længe en tvist ikke er bilagt i henhold til kapitel XV, afsnit 2 og 3, må den stat eller kompetente internationale organisation, der har tilladelse til at udføre et videnskabeligt havforskningsprojekt, kun lade forskningsaktiviteter begynde eller fortsætte med den pågældende kyststats udtrykkelige samtykke.

KAPITEL XIV**UDVIKLING OG OVERFØRSEL AF HAVTEKNOLOGI**

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 266

Fremme af udvikling og overførsel af havteknologi

1. Staterne skal, direkte eller gennem kompetente internationale organisationer, efter evne samarbejde med henblik på aktivt at fremme udviklingen og overførslen af havvidenskab og -teknologi på retfærdige og rimelige vilkår og betingelser.

2. Staterne skal fremme udviklingen af den havvidenskabelige og -teknologiske kapacitet hos stater, som har behov for og anmoder om teknisk bistand på dette område, især udviklingslande, herunder indlandsstater og geografisk forfordelte stater, med henblik på efterforskning, udnyttelse, bevarelse og forvaltning af ressourcer i havet, beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, videnskabelig havforskning og andre aktiviteter i havmiljøet, som er forenelige med denne konvention, i det øjemed at fremskynde udviklingslandenes sociale og økonomiske udvikling.

3. Staterne skal bestræbe sig på at skabe gunstige økonomiske og retlige vilkår for overførsel af havteknologi på et retfærdigt grundlag og til gavn for alle berørte parter.

Artikel 267

Beskyttelse af legitime interesser

Staterne skal ved fremme af det i artikel 266 omhandlede samarbejde tage behørigt hensyn til alle legitime interesser, herunder bl.a. rettigheder og pligter for indehavere, leverandører og modtagere af havteknologi.

Artikel 268

Grundlæggende mål

Staterne skal direkte eller gennem kompetente internationale organisationer fremme:

- a) erhvervelsen, vurderingen og udbredelsen af havteknologisk viden samt lette adgangen til sådanne oplysninger og data;
- b) udviklingen af passende havteknologi;
- c) udviklingen af den nødvendige teknologiske infrastruktur for at lette overførslen af havteknologi;
- d) udviklingen af menneskelige ressourcer gennem træning og uddannelse af statsborgere fra udviklingslande og særligt fra de mindst udviklede blandt disse;
- e) internationalt samarbejde på alle niveauer, især regionalt, lokalt og bilateralt.

Artikel 269

Foranstaltninger til gennemførelse af de grundlæggende mål

Med henblik på at gennemføre de i artikel 268 omhandlede mål skal staterne direkte eller gennem kompetente internationale organisationer bl.a. bestræbe sig på at:

- a) etablere programmer for teknisk samarbejde med henblik på effektiv overførsel af enhver slags havteknologi til stater, som har behov for og anmoder om teknisk bistand på dette område, især udviklingslande, der er indlandsstater eller geografisk forfordelte, såvel som andre udviklingslande, som ikke har været i stand til enten at etablere eller udvikle deres egen teknologiske kapacitet indenfor havvidenskab, efterforskning og udnyttelse af ressourcer i havet eller at udvikle infrastrukturen for en sådan teknologi;
- b) fremme gunstige betingelser for indgåelse af aftaler, kontrakter og andre lignende arrangementer på lige og rimelige vilkår;
- c) afholde konferencer, seminarer og symposier vedrørende videnskabelige og teknologiske emner, især om regler og fremgangsmåder for overførsel af havteknologi;
- d) fremme udveksling af videnskabsmænd samt af teknikere og andre eksperter;
- e) påtage sig projekter og fremme joint ventures og andre former for bilateralt og multilateralt samarbejde.

AFSNIT 2

INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Artikel 270

Former for internationalt samarbejde

Internationalt samarbejde om udvikling og overførsel af havteknologi skal, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt, ske gennem eksisterende bilaterale, regionale eller multilaterale programmer og

ligeledes gennem udvidede og nye programmer med henblik på at lette videnskabelig havforskning, overførsel af havteknologi, især på nye områder og passende international finansiering af oceanforskning og -udvikling.

Artikel 271

Retningslinier, kriterier og normer

Staterne skal direkte eller gennem kompetente internationale organisationer og især under hensyntagen til udviklingslandenes interesser og behov fremme etableringen af almindeligt accepterede retningslinier, kriterier og normer for overførslen af havteknologi på bilateral basis eller inden for rammerne af internationale organisationer og andre fora.

Artikel 272

Koordination af internationale programmer

For så vidt angår overførsel af havteknologi, skal staterne bestræbe sig på at sikre, at kompetente internationale organisationer koordinerer deres aktiviteter, herunder regionale eller globale programmer, under hensyntagen til udviklingslandenes, især indlandsstaternes og de geografisk forfordelte staters, interesser og behov.

Artikel 273

Samarbejde med internationale organisationer og Myndigheden

Staterne skal aktivt samarbejde med de kompetente internationale organisationer og Myndigheden med henblik på at tilskynde til og lette overførslen af praktisk viden og havteknologi med hensyn til aktiviteter i Området til udviklingslande, deres statsborgere og til Produktionselskabet.

Artikel 274

Myndighedens mål

I overensstemmelse med alle legitime interesser, herunder bl.a. rettigheder og pligter for indehavere, leverandører og modtagere af teknologi, skal Myndigheden med hensyn til aktiviteter i Området sikre at:

- a) statsborgere i udviklingslande, det være sig kyststater, indlandsstater eller geografisk forfordelte stater, på grundlag af princippet om ligelig geografisk fordeling med henblik på oplæring optages som medlemmer af det administrative, videnskabelige og tekniske personale, der er rekrutteret til de pågældende aktiviteter;
- b) den tekniske dokumentation vedrørende det relevante udstyr, maskineri, anlæg og processer stilles til rådighed for alle stater, særligt udviklingslande, som har behov for og anmoder om teknisk bistand på dette område;
- c) passende forholdsregler træffes af Myndigheden til at lette erhvervelsen af teknisk bistand inden for havteknologi for stater, som har behov for og anmoder om den, særligt for udviklingslande, samt for deres statsborgeres erhvervelse af den nødvendige praktiske viden og know-how, herunder faglig oplæring;
- d) stater, specielt udviklingslande, som har behov for og anmoder om teknisk bistand på dette område, bistås ved erhvervelsen af det nødvendige udstyr, processer, anlæg og anden teknisk know-how gennem de i denne konvention fastsatte finansielle arrangementer.

AFSNIT 3

NATIONALE OG REGIONALE HAVFORSKNINGSCENTRE OG TEKNOLOGISKE CENTRE

Artikel 275

Oprettelse af nationale centre

1. Staterne skal direkte eller gennem de kompetente internationale organisationer og Myndigheden, især i udviklingslande, der er kyststater, fremme oprettelsen af nationale havforskningscentre og teknologiske forskningscentre samt fremme styrkelsen af eksisterende nationale centre med henblik på at stimulere og udvikle den videnskabelige havforskning i de udviklingslande, der er kyststater og at øge disses nationale kapacitet til at udnytte og bevare deres ressourcer i havet til deres økonomiske fordel.

2. Staterne skal gennem de kompetente internationale organisationer og Myndigheden yde passende støtte til at lette oprettelsen og styrkelsen af sådanne nationale centre med henblik på at tilvejebringe avancerede oplæringsfaciliteter og nødvendigt udstyr, praktisk viden og know-how såvel som tekniske eksperter til sådanne stater, som har behov for og anmoder om sådan bistand.

Artikel 276

Oprettelse af regionale centre

1. Staterne skal i samarbejde med de kompetente internationale organisationer, Myndigheden og nationale havforskningscentre og teknologiske forskningsinstitutioner fremme oprettelsen af regionale havvidenskabelige og teknologiske forskningscentre, især i udviklingslande med henblik på at stimulere og udvikle udviklingslandenes videnskabelige havforskning og fremme overførsel af havteknologi.

2. Alle stater i en region skal for at sikre den mest effektive opnåelse af deres mål samarbejde med de derværende regionale centre.

Artikel 277

De regionale centres funktioner

Sådanne regionale centres funktioner omfatter bl.a.:

- a) trænings- og uddannelsesprogrammer på alle niveauer i forskellige aspekter af videnskabelig havforskning og havteknologisk forskning, især havbiologi, herunder bevarelse og forvaltning af levende ressourcer, oceanografi, hydrografi, ingeniørarbejder, geologisk efterforskning af havbunden, minedrift og afsaltningsteknologier;
- b) administrative studier;
- c) studieprogrammer vedrørende beskyttelse og bevarelse af havmiljøet samt forebyggelse, begrænsning og kontrol af forurening;
- d) tilrettelæggelse af regionale konferencer, seminarer og symposier;
- e) erhvervelse og behandling af havvidenskabelige og -teknologiske data og oplysninger;
- f) hurtig udbredelse i lettilgængelige publikationer af resultater af videnskabelig havforskning og havteknologisk forskning;
- g) offentliggørelse af nationale målsætninger vedrørende overførsel af havteknologi samt systematisk sammenlignende studier af disse mål;

- h) indsamling og systematisering af oplysninger om markedsføring af teknologi og om kontrakter og andre arrangementer vedrørende patenter;
- i) teknologisk samarbejde med andre stater i regionen.

AFSNIT 4

SAMARBEJDE MELLEM INTERNATIONALE ORGANISATIONER

Artikel 278

Samarbejde mellem internationale organisationer

De kompetente internationale organisationer, som er omhandlet i dette kapitel og i kapitel XIII, skal træffe alle passende foranstaltninger til, enten direkte eller i et nært indbyrdes samarbejde, at sikre den effektive udførelse af deres funktioner og forpligtelser i henhold til dette kapitel.

KAPITEL XV

BILÆGGELSE AF TVISTER

AFSNIT 1

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 279

Forpligtelse til at bilægge tvister ved fredelige midler

De deltagende stater skal bilægge enhver indbyrdes tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention ved fredelige midler i overensstemmelse med artikel 2, stk. 3, i De Forenede Nationers Pagt, og i dette øjemed søge en løsning ved de midler, der er angivet i Pagts artikel 33, stk. 1.

Artikel 280

Bilæggelse af tvister ved fredelige midler valgt af parterne

Intet i dette kapitel skal gribe ind i deltagende staters ret til på ethvert tidspunkt at træffe aftale om bilæggelse af en indbyrdes tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention ved fredelige midler efter deres eget valg.

Artikel 281

Procedure, hvor parterne ikke er nået til en bilæggelse

1. Såfremt de deltagende stater, der er parter i en tvist vedrørende denne konventions fortolkning eller anvendelse, har aftalt at søge tvisten bilagt ved fredelige midler efter deres eget valg, finder de i dette kapitel angivne procedurer kun anvendelse i tilfælde, hvor en bilæggelse ikke er opnået ved anvendelse af sådanne midler, og aftalen mellem parterne ikke udelukker en yderligere procedure.

2. Såfremt parterne ligeledes har aftalt en tidsfrist, finder stk. 1 først anvendelse efter udløbet af denne tidsfrist.

Artikel 282

Forpligtelser i henhold til generelle, regionale eller bilaterale aftaler

Såfremt de deltagende stater, der er parter i en tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, ved en generel, regional eller bilateral aftale eller på en anden måde har aftalt, at en sådan tvist efter anmodning fra en part i tvisten skal underkastes en procedure, der indebærer en bindende afgørelse, skal denne procedure anvendes i stedet for de procedurer, der er fastsat i dette kapitel, medmindre andet aftales mellem parterne i tvisten.

Artikel 283

Forpligtelse til at udveksle synspunkter

1. Når en tvist opstår mellem deltagende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, skal parterne i tvisten hurtigt tage skridt til en udveksling af synspunkter vedrørende dens bilæggelse ved forhandling eller andre fredelige midler.

2. Parterne skal ligeledes hurtigt tage skridt til en udveksling af synspunkter i tilfælde, hvor en procedure for bilæggelse af en sådan tvist er blevet afsluttet uden en bilæggelse, eller hvor en bilæggelse er nået, og omstændighederne kræver konsultationer vedrørende fremgangsmåden for gennemførelsen.

Artikel 284

Forlig

1. En deltagende stat, der er part i en tvist vedrørende fortolkningen og anvendelsen af denne konvention kan opfordre den anden part eller de andre parter til at lade tvisten underkaste forligsprocedure i overensstemmelse med proceduren i bilag V, afsnit 1, eller en anden forligsprocedure.

2. Såfremt opfordringen accepteres, og såfremt parterne er enige om den forligsprocedure, der skal anvendes, kan enhver part lade tvisten underkaste denne procedure.

3. Såfremt opfordringen ikke accepteres, eller parterne ikke er enige om proceduren, skal forligsforhandlingerne anses for at være afsluttet.

4. Når en tvist er blevet underkastet en forligsprocedure, kan en sådan forligsforhandling kun afsluttes i overensstemmelse med den aftalte forligsprocedure, medmindre parterne aftaler andet.

Artikel 285

Anvendelse af dette afsnit på tvister, der er indbragt i henhold til kapitel XI

Nærværende afsnit finder anvendelse på enhver tvist, der i henhold til kapitel XI, afsnit 5, skal bilægges i overensstemmelse med de i nærværende kapitel fastsatte procedurer. Såfremt en anden enhed end en deltagende stat er part i en sådan tvist, finder nærværende afsnit tilsvarende anvendelse.

AFSNIT 2

OBLIGATORISKE PROCEDURER, DER MEDFØRER BINDENDE AFGØRELSER

Artikel 286

Anvendelse af procedurer i henhold til dette afsnit

I overensstemmelse med afsnit 3 skal enhver tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention, når bilæggelse ikke er nået ved anvendelse af afsnit 1, efter anmodning fra en part i tvisten forelægges for den domstol, der har kompetence i henhold til nærværende afsnit.

Artikel 287

Valg af procedure

1. Ved undertegnelse, ratifikation eller tiltrædelse af denne konvention eller på ethvert tidspunkt derefter skal en deltagende stat ved en skriftlig erklæring frit kunne vælge en eller flere af følgende fremgangsmåder til bilæggelse af tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention:

- a) Den Internationale Havretsdømstol, oprettet i overensstemmelse med bilag VI;
- b) Den Internationale Domstol;
- c) en voldgiftsdømstol, nedsat i overensstemmelse med bilag VII;
- d) en særlig voldgiftsdømstol, nedsat i overensstemmelse med bilag VIII med henblik på en eller flere af de deri angivne kategorier af tvister.

2. En erklæring, der er afgivet i henhold til stk. 1, må ikke berøre eller berøres af en deltagende stats forpligtelse til at acceptere kompetencen hos Den Internationale Havretsdømstols Afdeling for Havbundstvister i det omfang og efter de nærmere bestemmelser, der er fastsat i kapitel XI, afsnit 5.

3. En deltagende stat, som er part i en tvist, der ikke er omfattet af en ikraftværende erklæring, skal anses for at have accepteret voldgift i overensstemmelse med bilag VII.

4. Hvis parterne i en tvist har godkendt en og samme bilæggelsesprocedure, kan tvisten, medmindre andet aftales parterne imellem, alene underkastes nævnte procedure.

5. Hvis parterne i en tvist ikke har godkendt en og samme bilæggelsesprocedure, kan tvisten, medmindre andet aftales parterne imellem, kun indbringes til voldgift i henhold til bilag VII.

6. En erklæring, der er afgivet i henhold til stk. 1, skal forblive i kraft indtil tre måneder efter, at en meddelelse om tilbagekaldelse er blevet deponeret hos De Forenede Nationers generalsekretær.

7. En ny erklæring, en meddelelse om tilbagekaldelse eller en erklærings udløb berører ikke på nogen måde igangværende forhandlinger ved en domstol, der har kompetence i henhold til denne artikel, medmindre parterne aftaler andet.

8. Erklæringer og meddelelser, som er omhandlet i denne artikel, skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær, som skal sende kopier heraf til de deltagende stater.

Artikel 288

Kompetence

1. En domstol, som nævnt i artikel 287, skal i enhver tvist, der indbringes for den i overensstemmelse med dette kapitel, have kompetence vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention.
2. En domstol, som nævnt i artikel 287, skal ligeledes i enhver tvist have kompetence med hensyn til fortolkningen eller anvendelsen af en international aftale, der vedrører formålene med denne konvention, og som er indbragt for den i overensstemmelse med aftalen.
3. Den Internationale Havretsdomstols Afdeling for Havbundstvister, oprettet i overensstemmelse med bilag VI og enhver anden afdeling eller voldgiftsdomstol, som nævnt i kapitel XI, afsnit 5, skal have kompetence i ethvert spørgsmål, som indbringes for den i overensstemmelse dermed.
4. I tilfælde af en tvist om, hvorvidt en domstol har kompetence, skal spørgsmålet afgøres af den pågældende domstol.

Artikel 289

Sagkyndige

I enhver tvist, der omfatter videnskabelige eller tekniske spørgsmål, kan en domstol, der udøver kompetence i henhold til dette afsnit, efter anmodning fra en part i en tvist eller på eget initiativ i samråd med parterne udvælge mindst to videnskabeligt eller teknisk sagkyndige, fortrinsvis fra den i overensstemmelse med bilag VIII, artikel 2, udarbejdede relevante liste, til at tiltræde domstolen uden stemmeret.

Artikel 290

Foreløbige foranstaltninger

1. Såfremt en tvist er blevet behørigt indbragt for en domstol, der uden videre anser sig for kompetent i henhold til dette kapitel eller kapitel XI, afsnit 5, kan domstolen, indtil den endelige afgørelse foreligger, foreskrive sådanne foreløbige foranstaltninger, som den efter omstændighederne anser for passende med henblik på at bevare de respektive rettigheder hos parterne i tvisten eller at forebygge alvorlig skade på havmiljøet.
2. Foreløbige foranstaltninger kan ændres eller tilbagekaldes, så snart de omstændigheder, der berettiger dem, er ændret eller ikke længere eksisterer.
3. Foreløbige foranstaltninger kan kun foreskrives, ændres eller tilbagekaldes i henhold til denne artikel efter anmodning fra en part i tvisten, og efter at parterne har haft lejlighed til at blive hørt.
4. Domstolen skal straks give meddelelse til parterne i tvisten eller, hvor den anser det for hensigtsmæssigt, til andre parter om foreløbige foranstaltninger eller om ændring eller tilbagekaldelse heraf.
5. Indtil nedsættelsen af en voldgiftsdomstol, for hvilken en tvist indbringes i henhold til dette afsnit, kan enhver domstol, som er udpeget ved aftale mellem parterne eller, såfremt en sådan aftale ikke opnås inden to uger fra datoen for anmodningen om foreløbige foranstaltninger, Den Internati

onale Havretsdømstol eller, for så vidt angår aktiviteter i Området, Afdelingen for Havbundstvister, foreskrive, ændre eller tilbagekalde foreløbige foranstaltninger i overensstemmelse med denne artikel, såfremt den uden videre finder, at den dømstol, som skal nedsættes, ville have kompetence, og at situationens hastende karakter gør det påkrævet. Når den dømstol, for hvilken tvisten er blevet indbragt, først er blevet nedsat, kan den i overensstemmelse med stk. 1 til 4 ændre, tilbagekalde eller bekræfte disse foreløbige foranstaltninger.

6. Parterne i tvisten skal omgående efterkomme enhver foreløbig foranstaltning, som er foreskrevet i henhold til denne artikel.

Artikel 291

Adgang

1. Alle de i dette kapitel angivne bilæggelsesprocedurer står åbne for de deltagende stater.
2. De i dette kapitel angivne bilæggelsesprocedurer skal kun stå åbne for andre enheder end deltagende stater, når det er særligt fastsat i denne konvention.

Artikel 292

Omgående frigivelse af fartøjer og besætninger

1. I tilfælde, hvor en deltagende stats myndigheder har tilbageholdt et fartøj, der fører en anden deltagende stats flag, og det påstås, at den stat, som udøver tilbageholdelsen, ikke har efterkommet bestemmelserne i denne konvention om omgående frigivelse af fartøjet eller dets besætning, efter at der er stillet en rimelig kaution eller anden finansiel sikkerhed, kan spørgsmålet om frigivelse indbringes for enhver dømstol, hvorom der er enighed mellem parterne, eller såfremt en sådan enighed ikke kan opnås inden 10 dage fra tidspunktet for tilbageholdelsen, for en dømstol, som i henhold til artikel 287 er godkendt af den stat, som udøver tilbageholdelsen, eller for Den Internationale Havretsdømstol, medmindre parterne træffer anden aftale.

2. Anmodningen om frigivelse kan kun indgives af eller på vegne af fartøjets flagstat.

3. Dømstolen skal omgående behandle anmodningen om frigivelse og skal kun behandle spørgsmålet om frigivelse, uden at foregribe bedømmelsen af nogen sag indbragt for det relevante nationale forum mod fartøjet, dets ejer eller dets besætning. Myndighederne i den stat, som udøver tilbageholdelsen, skal fortsat til enhver tid have kompetence til at frigive fartøjet og dets besætning.

4. Efter at den af dømstolen fastsatte kaution eller anden finansiel sikkerhed er stillet, skal myndighederne i den stat, som udøver tilbageholdelsen, omgående efterkomme dømstolens afgørelse om frigivelse af fartøjet eller dets besætning.

Artikel 293

Anvendelig ret

1. En dømstol, som har kompetence i henhold til dette afsnit, skal anvende denne konvention og andre folkeretlige regler, som ikke er uforenelige med denne konvention.

2. Stk. 1 indskrænker ikke beføjelserne for den dømstol som har kompetence i henhold til dette afsnit til at træffe en afgørelse efter ret og billighed, såfremt parterne er enige herom.

Artikel 294

Indledende forhandlinger

1. En af artikel 287 omfattet domstol, hvortil en anmodning indgives med hensyn til en i artikel 297 omhandlet tvist, skal efter anmodning af en part afgøre eller kan på eget initiativ afgøre, hvorvidt kravet indebærer et misbrug af den retslige procedure, eller om kravet er åbenbart velbegrunderet. Såfremt domstolen finder, at kravet indebærer et misbrug af den retslige procedure eller er åbenbart ubegrundet, skal den ikke foretage sig yderligere i sagen.

2. Ved modtagelse af anmodningen skal domstolen omgående give den anden part eller de andre parter i tvisten meddelelse om anmodningen og skal fastsætte en rimelig tidsfrist, inden for hvilken de kan anmode den om en afgørelse i overensstemmelse med stk. 1.

3. Intet i denne artikel berører retten for en part i en tvist til at fremkomme med foreløbige indvendinger i overensstemmelse med den gældende procesordning.

Artikel 295

Udtømmelse af nationale retsmidler

En tvist mellem deltagende stater vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention kan først underkastes de procedurer, der er foreskrevet i dette afsnit, når de nationale retsmidler er udtømt, i det omfang dette er krævet af folkeretten.

Artikel 296

Afgørelses endelighed og retskraft

1. Afgørelser, der træffes af en domstol, der har kompetence i henhold til dette afsnit, skal være endelige og skal efterkommes af alle parterne i tvisten.

2. Sådanne afgørelser skal kun have retskraft for parterne og med hensyn til den pådømte tvist.

AFSNIT 3

BEGRÆNSNINGER OG UNDTAGELSER I ANVENDELSEN AF AFSNIT 2

Artikel 297

Begrænsninger i anvendelsen af afsnit 2

1. Tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention med hensyn til en kyststats udøvelse af suveræne rettigheder eller jurisdiktion i henhold til denne konvention skal i følgende tilfælde være underkastet de i afsnit 2 foreskrevne procedurer:

- a) når det påstås, at en kyststat har handlet i strid med denne konventions bestemmelser vedrørende friheder og rettigheder til sejlads, overflyvning eller udlægning af undersøiske kabler og rørledninger eller med hensyn til andre internationalt lovlige anvendelser af havet, som angivet i artikel 58;
- b) når det påstås, at en stat under udøvelsen af forannævnte friheder, rettigheder eller brug har handlet i strid med denne konvention eller love eller forskrifter, der er udstedt af kyststaten i overensstemmelse med denne konvention og med andre folkeretlige regler, der ikke er uforenelige med denne; eller

- c) når det påstås, at en kyststat har handlet i strid med nærmere angivne internationale regler og normer vedrørende beskyttelsen og bevarelsen af havmiljøet, som finder anvendelse på kyststaten, og som er blevet fastsat ved denne konvention eller gennem en kompetent international organisation eller en diplomatisk konference i overensstemmelse med denne konvention.
- 2.
- a) Tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af bestemmelserne i denne konvention med hensyn til videnskabelig havforskning skal afgøres i overensstemmelse med afsnit 2, med den undtagelse, at kyststaten ikke er forpligtet til at acceptere indbringelsen til sådan bilæggelse af nogen tvist, der er en følge af:
- i) kyststatens udøvelse af en ret eller skønsmæssig beføjelse i overensstemmelse med artikel 246; eller
  - ii) en beslutning truffet af kyststaten om at beordre suspension eller ophør af et forskningsprojekt i overensstemmelse med artikel 253.
- b) En tvist, der er opstået som følge af en påstand fra den stat, som udfører forskning, om, at kyststaten med hensyn til et nærmere angivet projekt ikke udøver sine rettigheder i henhold til artikel 246 og 253 på en måde, der er forenelig med denne konvention, skal efter anmodning fra en af parterne underkastes forligsprocedure i henhold til bilag V, afsnit 2, idet det forudsættes, at forligskommissionen ikke rejser tvivl om kyststatens udøvelse af sin skønsmæssige beføjelse til at udpege særlige områder, som omhandlet i artikel 246, stk. 6, eller sin skønsmæssige beføjelse til at nægte samtykke i overensstemmelse med artikel 246, stk. 5.
- 3.
- a) Tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af bestemmelserne i denne konvention med hensyn til fiskeri skal bilægges i overensstemmelse med afsnit 2 med den undtagelse, at kyststaten ikke skal være forpligtet til at acceptere indbringelsen til sådan bilæggelse af nogen tvist vedrørende dens suveræne rettigheder med hensyn til de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone eller med hensyn til udøvelsen af disse rettigheder, herunder dens skønsmæssige beføjelser i henseende til at fastsætte den tilladte fangstmængde, dens fangstkapacitet, fordelingen af overskydende mængder mellem andre stater samt vilkår og betingelser fastsat i dens love og forskrifter vedrørende bevarelse og forvaltning.
- b) I tilfælde, hvor ingen bilæggelse er opnået ved anvendelse af afsnit 1 i dette kapitel, skal en tvist efter anmodning fra enhver part underkastes den i bilag V, afsnit 2, angivne forligsprocedure, når det påstås at:
- i) en kyststat klart ikke har efterkommet sine forpligtelser til gennem passende besvarelses- og forvaltningsforanstaltninger at sikre, at opretholdelsen af de levende ressourcer i den eksklusive økonomiske zone ikke bringes alvorligt i fare;
  - ii) en kyststat vilkårligt efter anmodning fra en anden stat har nægtet at fastsætte den tilladte fangstmængde og sin fangstkapacitet med hensyn til levende ressourcer for så vidt angår fiskebestande, som denne anden stat er interesseret i at fiske; eller at
  - iii) en kyststat i henhold til artikel 62, 69 og 70 og i henhold til de vilkår og betingelser, der er fastsat af kyststaten i overensstemmelse med denne konvention, vilkårligt har nægtet at tildele nogen stat hele eller en del af det overskud, som den har erklæret findes.
- c) I intet tilfælde må forligskommissionen sætte sit skøn i stedet for kyststatens.
- d) Forligskommissionens beretning skal meddeles de kompetente, internationale organisationer.
- e) Ved forhandling om aftaler i henhold til artikel 69 og 70 skal de deltagende stater, medmindre de aftaler andet, indføje en bestemmelse om foranstaltninger, som de skal træffe med henblik på at formindske muligheden for uenighed vedrørende aftalens fortolkning eller anvendelse samt om hvilken fremgangsmåde, der skal anvendes, hvis uenighed ikke desto mindre opstår.

Artikel 298

Valgfrie undtagelser med hensyn til anvendelse af afsnit 2

1. Ved undertegnelsen, ratifikationen eller tiltrædelsen af denne konvention eller på ethvert tidspunkt derefter kan en stat med forbehold af de forpligtelser, der følger af afsnit 1, skriftligt erklære, at den ikke accepterer en eller flere af de procedurer, der er fastsat i afsnit 2 med hensyn til en eller flere af følgende kategorier af tvister:

- a)
  - i) tvister vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af artikel 15, 74 og 83 om afgrænsninger på havet eller som omfatter historiske bugter eller rettigheder, idet det forudsættes, at en stat, der har afgivet en sådan erklæring, når en tvist opstår efter denne konventions ikrafttræden, og hvor ingen aftale opnås under forhandlingerne mellem parterne inden for en rimelig tid, efter anmodning fra enhver part i tvisten accepterer sagens indbringelse for forligsprocedure i henhold til bilag V, afsnit 2, og endvidere forudsat, at enhver tvist, som nødvendigvis indebærer en samtidig overvejelse af enhver ikke bilagt tvist vedrørende suverænitet eller andre rettigheder over fastlands- eller øterritorium, skal være udelukket fra en sådan indbringelse;
  - ii) efter at forligskommissionen har fremlagt sin beretning, som skal være begrundet, skal parterne forhandle om en aftale på grundlag af denne beretning. Hvis disse forhandlinger ikke fører til en aftale, skal parterne efter gensidig overenskomst underkaste spørgsmålet en af de procedurer, der er fastsat i afsnit 2, medmindre de aftaler andet;
  - iii) dette litra skal ikke finde anvendelse på nogen tvist vedrørende afgrænsning på havet, som er endelig bilagt ved en ordning mellem parterne, eller på nogen sådan tvist, som skal bilægges i overensstemmelse med en bilateral eller multilateral aftale, der er bindende for disse parter;
- b) tvister vedrørende militære aktiviteter, herunder militære aktiviteter udført af statsskibe og -luftfartøjer i ikke-kommerciel tjeneste, samt tvister vedrørende retshåndhævelsesforanstaltninger med hensyn til udøvelsen af suveræne rettigheder eller jurisdiktion, som i henhold til artikel 297, stk. 2 eller 3, er undtaget fra en domstols kompetence;
- c) tvister med hensyn til hvilke De Forenede Nationers Sikkerhedsråd udøver de funktioner, der er tillagt det ved De Forenede Nationers Pagt, medmindre Sikkerhedsrådet beslutter at fjerne sagen fra sin dagsorden eller henstiller til parterne at bilægge dem ved de midler, der fastsat i denne konvention.

2. En deltagende stat, der har afgivet en erklæring i henhold til stk. 1, kan til enhver tid trække den tilbage eller indvilge i at underkaste en tvist, der er undtaget ved en sådan erklæring, enhver procedure, der er angivet i denne konvention.

3. En deltagende stat, der har afgivet en erklæring i henhold til stk. 1, er ikke berettiget til at underkaste en tvist, der falder ind under den således undtagne kategori af tvister, nogen procedure i denne konvention mod en anden deltagende stat, uden denne parts samtykke.

4. Hvis en af de deltagende stater har afgivet en erklæring i henhold til stk. 1, litra a), kan enhver anden deltagende stat lade enhver tvist med den erklærende part, som falder ind under en undtaget kategori, underkaste den procedure, der er nærmere angivet i en sådan erklæring.

5. En ny erklæring eller tilbagetrækningen af en erklæring berører ikke, medmindre parterne aftaler andet, på nogen måde den sag, der verserer for en domstol i overensstemmelse med denne artikel.

6. Erklæringer og meddelelser om tilbagetrækning af erklæringer i henhold til denne artikel skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær, som skal sende kopier heraf til de deltagende stater.

Artikel 299

Parternes ret til at aftale en procedure

1. En tvist, som i henhold til artikel 297 eller ved en erklæring i henhold til artikel 298 er undtaget fra de i afsnit 2 fastsatte procedurer for bilæggelse af tvister, kan kun underkastes sådanne procedurer efter aftale mellem parterne i tvisten.

2. Intet i dette afsnit fratager parterne i tvisten retten til at aftale en anden procedure for bilæggelsen af en sådan tvist eller til at nå til en mindelig ordning.

KAPITEL XVI.

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 300

God tro og misbrug af rettigheder

De deltagende stater i denne konvention forpligter sig til i god tro at opfylde de forpligtelser, som de har påtaget sig i henhold til denne konvention, samt til at udøve de rettigheder, den jurisdiktion og de friheder, som er anerkendt i denne konvention, på en måde, som ikke indebærer misbrug af rettigheder.

Artikel 301

Fredelig anvendelse af havene

Under udøvelsen af deres rettigheder og ved opfyldelsen af deres pligter i henhold til denne konvention skal de deltagende stater afholde sig fra enhver trussel eller magtanvendelse over for nogen stats territoriale integritet eller politiske uafhængighed eller nogen anden handling som er uforenelig med de folkeretlige principper, der er udtrykt i De Forenede Nationers Pagt.

Artikel 302

Udlevering af oplysninger

Med forbehold af en deltagende stats ret til at anvende de procedurer for bilæggelse af tvister, der er fastsat i denne konvention, skal intet i denne konvention kunne fortolkes som et krav om, at en deltagende stat ved opfyldelse af sine forpligtelser i henhold til denne konvention skal give oplysninger, hvis udlevering er i strid med dens væsentlige sikkerhedsinteresser.

Artikel 303

Arkæologiske og historiske genstande fundet i havet

1. Staterne har pligt til at beskytte genstande af arkæologisk og historisk karakter fundet i havet, og skal samarbejde herom.

2. Med henblik på at kontrollere handel med sådanne genstande er kyststaten ved anvendelsen af artikel 33 berettiget til at antage, at deres fjernelse, uden dens godkendelse, fra havbunden i det område, der omhandles i nævnte artikel, ville medføre en overtrædelse inden for dens territorium eller søterritorium af de love og forskrifter, der er omhandlet i nævnte artikel.

3. Intet i denne artikel berører rettighederne for ejere, der kan identificeres, bjærgningslovgivningen eller andre søretlige regler eller love og praksis med hensyn til kulturelle udvekslinger.

4. Denne artikel berører ikke andre internationale aftaler og folkeretlige regler vedrørende beskyttelsen af genstande af arkæologisk og historisk karakter.

Artikel 304

Ansvar og erstatning for skade

Bestemmelserne i denne konvention vedrørende ansvar og erstatning for skade berører ikke anvendelsen af eksisterende regler og udviklingen af nye regler vedrørende ansvar og erstatning for skade i henhold til folkeretten.

KAPITEL XVII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 305

Undertegnelse

1. Denne konvention skal stå åben for undertegnelse af:
  - a) alle stater;
  - b) Namibia, repræsenteret ved De Forenede Nationers Råd for Namibia;
  - c) alle selvstyrende associerede stater, som har valgt denne status ved udøvelse af selvbestemmelse overvåget og godkendt af De Forenede Nationer i overensstemmelse med Generalforsamlingens resolution 1514 (XV), og som har kompetence på de områder, som omfattes af denne konvention, herunder kompetence til at indgå traktater på disse områder;
  - d) alle selvstyrende associerede stater, som i overensstemmelse med deres respektive associeringsinstrumenter har kompetence på de områder, som denne konvention omfatter, herunder kompetence til at indgå traktater på disse områder;
  - e) alle territorier, som har fuldt indre selvstyre, som anerkendt af De Forenede Nationer, men som ikke har opnået fuld uafhængighed i overensstemmelse med Generalforsamlingens resolution 1514 (XV), og som har kompetence på de områder, som denne konvention omfatter, herunder kompetence til at indgå traktater på disse områder;
  - f) internationale organisationer i overensstemmelse med bilag IX.
2. Denne konvention er åben for undertegnelse i Jamaicas udenrigsministerium indtil den 9. december 1984, og endvidere fra den 1. juli 1983 indtil den 9. december 1984 ved De Forenede Nationers hovedsæde i New York.

Artikel 306

Ratifikation og formel bekræftelse

Denne konvention skal ratificeres af staterne og af de i artikel 305, stk. 1, litra b), c), d) og e), omhandlede andre enheder og skal formelt bekræftes i overensstemmelse med bilag IX af de i artikel 305 stk. 1, litra f), omhandlede enheder. Ratifikationsinstrumenterne og de formelle bekræftelsesinstrumenter skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 307

Tiltrædelse

Denne konvention skal stå åben for tiltrædelse af staterne og de i artikel 305 omhandlede andre enheder. Tiltrædelse af de i artikel 305, stk. 1, litra f), omhandlede enheder skal ske i overensstemmelse med bilag IX. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 308

Ikrafttræden

1. Denne konvention træder i kraft tolv måneder efter datoen for deponeringen af det tresindstyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For enhver stat, som ratificerer eller tiltræder denne konvention efter deponeringen af det tresindstyvende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, skal konventionen med forbehold af stk. 1 træde i kraft på den tredivte dag efter deponeringen af dens ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

3. På datoen for denne konventions ikrafttræden skal Myndighedens Forsamling træde sammen og vælge Myndighedens Råd. Det første Råd skal sammensættes på en måde, som er forenelig med formålet i artikel 161, såfremt bestemmelserne i denne artikel ikke kan anvendes fuldt ud.

4. De regler, forskrifter og procedurer, som Den Forberedende Kommission har udarbejdet udkast til, skal anvendes foreløbigt, indtil de formelt vedtages af Myndigheden i overensstemmelse med kapitel XI.

5. Myndigheden og dens organer skal handle i overensstemmelse med De Forenede Nationers Tredie Havretskonferences resolution II vedrørende forberedende investeringer og med de afgørelser, som Den Forberedende Kommission har truffet i henhold til denne resolution.

Artikel 309

Forbehold og undtagelser

Der kan ikke tages forbehold over for eller gøres undtagelser fra denne konvention, medmindre dette udtrykkeligt er hjemlet i andre artikler i denne konvention.

Artikel 310

Erklæringer og udtalelser

Artikel 309 afskærer ikke en stat fra, i forbindelse med undertegnelsen, ratifikationen eller tiltrædelsen af denne konvention, at fremsætte erklæringer eller udtalelser, uanset disses formulering eller betegnelse, bl.a. med henblik på samordningen af dens love og forskrifter med denne konvention, forudsat at sådanne erklæringer og udtalelser ikke har til hensigt at udelukke eller ændre retsvirkningen af denne konvention i forhold til den pågældende stat.

Artikel 311

Forholdet til andre konventioner og internationale aftaler

1. Denne konvention skal mellem de deltagende stater have forrang for Geneve-konventionerne af 29. april 1958 om retsordenen på havet.

2. Denne konvention ændrer ikke de rettigheder eller forpligtelser, som påhviler de deltagende stater i henhold til andre aftaler, som er forenelige med denne konvention, og som ikke griber ind i de andre deltagende staters rettigheder eller forpligtelser i henhold til denne konvention.

3. To eller flere deltagende stater kan indgå aftaler, som ændrer eller suspenderer anvendelsen af bestemmelser i denne konvention, og som alene skal gælde for deres indbyrdes forhold, forudsat at sådanne aftaler ikke vedrører en bestemmelse, fra hvilken en afvigelse er uforenelig med den effektive gennemførelse af denne konventions hensigt og formål, og yderligere forudsat at sådanne aftaler ikke berører anvendelsen af de grundlæggende principper, som er udtrykt heri, samt at bestemmelserne i sådanne aftaler ikke griber ind i de andre deltagende staters udøvelse af deres rettigheder eller opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til denne konvention.

4. Deltagende stater, som har til hensigt at indgå en aftale som omhandlet i stk. 3, skal gennem depositaren for denne konvention underrette de øvrige deltagende stater om deres hensigt til at indgå aftalen, og om den ændring eller suspension af konventionen, som den indebærer.

5. Denne artikel finder ikke anvendelse på internationale aftaler, som udtrykkeligt er hjemlet eller opretholdt ved andre artikler i denne konvention.

6. De deltagende stater er enige om, at det i artikel 136 anførte grundlæggende princip vedrørende menneskehedens fælles arv ikke kan gøres til genstand for ændringer, samt at de ikke vil være deltagere i nogen aftale, der fraviger dette princip.

Artikel 312

Ændringer

1. Efter udløbet af en periode på 10 år fra denne konventions ikrafttrædelsesdato kan en deltagende stat ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær foreslå nærmere angivne ændringer i denne konvention bortset fra sådanne, som vedrører aktiviteter i Området, og anmode om indkaldelse af en konference til behandling af sådanne foreslåede ændringer. Generalsekretæren skal udsende sådanne meddelelser til samtlige deltagende stater. Såfremt mindst halvdelen af de deltagende stater inden for 12 måneder fra datoen for udsendelsen af meddelelsen har afgivet et positivt svar på anmodningen, skal generalsekretæren indkalde konferencen.

2. På ændringskonferencen finder samme beslutningsprocedure anvendelse som på De Forenede Nationers Tredie Havretskonference, medmindre andet besluttet af konferencen. Konferencen bør bestræbe sig mest muligt på at opnå enighed om enhver ændring ved konsensus, og der bør ikke ske afstemning om forslagene, før enhver mulighed for konsensus er udtømt.

Artikel 313

Ændring ved forenklet procedure

1. En deltagende stat kan ved skriftlig meddelelse til De forenede Nationers generalsekretær foreslå ændringer i denne konvention, bortset fra ændringer, som vedrører aktiviteter i Området, med henblik på vedtagelse ved en forenklet procedure i henhold til denne artikel uden indkaldelse af en konference. Generalsekretæren skal udsende meddelelsen til samtlige deltagende stater.

2. Såfremt en deltagende stat inden for en periode på 12 måneder efter meddelelsens udsendelse fremsætter indvendinger mod den foreslåede ændring eller mod forslaget om dens vedtagelse ved forenklet procedure, skal ændringen anses for forkastet. Generalsekretæren skal straks underrette alle deltagende stater herom.

3. Såfremt ingen deltagende stat ved udløbet af en periode på 12 måneder fra datoen for meddelelsens udsendelse har fremsat indvendinger mod den foreslåede ændring eller mod forslaget om dens vedtagelse ved forenklet procedure, skal ændringsforslaget anses for vedtaget. Generalsekretæren skal underrette alle deltagende stater om, at den foreslåede ændring er blevet vedtaget.

Artikel 314

Ændringer i de af denne konventions bestemmelser, som udelukkende vedrører aktiviteter i Området

1. En deltagende stat kan ved skriftlig meddelelse til Myndighedens generalsekretær foreslå en ændring af de af denne konventions bestemmelser, som udelukkende vedrører aktiviteter i Området, herunder bilag VI, afsnit 4. Generalsekretæren skal udsende en sådan meddelelse til alle deltagende stater. Den foreslåede ændring skal efter at være godkendt af Rådet forelægges Forsamlingen til godkendelse. De deltagende staters repræsentanter i disse organer skal have fuldmagt til at behandle og godkende den foreslåede ændring. Det af Rådet og Forsamlingen godkendte ændringsforslag skal anses for vedtaget.

2. Forud for godkendelse af enhver ændring i henhold til stk. 1 skal Rådet og Forsamlingen sikre sig, at ændringen ikke griber ind i ordningen for efterforskning og udnyttelse af Områdets ressourcer, inden revisionskonferencen er trådt sammen, i overensstemmelse med artikel 155.

Artikel 315

Undertegnelse, ratifikation og tiltrædelse af og autentiske tekster til ændringer

1. Vedtagne ændringer af denne konvention er åbne for undertegnelse af de deltagende stater ved De Forenede Nationers hovedsæde i New York i 12 måneder fra datoen for deres vedtagelse, medmindre andet er bestemt i selve ændringen.

2. Artikel 306, 307 og 320 finder anvendelse på alle ændringer til denne konvention.

Artikel 316

Ikrafttræden af ændringer

1. Ændringer til denne konvention, bortset fra de i stk. 5 nævnte, skal træde i kraft for de deltagende stater, som ratificerer eller tiltræder dem, på den tredivte dag efter deponeringen af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenterne af to trediedele af de deltagende stater eller 60 deltagende stater, alt efter hvilket antal er størst. Sådanne ændringer berører ikke andre deltagende staters udøvelse af deres rettigheder eller opfyldelse af deres forpligtelser i henhold til denne konvention.

2. En ændring kan indeholde en bestemmelse om, at der til dens ikrafttræden kræves et større antal ratifikationer eller tiltrædelser end fastsat i denne artikel.

3. For enhver deltagende stat, som ratificerer eller tiltræder en i stk. 1 omhandlet ændring efter deponeringen af det krævede antal ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter, skal ændringen træde i kraft på den tredivte dag efter deponeringen af dens ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

4. En stat, som bliver deltager i denne konvention efter ikrafttrædelsen af en ændring i overensstemmelse med stk. 1, skal, forudsat at vedkommende stat ikke giver udtryk for en anden hensigt:

- a) betragtes som værende deltager i denne konvention i dens ændrede form; og
- b) betragtes som deltager i den uændrede konvention i forhold til enhver deltagende stat, som ikke er bundet af ændringen.

5. Enhver ændring, som udelukkende vedrører aktiviteter i Området og enhver ændring i bilag VI, træder i kraft for alle deltagende stater et år efter at tre fjerdedele af de deltagende stater har deponeret deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter.

6. En stat, som bliver deltager i denne konvention efter ikrafttræden af ændringer i overensstemmelse med stk. 5, skal anses som deltager i denne konvention dens således ændrede form.

Artikel 317

Opsigelse

1. En deltagende stat kan ved skriftlig meddelelse til De Forenede Nationers generalsekretær opsig denne konvention og kan anføre årsagen hertil. Undladelse af at anføre årsagen berører ikke opsigelsens gyldighed. Opsigelsen træder i kraft et år efter modtagelsen af meddelelsen, medmindre denne angiver en senere dato.

2. En stat frigøres ikke ved opsigelsen for de finansielle og kontraktmæssige forpligtelser, som er opstået, mens den var deltager i denne konvention, ligesom opsigelsen ikke berører nogen rettighed, forpligtelse eller retlig situation for denne stat opstået ved gennemførelsen af denne konvention, inden den ophørte med at være gældende for denne stat.

3. Opsigelsen har ikke på nogen måde indflydelse på en deltagende stats pligt til at opfylde enhver forpligtelse, der er indeholdt i denne konvention, og som ifølge folkeretten måtte påhvile den uafhængigt af denne konvention.

Artikel 318

Bilagenes status

Bilagene udgør en integrerende del af denne konvention, og en henvisning til denne konvention eller et af dens kapitler indbefatter, medmindre andet udtrykkeligt er fastsat, en henvisning til de dertil hørende bilag.

Artikel 319

Depositaren

1. De Forenede Nationers generalsekretær er depositar for denne konvention og ændringer hertil.
2. Foruden at fungere som depositar skal generalsekretæren:
  - a) rapportere til alle deltagende stater, Myndigheden og kompetente internationale organisationer om problemer af almen karakter, som er opstået i forbindelse med denne konvention;
  - b) give Myndigheden meddelelse om ratifikationer, formelle bekræftelser og tiltrædelser af denne konvention og ændringer heri såvel som om opsigelser af denne konvention;
  - c) give de deltagende stater meddelelse om aftaler indgået i henhold til artikel 311, stk. 4;
  - d) udsende ændringer vedtaget i overensstemmelse med denne konvention til de deltagende stater med henblik på ratifikation eller tiltrædelse;
  - e) indkalde til nødvendige møder for de deltagende stater i overensstemmelse med denne konvention.
3.
  - a) Generalsekretæren skal ligeledes til de i artikel 156 omhandlede observatører udsende:
    - i) de i stk. 2, litra a), omhandlede rapport;
    - ii) de i stk. 2, litra b) og c), omhandlede meddelelser;
    - iii) til underretning, teksterne til de i stk. 2, litra d), omhandlede ændringer.
  - b) Generalsekretæren skal ligeledes indbyde disse observatører til at deltage som observatører i de i stk. 2, litra e), omhandlede møder for de deltagende stater.

Artikel 320

Autentiske tekster

Originalteksten til denne konvention, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekster har samme gyldighed, skal i overensstemmelse med artikel 305, stk. 2, deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede, der er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne konvention.

Udfærdiget i Montego Bay, den tiende december nittenhundredeogtoogfirs.

STÆRKT VANDRENDE ARTER

1. Albacore, hvid tun: *Thunnus alalunga*.
2. Tunfisk, almindelig tun: *Thunnus thynnus*.
3. Storøjlet tun: *Thunnus obesus*.
4. Bugstribet bonit: *Katsuwonus pelamis*.
5. Gulfinnet tunfisk: *Thunnus albacares*.
6. Sortfinnet tun: *Thunnus atlanticus*.
7. Thunnin: *Euthynnus alleteratus*. Lille tun: *Euthynnus affinis*.
8. Blåfinnet tun: *Thunnus maccoyii*.
9. Auxide: *Auxis thazard*; *Auxis rochei*.
10. Havbrasen: Familie *Bramidae*.
11. Marlin, spydfisk: *Tetrapturus angustirostris*; *Tetrapturus belone*; *Tetrapturus pfluegeri*; *Tetrapturus albidus*; *Tetrapturus audax*; *Tetrapturus georgei*; *Makaira mazara*; *Makaira indica*; *Makaira nigricans*.
12. Sejlfisk: *Istiophorus platypterus*; *Istiophorus albicans*.
13. Sværdfisk: *Xiphias gladius*.
14. Makrelgedde: *Scomberesox saurus*; *Cololabis saira*; *Cololabis adocetus*; *Scomberesox saurus scombroides*.
15. Guldmakrel: *Coryphaena hippurus*; *Coryphaena equiselis*.
16. Oceaniske hajer: *Hexanchus griseus*; *Cetorhinus maximus*; Familie *Alopiidae*; *Rhincodon typus*; Familie *Carcharhinidae*; Familie *Sphyrnidae*; Familie *Isuridae*.
17. Hvaler: Familie *Physeteridae*, Familie *Balaenopteridae*; Familie *Balaenidae*; Familie *Eschrichtiidae*; Familie *Monodontidae*; Familie *Ziphiidae*; Familie *Delphinidae*.

KOMMISSIONEN FOR KONTINENTALSOKLENS GRÆNSER

Artikel 1

I henhold til bestemmelserne i artikel 76 skal der nedsættes en Kommission for Kontinentalsoklens Grænser uden for 200 sømil i overensstemmelse med de følgende artikler.

Artikel 2

1. Kommissionen skal bestå af 21 medlemmer, som skal være eksperter inden for geologi, geofysik eller hydrografi, valgt af de deltagende stater i denne konvention blandt deres statsborgere under behørig hensyntagen til behovet for at sikre en ligelig geografisk repræsentation, og som skal gøre tjeneste i deres personlige egenskab.

2. Det første valg skal afholdes så hurtigt som muligt, men i alle tilfælde inden 18 måneder efter denne konventions ikrafttrædelsesdato. Mindst tre måneder før hvert valg skal De forenede Nationers generalsekretær fremsende et brev til de deltagende stater med opfordring til at foreslå indstillinger efter passende regionale konsultationer, og inden for en frist på tre måneder. Generalsekretæren skal udarbejde en liste i alfabetisk orden over alle personer, som således er indstillet, og skal forelægge den for alle deltagende stater.

3. Valg af medlemmer til Kommissionen skal finde sted på et møde af de deltagende stater, indkaldt af generalsekretæren, i De Forenede Nationers hovedkvarter. På dette møde, hvor to tredjedele af de deltagende stater udgør et beslutningsdygtigt antal, skal de personer blandt kandidaterne vælges til Kommissionen, som opnår et flertal på to tredjedele af stemmerne af de deltagende staters repræsentanter, som er til stede, og som afgiver deres stemme. Der skal vælges mindst tre medlemmer fra hvert geografisk område.

4. Kommissionens medlemmer skal vælges for en femårig periode. De skal kunne genvælges.

5. Den deltagende stat, som har indstillet et medlem til Kommissionen, skal afholde dette medlems udgifter under udførelsen af medlemmets hverv i Kommissionen. Vedkommende kyststat skal afholde de udgifter, som er påløbet i anledning af den i artikel 3, stk. 1, litra b), i dette bilag omhandlede rådgivning. Kommissionens sekretariat skal stilles til rådighed af De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 3

1. Kommissionens funktioner er:

- a) at gennemgå data og andet materiale, som er forelagt af kyststaterne vedrørende kontinentalsoklens ydre grænser i områder, hvor disse grænser strækker sig ud over 200 sømil, og fremsætte henstillinger i overensstemmelse med artikel 76 og den fortolkningserklæring, som blev vedtaget den 29. august 1980 på De Forenede Nationers Tredie Havretskonference;
- b) at yde videnskabelig og teknisk rådgivning, såfremt vedkommende kyststat anmoder derom, under udarbejdelsen af de i litra a) omtalte data.

2. Kommissionen kan i den udstrækning, det anses for nødvendigt og nyttigt, samarbejde med den under UNESCO nedsatte Internationale Oceanografiske Kommission, Den Internationale Hydrografiske Organisation og andre kompetente internationale organisationer med henblik på udveksling af videnskabelige og tekniske oplysninger, som kan være den til hjælp under udførelsen af dens hverv.

Artikel 4

I tilfælde, hvor en kyststat har til hensigt i overensstemmelse med artikel 76 at fastsætte de ydre grænser for sin kontinentalsokkel ud over 200 sømil, skal den forelægge Kommissionen detaljerede oplysninger om sådanne grænser tillige med underbyggende videnskabelige og tekniske data så hurtigt som muligt og i alle tilfælde inden 10 år efter denne konventions ikrafttræden i forhold til denne stat. Kyststaten skal samtidig meddele navnene på ethvert kommissionsmedlem, som har ydet den videnskabelig eller teknisk rådgivning.

Artikel 5

Medmindre Kommissionen beslutter andet, skal den virke gennem underkommissioner sammensat af syv medlemmer, udpeget på en afbalanceret måde under hensyntagen til de særlige faktorer i hvert andragende fra en kyststat. Statsborgere i den kyststat, som har indgivet et andragende, og som er medlemmer af Kommissionen, og et kommissionsmedlem, som har ydet bistand til en kyststat med videnskabelig og teknisk rådgivning med hensyn til afgrænsningen, må ikke være medlem af den underkommission, som behandler dette andragende, men har ret til at deltage som medlem i Kommissionens forhandlinger vedrørende det pågældende andragende. Den kyststat, som har indgivet et andragende til Kommissionen, kan lade sine repræsentanter deltage i de relevante forhandlinger uden stemmeret.

Artikel 6

1. Underkommissionen skal fremsætte sine henstillinger til Kommissionen.
2. Henstillingerne fra underkommissionen skal godkendes af Kommissionen med to trediedels flertal af de af Kommissionens medlemmer, som er til stede og afgiver deres stemme.
3. Kommissionens henstillinger skal fremsættes skriftligt til den kyststat, som indgav andragendet, og til De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 7

Kyststaterne skal fastsætte kontinentalsokklens ydre grænser i overensstemmelse med artikel 76, stk. 8 og med de relevante nationale procedurer.

Artikel 8

Såfremt kyststaten ikke kan tilslutte sig Kommissionens henstillinger, skal den inden for rimelig tid indgive et revideret eller nyt andragende til Kommissionen.

Artikel 9

Kommissionens handlinger berører ikke sager vedrørende afgrænsningen mellem stater med kyster, der ligger over for eller grænser op til hinanden.

GRUNDLÆGGENDE BETINGELSER FOR FORUNDERSØGELSE, EFTERFORSKNING OG UDNYTTELSE

Artikel 1

Ejendomsretten til mineraler

Ejendomsretten til mineraler overføres ved udvinding i overensstemmelse med denne konvention.

Artikel 2

Forundersøgelse

1.
  - a) Myndigheden skal tilskynde til forundersøgelse i Området.
  - b) Forundersøgelsen kan kun foretages, efter at Myndigheden har modtaget et tilfredsstillende skriftligt tilsagn fra forundersøgeren om, at han vil overholde denne konvention og Myndighedens relevante regler, forskrifter og procedurer vedrørende samarbejde om de i artikel 143 og 144 omhandlede uddannelsesprogrammer og beskyttelsen af havmiljøet samt vil acceptere Myndighedens kontrol med overholdelsen heraf. Forundersøgeren skal samtidig underrette Myndigheden om, i hvilket omtrentligt område eller områder forundersøgelsen vil finde sted.
  - c) Forundersøgelse kan udføres samtidig af to eller flere forundersøgere i det samme område eller de samme områder.

2. Forundersøgelse giver ikke forundersøgeren nogen rettigheder med hensyn til ressourcerne. En forundersøger kan dog være berettiget til at udvinde en rimelig mængde mineraler til brug for prøver.

Artikel 3

Efterforskning og udnyttelse

1. Produktionsselskabet, de deltagende stater og de andre enheder, som omhandles i artikel 153, stk. 2, litra b), kan ansøge om Myndighedens godkendelse af arbejdsplaner for aktiviteter i Området.

2. Produktionsselskabet kan indgive ansøgning med hensyn til enhver del af Området, men ansøgninger fra andre personer eller enheder med hensyn til reserverede områder skal opfylde de yderligere betingelser i artikel 9 i dette bilag.

3. Efterforskning og udnyttelse må kun udføres i områder, der er nærmere angivet i de i artikel 153, stk. 3, omhandlede arbejdsplaner, og som er godkendt af Myndigheden i overensstemmelse med denne konvention og Myndighedens relevante regler, forskrifter og procedurer.

4. Enhver godkendt arbejdsplan skal:

- a) være i overensstemmelse med denne konvention og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer;

- b) sikre, at Myndigheden kan udøve kontrol med aktiviteter i Området i overensstemmelse med artikel 153, stk. 4;
- c) i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer overdrage operatøren eksklusive rettigheder til efterforskning og udnyttelse af de nærmere angivne kategorier af ressourcer i det område, som arbejdsplanen omfatter. Såfremt ansøgeren indgiver en arbejdsplan til godkendelse, som kun omfatter efterforskningsfasen eller udnyttelsesfasen, skal den godkendte arbejdsplan kun overdrage eksklusive rettigheder med hensyn til den pågældende fase.

5. Med undtagelse af arbejdsplaner, som er indgivet af Produktionsselskabet, skal enhver arbejdsplan efter Myndighedens godkendelse heraf have form af en kontrakt indgået mellem Myndigheden og ansøgeren eller ansøgerne.

Artikel 4

Ansøgers kvalifikationer

1. Ansøgere, bortset fra Produktionsselskabet, er kvalificerede, hvis de opfylder betingelserne i artikel 153, stk. 2, litra b), med hensyn til nationalitet eller kontrol og sponsorstøtte og følger de procedurer og opfylder de kvalifikationsnormer, som er fastlagt i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

2. Bortset fra bestemmelserne i stk. 6 skal kvalifikationsnormerne vedrøre ansøgerens finansielle og tekniske kapacitet og hans præstationer i henhold til tidligere kontrakter med Myndigheden.

3. Enhver ansøger skal som sponsor have den deltagende stat, hvori den pågældende er statsborger, medmindre ansøgeren har mere end én nationalitet, som det er tilfældet for et interessentskab eller et konsortium af enheder fra flere stater, i hvilket tilfælde alle de pågældende deltagende stater skal være sponsor for ansøgningen, eller medmindre ansøgeren effektivt kontrolleres af en anden deltagende stat eller dens statsborgere, i hvilket tilfælde begge de deltagende stater skal være sponsor for ansøgningen. Retningslinierne og procedurerne for gennemførelse af kravene til sponsorforholdet skal fremgå af Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

4. Sponsorstaten eller sponsorstaterne skal i henhold til artikel 139 være forpligtet til inden for deres retssystemer at sikre, at en kontrahent, som de er sponsor for, udfører aktiviteter i Området i overensstemmelse med sine forpligtelser i henhold til konventionen og kontraktvilkårene. En sponsorstat er dog ikke ansvarlig for skade som følge af, at en kontrahent, som den er sponsor for, ikke overholder sine forpligtelser, såfremt denne deltagende stat har udstedt love og forskrifter og har truffet administrative foranstaltninger, som inden for rammerne af dens retssystem er rimeligt hensigtsmæssige til at sikre, at personer som er underlagt dens jurisdiktion, faktisk overholder deres forpligtelser.

5. Procedurene til vurderingen af kvalifikationerne hos de deltagende stater, som er ansøgere, skal tage hensyn til disses karakter af stater.

6. Ifølge kvalifikationsnormerne skal kræves, at enhver ansøger, uden undtagelse, som en del af sin ansøgning skal forpligte sig til at:

- a) overholde de forpligtelser, som han er undergivet i henhold til kapitel XI, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, afgørelser truffet af Myndighedens organer og betingelserne i hans kontrakter med Myndigheden, og acceptere, at disse forpligtelser og betingelser kan håndhæves;

- b) acceptere Myndighedens kontrol med aktivi teter i Området i overensstemmelse med denne konvention;
- c) give Myndigheden en skriftlig forsikring om, at forpligtelserne i henhold til kontrakten loyalt vil blive opfyldt;
- d) overholde bestemmelserne om overførsel af teknologi i artikel 5 i dette bilag.

Artikel 5

Overførsel af teknologi

1. Samtidig med forelæggelse af en arbejdsplan skal enhver ansøger give Myndigheden en generel beskrivelse af det udstyr og de metoder, som skal anvendes ved udførelsen af aktiviteter i Området, såvel som andre relevante oplysninger, der ikke er omfattet af industriel ejendomsret, om sådan teknologis karakteristika og oplysning om, hvor sådan teknologi forefindes.

2. Enhver operatør skal, når som helst en væsentlig teknologisk ændring eller fornyelse bliver indført, informere Myndigheden om ændringer i den beskrivelse og de oplysninger, der er stillet til dens rådighed i henhold til stk. 1.

3. Enhver kontrakt vedrørende udførelsen af aktiviteter i Området skal indeholde følgende forpligtelser for kontrahenten:

- a) når som helst Myndigheden anmoder derom at stille den teknologi, som han benytter under udførelsen af aktiviteter i Området i henhold til kontrakten, og som han er berettiget til at overføre, til rådighed for Produktionsselskabet på fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser. Dette skal ske ved licensaftaler eller andre hensigtsmæssige ordninger, hvorom kontrahenten skal forhandle med Produktionsselskabet, og som skal fastlægges i en særlig aftale som et tillæg til kontrakten. Denneforpligtelse kan kun påberåbes, såfremt Produktionsselskabet finder, at det er ude af stand til at opnå den samme eller tilsvarende effektive og brugbare teknologi på det åbne marked på fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser;
- b) at indhente en skriftlig forsikring fra ejeren af enhver teknologi, som anvendes under udførelsen af aktiviteter i Området i henhold til kontrakten, som ikke er almindeligt tilgængelig på det åbne marked, og som ikke er omfattet af litra a), om at ejeren, når Myndigheden anmoder derom, vil stille sådan teknologi til rådighed for Produktionsselskabet på licens eller i henhold til andre passende ordninger og på fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser i den samme udstrækning, som den er stillet til rådighed for kontrahenten. Såfremt en sådan forsikring ikke kan indhentes, må den pågældende teknologi ikke anvendes af kontrahenten under udførelsen af aktiviteter i Området;
- c) ved hjælp af en bindende kontrakt efter anmodning fra Produktionsselskabet, og såfremt det er muligt uden væsentlig omkostning for kontrahenten, fra ejeren at erhverve retten til overførsel til Produktionsselskabet af enhver teknologi, som kontrahenten anvender under udførelsen af aktiviteter i Området i henhold til kontrakten, og som kontrahenten i øvrigt ikke er berettiget til at overføre, og som ikke er almindeligt tilgængelig på det åbne marked. I tilfælde, hvor der er en væsentlig selskabsretlig forbindelse mellem kontrahenten og ejeren af teknologien, skal nærheden af denne forbindelse og graden af kontrol eller indflydelse være relevant for afgørelsen af, om alle egnede foranstaltninger til at erhverve en sådan ret er blevet truffet. I tilfælde, hvor kontrahenten udøver effektiv kontrol over ejeren, skal manglende erhvervelse af de juridiske rettigheder fra ejeren betragtes som relevante for kontrahentens kvalifikationer i henseende til enhver efterfølgende ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan;
- d) på Produktionsselskabets anmodning at lette dets erhvervelse af enhver teknologi, som er omfattet af litra b), på licens eller i henhold til andre hensigtsmæssige ordninger og på fair og ri

melige forretningsvilkår og -betingelser, såfremt Produktionsselskabet beslutter at forhandle direkte med ejeren af teknologien;

- e) at træffe de samme foranstaltninger som foreskrevet i litra a), b), c) og d) til fordel for et udviklingsland eller en gruppe af udviklingslande, som har ansøgt om en kontrakt i henhold til artikel 9 i dette bilag, forudsat at disse foranstaltninger begrænses til udnyttelsen af den af kontrahenten foreslåede del af det område, som er blevet reserveret i henhold til artikel 8 i dette bilag, og forudsat, at aktiviteter i henhold til den kontrakt, som udviklingslandet eller en gruppe af udviklingslande har ansøgt om, ikke vil indebære overførsel af teknologi til en tredjestat eller en tredjestats statsborgere. Forpligtelsen ifølge denne bestemmelse gælder kun for en kontrahent, som ikke er blevet anmodet om at overføre teknologi til Produktionsselskabet, eller som ikke har overført teknologi til dette.

4. Tvister vedrørende forpligtelser i henhold til stk. 3 skal i lighed med andre bestemmelser i kontrakterne være undergivet obligatorisk bilæggelse i overensstemmelse med kapitel XI, og misligholdelse af disse forpligtelser kan medføre suspension eller ophævelse af en kontrakt eller bødestraf i henhold til artikel 18 i dette bilag. Tvister om, hvorvidt tilbud fremsat af kontrahenten er inden for grænserne af fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser, kan af enhver af parterne henvises til bindende handelsvoldgift i overensstemmelse med UNCITRAL's voldgiftsregler eller andre voldgiftsregler, som måtte være foreskrevet i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer. Såfremt kendelsen går ud på, at kontrahentens tilbud ikke falder inden for grænserne af fair og rimelige forretningsvilkår- og betingelser, skal der gives kontrahenten 45 dage til at revidere sit tilbud, således at det falder inden for de nævnte grænser, inden Myndigheden træffer beslutning i henhold til artikel 18 i dette bilag.

5. Såfremt Produktionsselskabet er ude af stand til at erhverve hensigtsmæssig teknologi på fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser med henblik på i rette tid at begynde udvindingen og forarbejdningen af mineraler fra Området, kan enten Rådet eller Forsamlingen indkalde en gruppe af deltagende stater sammensat af sådanne, der deltager i aktiviteter i Området, sådanne som er sponsorer for enheder, der deltager i aktiviteter i Området, og andre deltagende stater, som har adgang til en sådan teknologi. Denne gruppe skal efter konsultationer træffe effektive foranstaltninger med henblik på at sikre, at en sådan teknologi stilles til rådighed for Produktionsselskabet på fair og rimelige forretningsvilkår og -betingelser. Enhver sådan deltagende stat skal inden for sit eget retssystem træffe alle egnede foranstaltninger i dette øjemed.

6. I tilfælde af joint ventures, som er indgået med Produktionsselskabet, skal overførsel af teknologi ske i overensstemmelse med vilkårene i joint venture aftalen.

7. Forpligtelserne i henhold til stk. 3 skal være indeholdt i enhver kontrakt om udførelse af aktiviteter i Området indtil 10 år efter, at Produktionsselskabet har påbegyndt kommerciel produktion, og kan påberåbes i løbet af denne periode.

8. I denne artikel betyder »teknologi« det specialiserede udstyr og tekniske know-how, herunder håndbøger, konstruktionsplaner, driftsvejledninger, uddannelse og teknisk rådgivning og bistand, som er nødvendigt for opbygningen, vedligeholdelsen og driften af et funktionsdygtigt system og den juridiske ret til at anvende disse elementer i dette øjemed på et ikke-eksklusivt grundlag.

Artikel 6

Godkendelse af arbejdsplaner

1. Seks måneder efter denne konventions ikrafttræden, og derefter hver fjerde måned, skal Myndigheden tage forslag til arbejdsplaner op til behandling.

2. Myndigheden skal, ved behandlingen af en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan i form af en kontrakt, først sikre sig:

- a) at ansøgeren har overholdt de procedurer, der er fastsat for ansøgninger i overensstemmelse med artikel 4 i dette bilag, og over for Myndigheden har påtaget sigde forpligtelser og givet de tilsagn, som kræves i henhold hertil. I tilfælde af manglende efterlevelse af disse procedurer eller såfremt nogle af disse forpligtelser eller tilsagn ikke foreligger, skal der gives ansøgeren 45 dage til afhjælpning af sådanne mangler;
- b) at ansøgeren besidder de fornødne kvalifikationer i henhold til artikel 4 i dette bilag.

3. Alle forslag til arbejdsplaner skal behandles i den rækkefølge, hvori de modtages. Forslagene til arbejdsplanerne skal være i overensstemmelse med og undergivet de relevante bestemmelser i denne konvention og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, herunder sådanne, som vedrører driften, de finansielle bidrag og forpligtelserne vedrørende overførsel af teknologi. Såfremt forslagene til arbejdsplanerne følger disse krav, skal Myndigheden godkende dem, forudsat at de er i overensstemmelse med de ensartede og ikke-diskriminerende betingelser, som er fastsat i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, medmindre:

- a) en del af eller hele det i forslaget til arbejdsplan omhandlede område er indeholdt i en allerede godkendt arbejdsplan eller et tidligere forelagt forslag til arbejdsplan, hvorom Myndigheden endnu ikke har truffet endelig afgørelse; eller
- b) Myndigheden i henhold til artikel 162, stk. 2, litra x) har udelukket en del af eller hele det i forslag til arbejdsplan omhandlede område fra udnyttelse.
- c) forslaget til arbejdsplan er forelagt af eller som sponsor har en deltagende stat, som allerede har fået godkendt:
  - i) arbejdsplaner for efterforskning og udnyttelse af polymetalliske noder i ikke-reserverede områder, som sammen med nogen del af det af ansøgningen om en arbejdsplan omfattede område i størrelse vil overskride 30 procent af et cirkulært område på 400.000 kvadratkilometer, med centrum i nogen del af det område, som omfattes af forslaget til arbejdsplan;
  - ii) arbejdsplaner for efterforskningen og udnyttelsen af polymetalliske noder i ikke-reserverede områder, som i samlet størrelse udgør 2 procent af det totale havbundsområde, som ikke er reserveret eller udelukket fra udnyttelse i henhold til artikel 162, stk. 2, litra x).

4. Med henblik på anvendelsen af reglen i stk. 3, litra c) skal en af et interessentskab eller konsortium forelagt arbejdsplan medregnes på et pro rata grundlag blandt vedkommende deltagende sponsorstater, jf. artikel 4, stk. 3, i dette bilag. Myndigheden kan godkende arbejdsplaner, som omfattes af stk. 3, litra c), såfremt den fastslår, at sådan godkendelse ikke ville tillade en deltagende stat eller enheder, som den er sponsor for, at monopolisere aktiviteter i Området eller udelukke andre deltagende stater fra aktiviteter i Området.

5. Uanset stk. 3, litra a), kan Myndigheden efter afslutningen af overgangsperioden som defineret i artikel 151, stk. 3, ved regler, forskrifter og procedurer vedtage andre procedurer og retningslinier, som er i overensstemmelse med denne konvention, med henblik på at afgøre, hvilke ansøgere, der skal have arbejdsplaner godkendt i tilfælde af, at der skal foretages udvælgelse blandt ansøgere til

et foreslået område. Disse procedurer og retningslinier skal sikre, at godkendelsen af arbejdsplaner sker på et ligeligt og ikke-diskriminerende grundlag.

Artikel 7

Udvælgelse blandt ansøgere til produktionstilladelser

1. Seks måneder efter denne konventions ikrafttræden og derefter hver fjerde måned skal Myndigheden behandle ansøgninger om produktionstilladelser, som er blevet indsendt i løbet af den umiddelbart foregående periode. Såfremt alle sådanne ansøgninger kan godkendes uden at overskride produktionsgrænsen eller stride imod Myndighedens forpligtelser i henhold til en råvareaftale eller -ordning, hvori den er blevet part, jf. artikel 151, skal Myndigheden udstede de tilladelser, som der er ansøgt om.

2. I tilfælde, hvor en udvælgelse skal foretages blandt ansøgere til produktionstilladelser som følge af den i artikel 151, stk. 2 til 7, foreskrevne produktionsbegrænsning eller som følge af Myndighedens forpligtelser i henhold til en råvareaftale eller -ordning, hvori den er blevet part, som bestemt i artikel 151, stk. 1, skal Myndigheden foretage udvælgelsen efter objektive og ikke-forskelsbehandlede retningslinier, som er fastsat i dens regler, forskrifter og procedurer.

3. Ved anvendelsen af stk. 2 skal Myndigheden give fortrinsret til de ansøgere, som:

- a) giver de bedste garantier for en effektiv gennemførelse, under hensyntagen til deres finansielle og tekniske kvalifikationer samt deres eventuelle gennemførelse i henhold til tidligere godkendte arbejdsplaner;
- b) sikrer Myndigheden udsigt til hurtigere at opnå økonomisk udbytte, under hensyntagen til, hvornår kommerciel produktion efter planen skal påbegyndes;
- c) allerede har investeret de fleste midler og udfoldet den største indsats med henblik på forundersøgelse eller efterforskning.

4. Ansøgere, som ikke bliver udvalgt i en bestemt periode, skal have fortrinsret i efterfølgende perioder, indtil de modtager en produktionstilladelse.

5. Udvælgelsen skal foretages under hensyntagen til behovet for at forøge alle deltagende staters muligheder for at deltage i aktiviteter i Området og nødvendigheden af at forebygge monopolisering af sådanne aktiviteter, uden hensyn til deres sociale eller økonomiske systemer eller geografiske beliggenhed, således at forskelsbehandling af nogen stat eller noget system undgås.

6. Ansøgninger om produktionstilladelse til reserverede områder skal have fortrinsret i alle tilfælde, hvor der er færre reserverede end ikke-reserverede områder under udnyttelse.

7. De i denne artikel omhandlede beslutninger skal træffes så hurtigt som muligt efter afslutningen af hver periode.

Artikel 8

Reservation af områder

Alle ansøgninger bortset fra sådanne, som er indgivet af Produktionselskabet eller af andre enheder med hensyn til reserverede områder, skal omfatte et område, som ikke nødvendigvis behøver at være et enkelt sammenhængende område, der er tilstrækkeligt stort, og har tilstrækkelig anslået kommerciel værdi til drift af to miner. Ansøgeren skal angive de koordinater, som deler området op

i to dele af lige stor anslået kommerciel værdi, og forelægge alle de data, som han har fremskaffet med hensyn til begge dele af området. Med forbehold af Myndighedens beføjelser i henhold til artikel 17 i dette bilag skal de data, som forelægges med hensyn til polymetalliske noder, vedrøre kortlægning, indsamling af prøver, koncentrationen af noder og deres metalindhold. Inden for 45 dage efter modtagelsen af sådanne data skal Myndigheden udpege den del, som udelukkende skal reserveres til Myndighedens aktiviteter gennem Produktionsselskabet eller i associering med udviklingslande. Denne udpegning kan udsættes i yderligere 45 dage, såfremt Myndigheden anmoder en uafhængig ekspert om at vurdere, om alle data, som kræves i henhold til denne artikel, er blevet forelagt. Det angivne område bliver et reserveret område, så snart arbejdsplanen for det ikke-reserverede område er godkendt og kontrakten underskrevet.

Artikel 9

Aktiviteter i reserverede områder

1. Produktionsselskabet skal have lejlighed til at afgøre, om det har i sinde at udføre aktiviteter i hvert reserveret område. Denne beslutning kan træffes til enhver tid, medmindre Myndigheden modtager en underretning i henhold til stk. 4, i hvilket tilfælde Produktionsselskabet skal træffe sin beslutning inden for rimelig tid. Produktionsselskabet kan beslutte at udnytte sådanne områder i joint ventures med den interesserede stat eller enhed.

2. Produktionsselskabet kan indgå kontrakter med henblik på udførelsen af en del af sine aktiviteter i overensstemmelse med bilag IV, artikel 12. Det kan ligeledes indgå joint ventures med henblik på udførelsen af sådanne aktiviteter med enhver enhed, som er berettiget til at udføre aktiviteter i Området i henhold til artikel 153, stk. 2, litra b). Ved vurderingen af sådanne joint ventures skal Produktionsselskabet tilbyde deltagende stater, som er udviklingslande, og deres statsborgere muligheden for effektiv deltagelse.

3. Myndigheden kan i sine regler, forskrifter og procedurer foreskrive materielle og formelle krav og betingelser med hensyn til sådanne kontrakter og joint ventures.

4. Enhver deltagende stat, som er et udviklingsland, eller enhver fysisk eller juridisk person, som den er sponsor for, og som effektivt bliver kontrolleret af denne stat eller af et andet udviklingsland, der er en kvalificeret ansøger, eller enhver gruppe af de førnævnte, kan over for Myndigheden tilkendegive ønsket om at forelægge en arbejdsplan vedrørende et reserveret område i henhold til artikel 6 i dette bilag. Arbejdsplanen skal behandles, såfremt Produktionsselskabet i henhold til stk. 1 beslutter, at det ikke vil udføre aktiviteter i dette område.

Artikel 10

Fortrinsret blandt ansøgere

En operatør, som har fået godkendt en arbejdsplan udelukkende for efterforskning som foreskrevet i artikel 3, stk. 4, litra c), i dette bilag, skal have fortrinsret blandt ansøgere til en arbejdsplan for udnyttelse med hensyn til det samme område og de samme ressourcer. En sådan fortrinsret kan dog trækkes tilbage i tilfælde, hvor operatørens indsats ikke har været tilfredsstillende.

Artikel 11

Fællesarrangementer

1. Kontrakter kan indeholde bestemmelser om fællesarrangementer mellem kontrahenten og Myndigheden gennem Produktionsselskabet i form af joint ventures eller produktionsdeling såvel som enhver anden form for fællesarrangement, som skal nyde den samme beskyttelse mod revision, suspension eller ophævelse, som kontrakter indgået med Myndigheden.

2. Kontrahenter, som indgår sådanne fællesarrangementer med Produktionsselskabet, kan modtage finansielle incitamenter, jf. artikel 13 i dette bilag.

3. Produktionsselskabets joint venture partnere skal hæfte for de betalinger, som kræves i henhold til artikel 13 i dette bilag, i forhold til deres joint venture andel, med forbehold af finansielle incitamenter i henhold til nævnte artikel.

Artikel 12

Aktiviteter udført af Produktionsselskabet

1. Aktiviteter i Området udført af Produktionsselskabet i henhold til artikel 153, stk. 2, litra a), er undergivet bestemmelserne i kapitel XI, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt dens relevante afgørelser.

2. Enhver arbejdsplan forelagt af Produktionsselskabet skal ledsages af dokumentation for dets finansielle og teknologiske formåen.

Artikel 13

Finansielle kontraktvilkår

1. Ved vedtagelsen af regler, forskrifter og procedurer vedrørende de finansielle vilkår i en kontrakt mellem Myndigheden og de i artikel 153, stk. 2, litra b), nævnte enheder og personer, samt ved forhandlingerne om disse finansielle vilkår i overensstemmelse med kapitel XI og disse regler, forskrifter og procedurer, skal Myndigheden have følgende mål for øje:

- a) at sikre Myndigheden optimale indtægter af udbyttet fra kommerciel produktion;
- b) at tiltrække investeringer og teknologi til efterforskningen og udnyttelsen i Området;
- c) at sikre en ligelig finansiell behandling og ensartede finansielle forpligtelser for kontrahenterne;
- d) at tilvejebringe incitamenter på et ligeligt og ikke-diskriminerende grundlag for kontrahenter til at indgå fællesarrangementer med Produktionsselskabet og udviklingslande eller deres statsborgere, at stimulere overførslen af teknologi dertil, samt at uddanne Myndighedens og udviklingslandenes personel;
- e) at sætte Produktionsselskabet i stand til effektivt at tage del i havbundsminedrift samtidig med de i artikel 153, stk. 2, litra b), omhandlede enheder og personer; og
- f) at sikre, at de finansielle incitamenter, som ydes til kontrahenter i henhold til stk. 14 eller ifølge kontraktvilkår, som er revideret i overensstemmelse med artikel 19 i dette bilag, eller i henhold til bestemmelserne i artikel 11 i dette bilag vedrørende joint ventures, ikke skal medføre sådanne subsidier til kontrahenterne, at disse opnår en kunstig konkurrencefordel i forhold til landbaserede mineejere.

2. Der opkræves en afgift til dækning af administrationsomkostninger ved behandlingen af en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan i form af kontrakt, og denne afgift fastsættes til US \$

500.000 pr. ansøgning. Rådet skal fra tid til anden revidere afgiftens størrelse for at sikre, at den dækker de afholdte administrationsomkostninger. Såfremt den af Myndigheden påførte omkostning ved behandlingen af en ansøgning er mindre end det fastsatte beløb, skal Myndigheden refundere ansøgeren forskellen.

3. En kontrahent skal betale en fast årlig afgift på US \$ 1 million fra kontraktens ikrafttrædelsesdag. Såfremt den godkendte dato for igangsættelse af kommerciel produktion bliver udskudt på grund af forsinket tildeling af produktionstilladelse i overensstemmelse med artikel 151, skal kontrahenten i udsættelsesperioden fritages for den faste årlige afgift. Fra datoen for igangsættelsen af kommerciel produktion skal kontrahenten enten betale produktionslicensen eller den faste årlige afgift, alt efter hvilken der er størst.

4. Inden for et år fra datoen for igangsættelsen af kommerciel produktion skal en kontrahent, i overensstemmelse med stk. 3, vælge, om han vil yde sit finansielle bidrag til Myndigheden enten ved:

- a) betaling alene af en produktionslicens; eller
- b) betaling af en kombination af en produktionslicens og en andel af nettoudbyttet.

5.

- a) Såfremt en kontrahent vælger at yde sit finansielle bidrag til Myndigheden ved alene at betale en produktionslicens, skal denne fastsættes til en procentdel af markedsværdien af de forarbejdede metaller, der hidrører fra de polymetalliske noder, som er udvundet i kontraktområdet. Disse procentdele fastsættes til følgende:
  - i) år 1-10 af kommerciel produktion: 5 procent
  - ii) år 11 til afslutningen af kommerciel produktion: 12 procent
- b) Den nævnte markedsværdi beregnes som produktet af mængden af de forarbejdede metaller, der hidrører fra de polymetalliske noder, som er udvundet i kontraktområdet, og gennemsnitsprisen for disse metaller i løbet af det relevante regnskabsår, som defineret i stk. 7 og 8.

6. Såfremt en kontrahent vælger at yde sit finansielle bidrag til Myndigheden ved betaling af en kombination af en produktionslicens og en andel af nettoudbyttet, skal sådanne betalinger fastsættes som følger:

- a) Produktionslicensen beregnes som en procentdel af den i henhold til litra b) fastlagte markedsværdi af de forarbejdede metaller, der hidrører fra de polymetalliske noder, som er udvundet i kontraktområdet. Denne procentdel fastsættes som følger:
  - i) første periode af kommerciel produktion: 2 procent
  - ii) anden periode af kommerciel produktion: 4 procent

Såfremt det i litra m) definerede udbytte af investeringen i et givet regnskabsår i den i litra d) definerede anden periode af kommerciel produktion er på under 15 procent som følge af betalingen af produktionslicensen på 4 procent, skal produktionslicensen fastsættes til 2 procent i stedet for 4 procent i det pågældende regnskabsår;

- b) Den nævnte markedsværdi beregnes som produktet af mængden af forarbejdede metaller, der hidrører fra de polymetalliske noder, som er udvundet i kontraktområdet, og den i stk. 7 og 8 definerede gennemsnitspris for disse metaller i løbet af det relevante regnskabsår.
- c) i) Myndighedens andel af nettoudbyttet skal tages af den del af kontrahentens nettoudbytte, som kan tilskrives minedrift af ressourcerne i kontraktområdet, i det følgende benævnt tilskriveligt nettoudbytte.
  - ii) Myndighedens andel af det tilskrivelige nettoudbytte skal fastsættes i overensstemmelse med følgende progressive tabel:

<i>Del af det tilskrivelige nettoudbytte</i>	<i>Myndighedens andel</i>	
	<i>Første periode af kommerciel produktion</i>	<i>Anden periode af kommerciel produktion</i>
Den del, som udgør et udbytte af investering, som er større end 0 procent, men mindre end 10 procent	35 procent	40 procent
Den del, som udgør et udbytte af investering, som er 10 procent eller mere, men mindre end 20 procent	42,5 procent	50 procent
Den del, som udgør et udbytte af investering, som er 20 procent eller mere	50 procent	70 procent

- d) i) Den første periode af kommerciel produktion, som omhandlet i litra a) og c) skal indledes i det første regnskabsår for kommerciel produktion og slutte i det regnskabsår, i hvilket kontrahentens udviklingsomkostninger med renter af den udækkede del heraf er fuldstændigt dækket af hans kasseoverskud, som anført nedenfor:
- I det første regnskabsår, i løbet af hvilket der påløber udviklingsomkostninger, skal udækkede udviklingsomkostninger være lig med udviklingsomkostningerne minus kasseoverskud i det pågældende år. I hvert følgende regnskabsår skal udækkede udviklingsomkostninger være lig med de udækkede udviklingsomkostninger ved udgangen af det forudgående regnskabsår plus renter heraf med 10 procent pro anno plus udviklingsomkostninger, som er påløbet i det løbende regnskabsår og minus kontrahentens kasseoverskud i det løbende regnskabsår. Det regnskabsår, i hvilket udækkede udviklingsomkostninger for første gang bliver lig med nul, skal være det regnskabsår, i hvilket kontrahentens udviklingsomkostninger med renter af den udækkede del heraf bliver fuldstændigt dækket af hans kasseoverskud. Kontrahentens kasseoverskud skal i ethvert regnskabsår være hans bruttoudbytte minus hans driftsomkostninger og minus hans betalinger til Myndigheden i henhold til litra c);
- ii) Den anden periode af kommerciel produktion skal indledes i det regnskabsår, som følger efter afslutningen af den første periode af kommerciel produktion, og skal fortsætte indtil kontraktens udløb.
- e) Udtrykket »tilskriveligt nettoudbytte« betyder produktet af kontrahentens nettoudbytte og forholdet mellem udviklingsomkostningerne i minedriftssektoren og kontrahentens udviklingsomkostninger. I tilfælde, hvor kontrahentens aktiviteter omfatter minedrift, transport af polymetalliske noder og produktion hovedsageligt af tre forarbejdede metaller, nemlig kobolt, kobber og nikkel, skal størrelsen af det tilskrivelige nettoudbytte ikke være mindre end 25 procent af kontrahentens nettoudbytte. I alle andre tilfælde, herunder sådanne, hvor kontrahentens aktiviteter omfatter minedrift, transport af polymetalliske noder og produktion hovedsageligt af fire forarbejdede metaller, nemlig kobolt, kobber, mangan og nikkel, kan Myndigheden med forbehold af litra n) i sine regler, forskrifter og procedurer foreskrive passende minimumsgrænser, som skal have det samme forhold i hvert enkelt tilfælde som 25 procent minimumsgrænsen har i tilfældet med de tre metaller.
- f) Udtrykket »kontrahentens nettoudbytte« betyder kontrahentens bruttoudbytte minus hans driftsomkostninger og minus dækning af hans udviklingsomkostninger som anført i litra j).

-
- g) i) I tilfælde, hvor kontrahentens aktiviteter omfatter minedrift, transport af polymetalliske noder og produktion af forarbejdede metaller, betyder udtrykket »kontrahentens bruttoudbytte« bruttoindtægterne fra salget af forarbejdede metaller og alle andre pengebeløb, som med rimelighed skønnes at kunne tilskrives aktiviteter i henhold til kontrakten i overensstemmelse med Myndighedens finansielle regler, forskrifter og procedurer.
- ii) I alle andre tilfælde end sådanne, som er nærmere angivet i litra g), i) og litra n), iii), betyder udtrykket »kontrahentens bruttoudbytte« bruttoindtægterne fra salget af halvforarbejdede metaller fra polymetalliske noder udvundet i kontraktområdet og alle andre pengebeløb, som med rimelighed skønnes at kunne tilskrives aktiviteter i henhold til kontrakten i overensstemmelse med Myndighedens finansielle regler, forskrifter og procedurer.
- h) Udtrykket »kontrahentens udviklingsomkostninger« betyder:
- i) alle udgifter, som er påløbet før igangsættelsen af kommerciel produktion, og som står i direkte forbindelse med udviklingen af kontraktområdet produktionskapacitet, samt virksomhed, som står i forbindelse hermed med henblik på aktiviteter i henhold til kontrakten i alle andre tilfælde end det, som er nærmere angivet i litra n), i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, herunder bl.a. udgifter til maskineri, udstyr, skibe, forarbejdningsanlæg, konstruktionsarbejder, bygninger, land, veje, forundersøgelse og efterforskning af kontraktområdet, forskning og udvikling, renter, eventuelle lejemaal, licenser og afgifter; og
- ii) udgifter svarende til de under i) oven for nævnte, som er påløbet efter igangsættelsen af kommerciel produktion, og som er nødvendige for udførelsen af arbejdsplanen, med undtagelse af sådanne, som kan henføres til driftsomkostninger.
- i) Udbyttet fra afhændelsen af aktiver og markedsværdien af sådanne aktiver, som ikke længere kræves med henblik på aktiviteter i henhold til kontrakten, og som ikke bliver solgt, skal fratrækkes kontrahentens udviklingsomkostninger i løbet af det relevante regnskabsår. I tilfælde, hvor disse fradrag overskrider kontrahentens udviklingsomkostninger, skal overskuddet lægges til kontrahentens bruttoudbytte.
- j) Kontrahentens udviklingsomkostninger, som er påløbet før igangsættelsen af kommerciel produktion, som omhandlet i litra h), i), og litra n), iv), skal nedskrives ved 10 lige store annuiteter fra datoen for igangsættelse af kommerciel produktion. Kontrahentens udviklingsomkostninger, som er påløbet efter igangsættelsen af kommerciel produktion, som omhandlet i litra h), ii), og litra n), iv), skal nedskrives ved 10 eller færre lige store annuiteter med henblik på at sikre at de er fuldstændig nedskrevet ved kontraktens udløb.
- k) Udtrykket »kontrahentens driftsomkostninger« betyder alle de efter igangsættelsen af kommerciel produktion påløbne udgifter til udnyttelse af kontraktområdet produktionskapacitet samt til den virksomhed, der står i forbindelse hermed til aktiviteter i henhold til kontrakten, i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, herunder bl.a. den faste årlige afgift eller produktionslicensen, alt efter hvilken der er den største, udgifter til honorarer og lønninger, medarbejdergoder, materialer, tjenesteydelser, transport, forarbejdnings- og marketingsomkostninger, renteudgifter, offentlige ydelser, beskyttelse af havmiljøet, faste udgifter og administrationsomkostninger, som står i direkte forbindelse med aktiviteter i henhold til kontrakten, samt alle nettodriftstab, som er overført eller ført tilbage som nærmere angivet heri. Nettodriftstab kan overføres i to på hinanden følgende år med undtagelse af de to sidste år af kontrakten, hvor de kan føres tilbage til de to foregående år.
- l) I tilfælde, hvor kontrahentens aktiviteter omfatter minedrift, transport af polymetalliske noder og produktion af forarbejdede eller halvforarbejdede metaller, betyder udtrykket »udviklingsomkostninger i minedriftssektoren« den del af kontrahentens udviklingsomkostninger, som står i direkte forbindelse med minedrift af ressourcerne i kontraktområdet, i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper og Myndighedens finansielle regler, forskrifter og

procedurer, herunder bl.a. ansøgningsafgift, den faste årlige afgift og, efter behov, omkostninger ved forundersøgelse og efterforskning af kontraktområdet og en del af forsknings- og udviklingsomkostningerne.

- m) Udtrykket »udbytte af investering« betyder i et hvilket som helst regnskabsår forholdet mellem det tilskrivelige nettoudbytte i det år og udviklingsomkostningerne i minedriftssektoren. Med henblik på beregning af dette forhold skal udviklingsomkostningerne i minedriftssektoren omfatte udgifter til nyt eller genanskaffet udstyr i minedriftssektoren minus den oprindelige udgift til det udskiftede udstyr.
- n) I tilfælde, hvor kontrahenten udelukkende udøver minedrift:
- i) betyder udtrykket »tilskriveligt nettoudbytte« kontrahentens samlede nettoudbytte;
  - ii) defineres udtrykket »kontrahentens nettoudbytte« som i litra f);
  - iii) betyder udtrykket »kontrahentens bruttoudbytte« bruttoindtægterne fra salget af de polymetalliske noder og alle andre pengebeløb, som med rimelighed skønnes at kunne tilskrives aktiviteter i henhold til kontrakten i overensstemmelse med Myndighedens finansielle regler, forskrifter og procedurer;
  - iv) betyder udtrykket »kontrahentens udviklingsomkostninger« alle udgifter påløbet før igangsættelsen af kommerciel produktion som omtalt i litra h), i), og alle udgifter påløbet efter igangsættelsen af kommerciel produktion som omtalt i litra h), ii), som står i direkte forbindelse med minedrift af ressourcerne i kontraktområdet, i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper;
  - v) betyder udtrykket »kontrahentens driftsomkostninger« kontrahentens driftsomkostninger som i litra k), som står i direkte forbindelse med minedrift af ressourcerne i kontraktområdet i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper;
  - vi) betyder udtrykket »udbytte af investering« i ethvert regnskabsår forholdet mellem kontrahentens nettoudbytte i det pågældende år og kontrahentens udviklingsomkostninger. Med henblik på beregning af dette forhold skal kontrahentens udviklingsomkostninger omfatte udgifter til nyt eller genanskaffet udstyr minus den oprindelige udgift til det udskiftede udstyr.
- o) De i litra h), k), l) og n) nævnte omkostninger vedrørende renter betalt af kontrahenten skal tillades i den udstrækning, Myndigheden i alle tilfælde, i henhold til artikel 4, stk. 1, i dette bilag, godkender forholdet mellem gæld og kapital samt rentesatserne som værende rimelige under hensyntagen til gældende handelspraksis.
- p) De i dette stk. nævnte omkostninger må ikke fortolkes således, at de omfatter betalinger af selskabsskatter eller lignende skatter og afgifter, som pålægges af stater med hensyn til kontrahentens aktiviteter.

7.

- a) Udtrykket »forarbejdede metaller«, som omhandlet i stk. 5 og 6, betyder metaller i den mest almindelige form, i hvilken de sædvanligvis handles på internationale terminsmarkeder. I dette øjemed skal Myndigheden i sine finansielle regler, forskrifter og procedurer nærmere angive det relevante internationale terminsmarked. For metaller, som ikke bliver handlet på sådanne markeder, betyder udtrykket »forarbejdede metaller« metaller i den mest almindelige form, i hvilken de sædvanligvis handles ved transaktioner, som er normale på et frit marked eller mellem uafhængige virksomheder.
- b) I tilfælde, hvor Myndigheden ikke på anden måde kan bestemme mængden af forarbejdede metaller produceret fra polymetalliske noder, som er udvundet i kontraktområdet, som omhandlet i stk. 5, litra b) og stk. 6, litra b), skal mængden bestemmes på grundlag af metalindholdet i nodulerne, forarbejdnings effektiviteten og andre relevante faktorer i henhold til Myndig

hedens regler, forskrifter og procedurer samt i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper.

8. Såfremt et internationalt terminsmarked fastsætter en repræsentativ prismetanisme for forarbejdede metaller, polymetalliske noder og halvforarbejdede metaller fra nodulerne, skal gennemsnitsprisen på et sådant marked anvendes. I alle andre tilfælde skal Myndigheden, efter konsultation med kontrahenten, fastsætte en rimelig pris for de nævnte produkter i overensstemmelse med stk. 9.

9.

- a) Alle omkostninger, udgifter, udbytter og indtægter og alle pris- og værdifastsættelser omtalt i denne artikel skal være resultatet af transaktioner, som er normale på et frit og åbent marked eller mellem uafhængige virksomheder. I mangel heraf skal de bestemmes af Myndigheden efter konsultation med kontrahenten, som om de var resultatet af transaktioner, som er normale på et frit og åbent marked eller mellem uafhængige virksomheder under hensyntagen til relevante dispositioner på andre markeder.
- b) Med henblik på at sikre overholdelse og håndhævelse af bestemmelserne i dette stk. skal Myndigheden lade sig vejlede af principperne for og fortolkningen af af de nævnte transaktioner vedtaget af De Forenede Nationers Kommission for Transnationale Selskaber, gruppen af eksperter for beskatningsaftaler mellem udviklede lande og udviklingslande og andre internationale organisationer. Den skal ligeledes i sine regler, forskrifter og procedurer fastsætte ensartede og internationalt accepterede regnskabsregler og -procedurer samt en metode, hvorefter kontrahenten vælger uafhængige autoriserede revisorer, som kan accepteres af Myndigheden med henblik på revision under iagttagelse af de nævnte regler, forskrifter og procedurer.

10. Kontrahenten skal, i overensstemmelse med Myndighedens finansielle regler, forskrifter og procedurer, stille sådanne finansielle data, som er nødvendige for at afgøre, om denne artikel efterleveres, til rådighed for revisorerne.

11. Alle omkostninger, udgifter, udbytter og indtægter samt alle priser og værdier, som omhandles i denne artikel, skal fastsættes i overensstemmelse med almindeligt anerkendte regnskabsprincipper og Myndighedens finansielle regler, forskrifter og procedurer.

12. Betalinger til Myndigheden i henhold til stk. 5 og 6 skal foretages i fri omsættelig valuta eller valuta, som er frit tilgængelig og effektivt anvendelig på de større valutamarkeder, eller efter kontrahentens eget valg, med hvad der svarer dertil i forarbejdede metaller til markedspris. Markedsprisen skal fastsættes i overensstemmelse med stk. 5, litra b). Den frit omsættelige valuta og valuta, som er frit tilgængelig eller effektivt anvendelig på de større valutamarkeder, skal defineres i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer i overensstemmelse med den herskende internationale pengepraksis.

13. Alle kontrahentens finansielle forpligtelser over for Myndigheden såvel som alle afgifter, omkostninger, udgifter, udbytter og indtægter, som omhandlet i denne artikel, skal justeres ved at anføre dem i konstante værdier i forhold til et basisår.

14. Myndigheden kan, under hensyntagen til henstillinger fra Kommissionen for Økonomisk Planlægning og den Juridiske og Tekniske Kommission, vedtage regler, forskrifter og procedurer, hvorefter der på et ligeligt og ikke-diskriminerende grundlag kan ydes incitamentter til kontrahenter med henblik på at fremme de i stk. 1 nævnte formål.

15. I tilfælde af en tvist mellem Myndigheden og en kontrahent om fortolkningen eller anvendelsen af en kontrakts finansielle vilkår kan enhver af parterne indbringe tvisten for bindende handelsvoldgift, medmindre begge parter aftaler at bilægge tvisten på anden måde i overensstemmelse med artikel 188, stk. 2.

Artikel 14

Overførsel af data

1. Operatøren skal i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer samt arbejdsplanernes vilkår og betingelser med mellemrum, fastsat af Myndigheden, til denne overføre alle data, som er både nødvendige og relevante for en effektiv udøvelse af beføjelserne og funktionerne hos Myndighedens hovedorganer med hensyn til det område, arbejdsplanen omfatter.

2. Overførte data vedrørende det område, arbejdsplanen omfatter, og som anses for at være omfattet af industriel ejendomsret, kan kun anvendes til de i denne artikel nævnte formål. Data, som er nødvendige for Myndighedens udarbejdelse af regler, forskrifter og procedurer vedrørende beskyttelsen af havmiljøet og sikkerheden, skal, bortset fra data vedrørende udstyrets konstruktion, ikke anses for at være omfattet af industriel ejendomsret.

3. Data, som er overført til Myndigheden af forundersøgere, kontraktsansøgere og kontrahenter, og som anses for at være omfattet af industriel ejendomsret, må ikke af Myndigheden videregives til Produktionselskabet eller nogensomhelst uden for Myndigheden. Data vedrørende reserverede områder kan dog videregives til Produktionselskabet. Sådanne data, som er overført af disse personer til Produktionselskabet, må ikke videregives af Produktionselskabet til Myndigheden eller nogensomhelst uden for Myndigheden.

Artikel 15

Uddannelsesprogrammer

Kontrahenten skal i overensstemmelse med artikel 144, stk. 2, tilrettelægge programmer af praktisk karakter for uddannelsen af Myndighedens og udviklingslandenes personel, herunder for sådant personels deltagelse i alle aktiviteter i Området, som omfattes af kontrakten.

Artikel 16

Eneret til efterforskning og udnyttelse

Myndigheden skal, i henhold til kapitel XI og sine regler, forskrifter og procedurer, tillægge operatøren eneret til efterforskning og udnyttelse af det område, som arbejdsplanen omfatter, med hensyn til en nærmere angivet kategori af ressourcer, og den skal sikre, at ingen anden enhed eller person gennemfører aktiviteter i det samme område vedrørende en anden kategori af ressourcer på en måde, som kan forstyrre operatørens virksomhed. Operatøren skal have garanti for adkomsten i overensstemmelse med artikel 153, stk. 6.

Artikel 17

Myndighedens regler, forskrifter og procedurer

1. Myndigheden skal, med henblik på udøvelsen af sine funktioner som fastsat i kapitel XI, vedtage og på en ensartet måde udarbejde regler, forskrifter og procedurer i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra f) ii), og artikel 162, stk. 2, litra o), ii), bl.a. vedrørende følgende spørgsmål:

- a) administrative procedurer vedrørende forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse i Området;
- b) aktiviteter:
  - i) områdestørrelse;
  - ii) aktiviteternes varighed;
  - iii) krav til effektiv indsats, herunder forsikringer i henhold til artikel 4, stk. 6, litra c), i dette bilag;
  - iv) kategorier af ressourcer;
  - v) opgivelse af områder;
  - vi) fremskridtsrapporter;
  - vii) forelæggelse af data;
  - viii) inspektion
og overvågning af aktiviteter;
  - ix) forebyggelse af forstyrrelse af andre aktiviteter i havmiljøet;
  - x) en kontrahents overførsel af rettigheder og forpligtelser;
  - xi) procedurer for overførsel af teknologi til udviklingslande i overensstemmelse med artikel 144 samt for deres direkte deltagelse;
  - xii) normer og praksis for minedrift, herunder sådanne, som vedrører driftssikkerhed, bevarelse af ressourcerne og beskyttelse af havmiljøet;
  - xiii) definition
af kommerciel produktion;
  - xiv) kvalifikationsnormer for ansøgere;
- c) finansielle spørgsmål:
  - i) fastlæggelse af ensartede og ikke-diskriminerende omkostnings- og regnskabsregler såvel som metoder til udvælgelse af revisorer;
  - ii) fordeling af udbytte fra aktiviteter;
  - iii) de i artikel 13 i dette bilag nævnte incitament;
- d) iværksættelse af afgørelser truffet i henhold til artikel 151, stk. 10, og artikel 164, stk. 2, litra d).

2. Regler, forskrifter og procedurer vedrørende følgende enkeltspørgsmål skal fuldt ud afspejle de objektive kriterier, som er anført nedenfor:

- a) Områdestørrelse:
Myndigheden skal fastsætte den passende størrelse af efterforskningsområder, som kan være indtil dobbelt så store som udnyttelsesområder, med henblik på at sikre intensive efterforskningsaktiviteter. Områdestørrelsen skal beregnes således, at den opfylder kravene i artikel 8 i dette bilag vedrørende reservation af områder såvel som angivne produktionskrav i overensstemmelse med artikel 151 i henhold til kontraktvilkårene og under hensyntagen til det aktuelle udviklingstrin for den disponible teknologi inden for havminedrift og områdernes relevante fysiske særpræg. Områder må hverken være mindre eller større end nødvendigt for at opfylde dette formål.
- b) Aktiviteternes varighed:
  - i) Forundersøgelse skal være uden tidsbegrænsning;

- ii) Efterforskning skal være af tilstrækkelig lang varighed til at tillade en grundig undersøgelse af det angivne område, udformning og konstruktion af minedriftsudstyr til området, samt udformning og konstruktion af små og mellemstore forarbejdningsanlæg med henblik på afprøvning af minedrifts- og forarbejdningsystemer;
  - iii) Varigheden af udnyttelsen skal stå i forhold til minedriftsprojektets økonomiske levetid, under hensyntagen til sådanne faktorer som opbrugen af malmen, minedriftsudyrets og forarbejdningsfaciliteternes brugbare levetid samt den kommercielle levedygtighed. Udnyttelsen skal være af tilstrækkelig varighed til at tillade kommerciel udvinding af mineraler i området og skal omfatte en rimelig periode til konstruktion af minedrifts- og forarbejdningsystemer i kommerciel målestok, i løbet af hvilken periode kommerciel produktion ikke bør kræves. Den samlede varighed for udnyttelse bør dog tillige være så kort, at den giver Myndigheden mulighed for at ændre vilkårene og betingelserne i arbejdsplanen på det tidspunkt, den behandler spørgsmålet om fornyelse i overensstemmelse med sådanne regler, forskrifter og procedurer, som den har vedtaget efter godkendelsen af arbejdsplanen;
- c) Krav til indsats:
- Myndigheden skal kræve, at operatøren, i løbet af efterforskningsfasen, afholder periodiske udgifter, som står i rimeligt forhold til størrelsen af det område, arbejdsplanen omfatter, og de udgifter, som kan forventes afholdt af en bona fide operatør, der har til hensigt inden for de tidsgrænser, som Myndigheden fastsætter, at tage området i brug til kommerciel produktion. Sådanne krævede udgifter bør ikke fastsættes på et niveau, som vil kunne virke afskrækkende på eventuelle operatører med mindre kostbar teknologi end den, som almindeligvis anvendes. Myndigheden skal fastsætte en maksimal tidsfrist for igangsættelse af kommerciel produktion, idet denne frist skal begynde at løbe efter afslutningen af efterforskningsfasen og det første stadium af udnyttelsesfasen. Ved fastsættelsen af denne frist bør Myndigheden tage hensyn til, at konstruktion af minedrifts- og forarbejdningsystemer i stor målestok ikke kan indledes før efter afslutningen af efterforskningsfasen og påbegyndelsen af udnyttelsesfasen. I overensstemmelse hermed bør der ved fastsættelsen af fristen inden for hvilket et område skal tages i brug til kommerciel produktion, tages hensyn til det nødvendige tidsrum til denne konstruktion efter afslutningen af efterforskningsfasen, ligesom der skal tages rimeligt hensyn til uundgåelige forsinkelser i konstruktionsplanen. Når først kommerciel produktion er igangsat, skal Myndigheden inden for rimelige grænser og under hensyntagen til alle relevante faktorer kræve, at operatøren opretholder kommerciel produktion i hele arbejdsplanens periode.
- d) Kategorier af ressourcer:
- Ved fastsættelsen af den kategori af ressourcer med hensyn til hvilken en arbejdsplan kan godkendes, skal Myndigheden bl.a. lægge vægt på følgende karakteristika:
- i) at visse ressourcer kræver anvendelse af minedriftsmetoder af samme karakter;
  - ii) at nogle ressourcer kan udvindes samtidigt af flere operatører i samme område, uden at disse forstyrrer hinanden unødigt.
- Intet i dette litra skal hindre Myndigheden i at godkende en arbejdsplan for mere end en kategori af ressourcer i det samme område til den samme ansøger.
- e) Opgivelse af områder:
- Operatøren skal uden at ifalde sanktioner have ret til på et hvilket som helst tidspunkt at opgive samtlige eller dele af sine rettigheder i det område, arbejdsplanen omfatter.
- f) Beskyttelse af havmiljøet:
- Der skal udarbejdes regler, forskrifter og procedurer med henblik på at sikre, at havmiljøet effektivt beskyttes mod skadelige virkninger, som er en direkte følge af aktiviteter i Området eller forarbejdning om bord på et skib umiddelbart oven over et mineraludvindingssted af mineraler, som hidrører fra mineraludvindingsstedet, under hensyntagen til den udstrækning, i hvilken så

danne skadelige virkninger kan være en direkte følge af boring, bundskrabning, udtagning af boreprøver og udgravning såvel som udtømmning, dumping og udledning af sedimenter, affaldsstoffer eller andre spildstoffer i havmiljøet.

g) Kommerciel produktion:

Kommerciel produktion anses for at være påbegyndt, såfremt en operatør har indledt vedholdende udvindingsaktiviteter i stor målestok, som giver en tilstrækkelig mængde materialer til klart at indicere, at det primære formål er produktion i stor målestok snarere end produktion med henblik på indsamling af oplysninger, analyser eller afprøvning af udstyr eller anlæg.

Artikel 18

Sanktioner

1. En kontrahents rettigheder i henhold til kontrakten kan kun suspenderes eller ophæves i følgende tilfælde:

- a) såfremt kontrahenten, trods advarsler fra Myndigheden, har udført sine aktiviteter på en sådan måde, at de medfører alvorlige, vedvarende og forsætlige overtrædelser af kontraktens grundlæggende betingelser, kapitel XI og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer; eller
- b) såfremt kontrahenten ikke har efterkommet en af bilæggelsesorganet truffet endelig, bindende afgørelse, som finder anvendelse på ham.

2. I tilfælde af en hvilken som helst overtrædelse af kontrakten, som ikke er omfattet af stk. 1, litra a), eller i stedet for suspension eller ophævelse i henhold til stk. 1, litra a), kan Myndigheden pålægge kontrahenten bøder, som står i forhold til overtrædelsens grovhed.

3. Med undtagelse af ordrer i krisesituationer som anført i artikel 162, stk. 2, litra w), kan Myndigheden ikke fuldbyrde en afgørelse, som omfatter bøder, suspension eller ophævelse, før der er givet kontrahenten rimelig mulighed for at udtømme de retsmidler, som står til rådighed for ham i henhold til kapitel XI, afsnit 5.

Artikel 19

Revision af kontrakten

1. Såfremt sådanne omstændigheder er indtruffet eller skønnes at ville indtræffe, som efter en af parternes opfattelse ville medføre, at kontrakten bliver urimelig, eller ville gøre det vanskeligt eller umuligt at nå de mål, som er angivet i kontrakten eller i kapitel XI, skal parterne indlede forhandlinger med henblik på at revidere kontrakten i overensstemmelse hermed.

2. Enhver kontrakt, som er indgået i overensstemmelse med artikel 153, stk. 3, kan kun revideres med parternes samtykke.

Artikel 20

Overdragelse af rettigheder og forpligtelser

Rettigheder og forpligtelser i henhold til en kontrakt kan kun overdrages med Myndighedens samtykke og i overensstemmelse med dens regler, forskrifter og procedurer. Myndigheden må ikke uden tilstrækkelig begrundelse nægte at give samtykke til overdragelsen, såfremt den, til hvem overdragelsen skal ske, i alle henseender er en kvalificeret ansøger og påtager sig alle overdragelsens forpligtelser, og såfremt overdragelsen ikke medfører, at den, til hvem overdragelse skal ske,

får tildelt en arbejdsplan, hvis godkendelse ville være i strid med artikel 6, stk. 3, litra c), i dette bilag.

Artikel 21

Anvendelig ret

1. Kontrakten er undergivet kontraktvilkårene, Myndighedens regler, forskrifter og procedurer, kapitel XI og andre folkeretlige regler, som ikke er uforenelige med denne konvention.

2. Enhver endelig afgørelse truffet af en domstol, som har kompetence i henhold til denne konvention, vedrørende Myndighedens og kontrahentens rettigheder og forpligtelser skal kunne håndhæves på enhver deltagende stats territorium.

3. Ingen deltagende stat kan stille betingelser til en kontrahent, som er uforenelige med kapitel XI. Dog skal en deltagende stats anvendelse over for kontrahenter, som den er sponsor for, eller skibe, som fører dens flag, af love eller forskrifter af miljømæssig eller anden karakter, som er strengere end de regler, forskrifter og procedurer, som Myndigheden har vedtaget i henhold til artikel 17, stk. 2, litra f), i dette bilag, ikke anses for uforenelig med kapitel XI.

Artikel 22

Ansvar

Kontrahenten skal bære ansvaret for enhver skade, der er en følge af retsstridige handlinger i forbindelse med hans aktiviteter, dog under hensyntagen til Myndighedens eventuelle medvirken eller undladelser. På samme måde skal Myndigheden bære ansvaret for enhver skade, der er en følge af dens retsstridige udøvelse af sine beføjelser og funktioner, herunder overtrædelser af artikel 168, stk. 2, dog under hensyntagen til kontrahentens eventuelle medvirken eller undladelser. Erstatningen skal i ethvert tilfælde svare til skadens virkelige størrelse.

PRODUKTIONSSKABETS STATUT

Artikel 1

Formål

1. Produktionsselskabet er det organ under Myndigheden, som direkte skal udføre aktiviteter i Området i henhold til artikel 153, stk. 2, litra a), såvel som transport, forarbejdning og afsætning af mineraler, som udvindes i Området.

2. Ved udførelsen af sine formål og ved udøvelsen af sine funktioner skal Produktionsselskabet handle i overensstemmelse med denne konvention og Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

3. Ved udviklingen af Områdets ressourcer i henhold til stk. 1 skal Produktionsselskabet, med forbehold af denne konvention, drive virksomhed efter sunde forretningsprincipper.

Artikel 2

Forholdet til Myndigheden

1. I henhold til artikel 170 skal Produktionsselskabet handle i overensstemmelse med Forsamlingens generelle politik og Rådets direktiver.

2. Med forbehold af stk. 1 skal Produktionsselskabet være autonomt under udførelsen af sine aktiviteter.

3. Intet i denne konvention skal bevirke, at Produktionsselskabet bliver ansvarlig for Myndighedens handlinger eller forpligtelser, eller at Myndigheden bliver ansvarlig for Produktionsselskabets handlinger eller forpligtelser.

Artikel 3

Ansvarsbegrænsning

Med forbehold af artikel 11, stk. 3, i dette bilag skal intet medlem af Myndigheden udelukkende på grund af sit medlemskab være ansvarlig for Produktionsselskabets handlinger og forpligtelser.

Artikel 4

Struktur

Produktionsselskabet skal have en bestyrelse, en generaldirektør og det nødvendige personale til udførelsen af sine funktioner.

Artikel 5

Bestyrelsen

1. Bestyrelsen skal bestå af 15 medlemmer valgt af Forsamlingen i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra c). Ved valget af bestyrelsesmedlemmer skal der tages behørigt hensyn til princippet om ligelig geografisk fordeling. Når Myndighedens medlemmer indstiller kandidater til valg til bestyrelsen, skal de med henblik på at sikre Produktionsselskabets levedygtighed og vellykkede drift tage hensyn til behovet for, at der indstilles kandidater med den højeste grad af kompetence og med kvalifikationer inden for de relevante områder.

2. Bestyrelsesmedlemmerne vælges for en periode på fire år og kan genvælges, og der skal tages behørigt hensyn til princippet om, at medlemskab går på omgang.

3. Bestyrelsesmedlemmerne skal fortsætte deres hverv, indtil deres efterfølgere er valgt. Såfremt en bestyrelsespost bliver ledig, skal Forsamlingen, i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra c), vælge et andet medlem for resten af forgængerens periode.

4. Bestyrelsesmedlemmer handler i deres personlige egenskab. Under udførelsen af deres hverv må de ikke søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller fra nogen anden kilde. Ethvert af Myndighedens medlemmer skal respektere bestyrelsesmedlemmernes uafhængighed og afstå fra alle forsøg på at påvirke nogen af dem under udførelsen af deres hverv.

5. Hvert bestyrelsesmedlem skal modtage et honorar, som betales af Produktionsselskabets midler. Honorarets størrelse skal fastsættes af Forsamlingen efter henstilling fra Rådet.

6. Bestyrelsen skal normalt virke ved Produktionsselskabets hovedkontor og skal træde sammen så ofte, som Produktionsselskabets forretninger måtte kræve det.

7. To trediedele af bestyrelsesmedlemmerne skal udgøre et beslutningsdygtigt antal.

8. Hvert bestyrelsesmedlem skal have én stemme. Alle sager forelagt bestyrelsen skal afgøres ved et flertal af dens medlemmer. Såfremt der opstår interessekonflikt for et medlem i forbindelse med en sag forelagt bestyrelsen, skal han afstå fra at afgive sin stemme i sagen.

9. Ethvert medlem af Myndigheden kan bede bestyrelsen om oplysninger om dens aktiviteter, som især berører dette medlem. Bestyrelsen skal bestræbe sig på at skaffe sådanne oplysninger.

Artikel 6

Bestyrelsens beføjelser og funktioner

Bestyrelsen skal lede Produktionsselskabets aktiviteter. I overensstemmelse med denne konvention skal bestyrelsen udøve de beføjelser, der er nødvendige for at opfylde Produktionsselskabets formål, herunder beføjelser til at:

- a) vælge en formand blandt sine medlemmer;
- b) vedtage sin forretningsorden;
- c) udarbejde og forelægge formelle skriftlige arbejdsplaner for Rådet i overensstemmelse med artikel 153, stk. 3, og artikel 162, stk. 2, litra j);
- d) udarbejde arbejdsplaner og programmer til gennemførelse af de i artikel 170 beskrevne aktiviteter;

- e) forberede og forelægge ansøgninger om produktionstilladelser for Rådet i overensstemmelse med artikel 151, stk. 2 til 7;
- f) give tilladelse til forhandlinger om erhvervelse af teknologi, herunder sådanne, som er fastsat i bilag III, artikel 5, stk. 3, litra a), c) og d), samt godkende resultaterne af sådanne forhandlinger;
- g) fastlægge vilkår og betingelser og give tilladelse til forhandlinger om joint ventures og andre former for samarbejdsarrangementer, som omhandlet i bilag III, artikel 9 og artikel 11, samt godkende resultaterne af sådanne forhandlinger;
- h) fremsætte henstillinger til Forsamlingen om, hvilken del af Produktionsselskabets nettoindtægt, der bør overføres til reserver i overensstemmelse med artikel 160, stk. 2, litra f), og artikel 10 i dette bilag;
- i) godkende Produktionsselskabets årsbudget;
- j) give tilladelse til anskaffelsen af varer og tjenesteydelser i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, i dette bilag;
- k) forelægge en årsberetning for Rådet i overensstemmelse med artikel 9 i dette bilag;
- l) forelægge for Rådet til Forsamlingens godkendelse udkast til regler vedrørende organisation, forvaltning, udnævnelse og afskedigelse af Produktionsselskabets personale, samt vedtage forskrifter til iværksættelsen af sådanne regler;
- m) optage lån og stille sådan sikkerhed eller anden garanti, som den måtte beslutte i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i dette bilag;
- n) tage ethvert retligt skridt, indgå aftaler og foretage transaktioner samt træffe enhver anden foranstaltning i overensstemmelse med artikel 13 i dette bilag;
- o) med forbehold af Rådets godkendelse delegere alle ikke skønmæssige beføjelser til generaldirektøren og til sine udvalg.

Artikel 7

Produktionsselskabets generaldirektør og personale

1. Forsamlingen skal efter henstilling fra Rådet og indstilling fra bestyrelsen vælge Produktionsselskabets generaldirektør, som ikke må være medlem af bestyrelsen. Generaldirektøren skal beklæde stillingen i en fastlagt periode, som ikke må overskride fem år, og kan genvælges for yderligere perioder.

2. Generaldirektøren skal være Produktionsselskabets juridiske repræsentant og øverste chef og skal være direkte ansvarlig over for bestyrelsen for udførelsen af Produktionsselskabets aktiviteter. Han skal være ansvarlig for organisation, forvaltning, udnævnelse og afskedigelse af Produktionsselskabets personale i overensstemmelse med de regler og forskrifter, som er nævnt i artikel 6, litra l), i dette bilag. Han skal deltage, uden stemmeret, i bestyrelsens møder og kan deltage, uden stemmeret, i Forsamlingens og Rådets møder, når disse organer behandler sager, som vedrører Produktionsselskabet.

3. Det afgørende hensyn ved rekrutteringen og udnævnelsen af personalet og ved fastsættelsen af dettes arbejdsvilkår skal være at sikre den højeste grad af effektivitet og teknisk kompetence. Med forbehold heraf skal der dog tages behørigt hensyn til betydningen af rekruttering af personalet på et ligeligt geografisk grundlag.

4. Generaldirektøren og personalet må under udførelsen af deres hverv ikke søge eller modtage instruktioner fra nogen regering eller nogen anden kilde uden for Produktionsselskabet. De skal afstå fra enhver handling, som kunne rejse tvivl om deres stilling som internationale embedsmænd i Produktionsselskabet, kun ansvarlige over for Produktionsselskabet. Hver deltagende stat skal re

spektere den eksklusivt internationale stilling, som generaldirektøren og Produktionsselskabets personale indtager, og må ikke søge at påvirke dem under udførelsen af deres hverv.

5. De i artikel 168, stk. 2, omhandlede forpligtelser gælder ligeledes for Produktionsselskabets personale.

Artikel 8

Placering

Produktionsselskabet skal have sit hovedkontor ved Myndighedens sæde. Produktionsselskabet kan oprette andre kontorer og faciliteter på enhver deltagende stats territorium med denne stats samtykke.

Artikel 9

Beretninger og finansoversigter

1. Produktionsselskabet skal ikke senere end tre måneder efter afslutningen af hvert finansår forelægge Rådet til behandling en årsberetning indeholdende en revideret regnskabsopgørelse og skal med passende mellemrum til Rådet fremsende en kortfattet oversigt over den økonomiske stilling samt en oversigt over overskud og tab udvisende driftsresultatet.

2. Produktionsselskabet skal offentliggøre sin årsberetning og sådanne andre beretninger, som det anser for passende.

3. Alle beretninger og finansoversigter, som er omhandlet i denne artikel, skal sendes til Myndighedens medlemmer.

Artikel 10

Fordeling af nettoindtægt

1. Med forbehold af stk. 3 skal Produktionsselskabet til Myndigheden indbetale de i bilag III, artikel 13, omhandlede beløb, eller hvad der svarer dertil.

2. Forsamlingen skal efter henstilling fra bestyrelsen afgøre, hvilken del af Produktionsselskabets nettoindtægt, der skal overføres til dets reserver. Resten skal overføres til Myndigheden.

3. I en begyndelsesperiode som er nødvendig for at Produktionsselskabet kan blive selvfinansierende, og som ikke må være længere end 10 år fra igangsættelsen af kommerciel produktion, skal Forsamlingen fritage Produktionsselskabet for de i stk. 1 nævnte indbetalinger og skal lade hele Produktionsselskabets nettoindtægt indgå i dets reserver.

Artikel 11

Finanser

1. Produktionsselskabets midler skal omfatte:

- a) beløb modtaget fra Myndigheden i overensstemmelse med artikel 173, stk 2, litra b);
- b) frivillige bidrag fra deltagende stater med henblik på at finansiere Produktionsselskabets aktiviteter;
- c) beløb, som Produktionsselskabet har lånt i overensstemmelse med stk. 2 og 3;

- d) indtægt fra Produktionsselskabets aktiviteter;
  - e) andre midler, som er stillet til rådighed for Produktionsselskabet, for at det kan igangsætte sine aktiviteter så hurtigt som muligt og udføre sine funktioner;
- 2.
- a) Produktionsselskabet skal have beføjelse til at optage lån og stille sådan sikkerhed eller anden garanti, som det måtte beslutte. Produktionsselskabet skal, før det udbyder sine obligationer til offentligt salg på en deltagende stats kapitalmarkeder eller i dens valuta, først indhente denne deltagende stats godkendelse. Det samlede lånebeløb skal efter henstilling fra bestyrelsen godkendes af Rådet.
  - b) Deltagende stater skal gøre sig enhver rimelig bestræbelse for at støtte Produktionsselskabets ansøgninger om lån på kapitalmarkeder og fra internationale finansinstitutter.
- 3.
- a) Produktionsselskabet skal tildeles de nødvendige midler til efterforskning og udnyttelse af et udvindingssted og til transport, forarbejdning og afsætning af mineraler, som er udvundet derfra, og det fremstillede nikkel, kobber, kobolt og mangan, samt til dækning af sine første administrationsomkostninger. Størrelsen af de nævnte midler samt kriterierne og faktorerne for justeringen deraf, skal være indeholdt i Den Forberedende Kommissions udkast til Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.
  - b) Alle deltagende stater skal til Produktionsselskabets rådighed stille et beløb, som svarer til halvdelen af de i litra a) nævnte midler, i form af langfristede rentefrie lån i overensstemmelse med bidragsskalaen for De Forenede Nationers ordinære budget på det tidspunkt, hvor bidragene ydes, idet der foretages justering under hensyn til stater, som ikke er medlemmer af De Forenede Nationer. Alle deltagende stater skal, i overensstemmelse med den samme skala, garantere for den gæld, som Produktionsselskabet har stiftet ved tilvejebringelsen af den anden halvdel af midlerne.
  - c) Såfremt summen af de finansielle bidrag fra deltagende stater er mindre end de midler, som skal tildeles Produktionsselskabet i henhold til litra a), skal Forsamlingen på sit første møde tage stilling til omfanget af det manglende beløb og, under hensyntagen til de deltagende staters forpligtelse i henhold til litra a) og b) samt enhver henstilling fra Den Forberedende Kommission, ved konsensus vedtage foranstaltninger vedrørende dette manglende beløb.
  - d) i) Hver deltagende stat skal inden 60 dage efter denne konventions ikrafttræden eller inden 30 dage efter deponeringen af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, alt efter hvilket der er senest, hos Produktionsselskabet deponere uigenkaldelige, ikke-omsættelige, ikke-rentebærende egenveksler på et beløb svarende til en sådan deltagende stats andel i rentefrie lån i henhold til litra b).
    - ii) På det tidligst mulige tidspunkt efter denne konventions ikrafttræden og derefter med årlige eller andre passende mellemrum skal bestyrelsen udarbejde en oversigt over størrelsen af sit behov og en forfaldsplan for finansiering af Produktionsselskabets administrationsomkostninger og til udførelsen af Produktionsselskabets aktiviteter i henhold til artikel 170 og artikel 12 i dette bilag.
    - iii) Produktionsselskabet skal derefter, gennem Myndigheden, give de deltagende stater meddelelse om deres respektive andele i midlerne, som i overensstemmelse med litra b) kræves til dækning af sådanne omkostninger. Produktionsselskabet skal indløse en så stor del af egenvekslerne, som er nødvendigt til dækning af den i forfaldsplanen nævnte udgift med hensyn til rentefrie lån.

- iv) De deltagende stater skal, efter modtagelse af en sådan meddelelse, stille deres respektive andele af gældsgarantierne til rådighed for Produktionsselskabet i overensstemmelse med litra b).
- e) i) Efter anmodning fra Produktionsselskabet kan de deltagende stater stille garanti for gæld ud over de beløb, som er garanteret i overensstemmelse med den i litra b) nævnte skala.
ii) I stedet for garanti for gæld kan en deltagende stat yde et frivilligt bidrag til Produktionsselskabet med et beløb, som svarer til den del af gælden, som den ellers skulle have garanteret for.
- f) Tilbagebetaling af de rentebærende lån skal gå forud for tilbagebetaling af de rentefrie lån. Tilbagebetaling af rentefrie lån skal ske efter en plan, vedtaget af Forsamlingen, efter henstilling fra Rådet og indstilling fra bestyrelsen. Under udøvelsen af denne funktion skal bestyrelsen have de relevante bestemmelser i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer for øje. Disse regler, forskrifter og procedurer skal tilgodese den afgørende betydning af at sikre Produktionsselskabets tilfredsstillende funktion og især dets finansielle uafhængighed.
- g) Midler, som er stillet til rådighed for Produktionsselskabet, skal være i frit omsættelige valutaer eller valutaer, som er frit tilgængelige og effektivt anvendelige på de større valutamarkeder. Disse valutaer skal angives i Myndighedens regler, forskrifter og procedurer i overensstemmelse med den herskende internationale pengepraksis. Med undtagelse af stk. 2 må ingen deltagende stat opretholde eller pålægge restriktioner på Produktionsselskabets besiddelse, brug eller veksling af disse midler.
- h) »Garanti for gæld« betyder et løfte fra en deltagende stat til Produktionsselskabets kreditorer om at dække pro rata, i overensstemmelse med den relevante skala, de af Produktionsselskabets finansielle forpligtelser, som er omfattet af garantien, efter at kreditorerne har givet den deltagende stat meddelelse om Produktionsselskabets misligholdelse. Fremgangsmåden ved betaling af disse forpligtelser skal være i overensstemmelse med Myndighedens regler, forskrifter og procedurer.

4. Produktionsselskabets midler, aktiver og udgifter skal holdes adskilt fra Myndighedens. Denne artikel skal dog ikke forhindre Produktionsselskabet i at indgå ordninger med Myndigheden vedrørende faciliteter, personel og tjenesteydelser samt vedrørende refusion af administrationsomkostninger, som er betalt af den ene på den andens vegne.

5. Produktionsselskabets akter, regnskabsbøger og konti, herunder dets årlige finansoversigter, skal årligt revideres af en uafhængig revisor, udpeget af Rådet.

Artikel 12

Aktiviteter

1. Produktionsselskabet skal forelægge Rådet forslag om projekter til udførelse af aktiviteter i overensstemmelse med artikel 170. Sådanne forslag skal indeholde en formel skriftlig arbejdsplan for aktiviteter i Området i overensstemmelse med artikel 153, stk. 3, samt alle sådanne andre oplysninger og data, som fra tid til anden måtte kræves til Den Juridiske og Tekniske Kommissions vurdering og til Rådets godkendelse.

2. Efter Rådets godkendelse skal Produktionsselskabet udføre projektet på grundlag af den i stk. 1 nævnte formelle skriftlige arbejdsplan.

3.

- a) Såfremt Produktionsselskabet ikke råder over de varer og tjenesteydelser, som kræves til dets aktiviteter, kan det anskaffe dem. I dette øjemed skal det indkalde licitationstilbud og indgå kontrakt med tilbudsgivere, hvis tilbud giver den bedste kombination af kvalitet, pris og leveringstid.
- b) Såfremt der er mere end et tilbud, som giver en sådan kombination, skal kontrakten tildeles i overensstemmelse med:
  - i) princippet om ikke-forskelsbehandling på grundlag af politiske eller andre betragtninger, som ikke er relevante for en behørigt omhyggelig og effektiv udførelse af aktiviteterne;
  - ii) retningslinier, som er godkendt af Rådet, med hensyn til hvilke fortrinsrettigheder, der skal indrømmes varer og tjenesteydelser, som hidrører fra udviklingslandene, særlig indlandsstaterne og de geografisk forfordelte blandt disse.
- c) Bestyrelsen kan vedtage regler, som fastsætter de særlige omstændigheder, under hvilke kravet om opfordring til tilbudsgivning, i Produktionsselskabets egen interesse, kan frafalde.

4. Produktionsselskabet har ejendomsret til alle mineraler og forarbejdede stoffer, som det har produceret.

5. Produktionsselskabet skal sælge sine produkter på et ikke-diskriminerende grundlag. Det må ikke give ikke-handelsmæssige rabatter.

6. Med forbehold af almindelige eller særlige beføjelser, som er tillagt Produktionsselskabet i henhold til andre bestemmelser i denne konvention, skal Produktionsselskabet udøve sådanne beføjelser, som er nødvendige for dets forretningsførelse.

7. Produktionsselskabet må ikke gribe ind i nogen deltagende stats politiske anliggender; ej heller må det lade sine afgørelser påvirke af vedkommende deltagende stats politiske stilling. Alene kommercielle hensyn skal være relevante for dets afgørelser, og disse hensyn skal afvejes upartisk med henblik på gennemførelsen af de mål, som er angivet i artikel 1 i dette bilag.

Artikel 13

Retlig status, privilegier og immuniteter

1. Med henblik på at sætte Produktionsselskabet i stand til at udføre sine funktioner skal den status og de immuniteter og privilegier, som er anført i denne artikel, indrømmes Produktionsselskabet på de deltagende staters territorier. Til gennemførelsen af dette princip kan Produktionsselskabet og de deltagende stater, hvor det er nødvendigt, indgå særlige aftaler.

2. Produktionsselskabet skal besidde den nødvendige kompetence til udøvelsen af sine funktioner og opfyldelsen af sine mål og især besidde kompetence til:

- a) at indgå kontrakter, samarbejdsarrangementer eller andre arrangementer, herunder aftaler med stater og internationale organisationer;
- b) at anskaffe, leje, besidde og afhænde fast ejendom og løsøre;
- c) at være part i en retssag.

3.

- a) Søgsmål mod Produktionsselskabet kan kun anlægges for den kompetente domstol på en deltagende stats territorium, hvor Produktionsselskabet:
  - i) har et kontor eller en installation;
  - ii) har udpeget en befuldmægtiget til at modtage forkyndelse eller meddelelse om stævning;

- iii) har indgået en kontrakt om varer eller tjenesteydelser;
  - iv) har udstedt værdipapirer; eller
  - v) på anden måde tager del i erhvervmæssig aktivitet.
- b) Produktionsselskabets ejendom og formue, hvor den end befinder sig, og hvem der end bestyrer den, skal være fritaget for enhver form for retsforfølgning, herunder tvangsfuldbyrdelse indtil afsigelsen af endelig dom mod Produktionsselskabet.

4.

- a) Produktionsselskabets ejendom og formue, hvor den end befinder sig, og hvem der end bestyrer den, skal være fritaget for rekvisition, konfiskation, ekspropriation eller enhver anden form for beslaglæggelse ved indgreb fra den udøvende eller lovgivende magts side.
- b) Produktionsselskabets ejendom og formue, hvor den end befinder sig, og hvem der end bestyrer den, skal være fritaget for enhver form for diskriminerende restriktioner, forskrifter, kontrol og moratorier.
- c) Produktionsselskabet og dets ansatte skal respektere lokale love og forskrifter i enhver stat eller på ethvert territorium, hvor Produktionsselskabet eller dets ansatte måtte drive forretning eller på anden måde virker.
- d) Deltagende stater skal sikre, at Produktionsselskabet nyder alle de rettigheder, privilegier, og immuniteter, som de indrømmer enheder, som udøver erhvervmæssig virksomhed på deres territorier. Disse rettigheder, privilegier og immuniteter skal indrømmes Produktionsselskabet på et grundlag, der ikke er mindre gunstigt end det, som de indrømmer enheder, der driver lignende erhvervmæssig virksomhed. Hvor deltagende stater indrømmer udviklingslande eller disses erhvervsforetagender særlige privilegier, skal Produktionsselskabet nyde sådanne privilegier på et tilsvarende fortrinsberettiget grundlag.
- e) De deltagende stater kan yde Produktionsselskabet særlige incitamerter, rettigheder, privilegier og immuniteter uden at forpligte sig til at yde andre erhvervsforetagender sådanne incitamerter, rettigheder, privilegier og immuniteter.

5. Produktionsselskabet skal forhandle om fritagelse for direkte eller indirekte beskatning med de værtslande, hvor dets kontorer og faciliteter befinder sig.

6. Hver deltagende stat skal træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på gennemførelsen, inden for sin egen lovgivning, af de principper, som er anført i dette bilag, og skal give Produktionsselskabet meddelelse om de konkrete foranstaltninger, som er truffet.

7. Produktionsselskabet kan i den udstrækning og på de betingelser, som det måtte bestemme, give afkald på ethvert af de privilegier og enhver af de immuniteter, som det er blevet indrømmet i henhold til denne artikel eller i de i stk. 1 nævnte særlige aftaler.

FORLIG

AFSNIT 1

FORLIGSPROCEDURE I HENHOLD TIL KAPITEL XV, AFSNIT 1

Artikel 1

Indledning af forhandlinger

Såfremt parterne i en tvist i overensstemmelse med artikel 284 har aftalt at underkaste den forligsprocedure i henhold til dette afsnit, kan enhver af parterne ved en skriftlig meddelelse til den anden part eller de andre parter i tvisten indlede forhandlingerne.

Artikel 2

Liste over forligsmænd

En liste over forligsmænd skal udarbejdes og føres af De Forenede Nationers generalsekretær. Hver deltagende stat skal være berettiget til at indstille fire forligsmænd, der alle skal være personer, der nyder den højeste anseelse i henseende til upartiskhed, dygtighed og hæderlighed. Navnene på de således indstillede personer skal udgøre listen. Såfremt på noget tidspunkt de af en deltagende stat indstillede forligsmænd på den således etablerede liste er færre end fire, skal denne deltagende stat være berettiget til i fornødent omfang at indstille yderligere personer. Navnet på en forligsmand skal forblive på listen, indtil det tilbagetrækkes af den deltagende stat, der har foretaget indstillingen, dog således at en forligsmand skal fortsætte med at deltage i en forligskommission, til hvilken den pågældende forligsmand er blevet udpeget, indtil afslutningen af forhandlingerne for denne kommission.

Artikel 3

Nedsættelse af forligskommissionen

Forligskommissionen skal, medmindre parterne aftaler andet, nedsættes som følger:

- a) Med forbehold af litra g) skal forligskommissionen bestå af fem medlemmer.
- b) Den part, der indleder forhandlingerne, skal udpege to forligsmænd, som fortrinsvis skal vælges fra den i artikel 2 i dette bilag omhandlede liste, og hvoraf en kan være statsborger i den pågældende parts stat, medmindre parterne aftaler andet. Sådanne udpegninger skal være indeholdt i den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse.
- c) Den anden part i tvisten skal inden 21 dage efter modtagelsen af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse udpege to forligsmænd på den måde, der er beskrevet i litra b). Hvis udpegningerne ikke er foretaget inden for denne periode, kan den part, der har indledt forhandlingerne, inden en uge efter udløbet af perioden enten afslutte forhandlingerne ved en meddelelse stilet til den anden part eller anmode De Forenede Nationers generalsekretær om at foretage udpegningerne i overensstemmelse med litra e).
- d) Inden 30 dage efter at alle fire forligsmænd er blevet udpeget, skal disse udpege en femte forligsmand fra den i artikel 2 i dette bilag omhandlede liste, som skal være formand. Hvis udpeg

ningen ikke er foretaget inden for denne periode, kan enhver af parterne inden en uge efter udløbet af perioden anmode De Forenede Nationers generalsekretær om at foretage udpegningerne i overensstemmelse med litra e).

- e) Inden 30 dage efter modtagelsen af en anmodning i henhold til litra c) eller d) skal De Forenede Nationers generalsekretær i samråd med parterne i tvisten foretage de nødvendige udpegninger fra den i artikel 2 i dette bilag omhandlede liste.
- f) Ledige pladser skal besættes på den måde, der er foreskrevet for den oprindelige udpegning.
- g) To eller flere parter, som ved aftale bestemmer, at de har sammenfaldende interesser, skal udpege to forligsmænd i fællesskab. I tilfælde, hvor to eller flere parter har forskellige interesser, eller hvor der er uenighed om, hvorvidt de har sammenfaldende interesser, skal de udpege forligsmænd hver for sig.
- h) I tvister, der omfatter flere end to parter, der har forskellige interesser, eller hvor der er uenighed om, hvorvidt de har sammenfaldende interesser, skal parterne anvende litra a) til f) i det omfang, det er muligt.

Artikel 4

Procedureregler

Forligskommissionen fastsætter selv sine procedureregler, medmindre parterne aftaler andet. Kommissionen kan med samtykke fra parterne i tvisten opfordre enhver deltagende stat til at indgive sine synspunkter mundtligt eller skriftligt til den. Kommissionens afgørelser vedrørende proceduremæssige anliggender, beretningen og henstillingerne skal vedtages med et flertal af dens medlemmer.

Artikel 5

Mindelig afgørelse

Kommissionen kan henlede parternes opmærksomhed på foranstaltninger, der vil kunne fremme en mindelig afgørelse af tvisten.

Artikel 6

Kommissionens funktioner

Kommissionen skal høre parterne, undersøge deres påstande og indsigelser samt fremsætte forslag over for parterne med henblik på at nå til en mindelig afgørelse.

Artikel 7

Beretning

1. Kommissionen skal aflægge beretning inden 12 måneder efter sin nedsættelse. Dens beretning skal gengive alle aftaler, der er indgået, og, såfremt aftale ikke opnås, dens konklusioner i alle faktiske eller retlige spørgsmål, der er relevante for tvisten samt sådanne henstillinger, som kommissionen skønner egnede med henblik på en mindelig afgørelse. Beretningen skal deponeres hos De forenede Nationers generalsekretær og skal omgående af denne sendes til parterne i tvisten.

2. Kommissionens beretning, herunder dens konklusioner eller henstillinger, er ikke bindende for parterne.

Artikel 8

Afslutning

Forhandlingerne er afsluttet, når en bilæggelse er nået, når parterne har accepteret eller en part har afvist beretningens henstillinger ved en skriftlig meddelelse stilet til De Forenede Nationers generalsekretær, eller når en periode på tre måneder er forløbet fra datoen for fremsendelsen af beretningen til parterne.

Artikel 9

Honorarer og udgifter

Kommissionens honorarer og udgifter skal afholdes af parterne i tvisten.

Artikel 10

Parternes ret til at ændre procedure

Parterne i tvisten kan ved en aftale, der kun gælder for den pågældende tvist, ændre enhver bestemmelse i dette bilag.

AFSNIT 2

TVUNGEN INDBRINGELSE TIL BEHANDLING VED FORLIGSPROCEDURE I HENHOLD
TIL KAPITEL XV, AFSNIT 3

Artikel 11

Indledning af forhandlinger

1. En part i en tvist, som i overensstemmelse med kapitel XV, afsnit 3, kan underkastes forligsprocedure i henhold til nærværende afsnit, kan indlede forhandlingerne ved en skriftlig meddelelse stilet til den anden part eller de andre parter i tvisten.

2. Enhver part i tvisten, som har modtaget meddelelse i henhold til stk. 1, skal være forpligtet til at lade sig underkaste sådan forligsprocedure.

Artikel 12

Undladelse af at svare eller lade sig underkaste forligsprocedure

Det forhold, at en eller flere parter i en tvist undlader at svare på en meddelelse om iværksættelse af forhandlinger eller at underkaste sig sådanne forhandlinger, skal ikke være en hindring for disse forhandlinger.

Artikel 13

Kompetence

Unighed om, hvorvidt en forligskommission, der fungerer i henhold til dette afsnit, har kompetence, skal afgøres af den pågældende kommission.

Artikel 14

Anvendelse af afsnit 1

Artikel 2 til 10 i afsnit 1 i dette bilag finder anvendelse med forbehold af nærværende afsnit.

STATUT FOR DEN INTERNATIONALE HAVRETSDOMSTOL

Artikel 1

Almindelige bestemmelser

1. Den internationale Havretsdømstol skal oprettes og virke i overensstemmelse med bestemmelserne i denne konvention og denne statut.
2. Dømstolens sæde skal være i Den frie hansestad Hamborg i Forbundsrepublikken Tyskland.
3. Dømstolen kan træde sammen og udøve sin virksomhed andetsteds, når som helst den anser det for ønskeligt.
4. Indbringelse af en tvist for Dømstolen skal ske i henhold til bestemmelserne i kapitel XI og XV.

AFSNIT 1

DOMSTOLENS ORGANISATION

Artikel 2

Sammensætning

1. Dømstolen skal sammensættes af 21 uafhængige medlemmer, der vælges blandt personer, der nyder den højeste anseelse i henseende til upartiskhed og hæderlighed, og som er i besiddelse af anerkendt sagskundskab i havretsspørgsmål.
2. Det skal sikres, at der i Dømstolen som helhed er en repræsentation af de væsentligste retssystemer i verden samt en ligelig geografisk fordeling.

Artikel 3

Medlemmer

1. Der må i Dømstolen ikke være to medlemmer, som er statsborgere i den samme stat. En person, som, med henblik på medlemskab af Dømstolen, kunne betragtes som statsborger i mere end en stat, anses som statsborger i den stat, i hvilken han sædvanligvis udøver borgerlige og politiske rettigheder.
2. Der må ikke være færre end tre medlemmer fra hver geografisk gruppe som fastsat af De Forenede Nationers generalforsamling.

Artikel 4

Indstilling og valg

1. Hver deltagende stat kan ikke indstille flere end to personer, der skal have de i artikel 2 i dette bilag foreskrevne kvalifikationer. Medlemmerne af Domstolen skal vælges på grundlag af en liste over således indstillede personer.

2. Senest tre måneder inden datoen for valget skal ved det første valg De Forenede Nationers generalsekretær og ved efterfølgende valg Domstolens justitssekretær skriftlig opfordre de deltagende stater til, inden for en frist af to måneder, at indgive deres indstillinger til medlemmer til Domstolen. Generalsekretæren eller justitssekretæren skal udarbejde en liste i alfabetisk orden over alle de personer, der således er indstillet, med angivelse af de deltagende stater, der har foretaget indstillingen, og skal forelægge den for de deltagende stater, inden den syvende dag i den sidste måned før datoen for hvert valg.

3. Det første valg skal afholdes inden seks måneder efter datoen for denne konventions ikrafttræden.

4. Domstolens medlemmer vælges ved hemmelig afstemning. Valg foretages under et møde mellem de deltagende stater indkaldt af De Forenede Nationers generalsekretær ved det første valg og ved efterfølgende valg ved en fremgangsmåde, der er aftalt mellem de deltagende stater. På dette møde udgør to trediedele af de deltagende stater et beslutningsdygtigt antal. Som medlemmer af Domstolen vælges de kandidater, som har opnået det største antal stemmer og to trediedels flertal af stemmerne fra de deltagende stater, der er til stede og stemmer, forudsat at et sådant flertal omfatter et flertal af de deltagende stater.

Artikel 5

Funktionstid

1. Domstolens medlemmer skal vælges for ni år og kan genvælges. For så vidt angår de medlemmer, der er valgt ved det første valg til Domstolen, skal funktionstiden for syv medlemmer dog udløbe efter tre års forløb, og funktionstiden for yderligere syv medlemmer efter seks års forløb.

2. De medlemmer af Domstolen, hvis funktionstid udløber ved afslutningen af de ovenfor nævnte begyndelsesperioder på tre eller seks år, udpeges ved en lodtrækning, der skal foretages af De Forenede Nationers generalsekretær umiddelbart efter, at det første valg har fundet sted.

3. Medlemmerne af Domstolen skal fortsat udøve deres funktion, indtil andre er valgt i deres sted. Uanset sådant valg skal de afslutte de retsforhandlinger, som de har påbegyndt før tidspunktet for deres udskiftning.

4. I tilfælde hvor et medlem af Domstolen trækker sig tilbage, skal skriftlig meddelelse herom tilstilles Domstolens præsident. Stillingen bliver ledig ved modtagelsen af brevet om tilbagetræden.

Artikel 6

Ledige pladser

1. Ledige pladser skal besættes på samme måde som gældende for det første valg med forbehold af følgende bestemmelser: Inden en måned efter at pladsen er blevet ledig, skal justitssekretæren

udsende de i artikel 4 i dette bilag fastsatte opfordringer, og datoen for valget fastsættes af Domstolens præsident efter samråd med de deltagende stater.

2. Et medlem af Domstolen, som vælges i stedet for et medlem, hvis funktionstid endnu ikke er udløbet, skal beklæde stillingen i resten af forgængerens funktionstid.

Artikel 7

Uforenelig virksomhed

1. Intet medlem af Domstolen kan udøve nogen politisk eller administrativ virksomhed eller være aktivt tilknyttet eller have økonomiske interesser i nogen aktivitet i nogen virksomhed, der beskæftiger sig med efterforskning eller udnyttelse af havets eller havbundens ressourcer eller anden erhvervsmæssig udnyttelse af havet eller havbunden.

2. Intet medlem af Domstolen må udøve hvervet som agent, rådgiver eller advokat i nogen sag.

3. Ethvert tvivlstilfælde vedrørende disse spørgsmål skal afgøres af et flertal af de øvrige tilstedeværende medlemmer af Domstolen.

Artikel 8

Betingelser for medlemmers deltagelse i en konkret sag

1. Intet medlem af Domstolen må deltage i afgørelsen af nogen sag, i hvilken han tidligere har taget aktivt del som den ene af parternes repræsentant, rådgiver eller advokat, eller som medlem af nogen national eller international domstol eller i nogen anden egenskab.

2. Såfremt et af Domstolens medlemmer af særlige grunde ikke mener at burde tage del i pådømmelsen af en bestemt sag, skal han meddele dette til Domstolens præsident.

3. Såfremt Domstolens præsident finder, at et af Domstolens medlemmer af særlige grunde ikke bør tage sæde i en bestemt sag, skal han underrette den pågældende derom.

4. Ethvert tvivlstilfælde vedrørende disse spørgsmål skal afgøres af et flertal af de øvrige tilstedeværende medlemmer af Domstolen.

Artikel 9

Følgen af ikke længere at opfylde de stillede betingelser

Såfremt de øvrige medlemmer af Domstolen er af den enstemmige opfattelse, at et medlem ikke længere opfylder de stillede betingelser, skal Domstolens præsident erklære pladsen for ledig.

Artikel 10

Privilegier og immuniteter

Domstolens medlemmer skal under udøvelsen af deres hverv nyde diplomatiske privilegier og immuniteter.

Artikel 11

Højtidelig erklæring fra medlemmer

Ethvert medlem af Domstolen skal, før han påbegynder udøvelsen af sin funktion, afgive en højtidelig erklæring i et offentlig møde om at ville udføre sit hverv upartisk og samvittighedsfuldt.

Artikel 12

Præsident, vicepræsident og justitssekretær

1. Domstolen skal vælge sin præsident og vicepræsident for tre år; de kan genvælges.
2. Domstolen skal udnævne sin justitssekretær og kan træffe bestemmelse om udnævnelse af sådanne andre embedsmænd, som der måtte være behov for.
3. Præsidenten og justitssekretæren skal have bopæl ved Domstolens sæde.

Artikel 13

Beslutningsdygtighed

1. Alle de medlemmer af Domstolen, der er til rådighed, skal deltage i retsmøderne. Et antal af 11 valgte medlemmer kræves for at gøre Domstolen beslutningsdygtig.
2. Under hensyntagen til bestemmelserne i artikel 17 i dette bilag og til afdelingernes effektive funktion som foreskrevet i artikel 14 og 15 i dette bilag skal Domstolen fastslå, hvilke medlemmer, der er til rådighed for at gøre Domstolen beslutningsdygtig i behandlingen af en bestemt tvist.
3. Alle tvister og anmodninger, der forelægges for Domstolen, skal behandles og afgøres af den, medmindre artikel 14 i dette bilag finder anvendelse, eller parterne anmoder om behandling i overensstemmelse med artikel 15 i dette bilag.

Artikel 14

Afdelingen for Havbundstvister

En afdeling for havbundstvister skal oprettes i overensstemmelse med bestemmelserne i afsnit 4 i dette bilag. Dens kompetence, beføjelser og funktioner er fastlagt i kapitel XI, afsnit 5.

Artikel 15

Særlige afdelinger

1. Domstolen kan nedsætte sådanne afdelinger, bestående af tre eller flere af dens medlemmer, som den anser for nødvendige til behandling af bestemte kategorier af tvister.
2. Såfremt parterne anmoder om det, skal Domstolen nedsætte en afdeling til behandling af en bestemt tvist, der er indbragt for den. Sammensætningen af en sådan afdeling skal afgøres af Domstolen med parternes billigelse.
3. For at fremme en hurtig behandling af sagerne skal Domstolen hvert år nedsætte en afdeling bestående af fem af dens valgte medlemmer, som kan behandle og afgøre tvister efter en summarisk

procedure. To alternative medlemmer skal udvælges for at kunne træde i stedet for medlemmer, som er ude af stand til at deltage i en bestemt retsforhandling.

4. Tvister skal behandles og afgøres af de i denne artikel omhandlede afdelinger, såfremt parterne fremsætter begæring herom.

5. En dom, som afsiges af de afdelinger, der er omhandlet i denne artikel og i artikel 14 i dette bilag, skal betragtes som afsagt af Domstolen.

Artikel 16

Domstolens reglement

Domstolen skal fastsætte regler for udøvelse af sin virksomhed. Den skal navnlig træffe bestemmelse om sin forretningsorden.

Artikel 17

Medlemmers statsborgerskab

1. Medlemmer af Domstolen, som har samme statsborgerskab som en af parterne i tvisten, skal bevare retten til at deltage som medlemmer af Domstolen.

2. Såfremt der i Domstolen under dennes behandling af en tvist sidder et medlem, som har samme statsborgerskab som en af parterne, kan enhver anden part i tvisten udpege en person til at deltage som medlem af Domstolen.

3. Såfremt der i Domstolen, under dennes behandling af en tvist, ikke sidder noget medlem med samme statsborgerskab som parterne, kan hver af disse parter udpege en person til at deltage som medlem af Domstolen.

4. Bestemmelserne i denne artikel skal finde anvendelse på de afdelinger, der er omtalt i artikel 14 og 15 i dette bilag. I sådanne tilfælde skal præsidenten i samråd med parterne anmode de medlemmer af Domstolen, der udgør afdelingen, om, i fornødent omfang at overlade deres pladser til de medlemmer af Domstolen, som har samme statsborgerskab som vedkommende parter og, hvis sådanne ikke findes eller er forhindrede i at være til stede, til medlemmer, der er specielt valgt af parterne.

5. Når flere parter har sammenfaldende interesser, skal de, for så vidt angår de ovennævnte bestemmelser, kun anses som én part. Ethvert tvivlstilfælde herom afgøres af Domstolen.

6. Medlemmer, som er udpeget på den i stk. 2, 3 og 4 omhandlede måde, skal opfylde betingelserne i artikel 2, 8 og 11 i dette bilag. De deltager i sagens afgørelse på fuldkommen lige fod med deres kolleger.

Artikel 18

Aflønning af medlemmer

1. Hvert valgt medlem af Domstolen skal modtage et årligt vederlag og et særligt vederlag for hver dag, han udfører sine funktioner, dog således at det samlede beløb, der udbetales til et medlem som særligt vederlag i løbet af et år, ikke overstiger størrelsen af det årlige vederlag.

2. Præsidenten skal modtage et særligt årligt vederlag.
3. Vicepræsidenten skal modtage et særligt vederlag for hver dag, han fungerer som præsident.
4. Medlemmer, som udpeges i henhold til artikel 17 i dette bilag udover Domstolens valgte medlemmer, skal modtage en godtgørelse for hver dag, de udøver deres funktioner.
5. Disse lønninger, vederlag og godtgørelser skal fastsættes fra tid til anden på møder mellem de deltagende stater under hensyntagen til Domstolens arbejdsbyrde. De kan ikke nedsættes i løbet af funktionstiden.
6. Justitssekretærens løn skal efter forslag fra Domstolen fastsættes på møder mellem de deltagende stater.
7. I forskrifter, vedtaget på møder mellem de deltagende stater, fastsættes de betingelser, hvorunder der kan ydes pension til Domstolens medlemmer og justitssekretær såvel som de betingelser, hvorunder Domstolens medlemmer og justitssekretær skal have deres rejseudgifter godtgjort.
8. Disse lønninger, vederlag og godtgørelser skal være fritaget for enhver beskatning.

Artikel 19

Domstolens udgifter

1. Domstolens udgifter skal afholdes af de deltagende stater og af Myndigheden på de vilkår og på den måde, som besluttet på møder mellem de deltagende stater.
2. I tilfælde, hvor en anden enhed end en deltagende stat eller Myndigheden er part i en tvist, der er indbragt for Domstolen, skal denne fastsætte det beløb, som parten skal bidrage med til dækning af Domstolens udgifter.

AFSNIT 2

KOMPETENCE

Artikel 20

Adgang til Domstolen

1. Domstolen står åben for de deltagende stater.
2. Domstolen står åben for andre enheder end deltagende stater i enhver sag, der udtrykkeligt er omhandlet i kapitel XI eller i enhver sag, der er indbragt i henhold til anden aftale, der giver Domstolen kompetence, og som er godkendt af alle parter i tvisten.

Artikel 21

Kompetence

Domstolens kompetence omfatter alle tvister og anmodninger, der er indbragt for den i overensstemmelse med denne konvention, samt alle spørgsmål, der er særligt omhandlet i enhver anden aftale, som giver Domstolen kompetence.

Artikel 22

Indbringelse af tvister, der er omfattet af andre aftaler

Såfremt alle parter i en traktat eller en konvention, der allerede er i kraft, og som vedrører det af denne konvention omfattede sagsområde, er enige herom, kan enhver tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af den pågældende traktat eller konvention forelægges for Domstolen i overensstemmelse med en sådan aftale.

Artikel 23

Anvendelig ret

Domstolen afgør alle tvister og anmodninger i overensstemmelse med artikel 293.

AFSNIT 3

PROCEDURE

Artikel 24

Indledning af retsforhandlinger

1. Tvister kan indbringes for Domstolen enten ved meddelelse om en særlig aftale eller ved skriftlig anmodning, stilet til justitssekretæren. I begge tilfælde skal tvistens genstand og dens parter angives.
2. Justitssekretæren skal ufortøvet give meddelelse om den særlige aftale eller om anmodningen til alle berørte parter.
3. Justitssekretæren skal ligeledes give meddelelse til alle deltagende stater.

Artikel 25

Foreløbige foranstaltninger

1. I overensstemmelse med artikel 290 skal Domstolen og Afdelingen for Havbundstvister have beføjelse til at foreskrive foreløbige foranstaltninger.
2. Såfremt Domstolen ikke er trådt sammen, eller der ikke er et tilstrækkeligt antal medlemmer til stede til at gøre den beslutningsdygtig, skal de foreløbige foranstaltninger foreskrives af den afdeling, der i henhold til artikel 15, stk. 3, i dette bilag behandler tvister efter en summarisk procedure. Uanset artikel 15, stk. 4, i dette bilag kan sådanne foreløbige foranstaltninger vedtages efter anmodning af enhver part i tvisten. De skal være underkastet Domstolens vurdering og prøvelse.

Artikel 26

Mundtlig forhandling

1. Den mundtlige forhandling skal ledes af præsidenten eller i hans fravær af vicepræsidenten. Hvis begge er forhindrede, skal den ledes af den ældste af de tilstedeværende dommere.
2. Den mundtlige forhandling skal være offentlig, medmindre Domstolen beslutter andet, eller parterne begærer, at offentligheden ikke får adgang.

Artikel 27

Sagens gang

Domstolen skal fastsætte forskrifter for sagens gang, bestemme i hvilken form og med hvilke frister hver part skal afslutte sin fremstilling, samt træffe alle foranstaltninger vedrørende bevisoptagelsen.

Artikel 28

Udeblivelse

I tilfælde hvor den ene af parterne ikke giver møde for Domstolen eller undlader at forsvare sin sag, kan den anden part anmode Domstolen om at fortsætte retsforhandlingen og træffe afgørelse. En parts fravær eller undladelse af at føre sin sag skal ikke udgøre en hindring for retsforhandlingerne. Forinden Domstolen træffer sin afgørelse, skal den forvisse sig om, ikke alene at den har kompetence i tvisten, men også at kravet er sagligt og retligt velbegrundet.

Artikel 29

Flertalsafgørelse

1. Alle spørgsmål skal afgøres ved stemmeflerhed blandt de tilstedeværende medlemmer af Domstolen.
2. I tilfælde af stemmelighed skal præsidenten eller hans stedfortræder have den afgørende stemme.

Artikel 30

Dom

1. Dommen skal begrundes.
2. Den skal angive navnene på de medlemmer af Domstolen, der har deltaget i afgørelsen.
3. Såfremt dommen ikke, helt eller delvist, udtrykker domstolsmedlemmernes enstemmige opfattelse, skal ethvert medlem have ret til at afgive en dissens.
4. Dommen skal undertegnes af præsidenten og justitssekretæren. Den skal oplæses i et offentligt retsmøde, hvortil tvistens parter på behørig måde er blevet indkaldt.

Artikel 31

Anmodning om intervention

1. Såfremt en deltagende stat finder, at den har en retlig interesse, som kan berøres af afgørelsen i en tvist, kan den rette anmodning til Domstolen om tilladelse til at intervenere.
2. Domstolen skal træffe afgørelse om anmodningen.
3. Såfremt en anmodning om intervention efterkommes, skal Domstolens afgørelse i den pågældende tvist være bindende for den intervenerende deltagende stat for så vidt som den vedrører spørgsmål, med hensyn til hvilke den pågældende stat intervenerede.

Artikel 32

Ret til intervention i sager vedrørende fortolkning eller anvendelse

1. Når der opstår spørgsmål om fortolkning eller anvendelse af denne konvention, skal justitssekretæren ufortøvet underrette de deltagende stater herom.
2. Når der i henhold til artikel 21 og 22 i dette bilag opstår spørgsmål om fortolkning eller anvendelse af en international aftale, skal justitssekretæren underrette alle parterne i denne aftale.
3. Enhver af de i stk. 1 og 2 omhandlede stater og parter har ret til at intervenere i retsforhandlingerne. Såfremt denne adgang benyttes, skal den i afgørelsen indeholdte fortolkning ligeledes være bindende for vedkommende stat eller part.

Artikel 33

Afgørelses endelighed og retsvirkning

1. Domstolens afgørelse er endelig og skal efterkommes af alle tvistens parter.
2. Sådant afgørelse har kun retsvirkning mellem parterne og i den pågældende tvist.
3. Såfremt der opstår uenighed om afgørelsens forståelse eller rækkevidde, skal Domstolen fortolke den på begæring af enhver part.

Artikel 34

Sagsomkostninger

Medmindre Domstolen træffer anden bestemmelse, skal hver part afholde sine egne sagsomkostninger.

AFSNIT 4

AFDELINGEN FOR HAVBUNDSTVISTER

Artikel 35

Sammensætning

1. Den i artikel 14 i dette bilag omhandlede Afdeling for Havbundstvister skal sammensættes af 11 medlemmer udvalgt af et flertal af Domstolens valgte medlemmer blandt dens egne medlemmer.
2. Ved valget af afdelingens medlemmer skal det sikres, at de væsentlige retssystemer i verden er repræsenteret, og at der er en ligelig geografisk fordeling. Myndighedens Forsamling kan vedtage generelle henstillinger vedrørende sådan repræsentation og fordeling.
3. Afdelingens medlemmer skal vælges hvert tredje år og kan genvælges for en yderligere periode.
4. Afdelingen skal blandt sine medlemmer vælge sin præsident, som skal virke i den periode, for hvilken afdelingen er blevet valgt.

5. Såfremt nogen retsforhandlinger ikke er afsluttet ved udløbet af en treårig periode, for hvilken afdelingen er blevet valgt, skal den fuldføre disse i sin oprindelige sammensætning.

6. I tilfælde af, at en plads i afdelingen bliver ledig, skal Domstolen blandt sine medlemmer vælge en efterfølger, som skal beklæde stillingen i resten af forgængerens funktionstid.

7. Et antal på syv af de af Domstolen valgte medlemmer kræves for at gøre afdelingen beslutningsdygtig.

Artikel 36

Ad hoc afdelinger

1. Afdelingen for Havbundstvister skal nedsætte en ad hoc afdeling bestående af tre af sine medlemmer med henblik på behandling af en særlig tvist, som er indbragt for den i overensstemmelse med artikel 188, stk. 1, litra b). Sammensætningen af en sådan afdeling skal med parternes godkendelse bestemmes af Afdelingen for Havbundstvister.

2. Såfremt parterne er uenige i sammensætningen af en ad hoc afdeling, skal hver part i tvisten udpege et medlem, og det tredje medlem skal udpeges af dem i fællesskab. Hvis de ikke kan blive enige, eller hvis en part forsømmer at foretage en udpegning, skal præsidenten for Afdelingen for Havbundstvister efter konsultationer med parterne omgående foretage sådan udpegning af det eller de manglende medlemmer blandt medlemmerne af Afdelingen for Havbundstvister.

3. Medlemmerne af ad hoc afdelingen må ikke være i tjeneste hos eller have samme statsborgerskab som nogen af tvistens parter.

Artikel 37

Adgang

Afdelingen skal stå åben for de deltagende stater, Myndigheden og de andre enheder, omhandlet i kapitel XI, afsnit 5.

Artikel 38

Anvendelig ret

Udover artikel 293 skal afdelingen anvende:

- a) Myndighedens regler, forskrifter og procedurer vedtaget i overensstemmelse med denne konvention; samt
- b) vilkår i kontrakter vedrørende aktiviteter i Området i sager, der vedrører sådanne kontrakter.

Artikel 39

Håndhævelse af afdelingens afgørelser

Afdelingens afgørelser skal kunne håndhæves på de deltagende staters territorium på samme måde, som domme eller kendelser afsagt af den højeste domstol i den deltagende stat, på hvis territorium der søges om håndhævelse.

Artikel 40

Anvendelse af andre afsnit i dette bilag

1. De andre afsnit i dette bilag, som ikke er uforenelige med dette afsnit, finder anvendelse på afdelingen.
2. Under udøvelsen af sine funktioner vedrørende responsa skal afdelingen lade sig vejlede af bestemmelserne i dette bilag vedrørende Domstolens procedure i den udstrækning, som den anser dem for anvendelige.

AFSNIT 5

ÆNDRINGER

Artikel 41

Ændringer

1. Bortset fra ændringer til afsnit 4 kan ændringer til dette bilag kun vedtages i overensstemmelse med artikel 313 eller ved konsensus under en konference sammenkaldt i overensstemmelse med denne konvention.
2. Ændringer til afsnit 4 kan kun vedtages i overensstemmelse med artikel 314.
3. Domstolen kan ved skriftlig henvendelse til de deltagende stater foreslå sådanne ændringer til nærværende statut, som den skønner påkrævet med henblik på behandling i overensstemmelse med stk. 1 og 2.

VOLDGIFT

Artikel 1

Indledning af retsforhandlinger

Enhver part i en tvist kan ved skriftlig meddelelse til tvistens anden part eller andre parter indbringe tvisten til behandling ved den i dette bilag fastsatte voldgiftsprocedure, jf. dog bestemmelserne i kapitel XV. Meddelelsen skal være ledsaget af en formulering af kravet og de grunde, hvorpå det støttes.

Artikel 2

Liste over voldgiftsmænd

1. En liste over voldgiftsmænd skal udarbejdes af og føres af De Forenede Nationers generalsekretær. Hver deltagende stat skal være berettiget til at indstille fire voldgiftsmænd, som alle skal have erfaring i maritime anliggender og nyde den højeste anseelse for upartiskhed, dygtighed og hæderlighed. Navnene på de således indstillede personer skal udgøre listen.

2. Såfremt antallet af de af en deltagende stat indstillede voldgiftsmænd, som er opført på den således sammensatte liste, på noget tidspunkt bliver mindre end fire, skal denne deltagende stat være berettiget til at foretage yderligere indstillinger i fornødent omfang.

3. Navnet på en voldgiftsmand skal forblive på listen, indtil det trækkes tilbage af den deltagende stat, som foretog indstillingen, idet dog en sådan voldgiftsmand skal fortsætte i sit hverv i enhver voldgiftsdomstol, hvortil han er udpeget, indtil afslutningen af de retsforhandlinger, som føres for denne voldgiftsdomstol.

Artikel 3

Nedsættelse af voldgiftsdomstolen

Med henblik på retsforhandlinger i henhold til dette bilag skal voldgiftsdomstolen, medmindre parterne aftaler andet, nedsættes som følger:

- a) Voldgiftsdomstolen skal bestå af fem medlemmer, jf. dog litra g).
- b) Den part, som indleder voldgiftsproceduren, skal udpege et medlem, der fortrinsvis skal vælges fra den i artikel 2 i dette bilag omhandlede liste, og som kan have partens statsborgerskab. Udpegningen skal fremgå af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse.
- c) Den anden part i tvisten skal inden 30 dage efter modtagelsen af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse udpege et medlem, der fortrinsvis skal vælges fra listen, og som kan have partens statsborgerskab. Såfremt udpegningen ikke er foretaget inden udløbet af denne periode, kan den part, som indleder voldgiftsproceduren, inden to uger efter udløbet af nævnte periode anmode om, at udpegningen sker i overensstemmelse med litra e).
- d) De tre andre medlemmer skal udpeges efter aftale mellem parterne. De skal fortrinsvis vælges fra listen og skal være statsborgere i tredielande, medmindre parterne aftaler andet. Tvistens parter skal udpege voldgiftsdomstolens præsident blandt disse tre medlemmer. Såfremt parterne

inden for en periode på 60 dage fra datoen for modtagelse af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse ikke er i stand til at nå til aftale om udpegningen af et eller flere af de medlemmer af domstolen, som skal udpeges efter aftale, eller om udpegningen af præsidenten, skal den resterende udpegning eller de resterende udpegninger ske i overensstemmelse med litra e), efter anmodning fra en af tvistens parter. En sådan anmodning skal fremsættes inden for to uger efter udløbet af den nævnte periode på 60 dage.

- e) Medmindre parterne aftaler, at enhver udpegning i henhold til litra c) og d) skal foretages af en person eller en trediestat, som parterne har valgt, skal præsidenten for Den Internationale Havretsdomstol foretage de nødvendige udpegninger. Såfremt præsidenten er ude af stand til at handle i henhold til dette litra eller har samme statsborgerskab som en af tvistens parter, skal udpegningen foretages af det i anciennitet nærmest følgende medlem af Den Internationale Havretsdomstol, som er til rådighed og ikke har det samme statsborgerskab som en af parterne. De i dette litra nævnte udpegninger skal foretages fra den i artikel 2 i dette bilag omhandlede liste inden for en periode på 30 dage efter modtagelsen af anmodningen og i samråd med parterne. De således udpegede medlemmer skal have forskelligt statsborgerskab og må ikke være i tjeneste hos en af parterne, almindeligvis bosiddende på et af parternes territorier eller have en af disse parters statsborgerskab.
- f) Ledige pladser skal besættes på den måde, som er foreskrevet for den oprindelige udpegning.
- g) Parter, som har sammenfaldende interesser, skal efter aftale udpege et medlem til domstolen i fællesskab. I tilfælde, hvor der er flere parter, som har forskellige interesser, eller i tilfælde, hvor der er uenighed om, hvorvidt de har sammenfaldende interesser, skal hver af dem udpege et medlem af domstolen. Antallet af medlemmer til domstolen, som er særskilt udpeget af parterne, skal altid være én mindre end antallet af de medlemmer til domstolen, som partene har udpeget i fællesskab.
- h) I tvister, som omfatter mere end to parter, skal bestemmelserne i litra a) til f) finde anvendelse i størst mulig udstrækning.

Artikel 4

Voldgiftsdomstolens funktioner

En voldgiftsdomstol, som er nedsat i henhold til artikel 3 i dette bilag, skal virke i overensstemmelse med dette bilag og de øvrige bestemmelser i denne konvention.

Artikel 5

Procedure

Medmindre tvistens parter træffer anden aftale, skal voldgiftsdomstolen fastsætte sin egen procedure, som skal sikre hver part fuld mulighed for at blive hørt og fremlægge sin sag.

Artikel 6

Pligter for tvistens parter

Tvistens parter skal lette voldgiftsdomstolens arbejde og skal især, i overensstemmelse med deres lovgivning og under anvendelsen af alle til rådighed stående midler:

- a) forsyne domstolen med alle relevante dokumenter, faciliteter og oplysninger; og
- b) sætte domstolen i stand til i fornødent omfang at indkalde vidner eller eksperter og modtage deres udsagn samt at aflægge besøg i de lokaliteter, som sagen vedrører.

Artikel 7

Udgifter

Medmindre voldgiftsdomstolen træffer anden beslutning som følge af sagens særlige beskaffenhed, skal domstolens udgifter, herunder aflønning af dens medlemmer, bæres ligeligt af tvistens parter.

Artikel 8

Det krævede flertal til afgørelser

Voldgiftsdomstolens afgørelser skal træffes ved et flertal af medlemmernes stemmer. Fravær eller undladelse af at stemme hos mindre end halvdelen af medlemmerne skal ikke udgøre en hindring for, at domstolen kan træffe afgørelse. I tilfælde af stemmelighed skal præsidenten have den afgørende stemme.

Artikel 9

Udeblivelse

Hvis en af tvistens parter ikke giver møde for voldgiftsdomstolen eller undlader at forsvare sin sag, kan den anden part anmode domstolen om at fortsætte retsforhandlingerne og afgive sin kendelse. En parts fravær eller undladelse af at forsvare sin sag udgør ikke en hindring for retsforhandlingerne. Forinden voldgiftsdomstolen afgiver sin kendelse, skal den ikke alene forvisse sig om, at den har kompetence i tvisten, men også om, at kravet er sagligt og retligt velbegrundet.

Artikel 10

Kendelse

Voldgiftsdomstolens kendelse skal alene vedrøre tvistens substans og angive hvorpå den begrundes. Den skal indeholde navnene på de medlemmer, som har deltaget, samt datoen for kendelsen. Ethvert af domstolens medlemmer kan til kendelsen vedføje en individuel eller dissenterende holdning.

Artikel 11

Kendelsens endelighed

Kendelsen skal være endelig og inappellabel, medmindre tvistens parter på forhånd har indgået aftale om en appelprocedure. Den skal efterkommes af alle tvistens parter.

Artikel 12

Kendelsens fortolkning og gennemførelse

1. Enhver uoverensstemmelse, som kan opstå mellem tvistens parter vedrørende fortolkningen eller måden, på hvilken kendelsen skal gennemføres, kan af enhver af parterne forelægges til afgørelse for den voldgiftsdomstol, som afgav kendelsen. I dette øjemed skal enhver ledig plads i domstolen besættes på den måde, som er forskrevet for den oprindelige udpegning af domstolens medlemmer.

2. Enhver sådan uoverensstemmelse kan efter aftale mellem alle tvistens parter forelægges for en anden domstol ifølge artikel 287.

Artikel 13

Anvendelse på andre enheder end deltagende stater

Bestemmelserne i dette bilag skal finde tilsvarende anvendelse på enhver tvist, som omfatter andre enheder end deltagende stater.

SÆRLIG VOLDGIFTPROCEDURE

Artikel 1

Indledning af retsforhandlinger

Enhver part i en tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konventions artikler, som vedrører 1) fiskeri, 2) beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, 3) videnskabelig havforskning eller 4) sejlads, herunder forurening fra fartøjer og ved dumpning, kan ved skriftlig meddelelse til tvistens anden part eller parter indbringe tvisten til behandling ved den særlige voldgiftsprocedure, foreskrevet i dette bilag, jf. dog kapitel XV. Meddelelsen skal være ledsaget af en formulering af kravet og de grunde, hvorpå det støttes.

Artikel 2

Liste over eksperter

1. En liste over eksperter skal oprettes og føres med hensyn til ethvert af områderne 1) fiskeri, 2) beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, 3) videnskabelig havforskning og 4) sejlads, herunder forurening fra fartøjer og ved dumpning.

2. Listen over eksperter skal inden for området fiskeri udarbejdes og føres af De Forenede Nationers Fødevare og Landbrugsorganisation, inden for området beskyttelse og bevarelse af havmiljøet af De Forenede Nationers Miljøprogram, inden for området videnskabelig havforskning af Den Internationale Oceanografiske Kommission, inden for området sejlads, herunder forurening fra fartøjer eller ved dumpning, af Den Internationale Søfartsorganisation, eller i hvert enkelt tilfælde af vedkommende relevante underordnede organ, til hvilket en sådan organisation, program eller kommission har delegeret denne funktion.

3. Enhver deltagende stat skal inden for hvert område være berettiget til at indstille to eksperter, hvis kompetence inden for et sådant områdes juridiske, videnskabelige eller tekniske aspekter er fastslået og almindeligt anerkendt, og som nyder den højeste anseelse for upartiskhed og hæderlighed. Navnene på de således indstillede personer inden for hvert område skal udgøre den pågældende liste.

4. Såfremt antallet af de af en deltagende stat indstillede eksperter, som er opført på den således sammensatte liste, på noget tidspunkt bliver mindre end to, skal denne deltagende stat, i fornødent omfang, være berettiget til at foretage yderligere indstillinger.

5. Navnet på en ekspert skal forblive på listen, indtil det trækkes tilbage af den deltagende stat, som foretog indstillingen, idet dog en sådan ekspert skal fortsætte i sit hverv i enhver særlig voldgiftsdomstol, hvortil han er udpeget, indtil afslutningen af de retsforhandlinger, som føres for denne særlige voldgiftsdomstol.

Artikel 3

Nedsættelse af den særlige voldgiftsdomstol

Med henblik på retsforhandlinger i henhold til dette bilag skal, medmindre parterne aftaler andet, den særlige voldgiftsdomstol nedsættes som følger:

- a) Med forbehold af litra g) skal den særlige voldgiftsdomstol bestå af fem medlemmer.
- b) Den part, som indleder voldgiftsproceduren, skal udpege to medlemmer, som fortrinsvis skal vælges fra den eller de i artikel 2 i dette bilag omhandlede relevante liste eller lister, som vedrører tvistens genstand, og hvoraf det ene medlem kan have partens statsborgerskab. Udpegningerne skal være indeholdt i den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse.
- c) Den anden part i tvisten skal inden 30 dage efter modtagelsen af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse udpege to medlemmer, som fortrinsvis skal vælges fra den eller de relevante liste eller lister, som vedrører tvistens genstand, og hvoraf et kan have partens statsborgerskab. Såfremt udpegningerne ikke er foretaget inden udløbet af denne periode, kan den part, som indleder voldgiftsproceduren, inden to uger efter udløbet af nævnte periode anmode om, at udpegningerne foretages i overensstemmelse med litra e).
- d) Tvistens parter skal efter aftale udpege den særlige voldgiftsdomstols præsident, som fortrinsvis skal vælges fra den relevante liste, og som skal være statsborger i en trediestat, medmindre parterne aftaler andet. Såfremt parterne, inden for en periode på 30 dage fra datoen for modtagelsen af den i artikel 1 i dette bilag omhandlede meddelelse, ikke er i stand til at nå til aftale om udpegningen af præsidenten, skal en sådan udpegning foretages i overensstemmelse med litra e), efter anmodning fra en af tvistens parter. En sådan anmodning skal fremsættes inden for to uger efter udløbet af nævnte periode på 30 dage.
- e) Medmindre parterne aftaler, at udpegningen skal foretages af en person eller af en trediestat, som parterne har valgt, skal De Forenede Nationers generalsekretær foretage de fornødne udpegninger inden 30 dage efter modtagelsen af en anmodning i henhold til litra c) og d). De i dette litra nævnte udpegninger skal foretages fra den eller de i artikel 2 i dette bilag omhandlede relevante liste eller lister over eksperter i samråd med tvistens parter og vedkommende internationale organisationer. De således udpegede medlemmer skal have forskelligt statsborgerskab og må ikke være i tjeneste hos en af parterne, almindeligvis bosiddende på et af parternes territorier eller have en af disse parters statsborgerskab.
- f) Ledige pladser skal besættes på den måde, som er foreskrevet for den oprindelige udpegning.
- g) Parter, som har sammenfaldende interesser, skal efter aftale udpege to medlemmer til domstolen i fællesskab. I tilfælde, hvor der er flere parter, som har forskellige interesser, eller i tilfælde, hvor der er uenighed om, hvorvidt de har sammenfaldende interesser, skal hver af dem udpege et medlem til domstolen.
- h) I tvister, som omfatter mere end to parter, skal bestemmelserne i litra a) til f) finde anvendelse i størst mulig udstrækning.

Artikel 4

Almindelige bestemmelser

Bilag VII, artikel 4 til 13 skal finde tilsvarende anvendelse på den særlige voldgiftsprocedure i henhold til dette bilag.

Artikel 5

Undersøgelse af faktiske omstændigheder

1. Parterne i en tvist vedrørende fortolkningen eller anvendelsen af denne konventions bestemmelser vedrørende 1) fiskeri, 2) beskyttelse og bevarelse af havmiljøet, 3) videnskabelig havforskning eller 4) sejlads, herunder forurening fra fartøjer og ved dumpning, kan på ethvert tidspunkt enes om at anmode en særlig voldgiftsdomstol, nedsat i overensstemmelse med artikel 3 i dette bilag, om at gennemføre en undersøgelse og konstatere de faktiske omstændigheder, som har givet anledning til tvisten.
2. Medmindre parterne aftaler andet, skal konstateringen af de faktiske omstændigheder foretaget af den særlige voldgiftsdomstol, som virker i overensstemmelse med stk. 1, betragtes som værende endelig mellem parterne.
3. Såfremt alle tvistens parter fremsætter anmodning herom, kan den særlige voldgiftsdomstol fremsætte henstillinger, som, uden at have en kendelses retsvirkning, alene skal danne grundlag for vedkommende parters gennemgang af de spørgsmål, som gav anledning til tvisten.
4. Med forbehold af stk. 2 skal den særlige voldgiftsdomstol, medmindre parterne aftaler andet, virke i overensstemmelse med bestemmelserne i dette bilag.

INTERNATIONALE ORGANISATIONERS DELTAGELSE

Artikel 1

Terminologi

I artikel 305 og i dette bilag betyder »international organisation« en mellemstatslig organisation, dannet af stater, hvortil dens medlemsstater har overdraget kompetence på områder, der falder ind under denne konvention, herunder kompetencen til at indgå traktater på disse områder.

Artikel 2

Undertegnelse

En international organisation kan undertegne denne konvention, såfremt et flertal af dens medlemsstater har undertegnet den. En international organisation skal på tidspunktet for undertegnelsen afgive en erklæring, som nærmere angiver de områder, omfattet af denne konvention, med hensyn til hvilke kompetence er blevet overført til organisationen af dens medlemsstater, som har undertegnet, samt arten og omfanget af denne kompetence.

Artikel 3

Formel bekræftelse og tiltrædelse

1. En international organisation kan deponere sit formelle bekræftelsesinstrument eller sit tiltrædelsesinstrument, såfremt et flertal af dens medlemsstater deponerer eller har deponeret deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter.

2. Instrumenterne deponeret af den internationale organisation skal indeholde de i artikel 4 og 5 i dette bilag krævede tilsagn og erklæringer.

Artikel 4

Omfanget af deltagelse, rettigheder og forpligtelser

1. Det af en international organisation deponerede formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument skal indeholde et tilsagn om accept af de rettigheder og forpligtelser, som gælder for stater i henhold til denne konvention med hensyn til områder, der er omfattet af den kompetence, som er overført til organisationen af de af dens medlemsstater, som er parter i denne konvention.

2. En international organisation skal være part i denne konvention i det omfang, den har kompetence, i overensstemmelse med de i artikel 5 i dette bilag anførte erklæringer, meddelelser eller notifikationer.

3. På områder, med hensyn til hvilke kompetence er blevet overført til den af dens medlemsstater, som er deltagende stater, skal en international organisation udøve de rettigheder og opfylde de forpligtelser, som disse medlemsstater ellers ville have i henhold til denne konvention. En international organisations medlemsstater må ikke udøve den kompetence, som de har overdraget til den.

4. En international organisations deltagelse må i intet tilfælde medføre en forøgelse af den repræsentation, som de af dens medlemsstater, som er deltagende stater, ellers ville være berettiget til, herunder rettigheder med hensyn til at træffe beslutninger.

5. En international organisations deltagelse må i intet tilfælde medføre, at der tildeles rettigheder i henhold til denne konvention til de af organisationens medlemsstater, som ikke er deltagende stater i denne konvention.

6. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem en international organisations forpligtelser i henhold til denne konvention og dens forpligtelser i henhold til aftalen om oprettelse af organisationen eller nogen retsakt, der er afledt deraf, skal forpligtelserne i henhold til denne konvention gå forud.

Artikel 5

Erklæringer, notifikationer og meddelelser

1. En international organisations formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument skal indeholde en erklæring, som nærmere angiver de områder, omfattet af denne konvention, med hensyn til hvilke kompetence er blevet overført til organisationen af dens medlemsstater, som er deltagere i denne konvention.

2. En medlemsstat i en international organisation skal, når den ratificerer eller tiltræder denne konvention, eller når organisationen deponerer sit formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument, afhængigt af, hvad der sker senest, afgive en erklæring, der nærmere angiver de områder omfattet af denne konvention, med hensyn til hvilke den har overdraget kompetence til organisationen.

3. Deltagende stater, der er medlemmer af en international organisation, som er deltager i denne konvention, skal anses for at have kompetence på alle områder inden for denne konvention, med hensyn til hvilke overdragelse af kompetence til organisationen ikke er blevet særligt erklæret, notificeret eller meddelt af sådanne stater i henhold til denne artikel.

4. Den internationale organisation og dens medlemsstater, som er deltagende stater, skal straks notificere denne konventions depositar om enhver ændring i kompetencefordelingen, som nærmere angivet i erklæringerne i henhold til stk. 1 og 2, herunder om nye kompetenceoverdragelser.

5. Enhver deltagende stat kan anmode en international organisation og dens medlemsstater, som er deltagende stater, om oplysninger om, hvem der i forholdet mellem organisationen og dens medlemsstater har kompetence vedrørende ethvert særligt spørgsmål, som er opstået. Organisationen og de berørte medlemsstater skal meddele sådanne oplysninger inden for en rimelig tid. Den internationale organisation og dens medlemsstater kan ligeledes på eget initiativ meddele sådanne oplysninger.

6. Erklæringer, notifikationer og meddelelser i henhold til denne artikel skal nærmere angive den overdragne kompetences art og omfang.

Artikel 6

Ansvar og erstatning

1. Parter, som har kompetence i henhold til artikel 5 i dette bilag, skal være ansvarlige for manglende opfyldelse af forpligtelser eller nogen anden overtrædelse af denne konvention.

2. Enhver deltagende stat kan anmode en international organisation eller de af dens medlemsstater, som er deltagende stater, om oplysning om, hvem der er ansvarlig i et bestemt tilfælde. Organisationen og de berørte medlemsstater skal meddele sådanne oplysninger. Undladelse heraf inden for en rimelig tid eller meddelelse af modstridende oplysninger skal medføre solidarisk ansvar.

Artikel 7

Bilæggelse af tvister

1. Det står en international organisation frit for enten ved deponeringen af dens formelle bekræftelsesinstrument eller tiltrædelsesinstrument eller på ethvert tidspunkt herefter ved en skriftlig erklæring at vælge en eller flere af de i artikel 287, stk. 1, litra a), c) eller d), omhandlede bilæggelsesformer vedrørende tvister om fortolkningen eller anvendelsen af denne konvention.

2. Kapitel XV finder tilsvarende anvendelse på enhver tvist mellem parter i denne konvention, hvoraf den ene eller flere er internationale organisationer.

3. Når en international organisation og en eller flere af dens medlemsstater sammen er part i en tvist eller har sammenfaldende interesser, skal organisationen antages at have accepteret den samme bilæggelsesprocedure som disse medlemsstater. I tilfælde, hvor en medlemsstat alene har valgt Den Internationale Domstol i henhold til artikel 287, skal organisationen og den berørte medlemsstat dog anses for at have accepteret voldgift i overensstemmelse med bilag VII, medmindre tvistens parter aftaler andet.

Artikel 8

Anvendelse af kapitel XVII

Kapitel XVII finder tilsvarende anvendelse på en international organisation undtagen med hensyn til følgende:

- a) en international organisations formelle bekræftelsesinstrument eller dens tiltrædelsesinstrument må ikke medregnes ved anvendelsen af artikel 308, stk. 1;
- b) i) en international organisation skal have eksklusiv kompetence med hensyn til anvendelsen af artikel 312 til 315, i det omfang den i henhold til artikel 5 i dette bilag har kompetence over hele det sagsområde, som ændringen omfatter;
  - ii) for så vidt angår anvendelse af artikel 316, stk. 1, 2 og 3, betragtes en international organisations formelle bekræftelsesinstrument eller dens tiltrædelsesinstrument til et ændringsforslag, hvis hele indhold falder ind under den internationale organisations kompetence i henhold til artikel 5 i dette bilag, som ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumentet for enhver medlemsstat, som er deltagende stat.
  - iii) med hensyn til alle andre ændringer skal den internationale organisations formelle bekræftelsesinstrument eller dens tiltrædelsesinstrument ikke tages i betragtning ved anvendelse af artikel 316, stk. 1 og 2.

- c) i) En international organisation kan ikke opsige denne konvention i overensstemmelse med artikel 317, hvis en af dens medlemsstater er deltagende stat, og såfremt den fortsat opfylder de i artikel 1 i dette bilag angivne kvalifikationer.
- ii) En international organisation skal opsige denne konvention, når ingen af dens medlemsstater er deltagende stat, eller såfremt den internationale organisation ikke længere opfylder de i artikel 1 i dette bilag angivne kvalifikationer. En sådan opsigelse skal træde i kraft straks.

AFTALE
Af 28. juli 1994
vedrørende anvendelse af
Kapitel XI i
De Forenede Nationers Havretskonvention
af 10. december 1982

FN-resolution 48/263 af 28. juli 1994 om Aftalen vedrørende anvendelse af kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982

Generalforsamlingen, som

er tilskyndet af ønsket om at opnå universel tilslutning til De forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982⁴⁾ (herefter kaldet »Konventionen«) og at fremme en passende repræsentation i de herved oprettede institutioner,

på ny bekræfter, at havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion (herefter kaldet »Området«), såvel som ressourcerne i Området er menneskehedens fælles arv,⁵⁾

erindrer, at Konventionen i kapitel XI og de tilhørende bestemmelser (herefter kaldet »kapitel XI«) oprettede en ordening for Området og dets ressourcer,

bemærker den konsoliderede foreløbige endelige rapport fra Den Forberedende Kommission for Den Internationale Havbundsmyndighed og Den internationale Havretsdomstol⁶⁾

erindrer sin resolution 48/28 fra 9. december 1993 om havretten,

erkender, at politiske og økonomiske ændringer, herunder især den voksende tiltro til markedsprincipper, har nødvendiggjort en genovervejelse af nogle aspekter af ordningen for Området og dets ressourcer,

bemærker, at Generalsekretæren i 1990 tog initiativ til dialog med det formål at opnå universel tilslutning til Konventionen,

hilser Generalsekretærens rapport om resultatet af hans uformelle konsultationer velkommen⁷⁾, der også indeholder et aftaleudkast vedrørende anvendelsen af kapitel XI,

betragter målsætningen om universel tilslutning til Konventionen som lettest opnåelig, såfremt der vedtages en aftale om anvendelse af kapitel XI,

erkender nødvendigheden af at skabe mulighed for foreløbig anvendelse af en sådan aftale fra tidspunktet for Konventionens ikrafttræden den 16. november 1994,

1. udtrykker sin påskønnelse af Generalsekretæren for hans rapport om de uformelle konsultationer;

2. bekræfter på ny, at De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 har karakter af en helhed;
3. vedtager Aftalen vedrørende anvendelsen af kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention (herefter kaldet »Aftalen«), hvis tekst er bilag til nærværende resolution;
4. bekræfter, at Aftalen skal fortolkes og anvendes sammen med kap. XI som et enkelt instrument;
5. betrakter fremtidige ratifikationer eller formelle bekræftelser eller tiltrædelser til Konventionen som udtryk for samtykke i at være bundet af Aftalen, og at ingen stat eller enhed må give sit samtykke til at være bundet af Aftalen, medmindre den tidligere har givet eller samtidig giver sit samtykke til at være bundet af Konventionen;
6. opfordrer stater, der samtykker i vedtagelsen af Aftalen, til at afholde sig fra enhver handling, der ville modarbejde Aftalens mål eller hensigt;
7. udtrykker sin tilfredshed med Konventionens ikrafttræden den 16. november 1994;
8. beslutter at finansiere de administrative udgifter til Den Internationale Havbundsmyndighed i overensstemmelse med kapitel 1, artikel 14 i bilaget til Aftalen;
9. anmoder Generalsekretæren om straks at overdrage bekræftede genparter af Aftalen til de stater og enheder, der er nævnt i dens artikel 3, med det formål at fremme universel tilslutning til Konventionen og Aftalen, og at henlede opmærksomheden på artikel 4 og 5 i Aftalen;
10. anmoder endvidere Generalsekretæren om uopholdelig at åbne Aftalen for undertegnelse i overensstemmelse med dens artikel 3;
11. tilskynder alle de stater og enheder, der er nævnt i Aftalens artikel 3, til at samtykke i dens foreløbige anvendelse fra den 16. november 1994 og give udtryk for deres samtykke i at være bundet af Aftalen snarest muligt;
12. tilskynder endvidere alle de stater og enheder, som ikke allerede har foretaget de nødvendige skridt til at ratificere, til formelt at bekræfte eller tiltræde Konventionen, og om at gøre dette snarest muligt med henblik på at sikre universel deltagelse i Konventionen;
13. opfordrer Den Forberedende Kommission for Den Internationale Havbundsmyndighed og Den Internationale Havretsdomstol til at tage Aftalens bestemmelser i betragtning, når den udarbejder sin endelige rapport.

AFTALE VEDRØRENDE ANVENDELSEN AF KAPITEL XI I DE FORENEDE NATIONERS
HAVRETSKONVENTION AF 10. DECEMBER 1982

De i denne Aftale deltagende stater,

som erkender, at De forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982 (herefter kaldet »Konventionen«) bidrager væsentligt til opretholdelsen af fred, retfærdighed og fremskridt for alle jordens folkeslag,

som på ny bekræfter, at havbunden og dens undergrund, som ligger uden for grænserne for national jurisdiktion (herefter kaldet »Området«) såvel som Områdets ressourcer er menneskehedens fælles arv,

som er opmærksomme på Konventionens betydning for beskyttelse og bevarelse af havmiljøet og den voksende bekymring for det globale miljø,

som har overvejet De Forenede Nationers Generalsekretærs rapport om resultaterne af de uformelle konsultationer mellem staterne fra 1990 til 1994 om udestående spørgsmål vedrørende Konventionens kapitel XI og tilknyttede bestemmelser (herefter kaldet »Kapitel XI«),

som konstaterer de politiske og økonomiske forandringer, herunder markedsorienterede tiltag, som påvirker anvendelsen af Kapitel XI,

som ønsker at lette universel deltagelse i Konventionen,

som vurderer, at en aftale vedrørende anvendelsen af Kapitel XI bedst vil opfylde dette behov,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

Anvendelse af Kapitel XI

1. De i denne Aftale deltagende stater forpligter sig til at anvende Kapitel XI i overensstemmelse med denne Aftale.
2. Bilaget udgør en integreret del af denne Aftale.

Artikel 2

Forholdet mellem denne Aftale og Kapitel XI

1. Bestemmelserne i denne Aftale og Kapitel XI skal fortolkes og finde anvendelse som et enkelt instrument. I tilfælde af uoverensstemmelse mellem denne Aftale og Kapitel XI skal bestemmelserne i denne Aftale have forrang.
2. Artikel 309 til 319 i Konventionen finder anvendelse i samme omfang i forhold til denne Aftale som i forhold til Konventionen.

Artikel 3

Undertegnelse

Denne Aftale skal i 12 måneder efter dens vedtagelse forblive åben for undertegnelse i De Forenede Nationers hovedsæde for de stater og enheder, der er nævnt i Konventionens artikel 305, stk. 1(a), (c), (d), (e) og (f).

Artikel 4

Samtykke i bundethed

1. Efter vedtagelsen af denne Aftale skal ethvert ratifikationsinstrument eller formel bekræftelse til eller tiltrædelse af Konventionen tillige betegne samtykke i at være bundet af denne Aftale.

2. Ingen stat eller enhed kan samtykke i at være bundet af denne Aftale, medmindre den tidligere har samtykket i eller samtidig samtykker i at være bundet af Konventionen.

3. En stat eller enhed, som nævnt i artikel 3, kan erklære sig bundet af denne Aftale ved:

- (a) undertegnelse uden forbehold af ratifikation, formel bekræftelse eller den i artikel 5 nævnte procedure;
- (b) undertegnelse med forbehold af ratifikation eller formel bekræftelse, efterfulgt af ratifikation eller formel bekræftelse;
- (c) undertegnelse i overensstemmelse med proceduren i artikel 5; eller
- (d) tiltrædelse.

4. Formel bekræftelse fra enheder nævnt i Konventionens artikel 305, stk. 1 (f), skal være i overensstemmelse med Konventionens bilag IX.

5. Ratifikationsinstrumenter, formel bekræftelse eller tiltrædelse skal deponeres hos De forenede Nationers Generalsekretær.

Artikel 5

Forenklet procedure

1. En stat eller enhed, som før datoen for vedtagelse af denne Aftale har deponeret ratifikationsinstrument eller formel bekræftelse til eller tiltrædelse af Konventionen og som har undertegnet denne Aftale i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3(c), skal betragtes som havende samtykket i at være bundet af denne Aftale 12 måneder efter dens vedtagelse, medmindre staten eller enheden inden dette tidspunkt skriftligt notificerer depositaren om, at den ikke benytter sig af den forenkledte procedure som er nævnt i denne artikel.

2. I tilfælde af en sådan notifikation skal der afgives samtykke om bundethed af denne Aftale i overensstemmelse med artikel 4, stk. 3(b).

Artikel 6

Ikrafttrædelse

1. Denne Aftale skal træde i kraft 30 dage efter det tidspunkt, hvor 40 stater har samtykket i at være bundet i overensstemmelse med artikel 4 og 5, forudsat at disse stater består af mindst 7 af de i artikel 1(a) i resolution II fra De Forenede Nationers tredje Havretskonference (herefter kaldet »re

solution II«) nævnte stater, og at mindst 5 af disse stater er industrialiserede. Hvis disse betingelser for ikrafttrædelse er opfyldt før 16. november 1994, skal denne Aftale træde i kraft den 16. november 1994.

2. I forhold til hver enkelt stat eller enhed, som samtykker i at være bundet af denne Aftale, efter at betingelserne i stk. 1 er opfyldt, skal denne Aftale træde i kraft på den tredivte dag, efter at den har samtykket i at være bundet.

Artikel 7

Foreløbig anvendelse

1. Hvis denne Aftale ikke er trådt i kraft den 16. november 1994 skal den indtil ikrafttrædelsen anvendes foreløbigt af:

- (a) stater, som har samtykket i dens vedtagelse i De Forenede Nationers Generalforsamling, undtagen enhver stat, som inden den 16. november 1994 skriftligt notificerer depositaren om, at den enten ikke vil anvende denne Aftale således, eller at den først vil samtykke i en sådan anvendelse ved efterfølgende undertegnelse eller skriftlig notificering;
- (b) stater eller enheder, som undertegner denne Aftale, undtagen enhver stat eller enhed, som skriftligt notificerer depositaren på tidspunktet for undertegnelse om, at den ikke vil anvende denne Aftale således;
- (c) stater eller enheder, som samtykker i foreløbig anvendelse ved skriftligt at notificere depositaren herom;
- (d) stater, som tiltræder denne aftale.

2. Enhver stat eller enhed skal fra den 16. november 1994 eller tidspunktet for undertegnelse, notificering af samtykke eller tiltrædelse, hvis dette er senere, anvende denne Aftale foreløbigt i overensstemmelse med deres nationale eller interne love og forskrifter.

3. Foreløbig anvendelse skal ophøre på tidspunktet for denne Aftales ikrafttræden. I alle tilfælde skal den foreløbige anvendelse ophøre den 16. november 1998, hvis betingelserne i artikel 6, stk. 1, om samtykke i at være bundet af denne Aftale fra mindst syv af de stater (hvoraf mindst fem skal være industrialiserede stater) som er omtalt i artikel 1(a) i resolution II, ikke er opfyldt på det tidspunkt.

Artikel 8

Deltagende stater

1. I forhold til denne Aftale betyder »deltagende stater« de stater, som har samtykket i at være bundet af denne Aftale, og for hvem denne Aftale er i kraft.

2. Denne Aftale finder anvendelse *mutatis mutandis* på de enheder nævnt i Konventionens artikel 305, stk. 1(c), (d), (e) og (f), som bliver deltagere i denne Aftale i overensstemmelse med de relevante betingelser for hver enkelt og i det omfang »deltagende stater« henviser til disse enheder.

Artikel 9

Depositær

De Forenede Nationers Generalsekretær er depositær for denne Aftale.

Artikel 10

Autentiske tekster

Originalteksten til denne Aftale, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed, skal deponeres hos De Forenede Nationers Generalsekretær.

TIL BEKRÆFTELSE HERAF har undertegnede befuldmægtigede, der er behørigt bemyndiget hertil, undertegnet denne Aftale.

UDFÆRDIGET I NEW YORK, den otteogtyvende juli nittenhundredefireoghalvfems.

BILAG
til
Aftale vedrørende anvendelse af kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention af
10. december 1982.

Afsnit 1

Omkostninger for de deltagende stater og institutionelle arrangementer

1. Den Internationale Havbundsmyndighed (herefter betegnet »Myndigheden«) er den organisation, gennem hvilken de stater, der deltager i Konventionen, i overensstemmelse med den ordning for Området, der er etableret i Kapitel XI og ved nærværende Aftale, skal tilrettelægge og kontrollere aktiviteter i Området, især med henblik på forvaltning af Områdets ressourcer. Myndighedens beføjelser og funktioner er sådanne, som udtrykkeligt er tillagt den i Konventionen. Myndigheden skal have sådanne øvrige beføjelser i overensstemmelse med Konventionen, som følger af og er nødvendige for udøvelsen af disse beføjelser og funktioner med hensyn til aktiviteter i Området.

2. Med henblik på begrænsning af de deltagende staters omkostninger skal alle de organer og underorganer, der oprettes i henhold til Konventionen og nærværende Aftale være omkostningseffektive. Dette princip skal ligeledes gælde for hyppigheden af møder, tilrettelæggelsen af dem og deres varighed.

3. Oprettelsen af Myndighedens organer og underorganer og deres funktion skal baseres på evolutionære principper, idet der skal tages hensyn til de pågældende organers og underorganers funktionelle behov med henblik på, at de effektivt skal kunne udføre deres respektive opgaver under de forskellige faser af udviklingen i aktiviteterne i Området.

4. Myndighedens funktioner skal i den første tid efter Konventionens ikrafttræden udføres af Forsamlingen, Rådet, Sekretariatet, den Juridiske og Tekniske Kommission og Finanskomiteen. De funktioner, der er tillagt Kommissionen for Økonomisk Planlægning, skal udføres af den Juridiske og Tekniske Kommission indtil Rådet træffer anden beslutning eller indtil godkendelsen af den første arbejdsplan for udnyttelse.

5. I tidsrummet mellem Konventionens ikrafttræden og godkendelse af den første arbejdsplan for udnyttelse skal Myndigheden koncentrere sig om:

- a) Behandling af ansøgninger om godkendelse af arbejdsplaner for efterforskning i overensstemmelse med Kapitel XI og nærværende Aftale;
- b) Gennemførelse af beslutninger truffet af Den Forberedende Kommission for Den internationale Havbundsmyndighed og Den internationale Havretsdømstol (Kommissionen benævnes herefter »Den Forberedende Kommission«) vedrørende de indregistrerede pionerinvestorer og deres certificerende stater, herunder deres rettigheder og forpligtelser, i overensstemmelse med Konventionens artikel 308, stk. 5 og paragraf 13 i resolution II;

- c) Overvågning af overholdelse af arbejdsplaner for efterforskning godkendt i form af kontrakter;
  - d) Overvågning og undersøgelse af udviklingstendenser og ændringer i forholdene for havbundsminedrift, herunder regelmæssig analyse af vilkårene og prisforholdene på verdensmarkedet for metaller samt udviklingstendenser og fremtidsudsigter;
  - e) Studier af den mulige indflydelse fra mineralproduktion fra Området på den økonomiske situation for udviklingslande, der har landbaseret produktion af sådanne mineraler, og som må forventes at blive meget alvorligt påvirket heraf, med henblik på at begrænse deres vanskeligheder og bistå dem i deres økonomiske tilpasning, idet der tages hensyn til det arbejde, der er gjort af Den Forberedende Kommission i så henseende;
  - f) Vedtagelse af de regler, forskrifter og procedurer, som viser sig nødvendige for gennemførelse af aktiviteterne i Området efterhånden som de udvikler sig. Uanset bestemmelserne i Konventionens Bilag III, artikel 17, stk. 2, litra b) og c) skal sådanne regler, forskrifter og procedurer tage hensyn til vilkårene i nærværende Aftale, til den langvarige forsinkelse af kommerciel havbundsminedrift og til det sandsynlige aktivitetsniveau i Området;
  - g) Vedtagelse af regler, forskrifter og procedurer med relevante standarder inkorporeret for beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
  - h) Støtte og fremme af videnskabelige havundersøgelser med hensyn til aktiviteter i Området og indsamling og udbredelse af resultater af sådanne undersøgelser og analyser, når de er tilgængelige, med særlig vægt på undersøgelser relateret til de miljømæssige virkninger af aktiviteter i Området;
  - i) Indhentning af videnskabelige oplysninger og overvågning af udviklingen i marin teknologi, som er relevant for aktiviteter i Området, herunder særligt teknologi i relation til beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
  - j) Bedømmelse af til rådighed værende data vedrørende forundersøgelser og efterforskning;
  - k) Rettidig udarbejdelse af regler, forskrifter og procedurer for udnyttelse, inklusive regler vedrørende beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
- 6.
- a) En ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning skal behandles af Rådet efter modtagen henstilling fra den Juridiske og Tekniske Kommission. Behandling af en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning skal ske i overensstemmelse med bestemmelserne i Konventionen, inklusive Bilag III, og i nærværende Aftale, og på følgende vilkår:
    - (i) En arbejdsplan for efterforskning, som indsendes på vegne af en stat eller enhed, eller del af en sådan enhed, som omtalt i resolution II, paragraf 1 (a) (ii) eller (iii), som ikke er registreret pionerinvestor og som allerede har udført betydelige aktiviteter i Området forud for Konventionens ikrafttræden, eller den, som succederer i dens interesse, skal anses for at have opfyldt de finansielle og tekniske kvalifikationer, der kræves for godkendelse af en arbejdsplan, hvis den sponsorerende stat eller de sponsorerende stater officielt bekræfter, at ansøger har anvendt et beløb svarende til mindst USD 30 mio. til forsknings- og efterforskningsaktiviteter og har anvendt ikke mindre end 10% af dette beløb på afgrænsning, undersøgelse og evaluering af det område, arbejdsplanen vedrører. Hvis arbejdsplanen i øvrigt opfylder vilkårene i Konventionen og eventuelle regler, forskrifter og procedurer vedtaget på grundlag heraf, skal den godkendes af Rådet i form af en kontrakt. Bestemmelserne i afsnit 3, paragraf 11 i nærværende Bilag skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed;
    - (ii) Uanset bestemmelserne i resolution II, paragraf 8 (a) kan en registreret pionerinvestor kræve godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning indenfor 36 måneder efter Konventionens ikrafttræden. Arbejdsplanen skal bestå af dokumenter, rapporter og andre data fremsendt til Den Forberedende Kommission såvel før som efter registrering og skal ledsages af

et opfyldescertifikat, som skal bestå af en faktisk rapport, der beskriver status for opfyldelse af forpligtelserne i henhold til pionerinvestorregimet, udstedt af Den Forberedende Kommission i overensstemmelse med resolution II, paragraf 11 (a). En sådan arbejdsplan skal anses for godkendt. En sådan godkendt arbejdsplan skal være i form af en kontrakt, der er indgået mellem Myndigheden og den registrerede pionerinvestor i overensstemmelse med Kapitel XI og nærværende Aftale. Afgiften på USD 250.000, som er betalt i medfør af resolution II, paragraf 7 (a), skal anses for at dække den afgift, der vedrører efterforskningsfasen i medfør af afsnit 8, paragraf 3, i nærværende Bilag. Afsnit 3, paragraf 11, i nærværende Bilag skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed;

- (iii) I overensstemmelse med princippet om ikke-diskriminering skal en kontrakt med en stat eller enhed eller del af en sådan enhed som omtalt i litra a) (i) indeholde ordninger, som svarer til og ikke er mindre favorable end de, der er aftalt med enhver anden pionerinvestor som omtalt i litra a) (ii). Hvis nogen af de stater eller enheder eller dele af enheder, som er omtalt i litra a) (i), opnår mere fordelagtige ordninger, skal Rådet indgå tilsvarende og ikke mindre favorable ordninger med hensyn til de rettigheder og forpligtelser, som påhviler de registrerede pionerinvestorer som er omtalt i litra a) (ii), forudsat sådanne ordninger ikke påvirker eller præjudicerer Myndighedens interesser;
- iv) En stat, der sponsorerer en ansøgning om en arbejdsplan i henhold til bestemmelserne i litra a) (i) eller (ii) kan være en deltagende stat eller en stat, som anvender nærværende Aftale på foreløbig basis i overensstemmelse med artikel 7 eller en stat, som er medlem af Myndigheden på foreløbig basis i overensstemmelse med paragraf 12;
- v) Resolution II, paragraf 8 (c), skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med litra a) (iv);
- b) Godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning skal ske i overensstemmelse med Konventionens artikel 153, stk. 3.

7. En ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan skal ledsages af en vurdering af de potentielle miljømæssige virkninger af de foreslåede aktiviteter og af en beskrivelse af et program for oceanografiske undersøgelser og grundlæggende miljøundersøgelser i overensstemmelse med de regler, forskrifter og procedurer, der er vedtaget af Myndigheden.

8. En ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning skal, med forbehold for bestemmelserne i paragraf 6 litra a) (i) eller (ii), behandles i overensstemmelse med de procedurer, der er fastsat i afsnit 3, paragraf 11 i nærværende Bilag.

9. En arbejdsplan for efterforskning skal godkendes for en periode på 15 år. Når en arbejdsplan for efterforskning udløber, skal kontrahenten ansøge om en arbejdsplan for udnyttelse, med mindre kontrahenten allerede har gjort det eller har opnået en forlængelse af arbejdsplanen for efterforskning. Kontrahenter kan ansøge om sådanne forlængelser for perioder, der ikke hver for sig er længere end fem år. Sådanne forlængelser skal godkendes, hvis kontrahenten loyalt og efter bedste evne har arbejdet for at opfylde forpligtelserne i arbejdsplanen, men af grunde, som han ikke er herre over, har været ude af stand til fuldføre det nødvendige forberedende arbejde for overgang til udnyttelsesfasen, eller hvis de herskende økonomiske forhold ikke berettiger til overgang til udnyttelsesfasen.

10. Udpegning af et reserveret område for Myndigheden i overensstemmelse med Konventionens Bilag III, artikel 8 skal finde sted i forbindelse med godkendelse af en ansøgning om en arbejdsplan for efterforskning eller godkendelse af en ansøgning om en arbejdsplan for efterforskning og udnyttelse.

11. Uanset bestemmelserne i paragraf 9 bortfalder en godkendt arbejdsplan for efterforskning, som er sponsoreret af mindst én stat, der anvender nærværende Aftale foreløbigt, såfremt en sådan stat ophører med at anvende Aftalen foreløbigt og hverken er blevet medlem på foreløbig basis i overensstemmelse med paragraf 12 eller er blevet en deltagende stat.

12. Ved nærværende Aftales ikrafttræden kan de i Aftalens paragraf 3 omtalte stater og enheder, som har anvendt den foreløbigt i overensstemmelse med artikel 7 og for hvem den ikke er i kraft, fortsætte med at være medlemmer af Myndigheden på foreløbig basis i afventen af dens ikrafttræden for de pågældende stater og enheder i overensstemmelse med følgende nærmere bestemmelser:

- a) Hvis nærværende Aftale træder i kraft inden d. 16. november 1994, kan sådanne stater og enheder ret til fortsat at deltage som medlemmer af Myndigheden på foreløbig basis, forudsat en sådan stat eller enhed notificerer Aftalens depositar om dens hensigt om at deltage som medlem på foreløbig basis. Et sådant medlemskab skal afsluttes enten d. 16. november 1996 eller når nærværende Aftale og Konventionen træder i kraft for det pågældende medlem, alt efter hvad der sker først. Rådet kan efter anmodning fra den pågældende stat eller enhed forlænge et sådant medlemskab udover d. 16. november 1996 for en eller flere yderligere perioder, der tilsammen ikke overskrider 2 år, forudsat Rådet finder, at staten eller enheden loyalt og efter bedste evne har bestræbt sig på at blive deltager i Aftalen og Konventionen;
- b) Hvis nærværende aftale træder i kraft efter d. 16. november 1994, kan sådanne stater og enheder anmode Rådet om fortsat medlemskab af Myndigheden på foreløbig basis for en eller flere perioder, der ikke strækker sig ud over d. 16. november 1998. Rådet skal bevilge et sådant medlemskab med virkning fra datoen for anmodningen, hvis det finder, at staten eller enheden loyalt og efter bedste evne har bestræbt sig på at blive deltager i Aftalen og Konventionen;
- c) Stater og enheder, som er medlemmer af Myndigheden på foreløbig basis i overensstemmelse med litra a) eller b), skal anvende bestemmelserne i Kapitel XI og nærværende Aftale i overensstemmelse med deres nationale eller interne lovgivning, forskrifter og årlige budgetmæssige bevillinger og skal have de samme rettigheder og forpligtelser som andre medlemmer, herunder:
  - (i) Forpligtelsen til at bidrage til Myndighedens administrationsbudget i overensstemmelse med den aftalte bidragsskala;
  - (ii) Retten til at sponsorere en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for efterforskning. I tilfælde, hvor en enhed består af fysiske eller juridiske personer med mere end én nationalitet, kan en arbejdsplan for efterforskning ikke godkendes, med mindre alle de stater, som de pågældende fysiske eller juridiske personer tilhører, er deltagende stater eller medlemmer på foreløbig basis;
- d) Uanset bestemmelserne i paragraf 9 skal en godkendt arbejdsplan i kontraktform for efterforskning, som var sponsoreret i henhold til litra c) (ii) af en stat, som var medlem på foreløbig basis, ophøre hvis dette medlemskab ophører og staten eller enheden ikke er blevet en deltagende stat;
- e) Hvis et sådant medlem har undladt at betale de fastsatte bidrag eller i øvrigt ikke har opfyldt sine forpligtelser i overensstemmelse med nærværende paragraf, ophører dets medlemskab på foreløbig basis.

13. Henvisningen i Konventionens Bilag III, artikel 10, til utilfredsstillende indsats skal forstås således, at kontrahenten ikke har opfyldt vilkårene i en godkendt arbejdsplan for efterforskning til trods for en eller flere skriftlige advarsler fra Myndigheden til kontrahenten om at overholde disse.

14. Myndigheden skal have sit eget budget. Indtil udgangen af året efter det år, i hvilket nærværende Aftale træder i kraft, skal Myndighedens administrationsudgifter dækkes af De Forenede Nationers budget. Herefter skal Myndighedens administrationsudgifter dækkes ved fastsatte bidrag fra

dens medlemmer, herunder medlemmer på foreløbig basis, i overensstemmelse med Konventionens artikel 171, litra a) og artikel 173 samt nærværende Aftale, indtil Myndigheden råder over tilstrækkelige midler fra andre kilder til dækning af disse udgifter. Myndigheden må ikke udnytte sin bemyndigelse som nævnt i Konventionens artikel 174, stk. 1, til optagelse af lån til finansiering af sine administrationsudgifter.

15. Myndigheden skal i overensstemmelse med Konventionens artikel 162, stk. 2, litra o) (ii) udarbejde og vedtage regler, forskrifter og procedurer baseret på de principper, der er indeholdt i afsnittene 2, 5, 6, 7 og 8 i nærværende Bilag såvel som de supplerende regler, forskrifter og procedurer, som måtte vise sig nødvendige for at fremme godkendelsen af arbejdsplaner for efterforskning eller udnyttelse, i overensstemmelse med følgende nærmere bestemmelser:

- a) Rådet kan iværksætte udarbejdelse af sådanne regler, forskrifter og procedurer når som helst det skønner, at der er behov for disse med henblik på udførelse af aktiviteter i Området, eller når det finder, at kommerciel udnyttelse er umiddelbart forestående, eller på anmodning af en stat, hvor en af dens statsborgere har til hensigt at søge godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse;
- b) Hvis en stat som omtalt i litra a) anmoder herom, skal Rådet i overensstemmelse med Konventionens artikel 162, stk. 2, litra o) færdiggøre vedtagelsen af sådanne regler, forskrifter og procedurer indenfor 2 år efter anmodningen;
- c) Hvis Rådet ikke har afsluttet udarbejdelsen af regler, forskrifter og procedurer indenfor den foreskrevne tid, og en ansøgning om godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse udestår, skal det ikke desto mindre behandle og foreløbigt godkende en sådan arbejdsplan på basis af bestemmelserne i Konventionen og eventuelle regler, forskrifter og procedurer, som Rådet måtte have vedtaget foreløbigt, eller på basis af de normer, der findes i Konventionen, og de vilkår og principper, der er indeholdt i nærværende Bilag, samt princippet om ikke-diskriminering af kontrahenter.

16. Myndigheden skal tage de udkast til regler, forskrifter og procedurer samt eventuelle henstillinger i relation til bestemmelserne i Kapitel XI, som måtte findes i rapporter og henstillinger fra Den Forberedende Kommission, i betragtning ved vedtagelse af regler, forskrifter og procedurer i overensstemmelse med Kapitel XI og nærværende Aftale.

17. De relevante bestemmelser i Konventionens Kapitel XI, afsnit 4, skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nærværende Aftale.

Afsnit 2

Produktionsselskabet

1. Myndighedens sekretariat skal udføre Produktionsselskabets opgaver, indtil det begynder sin virksomhed uafhængigt af Sekretariatet. Myndighedens generalsekretær skal indenfor Myndighedens stab udpege en midlertidig generaldirektør til at føre tilsyn med sekretariatets udførelse af disse opgaver.

Der skal udføres følgende opgaver:

- a) Overvågning og undersøgelse af udviklingstendenser og ændringer i forholdene for havbundsminedrift, herunder regelmæssig analyse af vilkårene og prisforholdene på verdensmarkedet for metaller samt udviklingstendenser og fremtidsudsigter;
- b) Bedømmelse af resultaterne af videnskabelige havundersøgelser med hensyn til aktiviteter i Området med særlig vægt på undersøgelser relateret til den miljømæssige virkning af aktiviteter i Området;

- c) Bedømmelse af til rådighed værende data relateret til forundersøgelser og efterforskning, inklusive kriterier for sådanne aktiviteter;
- d) Bedømmelse af teknologisk udvikling, som er relevant for aktiviteter i Området, herunder især teknologi relateret til beskyttelse og bevaring af havmiljøet;
- e) Vurdering af oplysninger og data relateret til områder, som er reserveret for Myndigheden;
- f) Bedømmelse af oplæg til joint venture aktiviteter;
- g) Indsamling af oplysninger om mulighederne for at skaffe uddannet arbejdskraft;
- h) Studier af mulige ledelsesstrategier for styring af Produktionsselskabet i de forskellige stadier af dets virksomhed.

2. Produktionsselskabet skal udføre sin indledende virksomhed vedrørende havbundsminedrift gennem joint ventures. I forbindelse med godkendelse af en arbejdsplan for udnyttelse for en anden enhed end Produktionsselskabet eller i forbindelse med Rådets modtagelse af en ansøgning om virksomhed i joint venture med Produktionsselskabet, skal Rådet tage spørgsmålet om Produktionsselskabets driftsmæssige uafhængighed af Myndighedens sekretariat op til drøftelse. Hvis virksomhed i joint venture med Produktionsselskabet er i overensstemmelse med sunde kommercielle principper, skal Rådet udstede et direktiv, der giver adgang til uafhængig drift i henhold til Konventionens artikel 170, stk. 2.

3. De deltagende staters forpligtelse til at finansiere et udvindingssted for Produktionsselskabet som foreskrevet i Konventionens Bilag IV, artikel 11, stk. 3 skal ikke være gældende, og de deltagende stater skal ikke være forpligtet til at finansiere nogen del af aktiviteterne for nogen af Produktionsselskabets udvindingssteder eller udvindingssteder, der drives i joint venture med Produktionsselskabet.

4. Forpligtelser, der kan gøres gældende for kontrahenter, skal gælde for Produktionsselskabet. Uanset bestemmelserne i Konventionens artikel 153, stk 3 og Bilag III, artikel 3, stk. 5 skal en arbejdsplan for Produktionsselskabet ved godkendelsen have form af en kontrakt indgået mellem Myndigheden og Produktionsselskabet.

5. En kontrahent, som har stillet et bestemt område til rådighed for Myndigheden som reserveret område, har fortrinsret til at indgå en joint venture ordning med Produktionsselskabet med henblik på efterforskning og udnyttelse i dette område. Hvis Produktionsselskabet ikke indsender en ansøgning om arbejdsplan for aktiviteter vedrørende et sådant reserveret område inden 15 år efter påbegyndelsen af dets drift uafhængigt af Myndighedens sekretariat eller inden 15 år fra den dato, hvor området blev reserveret til Myndigheden, idet den seneste af disse to datoer er afgørende, har den kontrahent, som stillede området til rådighed, ret til at ansøge om en arbejdsplan for det nævnte område, forudsat han loyalt tilbyder at medtage Produktionsselskabet som joint venture partner.

6. Konventionens artikel 170, stk. 4, Bilag IV og andre bestemmelser i Konventionen med hensyn til Produktionsselskabet skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nærværende afsnit.

Afsnit 3

Beslutningsprocedure

1. Myndighedens generelle politik skal fastlægges af Forsamlingen i samarbejde med Rådet.
2. Generelt skal afgørelser i Myndighedens organer træffes ved konsensus.

3. Hvis alle muligheder for at nå til en afgørelse ved konsensus er udtømt, skal afgørelser ved afstemning i Forsamlingen vedrørende procedurespørgsmål træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, og afgørelser om substansspørgsmål skal træffes med to trediedeles flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme som foreskrevet i Konventionens artikel 159, stk. 8.

4. Forsamlingens afgørelser i sager, hvor Rådet også har kompetence, og i alle sager vedrørende administration, budget eller finansielle spørgsmål skal baseres på Rådets henstillinger. Hvis Forsamlingen ikke accepterer Rådets henstilling i en given sag, skal sagen tilbagesendes til Rådet til videre behandling. Rådet skal genbehandle sagen i lyset af de synspunkter, der er fremført af Forsamlingen.

5. Hvis alle muligheder for at nå til afgørelse ved konsensus er udtømt, skal afgørelser ved afstemning i Rådet om procedurespørgsmål træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, og afgørelser om substansspørgsmål skal, undtagen i de tilfælde, hvor Konventionen foreskriver afgørelse ved konsensus i Rådet, træffes med to trediedeles flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, forudsat der ikke er flertal mod en given afgørelse i nogen af de i stk. 9 omtalte kamre. Ved sine afgørelser skal Rådet søge at fremme alle Forsamlingens medlemmers interesser.

6. Rådet kan udsætte en afgørelse med henblik på at lette fortsat forhandling i tilfælde, hvor det ser ud til, at alle muligheder for at nå til konsensus ikke er udtømt.

7. Afgørelser i Forsamlingen eller Rådet, som har finansielle eller budgetmæssige konsekvenser, skal baseres på Finanskomiteens henstillinger.

8. Bestemmelserne i Konventionens artikel 161, stk. 8, litra b) og c) finder ikke anvendelse.

9.

- a) Hver gruppe af stater valgt i henhold til paragraf 15, litra a) - c) skal behandles som ét kammer med henblik på afstemning i Rådet. De udviklingslande, som er valgt i henhold til paragraf 15, litra d) og e) skal behandles som et samlet kammer med henblik på afstemninger i Rådet.
- b) Forud for valg af medlemmer til Rådet skal Forsamlingen oprette lister over lande, som opfylder kriterierne for medlemskab i hver af de grupper af stater, der er omhandlet i paragraf 15, litra a) - d). Hvis en stat opfylder kriterierne for medlemskab i mere end én gruppe, kan den kun bringes i forslag til valg til Rådet af én gruppe, og den kan kun repræsentere denne gruppe ved afstemninger i Rådet.

10. Hver gruppe af stater i paragraf 15, litra a) - d) skal repræsenteres i Rådet af de medlemmer, der er indstillet af den pågældende gruppe. Hver gruppe kan kun indstille et antal kandidater, der svarer til det antal pladser, som skal besættes af den pågældende gruppe. Når antallet af potentielle kandidater i hver af de i paragraf 15 litra a) - e) omtalte grupper overskrider antallet af pladser i hver af de respektive grupper, skal rotationsprincippet anvendes som hovedregel. De stater, der er medlemmer af hver af disse grupper bestemmer, hvorledes princippet skal anvendes for de pågældende grupper.

11.

- a) Rådet skal godkende en henstilling fra den Juridiske og Tekniske Kommission om godkendelse af en arbejdsplan, med mindre Rådet beslutter at forkaste arbejdsplanen med mindst to trediedeles flertal blandt de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme, inklusive et flertal

af medlemmer af hvert af Rådets kamre, som er til stede og afgiver deres stemme. Hvis Rådet ikke træffer afgørelse vedrørende en henstilling om godkendelse af en arbejdsplan indenfor en foreskreven periode, skal henstillingen anses for at være godkendt af Rådet ved udløbet af denne periode. Den foreskrevne periode skal normalt være 60 dage, med mindre Rådet beslutter at foreskrive en længere periode. Hvis Kommissionen henstiller, at en arbejdsplan forkastes, eller ikke afgiver nogen henstilling, kan Rådet ikke desto mindre godkende arbejdsplanen i overensstemmelse med sine procedureregler for afgørelser i substansspørgsmål.

b) Bestemmelserne i Konventionens artikel 162, stk. 2, litra j) finder ikke anvendelse.

12. Hvor der opstår tvist i forbindelse med forkastelse af en arbejdsplan skal en sådan tvist underkastes de procedurer for bilæggelse af tvister, der er opstillet i Konventionen.

13. Afgørelser ved afstemning i den Juridiske og Tekniske Kommission skal træffes af et flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme.

14. Konventionens Kapitel XI, afsnit 4, underafsnit B og C skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse med nærværende afsnit.

15. Rådet skal bestå af 36 medlemmer af Myndigheden, valgt af Forsamlingen i nedennævnte rækkefølge:

- a) Fire medlemmer blandt de deltagende stater, som i løbet af de sidste fem år, for hvilke der foreligger statistisk materiale, enten har forbrugt mere end 2 procent af værdien af det samlede verdensforbrug, eller havde en nettoimport på mere end 2 procent af værdien af den samlede verdensimport af varer, fremstillet af de kategorier af mineraler, der skal udvindes fra Området, idet det forudsættes, at de fire medlemmer skal omfatte den stat fra det østeuropæiske område, som har den største økonomiske kapacitet i området i henseende til dens bruttonationalprodukt, samt den stat, som ved Konventionens ikrafttræden har den største økonomiske kapacitet målt ved dens bruttonationalprodukt, såfremt disse stater ønsker at lade sig repræsentere i denne gruppe;
- b) Fire medlemmer blandt de otte deltagende stater, som har foretaget de største investeringer med henblik på forberedelse og udførelse af aktiviteter i Området, enten direkte eller gennem deres statsborgere;
- c) Fire medlemmer blandt de deltagende stater, som på grundlag af produktion i områder under deres jurisdiktion er vigtige nettoeksportører af de kategorier af mineraler, som skal indvindes fra Området, herunder mindst to udviklingslande, hvis eksport af sådanne mineraler har væsentlig betydning for deres økonomi;
- d) Seks medlemmer blandt deltagende udviklingslande, som repræsenterer særlige interesser. De særlige interesser, som skal repræsenteres, skal omfatte stater med store befolkninger, indlandsstater eller geografisk forfordelte stater, ø-stater, stater, som er vigtige importører af de kategorier af mineraler, som skal udvindes fra Området, stater, som er potentielle producenter af sådanne mineraler, og de mindst udviklede stater;
- e) Atten medlemmer, som vælges i overensstemmelse med princippet om en ligelig geografisk fordeling af pladser i Rådet som helhed, idet hvert geografisk område skal have mindst et medlem valgt i henhold til dette litra. I dette øjemed skal de geografiske områder være Afrika, Asien, Østeuropa, Latinamerika og Caraibien samt Vesteuropa og Andre.

16. Bestemmelserne i Konventionens artikel 161, stk. 1 finder ikke anvendelse.

Afsnit 4

Revisionskonferencen

Bestemmelserne vedrørende revisionskonferencen i Konventionens artikel 155, stk. 1, 3 og 4 i Konventionen finder ikke anvendelse. Uanset bestemmelserne i Konventionens artikel 314, stk. 2, kan Forsamlingen efter henstilling fra Rådet til enhver tid tage de spørgsmål, der er omtalt i Konventionens artikel 155, stk. 1, op til revision. Ændringer i nærværende Aftale og i Kapitel XI skal følge de procedurer, der findes i Konventionens artikel 314, 315 og 316, idet det forudsættes, at de principper, det regime og de øvrige vilkår, der henvises til i Konventionens artikel 155, stk. 2, bliver fastholdt og at de rettigheder, der henvises til i samme artikels stk. 5, ikke påvirkes heraf.

Afsnit 5

Overførsel af teknologi

1. I tillæg til bestemmelserne i Konventionens artikel 144 skal overførsel af teknologi i de øjemed, der er angivet i Kapitel XI, ske efter følgende principper:

- a) Produktionsselskabet og de udviklingslande, der ønsker at få adgang til teknologi vedrørende havbundsminedrift, skal forsøge at opnå adgang til sådan teknologi på retfærdige og rimelige vilkår på det åbne marked eller gennem joint venture ordninger;
- b) Hvis Produktionsselskabet eller udviklingslandene er ude af stand til at få adgang til teknologi vedrørende havbundsminedrift, kan Myndigheden anmode nogle af kontrahenterne eller dem alle og deres respektive sponsorstat eller -stater om at samarbejde med sig med henblik på at lette erhvervelsen af havbundsminedriftteknologi for Produktionsselskabet eller dets joint venture eller for et eller flere udviklingslande, der søger at erhverve sådan teknologi på retfærdige og rimelige kommercielle vilkår og betingelser, idet der samtidig skal tages behørigt hensyn til effektiv beskyttelse af immaterielle rettigheder. De deltagende stater forpligter sig til at samarbejde effektivt og fuldt ud med Myndigheden i dette øjemed og at sikre, at kontrahenter, der sponsoreres af dem, også samarbejder fuldt ud med Myndigheden;
- c) Som hovedregel skal de deltagende stater fremme internationalt teknisk og videnskabeligt samarbejde med hensyn til aktiviteter i Området, enten mellem de berørte parter eller ved udvikling af programmer for uddannelse, teknisk bistand og videnskabeligt samarbejde indenfor havforskning og marin teknologi og beskyttelse og bevaring af havmiljøet.

2. Bestemmelserne i Konventionens Bilag III, artikel 5 finder ikke anvendelse.

Afsnit 6

Produktionspolitik

1. Myndighedens produktionspolitik skal baseres på følgende principper:

- a) Udvikling af Områdets ressourcer skal ske efter sunde kommercielle principper;
- b) Bestemmelserne i GATT aftalen, i dens relevante regelsæt og i dens afløser eller i de aftaler, der eventuelt fortrænger den, skal gælde for aktiviteterne i Området;
- c) Der må især ikke forekomme subsidiering af aktiviteter i Området, undtagen hvis det er tilladt i de aftaler, der er omtalt under litra b). Subsidiering skal i dette øjemed defineres som i de aftaler, der er omtalt under litra b);

- d) Der må ikke diskrimineres mellem mineraler udvundet fra Området og mineraler fra andre kilder. Der må ikke gives nogen fortrin i markedsadgangen til sådanne mineraler eller varer, der er produceret på basis af sådanne mineraler, herunder særlig:
- (i) ved anvendelse af toldmæssige eller ikke-toldmæssige barrierer; og
  - (ii) givet af de deltagende stater til sådanne mineraler eller varer, som er produceret af deres statlige virksomheder eller af fysiske eller juridiske personer, som besidder deres statsborgerskab eller kontrolleres af dem eller deres statsborgere;
- e) Den arbejdsplan for udnyttelse, som er godkendt af Myndigheden for hvert mineområde, skal angive det forventede produktionsforløb inklusive et skøn over den maksimale mængde af mineraler, som forventes produceret årligt i henhold til arbejdsplanen;
- f) Følgende bestemmelser skal gælde vedrørende bilæggelse af tvister angående bestemmelserne i de aftaler, der henvises til i litra b):
- (i) Hvor de involverede deltagende stater deltager i sådanne aftaler, kan de henholde sig til de procedurer for bilæggelse af tvister, der er indeholdt i disse aftaler;
  - (ii) Hvor en eller flere af de deltagende stater ikke deltager i sådanne aftaler, skal de kunne anvende de procedurer for bilæggelse af tvister, der er anført i Konventionen;
- g) I tilfælde af, at det fastslås i henhold til de under litra b) nævnte aftaler, at en deltagende stat har været involveret i subsidiering, som er forbudt eller har medført ugunstige virkninger på en anden deltagende stats interesser, og der ikke er taget passende skridt af den eller de pågældende deltagende stater, kan en deltagende stat anmode Rådet om at træffe passende forholdsregler.

2. De principper, der er indeholdt i paragraf 1, skal ikke have nogen virkning for rettigheder og forpligtelser i henhold til nogen bestemmelse i de aftaler, der er nævnt under paragraf 1, litra b), eller for de relevante aftaler om frihandel og toldunioner i forholdet mellem de deltagende stater, som deltager i sådanne aftaler.

3. En kontrahents accept af subsidier, bortset fra sådanne som eventuelt er tilladt i henhold til de aftaler, der er omtalt i paragraf 1, litra b), skal anses for at være et brud på de grundlæggende vilkår i den kontrakt, der udgør arbejdsplanen for udførelse af aktiviteter i Området.

4. Enhver deltagende stat, som har grund til at antage, at vilkårene i paragraf 1, litra b) - d) eller paragraf 3 ikke er overholdt, kan indlede procedurer for bilæggelse af tvist i overensstemmelse med paragraf 1, litra f) eller g).

5. En deltagende stat kan til enhver tid henlede Rådets opmærksomhed på aktiviteter, som efter dens opfattelse ikke er i overensstemmelse med vilkårene i paragraf 1, litra b) - d).

6. Myndigheden skal udvikle regler, forskrifter og procedurer som sikrer gennemførelse af bestemmelserne i dette afsnit inklusive relevante regler, forskrifter og procedurer for godkendelse af arbejdsplaner.

7. Bestemmelserne i Konventionens artikel 151, stk. 1 - 7 og stk. 9, artikel 162, stk. 2, litra q), artikel 165, stk. 2, litra n) samt Bilag III, artikel 6, stk. 5 og artikel 7 finder ikke anvendelse.

Afsnit 7

Økonomisk bistand

Myndighedens politik for bistand til udviklingslande, der rammes af alvorlige ugunstige virkninger på deres eksportindtægter eller økonomi som følge af en nedgang i prisen for et berørt mineral

eller eksportmængden for dette mineral skal, i det omfang en sådan nedgang er forårsaget af aktiviteter i Området, baseres på følgende principper:

- a) Myndigheden skal oprette en fond for økonomisk bistand af en del af de midler, der står til rådighed for Myndigheden ud over de midler, der er nødvendige til dækning af Myndighedens administrationsudgifter. Det beløb, der afsættes til dette formål, skal fastsættes af Rådet i hvert enkelt tilfælde efter henstilling fra Finanskomiteen. Kun midler, der stammer fra betalinger fra kontrahenter, herunder Produktionsselskabet, og frivillige bidrag kan anvendes til etablering af fonden for økonomisk bistand;
- b) Udviklingslande med landbaseret produktion, for hvem det er påvist, at deres økonomi er alvorligt berørt af produktionen af mineraler fra den dybe havbund, skal tilbydes bistand fra Myndighedens fond for økonomisk bistand;
- c) Myndigheden skal tilbyde bistand fra fonden til berørte udviklingslande med landbaseret produktion efter omstændighederne i samarbejde med eksisterende globale eller regionale institutter for udviklingsbistand, som har infrastrukturen og ekspertisen til at udføre sådanne bistandsprogrammer;
- d) Omfanget af og tidsrummet for sådan bistand skal fastlægges individuelt i hvert enkelt tilfælde. Ved fastlæggelsen skal der tages behørigt hensyn til størrelsen og arten af de problemer, de berørte udviklingslande med landbaseret produktion står overfor.

2. Konventionens artikel 151, stk. 10 skal gennemføres ved hjælp af de økonomiske bistandsforanstaltninger, der er omtalt i paragraf 1. Konventionens artikel 160, stk. 2, litra l), artikel 162, stk. 2, litra n), artikel 164, stk. 2, litra d), artikel 171, litra f) og artikel 173, stk. 2, litra c) skal fortolkes i overensstemmelse hermed.

Afsnit 8

Finansielle kontraktvilkår

1. Følgende principper skal danne grundlag for opstilling af regler, forskrifter og procedurer for finansielle kontraktvilkår:

- a) Systemet for betaling til Myndigheden skal være rimeligt, både over for kontrahenten og over for Myndigheden, og skal give tilfredsstillende muligheder for at afgøre, om kontrahenten efterlever systemet;
- b) Betalingssatserne i henhold til systemet skal ligge indenfor samme niveau som de satser, der er fremherskende med hensyn til landbaseret udvinding af de samme eller tilsvarende mineraler med henblik på at undgå at give dem, der udfører dybhavsminedrift, en kunstig konkurrencemæssig fordel eller pålægge dem en konkurrencemæssig ulempe;
- c) Systemet må ikke være kompliceret og må ikke pålægge Myndigheden eller en kontrahent betydelige administrationsomkostninger. Det skal overvejes at vedtage et royalty system eller et kombineret system af royalties og overskudsdeling. Hvis det besluttes at anvende flere alternative systemer, har kontrahenten ret til at vælge det system, der skal anvendes på hans kontrakt. Enhver efterfølgende ændring i valg mellem alternative systemer skal imidlertid ske efter aftale mellem Myndigheden og kontrahenten;
- d) Der skal betales en fast årlig afgift med virkning fra datoen for påbegyndelse af kommerciel produktion. Denne afgift kan fradrages i andre betalinger, der forfalder i henhold til systemet i overensstemmelse med litra c). Afgiftens størrelse fastsættes af Rådet;
- e) Betalingssystemet kan revideres periodisk i lyset af ændrede omstændigheder. Enhver ændring skal foretages på en ikke-diskriminatorisk måde. Sådanne ændringer kan kun anvendes på eksi

- sterende kontrakter, hvis kontrahenten vælger dette. Enhver efterfølgende ændring i valg mellem alternative systemer skal ske efter aftale mellem Myndigheden og kontrahenten;
- f) Tvister vedrørende fortolkning eller anvendelse af regler og forskrifter baseret på disse principper skal underkastes de procedurer for bilæggelse af tvister, der er anført i Konventionen.

2. Bestemmelserne i Konventionens Bilag III, artikel 13, stk. 3 - 10 finder ikke anvendelse.

3. Med hensyn til gennemførelsen af Konventionens Bilag III, artikel 13, stk. 2 skal afgiften for behandling af ansøgninger om godkendelse af en arbejdsplan, der er begrænset til én fase, enten efterforskningsfasen eller udnyttelsesfasen, udgøre USD 250,000.

Afsnit 9

Finanskomiteen

1. Herved etableres en Finanskomité. Komiteen skal bestå af 15 medlemmer med passende kvalifikationer, som er relevante i finansanliggender. De deltagende stater skal nominere kandidater af den højst mulige standard i henseende til kompetence og integritet.

2. Der må ikke være to medlemmer af Finanskomiteen af samme nationalitet.

3. Medlemmerne af Finanskomiteen skal vælges af Forsamlingen, og der skal herved tages passende hensyn til behovet for ligelig geografisk fordeling og repræsentation af særlige interesser. Hver gruppe af stater som er anført i afsnit 3, paragraf 15, litra a), b), c) og d) i nærværende Bilag skal være repræsenteret i komiteen med mindst et medlem. Indtil Myndigheden råder over tilstrækkelige midler udover de fastsatte bidrag til dækning af dens administrationsudgifter, skal medlemskaren i komiteen omfatte repræsentanter for de fem største finansielle bidragydere til Myndighedens administrationsbudget. Derefter skal valget af ét medlem fra hver gruppe ske på basis af nominering foretaget af medlemmerne i den pågældende gruppe uden præjudice for muligheden for valg af yderligere medlemmer fra hver gruppe.

4. Medlemmerne af Finanskomiteen skal beklæde deres hverv i en periode på 5 år. De kan gen vælges for yderligere en periode.

5. I tilfælde af et medlems død, indisponering eller fratræden forud for udløbet af funktionsperioden, skal Forsamlingen for den resterende del af perioden vælge et medlem fra samme geografiske område eller gruppe af stater.

6. Medlemmer af Finanskomiteen må ikke have finansiell interesse i nogen af de aktiviteter, som komiteen har ansvaret for at fremsætte henstillinger om. De må ikke, selv efter deres fratræden, afsløre fortrolige oplysninger, som kommer til deres kendskab som følge af udførelsen af deres opgaver for Myndigheden.

7. Ved beslutning om følgende emner skal Forsamlingen og Rådet tage Finanskomiteens henstillinger i betragtning:

- a) Udkast til finansielle regler, forskrifter og procedurer for Myndighedens organer og Myndighedens finansielle styring og interne finansielle administration;
- b) Fastsættelse af medlemmernes bidrag til Myndighedens administrationsbudget i overensstemmelse med Konventionens artikel 160, stk. 2, litra e);

- c) Alle relevante finansielle spørgsmål, herunder forslag til det årlige budget udarbejdet af Myndighedens generalsekretær i overensstemmelse med Konventionens artikel 172 og de finansielle aspekter af gennemførelsen af Sekretariatets arbejdsprogram;
- d) Administrationsbudgettet;
- e) De deltagende staters finansielle forpligtelser som følge af gennemførelsen af denne Aftale og Kapitel XI såvel som de administrative og budgetmæssige konsekvenser af forslag og henstillinger, der medfører udgifter af Myndighedens midler;
- f) Regler, forskrifter og procedurer vedrørende ligelig deling af finansielle og andre økonomiske goder, der fremkommer som følge af aktiviteter i Området, og beslutninger, der skal træffes i den forbindelse.

8. Beslutning i Finanskomiteen om procedurespørgsmål skal træffes med almindeligt flertal af de medlemmer, der er til stede og afgiver deres stemme. Beslutninger vedrørende substansspørgsmål skal træffes ved konsensus.

9. Kravet i Konventionens artikel 162, stk. 2, litra y) om etablering af et underordnet organ til at behandle finansielle spørgsmål skal anses for at være opfyldt ved etablering af Finanskomiteen i overensstemmelse med nærværende afsnit.

AFTALE OM PRIVILEGIER OG IMMUNITETER FOR DEN INTERNATIONALE HAVRETSDOMSTOL

De deltagende stater i denne Aftale,

som tager i betragtning, at De Forenede Nationers Havretskonvention opretter Den Internationale Havretsdomstol,

som erkender, at Domstolen bør nyde sådan retsevne, privilegier og immuniteter, som er nødvendige for udøvelsen af dens funktioner,

som erindrer, at Domstolens Statut i artikel 10 bestemmer, at Domstolens medlemmer under udøvelsen af deres hverv skal nyde diplomatiske privilegier og immuniteter,

som erkender, at personer, der deltager i retsforhandlinger samt Domstolens embedsmænd skal nyde sådanne privilegier og immuniteter, som er nødvendige for den uafhængige udøvelse af deres funktioner i forbindelse med Domstolen,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

Terminologi

I denne Aftale betyder:

- a) »Konvention« De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982;
- b) »Statut« Statutten for Den Internationale Havretsdomstol i Bilag VI til Konventionen;
- c) »Deltagende Stater« stater, som er deltagere i denne Aftale;
- d) »Domstol« Den Internationale Havretsdomstol;
- e) »Medlem af Domstolen« et valgt medlem af Domstolen eller en person udpeget under Statutens artikel 17 med henblik på en bestemt tvist;
- f) »Justitssekretær« Domstolens justitssekretær, herunder enhver embedsmand ved Domstolen, der fungerer som justitssekretær;
- g) »Domstolens embedsmænd« justitssekretæren og andre medlemmer af sekretariatets personale;
- h) »Wienerkonventionen« Wienerkonventionen om diplomatiske forbindelser af 18. april 1961.

Artikel 2

Juridisk personlighed for Domstolen

Domstolen er en juridisk person og skal være berettiget til

- a) at indgå kontrakter;
- b) at erhverve og afhænde fast ejendom og løsøre;
- c) at anlægge retssager.

Artikel 3

Domstolens områdes ukrænkelighed

Domstolens område er ukrænkeligt i overensstemmelse med de betingelser, der måtte blive aftalt med den berørte deltagerstat.

Artikel 4

Flag og våben

Domstolen skal være berettiget til at føre sit flag og våben på sit område og på køretøjer benyttet til officielle formål.

Artikel 5

Domstolens immunitet, dens ejendele, aktiver og fonds

1. Domstolen skal nyde immunitet for retsforfølgning, medmindre den i et særligt tilfælde udtrykkeligt har givet afkald på denne immunitet. Dog skal intet afkald på immunitet omfatte noget retshåndhævelsesskridt.

2. Domstolens ejendele, aktiver og fonds skal, hvor de end måtte forefindes eller i hvis besiddelse de end måtte være, være fritaget for ransagning, rekvisitionering, konfiskation, beslaglæggelse, ekspropriation og enhver anden form for indblanding, hvadenten denne er af udøvende, administrativ, judiciel eller lovgivende karakter.

3. I den udstrækning, det er nødvendigt for at Domstolen kan udøve sine funktioner, skal dens ejendele, aktiver og fonds være fritaget for enhver form for restriktioner, reguleringer, kontrol og moratorier.

4. Domstolen skal være dækket af ansvarsforsikring for køretøjer, som den er ejer eller bruger af, i overensstemmelse med love og forskrifter i den stat, hvor køretøjet benyttes.

Artikel 6

Arkiv

Domstolens arkiv og alle aktstykker, der tilhører Domstolen eller er i dens besiddelse, skal være ukrænkelige til enhver tid, hvor de end måtte forefindes. Den deltagende stat, hvor arkivet befinder sig, skal oplyses om arkiv og dokumenters placering.

Artikel 7

Udøvelse af Domstolens virksomhed uden for hovedsædet

I tilfælde af, at Domstolen anser det for ønskværdigt at træde sammen eller på anden vis udøve sin virksomhed andetsteds end hovedsædet, kan den med den berørte stat træffe en ordning om tilvejebringelse af passende faciliteter til udøvelsen af dens virksomhed.

Artikel 8

Meddelelser

1. Til brug for sine officielle meddelelser og korrespondance skal Domstolen på enhver deltagende stats territorium, i det omfang dette er foreneligt med den pågældende stats internationale forpligtelser, nyde mindst samme behandling, som den deltagende stat indrømmer enhver intergouvernemental organisation eller diplomatisk repræsentation med hensyn til forrettigheder, takster og afgifter for postforsendelser og de forskellige former for meddelelser og korrespondance.

2. Domstolen kan benytte alle passende kommunikationsformer og benytte kode eller chiffer til sine officielle meddelelser eller korrespondance. Domstolens officielle meddelelser og korrespondance skal være ukrænkelige.

3. Domstolen skal være berettiget til at afsende og modtage korrespondance og andet materiale eller meddelelser med kurér eller i forseglede sække, som skal nyde samme forrettigheder, immuniteter og lettelser som diplomatiske kurerer og postsække.

Artikel 9

Fritagelse for skatter, toldafgifter og restriktioner vedrørende indførsel og udførsel

1. Domstolen, dens aktiver, indtægter og andre ejendele og dens operationer og transaktioner skal være fritaget for alle direkte skatter. Dog skal Domstolen ikke kræve fritagelse for skatter, som kun er gebyrer for offentlige tekniske ydelser.

2. Domstolen skal være fritaget for alle toldafgifter, importomsætningsafgifter og restriktioner vedrørende indførsel og udførsel for så vidt angår genstande, der indføres eller udføres af Domstolen til dens officielle brug.

3. Varer, der indføres eller indkøbes i henhold til denne fritagelse må ikke sælges eller på anden vis afhændes på en deltagende stats territorium undtagen på betingelser aftalt med den pågældende deltagende stats regering. Domstolen skal endvidere være fritaget for alle toldafgifter, importomsætningsafgifter, forbud og restriktioner vedrørende indførsel og udførsel med hensyn til dens publikationer.

Artikel 10

Tilbagebetaling af afgifter og/eller skatter

1. Domstolen skal i almindelighed ikke kræve fritagelse for betaling af afgifter og skatter, som indgår i prisen for løsøre og fast ejendom og afgifter for tjenesteydelser. Dog skal de deltagende stater i tilfælde, hvor Domstolen foretager større køb til officiel brug af ejendom og varer eller tjenesteydelser, der er eller måtte blive behæftet med sådanne afgifter og skatter, træffe hensigtsmæssige administrative foranstaltninger til fritagelse for sådanne gebyrer eller tilbagebetaling af de betalte afgifts- og/eller skattebeløb.

2. Varer indkøbt under en sådan fritagelse eller tilbagebetaling må ikke sælges eller på anden måde afhændes undtagen på betingelser fastsat af den deltagende stat, som har bevilget fritagelsen eller tilbagebetalingen. Der skal ikke indrømmes nogen fritagelse eller tilbagebetaling for offentlige tekniske ydelser leveret til Domstolen.

Artikel 11

Beskatning

1. De gager, vederlag og godtgørelser, der ydes Domstolens medlemmer og embedsmænd, skal være fritaget for beskatning.

2. Hvor påligningen af en hvilken som helst form for beskatning er knyttet til opholdssted, skal de perioder, hvori sådanne medlemmer eller embedsmænd er nærværende i en stat til udøvelse af deres funktion, ikke anses som opholdsperioder, såfremt der indrømmes sådanne medlemmer eller embedsmænd diplomatiske privilegier, immuniteter og lettelser.

3. Deltagende stater skal ikke være forpligtede til at fritage pensioner eller løbende ydelser til Domstolens forhenværende medlemmer og embedsmænd for indkomstskat.

Artikel 12

Fonds og frihed for valutarestriktioner

1. Domstolen kan uden indskrænkning af økonomisk kontrol, regulativer eller moratorier af nogen art under udøvelsen af sine aktiviteter:

- a) være indehaver af fonds, valuta af enhver art og disponere over konti i enhver valuta;
- b) frit overføre fonds, guld eller valuta fra det ene land til andet eller inden for ethvert lands område og omsætte enhver valuta, som den måtte være i besiddelse af, til en hvilken som helst anden valuta;
- c) modtage, besidde, omsætte, overføre, konvertere eller på anden vis befatte sig med obligationer og andre værdipapirer.

2. Under udøvelsen af sine rettigheder i henhold til stk. 1 skal Domstolen tage behørigt hensyn til eventuelle forestillinger fra enhver deltagende stat - for så vidt det skønnes, at der uden skade for Domstolens interesser kan tages hensyn til en sådan forestilling.

Artikel 13

Domstolens medlemmer

1. Domstolens medlemmer skal, medens de varetager Domstolens anliggender, nyde samme privilegier, immuniteter, lettelser og prærogativer, som indrømmes diplomatiske repræsentationschefer i henhold til Wienerkonventionen.

2. Domstolens medlemmer og familiemedlemmer tilhørende deres husstand skal indrømmes enhver lettelse med henblik på udrejse af det land, hvori de måtte befinde sig, og for indrejse og udrejse af det land, hvor Domstolen træder sammen. På rejser i forbindelse med udøvelsen af deres virksomhed, skal de i alle lande, som de måtte passere igennem, nyde alle privilegier, immuniteter og lettelser, der af disse lande indrømmes diplomatiske repræsentanter under tilsvarende omstændigheder.

3. Såfremt Domstolens medlemmer med henblik på at stå til rådighed for Domstolen, har bopæl i ethvert andet land end det, hvori de er statsborgere eller fast bosiddende, skal de sammen med familiemedlemmer tilhørende deres husstand tilstås diplomatiske privilegier, immuniteter og lettelser under deres ophold.

4. Domstolens medlemmer skal sammen med familiemedlemmer tilhørende deres husstand indrømmes samme lettelser under internationale kriser med henblik på tilbagerejse til deres hjemstat, som indrømmes diplomatiske repræsentanter under Wienerkonventionen.

5. Domstolens medlemmer skal tegne ansvarsforsikring for køretøjer, de ejer eller bruger, i overensstemmelse med den stats love og forskrifter, hvori køretøjet benyttes.

6. Denne artikel stk. 1-5 finder tillige anvendelse på Domstolens medlemmer, efter at de er blevet udskiftet, såfremt de fortsætter med at udøve deres funktion i overensstemmelse med statuttens artikel 5, stk. 3.

7. Med henblik på at sikre Domstolens medlemmer fuld uafhængighed og ytringsfrihed i udøvelsen af deres funktioner, skal de fortsat indrømmes immunitet for retsforfølgning med hensyn til talte eller skrevne ord og enhver handling udført af dem under udøvelsen af deres funktioner, uanset de pågældende ikke længere er medlemmer af Domstolen eller udøver disse funktioner.

Artikel 14

Embedsmænd

1. Justitssekretæren skal indrømmes diplomatiske privilegier, immuniteter og lettelser under udførelsen af opgaver for Domstolen.

2. Domstolens andre embedsmænd skal i ethvert land, hvor de end måtte befinde sig, medens de varetager Domstolens anliggender, eller ethvert land de måtte passere gennem, medens de varetager sådanne anliggender, nyde de privilegier, immuniteter og lettelser, som er nødvendige for en uafhængig udøvelse af deres funktioner. I særdeleshed skal de tilstås:

- a) immunitet for anholdelse eller tilbageholdelse og for beslaglæggelse af personlig bagage;
- b) retten til toldfrit at indføre møbler og effekter på et tidspunkt, da de første gang tiltræder deres stilling i det pågældende land, og at udføre disse toldfrit til deres bopælsland;
- c) fritagelse for eftersyn af personlig bagage, medmindre der er alvorlig grund til at antage, at den indeholder genstande, der ikke er beregnet til personligt brug eller genstande, hvis indførsel eller udførsel er forbudt ved lov eller underkastet kontrol i medfør af den pågældende stats karantænebestemmelser. Et sådant eftersyn skal foretages i overværelse af den pågældende embedsmand;
- d) immunitet for retsforfølgning med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem på embeds vegne. Denne immunitet skal fortsat bestå, efter at de er ophørt med at udøve deres embede;
- e) immunitet for værnepligt;
- f) fritagelse tillige med deres ægtefælle og familiemedlemmer tilhørende deres husstand fra indvandringsrestriktioner eller registreringspligt for udlændinge;
- g) samme rettigheder med hensyn til valutalempelser, som er tillagt embedsmænd af tilsvarende rang inden for diplomatiske missioner af den pågældende regering;
- h) tillige med familiemedlemmer tilhørende deres husstand, samme lettelser til hjemrejse under internationale kriser som diplomatiske repræsentanter i medfør af Wienerkonventionen.

3. Domstolens embedsmænd skal være dækket af en ansvarsforsikring for køretøjer, som de er ejere eller brugere af, i overensstemmelse med love og forskrifter i den stat, hvor køretøjet benyttes.

4. Domstolen skal underrette alle deltagende stater, om hvilke kategorier af embedsmænd, bestemmelserne i denne artikel finder anvendelse på. Navnene på de embedsmænd, der henføres til disse kategorier, skal fra tid til anden meddeles alle deltagende stater.

Artikel 15

Sagkyndige udpeget i henhold til Konventionens artikel 289

Sagkyndige udpeget i henhold til Konventionens artikel 289 skal, i perioden under udførelse af deres hverv, heri indbefattet den tid, der tilbringes på rejser i forbindelse med udøvelse af deres hverv, indrømmes de privilegier, immuniteter og lettelser, som er nødvendige for uafhængig udøvelse af deres funktioner. I særdeleshed skal de tilstås:

- a) immunitet for anholdelse eller tilbageholdelse og for beslaglæggelse af personlig bagage;
- b) fritagelse for eftersyn af personlig bagage, medmindre der er alvorlig grund til at antage, at den indeholder genstande, der ikke er beregnet til personligt brug eller genstande, hvis indførsel eller udførsel er forbudt ved lov eller underkastet kontrol i medfør af den pågældende deltager stats karantænebestemmelser. Et sådant eftersyn skal foretages i overværelse af den pågældende sagkyndige;
- c) immunitet for retsforfølgning med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem på embeds vegne. Denne immunitet skal fortsat bestå, efter at de er ophørt med at udføre deres hverv;
- d) ukrænkelighed for dokumenter og papirer;
- e) fritagelse for indvandringsrestriktioner eller registreringspligt for udlændinge;
- f) samme lettelser med hensyn til penge- og valutarestriktioner, som gives udenlandske regeringsrepræsentanter i midlertidige offentlige hverv;
- g) sådanne sagkyndige skal indrømmes samme lettelser til hjemrejse under internationale kriser som diplomatiske repræsentanter under Wienerkonventionen.

Artikel 16

Fuldmægtige, rådgivere og advokater

1. Fuldmægtige, rådgivere og advokater skal i perioden under udførelse af deres hverv for Domstolen, heri indbefattet den tid, der tilbringes på rejser i forbindelse med udførelse af deres hverv, indrømmes de privilegier, immuniteter og lettelser, som er nødvendige for uafhængig udøvelse af deres funktioner. I særdeleshed skal de tilstås:

- a) immunitet for anholdelse eller tilbageholdelse og for beslaglæggelse af personlig bagage;
- b) fritagelse for eftersyn af personlig bagage, medmindre der er alvorlig grund til at antage, at den indeholder genstande, der ikke er beregnet til personligt brug eller genstande, hvis indførsel eller udførsel er forbudt ved lov eller underkastet kontrol i medfør af den pågældende deltager stats karantænebestemmelser. Et sådant eftersyn skal foretages i overværelse af den pågældende fuldmægtig, rådgiver eller advokat;
- c) immunitet for retsforfølgning med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem på embeds vegne. Denne immunitet skal fortsat bestå, efter at de er ophørt med at udføre deres hverv;
- d) ukrænkelighed for dokumenter og papirer;
- e) retten til at modtage papirer eller korrespondance pr. kurer eller i forseglet postsæk;
- f) fritagelse for indvandringsrestriktioner eller registreringspligt for udlændinge;
- g) samme lettelser med hensyn til personlig bagage og med hensyn til penge- og valutarestriktioner, som gives udenlandske regeringsrepræsentanter i midlertidige offentlige hverv;

h) samme lettelser til hjemrejse under internationale kriser som diplomatiske repræsentanter under Wienerkonventionen;

2. Ved modtagelse ved Domstolen af underretning fra parterne i en sag, vedrørende udnævnelse af fuldmægtige, rådgivere eller advokater, skal en attest af sådanne repræsentanters status bekræftes ved justitssekretærens underskrift og være begrænset til den periode, som er påkrævet for sagens førelse.

3. De kompetente myndigheder i den pågældende stat skal tilstå de privilegier, immuniteter og lettelser, der er hjemlet ved denne artikel ved udstedelse af en bekræftelse i henhold til stk. 2.

4. Hvor påligningen af en hvilken som helst form for beskatning er knyttet til opholdssted, skal de perioder, hvori sådanne fuldmægtige, rådgivere eller advokater er nærværende i en stat for udøvelse af deres funktioner, ikke anses som opholdsperioder.

Artikel 17

Vidner, sagkyndige og personer pålagt et hverv

1. Vidner, sagkyndige og personer, der på foranledning af Domstolen udfører hverv, i tidsrummet for udførelse af deres hverv, heri indbefattet den tid, der tilbringes på rejser i forbindelse med udførelse af deres hverv, tilstås de privilegier, immuniteter og lettelser, der indrømmes i henhold til artikel 15, litra a) til f).

2. Vidner, sagkyndige og personer pålagt et hverv skal indrømmes lettelser til hjemrejse under internationale kriser.

Artikel 18

Statsborgere og personer med fast bopæl

Medmindre yderligere privilegier og immuniteter tilstås af den pågældende deltagende stat, og uden præjudice for artikel 11, skal en person, der nyder immuniteter og privilegier i henhold til denne Aftale, der er statsborger i eller har fast bopæl i denne stat, kun nyde immunitet for retsforfølgning og ukrænkelighed med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af denne person i udøvelsen af sine funktioner. Denne immunitet skal vedvare selv efter at den pågældende har ophørt at udøve sine funktioner i forbindelse med Domstolen.

Artikel 19

Respekt for love og forskrifter

1. Privilegier, immuniteter, lettelser og prærogativer som hjemlet i artiklerne 13 til 17 i denne Aftale, tilstås ikke til de pågældendes egen personlige fordel, men for at sikre den uafhængige udøvelse af deres funktioner i tilknytning til Domstolen.

2. Alle personer nævnt i artiklerne 13 til 17, som nyder privilegier og immuniteter, har pligt til uden præjudice for disse, at overholde love og forskrifter i den deltagende stat, på hvis territorium de måtte befinde sig, medens de varetager Domstolens anliggender, eller hvis territorium de måtte passere igennem, mens de varetager sådanne anliggender. Det er også deres pligt ikke at blande sig i denne stats indre anliggender.

Artikel 20

Afkald

1. Eftersom de privilegier og immuniteter der indrømmes i henhold til denne Aftale, tilstås for at sikre god retspleje og ikke for de pågældendes egen personlige fordel, har den kompetente myndighed ret og pligt til at give afkald på immunitet i ethvert tilfælde, i hvilket den skønner, at immuniteten vil hindre, at refærdigheden sker fyldest, og at den kan frafalde uden præjudice for retsplejen.

2. Til dette formål, skal den kompetente myndighed, hvor det drejer sig om fuldmægtige, rådgivere og advokater, der repræsenterer en stat eller er udpeget af en stat, som er part i en sag for Domstolen, være den pågældende stat. Hvor det drejer sig om andre fuldmægtige, rådgivere og advokater, skal justitssekretæren være den kompetente myndighed; hvor det drejer sig om sagkyndige udpeget i henhold til Konventionens artikel 289 og vidner, sagkyndige og personer udførende hverv, skal den kompetente myndighed være Domstolen. Hvor det drejer sig om andre embedsmænd ved Domstolen, skal den kompetente myndighed være justitssekretæren, som skal handle med Domstolens præsidents godkendelse.

Artikel 21

Laissez-passer og visum

1. De deltagende stater skal anerkende og acceptere de af De Forenede Nationer udstedte laissez-passer til Domstolens medlemmer og embedsmænd eller sagkyndige udpeget i henhold til Konventionens artikel 289 som gyldig rejseligitimation.

2. Ansøgninger om visum (hvor det kræves) fra Domstolens medlemmer og fra justitssekretæren, skal behandles så hurtigt som muligt. Ansøgninger om visum fra alle andre personer, der er i besiddelse af eller berettiget til at besidde et laissez-passer, som nævnt i denne artikels stk. 1 og fra personer nævnt i artiklerne 16 og 17, skal, når de ledsages af en erklæring om, at de pågældende rejser, medens de varetager Domstolens anliggender, behandles så hurtigt som muligt.

Artikel 22

Fri bevægelighed

Ingen administrative eller andre restriktioner skal indskrænke retten til fri bevægelighed for Domstolens medlemmer, eller andre personer nævnt i artiklerne 13 til 17, til eller fra Domstolens hovedsæde eller det sted hvor Domstolen holder retsmøde eller på anden måde udøver sine funktioner.

Artikel 23

Opretholdelse af sikkerhed og af offentlig ro og orden

1. Såfremt den berørte deltagende stat anser det for nødvendigt, uden præjudice for den uafhængige og ordentlige udøvelse af Domstolens arbejde, at træffe nødvendige foranstaltninger for at sikre statens sikkerhed eller for at opretholde offentlig ro og orden i den deltagende stat i overensstemmelse med folkeretten, skal den henvende sig til Domstolen så hurtigt som omstændighederne tillader, for ved gensidig overenskomst at fastlægge de nødvendige foranstaltninger for at beskytte Domstolen.

2. Domstolen skal samarbejde med en sådan deltagende stats regering for at undgå enhver skadevirkning på den deltagende stats sikkerhed eller offentlig ro og orden, som følge af Domstolens aktiviteter.

Artikel 24

Samarbejde med deltagende staters myndigheder

Domstolen skal til enhver tid samarbejde med de relevante myndigheder i de deltagende stater for at lette håndhævelsen af deres love og for at forhindre ethvert misbrug i forbindelse med de privilegier, immuniteter, lettelser og prærogativer, der er nævnt i denne Aftale.

Artikel 25

Forhold til specielle aftaler

I tilfælde hvor denne Aftales bestemmelser og bestemmelser i enhver sær aftale mellem Domstolen og en deltagende stat vedrører samme emne, skal de to bestemmelser, om muligt, behandles som komplementære, så begge bestemmelser skal finde anvendelse og ingen af bestemmelserne skal indskrænke den andens betydning; men i tilfælde af konflikt skal sær aftalens bestemmelse have forrang.

Artikel 26

Bilæggelse af tvister

1. Domstolen skal træffe passende bestemmelser for afgørelse af:
  - a) tvister, der opstår af kontraktforhold eller andre tvister af privatretlig karakter, hvori Domstolen er part.
  - b) tvister, der berører enhver person nævnt i denne Aftale, som på grund af sin embedsstilling nyder immunitet, såfremt sådan immunitet ikke er frafaldet.

2. Alle uoverensstemmelser, der opstår ved fortolkning eller anvendelse af denne Aftale, skal henvises til en voldgiftsdomstol, medmindre parterne har aftalt en anden afgørelsesmåde. Hvis en meningsforskel opstår mellem Domstolen og en deltagende stat, som ikke afgøres ved konsultation, forhandling eller en anden afgørelsesmåde inden for tre måneder efter fremsættelse af en begæring fra en af parterne i tvisten, skal den på begæring af en af parterne henvises til endelig afgørelse af et panel af tre voldgiftsmænd: den ene udpeges af Domstolen, den anden udpeges af den deltagende stat og den tredje, som skal være panelets formand, udpeges af de to første voldgiftsmænd. Har en af parterne ikke udpeget en voldgiftsmand senest to måneder efter modpartens udpegelse af en voldgiftsmand, skal De Forenede Nationers generalsekretær foretage udpegelsen. Kan de to voldgiftsmænd ikke opnå enighed omkring udpegelsen af den tredje voldgiftsmand inden for tre måneder efter udpegelsen af de to første voldgiftsmænd, skal den tredje voldgiftsmand udpeges af De Forenede Nationers generalsekretær på begæring af Domstolen eller den deltagende stat.

Artikel 27

Undertegnelse

Denne Aftale skal stå åben for undertegnelse af alle stater og skal forblive åben for undertegnelse i De Forenede Nationers hovedsæde i fireogtyve måneder fra den 1. juli 1997.

Artikel 28

Ratifikation

Denne Aftale skal ratificeres. Ratifikationsinstrumenterne skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 29

Tiltrædelse

Denne Aftale skal forblive åben for tiltrædelse af alle stater. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 30

Ikrafttræden

1. Denne Aftale træder i kraft på 30te dagen efter deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For enhver stat, der ratificerer eller tiltræder denne Aftale efter deponeringen af det tiende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument, træder denne Aftale i kraft på den tredivte dag efter den pågældende stats deponering af sit ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 31

Midlertidig anvendelse

En stat som har til hensigt at ratificere eller tiltræde denne Aftale kan til enhver tid over for depositaren notificere, at staten vil anvende denne Aftale midlertidigt i en periode, der ikke overstiger to år.

Artikel 32

Ad hoc anvendelse

Når en tvist i overensstemmelse med statutten er blevet forelagt for Domstolen, kan enhver stat, som ikke er part i denne Aftale, som er part i en tvist, i forbindelse hermed ad hoc med henblik på og under sagen, blive part i denne Aftale ved deponeringen af et acceptinstrument. Acceptinstrumenter skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær og skal have virkning på dagen for deponeringen.

Artikel 33

Opsigelse

1. En deltagende stat kan, ved skriftlig underretning af De Forenede Nationers generalsekretær, opsigte denne Aftale. Opsigelsen skal have virkning et år efter datoen for modtagelse af underretningen, medmindre underretningen specifikt foreskriver en senere dato.

2. Opsigelsen skal på ingen måde påvirke en deltagende stats pligt til at opfylde enhver forpligtelse indeholdt i denne Aftale, som staten er underlagt i henhold til folkeretten uafhængigt af denne Aftale.

Artikel 34

Depositaren

De Forenede Nationers generalsekretær skal være depositar for denne Aftale.

Artikel 35

Autentiske tekster

Denne Aftales arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed.

Til bekræftelse heraf har de undertegnede befuldmægtigede, der af deres respektive regeringer er behørigt bemyndiget dertil, undertegnet denne Aftale.

Åben for undertegnelse i New York den første dag i juli nitten hundrede og syvoghalvfems, i én originaltekst, på det arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske sprog.

PROTOKOL OM PRIVILEGIER OG IMMUNITETER FOR DEN INTERNATIONALE HAVBUNDSMYNDIGHED

De deltagende stater i denne protokol,

som tager i betragtning, at De Forenede Nationers Havretskonvention opretter Den Internationale Havbundsmyndighed,

som erindrer, at artikel 176 i De Forenede Nationers Havretskonvention bestemmer, at Myndigheden er en international juridisk person og har den nødvendige habilitet til udøvelsen af sine funktioner og til opnåelsen af sine mål,

som bemærker, at artikel 177 i De Forenede Nationers Havretskonvention bestemmer, at Myndigheden på hver deltagende stats territorium skal nyde de privilegier og immuniteter, som er fastsat i Konventionens Kapitel XI, afsnit 4, underafsnit G og at de privilegier og immuniteter, som vedrører Produktionselskabet, er fastsat i bilag IV, artikel 13,

som erkender, at visse yderligere privilegier og immuniteter er nødvendige til udøvelsen af Den Internationale Havbundsmyndigheds funktioner,

er blevet enige om følgende:

Artikel 1

Terminologi

I denne protokol betyder:

- a) »Myndighed« Den Internationale Havbundsmyndighed;
- b) »Konvention« De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982;
- c) »Aftale« Aftalen om anvendelse af Kapitel XI i De Forenede Nationers Havretskonvention af 10. december 1982. I overensstemmelse med Aftalen skal dens bestemmelser og Konventionens Kapitel XI fortolkes og anvendes samlet som et enkelt instrument; denne protokol og henvisninger i denne protokol til Konventionen skal fortolkes og anvendes i overensstemmelse hermed;
- d) »Produktionsselskabet« det i Konventionen bestemte Myndighedsorgan;
- e) »Medlem af Myndigheden«:
  - (i) enhver deltagende stat i Konventionen; og
  - (ii) enhver stat eller enhed, der er medlem af Myndigheden på foreløbig basis i henhold til afsnit 1, paragraf 12 a) i bilaget til Aftalen;
- f) »Repræsentanter« repræsentanter, stedfortrædende repræsentanter, rådgivere, tekniske eksperter og delegationssekretærer;
- g) »Generalsekretær« generalsekretæren for Den Internationale Havbundsmyndighed.

Artikel 2

Almindelige bestemmelser

Enhver deltagende stat i denne protokol skal uden præjudice for Myndighedens og Produktions-selskabets retlige status, privilegier og immuniteter, som indeholdt i Konventionens Kapitel XI, afsnit 4, underafsnit G, henholdsvis bilag IV, artikel 13, indrømme Myndigheden og dens organer, Myndighedens repræsentanter eller medlemmer, Myndighedens embedsmænd og eksperter udsendt i Myndighedens tjeneste sådanne privilegier og immuniteter som beskrevet i denne protokol.

Artikel 3

Juridisk personlighed for Myndigheden

1. Myndigheden er en juridisk person og skal være berettiget til:
- at indgå kontrakter;
  - at erhverve og afhænde fast ejendom og løsøre;
  - at anlægge retssager.

Artikel 4

Myndighedens områdes ukrænkelighed

Myndighedens område skal være ukrænkeligt.

Artikel 5

Myndighedens finansielle lettelser

1. Myndigheden kan frit, uden indskrænkning af økonomisk kontrol, regulativer eller moratorier af nogen art;
- købe enhver valuta gennem autoriserede kanaler, besidde og anbringe dem;
  - være indehaver af fonds, værdipapirer, guld, ædelmetaller eller valuta af enhver art og disponere over konti i enhver valuta;
  - overføre fonds, værdipapirer, guld eller valuta fra et land til et andet eller inden for ethvert lands område, og konvertere enhver valuta i dens besiddelse til enhver anden valuta.
2. Myndigheden skal, under udøvelse af sine rettigheder i henhold til stk. 1 i denne artikel tage behørigt hensyn til eventuelle forestillinger fra regeringen i ethvert medlem af Myndigheden for så vidt det skønnes, at der uden skade for Myndighedens interesser kan tages hensyn til en sådan forestilling.

Artikel 6

Flag og våben

Myndigheden skal være berettiget til at benytte sit flag og våben på sit område og på køretøjer, der benyttes til officielle formål.

Artikel 7

Repræsentanter for Myndighedens medlemmer

1. Repræsentanter for Myndighedens medlemmer, som deltager i møder indkaldt af Myndigheden, skal, medens de udøver deres funktioner og under deres rejse til og fra mødestedet, nyde følgende privilegier og immuniteter:

- a) immunitet for retsforfølgning med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem under udøvelsen af deres funktioner, undtagen i det omfang hvor medlemmet, som de repræsenterer, udtrykkeligt har givet afkald på immunitet i en bestemt sag;
- b) immunitet for anholdelse eller tilbageholdelse og de samme immuniteter og lettelser for deres personlige baggage, som tilstås diplomatiske udsendinge;
- c) ukrænkelighed for alle papirer og dokumenter;
- d) retten til at bruge koder og modtage korrespondance pr. kurer eller i forseglede postsæk;
- e) fritagelse for dem selv og deres ægtefælle for indvandringsrestriktioner, registreringspligt for udlændinge eller værnepligt i staten de besøger eller gennem hvilken de passerer under udøvelse af deres funktioner;
- f) de samme lettelser med hensyn til valutarestriktioner, som tilstås udenlandske regeringers repræsentanter af samme rang på midlertidige officielle missioner.

2. For at sikre repræsentanterne for Myndighedens medlemmer fuld ytringsfrihed og uafhængighed i udførelsen af deres pligter, skal immunitet for retsforfølgning med hensyn til alle handlinger foretaget af dem under udøvelsen af deres funktioner fortsat bestå, uanset om de pågældende personer ikke længere er repræsentanter for medlemmer af Myndigheden.

3. Hvor påligning af en hvilken som helst form for beskatning er knyttet til opholdssted, skal de perioder, hvor repræsentanterne for Myndighedens medlemmer deltager i Myndighedens møder, er nærværende på en medlemsstats territorium, for udøvelse af deres pligter, ikke anses som opholdsperioder.

4. Privilegier og immuniteter tilstås ikke repræsentanter for Myndighedens medlemmer til deres egen personlige fordel, men for at sikre den uafhængige udøvelse af deres funktioner i forbindelse med Myndigheden. Et medlem af Myndigheden har som følge heraf ret og pligt til at give afkald på immunitet for sin repræsentant i ethvert tilfælde hvor det efter medlemmet af Myndighedens opfattelse vil hindre at retfærdigheden sker fyldest, og at den kan frafalde uden præjudice for det formål hvormed immunitet tilstås.

5. Repræsentanter for Myndighedens medlemmer skal være dækket af en ansvarsforsikring for køretøjer, som de er ejere eller brugere af, i overensstemmelse med love og forskrifter i den stat, hvor køretøjet benyttes.

6. Bestemmelserne i stk. 1, 2 og 3 finder ikke anvendelse på forholdet mellem en repræsentant og myndighederne i det medlem af Myndigheden, hvori han er statsborger eller som han repræsenterer eller har repræsenteret.

Artikel 8

Embedsmænd

1. Generalsekretæren udpeger de kategorier af embedsmænd, for hvem bestemmelserne i stk. 2 i denne artikel skal finde anvendelse. Generalsekretæren skal opgive disse kategorier til Forsamlin

gen. Herefter skal disse kategorier meddeles til alle Myndighedens medlemmers regeringer. Navnene på de embedsmænd, der er omfattet af disse kategorier, skal fra tid til anden oplyses til medlemmernes regeringer.

2. Myndighedens embedsmænd skal uanset nationalitet:

- a) være immune for retsforfølgning med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem i embeds medfør;
- b) være immune for anholdelse eller tilbageholdelse i forhold til handlinger udført af dem i embeds medfør;
- c) være fritaget for skat af lønninger og vederlag eller enhver anden form for betaling fra Myndigheden;
- d) være immune for værnepligt; i de stater hvor de er statsborgere, skal sådan immunitet begrænses til de af Myndighedens embedsmænd, hvis navne på grund af deres pligter, er blevet opført på en liste opstillet af Generalsekretæren og godkendt af den pågældende stat; skulle andre af Myndighedens embedsmænd blive indkaldt til aftjening af værnepligt, skal den pågældende stat, på Generalsekretærens foranledning tillade sådan midlertidig udsættelse af indkaldelsen af sådanne embedsmænd, som måtte være nødvendig for at undgå afbrydelse i udførelsen af påtrængende arbejdsopgaver;
- e) sammen med deres ægtefæller og af dem afhængige slægtninge, være fritaget for alle indvandringsrestriktioner og registreringspligt for udlændinge;
- f) tildeles de samme privilegier med hensyn til valutalempelser, som af de pågældende regeringer er tillagt embedsmænd af tilsvarende rang indenfor diplomatiske missioner;
- g) have ret til toldfrit at udføre møbler og effekter, når de første gang tiltræder deres stilling i det pågældende land;
- h) være fritaget for eftersyn af personlig bagage, medmindre der er alvorlig grund til at antage, at den indeholder genstande, der ikke er beregnet til personlig brug eller genstande, hvis indførelse eller udførelse er forbudt ved lov eller underkastet kontrol i medfør af det pågældende medlems karantænebestemmelser; og eftersyn skal i sådanne sager foretages i overværelse af den pågældende embedsmand, og i sager med officiel bagage i overværelse af Generalsekretæren eller hans eller hendes bemyndigede repræsentant;
- i) sammen med deres ægtefælle og medlemmer af deres husstand, tildeles de samme lettelser til hjemrejse under internationale kriser som diplomatiske repræsentanter.

3. Ud over de i stk. 2 nævnte privilegier og immuniteter, skal der tilstås Generalsekretæren eller enhver embedsmand, der handler på hans vegne i hans fravær, og Produktionselskabets generalsekretær, deres ægtefæller og mindreårige børn, de privilegier og immuniteter, fritagelser og lettelser, som tilstås diplomatiske udsendinge i overensstemmelse med folkeretten.

4. Privilegier og immuniteter tilstås ikke embedsmænd for deres personlige fordel, men for at sikre den uafhængige udøvelse af deres funktioner i forbindelse med Myndigheden. Generalsekretæren har ret og pligt til at give afkald på immuniteten for enhver embedsmand, hvor immunitet efter Generalsekretærens opfattelse ville hindre retfærdigheden i at ske fyldest, og at der kan gives afkald uden præjudice for Myndighedens interesser. I sager vedrørende Generalsekretæren, skal Forsamlingen have ret til at give afkald på immunitet.

5. Myndigheden skal til enhver tid samarbejde med de rette myndigheder hos medlemmerne af Myndigheden for at lette retsplejen, sikre overholdelse af politivedtægter og forhindre misbrug i forbindelse med de privilegier, immuniteter og lettelser, som er nævnt i denne artikel.

6. I overensstemmelse med love og forskrifter i den berørte stat, skal Myndighedens embedsmænd være dækket af en ansvarsforsikring for køretøjer, som de er ejere eller brugere af.

Artikel 9

Sagkyndige, der udfører hverv for Myndigheden

1. Sagkyndige (andre personer end de embedsmænd, som falder inden under anvendelsesområdet i artikel 8), der udfører hverv for Myndigheden skal tilstå sådanne privilegier og immuniteter, som er nødvendige for en uafhængig udøvelse af deres funktioner i perioden for deres hverv, heri indbefattet den tid, der tilbringes på rejser i forbindelse med udførelsen af deres hverv. I særdeleshed skal tilstås:

- a) immunitet for anholdelse eller tilbageholdelse og for beslaglæggelse af personlig bagage;
- b) immunitet for retsforfølgning af enhver slags med hensyn til mundtlige eller skriftlige udtalelser og alle handlinger udført af dem under udøvelse af deres funktioner. Denne immunitet skal fortsat bestå uanset at den pågældende person ikke længere udfører hverv for Myndigheder;
- c) ukrænkelighed for alle papirer og dokumenter;
- d) retten til, til brug for deres kommunikation med Myndigheden, at bruge koder og modtage papirer eller korrespondance pr. kurer eller i forseglet postsæk;
- e) fritagelse for skat af lønninger og vederlag eller enhver anden form for betaling fra Myndigheden. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse mellem en sagkyndig og det medlem af Myndigheden i hvilken han eller hun er statsborger;
- f) samme lettelser med hensyn til penge- og valutarestriktioner, som gives udenlandske magters repræsentanter i midlertidige offentlige hverv.

2. Privilegier og immuniteter tilstås ikke sagkyndige for deres personlige fordel, men for at sikre den uafhængige udøvelse af deres funktioner i forbindelse med Myndigheden. Generalsekretæren har ret og pligt til at give afkald på immuniteten for enhver sagkyndig, hvor immunitet efter generalsekretærens opfattelse, ville hindre retfærdigheden i at ske fyldest, og der kan gives afkald uden præjudice for Myndighedens interesser.

Artikel 10

Respekt for love og forskrifter

Alle personer nævnt i artiklerne 7, 8 og 9 har pligt til uden præjudice for deres privilegier og immuniteter, at overholde love og forskrifter i det medlem af Myndigheden, på hvis territorium de måtte befinde sig, medens de varetager Myndighedens anliggender, eller hvis territorium de måtte passere igennem, mens de varetager sådanne anliggender. Det er også deres pligt ikke at blande sig i dette medlems indre anliggender.

Artikel 11

Laissez-passer og visum

1. Uden præjudice for Myndighedens mulighed for at udstede egne rejsedokumenter, skal Protokollens deltagende stater anerkende og acceptere de af De Forenede Nationer udstedte laissez-passer til Myndighedens embedsmænd.

2. Ansøgninger om visum (hvor det kræves) fra Myndighedens embedsmænd, skal behandles så hurtigt som muligt. Ansøgninger om visum (hvor det kræves) fra Myndighedens embedsmænd, der

er i besiddelse af et laissez-passer udstedt af De Forenede Nationer, skal være ledsaget af et dokument, der bekræfter, at de rejser i forbindelse med Myndighedens anliggender.

Artikel 12

Forholdet mellem Værtskabsaftalen og protokollen

Bestemmelserne i denne protokol skal være komplementære i forhold til bestemmelserne i Værtskabsaftalen. I tilfælde hvor denne Protokols bestemmelser vedrører samme emne, skal de to bestemmelser, om muligt, behandles som komplementære, så begge bestemmelser skal finde anvendelse og ingen af bestemmelserne skal indskrænke den andens betydning; men i tilfælde af konflikt skal Værtskabsaftalens bestemmelser have forrang.

Artikel 13

Tillægsaftale

Denne protokol skal på ingen måde begrænse eller være til præjudice for privilegier og immuniteter, der er blevet tilstået, eller fremtidigt tilstås Myndigheden af et medlem på grund af Myndighedens hovedsædes eller regionale centres eller kontorers beliggenhed på medlemmets territorium. Denne protokol skal ikke udelukke indgåelse af tillægsaftaler mellem Myndigheden og et medlem.

Artikel 14

Bilæggelse af tvister

1. I forbindelse med implementeringen af de privilegier og immuniteter, der tilstås i medfør af denne Protokol, skal Myndigheden træffe bestemmelse om passende afgørelsesmåder for:

- a) tvister af privatretlig karakter, hvori Myndigheden er part;
- b) tvister, der berører enhver af Myndighedens embedsmænd eller enhver sagkyndig, der udfører hverv for Myndigheden, som på grund af hans eller hendes embedsstilling nyder immunitet, såfremt sådan immunitet ikke er frafaldet af generalsekretæren.

2. Alle uoverensstemmelser mellem Myndigheden og et medlem af Myndigheden vedrørende fortolkning eller anvendelse af nærværende Protokol, som ikke afgøres ved konsultation, forhandling eller en anden afgørelsesmåde inden for tre måneder efter fremsættelse af en begæring fra en af parterne i tvisten, skal på begæring af en af parterne henvises til endelig beslutning af et panel af tre voldgiftsmænd:

- a) den ene udpeges af generalsekretæren, den anden udpeges af modparten i tvisten og den tredje, som skal være panelets formand, udpeges af de to første voldgiftsmænd;
- b) har en af parterne ikke udpeget en voldgiftsmand senest to måneder efter modpartens udpegelse af en voldgiftsmand, skal Den Internationale Havretsdomsstols præsident foretage udpegelsen. Kan de to voldgiftsmænd ikke opnå enighed omkring udpegelsen af den tredje voldgiftsmand inden for tre måneder efter udpegelsen af de to første voldgiftsmænd, skal den tredje voldgiftsmand udpeges af Den Internationale Havretsdomsstols præsident på begæring af Generalsekretæren eller modparten i tvisten.

Artikel 15

Undertegnelse

Denne Protokol skal stå åben for undertegnelse af alle medlemmer af Myndigheden i Den Internationale Havbundsmyndigheds hovedsæde i Kingston, Jamaica, fra den 17. august til den 28. august 1998 og efterfølgende indtil den 16. august 2000 i De Forenede Nationers hovedsæde i New York.

Artikel 16

Ratifikation

Denne Protokol skal ratificeres, godkendes eller accepteres. Ratifikations-, godkendelses- eller acceptinstrumenter skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 17

Tiltrædelse

Denne Protokol skal forblive åben for tiltrædelse af alle Myndighedens medlemmer. Tiltrædelsesinstrumenterne skal deponeres hos De Forenede Nationers generalsekretær.

Artikel 18

Ikrafttræden

1. Denne Protokol træder i kraft på 30te dagen efter deponeringen af det tiende ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument.

2. For ethvert medlem af Myndigheden der ratificerer, godkender, accepterer eller tiltræder denne Aftale efter deponeringen af det tiende ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument, træder denne Protokol i kraft på den tredivte dag efter den pågældende stats deponering af sit ratifikations-, godkendelses-, accept- eller tiltrædelsesinstrument.

Artikel 19

Midlertidig anvendelse

En stat, som har til hensigt at ratificere eller tiltræde denne Protokol, kan til enhver tid over for depositaren notificere, at staten vil anvende denne Protokol midlertidigt i en periode, der ikke overstiger to år.

Artikel 20

Opsigelse

1. En deltagende stat kan ved skriftlig underretning af De Forenede Nationers generalsekretær opsig denne Protokol. Opsigelsen skal have virkning et år efter datoen for modtagelse af underretningen, medmindre underretningen specifikt foreskriver en senere dato.

2. Opsigelsen skal på ingen måde påvirke en medlemsstats pligt til at opfylde enhver forpligtelse indeholdt i denne Protokol, som staten er underlagt i henhold til folkeretten uafhængigt af denne Protokol.

Artikel 21

Depositaren

De Forenede Nationers generalsekretær skal være depositar for denne Protokol.

Artikel 22

Autentiske tekster

Denne Protokols arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighed.

Til bekræftelse heraf har de undertegnede befuldmægtigede, der er behørigt bemyndiget dertil, undertegnet denne Protokol.

Åben for undertegnelse i Kingston fra den syttende til den otteogtyvende dag i august nitten hundrede og otteoghalvfems, i én originaltekst, på det arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske sprog.

---

¹⁾ I overensstemmelse med artikel 2 i bilag IX har Fællesskabet ledsaget sin undertegnelse af konventionen med en erklæring med angivelse af de anliggender i konventionen, for hvilke dets medlemsstater har overdraget dets kompetence.

²⁾ Undertegnet af Fællesskabet den 29. juli 1994 og anvendt midlertidigt siden den 16. november 1994.

³⁾ Paris-traktaten om oprettelse af Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab (EKSF) blev registreret hos de Forenede Nationers generalsekretariat den 15.3.1957 under nr. 3.729, og Rom-traktaterne om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EØF) og Det Europæiske Atomenergifællesskab (Euratom) blev registreret henholdsvis den 21. og den 24. april 1958 under nr. 4.300 og 4.310. Traktaten om Den Europæiske Union blev registreret den 28. december 1993 under nr. 30615. Tiltrædelsestraktaten af 24. juni blev offentliggjort i EFT C 214 af 29. august 1994.

⁴⁾ Officielt referat fra den FN's Tredje Havretskonference, vol. XVII (FN-publikation, sales No. E.84.V.3), dokument A/CONF.62/122.

⁵⁾ Generalforsamlingsresolution 2749 (XXV) af 17. december 1970; Artikel 136 i FN's Havretskonvention.

⁶⁾ Dokument LOS/PCN/130 og Add.1.

⁷⁾ A/48/950